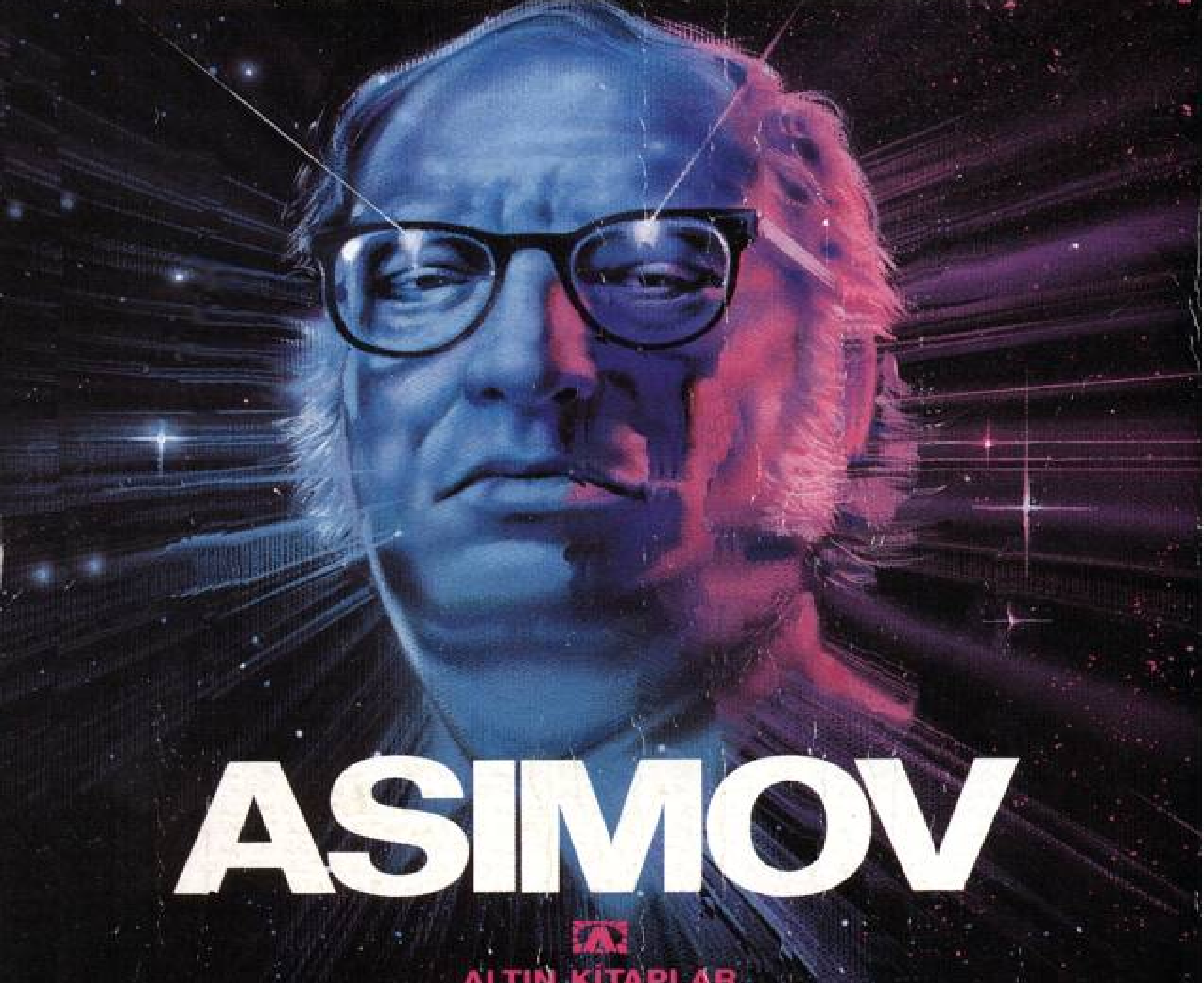
ERİŞİLMEZ İMPARATORLUK

ASIMOV

ALTIN KİTAPLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

ETO DEMERZEL

DEMERZEL, ETO...imparator I. Cleon'un saltanatının önemli bir bölümünde gerçek gücün Eto Demerzel'de olduğu kuşku götürmeyen bir gerçektir. Ancak tarihçiler, Demerzel'in yönetiminin nitelikleri konusunda aynı fikirde değildirler. Klasik yoruma göre Dernerzel'i henüz bölünmemiş olan Galaksi imparatorluğunun son yüzyılında ortaya çıkarak uzun bir dizi oluşturan güçlü ve amansız despotlardan biridir. Ama yeni ortaya çıkan revizyonist görüşler içinde üzerinde ısrarla durulan nokta şudur: Demerzel'inki despotça yanları olsa bile iyi yanları bulunan bir yönetimdir. Bu yüzden Demerzel'in, Hari Seldon'la olan ilişkisi çok önemsenmiştir. Yine de bu konuda kesin bir bilgi yoktur. Özellikle hızla yükselen Laskin Joranum'la ilgili o olağanüstü olay sırasında-

Galaksi Ansiklopedisi*

**Buradaki Galaksi Ansiklopedisinden yapılmış alıntıların kaynağı: 1020 F.E. tarihinde Galaksi Ansiklopedisi Yayıncılık Şti. (Terminus) tarafından yayınlanan eserin 116. baskısıdır. Alıntılar yayıncıların izniyle yapılmıştır.*

1

Yugo Amaryl, "Sana tekrar söylüyorum, Harry," dedi. "Dostun Demerzel'in başı iyice belada." ‘Dostun' sözcüğünü hafifçe vurgularken sesinde çok belirgin bir hoşnutsuzluk vardı.

Hari Seldon onun sesindeki öfkeyi farkettiyse de aldırmazlıktan geldi. Tri-kompüterinden başını kaldırarak, "Ben de sana tekrar söylüyorum, Yugo," diye cevap verdi. "Saçma bu." Sonra oldukça hafif bir sertlikle ekledi. "Neden ısrarlarınla zamanımı alıyorsun?"

"Çünkü önemli olduğunu düşünüyorum." Amaryl meydan okur gibi bir iskemleye oturdu. Bu davranışıyla yerinden kolay kolay kımıldamayacağını açıklamış oluyordu, işte şimdi buradaydı ve burada kalacaktı.

Sekiz yıl önce Dahi Sektöründe ısı lağımcısıydı. Yani toplum merdiveninin en alttaki basamağından biri. Onu Seldon bu durumdan kurtarıp yükseltmişti. Amaryl'in bir matematikçi ve entelektüel olmasını sağlamış, daha da önemlisi bir psiko-tarihçi olmasına yardım etmişti.

Amaryl eskiden ne olduğunu asla unutmadığı gibi şimdi de nasıl biri olduğunu unutmuyordu. Bu değişikliği kime borçlu olduğunu[1] da. O yüzden, Hari Seldon'un iyiliği için öfkeyle konuşması gerekirse bunu yapardı. Kendinden büyük olan bu adama karşı duyduğu sevgi, saygı ve kendi mesleğiyle ilgili düşünceleri de buna engel olamayacaktı. Sertliğini Seldon'a borçluydu. Daha pek çok şeyi borçlu olduğu gibi.

Amaryl sol elini havada, bir şeyler kesiyormuş gibi sallayarak, "Buraya bak, Hari," dedi. "Anlaşılması imkânsız bir neden yüzünden Demerzel'i çok takdir ediyorsun. Ama ben etmiyorum. Senin dışında fikirlerine saygı duyduğum hiç kimse Demerzel hakkında iyi şeyler düşünmüyor. Şahsen, onun başına geleceklere aldırmıyorum bile. Ama *senin* aldırdığına inandığım sürece bu noktaya dikkatini çekmekten başka çarem yok."

Seldon gülümsedi. Sadece Amaryl'in heyecanı yüzünden değil, endişelerinin yersiz olduğunu düşündüğü için de. Yugo Amaryl'i severdi. Hatta çok severdi. Yugo, Trantor gezegeninde oradan oraya kaçtığı o kısa sürede karşılaştığı dört kişiden biriydi. Eto Demerzel, Dors Venabili, Yugo Amaryl ve Raych... Seldon ondan sonra bu dörtlü gibisiyle bir daha hiç karşılaşmamıştı.

Seldon bu dört insansız yapamazdı. Yugo Amaryl onun için gerekliydi. Psiko-tarihin prensiplerini çabucak kavradığı ve hayal gücünden yararlanarak yeni alanları yokladığı için. Bu konuyla ilgili matematik kuralları konmadan kendisine bir şey olursa hiç olmazsa bir tek kafalı insan tarafından araştırmaların sürdürüleceğini

bilmek Seldon'un içini rahatlatıyordu. Aslında iş oldukça yavaş gelişiyordu ve önlerinde dağ gibi engeller vardı.

Seldon, "Çok üzgünüm, Yugo," dedi. "Sana karşı sabırsız davranmak ve anlatmayı çok istediğin şey neyse seni dinlemeden reddetmek istemedim. Bütün neden şu işim. Bir bölüm başkanı olmak..."

Gülümseme sırası Amaryl'e gelmişti. Adam hafif bir kahkaha atmamak için kendini tutmuştu. "Çok üzgünüm, Hari. Gülmemem gerekir. Ama aslında senin bu görev için hiçbir doğal yeteneğin yok."

"Bunu ben de biliyorum. Ama işi öğrenmem gerekiyor. Zararsız bir işle ilgileniyormuşum gibi gözükmem şart. Hiçbir şey *hiçbir şey* Streeling Üniversitesi Matematik Bölümüne başkanlık etmek kadar zararsız olamaz. Günümü önemsiz görevlerle doldurabilirim. Böylece kimsenin psiko-tarih konusundaki araştırmalarımızdan haberi olmaz. Kimse bu alandaki ilerlemeler konusunda soru sormaz. Ama işin kötü yanı şu: ben günümü gerçekten önemsiz işlerle *dolduruyorum.* O zaman da geriye pek vakit kalmıyor..." Seldon bürosunda etrafa, bilgisayarlara yüklenmiş olan malzemeye baktı. Sadece kendisiyle Amaryl'de vardı onların anahtarları. Herhangi bir uzman rastlantı sonucu bu bilgileri fark etse bile değişik bir sembolojiyle ve dikkatle yazıldıkları için anlaması mümkün değildi.

Amaryl, "Görevlerine iyice alıştıktan sonra bazı işleri başkalarına devretmeye başlayacaksın," dedi. "O zaman daha fazla vaktin olacak."

Seldon kuşkuluydu. "Öyle olacağını umarım. Ama şimdi bana şunu söyle: Eto Demerzel'le ilgili o çok önemli şey nedir?"

"Kısacası şu... Ulu imparatorumuzun birinci bakanı bir ayaklanma olması için elinden geleni yapıyor."

Seldon kaşlarını çattı. "Bunu neden istesin?"

"İstediğini söylemedim. Sadece buna yol açıyor. Belki durumun farkında, belki değil. Tabii siyasi düşmanlarından bazıları ona bu konuda epeyce yardım ediyorlar. Anlayacağın bence bunun bir sakıncası yok. İdeal koşullarda Eto Dernerzel'in saraydan uzaklaştırılması iyi olur. Hatta Trantor'dan.. ya da imparatorluktan... Ama dediğim gibi onu onayladığın için şimdi seni uyarıyorum. Çünkü senin son siyasi gelişmeleri gerektiği kadar yakından izlemediğinden şüpheleniyorum."

Seldon, "Yapılacak daha önemli şeyler var," dedi sakin bir sesle.

"Psiko-tarih gibi. Bu konuda seninle aynı fikirdeyim. Ama siyaset konusunda hiçbir fikrimiz olmazsa psiko-tarihi başarılı olabilecek biçimde nasıl geliştiririz? Yani günümüzün siyaseti konusunda. Şimdi, geleceğe şu anda dönüşüyor. *Şu anda!* Biz geçmişi inceleyemeyiz. Geçmişte neler olduğunu biliyoruz. Vardığımız sonuçları ancak şimdi ve yakın gelecekle kontrol edebiliriz."

Seldon, "Sanki bu iddiayı daha önce de duymuştum," diye mırıldandı.

"Ve tekrar duyacaksın. Bana tüm bunları sana açıklamanın bir yararı olmuyormuş gibi geliyor."

Seldon içini çekerek koltuğunda arkasına yaslandı ve gülümseyerek Amaryl'i süzdü. Ondan daha genç olan adam insanı aşındırabilirdi. Ama psiko-tarihi ciddiye alması her şeyi hoş gördürüyordu.

Amaryl hâlâ ısı lağımcılığı yaptığı o yılların izlerini taşıyordu. Geniş omuzları ve kaslı yapısı onun ağır işlerde çalıştığını ortaya koymaktaydı. Sonradan da kaslarının ve vücudunun gevşemesine izin vermemesi iyi bir şeydi. Çünkü bu durum Seldon'un bütün zamanını masasının başında geçirme isteğini önlüyordu. Gerçi Amaryl'in salt fiziki gücü kendinde yoktu. Ama bir ‘Twister' olarak onun da yetenekleri vardı. Hem de kırkına yeni basmış olmasına rağmen. Tabii bunu sonsuza kadar sürdüremeyecekse de şimdiki halde devam edecekti. Her gün eksersiz yaptığı için beli hâlâ ince, bacak ve kolları da gergindi.

Seldon, "Demerzel için sırf benim arkadaşım olması yüzünden endişelendiğini sanmıyorum," dedi. "Başka nedenlerin de olmalı."

"Bu anlaşılmayacak bir şey değil ki. Sen Demerzel'in dostu olduğun sürece, üniversitedeki mevkiin sarsılmayacak ve psiko-tarih alanındaki araştırmalarını sürdürebileceksin."

"İşte gördün mü? Demek ki onunla dost olmamın nedenleri *var.* Hem bu senin kavrayamayacağın bir şey de değil."

"Onunla dostluk kurmak işine geliyor, anlıyorum. Ama arkadaşlığa gelince... işte bunu anlayamıyorum. Ancak Demerzel'in gücünü kaybetmesi sadece senin durumunu etkilemekle kalmayacak, imparatorluğu Cleon yönetmeye başlayacak ve çökme hızı artacak. Biz psiko-tarih konusunun bütün ayrıntılarını saptayamadan ve bilimin bütün insanlığı kurtarmasını olası hale getiremeden anarşi başlayacak."

"Anlıyorum. Zaten ben psiko-tarihi, imparatorluğun çökmesini engellemek için zamanında geliştirebileceğimize inanmıyorum."

"Çökmeyi önleyemesek bile, etkilerini yumuşatabiliriz. Öyle değil mi?"

"Belki."

"İşte, gördün mü? Ne kadar uzun süre huzur içinde çalışabilirsek, çöküşü engelleme ihtimalimiz de o kadar artar. Ya da hiç olmazsa etkileri yumuşatma şansımız. Durum böyle olduğuna göre, sondan başa doğru gidersek Demerzel'i kurtarmamız gerektiği de anlaşılır. Biz -ya da hiç olmazsa ben- bundan hoşlanmasak bile."

"Ama demin onun saraydan, Trantor'dan ve hatta imparatorluktan uzaklaşmasını istediğini söyledin."

"Evet ama, ‘ideal koşullarda,' dedim. Oysa şu anda ideal şartlarda yaşamıyoruz ve birinci bakana ihtiyacımız var. O bir baskı ve despotluk aracı olsa bile."

"Anlıyorum. Neden imparatorluğun parçalanmaya çok yakın olduğunu ve birinci bakanı kaybetmemizin buna yol açacağını düşünüyorsun?"

"Psiko-tarih yüzünden."

"Bunu tahminler için mi kullanıyorsun? Biz daha çerçeveyi bile yerine oturtamadık. Nasıl tahminlerde bulunabilirsin?"

"Sezgi diye bir şey var, Hari."

"Her zaman vardı. Biz daha fazlasını istiyoruz, öyle değil mi? Bize gelecekte herhangi bir koşul altında görülecek gelişmelerle ilgili olasılıkları sağlayacak bir matematik denklem gerekiyor. Sezgi yol gösterme konusunda yeterliyse, o zaman psiko-tarihe hiç gerek yok."

"Bu, iki olasılıktan birinin olması gerek demek değil ki, Hari. Ben her ikisinden birden söz ediyorum. İkisinin karıştırılmasından. Bu daha uygun olabilir. Hiç olmazsa psiko-tarih bilimi tamamlanıncaya kadar."

Seldon, "Eğer tamamlanabilirse..." diye mırıldandı. "Ama bana şimdi şunu söyle: Demerzel nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya? Ona ne zarar verecek? Yoksa yerinden mi edecek? Şimdi Demerzel'in devrilmesinden söz ediyoruz değil mi?"

Amaryl, "Evet," derken yüzünde sert bir ifade belirmişti.

"Öyleyse açıkla. Cahilliğime acı."

Amaryl kızardı. "Bana tepeden bakar gibi konuşma, Hari... Herhalde sen de Jo-Jo Joranum adını duydun?"

"Tabii. O bir demagog. Dur, dur, nereliydi o? Nishaya'lı değil mi? Oldukça önemsiz bir dünya... Galiba o gezegende yaşayanlar keçi çobanlığı yapıyorlarmış. Yalnız peynirleri çok kaliteli."

"Tamam. Ama sadece bir demagog değil. Çok sayıda yandaşı var ve gitgide güçleniyor. Amaçlarının sosyal adalet ve halkın siyasete daha fazla karışması olduğunu söylüyor."

Seldon, "Evet," dedi. "Bu kadarını ben de duydum. Sloganı ‘Hükümet halka aittir.'"

"Tam öyle değil, Hari. ‘Hükümet halktır.'"

Seldon başını salladı. "Eh, aslında ben bu fikri beğeniyorum."

"Ben de öyle. Ben de bunu isterim. Tabii Joranum samimi olsaydı ama değil. Her şeyi bir basamak olarak kullanıyor. Bu bir amaç değil, sadece bir yol onun için. Joranum, Dernerzel'i devirmek istiyor. Ondan sonra Cleon'u elinde oynatmak kolaylaşacak. Sonra tahta Joranum oturacak ve *kendisi* halk sayılacak. Sen kendin bana imparatorluk tarihinde böyle birkaç olay görüldüğünü söyledin. Biliyorsun, son günlerde imparatorluk eskisinden daha zayıf ve dengesiz. Eskiden sadece sendelemesine neden olan bir darbe bugün parçalanmasına yol açabilir. Her yerde iç

savaşlar çıkar ve bize ne yapılması gerektiğini öğretecek olan psiko-tarihi henüz geliştirememiş oluruz."

"Evet, ne demek istediğini anlıyorum. Ama Demerzel'i düşürmek herhalde pek kolay olmaz."

"Joranum 'un gitgide ne kadar güçlendiğinden haberin yok."

"Onun ne kadar güçlendiği hiç önemli değil." Seldon'un yüzünde bir an düşünceli bir ifade belirdi. "Annesiyle babasının ona ‘JO-JO' adını vermiş olmalarına şaşıyorum. Bu adın çocuksu bir yanı var."

"Annesiyle babasının bu adla bir ilişkileri yok. Asıl ismi Laskin. Nishaya'da çok kullanılan bir ad bu. Jo-Jo adını kendisi seçmiş. Herhalde soyadının ilk hecesini almış."

"Çok aptalca bir şey değil mi?"

"Hayır, bence değil. Yandaşları bu adı tekrarlayıp duruyorlar: ‘Jo... Jo... Jo... Jo...' İnsanı adeta ipnotize ediyor."

"Eh..." Seldon tri-kompüterine dönerek onun yarattığı çok boyutlu görüntüyü düzeltmeye davrandı. "Bakalım. Neler olacağını göreceğiz."

"Bu konuda nasıl kayıtsız olabiliyorsun? Sana tehlikenin çok yakın olduğunu söylüyorum."

"Hayır, değil." Seldon'un sesi aniden sertleşmiş, gözlerinde soğuk bir ifade belirmişti. "Elinde bütün veriler yok."

"Olmayanlar hangileri?"

"Bu konuyu başka zaman konuşuruz, Yugo. Sen şimdilik çalışmalarını sürdür. Demerzel ve imparatorluğun durumu için de bırak ben endişeleneyim."

Amaryl'in dudakları gerildi ama Seldon'a itaat etmeye çok alışmıştı. "Bir hata yapıyorsun, Hari."

Seldon hafifçe gülümsedi. "Sanmıyorum. Uyarını dinledim ve unutmayacağım. Üzülme, her şey yoluna girecek."

Amaryl çıkarken Seldon'un yüzündeki gülüş silindi. Her şey gerçekten yoluna girecek miydi?

2

Ancak Seldon, Amaryl'in uyarısını unutmamakla birlikte üzerinde pek fazla durmadı. Kırkıncı doğum günü gelip geçerken her zamanki psikolojik darbeyi indirmişti.

Kırk yaş! Artık genç değildi. Yaşam artık önünde haritası çıkarılmamış geniş bir ova gibi uzanmıyordu. Ufuk uzaklarda kaybolmuş gibi değildi. Seldon sekiz yıldan beri Trantor'daydı ve zaman çabuk geçmişti. Sekiz yıl sonra ellisine yakın olacak, yaşlılık bir heyyüla gibi karşıda belirecekti.

Üstelik psiko-tarih konusunda işe yarar bir başlangıç bile yapamamıştı. Yugo Amaryl zekice kanunlardan söz ediyor, sezgiye dayanan cüretli tahminlere göre denklemlerini hazırlıyordu. Ama insan o tahminleri nasıl deneyebilirdi? Psiko-tarih henüz deneysel bir bilim değildi. Psiko-tarihi tam anlamıyla inceleyebilmek için yüzyıllar boyunca insanların yaşadığı dünyalarla ilgili deneyler yapılması gerekirdi. Hem de ahlak bakımından hiç sorumlu tutulmadan.

Çözümü imkânsız bir problemdi bu. Ve Seldon bölümüyle ilgili işler için zamanını harcadığında sinirleniyordu. Bu yüzden günün sonunda sıkıntıyla yürüyerek evine gitmeye karar verdi.

Genellikle kampüsten yürüyerek geçerken keyfi her zaman yerine gelirdi. Streeling Üniversitesi yüksek kubbeli bir yerdi. Kampüs ise insanda sanki açıklık bir yerdeymiş gibi duygu uyandırıyordu. Hem de imparatorluk sarayına yaptığı o tek ziyaret sırasında karşılaştığı türde hava koşullarına katlanmadan. Burada ağaçlar, çim alanlar ve yollar vardı. Seldon kendini vatanı olan Helicon gezegenindeki eski üniversitesindeymiş gibi hissediyordu.

O gün havanın bulutlu olmasına karar verilmişti. Güneş ışıkları (tabii güneş yok, sadece ışıkları vardı) düzensiz aralıklarla belirip kayboluyordu. Hava birazcık serindi.

Seldon'a serin günler eskisine göre daha sık tekrarlanıyormuş gibi geldi. Trantor enerji tasarrufuna mı başlamıştı? Yoksa asıl neden gitgide artan

beceriksizlik miydi? Ya da yaşlanıyor ve kanı sulanmaya mı başlıyordu? (Seldon için için somurttu.) Ellerini ceplerine sokarak, omuzlarını kaldırdı.

Genellikle yolu bilinçli olarak seçmezdi. Vücudu bürosundan, bilgisayar odasına ve oradan da dairesine giden yolu çok iyi biliyordu. Dönüş yolunu da. Seldon kampüste çoğu zaman başka şeyler düşünerek ilerlerdi. Ama bugün bir ses bilincini etkiledi. Anlamı olmayan bir ses.

"Jo... Jo... Jo... Jo..."

Oldukça yumuşak olan bu ses uzaktan geliyordu. Bu Seldon'un bir anısının canlanmasına neden oldu. Evet, Amaryl'in uyarısı. Şu demagog. O burada, kampüste mi?

Seldon bilinçli bir karar veremeden bacakları onu döndürdü ve eksersiz, spor ve öğrenci toplantıları yapılan üniversite alanına bakan alçak tepeye götürdü.

Alanın ortasında pek kalabalık sayılmayacak bir öğrenci grubu heyecanla bu adı tekrarlıyordu. Sahneye benzer yüksekçe yereyse Seldon'un tanımadığı biri çıkmıştı. Yüksek sesle, tempolu bir biçimde sallanarak konuşan bir adam.

Ama Joranum değildi. Seldon, Joranum'u birkaç kez holo-vizyonda görmüştü. Amaryl'in uyarısından beri Seldon bu konuya dikkat etmeye başlamıştı. Joranum iriyarıydı. Kinci bir gülümsemesi vardı. Gözleri uçuk mavi, gür saçları da kum rengiydi.

Bu konuşmacıysa ufak tefek ve gürültücüydü. Saçları siyah, ağzı da büyüktü. Seldon onun sözlerini dinlemiyordu. Ama "birinden alınan güç çoğunluğa verilecek" cümlesini duydu. Öğrencilerin bağıraşarak cevap verdiklerini de.

Profesör, çok güzel, diye düşündü. Peki nasıl başaracak? Gerçekten ciddi mi?

Seldon şimdi grubun hemen dışındaydı. Tanıdık birini bulabilmek için etrafına bakıyordu. Sonra ileri-matematik öğrencisi Finangelos'u farketti. Bu esmer, kıvırcık saçlı delikanlı hiç de kötü bir genç değildi.

Seldon, "Finangelos," diye seslendi.

Öğrenci elinin altında bilgisayar tuşları olmadığı için bir an onu tanıyamamış gibi baktı. Sonra da, "Profesör Seldon," deyip koşarak yaklaştı. "Bu adamı dinlemeye mi geldiniz?"

"Buraya belli bir amaçla gelmedim. Sadece gürültünün ne olduğunu anlamak istedim. Kim bu adam?"

"Adı Namarti, profesör. Jo-Jo adına konuşuyor."

Seldon öğrencilerin şarkıyı andıran bağrışmalarını dinledi yine. *"Bunu* duyuyorum." Öğrenciler konuşmacı önemli bir noktayı vurguladığı zaman böyle haykırıyorlardı anlaşılan. "Ama bu Namarti denen adam kim? Tanımıyorum, hangi bölümden?"

"Üniversiteden değil, profesör. 0 Jo-Jo'nun adamlarından biri."

"Üniversiteden değilse, o zaman izin kâğıdı olmadan burada konuşmaya hakkı yok. Sence izni var mıdır?"

"Bunu bilemem, profesör."

"İyi ya. Öğrenelim bakalım."

Seldon kalabalığa dalmaya hazırlanırken Finangelos onu ceketinin kolundan tuttu. "Sorun çıkarmayın, profesör. Adamın yanında gorilleri var."

Konuşmacının arkasında altı genç bekliyordu. Aralıklı dizilmişler, bacaklarını açarak kollarını kavuşturmuşlardı. Suratları da asıktı.

"Gorilleri mi?"

"Biri bir şeye kalkışırsa tartaklamak için."

"Bu adamın üniversiteden olmadığı kesin. Ayrıca bir izin onun ‘goriller' dediğin yaratıkları ete kapsayamaz... Finangelos, üniversite güvenlik görevlilerine durumu bildir. Aslında onların buna gerek kalmadan burada olmaları gerekirdi."

Finangelos, "Herhalde mesele çıkmasını istemiyorlar," diye mırıldandı. "Profesör, lütfen bir şey yapmaya kalkmayın. Güvenlik görevlilerini getirmemi istiyorsanız bunu yaparım. Ama lütfen onlar gelinceye kadar bekleyin."

"Belki ben kalabalığı onlar gelmeden dağıtabilirim "

Seldon kalabalığı hiç zorlanmadan yarmaya başladı. Öğrencilerden bazıları onu tanımışlardı. Hepsi de Seldon'un omzundaki profesör olduğunu gösteren işareti görebiliyorlardı. Seldon sahnemsi yüksek yere erişince elini dayayıp doksan santim yüksekliğindeki yere hafifçe homurdanarak sıçradı. O sırada üzüntüyle, on yıl önce bu işi tek elle yapardım, diye düşündü. Hem de homurdanmadan.

Profesör doğruldu. Konuşmacı susmuş, ona buz gibi soğuk ve seri ifadeli gözlerle, dikkatle bakıyordu.

Seldon sakin sakin, "Öğrencilere hitap etmenize izin veren belgeyi görebilir miyim, efendim?" dedi.

Konuşmacı, "Siz kimsiniz?" diye sordu. Sesi yüksekti ve ta ilerilerden duyuluyordu.

Seldon da aynı derecede yüksek sesle cevap verdi. "Ben bu üniversitenin öğretmenlerindenim. Evet, izin kâğıdınız, efendim?"

"Beni bu konuda sorguya çekme hakkınızı reddediyorum." O sırada Namarti'nin arkasında bekleyen gençler biraz yaklaşmışlardı.

"İzin belgeniz yoksa size üniversiteden hemen ayrılmanızı önereceğim."

"Ya ayrılmazsam?"

"Eh... Bir kere üniversite güvenlik görevlileri gelmek üzereler." Seldon kalabalığa dönerek, "Öğrenciler!" diye seslendi. "Bu üniversitede özgürce konuşma ve toplantı yapma hakkımız var. Ancak yabancıların izinsiz konuşmalarına razı olursanız bu özgürlük bizden alınabilir..."

Biri elini hızla profesörün omzuna vurdu. Seldon yüzünü buruşturdu. Döndü. Bunu yapanın Finangelos'un ‘goriller' diye tanımladığı gençlerden biri olduğunu gördü.

Adam, Seldon'un kaynağını hemen bulamadığı koyu bir aksanla, "Çık git," dedi. "Çabuk!"

Seldon, "Bunun ne yararı olur?" diye sordu. "Güvenlik görevlileri neredeyse gelirler."

Namarti vahşice bir gülümsemeyle, "O zaman ayaklanma çıkar," dedi. "Bu bizi korkutmaz."

Seldon başını salladı. "Tabii korkutmaz. Belki hoşunuza bile gider. Ama ayaklanma olmayacak. Hepiniz sessizce gideceksiniz." Tekrar öğrencilere döndü ve omzunu silkerek gorilin elinden kurtuldu. "Biz bunu sağlayacağız, öyle değil mi?"

Kalabalığın içinden biri, "Bu Profesör Seldon!" diye bağırdı. "O iyi bir insan! Ona vurmayın!"

Seldon kalabalığın kararsızlığını hissetti. Öğrencilerden bazılarının üniversite güvenlik görevlileriyle, sırf genel prensipler yüzünden boğuşmaktan hoşlanacaklarını biliyordu. Diğer yandan grupta şahsen onu seven birileri olmalıydı. Ve tabii kim olduğunu bilmeyen ama bir öğretmene karşı şiddet kullanıldığını görmek istemeyen öğrenciler de.

Bir kadın sesi etrafta çınladı. "Dikkat et, profesör!"

Seldon içini çekerek karşısındaki genç adama baktı. Twisting'deki ustalığına rağmen bu işi başarıp başaramayacağını bilemiyordu. Refleksleri yeteri kadar hızlı mıydı? Kasları gerektiği kadar güçlü müydü?

Kendine haddinden fazla güvenen bir goril ona doğru geliyordu. Ama fazla hızlı hareket etmiyordu. Böylece Seldon yaşlanmaya başlayan vücuduna

gereken zamanın birazını kazanmış oldu. Gorilin ona meydan okurcasına kolunu uzatması işini daha kolaylaştırdı.

Seldon kolu yakaladı. Döndü ve eğildi. Kolu yukarı kaldırdı ve sonra indirdi. (Yine homurtuya benzeyen bir ses çıkardı. Ne gerek vardı buna?) Goril havada uçmaya başladı. Bunu, biraz da kendi hızı sağlamıştı. Sahnenin kenarına gürültüyle yuvarlandı. Sağ omzu çıkmıştı.

Bu beklenmedik gelişme karşısında kalabalık deli gibi bağrışıyordu. Aynı anda bir kuruluş yüzünden duyulan o gurur canlanıverdi.

Biri, "Onlara haddini bildir, profesör," diye bağırdı. Diğerleri aynı sözleri haykırarak tekrarlamaya başladılar.

Seldon kesik kesik solumamaya çalışarak saçlarını geriye doğru itti. Yere yığılmış olan ve inleyen gorili ayağıyla iterek aşağıya yuvarladı. Nazik nazik, "Başka isteyen var mı?" diye sordu. "Yoksa sakin sakin gidecek misiniz?" Namarti'yle beş kabadayısının karşısına dikilip, "Sizi uyarıyorum. Kalabalık artık benden yana. Bana saldırmaya kalkarsanız sizi parça parça ederler... Pekâlâ, sıra kimde? Haydi bakalım. Teker teker gelin," diye çıkıştı.

Son sözleri söylerken sesini yükselmişti. Parmaklarını hafifçe sallayarak, "Gelin," diye işaret ediyordu. Kalabalık zevkle bağırdı.

Namarti orada sakin sakin duruyordu. Seldon onun yanından sıçrayıp kolunu adamın boynuna doladı. Öğrenciler artık sahneye tırmanıyor ve bir yandan da, "Teker teker! Teker teker!" diye haykırarak Seldon'la Namarti'nin korumaları arasına giriyorlardı.

Seldon kolunu adamın nefes borusuna bastırarak kulağına, "Bu işi yapmanın bir yolu var, Namarti," dedi. "Ve ben bu yolu biliyorum. Yıllardan beri çalışıyorum. Hareket eder, kurtulmaya çalışırsan gırtlağını ezerim. Ondan sonra da bir daha sesini yükseltemez, fısıltıyla konuşursun. Sesine değer veriyorsan söylediklerimi yap. Kolumu gevşettiğim zaman şu zorbalarına gitmelerini söyle. Başka bir şey eklemeye kalkışırsan bu normal sesle söyleyeceğin son sözler olur. Tekrar bu kampüse gelirsen sana böyle iyi davranmam ve başladığım işi bitiririm."

Kolunun baskısını bir an hafifletti. Namarti boğuk bir sesle, "Hepiniz gidin," diye emretti. Goriller yere yuvarlanmış olan arkadaşlarını alarak çabucak gerilediler.

Üniversite güvenlik görevlileri birkaç dakika sonra geldikleri zaman Seldon, "Üzgünüm, baylar," dedi. "Yanılmışım."

Alandan ayrılarak eve doğru giderken bir hayli sıkıntılıydı. Ortaya çıkarmak istemediği bir yanını belli etmişti. O Matematikçi Hari Seldon'du. Sadist Twistçi Hari Seldon değil.

Profesör sıkıntıyla, üstelik Dors da bu olayı duyacak, diye düşündü. Aslında ona önce benim söz etmem daha iyi olur. Yoksa Dors olayı olduğundan daha kötü gösteren bir hikâye duyabilir.

Ve bu da hiç hoşuna gitmez.

3

Evet, olay Dors'un hiç hoşuna gitmemişti.

Kadın apartmanın kapısında Seldon'u bekliyordu. Bir elini beline dayamış, rahat bir tavır takınmıştı. Profesörün sekiz yıl önce onu bu üniversitede gördüğü günkü gibiydi hemen hemen. İnce, biçimli vücutlu, kızılımsı sarı saçları kıvırcık olan bir kadın. Seldon için çok güzeldi. Ama tarafsızca bakıldığında fazla güzel sayılmazdı. Yine de Seldon dostluklarının ilk birkaç gününden sonra Dors'u tarafsızlıkla incelemeyi başaramamıştı.

Dors Venabili! Seldon kadının sakin yüzünü gördüğü zaman pek çok şey düşündü. Pek çok gezegende ve hatta Trantor'daki sürüyle sektörde kadını normal olarak Dors Seldon diye çağırırlardı. Ama profesör her zaman bunun kadına sahip olduğunu gösteren bir damga vurmak anlamına geleceğini düşünmüştü. Böyle bir şey istemiyordu. Oysa bu imparatorluk öncesi çağlarının belirsiz sisleri arasında doğmuş ve kabul edilmiş bir gelenekti.

Dors başını kederle sallarken gevşek bukleleri pek dağılmadı. Yavaşça, "Olayı duydum, Hari," dedi. "Ben seninle *ne* yapacağım?"

"Bir öpücük hiç de fena olmaz."

"Şey... Belki... Ama şu olayı biraz inceledikten sonra. Haydi, gir." Kapı arkalarından kapandı. "Hayatım, kendi kurslarım ve araştırmalarım olduğunu biliyorsun. Hâlâ o korkunç Trantor Krallığı tarihiyle uğraşıyorum. Bunun senin çalışmaların için çok gerekli olduğunu söylüyorsun. Şimdi bu işi bırakıp seninle etrafta dolaşmaya mı başlayacağım? Seni korumak için! Bildiğin gibi bu hâlâ benim görevim. Her zamankinden daha da önemli bir görev. Çünkü psiko-tarih alanındaki çalışmaların ilerliyor."

"İlerliyor mu? Keşke öyle olsaydı. Ama beni korumana gerek yok."

"Yok mu? Seni araması için Raych'ı yolladım. Geç kalmıştın. Ben de endişelendim. Genellikle geç kalacağın zaman bana haber verirsin. Bu sözlerim sanki senin gardiyanınmışım gibi bir etki yapıyorsa çok üzgünüm, Hari. Ama aslında ben senin bekçinim."

"Benim arada sırada tasmadan kurtulmak isteyebileceğim hiç aklına gelmiyor mu, Bekçi Dors?"

"Başına bir şey gelirse Demerzel'e ne söylerim?"

"Akşam yemeği için çok mu geç kaldım? Mutfak servisi düğmesine bastık mı?"

"Hayır, seni bekliyordum. Madem buradasın düğmeye sen bas. Yemeğe geldi mi sen benden daha titizsin. Lütfen konuyu da değiştirme."

"Raych bana bir şey olmadığını söylemedi mi? O halde konuşulacak ne var?"

"Raych seni bulduğu sırada sen durumu kontrolün altına almışsın. Önce o buraya döndü. Ama senden hemen önce. O yüzden ayrıntıları öğrenemedim. Söyle-orada-ne-yapıyordun?"

Seldon omzunu silkti. "Yasal olmayan bir toplantı yapılıyordu, Dors. Ben de toplantıyı dağıttım. Bunu yapmasaydım üniversitenin başıboş yere derde girecekti."

"Eh, buna engel olmak da sana düşüyordu, öyle mi? Hari, sen artık bir Twister değilsin. Sen bir..."

Adam telaşla atıldı. "Yaşlı bir adamım, öyle mi?"

"Bir Twister için, evet. Kırk yaşındasın. Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Şey... kaslarım biraz tutuldu."

"Bunu tahmin edebiliyorum. Yakında bir gün Helicon'lu genç bir atlet rolüne girecek ve kaburgalarından birini kıracaksın... Şimdi bana olanları anlat."

"Sana Amaryl'in beni uyardığını, Demerzel'in başının Jo-Jo Joranum'un demagogluğu yüzünden dertte olduğunu söylediğini anlattım."

"Jo-Jo. Evet, bu kadarını biliyorum. *Bilmediklerim* nedir? Bugün ne oldu?"

"Alanda bir toplantı vardı. Jo-Jo'nun Namarti adlı bir adamı kalabalığa sesleniyordu..."

"Namarti dediğin Joranum'un sağ kolu Gambol Deen Namarti."

"Eh, bu konuda senin benden fazla bilgin var. Her neyse... Adam oldukça kalabalık bir gruba konuşma yapıyordu ve izin almamıştı. Bence bir gürültü çıkacağını umuyordu. Çünkü onlar her tür kargaşayla beslenirler. Üniversitenin geçici olarak kapatılmasını sağlasaydı o zaman Demerzel'i akademik özgürlüğü mahvetmekle suçlayacaktı. İşte o yüzden onları durdurdum. Ayaklanma olmadan defettim."

"Bundan gurur duyuyormuş gibi konuşuyorsun."

"Neden olmasın? Kırk yaşında bir adam için hiç de fena sayılmaz."

"Bu işe o yüzden mi karıştın? Kırk yaşında ne durumda olduğunu anlamak için mi?"

Seldon yemek listesi için düğmeye basarken düşünceliydi. Sonra, "Hayır," dedi. "Sadece üniversite, boş yere birtakım dertlerle karşılaşacağı için endişeliydim. Demerzel'in durumu da beni düşündürüyordu. Korkarım Yugo'nun anlattığı tehlikelerle ilgili hikâyeler beni sandığımdan daha fazla etkilemiş. Tabii aptalca bir şeydi, Dors. Çünkü ben Demerzel'in başının çaresine bakabileceğini biliyorum. Bunu Yugo'ya anlatamazdım. Senden başka birine de." Derin bir soluk aldı. "Hiç olmazsa seninle bundan söz edebilmek benim için şaşılacak kadar büyük bir zevk. Demerzel'in dokunulamaz biri olduğunu bir ben biliyorum. Bir sen ve bir de Demerzel. Başka kimsenin bu gerçekten haberi yok. Hiç olmazsa benim bildiğim kadarıyla."

Dors girintili bir duvar panosundaki düğmeye bastı. Dairelerinin yemek yeme bölümü şeftali rengi, yumuşak bir ışıkla aydınlanıverdi. Hari'yle Dors üzerine keten örtü örtülmüş, kristaller ve takımlar konmuş olan masaya doğru gittiler. Sofranın başına geçtikleri zaman yemekler gelmeye başladı. Akşamın bu saatinde yemek konusunda fazla bir gecikme olmazdı. Seldon bütün bunları kayıtsızca kabul ediyordu. Fakültede verilen akşam yemeklerinden yemek zorunda değillerdi artık. Profesör toplumda bunu sağlayan mevkisine çoktan alışmıştı.

Seldon, Mycogen'de kaldıkları sırada tadına varmayı öğrendikleri baharatın zevkini çıkardı. O tuhaf, sadece erkeklerin yönettiği, sofuluktan köhnemiş sektörün nefret etmedikleri tek yanı buydu.

Dors yavaşça, "Ne demek ‘dokunulamaz'?" diye sordu.

"Haydi, yavrum. O duyguları değiştirebiliyor. Herhalde bunu unutmadın? Joranum gerçekten tehlikeli bir hal alırsa." Seldon elleriyle belli belirsiz bir işaret yaptı, "...değiştirilebilir. Onun fikrini değiştirmesi sağlanabilir."

Dors'un yüzünde' sıkıntılı bir ifade belirmişti. Ondan sonra yemeği olağanüstü bir sessizlik içinde yediler. Yemek sona erince tabaklar, çatal bıçak takımları ve diğer şeyler masanın ortasındaki çöp borusundan döne döne indi. Sonra deliğin üzeri düzgünce kapandı. Dors ancak o zaman, "Bu konudan söz etmek istediğimden pek emin değilim, Hari," diye mırıldandı. "Ama masumiyetinin seni kandırmasına da izin veremem."

"Masumiyetimin mi?" Adamın kaşları çatıldı.

"Evet. Seninle bundan hiç söz etmedik. Bu konunun açılacağını hiç sanmıyordum. Ama Demerzel'in de güçlü olmayan yanları var. Dokunulmaz biri değil. Zarar görebilir. Ve Joranum onun için gerçekten bir tehlike oluşturuyor."

"Ciddi misin?"

"Tabii ciddiyim. Sen robotları anlamıyorsun. Özellikle Demerzel kadar karmaşık olanlarını. Ama ben anlıyorum."

4

Yine bir sessizlik oldu. Neyse ki insan beyninden geçen düşünceler gürültü çıkarmıyordu. Yoksa Seldon'un kafasından geçenler gerçekten müthişti.

Evet, bu doğru. Karımın robotlar konusunda garip denecek kadar derin bir bilgisi var. Hari yıllar boyunca bu konuyu öyle sık düşünmüştü ki... Sonunda bu esrarı çözmekten vazgeçmiş ve kafasının derinliklerine itmişti. Bir robottu Eto Demerzel. Olmasaydı Hari de Dors'la hiçbir zaman karşılaşamayacaktı. Çünkü Dors, Demerzel için *çalışıyordu.* Sekiz yıl önce Hari, Trantor'daki çeşitli sektörlerden kaçarken Demerzel onu koruma görevini Dors'a vermişti. O şimdi profesörün karısı, yardımcısı ve eşiydi ama Hari yine de bazen Dors'un robot Demerzel'le olan o garip ilişkisini düşünüyordu. Dors'un yaşamının Seldon'a ait olmadığını ve hoş karşılanmayacağını düşündüğü tek yanıydı bu. İşte bu yüzden Seldon'un aklına o acı dolu soru takılıp duruyordu. Dors benimle sırf Demerzel'in emrine itaat etmek için mi kaldı? Yoksa bunun nedeni bana olan *sevgisi* mi? Profesör bu İkincisine inanmak istiyordu ama...

Seldon'un Dors Venabili'yle paylaştığı hayat güzeldi. Ama her şeyin bir bedeli, bir şartı vardı. Bu koşul, ikisi de bu konuyu tartışıp konuşmadan sessizce anlaşmaya vardıkları için daha da kısıtlayıcıydı.

Seldon bir eşte arayabileceği her şeyi Dors'ta bulduğuna inanıyordu. Evet, çocukları yoktu. Ama profesör ne çocuk beklemiş, ne de -doğrusunu söylemek gerekirse böyle bir şeyi istemişti. Raych vardı. Duygusal açıdan sanki oğlu gibiydi. Seldon'un bütün genleri ona miras katmışçasına hem de.

Dors'un şimdi Seldon'u bu konuyu düşünmeye zorlaması bunca yıl rahat ve huzur içinde yaşamalarını sağlayan anlaşmayı bozmak demekti. Hari bu yüzden hafif ama gitgide artan bir öfke duymaya başladı.

Sonra bu düşünceleri ve soruları tekrar kafasından kovdu. Karısının koruyucu rolünü kabul etmeyi öğrenmişti ve sürdürecekti de. Sonuçta Dors

bir evi, bir sofrayı ve bir yatağı onunla paylaşıyordu, Eto Demerzel'le değil.

Dors'un sesi adamı daldığı düşüncelerden uyandırdı. "Ben dedim ki... Ne o, somurtuyor musun, Hari?"

Profesör hafifçe irkildi. Karısının sesinden konuştuklarını tekrarladığını anlamıştı. Seldon karısından uzaklaşarak gitgide kafasının derinliklerine saklandığını farketti.

"Affedersin, hayatım. Somurtmuyorum... Yani bilerek somurtmuyorum. Sadece açıklamana nasıl bir karşılık vermem gerektiğini düşünüyorum."

"Robotlar konusunda mı?" Kadın bu kelimeyi pek sakin bir tavırla söylemiş gibiydi.

"Bana onlar hakkında senin kadar bilgim olmadığını söyledin. Buna nasıl karşılık verebilirim?" Seldon durakladı, sonra da ekledi. "Yani seni kırmadan." Adam tehlikenin farkındaydı.

"Ben sana robotlar konusunda *bilgin* olmadığını söylemedim ki. Madem sözlerimi tekrarlayacaksın, o zaman bunu doğru dürüst yap. Ben robotları *anlamadığından* söz ettim. Bu konu da oldukça bilgili olduğundan eminim. Hatta belki benden fazla bilgin var. Ama bilmek her zaman anlamak anlamına gelmez."

"Dors! Özellikle damarıma basmak için paradokslarla konuşuyorsun. Paradokslar farkına varmadan ya da isteyerek insanı aldatan bir belirsizlikten doğar. Ben bilimde böyle bir şey olmasından hoşlanmam. Sıradan bir konuşma sırasında da öyle. Tabii bu güldürmek amacıyla yapılmışsa o başka. Ama şimdi böyle bir şey söz konusu değil."

Dors o kendine özgü tavırlarıyla hafifçe güldü. Sanki neşe öyle cömertçe paylaşılamayacak kadar değerli bir şeymiş gibi. "Anlaşılan bu yaklaşım seni kendini beğenmiş tavırlar takınmana neden olacak kadar kızdırmış. Neyse... açıklayacağım. Seni kızdırmak niyetinde değilim." Uzanarak Seldon'un eline vurdu. Adam o zaman hayret (ve biraz da utançla) yumruğunu sıkmış olduğunu farketti.

Dors, "Sık sık psiko-tarihten söz ediyorsun," dedi. "Hiç olmazsa bana. Bunu biliyor muydun?"

Seldon hafifçe öksürdü. "Bu konuda merhametine sığınıyorum! Proje niteliği yüzünden gizli. Psiko-tarih ancak etkilediği kimselerin bu konuda bilgisi olmazsa işe yarar. O yüzden bu konudan ancak Yugo'ya ve sana söz edebiliyorum. Yugo için her şey sezgi demek. Çok zeki ama kendini düşünmeden karanlıklara atıveriyor. Ben de o yüzden hep ihtiyatlı taraf olmak

zorunda kalıyor, durmadan onu geri çekiyorum. Ama benim de çılgınca düşüncelerim var ve bunları kulaklarımla duymak bana yardımcı oluyor. Hatta..." Gülümsedi... "Söylediklerimin bir kelimesini bile anlamadığını fark ettiğim zaman bile."

"Fikirlerini bende denediğini biliyorum. Buna gerçekten bir itirazım yok. Onun için kendi kendine davranışlarını değiştirmek gibi bir karar verme. Senin matematik denklemlerini tabii ki anlamıyorum. Ben sadece bir tarihçiyim ve üstelik bilim-tarihçisi bile değilim. Şu ara zamanımı ekonomik değişikliklerin siyasi gelişmeler üzerindeki etkilerine veriyorum."

"Evet. Ve *sen de* fikirlerini bende deniyorsun. Yoksa bunun farkında değil misin? Zamanı gelince buna psiko-tarih açısından da ihtiyacım olacak. Bu yüzden benim için vazgeçemeyeceğim bir yardımcı durumuna geleceğini sanıyorum."

"İyi! Eh, artık benimle neden kaldığına karar verdik. Buna benim ilahi güzelliğimin neden olmadığını biliyordum zaten. Şimdi izin ver de şunu söyleyeyim: arada sırada konuşmaların matematik konusundan uzaklaştığında ne demek istediğini anlıyormuşum gibi geliyor. Bana birkaç kez ‘minimalizmin gerekliliği' diye tanımladığın bir şeyi anlattın. Ben bunu anladığımı sanıyorum. Sen bu sözlerle..."

"Ben o sözlerle neyi kastettiğimi biliyorum."

Dors'un yüzünde kırılmış gibi bir ifade belirdi. "Lütfen bu kadar kibirli olma, Hari. Ben konuyu kendi kendime anlatmak istiyorum. Senin deneme tahtan olduğumu söylüyorsun. O halde öyle davran. Rol değiştirmek doğru bir şey olur, öyle değil mi?"

"Rol değiştirmeye bir diyeceğim yok. Ama ben bir iki laf söyledim diye beni gösteriş meraklısı olmakla suçlaman..."

"Yeter! Sus artık! Sen bana minimalizmin pratik psiko-tarih açısından çok önemli olduğunu söyledin. İstenmeyen bir gelişmenin istenir hale getirilmesi açısından. Ya da daha az itiraz edilecek bir duruma getirilmesi açısından. Bir değişikliğin çok az, mümkün olduğu kadar asgari ölçüde uygulanması gerektiğini söyledin..."

Seldon heyecanla atıldı. "Evet. Çünkü..."

"Hayır, Hari. Bunu ben açıklamaya çalışıyorum. İkimiz de *senin* bu konuyu anladığını biliyoruz. Minimalizm şart, çünkü her değişikliğin, herhangi bir değişikliğin, her zaman izin verilemeyecek yan etkileri oluyor. Değişiklik çok büyük ve yan etkileri de çok fazla olursa sonuç kesinlikle

senin planladığından farklı oluyor. Üstelik bu önceden tahmin de edilemiyor."

Seldon; "Doğru," dedi. "Bir ‘karmaşa etkisinin özü bu. Problem şimdi şu; herhangi bir değişiklik, sonucu mantıklı bir biçimde tahmin edebileceğimiz kadar küçük olabilir mi? Yoksa insan tarihi hiçbir zaman değiştirilemeyecek kadar karmaşık bir şey mi? İşte ben de başlangıçta bu yüzden psiko-tarihin..."

"Biliyorum. Ama ne demek istediğimi açıklamama izin vermiyorsun. Önemli olan herhangi bir değişikliğin yeteri kadar küçük tutulup tutulamayacağı değil. Asıl önemlisi minimalden büyük olan herhangi bir değişikliğin karmaşaya yol açması. Gerekli minimum sıfır olabilir. Ama sıfır değilse bile bu yine de çok küçük bir şey demektir. Yeteri kadar küçük ama sıfırdan da oldukça büyük bir değişiklik bulmak önemli bir problem. İşte benim ‘minimalizmin gerekliliği' konusundaki sözlerinden anladığım bu."

Seldon, "Aşağı yukarı öyle," dedi. "Tabii konu, her zaman olduğu gibi, matematik diliyle daha kısa ve kesin bir biçimde açıklanıyor. Buraya bak..."

Dors, "Bırak şimdi," diye kocasının sözünü kesti. "Madem psiko-tarihi biliyorsun, o zaman Demerzel'i de tanıman gerekir. Bilgin var ama anlayamıyorsun. Çünkü psiko-tarih kurallarını, Robotik Kanunlarına uygulamak aklına gelmiyor. Bu öyle belli ki..."

Seldon kısık bir sesle cevap verdi. "Şimdi de *ben* ne demek istediğini anlayamıyorum."

"Onun da minimalizme ihtiyacı var, Hari, öyle değil mi? Birinci Robotik Kanununa göre bir makine adam bir insana zarar veremez. Ama Demerzel olağanüstü bir robot ve onun için daha önemli olan Zeroth Kanunu. Buysa Demerzel için Birinci Kanundan da önce geliyor. Zeroth Kanununa göre bir robot insanlığa, bir bütün olarak zarar veremez. Ancak bu Demerzel'i çıkmaza sokuyor. Tıpkı sen psiko-tarih üzerinde çalışırken olduğu gibi. Anlıyor musun?"

"Anlamaya başlıyorum."

"Öyle olduğunu umarım. Demerzel'de düşünceleri değiştirme yeteneği varsa, bunu ancak istemediği yan etkilere neden olmadan yapmak zorunda. İmparatorun birinci bakanı olduğu için onu endişelendiren yan etkiler çok fazla herhalde."

"Ve şimdiki olayın uygulanması?"

"Bunu bir düşün. Sen kimseye -benden başka hiç kimseye-Demerzel'in bir robot olduğunu söyleyemezsin. Çünkü düşüncelerini bu konuda konuşmaman için yönlendirdi. Ama bunun için ne dereceye kadar bir değişiklik yapması gerekti? Sen, insanlara onun bir robot olduğunu söylemek istiyor musun? Etkisinin azalmasını? Oysa pek çok bakımdan ona güveniyorsun. Korunman, burs verilmesi ve senin adına gizlice etrafı etkilemesi konusunda. Bunu tabii ki istemezsin. Demerzel'in oluşturması gereken değişiklik önemsizdi. Bir heyecan anında ya da boş bulunup gerçeği ağzından kaçırmanı engelleyecek kadar. Bu değişiklik o kadar küçüktü ki, hiçbir yan etkisi olmadı. İşte Demerzel genel olarak imparatorluğu da böyle yönetmeye çalışıyor."

"Peki Joranum olayı?"

"Durumun seninkinden tümüyle farklı olduğu kesin. Adam amacı ne olursa olsun, kesinlikle Demerzel'in aleyhinde. Tabii Demerzel durumu değiştirebilir. Ama bu yüzden Joranum'un karakterinde önemli bir hasar meydana gelebilir. Ve bu Demerzel'in önceden tahmin edemeyeceği sonuçlar doğurur. Demerzel, Joranum'a kötülük etmek, başkalarına ve hatta belki de bütün insanlığa zarar verecek yan etkilere neden olmak tehlikesini göze alamaz. O yüzden durumu kimseye zarar vermeden kurtaracak küçük bir değişiklik, *çok küçük* bir değişiklik yapmanın yolunu buluncaya kadar Joranum'a ilişmemek zorunda. İşte Yugo bu yüzden haklı. Demerzel savunmasız durumda."

Seldon bu sözleri dinlemişti ama cevap vermedi. Düşüncelere dalmış gibiydi. Ancak dakikalar sonra, "Madem Demerzel bir şey yapamayacak," dedi. "O halde ben yapmalıyım."

"O bir şey yapamazsa sen ne yapabilirsin?"

"Durum farklı. Beni Robotik Kanunları bağlamıyor. Minimalizme saplanıp kalmam da şart değil... Şimdi başlangıç olarak Demerzel'i görmem gerekiyor."

Dors biraz endişelenmiş gibiydi. "Bu şart mı? İkiniz arasında bir bağ olduğunu ilan etmek sanırım akıllıca bir şey olmaz."

"Kriz noktasına eriştik. Artık arada bir bağ bulunmadığı rolünde ısrar etmek yersiz olur. Tabii Demerzel'i görmeye giderken borular çaldırıp, holo-vizyonda ilanlar vermeyeceğim. Ama onu görmem gerekiyor."

5

Seldon zaman geçtiği için iyice öfkeleniyordu. Sekiz yıl önce Trantor'a ilk geldiği günlerde hemen harekete geçebiliyordu. O sırada terk edeceği sadece bir otel odası ve içindekiler vardı. Trantor'daki sektörlerde istediği gibi dolaşabiliyordu.

Ama şimdi bölüm toplantılarına katılmak, kararlar vermek ve iş yapmak zorundaydı. İstediği zaman Demerzel'i görmeye gitmesi olanaksızdı. Hoş yapabilseydi bile Demerzel'in de yüklü bir programı vardı. Buluşabilecekleri bir saati ayarlamak zordu.

Dors'un ona bakarak başını sallaması da Seldon'un hoşuna gitmiyordu. "Ne yapmak niyetinde olduğunu anlayamıyorum, Hari."

Hari sabırsızca cevap verdi. "Ben de ne yapmam gerektiğini bilmiyorum, Dors. Bunu Demerzel'i gördüğüm zaman anlayacağımı umuyorum."

"Senin ilk sorumluluğun psiko-tarih. Demerzel de sana böyle söyleyecek."

"Belki. Bakalım göreceğiz."

Sonra, birinci bakanla sekiz gün sonra görüşmek için randevu aldığı sırada bölümdeki bürosunun duvarındaki ekranda bir mesaj belirdi. Eski tip bir yazıyla iletilen mesaj yine bu eski havaya uygundu. "PROFESÖR HARİ SELDON'UN BENİ KABUL ETMELERİ RİCASINDA BULUNUYORUM."

Seldon ekrana hayretle bakakaldı. İmparatora bile böyle yüzyıllar öncesinin diliyle hitap etmiyorlardı.

Alttaki imza da kolaylıkla okunması için kitap harfleriyle yazılmamıştı. Pek süslüydü. Kolaylıkla okunuyordu ve insanda bir usta tarafından çiziktiriverilmiş sanat eseri izlenimi bırakıyordu. İmza belirgindi “LASKİN JORANUM” .

Hari 'nin onu kabul etmesini isteyen Jo-Jo'ydu.

Seldon güldüğünü farketti. Süslü yazının ve seçilen kelimelerin nedeni belliydi. Bu, basit bir isteği merak uyandıracak hale sokuyordu. Seldon adamla karşılaşmayı pek istemiyordu. Daha doğrusu normal durumda böyle

bir istek duymazdı. Ama bu eski dil ve sanatkârlığın bedeli neydi? Profesör bunu öğrenmek istiyordu.

Sekreterine randevu tarihi ve yerini bildirmesini söyledi. JoJo'yu bürosunda görecekti tabii, evinde değil. Bu bir iş konuşmasıydı. Adamla sohbet etmeyeceklerdi.

Ve Seldon, Jo-Jo'yla, Demerzel'le buluşmadan önce konuşmuş olacaktı.

Dors, "Hiç şaşırmadım, Hari," dedi. "Sen onun iki adamına zarar verdin. Üstelik biri baş yardımcısıydı. Adamın toplantısını mahvettin. Böylece temsilcisi yoluyla Jo-Jo'yu gülünç duruma düşürdün. Şimdi senin nasıl biri olduğunu anlamak istiyor. Konuşma sırasında yanında bulunmam bence daha iyi olacak."

Seldon başını salladı. "Hayır. Yanıma Raych'ı alacağım. O bildiğim bütün oyunları öğrendi. Yirmi yaşında güçlü, aktif bir delikanlı. Ama korunmam gerektiğini sanmıyorum, o da başka."

"Bundan nasıl emin olabilirsin?"

"Joranum beni görmek için üniversiteye geliyor. Etrafta sürüyle genç olacak. Ben öğrencilerin hoşlanmadıkları biri değilim. Joranum'un önceden bilgi edinmeyi unutacak biri olduğunuysa hiç sanıyorum. Onun için de üniversitede güvende olduğumu biliyor. Bana büyük bir nezaketle davranacağından eminim. Dostça bir tavır takınacak."

Dors hafifçe dudak büktü. "Hıh!"

Seldon sözlerini tamamladı. "Çok da tehlikeli olacak. Öldürücü!"

6

Hari Seldon özellikle takındığı ifadesiz bir yüzle, başını hafifçe eğdi. Böylece nezaket kurallarına da uymuş oluyordu. Zahmete girmiş ve Joranum'un çeşitli holograflarına bakmıştı. Ama çoğu kez kendini korumayıp değişen kurallara uymaya çalışan insan ne kadar dikkatle hazırlanmış olursa olsun hiçbir zaman holografına tıpatıp uymuyordu. Seldon, belki de değişikliğin nedeni, gözlemcinin gerçek insana gösterdiği tepki, diye düşündü.

Joranum uzun boylu bir adamdı. Seldon kadar uzundu boyu. Ama gövdesi daha enliydi. Bunun nedeni kaslı bir vücuda sahip olması değildi. Çünkü şişman olmamakla beraber vücudu görende sanki yumuşakmış gibi bir izlenim bırakıyordu. Yüzü yuvarlak, saçları sandan çok kum rengine çalıyordu. Gözleri açık maviydi. Arkasında basit bir tulum vardı. Hafifçe gülümsüyordu. Bu karşısındakinde dostça bir izlenim bırakıyor ama aynı zamanda yalnızca bir hayal olduğunu da açıklıyordu.

"Profesör Seldon..." Joranum'un sesi kalın ve kontrollüydü. Bir hatibin sesiydi bu. "Sizinle tanıştığım için seviniyorum. Bu görüşmenin yapılmasına izin verdiğiniz için çok naziksiniz. Birlikte bir dostumu getirdiğim için kızmadığınızı umarım. O benim sağ kolum. Gerçi önceden onu getirmek için sizden izin almadım, ama... Sözünü ettiğim kimse Gambol Deen Namarti. Kendisiyle karşılaştığınızı sanıyorum."

"Evet, karşılaştık. O olayı çok iyi hatırlıyorum." Seldon, Namarti'ye hafif bir alayla baktı. Daha önce Namarti'yle üniversite alanında bir konuşma yaparken karşılaşmışlardı. Seldon şimdi onu dikkatle inceliyordu. Hava bu kez gergin değildi. Namarti orta boylu, zayıf yüzlü, soluk renkli biriydi. Saçları koyu renk, ağzıysa büyüktü. Joranum gibi gülümsemiyordu. Yüzünde belirgin bir ifade de yoktu. Sadece kuşkulu ve dikkatliydi.

Joranum, "Arkadaşım Dr. Namarti," dedi. "Eski edebiyat uzmanıdır... Dr. Namarti, kendi isteğiyle..." Gülümsemesi biraz daha belirginleşti. "... sizden özür dilemeye geldi "

Joranum çabucak Namarti'ye bir göz attı. Adamın dudakları gerilmişti ama sonra ifadesiz bir sesle, "Alanda olanlar için çok üzgünüm, profesör," diye mırıldandı. "Üniversite toplantılarını kontrol eden sıkı kurallardan haberim yoktu. Heyecanımdan kendimi biraz kapıp koyuverdim."

Joranum, "Bu anlaşılmayacak bir şey değil," dedi. "Tabii arkadaşım sizin kim olduğunuzu da pek bilmiyordu. Bence artık o olayı unutabiliriz."

Seldon, "Emin olun, baylar," diye cevap verdi. "O olayı ben de hatırlamak istemiyorum. İşte bu oğlum Raych Seldon."

Raych simsiyah ve gür bir bıyık bırakmıştı. Bu Dahl'de erkeklik simgesi sayılıyordu. Sekiz yıl önce Seldon'la ilk karşılaştıkları zaman bıyıksızdı. Bir sokak çocuğuydu o günlerde. Paçavralar içinde dolaşan, aç bir çocuk. Kısa boylu ama çevikti. Vücudu kaslıydı. Boyuna manevi birkaç santim eklemek için her zaman gösterişli tavırlar takınıyordu.

Joranum, "Günaydın, delikanlı," dedi.

Raych mırıldandı. "Günaydın, efendim."

Seldon, "Lütfen oturun, baylar," dedi. "Size yiyecek ya da içecek bir şeyler ikram edebilir miyim?"

Joranum bu teklifi nazikçe reddettiğini belirtmek için elini kaldırdı. "Hayır efendim. Bu bir dost ziyareti değil." Profesörün gösterdiği yere oturdu. "Ama ileride böyle pek çok ziyarette bulunacağımı umuyorum."

"Madem bu bir iş konuşması öyleyse başlayalım."

"Bana, büyük bir nezaket göstererek unutmayı kabul ettiğiniz olayı haber verdiler, Profesör Seldon. Ben de kendinizi tehlikeye neden attığınızı merak ettim. Ne de olsa tehlikeli bir durumdu. Bunu siz de itiraf etmelisiniz."

"Aslında ben öyle düşünmedim."

"Ama ben düşündüm. O yüzden hakkınızda mümkün olan her şeyi öğrenmek cüretini gösterdim. Siz ilginç bir insansınız. Öğrendiğime göre Helicon'danmışsınız."

"Evet, ben orada doğdum. Kayıtlarda her şey belirgindir.

"Ve sekiz yıldan beri de burada, Trantor'dasınız."

"Bu da yine kayıtlara geçmiş bir şey."

"Başlangıçta... nasıl diyordunuz?.. Psiko-tarih konusunda matematiksel bir tezi açıklayarak ün yaptınız."

Seldon başını hafifçe salladı. O dikkatsizliği yüzünden kaç kez pişmanlık duymuştu. Tabii o sırada bunun dikkatsiz bir davranış olduğundan haberi

yoktu. Profesör, "Gençlere özgü bir şevk," diye mırıldandı. "Ama ondan hiçbir şey çıkmadı."

"Öyle mi?" Joranum hoşuna giden bir sürprizle karşılaşmış gibi çevresine bakındı. "Ama işte şimdi buradasınız. Trantor'un en büyük üniversitelerinden birinde matematik bölümünün başkanısınız. Ve sadece kırk yaşındasınız sanırım. Ha, aklıma gelmişken, ben kırk ikisindeyim. O yüzden sizi pek de yaşlı bulmuyorum. Bu mevkiye getirildiğinize göre iyi bir matematikçi olmalısınız."

Seldon omzunu silkti. "Bu konuda hüküm vermek istemem."

"Ya da güçlü dostlarınız var."

"Hepimiz güçlü dostlarımız olmasını isteriz, Bay Joranum. Ama bence burada öyle birileriyle karşılaşmayacaksınız. Üniversite profesörlerinin ender güçlü dostları olur. Hatta bazan onların pek dostları olmadığını da düşünürüm." Seldon gülümsedi.

Joranum da öyle. "Sizce imparator güçlü bir dost değil mi, Profesör Seldon?"

"Tabii güçlü bir dost. Ama bunun benimle ne ilgisi var?"

"Bana imparator gerçekten dostunuzmuş gibi geliyor."

"Bay Joranum, sekiz yıl önce majeste imparator beni huzuruna kabul etti. Kayıtlarda bunun belirtilmiş olduğundan da eminim. Görüşmemiz bir saat kadar sürdü. Hatta daha da kısa. O sırada imparatorun bana dostça davrandığını da söyleyemem. Ondan sonra kendisiyle bir daha görüşmedim. Hatta görmedim bile. Holo-vizyon dışında tabii."

"Ama imparatorun güçlü bir dostunuz olması için onu görmenize ya da konuşmanıza gerek yok ki, profesör, imparatorun Birinci Bakanı Eto Demerzel'i görmek ya da konuşmak yeterli. Demerzel sizin haminiz. Durum böyle olunca imparatorun da sizi koruduğunu söyleyebiliriz."

"Kayıtlarda Birinci Bakan Demerzel'in sözüm ona beni koruduğunu gösteren bir şey buldunuz mu? Ya da böyle bir himayenin varolduğu sonucunu çıkaracak bazı ayrıntılar?"

"İkiniz arasında bir bağ olduğu pekâlâ biliniyor. Bu durumda kayıtları araştırmaya ne gerek var? Gerçeği siz de biliyorsunuz, ben de. Onun için gerçeği kabul edelim ve konuşmamızı sürdürelim. Ve lütfen..." Joranum ellerini kaldırdı. "... lütfen bana içtenlikle red cevapları vermeye kalkışmayın. Bu sadece zaman kaybı olur."

Seldon, "Aslında," dedi. "Size birinci bakanın beni koruduğunu neden düşündüğünüzü soracaktım. Bundan amacı ne olabilir?"

"Profesör! Benim pek saf biri olduğumu düşünüyormuşsunuz gibi davranarak kırmaya mı çalışıyorsunuz? Sizin psiko-tarih biliminizden söz ettim. Demerzel onu istiyor."

"Ben de size onun gençliğe özgü bir dikkatsizlik olduğunu ve hiçbir sonuç çıkmadığını söyledim."

"Bana daha pek çok şey söyleyebilirsiniz, profesör. Ama açıklamalarınızı kabul etmek zorunda değilim. Haydi, izin verin de sizinle açık açık konuşayım. O tezinizi okudum ve emrimdeki bazı matematikçilerin yardımıyla konuyu anlamaya' çalıştım. Onlar bana bunun çılgınca bir hayal ve imkânsız bir şey olduğunu söylediler..."

Seldon, "Ben de aynı fikirdeyim," dedi.

"Ama bana Demerzel bu bilimin geliştirilip uygulanmasını bekliyormuş gibi geliyor. O bekleyebildiğine göre, ben de beklerim. Benim beklemem sizin için daha yararlı olur, Profesör Seldon."

"Neden?"

"Çünkü Demerzel o makamda daha fazla kalamayacak. Kamuoyu devamlı olarak onun aleyhine dönüyor. İmparator tahtı da kendisiyle birlikte devirme tehlikesinde olan ve sevilmeyen birinci bakandan bıktığında onun yerine başka birini geçirebilir. Hatta belki imparatorun aklına zavallı ben bile gelebilirim. Tabii sizin yine de bir koruyucuya ihtiyacınız olur. Huzur içinde çalışmanızı, araç, gereç ve yardımcılar için bol bol paranız olmasını sağlayacak birine."

"Ve bu koruyucu siz mi olursunuz?"

"Tabii... Demerzel'le aynı nedenle. Ben başarılı bir psiko-tarih tekniği istiyorum, imparatorluğu daha etkili bir biçimde yönetebilmek için tabii."

Seldon düşünceli bir tavırla başını salladı. Bir an bekledi sonra da, "O halde neden bu meseleyle ilgileneyim, Bay Joranum?" diye sordu. "Ben zavallı bir bilim adamıyım. Sakin bir yaşam sürüyorum. Kimseyi ilgilendirmeyen matematik ve pedagojik işlerle uğraşıyorum. Şimdiki koruyucumun Demerzel olduğunu, sizin de gelecekteki koruyucum olacağınızı söylüyorsunuz. Siz ve birinci bakan savaşı sürdürebilirsiniz. Kim kazanırsa kazansın benim yine de bir hamim olacak... Daha doğrusu siz öyle söylüyorsunuz."

Joranum, "Dr. Seldon," dedi. "Siz bir vatansever misiniz?"

"Ah, tabii, imparatorluk insanlığa bin yıllık bir barış sağladı. Hiç olmazsa bu süre çoğu zaman barış içinde geçti. İmparatorluk ilerlemeye de yardımcı oldu."

"Orası öyle... Ama son bir, iki yüzyılda hız azaldı."

Seldon omzunu silkti. "Ben bu konuları incelemedim."

"İncelemenize gerek yok. Son bir, iki yüzyılın siyasi açıdan karmaşa içinde geçtiğini biliyorsunuz, imparatorların yönetimleri kısa sürdü. Bunlar bazen suikastlerle daha da kısaltıldı..."

Seldon atıldı. "Bundan söz etmek bile vatana ihanete yakın bir şey sayılır. Lütfen bu konuyu..."

"Pekâlâ." Joranum koltuğunda hızla arkasına yaslandı. "Görüyorsunuz ya, hiç de güvende değilsiniz! İmparatorluk çürüyor. Ben bunu açık açık söylemeye hazırım. Beni izleyenler her şeyi sözlerimin çok doğru olduğunu bildikleri için yapıyorlar. Bize, imparatora yardımcı olacak biri gerekiyor, imparatorluğu kontrol altına alacak, her yerde görülen ayaklanma isteklerini bastıracak, silahlı kuWetlere gerekli doğal liderliği tanıyacak, ekonomide yol gösterecek..."

Seldon elini sabırsızca salladı. "Ve bütün bunları ancak siz yapabileceksiniz. Öyle mi?"

"Evet. O mevkiye geçmek niyetindeyim. Bu iş kolay olmayacak. Fazla gönüllü çıkacağını da pek sanmıyorum. Tabii önemli nedenler yüzünden. Demerzel'in bütün bunları başaramayacağı kesin. Onun yönetiminde imparatorluğun çöküşü iyice hızlandı. Çok geçmeden de parçalanacak."

"Ama siz buna engel olabileceksiniz, öyle mi?"

"Evet, Dr. Seldon. Sizin yardımınızla. Psiko-tarih sayesinde."

"Belki Demerzel de çöküşü psiko-tarih biliminin yardımıyla önleyebilirdi. Tabii öyle bir bilim olsaydı."

Joranum sakin sakin, "Bu bilim var," dedi. "Sanki yoRmuş gibi davranmaktan vazgeçelim. Ama onun varlığının Demerzel'e bir yararı olmayacak. Psiko-tarih sadece bir araç. Onu anlamak için bir beyin, yöntemi uygulamak için de bir kol gerekli."

"Ve bunlar da sizde var, öyle mi?"

"Evet. Ben kendi yeteneklerimi biliyor, psiko-tarihi istiyorum."

Seldon başını salladı. "İstediğinizi düşünün. Ben de öyle bir şey yok."

"Sizde *var* Bu noktayı tartışmayacağım bile." Joranum sanki sözlerini ses dalgalarının profesörün kulağına taşımasını değil de, duyu organının içine

bağırmak istiyormuş gibi öne doğru eğildi. "Bir vatansever olduğunuzu söylüyorsunuz. İmparatorluğun mahvolmaması için Demerzel'in yerine geçmem gerekiyor. Ancak onun devrilmesi için uygulanacak yöntem imparatorluğu daha çaresiz ve zayıf bir duruma getirebilir. Ben bunu istemiyorum. Siz bana bu sonucu rahatlıkla, kimseye zarar vermeden nasıl elde edeceğimi söyleyebilirsiniz. İmparatorluğun selameti için."

Seldon, "Söyleyemem," dedi. "Siz beni varolmayan bir bilgiyle suçluyorsunuz. Size yardım etmek isterdim ama olanaksız."

Joranum birdenbire ayağa kalktı. "Düşüncelerimi, sizden ne istediğimi biliyorsunuz. Bu konuyu düşünün. Sizden imparatorluğu düşünmenizi de istiyorum. Belki Demerzel'e, insanlığın yaşadığı milyonlarca gezegeni mahveden o adama karşı dostluk borcunuz olduğunu düşünüyor olabilirsiniz. Dikkatli olun. Yaptığınız şey imparatorluğun temellerini bile sarsabilir. Sizden galaksiyi dolduran katrilyonlarca insan adına bana yardım etmenizi istiyorum. İmparatorluğu düşünün." Sesi hafiflemiş, güçlü, heyecan uyandıran bir fısıltıya dönüşmüştü. Seldon neredeyse titremeye başlayacaktı.

"Ben her zaman imparatorluğu düşüneceğim," dedi.

Joranum, "Şimdiki halde benim bütün istediğim de bu," diye cevap verdi. "Beni görmeye razı olduğunuz için teşekkür ederim."

Joranum 'la yanındaki, sessizce kayarak açılan kapıdan çıkarlarken Seldon da onları süzdü.

Sonra kaşlarını çattı. Onu rahatsız eden bir şey vardı, ama ne olduğunu pek bilmiyordu.

7

Joranum 'la Namarti, Streeling Sektöründeki dikkatle korunan bürolarında oturuyorlardı. Namarti siyah gözlerini şefine dikmişti. Merkez öyle etkileyici bir yer değildi. Henüz Streeling 'de fazla yandaşları yoktu. Ama zamanla güçleneceklerdi.

Akımın bu kadar güçlenmesi bile şaşırtıcı bir şeydi. Bu üç yıl önce sıfırdan başlamıştı. Şimdiyse dokunaçları bütün Trantor'da etrafa uzanıyordu. Tabii bu kollar bazı yerlerde diğerlerine göre daha kalındı. Dış dünyaların çoğu henüz etkilenmemişti. Demerzel onların yaşamlarından memnun olmaları için çok çabalamış hatası da *bu* olmuştu işte. Ayaklanmaların tehlikeli olduğu yer burasıydı, Trantor. Başka yerlerde kontrol altına alınabiliyordu. Ama Dernerzel'in burada devrilebileceğini farketmemesi garipti. Joranum her zaman Demerzel'in ününün fazla abartılmış olduğuna inanmıştı. Biri ona meydan okursa içinin kof olduğunun ortaya çıkacağına ve imparatorun kendi güvenliği tehlikeye girdiği an Demerzel'i çabucak mahvedeceğine de.

Hiç olmazsa o ana kadar Joranum'un kehanetleri çıkmış, yolunu hiçbir zaman kaybetmemişti. Önemsiz konular dışında. Örneğin Seldon denen adamın burnunu soktuğu o son toplantı gibi olaylarda.

Belki de Joranum bu yüzden profesörle konuşmakta ısrar etmişti. En basit bir ayak sürçmesinin bile icabına bakılması gerekiyordu. Yanılmaz olduğu inancı Joranum'un hoşuna gidiyordu. Namarti de devamlı bir dizi başarının, zaferin sürdürülmesi için en güvenli yol olduğunu itiraf etmek zorundaydı, insanlar yenilginin yol açtığı gurur kırıklığından kurtulmak için kazanan tarafa geçiyorlardı. Aynı düşünceleri paylaşmasalar bile.

Ama Seldon denen adamla yapılan bu konuşma bir başarı mıydı, yoksa ilk ayak sürçmesine eklenen bir İkincisi mi? Alçak gönüllülükle özür dilemek için üniversiteye sürüklenmek Namarti' nin hiç hoşuna gitmemişti. Bunun bir yararı olduğunu da sanmıyordu.

Şimdi Joranum orada sessizce oturuyordu. Düşüncelere dalmış olduğu belliydi. Sanki kafasını besleyecek bir şeyler bulmak istiyormuş gibi başparmağını dişleyip duruyordu.

Namarti yavaşça, "Jo-Jo," dedi. Joranum'u yalnızca o kalabalıkların sokaklarda durmadan tekrarladıkları bu küçük adla çağırabiliyordu. Joranum'un halkın sevgisini kazanmak için başvurduğu yollardan biri de buydu. Ama özel yaşamında kişilerin kendisine saygı göstermelerini isterdi. Başından beri onunla birlikte olan özel dostları dışında.

Namarti, "Jo-Jo," diye tekrarladı.

Joranum başını kaldırdı. "Evet, G.D., ne var?" Biraz huysuzca konuşmuştu.

"Şu Seldon denen adam konusunda ne yapacağız, Jo-Jo?"

"Ne mi yapacağız? Şu ara hiçbir şey. Belki bize katılabilir."

"Neden bekliyoruz? Ona baskı yapabiliriz. Üniversitede birkaç kişiden yararlanarak yaşamını cehenneme çevirebiliriz."

"Hayır, hayır. Demerzel şu ana kadar istediğimiz yolda ilerlememize göz yumdu. O salak kendine haddinden fazla güveniyor. Ama biz iyice hazır olmadan onu harekete geçmeye zorlamamalıyız. Ve Seldon'a karşı girişilecek inceliği olmayan bir hareket de Demerzel'in saldırıya geçmesine neden olabilir. Bana Demerzel, Seldon'a çok önem veriyormuş gibi geliyor."

"Şu ikinizin sözünü ettiğiniz psiko-tarih yüzünden mi?"

"Evet, o yüzden tabii."

"Nedir bu? Ondan söz edildiğini hiç duymadım."

"Pek az kişi duymuş zaten. Bu, insan toplumunun matematik yoluyla incelenmesi bilimi. Böylece gelecekle ilgili tahminlerde de bulunuluyor."

Namarti kaşlarını çatarak Joranum'dan uzaklaştı. Bu Jo-Jo'nun bir şakası mı, diye düşünüyordu. Beni güldürmeye mi çalışıyor? Namarti insanların kendisinin gülmesini ne zaman ve neden beklediklerinin sırrını bir türlü çözemiyordu. O zamana kadar içinden hiçbir zaman gülmek gelmemişti.

Sonra, "Gelecekle ilgili tahminler mi?" dedi. "Nasıl?"

"Ah! Bilseydim, Seldon'a ihtiyacım olur muydu?"

"Açıkçası ben buna inanmıyorum, Jo-Jo. İnsan gelecekte olacakları nasıl tahmin eder? Falcılık bu."

"Biliyorum. Ama Seldon o küçük toplantını dağıttıktan sonra onun hakkında bilgi toplattım. Geçmişini iyice incelettim. Sekiz yıl önce Trantor'a gelmiş ve matematikçilerin kongresinde psiko-tarihle ilgili bir tezi okumuş.

Sonra bu konu kapanmış. Ondan sonra hiç kimse konuyu açmamış. Seldon bile."

"Bundan da o tezin bir işe yaramayacağı anlaşılıyor."

"Ah, hayır, tam tersi. Konu ağır ağır kapansa ve herkes onunla alay etseydi ben de teorinin bir işe yaramayacağını düşünürdüm. Ama konunun birdenbire, tümüyle kapanması tezin derin dondurucuya konmuş olduğunu açıklıyor, işte Demerzel belki de bu yüzden bizi engellemek için hiçbir şey yapmıyor. Belki de ona yol gösteren kendine olan budalaca güveni değil. Belki de ona psiko-tarih yol gösteriyor. Herhalde bu bilim bir tahmini açıklıyor. Dernerzel de zamanı gelince bundan yararlanmak niyetinde. Eğer öyleyse ve biz de psiko-tarihten yararlanmazsak başarısızlığa uğrayabiliriz."

"Seldon öyle bir bilimin var olmadığını söylüyor."

"Onun yerinde olsaydın sen de aynı şeyi söylemez miydin?"

"Ben yine de ona baskı yapmamızı öneriyorum."

"Bir yararı olmaz, G.D. Sen hiç Venn Baltası hikâyesini duymadın mı?"

"Hayır. Duymadım."

"Nishaya'lı olsaydın duyardın. Bu bizim memlekette anlatılan bir halk masalıdır. Kısaca şöyle: Venin sihirli baltası olan bir oduncuymuş. Bu baltayla hafifçe bir tek defa vurduğu zaman koskocaman bir ağacı devirirmiş. Son derecede değerliymiş balta. Ama Venn onu saklamak ya da korumak için hiçbir şey yapmazmış. Ancak buna rağmen balta da hiçbir zaman çalınmazmış. Çünkü onu Venn'den başka kimse kaldırıp kullanamazmış.

"Eh, şimdiki halde psiko-tarihi Seldon'dan başka hiç kimse kullanamaz. Sırf onu zorladığımız için bizim tarafımıza geçerse bile sadakatine hiçbir zaman güvenemeyiz. Adam bizim lehimize gibi görünen bir şeyi yapmamız için ısrar edebilir. Ama bu aslında öyle belli belirsiz bir şeydir ki, sonunda bir de bakarız mahvolmuşuz. Hayır, o isteyerek bizim tarafa geçmeli. Bizim kazanmamızı istediği için emrimizde çalışmalı."

"Ama onu bizim tarafa nasıl döndürebiliriz?"

"Seldon'un oğlunu unutma. Adı Raych'tı sanırım. Onu inceledin mi?"

"Pek inceledim denmez."

"G.D. her şeyi incelemezsen her zaman önemli noktaları kaçırırsın. O genç adam beni dinlerken sanki kalbi gözlerine aksetmişti. Çok etkilendiğini farkettim. Bir tek kesin şey biliyorsam o da başkalarını nasıl etkilediğim. Bir kafayı ne zaman etkilediğimi, birini bize doğru hafifçe ne zaman döndürdüğümü hemen anlarım." Joranum gülümsedi. Halkın karşısına çıktığı

zaman yüzünde beliren o sahte, candan, dalkavukça gülümseme değildi bu. Adam bu kez gerçekten gülümsüyordu ama nedense ...soğukça ve tehlikeli bir biçimde... Joranum ekledi. "Bakalım, Raych'la neler yapabileceğiz. Onun yoluyla Seldon'a erişip erişemeyeceğimizi de anlamalıyız."

8

Raych iki politikacı çıkıp gittikten sonra Seldon'a döndü ve parmaklarını bıyığına sürdü. Onu okşamak zevk veriyordu Raych'a. Burada, Streeling Sektöründe de bazı erkekler bıyık bırakıyorlardı. Ama onlarınki aşağılık, seyrek, renkleri belli olmayan şeylerdi. Koyu renkliler bile aşağı görülecek kadar inceciktiler. Erkeklerin çoğu bıyıksızdı ve üst dudakları çıplak çıplak öyle dolaşıyorlardı: Örneğin Seldon. Ama böylesi daha iyiydi. Saç rengine bakılırsa, bıyığı bir karikatürden farksız olacaktı.

Raych, Seldon'u dikkatle süzüyor ve daldığı düşüncelerden uyanmasını bekliyordu. Ama delikanlı sonunda daha fazla bekleyemeyeceğini anladı. "Baba," dedi.

Seldon başını kaldırdı. "Ne?" Raych onun düşünceleri yarıda kesildiği için biraz sinirlendiğine karar verdi.

Sonra, "Bence o iki adamı görmen hiç doğru olmadı," diye fikrini açıkladı.

"Ya? Neden?"

"O sıska adam... Adı neydi... unuttum. Alanda onun başını derde sokman herhalde hiç hoşuna gitmedi."

"Ama özür diledi."

"Bunda hiç de samimi değildi. Diğer adama gelince... Şu Joranum'a. Gerçekten tehlikeli olabilir. Ya yanında silahları olsaydı?"

"Ne? Burada, üniversitede mi? Benim büromda... Ne münasebet! Burası Billibotton değil ki. Zaten bir şeye kalkışsalardı ikisiyle de başa çıkardım. Hem de kolaylıkla."

Raych kuşkuyla, "Bilmem ki, baba..." diye mırıldandı. "Sen artık..."

Seldon delikanlıyı uyarırcasına parmağını kaldırdı. "Sakın bunu söyleme, seni nankör canavar! Tıpkı annen gibi konuşuyorsun. Zaten anneni yeteri kadar dinledim. Hayır efendim ben yaşlanmıyorum. Ya da hiç olmazsa o *kadar* yaşlı değilim. Ayrıca sen de yanımdaydın. Hem sen de neredeyse benim kadar usta bir Twister'sın."

Raych burun kıvırdı. "Twist'e boşversene!" (Hiç yararı yoktu. Söylediklerini farkettiğinde Dahl'ın batağından kurtulalı sekiz yıl olmasına rağmen hâlâ oranın lehçesiyle konuştuğunu anladı. Böylece alt tabakadan biri olduğu kesinlikle ortaya çıkıyordu. Üstelik boyu da kısaydı. Hatta bazen kendini cüceymiş gibi hissediyordu. Ama bıyığı vardı ve kimse onu ikinci kez aşağılamaya kalkışmıyordu.)

Delikanlı, "Joranum konusunda ne yapacaksın?" diye sordu.

"Şimdilik hiçbir şey yapmayacağım."

"Şey, dinle, baba. Ben Joranum'u birkaç kez Trantor-vizyon'da izledim. Hatta konuşmalarını holo-teybe bile aldım. Herkes ondan söz ediyordu. O yüzden adamın neler söylediğini anlamak istedim. Biliyor musun, sözleri mantıklı. Ondan hoşlanmıyor ve hiç güvenmiyorum. Ama *yine de* mantıklı konuşuyor. Joranum her sektörün eşit hakları ve eşit şansı olmasını istiyor. Bunun kötü bir yanı yok, öyle değil mi?"

"Tabii yok. Bütün uygar insanlar da aynı şekilde düşünüyorlar."

"Öyleyse neden gerçekte böyle değil? İmparator da böyle mi düşünüyor? Ya Demerzel?"

"İmparatorla birinci bakanın bütün imparatorlukla ilgilenmeleri gerekiyor. Bütün çabalarını sadece Trantor üzerinde yoğunlaştırmazlar. Eşitlikten söz etmek Joranum için çok kolay. Hiçbir sorumluluğu yok onun. Eğer yöneticiliğe getirilseydi o zaman yirmi beş milyon gezegenden oluşan imparatorluğun çabalarını güçsüzleştirdiğini de görürdü. Sade bu kadar değil. Her adımda sektörlerin kendini engellediklerinin de farkına varırdı. Her sektör kendisi için bolca eşitlik istiyor. Ama diğerlerine eşitlik verilmesinden pek de yana değil. Söyle Raych, Joranum'a ne yapabileceğini göstermesi için bir şans tanınmalı, başa geçirilmeli mi?"

Raych omzunu silkti. "Bilmem ki. Sanmam... Ama sana bir şey yapmaya kalkışsaydı, daha iki santim ilerleyemeden gırtlağına sarılırdım."

"Demek bana olan sadakatin, imparatorlukla ilgili endişelerinden daha güçlü."

"Tabii ya. Sen benim babamsın."

Seldon, Raych'a sevgiyle baktı. Ama yine de kararsızdı. Joranum'un hemen hemen ipnotik olan gücünün etkisi ne kadardı?

9

Hari Seldon arkasına yaslanınca koltuğunun dikey arkalığı kaydı ve profesörün yarı yatar gibi oturmasını sağladı. Ellerini başının altına sokmuş, dalgın dalgın bakıyordu. Solukları çok hafifti.

Dors Venabili odanın diğer tarafındaydı. Vizörü kapatmış, mikrofilmleri de yerlerine koymuştu. Yoğun bir çalışma sonucu Trantor tarihinin başlarında çıkan Florina Olayı konusundaki fikirlerini değiştirmek zorunda kalmıştı. Şimdi bu konuyu bırakıp birkaç dakika Seldon'un neyi düşündüğünü tahmine çalışmak onu dinlendiriyordu.

Psiko-tarih olmalı. Çalışmaları galiba yaşamının sonuna kadar sürecek. Bu yarı karışık tekniğin gizli yollarını izlemeye çalışacak ve bilim sonunda yarım kalacak. Hari de işi diğerlerine yani Amaryl'e bırakacak. Tabii o genç adam da bu uğurda yıpranmazsa. İşi yarım bırakmak Hari'yi çok üzecek.

Ancak bu onun yaşaması için bir neden oluşturuyor. Hari çalışmalarına iyice daldığı için daha uzun süre yaşayacak. Bu da Dors'u sevindiriyordu. Kadın günün birinde onu kaybedeceğini bildiği için çok üzülüyordu. Başlangıçta hiç böyle değildi.
Dors'un basit görevinin Hari'yi kafasındaki bilgiler yüzünden korumak olduğu o günlerde.

Bu ne zaman kişisel bir ihtiyaç halini aldı? Bu adamda ne var? Niçin yanımda değilken endişeleniyorum? Hatta onun güvende olduğunu ve içime işlemiş olan emirler yüzünden harekete geçmeme gerek kalmadığını bildiğim anlarda bile? Bana sadece Hari'nin güvenliğiyle ilgilenmem emredilmişti. Şimdi yaşadıklarım nereden çıktı?

Dors uzun bir süre önce Demerzel'e bundan söz etmişti. Özellikle duyguları iyice belirginleştiği zaman.

Dernerzel onu ciddi ciddi süzmüş ve sonra da, "Sen karmaşık birisin, Dors," demişti. "Ne var ki, bütün bunların basit bir cevabı yok. Yaşantım boyunca bazı kişilerin varlıkları daha kolay düşünmemi sağladı. Cevaplarımı zevkle vermemi de. Onların önünde neden daha kolaylıkla cevap verdiğimi ve

ortadan kayboldukları zaman niçin tepkilerime endişe karıştığını anlamaya çalıştım. Kazanan ben miydim? Yoksa kaybeden mi? Bu işlem sırasında bir şey iyice belirginleşiyordu. Dostlukların verdiği zevk, onların ölümü yüzünden duyduğum üzüntüyü bastırıyordu. O halde, genel olarak bütün bunları tatman, hiç tatmamandan daha iyi."

Dors, Hari günün birinde arkasında bir boşluk bırakacak, diye düşündü. Ve o an her gün yaklaşıyor. Ah, bunu düşünmemeliyim. Kadın kafasından bu fikirleri kovabilmek için sonunda Seldon'a "Ne düşünüyorsun?" diye sormak zorunda kaldı.

"Ha?" Seldon kendini zorlayarak ona bakmayı başardı.

"Herhalde yine psiko-tarih konusuna daldın. Galiba yeni bir çıkmaz sokak buldun."

"Ah... Bunu düşünmüyordum." Profesör birdenbire bir kahkaha attı. "Ne düşündüğümü öğrenmek ister misin? Saçı düşünüyordum."

"Saçı mı? Kimin saçını?"

"Şu anda senin saçlarını." Hari karısına sevgiyle bakıyordu.

"Saçlarımın kötü bir yanı mı var? Başka bir renge mi boyayayım? Ama belki bunca yıl sonra saçlarımın ağarması gerekirdi."

"Haydi, haydi! Saçlarının kırlaşmasını kim ister? Buna kimin ihtiyacı var?.. Ama bu konu başka düşüncelere dalmama neden oldu. Örneğin aklıma Nishaya geldi."

"Nüshaya mı? O da nedir?"

"Nüshaya, hiçbir zaman imparatorluk öncesi Trantor Krallığının bir parçası halini almadı. O yüzden oradan söz edildiğini duymamış olmana şaşmadım. Küçük bir gezegendir. Diğerlerinden uzak. Önemsiz. Kimsenin ilgilenmediği bir dünya. Bu konuda bir şeyler biliyorsam, tek nedeni bilgi edinmek için zahmete katlanmış olmam. Yirmi beş milyon gezegenden pek azı devamlı ilgi uyandırabilir. Ama onların arasında Nishaya kadar önemsiz bir dünya daha olduğunu sanmıyorum. Ve anlayacağın bu da çok anlamlı."

Dors bilgi edindiği malzemeyi bir tarafa itti. "Bu yeni paradoks merakı da nereden çıktı? Oysa sen bana her zaman paradokslardan nefret ettiğini söylerdin. Bu önemsizliğin anlamı nedir?"

"Ah, paradokslar *benim* eserim olduğu zaman sinirlenmem. Anlayacağın Joranum, Nishaya'dan."

"Ah, demek ilgilendiğin Joranum."

"Evet. Onun bazı konuşmalarını izledim... Raych ısrar ettiği için. Aslında söylediklerinden fazla bir anlam çıkmıyor. Ama yine de insanı ipnotize ediyor adeta. Raych adamdan çok etkilenmiş."

"Dahl'lı olan herkes etkilenir sanırım, Hari. Joranum'un devamlı sektörlerin eşitliğinden söz etmesi her zaman ezilen ısı lağımcılarının hoşuna gider tabii. Biz Dahl'dayken olanları hatırlıyorsun değil mi?"

"Çok iyi hatırlıyorum. Tabii çocuğu suçlu da bulmuyorum. Sadece Joranum'un Nishaya'dan olması beni düşündürüyor."

Dors omzunu silkti. "Eh, Joranum'un da bir yerden olması gerekiyor. Nishaya'lılar da, başka dünyaların yerlileri gibi gezegenlerinden ayrılıyorlar, hatta Trantor'a geliyorlar."

"Evet ama sana söylediğim gibi ben Nishaya'yı incelemek zahmetine katlandım. Hatta hiper-uzay yoluyla önemsiz bir memurla bağlantı da kurdum. Tabii bu bana epeyce krediye mal oldu. Bunu bölümün hesabına geçirmem de imkânsız."

"Peki, bu kadar krediye değecek bir şeyler öğrenebildin mi?"

"Öyle sanıyorum. Bildiğin gibi Joranum üzerinde durduğu bir noktayı iyice vurgulamak için kısa hikâyeler anlatıyor. Doğduğu Nishaya gezegeninin efsaneleri gibi. Bu hikâyeler Trantor'da Joranum'un işine yarıyor. Böylece herkes onun saf ve temiz kalpli bir halk filozofu olduğunu sanıyor. O hikâyeler adamın bütün konuşmalarını bol bol süslüyor. Sözüm ona Joranum küçük bir dünyadan. Vahşi bir doğanın ortasındaki ıssız çiftlikte büyümüş. Tabii bunlar insanların hoşuna gidiyor. Özellikle Trantor'luların. Aslında onlar vahşi doğanın ortasına sıkışıp kalmaktansa ölmeyi tercih ederler o başka. Ama yine de böyle hayaller kurmaya bayılıyorlar."

"E? Sonra?"

"İşin garibi şu: Konuştuğum Nishaya'lı bu hikâyelerden hiçbirini duymamıştı."

"Bu o kadar önemli değil ki, Hari. Nishaya küçük bir dünya olabilir. Ama yine de bir dünya orası. Joranum'un doğduğu sektördeki hikâyeler, senin küçük memurun yaşadığı yerde anlatılmıyor olabilir."

"Hayır, hayır. Halk hikâyeleri, şu ya da bu biçimde bütün bir gezegende anlatılır. Ama bunun dışında o memurun sözlerini anlamakta çok zorluk çektim. Galaksi Standart Dilini çok koyu bir aksanla konuşuyordu. Kontrol

etmek için Nishaya'dan birkaç kişiyle daha bağlantı kurdum. Onların aksanları da memurunki gibiydi."

"E, ne olmuş?"

"Joranum o aksanla konuşmuyor. Trantorcası oldukça iyi. Hatta aslında benimkinden daha da iyi olduğunu söyleyebilirim. Ben bütün Helicon'lular gibi ‘r' harfini vurgularım. O böyle bir şey yapmıyor. Kayıtlara göre Joranum, Trantor'a on dokuz yaşındayken gelmiş. Bana sorarsan yaşamının ilk on dokuz yılını Galaksi Standart Dilini Nishaya usulü barbarca bir biçimde konuştuktan sonra Trantor'a gelerek tümüyle düzeltmen olanaksız. Joranum burada ne kadar kalmış olursa olsun, yine de bu dili' hafif bir aksanla konuşması gerekir. Raych'a bak. Arada sırada bir Dahl'lı gibi konuşmaya başlıyor."

"Bütün bunlardan nasıl bir sonuç çıkardın?"

"Nasıl bir sonuç mu çıkardım? Burada oturup bütün gece boyunca bir sonuç çıkarma makinesi gibi çalıştım. İşte şu sonuca vardım: Joranum, Nishaya'lı değil. Aslında kendine anavatan olarak Nishaya'yı özellikle seçmiş. Çünkü geri kalmış, fazla kimsenin gitmediği bir dünya orası. O yüzden de kimsenin işi soruşturmaya kalkmayacağını düşünmüş. Herhalde Joranum yalanının yakalanmasına neden olmayacak bir dünya bulabilmek için bilgisayarla galaksiyi iyice araştırmış."

"Ama bu çok komik, Hari. Joranum neden vatanı olmayan bir dünyadan geldiğini iddia etsin? Bunun için pek çok kaydın değiştirilmesi, sahte belgeler hazırlanması gerekir."

"Joranum da herhalde bütün bunları yapmıştır. Adamın, resmi dairelerde çalışan yeteri kadar yandaşı olmalı. Onlar bu işi halletmişlerdir. Herhalde şimdiye kadar hiç kimse bu kadar değişiklik yapmadı. Yandaşları da bundan söz etmeyecek kadar fanatikler."

"Ama yine de... neden?"

"Çünkü bence Joranum halkın onun nereden geldiğini bilmesini istemiyor."

"Ama neden? İmparatorluktaki bütün dünyalar hem kanun ve hem de geleneklere göre eşitler."

"Bundan pek emin değilim. Yüksek idealler ve teoriler gerçek yaşama pek uymuyorlar nedense."

"Öyleyse Joranum nereli? Bu konuda bir fikrin var mı?"

"Evet. Şimdi böylelikle tekrar saç konusuna dönmüş oluyoruz."

"Ne olmuş saça?"

"Odamda Joranum'la oturup ona baktım. Endişelenmiştim. Ama nedenini de anlayamadım. Sonunda beni endişelendiren şeyin adamın saçları olduğunu farkettim. Saçları çok canlı ve parlaktı... Şimdiye kadar görmediğim derecede *kusursuzdu*. Sonra durumu kavradım. Saçları yapaydı ve olmaması gereken kafa derisinin üzerinde dikkatle oluşturulmuşlardı."

"Olmaması gereken mi?" Dors'un gözleri kısıldı. Durumu birdenbire anladığı belliydi. "Yani sence..."

"Evet, bence Joranum, Trantor'un geçmişe dalmış olan mitoloji hastası Mycogen Sektöründen. İşte adam bunu saklamaya çalışıyor."

10

Dors Venabili bu konuyu sakin sakin düşünüyordu. O zaten her şeyi böyle incelerdi. Sakin sakin. İşe duygularını karıştırmak ona göre bir şey değildi.

Dors düşüncelerini bir nokta üzerinde yoğunulaştırmak için gözlerini yumdu. Hari'yle Mycogen'e gideli sekiz yıl olmuştu. Neyse ki, orada fazla kalmamışlardı. Sektörde yiyecekler dışında beğenilecek bir şey yoktu.

Kadının gözlerinin önünde sahneler belirdi. Erkeklerin hakim olduğu, sert, sofu bir toplum. Sadece geçmiş üzerinde durmak. Vücuttaki bütün tüylerin yok edilmesi. Bu acı dolu işleme sırf herkesten farklı olmak ve ‘kim olduklarını bilmek' için katlanmaları. Efsaneleri. Anıları (ya da hayalleri). Bunlar galaksiyi yönettikleri, yaşamlarının uzun olduğu ve robotların bulunduğu bir çağla ilgiliydi.

Dors gözlerini açarak, "Ama neden, Hari?" dedi.

"Ne, neden, hayatım?"

"Joranum niçin Mycogen'den değilmiş gibi davranıyor?"

Kadın, kocasının Mycogen'in ayrıntılarını kendisinden daha fazla hatırlayacağını sanmıyordu. Hatta bunu yapamayacağını biliyordu. Ama Hari'nin kafası onunkinden üstündü. Kesinlikle çok farklıydı onunkinden. Dors'un kafası sadece hatırlıyor ve matematiksel bir tümdengelimle çok belirgin bir sonuca varıyordu. Hari'nin kafası ise beklenmedik sıçramalar yapıyordu. Seldon sezgi sadece yardımcısı Yugo Amaryl'e özgü bir şeymiş gibi davranmaktan hoşlanıyordu ama Dors buna kanmıyordu. Seldon her zaman dünyaya şaşkın şaşkın bakan saf bir matematikçi rolü oynamaya meraklıydı. Ama Dors buna da kanmıyordu.

Seldon öylece otururken kadın, "Joranum niçin Mycogen' den değilmiş gibi davranıyor?" diye tekrarladı. Profesör dalmıştı. Yüzünde, Dors'un bildiği ve psiko-tarih kavramlarından bir damlacık daha geçerlilik ve yararlılık sağlamaya çalışırken beliren o ifade vardı.

Seldon sonunda, "Katı bir toplum," diye mırıldandı. "Kısıtlayıcı bir toplum. Sektörde yaşayanlardan bazıları nasıl düşüneceklerinin ve nasıl

davranacaklarının onlara emredilmesinden hoşlanmıyorlar. Orada her zaman rahatlıkla boyunduruk altına giremeyen kimseler var. Onlar dışarıdaki laik dünyalarda yaşayanların daha özgür olduğunu biliyor ve bunu istiyorlar. Bu anlaşılmayacak bir şey değil."

"O yüzden kafalarında yapay saç uzatıyorlar, öyle mi?"

"Hayır. Genellikle böyle yapmıyorlar. Onlara sıradan bir ‘Kaçak' diyorlar. Mycogen'liler sektörü terkedenleri böyle tanımlıyorlar. Tabii aşağı da görüyorlar. Evet, sıradan bir Kaçak peruk takıyor. Bu daha basit bir yol ama fazla başarılı değil. Bana gerçek bir Kaçak'ın sahte saç uzattığını söylediler. İşlem çok zor ve pahalıymış. Ama saçın yapay olduğu hemen hemen farkedilmiyormuş. Bu işlemden daha önce söz edildiğini duymuş ama böyle biriyle hiç karşılaşmamıştım. Trantor'un bütün sekiz sektörünü incelemek için yıllarımı verdim. Psiko-tarih biliminin temel kurallarını ve matematik denklemlerini oluşturmaya çalıştım. Ne yazık ki, bu çabalarımın sonucu olarak elimde fazla bir şey yok. Ama yine de birkaç şey öğrendim."

"Ama Kaçak'lar neden Mycogen'li olduklarını saklıyorlar? Bildiğim kadarıyla onlara eziyet falan edilmiyor."

"Doğru. Kimse onlara ilişmiyor. Hatta Mycogen'lilerin aşağı• lık insanlar olduklarını düşünen de yok. Ama durum bundan da kötü. Kimse Mycogen'lileri ciddiye almıyor. Zeki insanlar olduklarını herkes kabul ediyor. İyi eğitim görmüş, asil, kültürlü insanlar. Yiyecek konusunda adeta birer sihirbaz hepsi de. Bir de sektörlerinin zenginliğini sürdürme konusunda insanı adeta korkutan bir yetenekleri var. Ancak yine de kimse onları ciddiye almıyor. İnançları, Mycogen dışında yaşayanlara gülünç, komik ve inanılmayacak kadar da saçma geliyor. Tabii herkes Kaçak Mycogen'lileri aynı gözle görüyor. Bir Mycogen'linin iktidarı eline geçirmeye çalışması kahkahalar arasında başarısızlığa uğrar. Senden korkulması önemli değildir. Hatta aşağı görülmeye bile katlanabilirsin. Ama alay edilmek, işte bu öldürücü bir şeydir. Joranum, birinci bakan olmak istediği için saçlı olması gerekiyor. Rahat davranabilmek için de Mycogen'den mümkün olduğu kadar uzakta, pek tanınmamış bir gezegende yetiştiğini iddia ediyor."

"Ama herhalde doğal olarak saçları dökülmüş insanlar da var."

"Yine de Mycogen'ler gibi değil. Kendilerini zorlayarak başlarında bir tek kıl bile kalmamasına dikkat ediyorlar. Dış Dünyalarda buna pek aldırmazlar. Ama Mycogen, Dış Dünyalar için uzaklardaki bir fısıltı gibi. Mycogen'liler sektörlerine iyice kapanıp kalmışlar. Trantor'dan ayrılan çok

azdır. Tabii Trantor'da durum farklı. Burada kabak kafalı insanlar vardır ama genellikle kulaklarının yukarısında, Mycogen'li olmadıklarını gösteren saçlar bulunur. Ya da çoğu sakal veya bıyık bırakır. Genellikle patalojik bir nedenle saçları, tüyleri dökülmüş olanlar şanssız insanlardır. Herhalde onlar da Mycogen'li olmadıklarını kanıtlamak için yanlarında doktor raporlarıyla dolaşıyorlardı."

Dors kaşlarını hafifçe çattı. "Bunun bize bir yararı olacak mı?"

"Pek emin değilim."

"Joranum'un Mycogen'li olduğu haberini etrafa yayamaz mısın?"

"Bunun kolaylıkla yapılabileceğini sanmıyorum. Herhalde adam izlerini iyice sildi. Zaten yapılabilse bile..."

"Evet?"

Seldon omzunu silkti. "Ben bağnazlığa davetiye çıkarmak istemiyorum. Trantor'daki toplumsal durum zaten kötü. Bir de benim ya da bir başkasının kontrol altına alamayacağı şiddetli duyguların ortaya çıkması tehlikesini göze alamam. Mycogen konusuna ancak son çare olarak değinebilirim."

"O halde sen de minimalizm istiyorsun."

"Tabii."

"Öyleyse *ne* yapacaksın?"

"Demerzel'den randevu aldım. Belki o ne yapılması gerektiğini biliyordur."

Dors çabucak profesöre baktı. "Hari, Demerzel'in karşılaştığın her sorunu çözmesini mi bekliyorsun? Böyle bir tuzağa mı düşeceksin?"

"Hayır. Ama belki o bu sorunu çözümleyebilir."

"Ya çözümleyemezse?"

"O zaman başka bir çare bulmam gerekir. Öyle değil mi?"

"Ne gibi?"

Seldon'un yüzünde acı dolu bir ifade belirip kayboldu. "Bilmiyorum, Dors. Benden her sorunu çözümlememi bekleme."

11

Eto Demerzel'i, İmparator Cleon dışında pek sık gören olmazdı. Birinci bakan çeşitli nedenlerle arka planda kalmayı tercih ederdi... Bu nedenlerden biri de zaman geçerken görünüşünün pek değişmemesiydi.

Hari Seldon, Demerzel'i yıllardan beri görmemişti. Onunla Trantor'daki ilk günlerinden sonra gerçekten özel olarak konuşamamıştı.

Seldon'un Joranum'dan çok etkilendiği o karşılaşmadan sonra hem profesör, hem de Demerzel aralarındaki ilişkiyi belli etmemelerinin daha doğru olacağına karar verdiler. Hari Seldon'un birinci bakanın imparatorluk sarayındaki bürosuna yapacağı bir ziyaret gözlerden kaçmayacaktı. Bu yüzden iki dost saray bahçelerinin hemen dışındaki Dome's Edge Otelinin küçük ama lüks bir dairesinde buluştular.

Demerzel'i görmek Seldon'a derin bir acıyla eski günleri anımsattı. Demerzel'in her zamanki gibi olmasıysa bu acıyı keskinleştiriyordu. Bakanın yüz hatları hâlâ düzgün ve güçlüydü. Hâlâ uzun boylu ve sağlam görünüyordu. Koyu kumral saçlarında yine sarı teller vardı. Yakışıklı değildi. Ama dikkati çeken, ciddi bir tipti. Birinin kafasındaki ideal birinci bakan tipiydi sanki. Kendisinden önceki resmi görevlilerin hiçbirine benzemiyordu. Seldon, imparator üzerindeki nüfuzunun bir nedeni bu görünüşü, diye düşündü. Böylelikle imparatorluk sarayını da etkisine almış. Tabii bu yoldan da bütün imparatorluğu.

Demerzel, Seldon'a doğru geldi. Dudakları şefkatli bir gülümsemeyle bükülmüştü ama bu yüzündeki ciddi ifadeyi değiştirmiyordu.

Birinci bakan, "Hari," dedi. "Seni görmek ne büyük zevk. Fikrini değiştirerek randevuyu iptal etmenden korktum biraz."

"Asıl ben *senin* böyle bir şey yapmandan korktum, birinci bakan."

"Bana Eto de. Yani asıl adımı kullanmaktan çekinmiyorsan."

"Asıl adını kullanamam. Bunu söylemem imkânsız, biliyorsun."

"Ama bana söyleyebilirsin. Haydi, söyle. Adımı duymak hoşuma gidecek."

Seldon sanki dudaklarının bu adı söyleyeceğine ya da sesinin çıkabileceğine inanamıyormuş gibi durakladı. Sonunda, "Daneel," diye mırıldandı.

Demerzel, "R. Daneel Olivaw," dedi. "Evet. Benimle yemek yemelisin, Hari. Seninle sofraya oturursam yemek yemek zorunda kalmayacağım. Bu da beni rahatlatacak."

"Memnuniyetle kabul ederim. Ama tek başıma bir şeyler atıştırmak bence pek de keyifli olmaz. Herhalde bir iki lokma..."

"Seni memnun etmek için..."

Seldon, "Ama yine de bu kadar uzun süre bir arada kalmamızın akıllıca bir şey olmayacağını düşünüyorum," dedi. "Elimde değil."

"Bence hiç de değil. İmparatorun emri böyle. Majeste imparator bunu istiyor."

"Neden, Daneel?"

"İki yıl sonra Onuncu Yıl Kongresi tekrar toplanacak. Neden şaşırdın? Yoksa unutmuş muydun?"

"Pek sayılmaz. Sadece düşünmedim."

"Toplantılara katılmamaya mı karar vermiştin? Son kongrede çok ilgi uyandırmıştın."

"Evet. Psiko-tarihim yüzünden. Ne de başarılı oldum ya!"

"Böylece imparatorun dikkatini çektin. Başka hiçbir matematikçi bunu başaramadı."

"Başlangıçta senin ilgini çektim, imparatorun değil. Sonra kaçmak ve imparatora gözükmemek zorunda kaldım. Sana kesinlikle psiko-tarihle ilgili araştırmalarıma başladığımı bildirinceye kadar. Ondan sonra fazla dikkati çekmeden güven içinde yaşamama izin verdin."

"Çok önemli bir matematik bölümünün başkanı olmak dikkati çekmeden yaşamak sayılmaz."

"Evet. Ama sonuçta bu psiko-tarihle ilgili çalışmalarımı gizliyor."

"Ah, yemek geliyor. Bir süre, iki arkadaşa yakışacak bir biçimde başka şeylerden söz edelim... Dors nasıl?"

"Harika. Gerçek bir eş o. Güvenlik konusundaki endişeleri yüzünden başımın etini yiyor."

"Bu onun görevi."

"Dors da bunu bana sık sık hatırlatıyor zaten. Açıkçası ikimizi bir araya getirdiğin için sana ne kadar minnet duysam azdır."

"Sağol, Hari, ama doğrusunu istersen ikinizin de evlenerek mutlu olacağınızı hiç tahmin etmemiştim. Özellikle Dors'un..."

"Yine de bu armağan için teşekkür ederim. Sonuç beklentilerine uymamış olsa bile."

"Bu durum beni sevindiriyor. Ama armağanın kuşkulanacak başka sonuçlar doğurabileceğini göreceksin. Dostluğum için de aynı şeyi söyleyebiliriz."

Seldon'un bu sözlere cevap vermesi olanaksızdı. Onun için Dernerzel'in işareti üzerine dikkatini yemeğine verdi.

Bir süre sonra çatalındaki balık parçasını başıyla işaret ederek, "Bu organizmayı tanımıyorum aslında," dedi. "Ama pişirme tarzı Mycogen'inkine benziyor."

"Evet, öyle. Senin Mycogen yemeklerinden hoşlandığını biliyorum."

"Mycogen'lilerin yaşamaları için neden bu. Tek neden. Ama onların senin için özel bir önemleri olduğunu unutmamalıyım."

"O özel önem sona erdi artık. Mycogen'lilerin ataları çok çok uzun bir süre önce Aurora gezegeninde yaşıyorlardı. Ömürleri uzundu. Üç yüz yıl ve hatta daha fazla. Galaksideki elli dünyanın da efendisiydiler. Beni ilk planlayıp yaratan da yine bir Aurora'lıydı. Bunu hiçbir zaman unutmadım. Bu gerçekleri ben Aurora'lıların Mycogen'li torunlarından çok daha iyi ve çarpıtılmamış biçimde hatırlıyorum. Ama yine çok çok uzun yıllar önce onları terk ettim. İnsanlık için neyin iyi olacağına karar vererek seçimimi yaptım. Bu süre boyunca o yolu, elimden geldiğince izledim."

Seldon birdenbire endişelendi. "Bizi duyabilirler mi?"

Bu soru Dernerzel'i eğlendirmiş gibiydi. "Eğer bu şimdi aklına geldiyse artık çok geç demektir. Ama korkma. Gerekli önlemleri aldım. Ayrıca buraya gelirken seni fazla kimse görmedi. Buradan ayrılırken de öyle olacak. Seni görenlerse buna şaşırmayacaklar. Benim pek az yetenekli ama fazla iddialı amatör bir matematikçi olduğum biliniyor. Saraydaki pek dostum sayılmayacak kimseleri çok eğlendiriyor bu. Ayrıca yaklaşan On Yıllık Konferansın temel hazırlıklarıyla ilgilenmem de kimseyi şaşırtmayacak. Kongre konusunda fikrini almak istiyorum."

"Bu konuda sana yardım edebileceğimi pek sanmıyorum. Kongrede konuşma yapabileceğim bir tek konu var ve benim ondan söz etmem de olanaksız. Kongreye katılırsam, bunu ancak bir dinleyici olarak yapabilirim. Tez sunmak gibi bir niyetim yok."

"Anlıyorum... Garip bir şey duymak ister misin? Majeste seni hatırlıyor."

"Herhalde bunun nedeni beni ona sık sık hatırlatman."

"Hayır, öyle bir çaba göstermedim. Ancak majeste imparator beni zaman zaman şaşırtıyor. Yaklaşan kongrenin farkında ve senin daha önceki toplantıda yaptığın konuşmayı da unutmamış anlaşılan. Psiko-tarih konusu onu hâlâ ilgilendiriyor. Onun için seni uyarmalıyım. O bu konu üzerinde durabilir. Seni görmek isteyebilir. Tabii saray bunu büyük bir şeref de sayar. Kesinlikle. Yaşamın boyunca imparator tarafından iki kez çağrılmak önemli bir şeydir."

"Şaka ediyorsun. Benim onu görmem ne işe yarar?"

"Ne olursa olsun, imparator seni huzuruna davet ederse red cevabı veremezsin... Himayendeki gençler nasıl? Yugo ve Raych?"

"Nasıl olduklarını herhalde biliyorsun. Beni sıkı bir göz hapsine aldığından eminim."

"Evet, bu doğru... Sadece güvende olup olmadığınla ilgileniyorum. Yaşamının diğer yanları beni ilgilendirmiyor. Korkarım görevlerim zamanımın çoğunu alıyor. Ben her şeyi görebilen biri de değilim."

"Dors sana rapor vermiyor mu?"

"Önemli bir olay çıktığında tabii verir. Ama başka zamanlarda... hayır. Önemsiz durumlarda casus rolü oynamayı pek istemiyor." Demerzel yine hafifçe gülümsedi.

Seldon, "Benim çocuklar iyiler," diye mırıldandı. "Yugo'yla başa çıkmak gitgide zorlaşıyor. O psiko-tarih konusunda benden daha yetenekli ve galiba kendisinin ilerlemesine engel olduğumu düşünüyor. Raych'a gelince o sevimli bir yaramaz. Her zaman öyleydi. Korkunç bir sokak çocuğuyken ona ısınmamı sağladı. İşin daha şaşılacak yanı Dors'u da kendine bağlayabilmesi. Daneel, ben şuna gerçekten inanıyorum. Dors benden bıksa ve beni terk etmeyi düşünse bile yine de Raych'a olan sevgisi yüzünden bunu yapmaz." Demerzel başını salladı. Profesör ciddi bir tavırla konuşmasını sürdürdü. "Eğer Wye'lı Rashelle, Raych'ı çok sevimli bulmasaydı, ben bugün burada olmazdım. Vurulup ölürdüm..." Endişeyle kımıldandı. "O olayı düşünmek hiç hoşuma gitmiyor, Daneel. Bu tamamen bir rastlantı, önceden tahmin edilemeyecek bir olaydı. Psiko-tarihin bu konuda ne yardımı olabilirdi?"

"Sen bana psiko-tarihin en fazla ihtimalleri açıklayabileceğini söylemedin mi? Bu bilimin kişiler değil, büyük kalabalıklarla ilgilendiğini?"

"Ama bir kimse çok önemliyse..."

"Hiçbir insanın tam anlamıyla çok önemli olmadığını öğreneceğini sanıyorum. Ben bile önemli değilim ya da sen."

"Belki de haklısın. Bütün bu varsayımlara uygun olarak çalışmama rağmen yine de kendimi önemli saydığımı fark ediyorum. Bu bütün mantığı aşan normalüstü bir bencillik... Ve sen de önemlisin. Buraya da seninle bu konuyu konuşmaya geldim. Mümkün olduğu kadar açıklıkla. Bilmem gerekiyor."

"Neyi bilmen?" Bir uşak sofrayı toplamış, odanın ışıkları da hafifçe sönükleşmişti. Sanki duvarlar onlara daha yaklaşmıştı. İnsan artık rahatlıkla konuşacakmış gibi bir duyguya kapılıyordu.

Seldon, "Joranum," dedi kısaca. Sanki sadece bu adı söylemenin bile yeterli olacağını düşünüyordu.

"Ah, evet."

"Onu biliyor musun?"

"Tabii. Nasıl *bilmem*?"

"Eh, ben de onun hakkında bilgi edinmek istiyorum."

"Öğrenmek istediğin nedir?"

"Haydi, Daneel, benimle oyun oynama. O tehlikeli biri mi?"

"Tabii tehlikeli biri. Bu konuda bir kuşkun mu var?"

"Ben, ‘senin için tehlikeli mi' demek istedim. Birinci bakan olarak mevkiin açısından."

"Ben de zaten bu sorunu cevapladım."

"Ve sen buna izin veriyorsun, öyle mi?"

Demerzel öne doğru eğilerek sol dirseğini aralarındaki masaya dayadı. "Benim iznimi beklemeyen bazı şeyler var, Hari. Bu konuda çok bilinçli davranmalıyız. Bu adı ilk taşıyan Majeste Cleon on sekiz yıldan beri tahtta ve ben bu süre boyunca önce kurmay başkanlığı ve sonra da birinci bakanlık yaptım. Babasının hükümdarlığının son yıllarında da aynı derecede önemli görevlerde bulundum. Uzun bir süre bu. Birinci bakanlar aslında mevkilerinde bu kadar zaman pek kalamazlar."

"Sen sıradan bir birinci bakan değilsin, Daneel. Kendin de biliyorsun. Psiko-tarih bilimi geliştirilirken senin *iktidarda* kalman şart. Bana gülümseme! Doğru bu. Sekiz yıl önce seninle ilk karşılaştığımız zaman bana imparatorluğun kokuştuğunu ve çökmeye başladığını söyledin. Bu konuda fikrini değiştirdin mi?"

"Hayır. Tabii ki değiştirmedim."

"Çökme belirtileri artık daha da belirgin, öyle değil mi?"

"Evet, öyle. Oysa ben bunu önlemek için çabalıyorum."

"Görevden ayrılırsan neler olur? Joranum imparatorluğu sana karşı ayaklandırıyor."

""Trantor'u, Hari! Trantor'u! Dış Dünyalar sağlam ve bu ana kadar yaptıklarımdan da memnunlar. Ekonominin çökmeye başlaması ve ticaretin azalmasına rağmen."

"Ama önemli olan Trantor. Üzerinde yaşadığımız imparatorluk gezegeni. İmparatorluğun merkezi. Yönetimin kalbi. Trantor senin devrilmene neden olabilir. Trantor, ‘Hayır,' derse yerinde kalamazsın."

"Evet, ben de aynı fikirdeyim."

"Eğer sen gidersen Dış Dünyalarla kim ilgilenir? Kim çöküşün hızlanmasını engeller? Kim imparatorluğun hızla yozlaşarak anarşiye kurban olmasını önler?"

"Bütün bunların olabileceği kesin."

"Onun için bir şeyler yapmalısın. Yugo senin korkunç bir tehlikeyle karşı karşıya olduğuna inanıyor. Artık bu mevkide kalamayacağına da. Sezgileri ona böyle söylüyor. Dors da aynı şeyi söylüyor ama bunu üç ya da dört..."

Demerzel, "Robotik Kanununa bağlıyor," diye cümleyi tamamladı.

"Joranum'un doktrinleri genç Raych'ı çekiyor. Tabii Dahl'lı olduğu için ben... kararsızım. Onun için de kalkıp sana geldim. Galiba beni teselli etmen için. Bana duruma iyice hakim olduğunu söyle."

"Mümkün olsaydı söylerdim. Ancak seni teselli edecek durumda değilim. Tehlikedeyim *gerçekten."*

"Hiçbir şey yapmadan öyle oturuyor musun?"

"Hayır. Hoşnutsuzluğu kontrol altında tutmak ve Joranum'un mesajını etkisiz kılmak için çok çabalıyorum. Anlayacağın Hari, çökme hızını azaltmak için yararlandığım prensipleri uygulayacak biri bulunabilirse bu mevkiden ayrılmak beni korkutmayacak. Diğer yandan benim yerime Joranum geçerse durum bir felaket olur. Ben böyle düşünüyorum."

"Öyleyse onu durdurmak için yapabileceğimiz her şey uygun sayılır."

"Pek değil. Joranum ortadan kaldırılır ve ben yerimde kalırsam bile yine de imparatorluk anarşi içinde boğulabilir. O halde Joranum'u mahvedecek ama benim yerimde kalmamı sağlayacak bir şey yapmamalıyım. Yani bu davranış imparatorluğun çökmesine neden olacaksa. Joranum'u kesin bir biçimde mahvedecek ama anarşiyi de engelleyecek bir yolu hâlâ bulamadım."

Seldon, "Minimalizm," diye fısıldadı.

"Efendim?"

"Dors bana seni minimalizmin kısıtlayacağını anlattı."

"Doğru."

"0 zaman sana yaptığım bu ziyaret başarısızlıkla sonuçlanıyor, Daneel."

"Yani teselli bulmaya geldin ve olmadı, öyle mi?"

"Korkarım öyle."

"Ama ben de teselli aradığım için seni görmek istedim."

"Seni ben mi teselli edeceğim?"

"Psiko-tarih yoluyla. Bu bilim, güvene giden ve benim göremediğim o yolu çizmeli."

Seldon ağır ağır içini çekti. "Daneel, psiko-tarih henüz bu dereceye kadar gelişemedi."

Birinci bakan, matematikçiye ciddi ciddi baktı. "Tam sekiz yıl çalıştın, Hari."

"Sekiz ya da sekiz yüzyılda çalışılır ve yine de bilim bu kadar geliştirilemez. Kolay kolay alt edilemeyecek bir sorun bu."

Demerzel, "Tekniğin kusursuz bir hale getirilmiş olmasını beklemiyorum," dedi. "Ama sana rehberlik edebilecek bir iskelet, bir çerçeve, bir prensip olmalı. Belki bu kusursuz değil ama sıradan bir tahminden daha iyi."

Seldon üzüntüyle, "Elimde sekiz yıl öncekinden daha fazla bir şey yok," diye açıkladı. "Şimdi... durum şöyle sanırım: Sen iktidarda kalmalı ve Joranum da mahvedilmeli. Ama imparatorluğun mümkün olduğu kadar uzun zaman sarsılmamasını ve böylece benim de psiko-tarih üzerinde çalışma fırsatını bulmamı sağlayacak kadar. Zaten ben psiko-tarihi geliştirmedikçe bunun elde edilmesi imkânsız. Öyle mi?"

"Öyle gözüküyor, Hari."

"Öyleyse biz kısır bir döngü üzerinde tartışıyoruz ve imparatorluk mahvoluyor."

"Tahmin edilmeyen bir şey olursa durum değişir. Sen tahmin edilmeyen bir şeyin olmasını sağlarsan."

"Ben mi? Daneel, ben bunu psiko-tarih bilimi olmadan nasıl başarırım?"

"Bilmiyorum, Hari."

Seldon gitmek için kalktı. Çaresizdi.

12

Hari Seldon ondan sonra günlerce bilgisayarıyla haber toplamak için bölümle ilgili görevlerini ihmal etti.

Yirmi beş milyon gezegenden gelen günlük haberlerle başa çıkabilecek kompüter pek azdı. İmparatorluk merkezinde, çok gerekli olduğu için öyle birkaç bilgisayar vardı. Dış Dünyaların bazı büyük başkentlerinde de öyle. Ama çoğu zaman Trantor'daki Merkez Haber Dairesiyle hiper-bağlantı kurmakla yetiniyorlardı.

Önemli bir matematik bölümündeki bir bilgisayar, yeteri kadar geliştirilmiş olursa değiştirilerek bağımsız bir haber kaynağı haline sokulabilirdi. Seldon da bu yöntemi dikkatle kendi kompüterine uygulamıştı. Sonuçta bu psiko-tarih bilimiyle ilgili çalışmaları için gerekliydi. Ama tabii başkalarıyla konuşurken bilgisayarın niteliklerini daha başka ve son derecede akla yakın nedenlere bağlıyordu.

Bilgisayar, ideal olarak imparatorluk sınırları içindeki herhangi bir dünyada görülen olağanüstü bir olayı bildirecekti. Şifreli ve dikkati çekmeyen bir uyarı ışığı yanacak ve Seldon da olayı kolaylıkla izleyebilecekti. Ama bu ışık ender yanıyordu. Çünkü ‘olağanüstü' teriminin tanımı çok kısıtlıydı ve daha çok ender görülen, geniş çaptaki kargaşalar için kullanılıyordu.

Durum böyle olunca, uzman da çeşitli dünyalarla gelişigüzel bağlantı kuruyordu. Tabii yirmi beş milyon gezegenle bağlantı kurulması olanaksızdı. Onun yerine kırk beş, elli dünya araştırılıyordu. Bu iç sıkıcı ve hatta insanın gücünü kesen bir işti. Çünkü nispeten önemsiz günlük felaketlerle karşılaşmayan bir dünya hemen hiç yoktu. Şurada bir yanardağ patlaması, burada bir sel felaketi. Bir yerde ekonominin şu ya da bu biçimde çökmesi. Birde ayaklanmalar. Son bin yıllık sürede yüz ya da daha fazla sayıda değişik dünyada çeşitli nedenlerle ayaklanma olmayan bir gün görülmemişti.

Tabii böyle şeyleri hesaba katmamak gerekiyordu. İnsan, yerleşim merkezleri olan dünyalarda devamlı görülen yanardağ patlamaları gibi, bu

ayaklanmalar yüzünden de endişelenmezdi. Aslında bir gün hiçbir yerde ayaklanma olmazsa işte o zaman endişelenilmesi gerekirdi. Çünkü bu rahatsızlık verecek olağanüstü bir durum sayılırdı.

Seldon kendini zorlaşa bile endişe duymuyordu. Dış Dünyalar bütün karmaşa ve şanssızlıklarına rağmen, okyanusun, iyi olduğu bir gündeki haline benzetilebilirdi. Hafif kabarmalar ve dalgalanmalar görülüyordu. Ama işte o kadar. Matematikçi, genel durumun son sekiz yılda bozulduğunu açıkça gösteren hiçbir kanıt bulamadı. Hatta son seksen yılda bile böyle bir şey olmamıştı. Ama Demerzel çökmenin sürdüğünü söylemişti. (Seldon, Demerzel'den uzaktayken onu Daneel olarak düşünemiyordu.) Birinci bakan her gün imparatorluğun nabzını dinliyordu. Seldon'un taklit edemeyeceği yöntemlerle hem de. Tabii psiko-tarih ona rehberlik etmeye başladığı zaman durum değişecekti.

Belki de çökme derecesi çok küçüktü ve durum ancak dönüm noktasına erişildiğinde belirginleşecekti. Örneğin, bir ev hiç belli olmadan yavaşça eskiyip haraplaşır sonra da bir gece dam çöküverirdi.

Dam ne zaman çökecekti? İşte sorun buydu ve Seldon cevabı bilmiyordu.

Seldon bazen de Trantor'u kontrol ederdi. Burada haberler her zaman diğerlerine oranla daha önemliydi. Bir kere Trantor bütün dünyalar arasında en kalabalık olanıydı. Kırk milyar insan yaşıyordu burada. İkincisi, Trantor'daki sekiz yüz sektör kendi başlarına bir mini-imparatorluk oluşturuyorlardı. Üçüncüsü, sıkıntılı resmi toplantıların ve imparatorluk ailesinin yaptıklarının da izlenmesi gerekiyordu.

Ancak Seldon'un dikkatini Dahi Sektöründeki bir şey çekti. Dahi Sektörü Meclisi seçimlerini Joranum'un beş yandaşı kazanmıştı. Yoruma göre Joranumcular ilk kez bir sektörde iktidara geliyorlardı.

Bu şaşılacak bir şey değildi. Joranum'un sektörler arasında güçlü olduğu bir yer varsa, o da Dahl'dı. Ama Seldon bunu demagogun ilerlediğini açıklayan etkileyici bir gösterge olarak kabul etti. Bu haberi içeren bir mikroçip istedi ve onu akşam evine götürdü.

Seldon içeri girerken Raych da bilgisayarından başını kaldırdı. Açıklama gereğini hissettiği için olacak, "Anneme, ihtiyacı olan bilgi kaynağı konusunda yardım ediyorum," dedi.

"Ya senin kendi derslerin?"

"Tamam, baba. Hepsi tamam."

"İyi... Şimdi şuna bir bak!" Elindeki çipi mikro-projeksiyon aletine takmadan önce delikanlıya gösterdi.

Raych gözlerinin önünde havada asılı olan habere bir göz attı. "Evet, biliyorum."

"Öyle mi?"

"Tabii. Ben genellikle Dahl'da olanları izlerim. Sonuçta orası benim kendi sektörüm."

"Peki, bu konuda ne düşünüyorsun?"

"Ben bu sonuca şaşmadım. Sen şaştın mı? Trantor'un geri kalan kısmı Dahl'ı aşağı görüyor. Öyleyse neden Joranum'un görüşlerine katılmasınlar?"

"Sen de onlara katılıyor musun?"

"Şey..." Raych düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı. "Söylediği bazı şeylerin hoşuma gittiğini itiraf etmeliyim. Joranum herkesin eşit olmasını istediğini söylüyor. Bunun ne kötü yanı var?"

"Hiçbir kötü yanı yok. Tabii sözlerinde ciddiyse. İçtenlikle konuşuyorsa. Bu oy toplamak için giriştiği bir oyun değilse."

"Evet, bu sözlerinde haklısın, baba. Ama herhalde Dahl'lıların çoğu, kaybedecek nemiz var, diye düşünüyordur. Eşit sayılmıyoruz. Yasalar öyle söyleseler bile "

"Bu yasalarla sağlanması zor olan bir şey."

"Ölüm terleri dökerken seni serinletecek bir şey de değil."

Seldon'un kafası hızla çalışıyordu. Bu haberi gördüğünden beri düşünüp durmuştu. "Raych, annenle ben seni sektörden alıp götürdükten sonra bir daha Dahl'a gitmedin. Öyle değil mi?"

"A, gittim ya! Sen beş yıl önce Dahl'ı ziyaret ettiğin zaman ben de yanındaydım."

"Evet, evet..." Seldon bunu önemsemediğini belirtmek için elini salladı. "Ama bu sayılmaz. Seninle sektörler arası bir otelde kaldık. Oranın Dahl'la hiçbir ilişkisi yoktu. Yanlış hatırlamıyorsam Dors da bir kere olsun sokağa yalnız çıkmana izin vermedi. Çünkü o sırada sadece on beş yaşındaydın. Şimdi yalnız başına Dahl'a gitmeye ne dersin? Başına buyruk olarak? Artık yirmisindesin..."

Raych güldü. "Annem buna hiçbir zaman izin vermez."

"Açıkçası annene bu teklifi yapma fikri hiç hoşuma gitmiyor. Ama Dors'tan izin isteyecek de değilim. Şimdi sorun şu: Bu işi benim için yapmak istiyor musun?"

"Merak ettiğin için mi? Tabii. Bizim memlekette neler olduğunu görmek benim de hoşuma gider."

"Derslerin arasında zaman bulabilecek misin?"

"Tabii. Derslerden bir hafta bile uzak kalmayacağım. Sen de dersleri ben yokken banda alırsın. Döndüğüm zaman diğer öğrencilere yetişirim. İzin alabilirim. Üstelik babam okulun profesörlerinden biri. Tabii kovulduysan o başka, baba."

"Henüz kovulmadım. Ama ben bunu eğlenceli bir tatil olarak da düşünmüyorum."

"Düşünseydin buna şaşardım. Senin eğlenceli bir tatilin ne olduğunu bildiğini sanmıyorum, baba. Bu sözleri bilmene bile hayret ediyorum."

"Küstahlık etme! Dahl'a gittiğin zaman Laskin Joranum'u görmeni istiyorum."

Raych şaşırdı. "Bunu nasıl yapacağım? Onun nerede olduğunu bile bilmiyorum."

"Joranum, Dahl'da olacak. Yandaşlarının üye seçildiği Dahi Sektör Meclisinde bir konuşma yapacak. Kesin tarihi öğrenirim. Sen de bundan birkaç gün önce Dahl'a gidersin."

"Onu görmeyi nasıl başaracağım, baba? Herkesi hemen kabul ettiğini hiç sanmıyorum."

"Ben de öyle. Ama bu işi sana bırakacağım. On iki yaşındayken bu işi nasıl başaracağını bilirdin. Arada geçen yılların keskin yanını köreltmemiş olduğunu umarım."

Raych, "Ben de umarım," diye gülümsedi. "Peki, Joranum'u gördüğümü farz edelim. Sonra?"

"Eh, o zaman mümkün olduğu kadar çok bilgi edinmeye çalışırsın. Asıl planı nedir? Gerçek düşünceleri?"

"Onun bütün bunları bana anıklayacağına gerçekten inanıyor musun?"

"Böyle yaparsa hiç şaşmam. İnsanda güven uyandırıyorsun, seni sefil çocuk! Şimdi bu meseleyi konuşalım."

Öyle de yaptılar. Hem de birkaç kez.

Seldon'un düşünceleri ona acı veriyor, bütün bunların nereye varacağını bilemiyordu. Yugo Amaryl, Demerzel ya da Dors'a danışmaktan çekiniyordu. Özellikle Dors'a. Onlar kendisine engel olabilir fikrinin yetersiz olduğunu kanıtlayabilirlerdi. Seldon ise bu kanıtı istemiyordu. Ona, planı kurtuluşa açılan tek kapıymış gibi geliyordu. O kapının kapatılması hoşuna gitmeyecekti.

Ama aslında kurtuluşa açılan öyle bir kapı var mıydı? Joranum'a ancak sadece Raych, sokulabilirmiş gibi geliyordu. Ama Raych bu iş için uygun bir araç mıydı? O Dahl'lıydı ve Joranum'a sempati duyuyordu. Seldon ona ne dereceye kadar güvenebilirdi?

Korkunç bir şeydi bu! Raych onun *oğluydu.* Seldon o zamana kadar Raych'tan şüphelenmesine neden olacak bir olayla karşılaşmamıştı.

13

Seldon belki bu düşüncesinin pek de iyi bir şey olmadığından kuşkulanıyordu. Bu, olayların zamanından önce patlak vermesine neden olabilirdi. Raych'a tamamiyle güvenip güvenemeyeceğini, onun rolünü uygun biçimde oynayıp oynayamayacağını acı acı düşünüp endişeleniyordu. Ama profesörün bir konuda hiçbir kuşkusu >toktu. Hiçbir kuşkusu. Dors'un bu olup bitti karşısında nasıl bir tepki göstereceğini kesinlikle biliyordu.

Seldon düş kırıklığına uğramadı. Eğer bu sözcük duygularını açıklamaya uygunsa.

Ama profesör bir bakıma düş kırıklığına uğramış da sayılırdı. Çünkü Dors, matematikçinin tahmin ettiği gibi sesini dehşetle yükseltmedi. Oysa Seldon buna kendini hazırlamıştı.

Ama nasıl bilebilirdi? Dors başka kadınlar gibi değildi. Ayrıca Seldon onu gerçekten öfkelendiği zaman hiç görmemişti. Belki de Dors'un gerçekten öfkelenmesi imkânsızdı. Ya da profesörün gerçek öfke saydığı şeyi hissetmesi.

Dors sadece ona soğuk soğuk bakarak hoşnutsuzluğunu alçak sesle, acı acı belirtti. "Onu Dahl'a mı yolladın? Yalnız başına mı?" Sesi çok hafifti. Kocasını sorguya çekiyordu.

Seldon bir an bu sakin ses yüzünden irkildi. Sonra kesin bir tavırla, "Şarttı," dedi. "Yapmak zorundaydım."

"Bırak da şu olayı-anlamaya çalışayım. Sen Raych'ı o katiller inine, o hırsızlar yuvasına, bütün suçluların toplantı yerine yolladın, öyle mi?"

"Dors! Böyle konuştuğun zaman beni öfkelendiriyorsun! Bence ancak bağnaz biri bu klişeleri kullanır."

"Dahl'ın açıkladığım gibi bir yer olduğunu inkâr mı ediyorsun?"

"Tabii. Dahl'da fakir mahalleleri ve suçlular var. Bunu ben de çok iyi biliyorum. İkimiz de biliyoruz. Ama bütün Dahi böyle
değil ki. Her sektörde fakir mahalleleri ve suçlular olduğu bilinir. İmparatorluk Sektörü ve Streeling'de bile."

"Arada derece farkı var, öyle değil mi? Belki bütün dünyalarda suç işleniyor. Belki bütün sektörlerde de. Ama Dahi içlerinde en kötülerinden biri. Öyle değil mi? Bilgisayarın var. istatistikleri bir kontrol ediver."

"Bunu yapmama gerek yok. Dahi, Trantor'daki sektörlerin en yoksulu. Yoksulluk, sefalet ve suç oranları arasında bir bağ olduğu da kesin. Bunu ben de kabul ediyorum."

"Kabul ediyormuş! Ve sen Raych'ı oraya yalnız başına yolladın, öyle mi? Onunla birlikte gidebilirdin. Ya da benden Raych'la birlikte gitmemi isteyebilirdin. Veya okul arkadaşlarından altısını yanına almasını söyleyebilirdin."

"Raych'a bir konuda ihtiyacım var. Bu yüzden yalnız olması gerekiyor."

"Hangi konuymuş bu?"

Ama Seldon inatçı bir sessizliğe bürünerek cevap vermedi.

Dors, "Sonunda bu da mı oldu?" dedi. "Artık bana güvenmiyor musun?"

"Bir kumar bu. Sadece ben tehlikeyi göze alabilirim."

"Ama tehlikede olan sen değilsin, zavallı Raych."

Seldon sabırsızca, "O tehlikede değil," diye cevap verdi. "Raych, yirmi yaşında, genç ve güçlü. Bir ağaç kadar da sağlam. Burada, Trantor da serde yetiştirilen fidanları kastetmiyorum. Sözünü ettiğim Helicon ormanlarındaki güzel, sağlam ağaçlar. Ayrıca Raych bir Twister. Dahl'lılar ise değiller."

Dors buz gibi bir tavırla, "Sen ve Twisting'in," diye söylendi. Hâlâ hiç yumuşamamıştı. "Sen bunun her şeyin çaresi olduğunu sanıyorsun. Dahl'lılar yanlarında bıçak taşıyorlar. Hepsi. Başka silahları olduğundan da eminim."

"Patlayıcı silah taşıyıp taşımadıklarını bilemem. Kanunlar bu tür silahlar konusunda çok sert. Bıçağa gelince... Raych'ın bir bıçağı olduğundan eminim. Burada, üniversitede bile bıçağını yanından ayırmıyor. Oysa yaptığı kanunlara aykırı. Raych'ın Dahl'da bıçaksız dolaşacağını mı sanıyorsun?"

Dors sesini çıkarmadı.

Seldon da birkaç dakika konuşmadı. Sonra karısını yatıştırma zamanının gelmiş olduğuna karar verdi. "Dinle. Sana şu kadarını söyleyeceğim. Raych'ın Joranum'u göreceğini umuyorum. Adam Dahl'a gidiyor."

"Ya? Raych'ın ne yapmasını bekliyorsun? Joranum'un namussuzca siyaseti yüzünden acı bir pişmanlık duymasını sağlamasını ve adamı Mycogen'e geri göndermesini mi?"

"Haydi, haydi. Böyle alay edeceksen konuyu tartışmamızın bir yararı olmaz." Seldon bakışlarını karısından kaydırarak pencereden dışarıya,

kubbenin altındaki mavimsi gri gökyüzüne baktı. "Ben Raych'tan..." Bir an sesi titredi. "... imparatorluğu kurtarmasını bekliyorum."

"Ah, tabii! Bu çok daha kolay olur."

Seldon'un sesi kesinleşti. "Ben bunu *bekliyorum.* Sen bir çözüm bulamadın. Demerzel de öyle. O bana çözümü benim bulmam gerektiğini ima etti. İşte ben de bunu başarmaya çalışıyorum. Raych'a da o yüzden ihtiyacım var. Sonuçta onun karşısındakinde sevgi uyandırdığını, böyle bir yeteneği olduğunu sen de biliyorsun. Bu bizim açımızdan etkili oldu. Joranum konusunda da etkili olacağına inanıyorum. Yanılmazsam her şey yoluna girebilir."

Dors'un gözleri biraz irileşti. "Şimdi bana psiko-tarihin yol gösterdiğini mi söyleyeceksin?"

"Hayır. Sana yalan söyleyecek değilim. Psiko-tarih çalışmaları bu bilimin bana yol gösterebileceği noktaya gelmedi. Ama Yugo durmadan sezgilerden söz ediyor ve benim de sezgilerim güçlü."

"Sezgi mi? Neymiş o? Tarif et!"

"Bunu kolaylıkla yapabilirim. Sezgi, insan kafasına özgü bir sanattır. Bu tamam olmayan ve hatta yanıltıcı sayılacak bilgilerden yararlanılarak doğru cevabı bulmak demektir."

"Ve sen bunu yaptın."

Seldon büyük bir inançla, "Evet, yaptım," dedi. Ama sonra Dors'la paylaşmadığı o şeyi düşündü. Ya Raych'ın o eski sevimliliği kaybolduysa? Ya da daha kötüsü oğlum bir Dahl'lı olduğunu unutamazsa?

14

Billibotton, Billibotton'du işte. Pis, geniş, karanlık, dolambaçlı. Çürümüş şeyler kokan ama Raych'ın, Trantor'da başka yerde rastlanamayacağına inandığı bir canlılıkla dolu Billibotton. Hatta belki buna imparatorluğun başka hiçbir yerinde rastlanamazdı. Ama Raych, Trantor'dan başka bir yeri pek bilmiyordu.

Delikanlı Billibotton'u en son on iki yaşlarında kadarken görmüştü. Ama şimdi insanlar ona hâlâ aynıymış gibi geliyordu. Hâlâ ürkeklik ve küstahlık karışımını taşıyorlardı. Sentetik bir gurur ve homurdanmalarına neden olan öfkeyle doluydular. Erkeklerin koyu renk pos bıyıkları vardı. Kadınların ise çuval gibi elbiseleri. Bu giysiler artık olgunlaşmış, deneyimli Raych'a çok pis şeylermiş gibi gözüküyordu. Bu kılıkta dolaşan kadınlar, erkekleri kendilerine nasıl çekerlerdi? Evet, bu aptalca bir soruydu. Raych on iki yaşındayken bile bu giysilerin ne kadar kolaylıkla ve çabuk çıkarıldıklarını öğrenmişti.

Delikanlı şimdi köşede duruyordu. Düşüncelere ve anılara dalmıştı. Sonra dükkânlarla dolu bir sokakta ilerledi ve kendi kendini bir yerleri hatırladığına inandırmaya çalıştı. Bu insanların arasında anımsadığı ve artık sekiz yaş daha büyük olan kişiler var mıydı? Belki çocukluk arkadaşları... Raych endişeyle birbirlerine taktıkları adları hatırladığını ancak onların asıl isimlerini anımsayamadığını düşündü.

Aslında hafızasında korkunç boşluklar vardı. Sekiz yıl pek de uzun bir süre sayılmasa da yirmi yaşında bir gencin yaşamının beşte ikisi demekti. Raych, Billibotton'dan ayrıldıktan sonra eskisinden çok farklı bir yaşam sürmüştü. O yüzden daha önceki yıllar sisli bir rüya gibi ortadan kaybolmuşlardı.

Ama kokular aynıydı. Raych alçak, kirli bir fırının önünde durarak havaya yayılan Hindistan cevizinden yapılmış süslemelerin kokusunu içine çekti. Bu kokuyu başka bir yerde hiç duymamıştı. Bir dükkâna uğrayarak Hindistan cevizi süslü pastalar aldığı ve hatta onların Dahi tarzı hazırlandığı iddia edildiği

zaman bile. Bu pastaların Dahl'dakilerin sadece biçimsiz birer kopyası olduklarını düşünmüştü.

Raych'ın canı pasta yemeyi çok istiyordu. Neden olmasın? Yanımda kredi var. Dors da burada değil. Burun kıvırarak yüksek sesle fırının ne kadar temiz olduğunu sormayacak. Daha doğrusu ne kadar kirli olduğunu. Eski günlerde bir şeyin *temiz* olup olmadığına kim aldırdı ki?

Fırın loştu. Raych'ın gözleri bu loş yere ancak bir süre sonra alışabildi. İçeride birkaç alçak masa vardı. Bunların her birinin etrafına kırık dökük birkaç iskemle konmuştu. Herhalde müşteriler orada hafif bir şeyler yiyorlardı. Pasta ve kahve benzeri şeyler. Masalardan birinde oturan genç adamın önünde boş bir fincan duruyordu. Arkasında bir zamanlar beyaz olduğu anlaşılan bir tişört vardı. Galiba daha güçlü bir ışıkta tişörtün iyice kirli olduğu ortaya çıkacaktı.

Fırıncı ya da çırağı arkadaki odadan çıkarak oldukça aksi bir tavırla, "Ne istersin?" diye sordu.

Raych da aynı derecede kaba bir tavırla cevap verdi. Kibar davranırsa bir Billibotton'lu sayılmazdı. "Bir koko süsü." Eski günlerden hatırladığı bu argo terimi kullanmıştı.

Bu sözün hâlâ kullanıldığı anlaşılıyordu. Çünkü çırak delikanlının istediğini çıplak parmaklarıyla alarak uzattı. Küçük Raych bunu normal karşılardı. Ama olgun Raych biraz şaşırdı.

"Bir kesekâğıdı mı istiyorsun?"

Raych, "Hayır," dedi. "Burada yiyeceğim." Çırağa para vererek koko süsünü elinden aldı. Dişlerini bu tatlı şeye geçirirken gözlerini yarı kapadı. Çocukluğunda bu mutluluğa pek az erişirdi. Bazen bu pastadan alabilmek için dilenerek yeteri kadar kredi biriktirebilirdi. Bazen geçici olarak paralı sayılacak bir arkadaşı onun koko süsünden biraz ısırmasına izin verirdi. Ama çoğu kez kimseye fark ettirmeden pastadan bir tane çalardı. Ama şimdi istediği kadar koko süsü alabilecek durumdaydı.

Biri, "Hey," dedi.

Raych gözlerini açtı. Konuşan masada oturan genç adamdı. Kaşlarını çatmış ona bakıyordu. Raych yavaşça, "Bana mı söyledin, ahbap?" diye sordu.

"Evet. Ne yapıyorsun sen?"

"Koko süsü yiyorum. Bundan sana ne?" Raych hemen Billibotton usulü konuşmaya başlamıştı. Bu hiç zor olmamıştı onun için.

"Billibotton'da ne işin var?"

"Ben burada doğdum. Burada büyüdüm. Bir yatakta dünyaya geldim ben, senin gibi sokakta değil." Bu hakareti rahatlıkla sarf etmişti. Sanki bu mahalleden hiç ayrılmamış gibiydi.

"Öyle mi? Bir Billibotton'lu için kılığın çok güzel. Çok fazla süslü. Galiba pis pis esans da kokuyorsun." Yabancı genç, Raych'ı efemine bulduğunu belirtmek için küçük parmağını havaya kaldırdı.

"Senin pis kokundan söz etmeyeceğim. Çabamla yavaş yavaş yükseldim ben!"

"Ah, yükseldin öyle mi? Aman, aman!" Fırına iki adam daha girmişti. Raych'ın kaşları hafifçe çatıldı. Onları özellikle çağırıp çağırmadıklarından emin değildi. Masadaki genç yeni gelenlere, "Bu herif yükselmiş," diye açıkladı. "Billibotton'lu olduğunu iddia ediyor."

Yeni gelenlerden biri Raych'a alayla selam vererek hiç de dost olmayan bir tavırla güldü. Dişleri çürümüştü. "Ah, ne hoş değil mi? Bir Billibotton'lunun hayatta yükseldiğini görmek insanı her zaman sevindirir. Onlar da sektördeki zavallı talihsiz insanlara yardım etme fırsatını bulurlar. Örneğin onlara krediler verirler. Her zaman yoksullara verecek bir iki kredin olur sanırım."

Diğeri, "Kaç paran var, ahbap?" diye sordu. Hiç gülmüyordu.

Tezgâhın arkasındaki fırıncı bağırdı. "Hey! Hepiniz de dükkânımdan çıkıp gidin! Mesele çıkmasını istemiyorum."

Raych, "Mesele çıkmayacak," dedi. "Ben gidiyorum." Çıkmaya davrandı ama masadaki genç adam hemen onun önüne doğru ayağını uzattı.

"Gitme, ahbap. Yoksa seni özleriz."

(Tezgâhın arkasındaki adamın çok kötü şeyler olacağından korktuğu belliydi. Arkaya odaya dalarak gözden kayboldu.)

Raych, "Şimdi beni dinleyin, çocuklar," diyerek gülümsedi. "Vaktiyle Billibotton'dayken on kişi annem, babam ve beni durdurmuştu. On kişi. Hepsinin de icabına bakmamız gerekiyordu."

Masadaki, "Öyle mi?" dedi. "Baban on kişinin hesabını gördü demek?"

"Babam mı? Yok yahu! O boşuna zaman kaybetmek istemedi. Saldırganların hesabını annem gördü. Ben ondan da ustayım. Üstelik siz de sadece üç kişisiniz. Şimdi sizce bir sakıncası yoksa yolumun üzerinden çekilin."

"Olur. Ama sen önce bütün kredilerini bize bırak. Giysilerinden bazılarını da."

Masadaki adam ayağa kalktı. Elinde bıçak vardı şimdi.

Raych, "İşte, gördünüz mü?" dedi. "Şimdi bana boş yere zaman kaybettireceksiniz." Koko süsünü bitirmişti. Yarı döndü. Sonra da yıldırım hızıyla bir masaya tutunurken sağ bacağını uzattı. Ayakkabısının burnunu bıçaklı adamın bacaklarının arasına vurdu.

Serseri avaz avaz bağırarak yere yığılmıştı. Raych masayı kaldırarak ikinci adamı duvara doğru sürdü ve onu araya sıkıştırdı. Sağ elini hızla uzattı ve elinin yanıyla üçüncü serserinin gırtlağına vurdu. Adam öksürerek yere yuvarlandı.

Bütün bunlar iki saniyede olup bitmişti. Raych şimdi iki elinde birer bıçakla duruyordu. "Şimdi, içinizden hanginiz kımıldamak istiyor?"

Serseriler ona öfkeyle baktılar ama yerlerinden kımıldamıyorlardı. Sanki donmuş gibiydiler. Raych, "Öyleyse," dedi. "Artık çıkıp gidebilirim."

Ama arka odaya kaçmış olan fırıncının yardım çağırdığı anlaşılıyordu. Çünkü şimdi içeriye üç kişi daha giriyordu. Fırıncıysa bağırmaya başlamıştı. "Serseriler! Mesele çıkarmaktan başka bir işe yaramıyorlar!"

Yeni gelenlerin kılıkları aynıydı. Arkalarındakinin bir tür üniforma olduğu anlaşılıyordu. Ama Raych bu kılığı o zamana kadar hiç görmemişti. Adamlar, pantolonlarını botlarının içine sokmuş, bol yeşil tişörtlerinin üzerine kemer takmışlardı. Başlarındaki yarım küre biçimi garip şapkalar biraz komikti. Her tişörtün sol omzunun önünde "JM" harfleri vardı.

Bu adamlar Dahl'lılara benziyorlardı. Ama bıyıkları hiç de bu sektördeki erkeklerin bıraktıkları gibi değildi. Siyah ve gürdü ama dudakları hizasında iyice kesilmişti. İki yana doğru da fazla uzatılmamıştı. Raych için için onları aşağıladı. Ama yine de yabancıların üstlerinin başlarının düzgün ve temiz olduğunu kendi kendine itiraf etmek zorunda kaldı.

Yeni gelenlerin komutanı olduğu anlaşılan adam, "Ben Onbaşı Ouinber'im," diye açıkladı. "Ne oluyor?"

Yenilgiye uğramış olan Billibotton'lular telaşla ayağa kalkıyorlardı. Berbat halde oldukları belliydi. Biri hâlâ iki büklümdü. Bir diğeriyse boynunu ovalarken, üçüncüsü sanki omzu çıkmış gibi kıvranıyordu.

Onbaşı onlara bilgince bir tavırla baktı. İki adamı ise çıkmalarını engellemek için kapıya dikildi. Onbaşı bir zarar görmeyen tek kişi olduğunu sezdiği Raych'a döndü. "Sen Billibotton'dan mısın?"

"Burada doğdum ve büyüdüm. Ama sekiz yıldan beri başka sektördeyim." Raych özellikle Dahi aksanını hafifletti. Ama yine de belli belirsiz bir biçimde

bu lehçeyle konuşuyordu. Onbaşı gibi. Dahl'da Billibotton'dan başka mahalleler de vardı. Bazı yerlerde yaşayanlar kibar oldukları iddiasındaydılar.

Raych, "Siz güvenlik görevlileri misiniz?" diye sordu. "Arkanızdaki üniformaları pek hatırlamıyorum ama..."

"Biz güvenlik görevlileri değiliz. Billibotton'da güvenlik görevlilerine pek rastlayamazsın. Biz ‘Joranum Muhafızlarıyız' ve bu mahallede huzuru sağlıyoruz. Bu üç serseriyi daha önce de uyardık. Üçüyle de ilgileneceğiz. Bizim sorunumuz *sensin*, ahbap. Adını söyle. Referans numaranı da."

Raych bu emri yerine getirdi.

"Burada ne oldu?"

Raych fırında başına gelenleri anlattı.

"Burada ne işin var?"

Delikanlı, "Bana bak," dedi. "Beni sorguya çekme yetkin var mı? Madem güvenlik görevlileri değilsiniz..."

Onbaşı sert sert, "Beni dinle," dedi. "Yetkimiz olup olmadığını sormaya kalkışma. Billibotton'da bizim sözümüz geçer. Yetkimiz var ve bu yetkiyi biz ele geçirdik. Üç adamı da dövdüğünü söylüyorsun. Ben sana inanıyorum. Ama bizi dövemezsin. Patlayıcı silahlar taşımamıza izin vermese de..." Onbaşı bu sözlerden sonra bir patlayıcıyı ağır ağır çekti. "Şimdi bana burada ne işin olduğunu söyle."

Raych içini çekti. Gerektiği gibi doğrudan doğruya resmi bir daireye gitseydim, diye düşündü. Kendimi Billibotton'a duyduğum özleme bırakıp, koko süsü yemeğe kalkışmasaydım... Sonra, "Önemli bir iş için Bay Joranum'u görmeye geldim," dedi. "Madem sen de onun organizasyonundansın..."

"Liderimizi mi görmeye geldin?"

"Evet, onbaşı."

"Üzerinde iki bıçakla mı?"

"Onları kendimi savunmak için taşıyordum. Bay Joranum'la konuşacağım zaman bıçakları yanıma alacak değildim."

"Bu senin iddian. Seni tutukluyoruz, ahbap. Bu işin içyüzünü öğreneceğiz. Belki zaman alacak ama başaracağız."

"Ama beni tutuklama yetkiniz yok ki. Siz yasal bir..."

"Eh, şikâyet edecek birini bul. O zamana kadar sen bizimsin."

Bıçaklara el kondu ve Raych tutuklandı.

15

Cleon eski holograflarındaki o yakışıklı genç hükümdara pek benzemiyordu artık. Belki holograflar hâlâ öyleydiler ama aynası imparatora başka bir hikâyeyi anlatıyordu. Son doğum günü her zamanki gibi gösterişli törenlerle kutlanmıştı. Ama yine de kırkıncı doğum günüydü bu.

İmparator kırkında olmanın kötü bir yanını bulamıyordu. Sağlığı yerindeydi. Biraz kilo almıştı ama fazla değil. Eğer zaman zaman belli belirsiz değişiklikler yapılmasaydı yüzü belki daha yaşlı duracaktı. Cleon'un yüzü bu değişiklikler nedeniyle sanki biraz cilalanmış gibi gözüküyordu.

On sekiz yıldan beri tahttaydı. Yüzyılın en uzun saltanat sürelerinden biriydi bu. Cleon kırk yıl daha saltanat sürmemesi için bir neden olmadığını düşünüyordu. Belki de bu sayede imparatorluk tarihinin en uzun saltanatı onunki olacaktı.

Cleon tekrar aynaya baktı ve üçüncü boyutu çalıştırmadığım zaman daha iyi gözüküyorum, diye düşündü.

Demerzel'i ele alalım. Sadık, güvenilir, gerekli ve *dayanılamayacak* Demerzel'i. O hiç değişmedi. Görünüşü hep aynı. Cleon'un bildiği kadarıyla, birinci bakan hiç değişiklik yaptırmamıştı. Tabii Demerzel her konuda fazla sıkı ağızlı. O hiçbir zaman *genç* olmadı. Cleon'un babasına hizmet ettiği günlerde de genç görünmüyordu. Cleon o sırada çocuksu davranışları olan veliaht prensti. Demerzel şimdi de genç gözükmüyordu. Başlangıçta yaşlı gözükmek ve ondan sonra da hiç değişmemek daha mı iyi?

"Değişiklik!"

Bu söz Cleon'a Demerzel'i bir amaçla çağırdığını hatırlattı. İmparator düşünürken orada öyle durması için değil! İmparator fazla düşünürse Demerzel bunu bir yaşlılık işareti sayacaktı.

Cleon, "Demerzel," dedi.

"Majeste?"

"Şu Joranum denen adam. Onun adını duymaktan bıktım."

"Onun adını duymanız için bir neden yok ki, efendimiz. O bir süre haberlerde boy gösteren ve sonra da ortadan kaybolan fenomenlerden."

"Ama ortadan kaybolduğu yok ki."

"Bu bazen zaman alıyor, efendimiz."

"Onun hakkında ne düşünüyorsun, Demerzel?"

"Tehlikeli biri. Ama bir dereceye kadar beğeniliyor. İşte bu tehlikeyi arttıran da beğenilmesi."

"Madem sen onu tehlikeli, ben de sıkıcı buluyorum, öyleyse neden beklememiz gerekiyor? Onu hemencecik hapsedemez miyiz? Ya da idam ettirelim. Böyle bir şey yapılamaz mı?"

"Trantor'da siyasi durum çok hassas, majeste."

"Her zaman hassas zaten. Sen bana bunun olmadığını ne zaman söyledin?"

"Hassas bir çağda yaşıyoruz, efendimiz. Joranum'a karşı saldırıya geçemeyiz. Bu tehlikeyi daha da arttırır." •

"Bu durum hiç hoşuma gitmiyor. Belki ben çok fazla kitap okumadım. Zaten bir imparatorun sürüyle kitap okumak için zamanı yoktur. Ama ne olursa olsun, imparatorluk tarihimi iyi bilirim. ‘Halk tarafından tutulduğu' söylenen bu insanlar son bir iki yüzyıl içerisinde birkaç defa iktidarı ele geçirdiler. Yine her seferinde tahttaki hükümdarı bir kuklaya dönüştürdüler. Ben bir kukla halini almak istemiyorum, Demerzel."

"Böyle bir şey düşünülemez bile, efendimiz."

"Hiçbir şey yapmazsan pekâlâ düşünülecek bir hal alır."

"Önlem almaya çalışıyorum, efendimiz. Ama dikkatle."

"Senin kadar dikkatli olmayan biri var hiç olmazsa. Bir ay kadar önce bir üniversite profesörü -bir *profesör*--Joranum yanlılarının çıkaracağı bir karmaşaya tek başına engel oldu. Ortaya çıktı ve o adamları durdurdu."

"Evet, öyle, efendimiz. Bu olayı nasıl duydunuz?"

"Çünkü o benim ilgilendiğim bir profesör. Bana bu olaydan niçin söz etmedin?"

Demerzel adeta dalkavukça bir tavırla, "Masama gelen en önemsiz ayrıntıları açıklayarak sizi rahatsız etmem doğru olur ' mu?" dedi.

"Önemsiz mi? Harekete geçen o adam Hari Seldon'du."

"Evet, doğru."

"Bu tanıdık bir ad. Seneler önce Onuncu Yıl Kongresine, bizim de ilgimizi çeken bir tez sunmamış mıydı?"

"Evet, efendimiz."

Cleon memnun olmuştu. "Gördüğün gibi, hafızam yerinde. Her şey için maiyetime güvenmek zorunda değilim. Seldon denen bu adamla tezi konusunda da konuşmuştum. Öyle değil mi?"

"Hafızanız gerçekten kusursuz, efendimiz."

"Adamın o çalışmalarına ne oldu? Bir tür fal aracıydı bu. Kusursuz hafızam profesörün ona ne ad verdiğini hatırlayamadı."

"Psiko-tarih, efendimiz. Bu aslında tam anlamıyla bir fal aracı da değildi. İnsan tarihinin geleceğindeki eğilimlerini önceden tahmin etmek için oluşturulan bir teori."

"E, ne oldu ona?"

"Hiç, efendimiz. O sırada açıkladığım gibi bu fikrin hiç de pratik bir şey olmadığı anlaşıldı. Bu ilginç bir fikirdi ama hiçbir işe yaramadı."

"Ama profesör yine de çıkabilecek bir ayaklanmayı engellemek için harekete geçebilen bir tip. Adam, önceden başarılı olacağını bilmeseydi bu işe kalkışır mıydı? Bu da... adı neydi onun? Psiko-tarihin aslında etkili olduğunu kanıtlamaz mı?"

"Bu sadece Hari Seldon'un pervasız olduğunu kanıtlar, efendimiz. Psiko-tarih teorisi uygulanabilecek bir şey de olsaydı, yine de bir tek kişi ya da bir tek hareket konusunda sonuçları önceden bildiremezdi."

"Sen bir matematikçi değilsin, Demerzel. Matematikçi olan o. Bence profesörü tekrar sorguya çekmemin zamanı geldi. Ne de olsa Onuncu Yıl Kongresine fazla bir şey kalmadı."

"Bunun bir yararı olmaz..."

"Demerzel, istiyorum. Benim için sağla." "Peki, efendimiz."

16

Raych karşısındakini sabırsızlıkla dinliyor ama bunu belli etmemeye çalışıyordu. Kalabalık Billibotton'da bir binada hücre haline sokuluvermiş bir odadaydı. Adamlar onu artık tanıyamadığı sokaklardan geçirerek oraya getirmişlerdi. Oysa Raych eski günlerde o geçitlerde yolunu kolaylıkla bulur ve peşindekileri de atlatıverirdi.

Karşısındaki Joranum Muhafızlarının yeşil kılığını giymiş olan adam ya bir misyonerdi ya da bir beyin yıkama uzmanı. Veya başarısız bir ilahiyatçıydı. Her neyse. Adının Sander Nee olduğunu açıklamıştı. Ve şimdi ezberlediği anlaşılan uzun bir mesajı koyu bir Dahi aksanıyla tekrarlıyordu.

"Dahl'lılar eşitliğin zevkini çıkarmak istiyorlarsa o zaman buna layık olduklarını da göstermelidirler. Gerekenler iyi kurallar, sakin davranışlar ve uygun eğlencelerdir. Başkaları, bize karşı hoşgörülü davranmıyorlar ve kendilerini haklı çıkarmak için bizi saldırgan olmak ve bıçak taşımakla suçluyorlar. Hem konuşma, hem de diğer konularda temiz olmalıyız..."

Raych adamın sözünü kesti. "Ben de seninle aynı fikirdeyim, Muhafız Nee. Söylediğin her kelimeyi kabul ediyorum. Ama Bay Joranum'u görmem gerekiyor."

Muhafız ağır ağır başını salladı. "Randevun ya da iznin olmadıkça onu göremezsin."

"Beni dinle. Ben Streeling Üniversitesinden önemli bir profesörün oğluyum. Bir matematik profesörünün oğlu."

"Ben hiç profesör tanımıyorum... Hani sen Dahl'lıydın?"

"Tabii Dahl'lıyım. Bunu konuşmamdan anlamıyor musun?"

"Ve baban büyük bir üniversitede profesör öyle mi? Bu hiç de akla yakın değil."

"Aslında beni evlat edindi."

Muhafız bunu düşündü, sonra da başını salladı. "Dahl'da tanıdığın biri var mı?"

"Rittah Ana var. O beni tanır." Ama kadın, Raych'ı tanıdığı günlerde çok yaşlıydı. Herhalde artık bunamış ya da ölmüştü.

"Ondan söz edildiğini hiç duymadım."

Raych, başka kim var, diye düşündü. Karşısında oturan bu adamın bulanık bilincini etkileyebilecek birini hiç tanımamıştı. En yakın arkadaşı Smoodgie adlı bir çocuktu. Daha doğrusu Raych onu bu isimle tanıyordu. Delikanlı bütün çaresizliğine rağmen herhalde, "Benim yaşımda, Smoodgie adında birini tanıyor musun?" diye soramazdı.

Raych sonunda, "Yugo Amaryl var..." diye mırıldandı.

Nee'nin gözlerinde hafif bir ışık belirir gibi olmuştu. "Kim?"

Raych heyecanla, "Yugo Amaryl," dedi. "O da üniversitede babalığımın yanında çalışıyor."

"O da Dahl'lı mı? Üniversitede herkes Dahl'dan mı gitme?"

"Hayır. Sadece o ve ben. Yugo eskiden bir ısı lağımcısıydı."

"Peki, şimdi üniversitede ne yapıyor?"

"Babam onu sekiz yıl önce ısı lağımlarından çıkardı."

"Şey... Birini göndereceğim."

Raych beklemek zorundaydı. Kaçabilseydi bile Billibotton'u o karmaşık geçitlerinde hemen yakalanmadan nereye gidebilirdi?

Nee ancak yirmi dakika sonra yanında Raych'ı tutuklayan onbaşıyla döndü. Delikanlı biraz umutlanmıştı. Onbaşı hiç olmazsa biraz daha akıllı çıkabilirdi.

Adam, "Tanıdığın o Dahl'lı kim?" diye sordu.

"Yugo Amaryl, onbaşı. Babamın sekiz yıl önce burada, Dahl'da bulduğu ve alıp Streeling Üniversitesine götürdüğü bir ısı lağımcısı."

"Baban böyle bir şeyi neden yaptı?"

"Yugo'nun ısı lağımcılığından daha önemli işler yapabileceğine inanıyordu, çavuş."

"Örneğin ne gibi?"

"Matematik gibi. O..."

Onbaşı elini kaldırdı. "Bu adam hangi ısı lağımında çalışıyordu." Raych bir an düşündü. "Ben o sırada küçük bir çocuktum. Ama galiba C-2'de çalışıyordu."

"Yaklaştın. C-3'deydi."

"O halde Yugo'yu biliyorsun, onbaşı."

"Onunla tanışmadım. Ama o hikâye ısı lağımlarında çok anlatılır. Ben de orada çalıştım. Belki sen o adı lağımlarda duydun. Yugo Amaryl'i gerçekten tanıdığını gösterecek bir kanıtın var mı?"

"Dinle. Sana ne yapmak istediğimi anlatmama izin ver. Ben bir kâğıda kendi adımla babamın adını yazıp sonra bir tek kelime ekleyeceğim. Bay Joranum'un grubundaki bir görevliyle istediğin biçimde bağlantı kur. Bay Joranum yarın burada, Dahl'da olacak. Ona sadece adımı, babamın ismini ve yazacağım o tek sözcüğü oku. Hiçbir şey olmazsa ben de etlerim çürüyünceye kadar burada kalırım. Ama öyle olacağını sanmıyorum. Hatta beni üç saniye içerisinde buradan çıkaracağından, o bilgiyi yerine eriştirdiğin için de terfi edeceğinden eminim. Bu istediğimi reddedersen, burada olduğumu öğrendikleri zaman başın çok kötü belaya girer. Zaten burada olduğumu da önünde sonunda öğrenirler. Sonuçta Yugo Amaryl'in çok önemli bir matematikçiyle gittiğini biliyorsun. Kendi kendine o çok önemli matematikçinin benim babam olduğunu tekrarla.. Adı Hari Seldon."

Onbaşının yüzünden bu adı bildiği anlaşılıyordu. "Kâğıda yazacağın o söz nedir?"

"Psiko-tarih."

Onbaşı kaşlarını çattı. "O da neymiş?"

"Bu önemli değil. Sen dediğimi yap. Bak bakalım neler olacak."

Onbaşı bir not defterinden kopartılmış küçük bir kâğıt parçasını delikanlıya uzattı. "Pekâlâ. Yaz bakalım. Olacakları göreceğiz."

Raych titrediğini farketti. Neler olacağını bilmeyi çok istiyordu. Her şey onbaşının kiminle konuşacağına bağlıydı. Yazdığı sözcüğün ne dereceye kadar sihirli olduğuna da.

17

Hari Seldon imparatorluk yer taşıtının kavisli camlarında beliren yağmur damlalarına baktı ve dayanılmaz bir özlem duydu.

Trantor'da kaldığı sekiz yıllık sürede ikinci kez imparatoru, gezegendeki üzeri açık tek yerde ziyaret etmesi bildirilmişti. İki sefer de hava kötüydü. İlk kez, yani Trantor'a hemen geldikten sonra, kötü hava onu sadece sinirlendirmişti. Bu onun için yeni bir şey değildi. Vatanı olan Helicon gezegeninde fırtınalar çıkardı. Özellikle Seldon'un yetiştiği bölgede.

Ama profesör sekiz yıldan beri sahte hava koşullarında yaşıyordu. Fırtınalar düzensiz aralıklarla beliren, bilgisayara bağlı bulutlardan ibaretti. Uyku saatleri sırasında da hafif yağmurlar yağıyordu. Şiddetli fırtınaların yerini hafif meltemler almıştı. Çok sıcak ya da çok soğuk diye bir şey yoktu. Sadece bazen giysinizin fermuarını açmanıza ya da kapamanıza veya ince bir ceket giymenize neden olan küçük değişiklikler görülüyordu.

Ama şimdi Hari gerçek yağmurun sıkıntılı bir biçimde soğuk gökyüzünden düştüğünü görüyordu. Yıllardan beri böyle bir şeye tanık olmamıştı. Şimdi bu yağmura bayılıyordu. Harikaydı. Yağmur profesöre, Helicon'u, gençliğini, oldukça kaygısız geçen günlerini hatırlatıyordu. Seldon, acaba sürücüyü saraya uzun yoldan gitmemiz için ikna edebilir miyim, diye düşündü.

Ama olanaksızdı bu! İmparator onu görmek istiyordu. Üstelik yer taşıtıyla yapılan yolculuk oldukça uzundu. İnsan trafiğe yakalanmadan dümdüz bir çizgi üzerinde gitse bile. Tabii imparator bekletilemezdi.

Seldon, Cleon'u sekiz yıl önce gördüğü imparatordan çok farklı buldu. Hükümdar beş kilo daha almıştı. Somurtkandı. Ancak gözlerinin çevresindeki deriler ve yanakları gerilmiş gibi duruyordu. Hari, pek çok kez uygulanan ‘küçük değişikliklerin sonuçlarını farketti. Bir bakıma Cleon'a acıdı da. Majeste bütün güç ve görkemine rağmen geçen zamanı durduramıyordu.

Cleon, Hari Seldon'u yine ilk karşılaştıkları o lüks eşyalarla dolu odada yalnız başına kabul etti. Seldon saray kurallarına uyarak Cleon'un konuşmasını bekledi.

İmparator, Seldon'un görünüşünü kısaca inceledikten sonra normal bir tavırla, "Sizi gördüğüme sevindim, profesör," dedi. "Protokolü bir yana bırakalım. Tıpkı daha önce karşılaştığımız zaman yaptığımız gibi."

Seldon resmi bir tavırla, "Evet, efendimiz," diye cevap verdi. İmparator heyecanlı bir anında emrettiği için samimi davranmak bazen tehlikeli olabilirdi.

Cleon hafif bir hareket yaptı ve oda sanki birdenbire canlanıverdi. Masa kendi kendine kuruldu. Yemekler gelmeye başladı. Şaşalayan Seldon ayrıntıları izleyemedi bile.

İmparator kayıtsızca, "Benimle yemek yer misiniz, Seldon?" diye sordu. Bu soruyu resmi bir tavırla sormuştu ama aslında bir emirdi.

Seldon, "Bu benim için bir şeref sayılır, efendimiz," diyerek kuşkuyla etrafına bakındı. İnsanın imparatora sorular soramayacağını ya da hiç olmazsa sormaması gerektiğini biliyordu. Ama şu anda kurtuluş yoktu. Yavaşça, sanki soru sormuyormuş gibi konuşmaya çalıştı. "Birinci bakan bize katılmayacak mı?"

Cleon, "Katılmayacak," dedi. "Şu anda başka işleri var. Zaten sizinle yalnız konuşmak istiyorum."

Bir süre sessizce yemeklerini yediler. Cleon gözlerini Seldon'a dikmişti. Profesör ise hafifçe, çekine çekine gülümsüyordu. Aslında Cleon adı zalime çıkmış bir hükümdar değildi. Hatta onun sorumsuz biri olduğu bile söylenemezdi. Ama teorik olarak Seldon'u belirsiz bir suçlamayla bile tutuklatabilirdi. Nüfuzunu kullanarak profesörün yargıç karşısına çıkarılmasına bile engel olabilirdi. Aslında en iyisi hükümdarın dikkatini çekmemekti. Ama Seldon'un şu ara bunu başarabilmesi imkânsızdı.

Profesör, sekiz yıl önce durum daha kötüydü tabii, diye düşündü. O gün beni silahlı muhafızlar saraya getirdiler. Ancak bu gerçek de rahatlamasını sağlayamadı.

Sonra Cleon konuşmaya başladı. "Seldon, birinci bakanın bana büyük yararı oluyor. Ama bazen insanların kendimce bir kafam ve iradem olmadığını düşünebilecekleri aklıma geliyor. Siz de böyle mi düşünüyorsunuz?"

Seldon sakin sakin, "Ben hiçbir zaman böyle bir şey düşünmedim, efendimiz," dedi. Fazla itirazın bir yararı olmayacaktı.

"Size inanmıyorum. Ancak benim de kendime göre düşüncelerim ve iradem var. Trantor'a ilk geldiğiniz zaman psiko-tarih denen bir şeyle oynadığınızı hatırlıyorum."

Seldon yavaşça, "O gün bunun uygulanması olanaksız bir matematik teorisi olduğunu açıkladığımı da hatırlıyorsunuz herhalde," diye mırıldandı.

"Evet, öyle söylemiştiniz. Hâlâ aynı şeyi mi tekrarlıyorsunuz?"

"Evet, efendimiz."

"O günden sonra bu teori üzerinde çalıştınız mı?"

"Arada sırada onunla oynuyorum ama hâlâ bir sonuç alamadım. Ne yazık ki, karmaşa her şeyi altüst ediyor. Tahminler
ise..."

İmparator, Seldon'un sözünü kesti. "İlgilenmenizi istediğim belirli bir sorun var... Lütfen tatlıdan alın, Seldon. Çok nefistir."

"Sorun nedir, efendimiz?"

"Şu Joranum denen adam. Demerzel bana oldukça nazik bir tavırla onu tutuklatamayacağımı, yandaşlarını ezmek için silahlı güçlerimi kullanamayacağımı söylüyor. Bunun durumu daha da kötüleştireceğini iddia ediyor."

"Birinci bakan öyle söylediğine göre, doğru olmalı."

"Ama ben şu Joranum denen adamın... Her neyse onun kuklası olacak değilim. Demerzel ise hiçbir şey yapmıyor."

"Onun mümkün olan her şeyi yaptığından eminim, efendimiz."

"Sorunu çözümlemek için çabalıyorsa bile bana bundan hiç söz etmiyor. Kesinlikle."

"Belki de bunun nedeni sizi böyle kargaşalıklardan uzak tutmak istemesi. Belki de birinci bakan şöyle düşünüyor olabilir; Joranum... şey... Joranum..."

Cleon müthiş bir tiksintiyle, "İktidarı ele geçirirse," dedi.

"Evet, efendimiz. O zaman sizin şahsen, kendisine karşı olduğunuzu bilmesi akıllıca bir şey sayılmaz. Size hiçbir zaman erişmemeliler. İmparatorluğun sarsılmaması için şart bu."

"İmparatorluğun sarsılmamasını Joranum'suz sağlamayı tercih edeceğim. E, siz ne öneriyorsunuz, Seldon?"

"Ben mi, efendimiz?"

Cleon sabırsızca, "Evet, siz Seldon," dedi. "Size şunu söylemeliyim: Psiko-tarihin sadece bir oyun olduğunu iddia ettiğiniz zaman size inanmıyorum. Demerzel sizinle dostluğu bozmuyor. Bunu bilmeyecek kadar aptal olduğumu mu sanıyorsunuz? Sizden bir şey *bekliyor.* Beklediği şeyse psiko-tarih bilimi. Aptal olmadığıma göre, bunu ben de bekliyorum. Seldon, siz Joranum'dan *yana mısınız?* Bana doğruyu söyleyin!"

"Hayır, efendimiz, ondan yana değilim. O adamın imparatorluk için müthiş bir tehlike oluşturduğuna inanıyorum."

"Pekâlâ, size inanıyorum. Anladığıma göre üniversitede Joranum yandaşlarının çıkarabilecekleri bir ayaklanmayı tek başınıza önlemişsiniz."

"Ben sadece içimden geldiği gibi hareket ettim, efendimiz."

"Bunu ahmaklara söyleyin, bana değil. Sonucu psiko-tarihin yardımıyla tahmin ettiniz."

"Efendimiz!"

"İtiraz etmeyin. Joranum konusunda ne yapıyorsunuz? imparatorluk yanlısıysanız o zaman bir şeyler yapıyor olmanız da gerekir."

Seldon dikkatle, "Efendimiz," dedi. Cleon'un ne kadar bilgisi olduğunu bilemiyordu. "Oğlumu, Joranum'la konuşması için Dahi Sektörüne yolladım."

"Neden?"

"Oğlum bir Dahili ve çok da zeki. Belki işimize yarayacak bir şeyler öğrenebilir."

"Belki mi?"

"Korkarım sadece ‘belki', efendimiz."

"Bana bilgi vereceksiniz değil mi?"

"Evet, efendimiz."

"Seldon, bana psiko-tarihin sadece bir oyun olduğunu söylemeyin. Öyle bir bilimin var olmadığını da. Bunları duymak istemiyorum. Sizden Joranum konusunda bir şeyler yapmanızı bekliyorum. Bu ne olabilir, söyleyemem. Ama bir şeyler yapmalısınız. Başka türlüsünü kabul *edemem!* Artık gidebilirsiniz."

Seldon, Streeling Üniversitesine oradan ayrıldığı zamankinden daha da sıkıntılı bir halde döndü. Cleon başarısızlığı kabul etmeyecekmiş gibi konuşmuştu.

Artık her şey Raych'a bağlıydı.

18

Raych, Dahl'da resmi bir binanın bekleme salonunda oturuyordu. Üstü başı perişan bir çocukken oraya hiç girmemişti. Hiçbir zaman girmeye cesaret edememişti. Gerçeği söylemek gerekirse Raych şimdi de biraz endişeliydi. Kendini sanki yasaklanmış bir yere girmiş gibi hissediyordu.

Delikanlı sakin, güvenilir, sevgi uyandıran biri gibi gözükmeye çalışıyordu.

Babası ona böyle bir özelliği olduğunu söylemişse de Raych hiçbir zaman farkına varmamıştı. Bu doğal bir şey olduğuna göre "rol yapmasına gerek yoktu. Aslında gerçekten olduğu gibi gözükmek için çabalarsa her şeyi mahvedebilirdi.

Raych masada bilgisayarın başında oturan görevliye bakarken bir yandan da gevşemeye çalıştı. Memur Dahl'lı değildi. Aslında Gambol Deen Namarti'ydi o. Babasının Joranum'la yaptığı ve delikanlının katıldığı o görüşmede bu adam da vardı.

Namarti zaman zaman başını kaldırarak düşmanca bakışlarla Raych'ı süzüyordu. Namarti 'nin delikanlının sevilecek bir insan olduğunu yutmadığı anlaşılıyordu. Raych farkındaydı bunun.

Raych, Namarti ‘nin düşmanca tavırlarına dostça bir gülümsemeyle karşılık vermeye kalkışmadı. Bu çok yapmacıklı bir şey olacaktı. Sadece bekledi. Buraya kadar gelmeyi başarmıştı işte. Joranum beklendiği gibi gelirse onunla konuşma fırsatını bulacaktı.

Joranum beklendiği gibi geldi. Hızla içeri girerken, halkın karşısındayken yaptığı gibi güven ve dostlukla gülümsüyordu. Namarti elini kaldırınca Joranum durakladı. İki adam alçak sesle konuşurken Raych onları dikkatle izliyordu. Bir yandan da boş yere sanki böyle yapmıyormuş gibi davranmaya çalışıyordu. Namarti ‘nin Joranum'un Raych'la konuşmasını istemediği belliydi. Delikanlı bu yüzden biraz öfkelendi.

Sonra Joranum, Raych'a bakarak gülümsedi ve Namarti'yi yana itti. Raych, Namarti takımın beyni, diye düşünüyordu. Ama karizması olan da Joranum. Bu öyle belli ki...

Adam hızla delikanlıya doğru gelerek tombul ve biraz da nemli elini uzattı. "Vay vay vay. Profesör Seldon'un oğlu. Nasılsın?"

"Çok iyiyim, efendim. Teşekkür ederim."

"Anladığıma göre, buraya erişmekte biraz zorluk çekmişsin."

"Pek fazla değil, efendim."

"Bana babandan bir mesaj getirdiğini umarım. Onun kararını yeniden gözden geçirdiğini ve bu büyük savaşımda bana katılmaya karar verdiğini sanıyorum."

"Hiç sanmıyorum, efendim."

Joranum'un kaşları hafifçe çatıldı. "Buraya ondan habersiz mi geldin?"

"Hayır, efendim. Beni o yolladı."

"Anlıyorum... Aç mısın, oğlum?"

"Şu anda değilim, efendim."

"O halde yemek yememin sence bir sakıncası yok sanırım." Joranum tatlı tatlı gülümsüyordu şimdi. "Yaşamın sıradan, hoş ve rahat yanlarına ayıracak fazla zamanım yok."

"Bunun bence bir sakıncası yok, efendim."

İkisi bir masaya giderek oturdular. Joranum, paketi açarak bir sandviç aldı ve ısırdı. Boğuk bir sesle, "Baban seni buraya neden yolladı, oğlum?" diye sordu.

Raych omzunu silkti. "Galiba sizin aleyhinizde kullanabileceği bazı şeyleri öğreneceğimi umuyordu. O bütün kalbi ve ruhuyla Birinci Bakan Demerzel'e bağlı."

"Ama sen değilsin, öyle mi?"

"Hayır, efendim. Ben bir Dahl'lıyım."

"Öyle olduğunu biliyorum, Bay Seldon. Ama bütün bunlar ne anlama geliyor?"

"Yani... baskı altındayım ve o yüzden de sizden yanayım. Size yardım etmek istiyorum. Tabii babamın bunu duyması hoşuma gitmeyecek."

"Onun bu olayı duyması için hiçbir neden yok. Bana nasıl yardım etmeyi düşünüyorsun?" Joranum çabucak Namarti'ye bir göz attı. O masasına dayanmış, konuşmayı dinliyordu. Kaşlarını çatmış, suratını iyice asmıştı. "Psiko-tarih konusunda bir şeyler biliyor musun?"

"Hayır, efendim. Babam bana bu konudan pek söz etmiyor. Etse de zaten ne-demek istediğini anlayamam. Ancak bu konuda bir ilerleme gösterdiğini sanmıyorum."

"Bundan emin misin?"

"Tabii eminim. Babamın yanında biri var. Yugo Amaryl. 0 da Dahl'lı. Bazen o konudan söz ediyor olsa da bir ilerleme olmadığından eminim."

"Ah! Yugo Amaryl'i bir ara görebilirim herhalde, öyle değil mi?"

"Hiç sanmıyorum. O Demerzel'den pek hoşlanmaz ama babama çok bağlıdır. Ona ihanet edemez."

"Ama sen edersin, öyle mi?"

Raych'ın yüzünde mutsuz bir ifade belirmişti. Delikanlı inatla, "Ben bir Dahl'lıyım," diye mırıldandı.

Joranum hafifçe öksürdü. "O zaman izin ver de sana tekrar sorayım. Bana nasıl yardım etmeyi düşünüyorsun, delikanlı?"

"Size söyleyeceğim şeye belki inanmayacaksınız."

"Öyle mi? Bir dene bakalım. Buna inanmazsam sana açıkça söylerim."

"Bu Birinci Bakan Eto Demerzel'le ilgili."

"E?"

Raych endişeyle etrafına bakındı. "Bizi duyabilirler mi?"

"Seni ancak ben ve Namarti duyabiliriz."

"Pekâlâ. Öyleyse dinleyin. O Demerzel denen adam aslında insan değil. Bir robot."

Joranum haykırdı. "Ne?"

Raych açıklamak gereğini duydu. "Bir robot, makine bir adam demek, efendim. Demerzel insan değil, bir makine."

Namarti öfkeyle, "Jo-Jo?" diye haykırdı. "Sakın inanma! Gülünç bir iddia bu."

Ama Joranum onu uyarırcasına elini kaldırdı. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu. "Neden böyle söylüyorsun?"

"Babam vaktiyle Mycogen'e gitmişti. Bana bundan söz etti. Mycogen'de robotlar konusu sık sık açılırmış."

"Evet, biliyorum. Daha doğrusu öyle olduğunu duydum."

"Mycogen'liler atalarının yaşadığı çağlarda çok sayıda robot olduğuna inanıyorlarmış. Ama sonradan hepsi ortaçtan kalkmış."

Namarti ‘nin gözleri kısıldı. "Peki, Demerzel'in bir robot olduğunu nereden çıkardın? Ben o masalların bazılarını dinledim. Bildiğim kadarıyla robotlar madenden yapılıyormuş. Öyle değil mi?"

Raych içtenlikle, "Orası öyle," dedi. "Ama duyduğuma göre insanlara çok benzeyen birkaç robot da varmış ve sonsuza kadar yaşıyorlarmış..."

Namarti şiddetle başını salladı. "Efsaneler! Gülünç efsaneler! Jo-Jo, neden bu çocuğu dinliyoruz..."

Ama Joranum onu çabucak susturdu. "Hayır, G.D. ben dinlemek istiyorum. Bu efsaneleri ben de duydum."

"Ah, saçma bu, Jo-Jo!"

"‘Saçma' demek için o kadar acele etme. Öyle olsalar bile insanlar efsaneler için yaşar ve ölürler. Önemli olan gerçek değil, insanların neler *düşündükleridir...* Delikanlı, şimdi efsaneleri bir tarafa bırakalım. Bana söyle, neden Dernerzel'in bir robot olduğunu düşünüyorsun? Robotların varolduğunu farz edelim... Öyleyse Demerzel'in hangi özelliği onun bir makine adam *olduğunu* düşünmene yol açıyor? Sana robot olduğunu kendisi mi söyledi?"

Raych, "Hayır, efendim," dedi.

Joranum, "Bunu sana söyleyen baban mı?" diye sordu.

"Hayır, efendim. Benim fikrim ve bundan eminim."

"Neden? Niçin bu kadar eminsin?"

"Demerzel'de bir gariplik var. Hiç değişmiyor. Yaşlanmıyor. Duygularını göstermiyor. Görünüşündeki bir şey insanın onun madenden yapılmış olduğunu düşünmesine yol açıyor."

Joranum iskemlesinde arkasına yaslanarak uzun bir süre Raych'a baktı. Kafasından hızla geçen düşüncelerin gürültüsü duyulacaktı neredeyse. Adam sonunda, "Diyelim ki, Demerzel gerçekten bir robot, delikanlı," diye başını salladı. "Bu seni neden ilgilendiriyor? Çok mu önemli?"

Raych, "Tabii önemli," dedi. "Ben bir insanım. İmparatorluğu, başımızdaki bir robotun yönetmesini istemiyorum."

Joranum heyecanla, bu sözleri onayladığını belirten bir tavırla Namarti'ye döndü. "Duydun mu, G.D. ‘Ben bir insanım. İmparatorluğu başımızdaki bir robotun yönetmesini istemiyorum.' Onu holo-vizyona çıkararak bunları söylet. Bu fikir Trantor'da herkesin kafasına girinceye kadar bu cümleleri tekrarlat..."

Raych sonunda nefes almayı başardı. "Hey! Ben holo-vizyonda hiçbir şey söyleyemem! Babamın durumu öğrenmesini istemiyorum..."

Joranum çabucak, "Ah, tabii, tabii," dedi. "Buna izin veremeyiz. Sadece bu sözleri kullanırız. Başka bir Dahl'lı bulur, her sektörden birini seçeriz. Kendi lehçesiyle konuşan ama her zaman aynı mesajı tekrarlayan birini. ‘İmparatorluğu başımızdaki bir robotun yönetmesini istemiyorum.'"

Namarti, "Peki, Demerzel robot *olmadığını* kanıtladığı zaman ne yaparız?" diye sordu.

Joranum, "Ah," dedi. "Nasıl yapacak? Böyle bir şeyi kanıtlaması imkânsız. Psikolojik açıdan mümkün değil. Ne? Tahtın gerisindeki o güç, o ulu Demerzel, bunca yıl Cleon'a bağlı ipleri ve ondan önce de imparatorunkileri çekiştiren insan? O artık tepeden aşağıya inip, halka kendinin de bir insan olduğunu söyleyerek sızlanabilir mi? Bu onu hemen hemen bir robot *olmak* kadar mahveder. G.D. artık haini köşeye kıstırdık, savaşı kazanması olanaksız. Ve her şeyi şu müthiş gence borçluyuz."

Raych kızarıverdi.

Joranum konuşmasını sürdürdü. "Adın Raych'ı değil mi? Partimiz iktidara geldiği zaman adını unutmayacağız. Dahl'a gereken her şey yapılacak. Yanımızda iyi bir mevkiin olacak, ileride bir gün Dahi Sektörünün lideri olacaksın, Raych. Bu işi yaptığın için de hiçbir zaman pişmanlık duymayacaksın. Şu anda pişman mısın?"

Raych heyecanla, "Ne münasebet!" dedi.

"O halde, sağ salim babanın yanına dönmeni sağlayacağız. Ona kendisine zarar vermeyi düşünmediğimizi hatta büyük bir değer verdiğimizi söylersin. Bu gerçekleri nasıl öğrendiğini ona istediğin biçimde anlatabilirsin. İşimize yarayacak başka bir şey öğrenirsen bize haber ver. Özellikle psiko-tarih konusunda."

"Tabii veririm. Peki Dahl'ın durumunun düzelmesini sağlayacağınızı söylediğiniz zaman sözlerinizde ciddi miydiniz?"

"Çok ciddiydim. Bütün sektörler eşit olacaklar, oğlum. Yeni bir imparatorluk yaratılacak ve o eski kötülükler, yani ayrıcalık ve eşitsizlik ortadan kalkacak."

Raych heyecanla başını salladı. "İşte benim istediğim de bu."

19

Galaksi İmparatoru Cleon, küçük saraydaki özel dairesinin önündeki sıra kemerlerin altından geçerek bürolara doğru gitti. Burada sayıları oldukça fazla olup imparatorluğun sinir merkezi sayılan ve sarayın çeşitli bölümlerinde yaşayan memurlar çalışıyorlardı.

Cleon'un kişisel yaverleri peşinden gidiyorlardı. Yüzlerinde çok endişeli ifadeler vardı, imparator başkalarının ayağına gitmez onları çağırırdı. Bu insanlar da hemen onun huzuruna çıkarlardı. İmparator böyle ilerlediği zamansa hiç acelesi yokmuş gibi davranır ve duygusal bir yara aldığını belli etmezdi. Nasıl yapardı bunu? O imparatordu ve bir insandan çok bütün dünyaların bir simgesiydi.

Ama Cleon şu anda tam bir insan gibiydi. Sağ elini sabırsızca sallayarak herkese kenara çekilmelerini işaret ediyordu. Sol elinde ise ışıltılı bir hologram vardı.

Sonra boğulurcasına, "Birinci bakan," dedi. "Nerede o?" Tahta çıkarken çalışıp çabalayarak öğrendiği gibi dikkatle, kibar bir ses tonuyla konuşmuyordu.

Yoluna çıkmış olan bütün yüksek mevkideki memurlar şaşaladıkları için anlaşılır bir biçimde konuşmayı başaramadılar. İmparator öfkeyle yanlarından geçerken hepsinin de uyanıkken bir kâbus gördüklerini düşünmelerine neden oldu.

Cleon sonunda Dernerzel'in özel bürosuna daldı. Hafifçe, kesik kesik soluyordu. İmparator, *"Demerzel!"* diye bağırdı. Gerçekten bağırdı!

Demerzel hafif bir hayretle başını kaldırmıştı. Sonra düzgün bir hareketle ayağa kalktı. Çünkü hiç kimse, imparator özel izin vermedikçe onun huzurunda oturamazdı. Birinci bakan, "Efendimiz?" dedi.

İmparator hologramı Demerzel'in masasına çarparak bıraktı. "Nedir bu? Bana söyler misin?"

Demerzel imparatorun ona verdiği şeye baktı. Bu güzel bir hologramdı. Belirgin ve canlı. İnsan, galiba on yaşlarındaki bir çocuğun, başlığın içerdiği

sözleri söylediğini duyar gibi oluyordu. "İmparatorluğu başımızdaki bir robotun yönetmesini istemiyorum."

Demerzel sakin sakin, "Bundan bana da geldi, efendimiz," diye açıkladı.

"Başka kimlerde var bu hologramdan."

"Bana bütün Trantor'a dağıtıyorlarmış gibi geliyor, efendimiz. Bence bu bir tür el ilanı."

"Evet. Peki, bu yumurcağın kime baktığını görüyor musun?" Cleon soylu parmağını holograma vurdu. "Bu sen değil misin?

"Bana çok benziyor, efendimiz."

"Bu ‘el ilam' diye tanımladığın şeyi sırf seni robot olmakla suçlamak için dağıttıklarını düşünürsem yanılmış mı olurum?"

"Niyetlerinin böyle olduğu anlaşılıyor, efendimiz."

"Yanılıyorsam beni sustur, robotlar efsanelerde sözü edilen makine insanlar değiller mi? Macera ve çocuk hikâyelerinde sözü edilen yaratıklar?"

"Mycogen'liler robotların varolduğuna inanıyorlar, efendimiz..."

"Mycogen'liler de, onların inançları da beni ilgilendirmiyor! Neden seni bir robot olmakla suçluyorlar?"

"Sadece bir benzetme olduğundan eminim, efendimiz. Beni kalbi olmayan, düşünceleri makineden çıkmış vicdansız biri gibi tanıtmaya çalışıyorlar."

"Bu çok hassas bir şey, Demerzel. Ben aptal değilim." Cleon tekrar holograf vurdu. "Halkı, senin bir robot olduğuna inandırmaya çalışıyorlar."

"Halk buna inanmayı tercih ederse onları engelleyemeyiz, efendimiz."

"Böyle bir şeye dayanamayız. Bu bulunduğun yerin asaletine gölge düşürüyor. Daha da kötüsü imparatorun asaletini azaltıyor. Aslında şunu ima etmeye çalışıyorlar: *Ben* birinci bakanım olarak bir makine adamı seçebilecek biriyim. Buna dayanabilmek imkânsız. ...Acaba imparatorlukta resmi memurlara iftira atılmasını yasaklayan kanunlar yok mu?"

"Evet, var. Hem de çok sert yasalar, efendimiz. Aburamis'in büyük hukuk kanunnamelerinden kalma hepsi."

"İmparatora iftira edilmesiyse çok ağır bir suç sayılıyor, öyle değil mi?"

"Bu suçun cezası ölüm, efendimiz. Evet."

"Eh, bu hologram yalnız sana değil, bana da hakaret demek. Şerefimize sürülen bir leke. Bunu kim hazırladıysa hemen idam edilmesi gerekir. Eminim her şeyin gerisinde o Joranum denen adam var."

"Hiç kuşkusuz, efendimiz. Ama bunu kanıtlamak kolay olmayabilir."

"Saçma! Elimde yeterli kanıt var! Suçlunun idam edilmesini istiyorum."

"İşin kötüsü efendimiz, iftira ve lekelemeyle ilgili kanunlar hepten hiç uygulanmıyor. Özellikle bu yüzyılda."

"İşte toplum hiç o yüzden dengesini kaybediyor. İmparatorluk ise temellerinden sarsılıyor. Bu yasalar hâlâ kanun kitaplarında var. Onun için hepsini uygulamalısın."

Demerzel, "Düşünün, efendimiz," dedi. "Yapacağımız şeyin mantıklı bir şey olup olmayacağını düşünün. Bu sizin despot ve zalim bir hükümdar olduğunuzu sanmalarına yol açabilir. Şefkat ve yumuşaklık sayesinde saltanatınız çok başarılı oldu."

"Evet. Bu yüzden şimdi şu başıma gelenlere bak. Artık benden korksunlar. Beni bu biçim sevmelerindense, korkmaları daha iyi."

"Size böyle davranmamanızı ısrarla önereceğim, efendimiz. İsyanı başlatacak kıvılcım bu olabilir."

"Peki ne yapacaksın? Halkın karşısına çıkarak, ‘Bana bakın, ben robot değilim,'mi diyeceksin?"

"Hayır, efendimiz. Demin de söylediğiniz gibi bu benim onuruma gölge düşürür. Daha da kötüsü sizin onurunuzu etkiler."

"O halde?"

"Pek emin değilim, efendimiz. Henüz planımın ne olacağını iyice düşünmedim."

"İyice düşünmedin mi?.. Hemen Seldon'la bağlantı kur."

"Efendimiz?"

"Bu emrimin anlamakta "zorluk çekebileceğin ne yanı var? *Seldon'la bağlantı kur!"*

"Onu saraya çağırmak mı istiyorsunuz, efendimiz?"

"Hayır, bunun için zaman yok. İkimizin arasında, başkalarının dinleyemeyecekleri kapalı bir iletişim hattı oluşturabilirsin sanırım."

"Tabii, efendimiz."

"O zaman yap. Hemen!"

20

Seldon, Demerzel gibi kendine hakim olamıyordu. Sonuçta o kandan ve etten oluşan bir insandı. Bürosuna acele çağrıldığı ve ‘engelleme alanının' hatif titreşimi ve ışıltısı belirdiği zaman olağanüstü bir şey olduğunu anladı. O zamana kadar kapalı hatlarla konuşmuştu. Ama imparatorluk güvenlik güçlerinin sağladıkları derecede değil.

Seldon resmi bir görevlinin kendisini Demerzel'le konuşmaya hazırlayacağını sanıyordu. Robot ilanının gitgide artan uğultusu yüzünden bundan daha aşağısını beklemediği gibi daha fazlasını da beklemiyordu.

Ancak engelleme alarmının hafif ışıltısının siluetini aydınlattığı imparator bürosuna girdiği zaman (yani görünüşte) profesör de arkasına yaslanıp kaldı. Ağzı bir karış açık kalmıştı. Doğrulmak için beceriksizce hareketler yapıyordu.

Cleon sabırsızca ona kalkmamasını işaret etti. "Neler olup bittiğini herhalde biliyorsunuz, Seldon."

"Robotla ilgili el ilanını mı kastediyorsunuz, efendimiz."

"Evet, kesinlikle onu kastediyorum. Şimdi ne yapacağız?"

Seldon oturmasına izin verilmiş olmasına rağmen yine de ayağa kalktı. "Daha fazlası da var, efendimiz. Joranum, bu robot olayıyla ilgili olarak Trantor'un her tarafında gösteriler düzenliyor. Daha doğrusu haber bültenlerinde böyle söylüyorlar."

"Bu haber henüz *bana* erişmedi. Tabii ya! Neler olduğunu imparatorun bilmesi şart mı?"

"İmparatorun endişelenmesine gerek yok ki, efendimiz. Eminim ki birinci bakan..."

"Birinci bakan hiçbir şey yapmak niyetinde değil. Bana olanları bile haber vermiyor. O yüzden size ve psiko-tarihinize başvuruyorum. *Ne yapmam gerektiğini söyleyin!"*

"Efendimiz?"

"Oynadığınız oyuna katılacak değilim, Seldon. Sekiz yıldan beri psiko-tarih üzerinde çalışıyorsunuz. Birinci bakan bana Joranum'a karşı yasal işlem

yaptırtmamamı söylüyor. Peki şimdi ne yapacağım?"

Seldon, "E... Efendimiz," diye kekeledi. "H... Hiç."

"Bana söyleyecek hiçbir sözünüz yok mu?"

"Hayır, efendimiz, bunu kastetmedim. Hiçbir şey yapmamanız gerektiğini söyledim. *Hiçbir şey!* Birinci bakan size yasal yollara başvurmamanızı söylemişse çok haklı. Bu durumu daha da kötüleştirir."

"Pekâlâ. Durumu neler iyileştirir?"

"Sizin hiçbir şey yapmamanız. Birinci bakanın da öyle. Hükümetin, Joranum'un istediği gibi davranmasına izin vermesi daha iyi olur."

"Bunun ne yararı olabilir?"

Seldon sesindeki çaresizliği gizlemeye çalışarak, "Yakında göreceksiniz," dedi.

İmparatorun öfkesi birdenbire geçmişti sanki. Öfke ve hiddet vücudundan akıp gitmiş gibiydi. "Ah! Anlıyorum! Duruma iyice hakim oldunuz!"

"Efendimiz! Ben böyle bir şey söylemedim..."

"Söylemenize gerek yok. Yeteri kadar duydum. Durumu iyice kontrol altına almışsınız. Ama ben sonuç istiyorum. İmparatorluk muhafızları ve silahlı kuWetler hâlâ emrimde. Bana her zaman sadık kalacaklar. İş çığırından çıkarsa hiç duraklamayacağım. Ama önce size bir şans tanıyorum."

Görüntüsü birdenbire kayboldu. Seldon orada oturmuş, biraz önce görüntünün belirdiği o boş yere bakıyordu.

Sekiz yıl önce Onuncu Yıl Kongresinde psiko-tarihten söz ettiği mutsuz andan beri bir gerçeği kabul etmek zorunda kalmıştı. Elinde, düşüncesizce sözünü ettiği şey yoktu. Her şey bazı düşüncelerin çılgınca hayaletleri ve Yugo Amaryl'in sezgi dediği şeydi.

21

Joranum iki gün içinde bütün Trantor'u taradı. Biraz çabaladıysa da işin çoğunu yardımcıları yaptı. Hari'nin Dors'a homurdanarak söylediği gibi "askeri ustalık gösterilen bir kampanya"ydı bu. "Eski günlerde olsaydı, onun doğuştan bir savaş amirali olduğunu söylerdik. Siyasete atılarak kendini harcıyor."

Dors da, "Harcıyor mu?" dedi. "Bu gidişle bir hafta sonra birinci bakan olacak. İsterse iki hafta içinde imparator. Bazı kaynaklar askeri garnizonların bir kısmının onu alkışladığını bildiriyorlar."

Seldon başını salladı. "Çökecek."

"Hangisi? Joranum'un partisi mi yoksa imparatorluk mu?"

"Joranum'un partisi. Robot hikâyesi hemen heyecan uyandırdı. Özellikle o el ilanlarını etkili bir biçimde kullandıkları için. Ama biraz düşünce, kısa bir sessizlikten sonra kamuoyu bunun ne gülünç bir suçlama olduğunu anlayacak."

Dors sinirli sinirli, "Ama Hari," diye cevap verdi. *"Benim* karşımda da rol yapmana gerek yok. Bu gülünç bir hikâye *değil ki.* Joranum, Demerzel'in bir robot olduğunu acaba nasıl öğrendi?"

"Ah, o *mu?* Bunu ona Raych söyledi."

"Raych mı?"

"Evet, Raych! O görevini kusursuzca yerine getirerek sağ salim geri döndü. Joranum ona kendisini ileride bir gün Dahi Sektörünün başına geçireceğine söz vermiş. Tabii Raych'ın söylediklerine de inandı. İnanacağını biliyordum zaten."

"Yani sen Raych'a Demerzel'in bir robot olduğu mu söyledin? Ve ondan her şeyi Joranum'a açıklamasını istedin." Dors'un dehşete kapıldığı belliydi.

"Hayır, bunu yapamazdım. Raych'a ya da başka birine Demerzel'in robot olduğunu söylememin olanaksız olduğunu biliyorsun. Raych'a mümkün olduğu kadar kesin bir tavırla Demerzel'in bir robot *olmadığını* söyledim. Aslında bunu bile çok zorlukla başarabildim. Ama Raych'dan Joranum'a birinci bakanın bir robot olduğunu söylemesini istedim. Şimdi oğlumuz Joranum'a yalan uydurduğuna kesinlikle inanıyor."

"Ama neden, Hari? Neden?"

"Bunun psiko-tarihle bir ilgisi yok. Sen de imparator gibi benim bir sihirbaz olduğumu düşünmeye başlama! Ben sadece Joranum'un Demerzel'in bir robot olduğuna inanmasını istedim. Biliyorsun o aslında Mycogen'de doğmuş. O yüzden de çocukluğundan beri robot hikâyelerini dinleyerek büyümüş. Bu nedenle Raych'ın söylediklerine inanmaya hazırdı. Tabii halkın da kendisi gibi bu iddiaya inanacağından emindi."

"E, halk inanmayacak mı?"

"Aslında pek inanmayacak. İlk şoku atlattıktan sonra bunun delice bir masal olduğunu anlayacaklar. Ya da öyle düşünecekler. Demerzel'i esir-altı holo-vizyonda bir konuşma yapması için ikna ettim. Konuşma imparatorluğun önemli noktalarında ve Trantor'daki bütün sektörlerde yayınlanacak. Demerzel, robot meselesi dışında her şeyden söz edecek. Hepimizin bildiği gibi bu konuşmada değinebileceği bir sürü kriz var. Halk onu dinleyecek ama robotlarla ilgili hiçbir şey duyamayacak. Konuşmanın sonunda Demerzel'e o el ilanı sorulacak. Birinci bakanın bu soruyu cevaplamasına bile gerek yok. Gülmesi yeterli olacak."

"Gülmesi mi? Ben Demerzel'in güldüğünü hiç görmedim. Hatta neredeyse hiç gülümsemiyor bile."

"Ama bu kez gülecek, Dors. İnsanların bir robotun yapabileceğini hayal edemedikleri tek şey gülmesi. Holograf masallarındaki robotları gördün, değil mi? Onlar her zaman söylenenleri olduğu gibi alan, duygusuz, insanca yanları olmayan makine yaratıklar gibi gösteriliyorlar. Halkın da böyle bir şey bekleyeceği kesin. Onun için de Dernerzel'in sadece gülmesi yeterli olacak. Bundan başka... Mycogen'in dini lideri Güneş Efendisi On Dört'ü hatırlıyor musun?"

"Tabii hatırlıyorum. Söylenenleri olduğu gibi alan, duygusuz, insanca yanları olmayan biriydi. Hiç gülmüyordu."

"Ve bu kez de gülmeyecek. Üniversite alanındaki o olaydan sonra Joranum konusu üzerinde çok çalıştım. Asıl adını biliyorum. Nerede doğduğunu, annesiyle babasının kimler olduklarını da. İlk eğitimini nerede gördüğünü ve diğer gerekli şeyleri de öğrendim. Bütün bu bilgiyi, belgesel kanıtlarıyla birlikte Güneş Efendisi On Dört'e yolladım. Güneş Efendisi'nin Kaçaklardan hoşlandığını hiç sanmıyorum."

"Ama hani bağnazca bir harekete neden olmak istemiyordun?"

"Yine de istemiyorum. Bu bilgiyi holo-vizyonculara verseydim, durum dediğin gibi olurdu. Ama bunu Güneş-Efendisi'ne gönderdim. Ne de olsa her şeyi öğrenmek onun hakkıydı."

"Yani bağnazlık harekâtını o başlatıyor."

"Ne münasebet! Güneş Efendisi ne söylerse söylesin Trantor'da kimse ona aldırmayacak."

"0 halde bütün bu çabaların sebebi nedir? Sonuç ne olacak?"

"İşte bunu göreceğiz, Dors. Durumu psiko-tarih prensiplerine göre tahlil etmiş değilim. Böyle bir şeyin mümkün olup olmadığını bile bilmiyorum. Sadece verdiğim kararın doğru olduğunu umuyorum."

22

Eto Demerzel güldü.

Bunu ilk kez yapmıyordu. Hari Seldon ve Dors Venabili'yle dışarıdan dinlenilmesi imkânsız olan bir odada oturuyor ve arada sırada profesörün bir işareti üzerine gülüyordu. Bazen arkasına yaslanarak gürültülü kahkahalar atmaktaydı. Ama Seldon başını sallıyordu. "Bu hiç de ikna edici olamaz."

Onun için Demerzel şimdi gururla gülüyordu. Sonunda Seldon yüzünü buruşturdu. "Ne yapacağımı bilemiyorum. Sana gülünç hikâyeler anlatmaya kalkışmanın bir yararı olmaz. Sen olayın komik yanını ancak kafanla kavrayabilirsin. Ne yapalım, bu sesi ezberlemekten başka çaren yok."

Dors, "Kahkahalarla dolu bir holografik bandı kullanın," diye önerdi.

"Olmaz! Demerzel'e hiçbir zaman uymaz bu! Kahkahaları kaydedilen kimseler gülmek için para almış olan birtakım ahmaklardır. Benim istediğim bu değil. Haydi, tekrar dene, Demerzel."

Demerzel tekrar tekrar denedi. Sonunda Profesör, "Pekâlâ," dedi. "Sen şu sesi ezberle ve o soru sorulduğu zaman da tekrarla. Ayrıca soru seni eğlendirmiş gibi gözükmelisin. Ne kadar kahkaha atarsan at, yüzünde ciddi bir ifade olursa, istediğimiz izlenimi uyandıramazsın. Biraz gülümse. Azıcık. Ağzının kenarını yana doğru çek." Demerzel'in dudakları bir gülümsemeyle ağır ağır gerildi. "Fena değil. Gözlerinde neşeli bir ışıltının belirmesini sağlayabilir misin?"

Dors öfkeyle, "Ne demek ‘neşeli bir ışıltının' belirmesi?" diye söylendi. "Hiç kimse gözlerini parlatamaz. Bu bir benzetmedir."

Seldon, "Hayır, değil," dedi. "Keder, hayret, neşe ve benzeri şeyler yüzünden gözler hafifçe sulanır. Ve ışık bu azıcık sıvıya çarparak yansır. Böylece insanın gözlerinde bir ışıltı belirir."

"Sen Demerzel'in gözlerinin sulanmasını mı bekliyorsun? Ciddi misin?"

Demerzel kayıtsızca, "Gözlerim, genel temizleme için yaşarır," diye açıkladı. "Ama hiçbir zaman fazla yaş olmaz. Belki gözlerimin biraz rahatsız olduğunu hayal edersem..."

Seldon, "Bunu bir dene," dedi. "Bir zararı olmaz."

Böylece esir-altı holo-vizyondaki konuşma sona erdiği ve sözler milyonlarca dünyaya ışık hızının bir katı bir süratle eriştiği sırada Demerzel de soruları cevaplamaya hazır olduğunu belirtti. Birinci bakan sakin ve ciddi bir tavırla bilgi vermiş, hiçbir süsleme yapmamıştı. Tabii bu süre içinde robotlardan başka her şeyden söz etmişti.

Demerzel'in fazla beklemesine gerek kalmadı, ilk soru, "Sayın birinci bakan, siz bir robot musunuz?" oldu.

Demerzel önce sakin sakin baktı ve havanın iyice gerginleşmesine izin verdi. Sonra gülümsedi ve bir kahkaha attı. Bu öyle gürültülü, abartı bir kahkaha değildi. Ama tatlı ve hoştu. Sanki güzel bir anın zevkini çıkaran birinin gülüşüydü bu. Bulaşıcı bir kahkahaydı. İzleyiciler önce kıkır kıkır gülmeye başladılar. Sonra kahkahalar atarak birinci bakana katıldılar.

Demerzel kahkahaların kesilmesini bekledi. Sonra da gözlerinde neşeli bir pırıltıyla, "Sorunuzu gerçekten cevaplamam gerekiyor mu?" dedi. "Bunu yapmam şart mı?" Ekran kararırken hâlâ gülümsüyordu.

23

Seldon, "Bunun etkili olduğundan eminim," dedi. "Tabii halkın fikrini çabucak değiştirmesi için zaman gerekir. Ama artık olaylar uygun yönde gelişiyor. Bunu, Namarti 'nin üniversite alanında yaptığı konuşmayı yarıda kestiğim zaman anladım. Ben adamın karşısına dikilinceye ve yalnız olmama rağmen cesaretle davranıncaya kadar dinleyiciler ondan yanaydılar. Sonra hemen taraf değiştirmeye başladılar."

Dors kuşkuyla, "Sence bu olay ona benziyor mu?" diye sordu.

"Tabii. Elimde psiko-tarih bilimi olmadığına göre, benzerliklerden yararlanırım. Bir de doğarken sahip olduğum bu beyinden sanırım. Birinci bakan orada oturuyordu. Her taraftan ona yükleniyor, onu suçluyorlardı. O ise bütün bunlara bir gülümseme ve bir kahkahayla cevap verdi. Yapabileceği, en insanca hareket de buydu. Ayrıca sorunun iyi bir cevabıydı da. Tabii sempati onun tarafına doğru kaymaya başladı. Artık hiçbir şey bunu durduramaz. Gerçi bu sadece bir başlangıç. Güneş Efendisi On Dört'ü beklemeliyiz. Bakalım o neler söyleyecek?"

"Bu konuda da kuşkun yok sanırım?"

"Kesinlikle öyle."

24

Tenis, Hari'nin en sevdiği sporlardan biriydi. Ama profesör başkalarını seyretmekten çok oynamayı tercih ederdi. O yüzden spor bir kılık giymiş olan İmparator Cleon topa vurmak için kortta uzun adımlarla rahatça koşarken Seldon da sabırsızca onu seyretti. Aslında bu İmparatorluk Tenisi' denen oyundu. Spora böyle bir adın verilme nedeni hükümdarların bundan hoşlanmaları ve tenisi bilgisayarlı bir raketle oynamalarıydı. Raketin sapına uygun bir biçimde baskı yapıldığı zaman açısını hafifçe değiştiriyordu: Hari birkaç kez bu tekniği öğrenmeye çalışmış ama bilgisayarlı rakete hakim olabilmek için fazla pratik yapılması gerektiğini anlamıştı. Ve Hari Seldon'un zamanı önemsiz bir eğlence için harcanamayacak kadar değerliydi.

Cleon topu karşılanamayacak bir noktaya attı ve böylece maçı kazandı. Oyunu seyreden görevlilerin dikkatli alkışları arasında koşarak korttan çıktı. Seldon ona, "Sizi kutlarım, efendimiz," dedi. "Oyununuz şahaneydi."

Cleon kayıtsızca, "Öyle mi düşünüyorsunuz, Seldon?" diye sordu. "Herkes oyunu kazanmam için elinden geleni yapıyor. O yüzden tenis bana zevk vermiyor."

Profesör, "Öyleyse rakibinize daha iyi oynamasını emredin, efendimiz," dedi.

"Bir yararı olmaz ki. Yine de kaybetmek için ellerinden geleni yaparlar. Kazanırlarsa da kaybetmek beni anlamsız zaferimden daha da çok sıkar. İmparator olmanın da dertleri vardır, Seldon. Joranum imparator olmayı başarabilseydi, bunu da öğrenirdi."

Özel duş yerine girerek gözden kayboldu. Bir süre sonra dışarı çıktığında taranmış, kurulanmış ve daha resmi bir kılığa bürünmüştü.

Diğerlerine eliyle uzaklaşmalarını işaret ederek "Ve şimdi, Seldon," dedi. "Tenis kortu baş başa konuşmak için bulabileceğimiz en uygun yerlerden biri. Hava harika. Onun için içeri girmeyelim. Şu Güneş Efendisi On Dört denen adamın Mycogen'den yolladığı mesajı okudum. Bir işe yarayacak mı?"

"Kesinlikle, efendimiz. Okuduğunuz mesajda Joranum Mycogen'li bir Kaçak olarak lanetleniyor, sert bir dille dine küfretmekle suçlanıyor."

"Bu, Joranum'un işini bitirecek mi?"

"Önemini iyice azaltacak, efendimiz. Birinci bakanın robot olduğuyla ilgili deli saçması hikâyeye artık pek az kimse inanıyor. Bundan başka Joranum'un yalancı ve numaracı biri olduğu ortaya çıktı. Daha da kötüsü yalanı yakalanan biri durumuna da düştü."

Cleon düşünceli bir tavırla, "Evet, yalanı yakalanan biri..." diye mırıldandı. "Yani şöyle demek istiyorsunuz, el altından işler görmek kurnazlık sayılıyor ve buna hayranlık duyabiliyor. Ama yakalanırsan aptal yerine konuyorsun."

"Durumu az ve öz bir biçimde açıkladınız, efendimiz."

"O halde Joranum allık bizim için tehlikeli değil."

"Bundan emin olamayız, efendimiz. İstese şimdi bile kendini toparlayabilir. Hâlâ bir organizasyon var ve yandaşlarından bazıları da ona sadık kalacaklardır. Tarih şimdiki gibi korkunç bir felaketten sonra geri dönen kadın ve erkeklerle ilgili örneklerle dolu. Hatta daha da müthiş felaketlerden sonra tekrar yükselebilen kimselerle ilgili örneklerle."

"Öyleyse Joranum'u idam ettirelim, Seldon."

Profesör başını salladı. "Bunu asla önermem, efendimiz. Herhalde ‘haksızlığa uğramış bir aziz' yaratmak istemezsiniz. Ya da sizin bir despot olduğunuzu düşünmelerini."

Cleon kaşlarını çattı. "Şimdi tam Demerzel gibi konuştunuz. Ben ne zaman güçlü bir darbe indirmeye kalksam o hemen, ‘Despot,' sözcüğünü mırıldanıyor. Benden önceki bazı imparatorlar otoriter davranmış ve bu yüzden de hayranlık uyandırmışlar. Onların kararlı ve güçlü hükümdarlar oldukları düşünülmüş."

"Bu kesin, efendimiz. Ancak biz sorunlarla dolu bir çağda yaşıyoruz. İsteklerinize aydın ve merhametli biri gibi görünmenizi sağlayacak yollarla erişebilirsiniz."

"‘Görünmemi sağlayacak' öyle mi?"

"Yanlış söyledim, efendimiz. ‘Aydın biri olduğunuzu gösterecek,' demek istedim. Joranum'u idam ettirmek, intikam almak olur ki, bu da şerefsiz bir davranış sayılabilir. Ancak bir imparator olarak bütün tabanızın inançlarına karşı şefkatli ve hatta babacan bir tavır takınıyorsunuz. Arada hiçbir fark gözetmiyorsunuz. Çünkü siz herkesin imparatorusunuz."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Şunu demek istiyorum, efendimiz; Joranum, Mycogen'lileri aşırı hassas oldukları bir konuda yaraladı. Ve siz onun dine böyle küfretmesi yüzünden dehşete kapıldınız. Çünkü sonuçta Joranum da onlardan biriydi. O zaman Joranum'u Mcyogen'lilere teslim etmekten ve onu cezalandırmalarına izin vermekten başka ne yapabilirsiniz? Sizi bir imparatora uygun olan bu ilginizden dolayı alkışlarlar."

"Ve Mycogen'liler de adamı idam ederler, öyle mi?"

"Bunu yapabilirler, efendimiz. Yasaları, dine küfretme konusunda çok sert. En hafif ceza onu ölünceye kadar hapsetmek ve ağır iş yaptırmak olur."

Cleon gülümsedi. "Çok güzel. Ben hoşgörüyle, insanca davrandığım için takdir edileceğim ve kirli işi de onlar görecekler."

"Joranum'u onlara teslim ederseniz bunu yaparlar, efendimiz. Ancak o zaman yine de ‘eza görmüş bir Aziz'de yaratılmış olur."

"İşte şimdi yine aklımı karıştırdınız. Ne yapmamı öneriyorsunuz?"

"Joranum'a bir seçme hakkı tanıyın. İmparatorluğunuzdaki bütün insanların iyiliğini düşünmek zorunda olduğunuzu, bu nedenle yargılanması için kendisini Mycogen'lilere teslim etmeniz gerektiğini söyleyin. Ancak Mycogen'lilerin kendisine fazla sert davranmasından korktuğunuzu ekleyin. O nedenle ona ikinci bir olasılık olduğunu anlatın. ‘Sizi Nishaya 'ya sürebilirim,' deyin. Joranum her tarafa uzak olan o küçük dünyadan geldiğini *iddia* ediyordu. Nishaya'da ömrünün sonuna kadar dikkati çekmeden, huzur içinde yaşar. Tabii her zaman göz hapsinde olmasını sağlarsınız."

"O zaman sorun çözümlenir mi?"

"Kesinlikle. Joranum, Mycogen'e dönmek isterse intihar etmiş sayılır ki, bana hiç de canına kıyabilecek biri gibi gözükmüyor. Onun Nishaya'yı seçeceğinden eminim. Tabii bu en mantıklı yol. Ama kahramanca değil. Nishaya'ya sığınmış biri olarak imparatorluğu ele geçirmek için başlatılacak bir harekâta liderlik edemez. Örgütünün dağılacağından eminim. Bir azizi kutsal bir ateşle izleyebilirler. Ama bir korkağın peşine takılmak gerçekten zor olur."

"Hayret! Bütün bunları nasıl düşünebildiniz, Seldon?" Cleon'un sesinde hayranlık vardı.

Matematikçi, "Şey..." diye mırıldandı. "Bence en mantıklı olan buydu."

İmparator birdenbire, "Neyse, neyse," dedi. "Bana doğruyu söyleyeceğinizi sanmıyorum. Ya da doğruyu söyleseniz bile ben

anlayamayacağım. Yine de size şu kadarını açıklayayım, Demerzel birinci bakanlıktan ayrılıyor. Son kriz onu çok üzdü. Artık bir kenara çekilmesinin zamanının geldiğini söylüyor. Ben de onunla aynı fikirdeyim. Ama birinci bakansız yapamam. Şu andan itibaren siz birinci bakansınız."

Seldon hem şaşkınlık, hem de dehşetle, *"Efendimiz!"* diyerek bağırdı.

Cleon sakin sakin, "Birinci Bakan Hari Seldon," dedi. "Bunu imparator istiyor."

25

Demerzel, "Endişelenme," dedi. "Bu benim önerimdi. Burada çok kaldım. Birbirini izleyen krizler öyle bir yere vardı ki, artık Üç Robotik Kanunu beni felce uğratıyor. Yerimi senin alman daha mantıklı olur."

Seldon öfkeyle, "Bunun mantıklı bir yanı yok," diye homurdandı. "Ben imparatorluğun yönetilmesi konusunda ne biliyorum ki? İmparator aptallığından son krizi psiko-tarih yoluyla çözdüğüme inanıyor. Tabii öyle bir şey yapmış değilim."

"Önemli değil, Hari. İmparator sorunları psiko-tarih sayesinde çözdüğüne inanırsa önerilerine heyecanla uyar. Sen de böylece iyi bir birinci bakan olursun."

"Cleon benim önerilerime uyarsa mahvolabilir."

"Bana sezgilerin sana doğru yolu gösterecekmiş gibi geliyor... Psiko-tarihten ister yararlan, ister yararlanma."

"Ama ben sensiz ne yaparım, Daneel?"

"Beni böyle çağırdığın için teşekkür ederim. Artık Demerzel değil, sadece Daneel'im. Bensiz ne yapacağına gelince... Joranum'un eşitlik ve sosyal adaletle ilgili fikirlerinden bazılarını uygulamaya ne dersin? Belki adam bu sözlerinde ciddi değildi, belki insanları yanına çekmek için bunlardan yararlanıyordu. Aslında düşünceleri hiç de fena değildi. Ayrıca Raych'ın sana bu konuda yardım etmesini sağla. Oğlun Joranum'un fikirlerinden çok etkilenmesine rağmen yine de sana bağlı. Herhalde şimdi çok şaşkındır ve bazen bir hain olduğunu düşünüyordur Raych'a öyle biri olmadığını göster. Bir de psiko-tarih üzerinde artık daha fazla çalışabilirsin. Çünkü imparator seni bu konuda bütün kalbi ve ruhuyla destekleyecek."

"Ama *sen* ne yapacaksın, Daneel?"

"Galakside yapmam gereken başka işler var. Zeroth Kanununu unutma. İnsanlığın iyiliği için çalışmalıyım. Ve Hari..."

"Evet, Daneel?"

"Dors yine yanında."

Seldon başını salladı. "Evet, Dors yine yanımda." Bir an durdu sonra da Daneel'in güçlü elini parmaklarıyla kavradı. "Güle güle, Daneel."

Robot, "Elveda, Hari," diye karşılık verdi.

Daneel bu sözlerden sonra döndü. Uzaklaşırken birinci bakana özgü ağır kaftan hışırdıyordu. Başını kaldırmış, sırtı dimdikti. Saray koridorunda ilerliyordu.

Seldon, Daneel gittikten sonra birkaç dakika orada durdu. Düşüncelere dalmıştı. Sonra ansızın hızla birinci bakanın dairesine doğru gitti. Daneel'e söylemesi gereken bir şey daha vardı. Hepsinden önemli olan bir şey.

Profesör içeri girmeden önce yumuşak ışıklarla aydınlatılmış olan koridorda durakladı. İçerki oda boştu. Koyu renk kaftan bir iskemlenin arkasına asılmıştı. Birinci bakanın odasında Hari'nin robota söylediği son sözler yankılanıyordu. "Güle güle, dostum." Eto Demerzel gitmişti. R.Daneel Olivaw ortadan kaybolmuştu.

İKİNCİ BÖLÜM

I. CLEON

I.CLEON... I. Cleon çoğu zaman, Birinci Galaksi İmparatorluğunun saltanatı sırasında oldukça zengin olduğu ve onun döneminde parçalanma görülmediği için övülmektedir. Ancak I. Cleon'un yirmi beş yıl süren saltanatı sırasında imparatorlukta devamlı bir çökme görülmüştür. Bundan doğrudan doğruya Cleon'un sorumlu olduğu iddia edilemez. Çünkü imparatorluğun çöküşünün nedenleri kimsenin o sırada baş edemeyeceği siyasi ve ekonomik faktörlere bağlıydı. I. Cleon'un birinci bakanlarını seçme konusunda şanslı olduğu söylenebilir. Yani Eto Demerzel ve Hari Seldon'u seçmesi. İmparator, Seldon'un geliştirdiği psiko-tarihe olan güvenini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Joranum yanlılarının son komplolarının odak noktaları olan Cleon'la Seldon, çok garip biçimde sona eren olay sırasında-

Galaksi Ansiklopedisi

1

Mandell Gruber mutlu bir adamdı. Özellikle Hari Seldon'a göre. Profesör onu seyretmek için sabah yürüyüşünü yarıda kesti.

Gruber'in yaşı elliye yakındı galiba. Seldon'dan birkaç yaş küçüktü yani. İmparatorluk sarayının bahçelerinde çalışa çalışa vücudu biraz yamru yumru olmuştu ama neşeli bir yüzü vardı. Sakalı ve bıyığı yoktu. Kum rengi seyrek saçları, pembe kafa derisinin ancak küçük bir bölümünü örtebiliyordu. Gruber ağaççıkların yapraklarını böceklerin sarıp sarmadığını anlamak için incelerken yavaşça ıslık çalıyordu.

Tabii adam başbahçıvan değildi. İmparatorluk sarayının başbahçıvanı yüksek dereceli bir memurdu. Oldukça büyük olan imparatorluk sarayında çok büyük ve lüks bir bürosu vardı. Emrinde kadın ve erkeklerden oluşan bir ordu çalışırdı. Saray bahçelerini belki de yılda ancak ya bir ya da iki kez kontrol ediyordu.

Gruber de o ordudan biriydi sadece. Seldon adamın "Birinci Sınıf Bahçıvan" olduğunu biliyordu. Otuz yıldan beri sadakatle çalışan Gruber bunu hak etmişti.

Seldon çakıl dökülmüş, son derecede düzgün bahçe yolunda duraklarken bahçıvana seslendi. "Yine harika bir gün, Gruber."

Gruber başını kaldırdı. Gözlerinde neşeli bir pırıltı vardı. "Gerçekten öyle, sayın birinci bakan. Doğrusu içeri kapanıp kalanlara acıyorum."

"Benim biraz sonra kapanacağım gibi değil mi?"

"Sizin acınacak yanınız pek yok, birinci bakan. Ama böyle bir günde şu binalara girip gözden kaybolacaksanız, biz birkaç şanslı insan size biraz acıyabiliriz."

"Anlayışlı olduğun için teşekkür ederim, Gruber. Ama bildiğin gibi kubbenin altında kırk milyar Trantor'lu yaşıyor. Hepsine acıyor musun?"

"Acıyorum gerçekten. Aslında Trantor'lu olmadığım için seviniyorum. O sayede bahçıvan olabildim. Bu dünyada açık havada çalışan birkaç kişiden biri de benim. Burada olduğum için daha şanslıyım."

"Hava her zaman bu kadar güzel olmuyor ama."

"Bu doğru. Ben şakır şakır yağan yağmurda da, uğuldayan rüzgârda da çalıştım. Ama, uygun biçimde giyinirseniz... Bakın..." Gruber'in gülümsemesi yayılırken o çok geniş saray bahçelerini kucaklamak istiyormuş gibi kollarını açtı. "Burada dostlarım var benim... Ağaçlar, çim alanlar ve her türlü hayvan. Onlar bana arkadaşlık ediyorlar. Kışın bile bitkilerin geometrik biçimlerde yetişmelerini sağlamaya çalışıyorum. Bahçelerdeki geometrik şekilleri gördünüz mü, birinci bakan?"

"Şimdi onlara bakıyorum ya, öyle değil mi?"

"Ben planları kastediyorum. Hepsini birden görüp takdir etmeniz için önünüze yayılacak planları. Tümü harika. Bahçelerin planlarını yüzyıl kadar önce Tapper Savand hazırlamış. O zamandan beri pek bir değişiklik yapılmamış. Savand büyük bir bahçecilik uzmanıymış ve buraya benim gezegenimden gelmiş."

"Sen Anacreon'lusun değil mi?"

"Evet, öyle. Galaksinin sınırına pek yakın olan uzaklardaki bir dünya. Orada hâlâ vahşi yerler var ve yaşam pek tatlı olabiliyor. Buraya toy bir çocukken geldim. Önceki imparator, şimdi başbahçıvan olan ustayı işe aldığı sırada. Tabii şimdi bahçeleri yeniden tanzim edeceklerini söylüyorlar." Gruber derin derin içini çekerek başını salladı. "Bu bir hata olur. Bahçeler bu halleriyle çok hoşlar. Oranlamaları iyi. Dengeliler. Gözü ve ruhu okşuyorlar. Tabii tarih boyunca bahçeler zaman zaman yeniden tanzim edilmiş. İmparatorlar eski şeylerden bıkıyor ve her zaman yenilikler arıyorlar. Sanki yeni şeyler her zaman daha iyiymiş gibi. Tanrı uzun ömür versin, şimdi imparatorumuz da başbahçıvanla birlikte bahçeleri yeniden tanzim etmeyi planlıyor. Hiç olmazsa, bahçıvanlar arasında kulaktan kulağa dolaşan haber böyle." Gruber bu sözleri sanki saray dedikodularını etrafa yaydığı için utanıyormuş gibi çabuk çabuk söylemişti.

"Belki bu yakında olmaz."

"Olmayacağını umarım, birinci bakan. Lütfen... Yapmanız gereken işleri tamamladıktan sonra bahçelerin planlarını inceleyin. Eşsiz güzellikte şeyler hepsi. Gücüm olsaydı bu yüzlerce kilometrekarelik yerde bir tek yaprağın, çiçeğin ya da tavşanın yerinin değiştirilmesine izin vermezdim."

Seldon gülümsedi. "Sen kendini işine adamış bir insansın, Gruber. İleride bir gün başbahçıvanlığa getirilirsen buna hiç şaşmam."

"Tanrı beni korusun! Başbahçıvan temiz hava alamıyor. Doğal manzaralar göremiyor. Doğa hakkında bütün öğrendikleriniyse unutmuştur. Zaten şurada yaşıyor..." Gruber adamı aşağılarcasına işaret etti. "... Ve bana kalırsa artık bir ağaçla bir dereyi bile birbirinden ayırt edemiyor. Belki yardımcılarından biri onu götürüp bir elini suya soktuğu, diğerini de ağacın dalına koyduğu zaman ne olduğunu anlıyor." Bir an sanki aşağılarcasına bir tavırla tükürecekmiş gibi davrandı. Ama sonra tükürmeye kıyabileceği bir yer bulamadı.

Seldon hafifçe gülerken, "Gruber, seninle konuşmak iyi oluyor. Günlük işlerin altında ezildiğim zaman birkaç dakika için kaçmak ve senin yaşam felsefeni dinlemek hoşuma gidiyor." dedi.

"Ah, birinci bakan, ben bir filozof değilim. Hem doğru dürüst bir eğitim görmedim."

"Filozof olmak için eğitime gerek yoktur ki. Aktif bir kafa ve yaşamla ilgili deneyimler yeter. Dikkatli ol, Gruber! Seni terfi ettirebilirim."

"Beni olduğum yerde bırakırsanız size bütün kalbimle derin bir minnet duyarım, birinci bakan."

Seldon yürümeye başladı. Hâlâ gülümsüyordu. Ama sonra aklına son sorun geldi ve gülümsemesi kayboldu. On yıldan beri birinci bakandı. Gruber, profesörün bu mevkiinden ne kadar bıktığını bilseydi herhalde ona daha çok acırdı. Gruber, Seldon'un psiko-tarih biliminin teknikleriyle uğraşırken dayanılamayacak bir ikilemle karşılaşmak üzere olduğunu anlayabilir miydi acaba?

2

Seldon bahçede dolaşırken huzurun doruk noktasına eriyordu. İmparatorun mülkünün ortasında dururken bu yer dışında", tümüyle kubbeyle örtülmüş bir dünyada olduğuna inanması zordu. Bu bahçedeyken, doğduğu Helicon gezegeninde olduğuna inanabilirdi. Ya da Gruber'in dünyası Anacreon'da.

Tabii duyduğu huzur aslında bir hayaldi. Bahçeler sıkı koruma altındaydı. Her tarafta güvenlik görevlileri vardı.

Bir zamanlar, yani bin yıl önce, şimdiki kadar muhteşem olmayan imparatorluk sarayı bahçeleri her vatandaşa açıktı. O sırada gezegenin bazı bölgelerinin üzerleri kubbelerle kapatılıyordu ve bahçelerin bu dünyadan pek farkı yoktu. İmparator da yanında muhafızlar olmadan bahçe yollarında dolaşır ve tebaasını selamlardı.

Ama artık böyle şeyler olmuyordu. Güvenlik önlemleri alınmıştı. Ve Trantor'dan herhangi biri buraya girmeyi başaramazdı. Ancak tehlike hâlâ ortadan kalkmamıştı. Çünkü tehlikeyi zaman zaman durumlarından memnun olmayan imparatorluk memurları, rüşvete alışan, baştan çıkarılan askerler yaratıyordu. İmparator ve maiyeti daha çok sarayın *içindeyken* tehlikedeydiler. Hemen hemen on yıl önce o gün Dors Venabili, Seldon'la gelmeseydi olay nasıl sona ererdi acaba?

Seldon'un birinci bakanlığının ilk yılıydı. Matematikçi sonradan, bu mevkiye beklenmedik bir biçimde getirilmem yüzünden kıskançlık ve kin duymaları normaldi, diye düşünecekti. Diğerlerinin çoğu eğitim ve hizmet süreleri bakımından bu göreve daha uygundular. En önemlisi de kendilerini bu mevkiye layık görüyorlardı. Bu yüzden Seldon'un seçilmesine kızacaklardı tabii. Psiko-tarih denen şeyden haberleri yoktu. İmparatorun buna ne kadar önem verdiğini bilmiyorlardı. Bu durumu düzeltmenin en kolay yolu birinci bakanı korumak için yemin etmiş olan görevlilerden birini ayartmaktı.

Galiba Dors, Seldon'dan daha şüpheciydi. Ya da Demerzel'in ortadan kaybolmasıyla ona Seldon'u koruması için verilen emirler daha da

güçlendirilmişti. Matematikçinin birinci bakanlığının ilk yıllarında karısı çoğu kez yanındaydı.

Sıcak, aydınlık bir gün, akşama doğru, Dors güneşin bir patlayıcıya vuran ışınlarını farketti. Trantor kubbesinin altında hiçbir zaman görülmeyen bir güneşin ışınlarını.

Birdenbire, "Yere yat, Hari!" diye haykırdı. Sonra çimlere basarak çavuşa doğru koştu. Sinirli sinirli, "O silahı bana ver, çavuş," dedi. Suikastçi adayı kadının beklenmedik bir anda kendine doğru koşması yüzünden geçici olarak duraklamıştı... Ama şimdi çabucak tepki gösterdi ve çekmiş olduğu patlayıcıyı yukarı kaldırdı.

Ama Dors onun üzerine atılmıştı bile. Parmaklarıyla adamın sağ bileğini sıkıca kavrayarak kolunu yukarı kaldırdı. Sıktığı dişlerinin arasından, "At o silahı," diye homurdandı.

Çavuş kolunu kurtarmaya çalışırken yüz hatları çarpıştı.

Dors, "Bunu deneme, çavuş," dedi. "Dizim kasıklarından sadece yedi santim uzakta. Gözünü bile kırpacak olursan cinsel organın tarihe karışır. Onun için hiç kıpırdama. Evet, böyle. Tamam. Şimdi elini aç. Silahı hemen, şimdi atmazsan kolunu parça parça ederim."

Bir bahçıvan elinde bir tırmıkla koşa koşa geliyordu. Dors ona uzaklaşmasını işaret etti. Çavuş silahı yere attı.

Seldon da gelmişti. "Artık onu bana bırak, Dors."

"Hayır, efendim. Şu silahı al ve ilerideki ağaçların arasına gir. Bu işe başkaları da karışmış olabilir. Onların harekete geçmeye hazır olduklarından da eminim." Dors, çavuşu hâlâ sıkı sıkı tutuyordu. "Şimdi, çavuş, birinci bakana suikast yapman için seni ikna edenin adını istiyorum. Seninle birlikte bu olaya karışan herkesin ismini."

Adam sesini çıkarmadı.

Dors, "Aptallık etme," dedi. "Konuş!" Çavuşun kolunu bükünce dizüstü yere çöktü. Kadın, ayağını onun boynuna dayadı. "Sessizliğin sana yakıştığını düşünüyorsan, gırtlağını ezebilirim. O zaman sonsuza kadar sessiz kalırsın. Ama ondan önce sana çok kötü zararlar veririm. Kırılmamış bir tek kemiğini bile bırakmam. Konuşman daha iyi olur."

Çavuş sonunda konuştu.

Seldon daha sonra karısına, "Bunu nasıl yapabildin, Dors?" dedi. "Doğrusu senin böyle *şiddet* kullanabileceğin hiç aklıma gelmezdi."

Dors sakin sakin, "Aslında onun canını fazla yakmadım, Hari," diye cevap verdi. "Tehdit yeterli oldu. Zaten ne olursa olsun en önemlisi senin güvenliğindi."

"O adamı bana bırakmalıydın."

"Neden? Erkeklik gururunu kurtarmak için mi? Bir kere sen, benim kadar hızlı hareket edemezdin. İkincisi, bu işi başarsaydın bile erkek olduğun için bu senden beklenir ve hayret uyandırmazdı. Ben bir kadınım ve insanlar genellikle bir kadının bir erkek kadar yırtıcı olmadığına inanırlar. Genellikle kadınların çoğunda benim yaptığımı başaracak güç yoktur. Hikâye kulaktan kulağa dolaşırken iyice abartılacak ve sonunda herkes benden korkacak. Bana karşı dehşet duydukları için hiç kimse sana zarar vermeye kalkışmayacak."

"Hem senden, hem de idam edilmekten korktukları için. Çavuş ve yandaşlarının öldürüleceklerini biliyorsun değil mi?"

Bu sözler üzerine Dors'un genellikle sakin ifadeli olan yüzünde derin bir acı belirdi. Sanki hain çavuşun idam edilmesine dayanamayacaktı. Oysa adam Dors'un sevgili Hari'sini hiç düşünmeden öldürmeye hazırlanmıştı. Kadın sonra, "Ama komplocuları idam etmeye hiç gerek yok!" diye bağırdı. "Onları sürgüne göndermeleri yeterli olur."

Seldon, "Hayır, olmaz," dedi. "Artık çok geç. Cleon, ‘İdam,' diyor da başka bir şey demiyor. İstiyorsan sana onun sözlerini tekrarlayabilirim."

"Yani imparator kararını verdi bile, öyle mi?"

"Hemen verdi. Ona sürgün ya da hapis cezasının yeterli olacağını söyledim. Ama ‘Olmaz,' dedi. ‘Bir sorunu doğrudan doğruya ve güçlü bir biçimde çözümlemeye her kalkışımda Demerzel hemen despotluk ve gaddarlıktan söz ederdi. Şimdi de aynı şeyi sen yapıyorsun. Ama burası *benim* sarayım. O da *benim* bahçem. Ve onlar da *benim* muhafızlarım. Güvenliğim buranın iyi korunmasına ve adamlarımın sadakatine bağlı. Sadakatten uzaklaşmış birine ölümden başka ceza verilebilir mi? Bundan başka bir çare olduğunu mu sanıyorsun? Yoksa insan nasıl güvende olabilir? Ya *ben* nasıl güvende olabilirim?'

"Ben yargılanmaları gerektiğini söyledim. İmparator o zaman, ‘Tabii,' dedi. ‘Askeri mahkemede kısa bir yargılanma. Yargıçların idamdan başka bir şey için bir tek oy bile vereceklerini sanmıyorum. Bunu onlara açıkça belirteceğim.'"

Dors çok sarsılmıştı. "Bu olayı çok sakin bir tavırla karşılıyorsun. Yoksa sen de imparatorla aynı fikirde misin?"

Seldon istemeye istemeye başını salladı. "Evet, öyle."

"Seni öldürmeye kalkıştıkları için mi? Sırf intikam alabilmek için prensiplerinden vaz mı geçtin?"

"Buraya bak, Dors! Ben kinci bir insan sayılmam! Ancak tehlikede olan sadece ben değilim. Hatta imparator bile değil. İmparatorluğun yakın tarihi bize hiç olmazsa hükümdarların birbirlerini izlediklerini öğretiyor. Korunması gereken şey psiko-tarih bilimi. Tabii bana bir şey olsa bile bilim ileride bir gün yine geliştirilecek. Bundan kuşkum yok. Ama imparatorluk hızla çöküyor ve biz bekleyemeyiz. Yine de gerekli tekniği zamanında geliştirebilecek kadar ilerleyebildim."

Dors ciddi ciddi, "O halde bildiklerini diğerlerine de öğretmelisin," dedi.

"Öyle yapıyorum zaten. Yerimi alabilecek en uygun kişi Yugo Amaryl. Bir grup teknisyen de topladım. Onlar da ileride bir gün yararlı olacaklar. Ama yine de..." Matematikçi durakladı.

"Senin kadar usta olamayacaklar. Senin kadar becerikli ve akıllı. Öyle mi?"

Seldon, "Evet, öyle düşünüyorum," dedi. "Ben de bir insanım. Psiko-tarih benim buluşum. Bu şerefin bana ait olmasını istiyorum. Tabii mümkün olursa."

Dors, "İnsan..." diyerek içini çekip adeta kederle başını salladı.

Suikastçiler idam edildiler. Yüzyıldan daha uzun bir süreden beri böyle bir temizlik görülmemişti. İki bakan, beş küçük rütbeli subay ve aralarında talihsiz çavuşun da bulunduğu beş asker ölüme yollandılar. Sıkı bir incelemeye gelemeyen her muhafız görevinden alınarak uzaktaki Dış Dünyalara sürüldü.

O zamandan beri sadakatsizlik üzerine bir fısıltı bile duyulmadı. Birinci bakanın büyük bir dikkatle korunduğu herkesçe öğrenildi. O dehşet verici kadının ona muhafızlık ettiği de. Pek çok kimse ondan ‘Kaplan Kadın,' diye söz etmeye başlamıştı. Artık Dors'un görülmeyen varlığı yeterli bir koruyucuydu. İmparator Cleon da hemen hemen on yıl sükûnet ve tam bir güvenliğin zevkini çıkardı.

Ancak şimdi psiko-tarih bilimi bazı tahminlerin yapabileceği bir noktaya erişmekteydi. Seldon birinci bakan olarak bürosundan çıkar ve psiko-tarihçi

sıfatıyla laboratuvarına gitmek için bahçeden geçerken endişeyle bu huzur süresinin sona erebileceğini düşünüyordu.

3

Ancak Hari Seldon laboratuvarına girerken yine de yenemediği bir memnunluk duydu.

Her şey nasıl da değişmişti!

Bütün bunlar yirmi yıl önce ikinci sınıf Helicon bilgisayarıyla yaptığı hesaplarla başlamıştı. Seldon o zaman 'para-kaos matematiği' denen şeyi düşünüyordu.

Sonra Streeling Üniversitesinde geçirdiği yıllar. Yugo Amaryl'e birlikte çalışarak denklemi tekrar normalleştirmeye, uygunsuz ‘sonsuzluklar'ı atmaya ve en kötü ‘karmaşa etkileri'ni aşmanın yollarını bulmaya çabalamışlardı. Ne var ki, aslında pek fazla bir ilerleme gösterememişlerdi.

Ama Seldon'un şimdi, on yıllık birinci bakanlıktan sonra, bir salon dolusu en yeni model bilgisayarları vardı. Sürüyle insan pek çok değişik problemin üzerinde çalışıyordu.

Tabii yardımcıların ilgilendikleri problemler dışında fazla bir şey bilmelerine imkân yoktu. Bütün konuyu sadece Seldon'la Yugo biliyordu. Yardımcıların her biri psiko-tarih denen dev bir sıradağın küçük bir parçası ya da dibindeki ufak bir uçurumun üzerinde çalışıyordu. Bu sıradağları sadece Seldon'la Amaryl görebiliyorlardı. Ama belli belirsiz. Bu dağların dorukları bulutlarla, yamaçları da sislerle kaplıydı.

Tabii Dors Venabili haklıydı. Profesörün yardımcılarına bütün gizi açıklaması gerekiyordu. Teknik artık iki adamın başa çıkamayacağı kadar gelişmişti. Seldon yaşlanıyordu. Belki daha yirmi otuz yıl yaşayabilecekti ama herhalde en verimli çağları artık gerilerde kalmıştı.

Amaryl bile bir ay sonra otuz dokuzuna basacaktı. Tabii hâlâ gençti. Ama bir matematikçi için fazla da genç sayılmazdı. O da problemin üzerinde hemen hemen Seldon kadar çalışmıştı. Amaryl de, matematikçinin oğlu Raych gibi Dahl'lıydı. Ama kısa boyuna ve kaslı yapısına rağmen yine de bir Dahl'lıyım hiç benzemiyordu. Bıyığı yoktu. Dahi aksanıyla konuşmuyordu.

Dahl'lıların düşünce tarzlarını da almamış gibiydi. Hatta Dahi halkını çok etkileyen Jo-Jo Joranum'un çekiciliğine bile kapılmamıştı.

Sanki Amaryl'e sektörle ve gezegenle ilgili vatanseverlik yoktu. Hatta imparatorlukla ilgili vatanseverlik de. O tamamiyle psiko-tarihe aitti.

Seldon birdenbire kendini yetersiz hissetti. Helicon'da geçirdiği ilk yirmi yılını unutmamıştı. O yüzden de kendini bir Helicon'lu sayıyordu. Başka türlü düşünmesi olanaksızdı. Profesör kendi kendine, acaba bu bağlılık beni engellemeyecek mi, diye sordu. Psiko-tarih konusundaki düşüncelerimi çarpıtmayacak mı? İnsanın, psiko-tarihi kullanmak için dünyalar ve sektörlerle ilişkisi olmamalı. İdeal olan bu. Bir uzman, insanlıkla açıklanamayan soyut bir fikirmiş gibi ilgilenmeliydi. Amaryl de öyle yapıyordu.

Profesör kendi kendine, ben öyle yapamıyorum... Diye itiraf ederek içini çekti.

Amaryl, "İlerliyoruz, Hari," dedi. "Öyle sanıyorum."

"Sanıyor musun, Yugo? Sadece sanıyor musun?"

"Arkamda uygun tulum olmadan dış uzaya sıçramak istemiyorum." Amaryl bu sözleri ciddi bir tavırla söylemişti. Seldon onda mizah yeteneği pek olmadığını biliyordu. İki uzman özel bürolarına girdiler. Küçük bir yerdi ve iyi korunuyordu.

Amaryl bir iskemleye oturarak ayak ayak üstüne attı. "‘Karmaşayı' aşmayla ilgili son planın bir dereceye kadar yeterli sanırım. Tabii keskinliği engelliyor, o başka."

"Düz yolda kazanır, dolambaçlısında kaybederiz. Evren böyle çalışır. Bir yolunu bulup onu kandırmamız gerekiyor."

"Onu biraz kandırdık. Bu buzlu camdan dışarı bakmaya benziyor."

"Herhalde yıllar boyunca yaptığımız gibi bir kurşun levhanın arkasından bakmaktan daha iyi."

Amaryl kendi kendine bir şeyler mırıldandı. Sonra da, "Karanlıkları ve ışık pırıltılarını seçebiliyoruz," dedi.

"Ne demek istediğini açıkla."

"Açıklayamam. Ama ‘Asal Radyant'ı elde ettim. Bunun üzerinde çalışıp durdum. Tıpkı bir... bir..."

"‘Lamek'i dene. Bu bir hayvandır. Yük hayvanı. Helicon'da bulunan bir yaratık. Trantor'da yok."

"Eğer lamek çok çalışıyorsa, ben de Asal Radyant konusunda öyle çalıştım." Amaryl masasındaki güvenlik düğmesine bastı. Bir çekmenin kilidi açılarak öne doğru sessizce kaydı. Amaryl çekmeden koyu renk, donuk bir küp aldı.

Seldon onu ilgiyle inceliyordu. Matematikçi Asal Radyant'ın devreleri üzerinde çalışmış, ama onu Amaryl oluşturmuştu. Ellerini kullanmasını iyi biliyordu.

Oda karanlıklaşınca ilişkiler ve denklemler havada ışıldadılar. Altında numaralar belirdi. Bunlar masanın yüzeyinin hemen yukarısındalardı. Sanki oraya kuklalara özgü gözle görülmeyen iplerle asılmışlardı.

Seldon, "Harika," dedi. "İleride bir gün, -o kadar yaşarsak Asal Radyant'ın matematik sembollerden oluşan bir nehir yaratmasını sağlayacağız. Bu geçmişin ve geleceğin tarihçesini çizecek. Nehirde akıntıları ve derecikleri bulacağız. Onları değiştirmeyi başaracağız. Böylece tercih edeceğimiz diğer akıntı ve derecikleri izleyecekler."

Amaryl alaylı bir tavırla mırıldandı. "Evet. İyilik etmek için seçtiğimiz yol çok kötü bir sonuç verdiğinde bu bilgiye katlanarak yaşamayı başarırsak."

"Bana inan, Yugo. Bana inan, her gece yatağıma girdiğimde bu düşünce beynimi kemiriyor. Kemirmediği gece yok. Ancak henüz bu noktaya gelmedik. Sadece elde edebildik. Senin de dediğin gibi bu buzlu camdan bakıp ışık ve karanlığı belli belirsiz görmeye benziyor."

"Çok doğru."

"Sen ne gördüğünü düşünüyorsun, Yugo?" Seldon, Amaryl'i dikkatle ve biraz da sertçe bir tavırla süzdü. Yardımcısı kilo almaya başlamış, birazcık tombullaşmıştı. Zamanının çoğunu bilgisayarların ve şimdi de Asal Radyant'ın üzerine eğilerek geçiriyordu. Yeteri kadar hareketli değildi. Seldon onun arada sırada bir kadınla buluştuğunu biliyordu ama hiç evlenmemişti. Hataydı bu! Bir işkolik bile eşini memnun etmek için çalışmalarını zaman zaman bir yana bırakırdı. Çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamak için de tabii.

Seldon hâlâ ince olan vücudunu ve Dors'un bunu koruması için gösterdiği çabaları düşündü.

Amaryl, "Ne mi görüyorum?" dedi. "İmparatorluğun başının dertte olduğunu."

"İmparatorluğun başı her zaman dertteydi."

"Evet, ama bu daha belirgin. Merkezde bir sorun çıkması ihtimali var."

"Trantor'da mı?"

"Öyle sanıyorum. Ya da dış çevrede. Ya burada kötü bir olay çıkacak - belki de bir iç savaş ya da Dış Dünyalar imparatorluktan kopmaya başlayacaklar."

"Bu olasılıkları belirtmek için psiko-tarihe herhalde gerek yok."

"İşin ilginç yanı, bunlardan ya biri olacak ya da diğeri. İkisinin bir arada olması olasılığı çok zayıf. İşte! Bak! Bu senin kendi matematik denklemlerin. İyice incele!"

Asal Radyant'ın sağladığı hesapların üzerine eğilip uzun bir süre denklemleri incelediler.

Seldon sonunda, "Ya biri ya diğeri," diye mırıldandı. *"Nedenini* anlayamıyorum."

"Ben de öyle, Hari. Ama psiko-tarih bize zaten fark edebileceğimiz şeyleri gösterirse ne değeri kalır? Bu bize *göremeyeceğimiz* bir şeyi gösteriyor. Ama bize gösteremedikleri de var. Bir, hangi seçenek daha iyi? İki, iyi olanı etkili kılmak ve kötü olasılığı ortadan kaldırmak için ne yapmalı?"

Seldon dudaklarını büzdü. Sonra da, "Ben sana hangi seçeneğin daha iyi olduğunu söyleyeceğim. Bırak dış çevredekiler gitsinler. Trantor kalsın."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?"

"Bunun kuşku götürecek bir yanı yok. Trantor'u dengede tutmalıyız. Hiç olmazsa biz burada yaşadığımız için."

"Herhalde karar verilmesi konusunda en önemli nokta bizim rahatımız değil."

"Doğru. Ama önemli olan psiko-tarih. Trantor'daki koşullar psiko-tarih üzerinde çalışmamıza son verirse çevredeki gezegenlerin imparatorluktan ayrılmamalarının ne yararı olur? Ben öldürüleceğimizi söylemiyorum. Ama çalışamayacak duruma düşebiliriz. Kaderimiz psiko-tarihin geliştirilmesine bağlı. İmparatorluğa gelince... Çevredekiler imparatorluktan ayrılırlarsa bu bir parçalanmayı başlatır. Ama merkeze ancak uzun bir süre sonra erişebilir."

"Hari, haklı bile olsan, Trantor'da durumun bozulmaması için ne yapabiliriz?"

"Bir kere işe bu konuyu düşünerek başlayabiliriz."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Seldon, "Düşünmek beni mutlu etmiyor," diye açıkladı. "Ya imparatorluk tümüyle yanlış yoldaysa? Ya tarihinin başından beri bu böyleyse. Gruber'le her konuşuşumda bunu düşünüyorum."

"Gruber de kim?"

"Mandell Gruber. Bir bahçıvan."

"Ah... Suikast girişimi sırasında elinde tırmıkla seni kurtarmaya koşan adam mı?"

"Evet. Ona bu yüzden her zaman minnet duydum. Herhalde diğer komplocular silahlıydılar. Gruber'in elindeyse sadece bir tırmık vardı. İşte buna sadakat denir. Her neyse... Gruber'le konuşmak taze havayı içine çekmeye benziyor. Bütün zamanımı saraylılar ve psiko-tarih uzmanlarıyla konuşarak geçiremem."

"Teşekkür ederim."

"Haydi, haydi! Ne demek istediğimi biliyorsun. Gruber açık havadan hoşlanıyor. Açık yerde çalışmanın getireceği her şeyi istiyor. Rüzgâr, yağmur, şiddetli soğuk, hepsini. Bazen ben de arıyorum."

"Ben aramıyorum. Dışarı hiç çıkamasam da aldırmam."

"Sen bir kubbenin altında yetiştin. Ama imparatorluk, hayvancılık ve çiftçilik yapılan, nüfusu az ve boş yerleri fazla, endüstriden yoksun, basit dünyalardan oluşsaydı? O zaman hepimizin durumu daha iyi olmaz mıydı?"

"Hayır, bana çok korkunç geliyor."

"Bu noktayı boş zamanımda mümkün olduğu kadar incelemeye çalıştım. Bu bana sabit olmayan dengeyle ilgili bir problem gibi geliyor. Sana anlattığım türde, nüfusu az bir dünya fakirleşiyor ve can çekişmeye başlıyor. Sonunda geriliyor; kültürsüz, hayvanımsın insanların yaşadığı bir yere dönüşüyor. Ya da endüstrileşmeye gidiyor. Dar bir noktada durup iki yandan birine doğru yuvarlanıyor. Ancak galakside hemen her dünya endüstri tarafına doğru devrilmiş."

"Çünkü daha iyi."

"Belki. Ama bu sonsuza kadar böyle devam edemez. Şimdi o yuvarlanmanın sonuçlarım seyrediyoruz. İmparatorluk daha fazla süremez. Çünkü 'fazla kızdı'. Aklıma başka bir tanımlama gelmiyor. Bunu neyin izleyeceğini bilmiyoruz. Psiko-tarih sayesinde çökmeyi durdurabilirsek ya da daha büyük bir ihtimalle çöküşten sonra yeniden canlanmayı sağlayabilirsek, böylece yine bir ‘fazla kızma' sürecini mi başlatmış oluruz? İnsanlığın tek geleceği bu mu? Sisyphus gibi kayayı iterek tepenin doruğuna çıkarmak ve bunun tekrar aşağıya yuvarlandığını seyretmek?"

"Sisyphus da kim?"

"İlkel mitolojiden bir kahraman. Yugo, daha fazla kitap okumalısın."

Amaryl omzunu silkti. "Sisyphus'u öğrenebilmek için mi? Önemli değil ki. Belki psiko-tarih bize yeni bir toplumun yolunu gösterir. Şimdiye kadar

gördüklerimizden çok farklı, dengeli, istenebilir bir toplum."

Seldon, "Öyle olacağını umarım," diyerek içini çekti. "Öyle olacağını umarım. Ama henüz bunun izini bulamadık. Yakın gelecek için çevredeki dünyaların ayrılmalarını sağlamaya çalışacağız. Ve bu da Galaksi İmparatorluğunun çöküşünün başlangıcı olacak."

4

Hari Seldon, "Ve ona bunun Galaktik İmparatorluğunun çöküşünün başlangıcı olacağını söyledim," dedi. "Öyle de olacak, Dors."

Dors onu dinlerken dudakları gerilmişti. Kadın Seldon'un birinci bakanlığını sükûnetle kabul etmişti. Her şeyi ettiği gibi. Onun tek görevi Seldon'u ve psiko-tarihi korumaktı. Ama bu işin adamın görevi yüzünden daha zorlaştığını biliyordu. İnsanın güvende olması için dikkati çekmemesi gerekirdi. Ancak imparatorluğun simgesi olan Uzay Gemisi ve Güneş, matematikçiyi aydınlattığı sürece hiçbir fiziksel engel tam anlamıyla yararlı olamayacaktı.

Şimdi içinde yaşadıkları bu lüks, casus ışınları ve içeriye binlerinin sokulmaması, sadece kendine sağlanan adeta sonsuz fonla tarih araştırmalarını sürdürmesi, evet, bunların hiçbiri Dors'u tatmin etmiyordu. Bütün bunları Streeling Üniversitesindeki eski daireleriyle seve seve değişebilirdi. Daha da iyisi kimsenin onları tanımadığı adsız bir sektörde, adsız bir daireye yerleşmeyi tercih edecekti.

Dors, "Anlattıklarının hepsi çok iyi, çok güzel, sevgili Hari," dedi. "Ama yeterli değil."

"Yeterli olmayan nedir?"

"Bana verdiğin bilgi. Çevredeki Dış Dünyaları kaybedebileceğimizi söylüyorsun. Nasıl? Neden?"

Seldon hafifçe güldü. "Bunu bilmek ne kadar iyi olurdu, Dors. Ama psiko-tarih henüz bize bunu açıklayacak kadar gelişmedi."

"Öyleyse bana bu konuda ne düşündüğünü söyle. Uzaklardaki yerel valiler çok mu hırslılar? Bağımsızlıklarını ilan etmek mi istiyorlar?"

"Tabii bu da bir faktör. Geçmişte de benzer şeyler oldu, bu konuyu benden çok daha iyi biliyorsun. Ama bağımsızlık hiçbir zaman uzun sürmedi. Ancak bu kez sürekli olabilir."

"İmparatorluk daha zayıf olduğu için mi?"

"Evet. Çünkü ticaret eskisi kadar kolaylıkla yapılamıyor. Çünkü iletişim eskisinden daha zor. Çünkü çevredeki valiler aslında bağımsızlığa her zamankinden çok daha yakınlar, içlerinden biri hırsları yüzünden başkaldırırsa..."

• "Bunu hangisi yapacak? Söyleyebilir misin?"

"Söyleyemem. Olanaksız. Bu evrede psiko-tarihten zorlukla öğrenebildiğimiz şu: Olağanüstü yetenekleri olan hırslı bir vali ortaya çıkarsa koşulların, amaçlarına erişmesi için geçmişe göre çok daha uygun olduğunu görecek. Tabii başka şeyler de olabilir. Büyük bir doğal felaket ya da uzaklardaki iki Dış Dünya koalisyonları arasındaki ani bir iç savaş. Bunlardan hiçbirini önceden tahmin edemiyoruz. Ancak böyle bir şey baş gösterirse sonuçların bir yüzyıl öncesine göre çok daha ciddi olacağını söyleyebiliyoruz."

"Çevrede olacakları daha kesin bir biçimde bilmediğinize göre eylemleri, Trantor'un değil de çevrenin etkilenmesini sağlayacak şekilde nasıl yönlendirebilirsiniz?"

"İkisini de göz hapsine alarak. Trantor'da denge sağlamaya çalışarak. Ancak aynı şeyi çevre için yapmaktan kaçınarak. Psiko-tarihin nasıl çalıştığını daha etraflıca öğrenemeden bu bilimin olayları otomatik bir biçimde geliştirmesini bekleyemeyiz. O yüzden bir benzetme yaparak devamlı el kontrollerinden yararlandığımızı söyleyebilirim. Önümüzdeki günlerde teknik kesinleştirilecek ve el kontrolüne ihtiyaç azalacak."

Dors, "Ama bu ilerideki günlerde olacak," dedi. "Öyle değil mi?"

"Öyle. Aslında bu bile sadece bir umut."

"Çevreyi elden çıkarmamaya karar verirsek Trantor ne tür sorunlarla karşı karşıya kalacaklar?"

"Olasılıklar aynı... Ekonomik ve toplumsal faktörler, doğal afetler, yüksek mevkideki hırslı kişiler arasındaki rekabet. Yugo'ya, imparatorluğu 'fazla kızdı' diye tarif ettim. Trantor da imparatorluğun en kızgın bölümü. Her şey. Sanki arızalanmaya başlıyor. Su, ısıtma, kanalizasyon, yakıt boruları, her şey. Bu konuda olağanüstü sorunlarla karşılaşıyorlar. Son zamanlarda ben de dikkatimi gitgide daha çok bu konuya vermeye başladım."

"İmparatorun ölümüne ne dersin?"

Seldon ellerini açtı. "Sonunda olacak tabii. Ama Cleon'un sağlığı yerinde. Benimle yaşıt zaten. Tabii daha genç olmak isterdim. Neyse... İmparator fazla yaşlı sayılmaz. Oğlu tahta çıkarılacak gibi biri değil. Ama

tabii taht üzerinde hak iddia eden çok olacak. Bu durum sorunlar çıkmasına yeter de artar bile. İmparatorun ölümünü de daha üzücü bir hale sokacak. Yine de her şey tarih açısından felaket olmayabilir."

"Öyleyse imparatorun suikaste kurban gittiğini düşünelim."

Seldon endişeyle başını kaldırdı. "Bu sözü söyleme! Korunuyoruz ama bu kelimeyi ağzına bile alma!"

"Hari, gülünç olma. Suikast hesaba katılması gereken bir olasılık. Bir ara Joranumcuların iktidarı ele geçirmeleri ihtimali belirmişti. Başarsalardı o zaman imparatoru da şu ya da bu şekilde..."

"Pek sanmıyorum. İmparator bir kukla olarak daha çok işe yarardı. Zaten bu konuyu unutmalısın. Joranum geçen yıl Nishaya'da öldü. Acınacak bir haldeydi."

"Ama yandaşları vardı."

"Tabii. Herkesin yandaşı vardır. Trantor Krallığı ve Galaksi İmparatorluğu tarihinin ilk devrelerini incelerken doğduğum dünyada yani Helicon'da kurulmuş olan Globalist Partisi sözlerine rastladın mı?"

"Hayır, rastlamadım. Seni kırmak istemem, Hari. Ama tarihte, Helicon'un önemli rol oynadığı bir olayla hiç karşılaşmadım."

"Kırılmıyorum, Dors. Ben her zaman, Tarihi olmayan bir dünya mutlu bir yerdir,' derim. Her neyse... İki bin dört yüz yıl önce Helicon'da bir grup insan ortaya çıkarak evrende sadece Helicon'da insanların yaşadığına kesinlikle inandıklarını söylediler. Helicon, *evrendi!* Bu dünyanın ötesinde küçücük yıldızlarla bezenmiş gökyüzü küresi vardı."

Dors, "Buna nasıl inanabildiler?" diye sordu. "Herhalde Helicon da imparatorluğun bir bölümüydü."

"Evet. Ama Globalistler imparatorluğun varolduğunu gösteren kanıtları kabul etmiyorlardı. Onlara göre bu kanıtlar ya hayal ya da özellikle söylenmiş yalanlardı. İmparatorluk elçileri ve memurlarının bir nedenle bu rolleri oynadıklarını iddia ediyorlardı. Mantığa karşı bağışıklıydılar sanki."

"E, sonra ne oldu?"

"Sanırım kendi dünyasının tek gezegen olduğunu düşünmek her zaman insanın hoşuna gider. Globalistler en etkili oldukları günlerde gezegende yaşayanların yüzde onunu kendi taraflarına çektiler. Sadece yüzde onunu. Ama ateşli bir azınlıktılar ve kayıtsız çoğunluğun sesini boğdular. Neredeyse yönetimi ele geçiriyorlardı."

"Ama geçiremediler. Öyle değil mi?"

"Evet, geçiremediler. Çünkü Globalizm imparatorlukla yapılan ticaretin azalmasına neden oldu. Ekonomi tepe üstü gitti. Bu inanç halkın cebini etkilemeye başlayınca, parti taraftarlarını çok çabuk kaybetti. Bu yükselme ve alçalma o sırada çok kişiyi şaşırtmıştı. Ama psiko-tarih herhalde bunun kaçınılamayacak bir şey olduğunu gösterir, o zaman kimse bu konuyla ilgilenmezdi."

"Anlıyorum... Hari bu hikâyeyi bana neden anlattın? Bunun konuştuğumuz konuyla bir ilgisi vardı sanırım."

"Evet, var. Şunu söylemek istiyorum, bu tür akımlar tümüyle ortadan kalkmazlar. İlkeleri, aklı başında insanlara ne kadar gülünç gelirse gelsin hem de. Şu anda, şimdi, *bugün* Helicon'da hâlâ Globalistler var. Sayıları çok değil. Ama arada sırada yetmiş, seksen kişi bir araya gelip, bundan ‘Global Kongre' diye söz ediyorlar. Birbirlerine Globalizm'den söz etmekten müthiş bir zevk alıyorlar... Eh, Joranum akımı daha on yıl önce bu dünyada müthiş bir tehlike sayılıyordu. Ama öldü. Kahramanca ölmedi üstelik. Sürgünde bir mum gibi eriyerek son nefesini verdi. Mahvolmuş biriydi o."

Dors ayağa kalkarak çabucak odanın dibine kadar gitti. Kollarını iki yanında sallıyordu ve yumruklarını sıkmıştı. Sonra döndü ve hâlâ koltuğunda oturan profesörün karşısında durdu. "Hari, izin ver de sana düşündüklerimi açıklayayım. Psiko-tarih, Trantor'da ciddi karışıklıklar çıkacağını açıklıyor. Öyleyse hâlâ Joranumcular varsa, onlar imparatora suikast yapmak için komplolar hazırlıyorlar demektir."

Seldon sinirli sinirli güldü. "Sen gölgelerden bile korkuyorsun, Dors. Gevşe biraz."

Ama adam karısının bu sözlerini kafasından kolay kolay kovamadı.

5

Wye Sektöründe bir gelenek vardı. İki yüzyıldan daha uzun bir süreden beri imparatorluğu yöneten I. Cleon'un Entun Hanedanına karşı gelmek. Bu muhalefet yıllar önce Wye valilerinin ailelerinin üyeleri tahta çıkarak imparator oldukları sırada başlamıştı. Wye Hanedanı ne uzun ömürlü, ne de başarılı olmuştu. Ama Wye yöneticileri ve vatandaşları bir zamanlar çok üstün olduklarını unutmamışlardı. Geçici bir süre için ve başarısızlıkla sonuçlansa bile. Kendi kendine Wye Valisi olduğunu ilan eden Rachelle on sekiz yıl önce imparatorluğa meydan okuduğu zaman bu, sektördekilerin hem gururunu, hem de öfkesini arttırmıştı.

Bu yüzden de önde gelen komploculardan oluşan küçük grubun Trantor da kendilerini mümkün olduğu kadar güvende hissettikleri tek yer Wye'dı.

Şimdi onlardan beşi sektörün kenar bir mahallesinde, bir masanın başında oturuyorlardı. Odanın eşyaları çok eskiydi ama burası iyi korunuyordu.

Diğerlerininkinden biraz daha yenice bir iskemlede oturan adam onların liderleri sayılabilirdi. Yüzü sıska, rengi soluktu. Ağzı büyüktü. Dudağının rengi çok uçuk olduğu için hemen hemen belli olmuyordu. Saçları kırlaşmaya başlamıştı. Fakat gözleri sönmeyen bir öfkeyle sanki alev alev yanıyordu.

Komplocu tam karşısında oturan adama bakmaktaydı. O daha yaşlı ve yumuşak tavırlıydı. Saçları hemen hemen tümüyle beyazlaşmıştı. Konuşurken tombul yanakları titriyordu.

Lider sert sert, "E?" dedi. "Hiçbir şey yapmadığın anlaşılıyor. Açıkla!"

Yaşlı adam, "Ben eski bir Joranumcuyum, Namarti," diye cevap verdi. "Sana davranışlarımı neden açıklayayım?"

Bir zamanlar Laskin ‘Jo-Jo' Joranum'un sağ kolu olan Gambot Deen Namarti homurdandı. "Sürüyle eski Joranumcu var. Çoğu beceriksiz, pısırık ve her şeyi unutmuş durumda. Eski bir Joranumcu olmak bazen yaşlı bir ahmak olmak anlamına da gelebilir."

İhtiyar adam iskemlesinde arkasına yaslandı. "Bana ‘yaşlı bir ahmak' mı diyorsun? Bana? Kaspal Kaspalov'a? Sen daha partiye girmeden önce ben Jo-Jo'nun yanındaydım. Sen bir amaç bulmaya çalışan yırtık pırtık giysili bir hiç olduğun günlerde."

Namarti sert sert, "Benim sana, ‘Yaşlı ahmak,' dediğim yok," diye söylendi. "Sadece bazı eski Joranumcuların aptal olduğunu söylüyorum. Bana onlardan olmadığını göstermek için elinde bir fırsat var."

"Jo-Jo'yla olan ilişkim..."

"Bunu unut! O öldü!"

"Joranum'un ruhunun yaşadığından eminim."

"Eğer bu düşünce savaşımızda bize yardım edecekse, o zaman ruhu gerçekten hâlâ yaşıyor demektir. Ama diğerleri için. Bizim için değil. Biz onun bazı hatalar yaptığını biliyoruz."

"Bunu reddediyorum!"

"Hatalar yapan sıradan bir insanı kahraman haline sokmaya çalışma! Joranum, sadece hitabetle, sözlerle bütün bir imparatorluğu ayağa kaldırabileceğini sandı..."

"Tarih, geçmişte sözlerin dağları bile yerlerinden oynattığını gösteriyor!"

"Ama onların Joranum'un söylediği sözler olmadığı belli. Çünkü o hata yaptı. Mycogen'li olduğunu beceriksizce yöntemlerle saklamaya çalıştı. Daha da kötüsü bir oyuna gelerek Birinci Bakan Eto Demerzel'i robot olmakla suçladı. Onu bu suçlama konusunda uyardım. Ama beni dinlemedi. İşte bu yüzden mahvoldu. Şimdi yeniden başlayalım, tamam mı? Yabancılar konusunda Joranum'un ruhundan yararlanabiliriz. Ama bunun bizi büyülemesine izin vermemeliyiz."

Kaspalov sesini çıkarmadı. Diğerleri bir Namarti'ye baktılar, bir yaşlı adama. Sonra tekrar lidere döndüler. Tartışmayı Namarti'ye bırakmak onlara yetiyordu.

"Joranum, Nishaya'ya sürüldüğü zaman parti bölündü. Sanki ortadan kalktı." Namarti'nin sesi sertti. "Aslında gerçekten de ortadan kalktı. Benim dışımda. Ben yıkıntılardan parçalar toplayarak yavaş yavaş bir ağ oluşturdum. Şimdi de bütün Trantor'a yayılmış durumda. Herhalde bunu biliyorsun."

Kaspalov, "Biliyorum, şef," diye mırıldandı. Bu unvanı kullanmasından liderle barışmaya çalıştığı anlaşılıyordu.

Namarti sinirli sinirli gülümsedi. Kendini böyle çağırmaları için ısrar etmiyordu. Ama bu sözü duymak her zaman hoşuna giderdi. "Sen de bu ağın

bir parçasısın ve görevlerin var."

Kasparov kımıldandı, için için kendi kendiyle tartıştığı anlaşılıyordu. Sonunda, "Bana Joranum'u eski birinci bakanı robot olmakla suçlamaması için uyardığını söyledin, şef," dedi. "Onun seni dinlemediğinden söz ettin. Ama o yine de düşünceni açıklamana izin vermiş. Ben de aynı haktan yararlanarak hatalı bulduğum bir şeyi işaret edebilir miyim? Beni dinler misin? Joranum'un seni dinlediği gibi? Onun gibi önerilere aldırmasan bile?"

"Ne düşündüğünü tabii ki söyleyebilirsin, Kaspalov. Burada da bunun için bulunuyorsun. Derdin nedir?"

"Yeni taktiklerimiz yanlış, şef. Karmaşaya neden oluyor ve zarar veriyorlar."

"Tabii! Zaten amaç da bu!" Namarti iskemlesinde kıpırdandı. Öfkesine zorlukla hakim olabiliyordu. "Joranum ikna gücünden yararlanmaya çalıştı. Ama bunun bir yararı olmadı. Biz *harekete* geçerek Trantor'u devireceğiz."

"Ne kadar süre? Ve ne pahasına?"

"Gerektiği sürece. Aslında bu bize pek pahalıya mal olmayacak. Şurada elektrik kesintisi. Burada su. Kanalizasyon taşması. Havalandırma sisteminin durması. Zorluklar, rahatsızlıklar..."

Kaspalov aynı fikirde olmadığını belirtmek için başını salladı. "Bunlar birikir..."

"Tabii birikir, Kaspalov. Biz halkın sıkıntı ve öfkesinin birikmesini istiyoruz. Dinle, Kaspalov. İmparatorluk çürüyor. Herkes biliyor bunu. Doğru dürüst düşünebilen herkes. Teknoloji her yerde başarısızlığa uğrayacak. Biz bir şey yapmasak bile. Biz sadece biraz yardımcı oluyoruz."

"Bu tehlikeli bir şey, şef. Trantor'un içyapısı inanılmayacak kadar karmaşık. Dikkatsiz bir itiş onun yıkılıp harap olmasına yol açabilir. Yanlış ipi çekersem Trantor iskambil kâğıtlarından yapılmış bir ev gibi devrilir."

"Şu ana kadar devrilmedi."

"Ama ileride devrilebilir. Halk bu işin gerisinde bizim olduğumuzu anladığı zaman ne yapar? Bizi parça parça eder. İktidardakilerin güvenlik görevlilerini ya da silahlı kuvvetleri çağırmalarına hiç gerek kalmaz. Güruh bizi mahveder."

"Halk bizi suçlayacak kadar bilgiyi nasıl edinir? Öfkesi hükümetin ve imparatorun danışmanlarının üzerinde yoğunlaşır. Halk bundan başka bir şeye bakmaz."

"Yaptıklarımızı bile bile nasıl yaşarız? Buna nasıl dayanırız?" Yaşlı adam bu soruları fısıltıyla sormuştu. Güçlü duyguların etkisinde olduğu belliydi. Sonra masanın üzerinden yalvarırcasına liderine baktı. Sadık kalacağına yemin ettiği o adama. Bunu, Namarti'nin Jo-Jo Joranum'un bıraktığı özgürlük sancağını gerçekten taşıyacağına inandığı için yapmıştı. Ama Kaspalov şimdi, Jo-Jo, hayallerinin bu yoldan gerçekleştirilmesini ister miydi, diye düşünüyordu.

Namarti dilini şaklattı. Tıpkı bir anne ya da babanın çocuğu yaramazlık ettiği zaman yaptığı gibi. "Kaspalov, birdenbire duygusallaşmadın ya? İktidara gelir gelmez parçaları toplar ve her şeyi yeniden inşa ederiz. Herkesi, Joranum'un halkın hükümete katılmasıyla ilgili o eski konuşmasıyla yanımıza çekeriz. Onların daha fazla temsil edileceklerini söyleriz. Yerimizi sağlamlaştırdıktan sonra da daha etkili ve güçlü bir hükümet kurarız. Böylece daha iyi bir Trantor ve daha güçlü bir imparatorluk elde etmiş oluruz. Bir tür tartışma sistemi kurarız. Diğer dünyaların temsilcileri sersemleyinceye kadar bol bol konuşurlar. Ama yönetim *bizde* olur."

Kaspalov orada, kararsızca oturuyordu.

Namarti neşesizce gülümsedi. "Emin değil misin? Bu davayı kaybetmeyeceğiz. Şimdiye kadar her şey kusursuz gelişti. Bundan sonra da öyle olacak. İmparator neler olup bittiğinin farkında değil. Bu konuda dünyadan haberi yok onun. Birinci bakan ise bir matematikçi. Evet, Joranum'u mahvettiği doğru ama ondan sonra hiçbir şey yapmadı."

"Onda bir şey varmış... Bir şey..."

"Unut bunu. Joranum'un o konuya önem verme nedeni Mycogen'li olmasıydı. Tıpkı robot deliliği gibi. Matematikçinin elinde *hiçbir şey yok."*

"Tarihi psikanaliz ya da böyle bir şey. Joranum'un bir keresinde ondan söz ettiğini..."

"Unut bunu! Sen sadece üzerine düşeni yap. Anemoria Sektöründe havalandırmayla sen ilgileniyorsun değil mi? Tamam öyleyse. Sistemin kendi seçeceğin bir yöntemle bozulmasını sağla. Ya çalışmaz olsun ve nem oranı yükselsin ya da pis kokular çıkarsın. Veya başka biçimde arızalansın. Bu yöntemlerden hiçbiri insanların ölmelerine neden olmaz. Onun için kendini suçlu bularak telaşlanma. Sadece insanların rahatını kaçıracak, sıkıntı ve öfkelerini arttıracaksın. Sana güvenebilir miyiz?"

"Belki genç ve sağlıklı kimseler rahatsız olacak ve öfkelenecekler. Ama ya çocuklar, ihtiyarlar ve hastalar daha kötü etkilenirlerse?"

"Sen hiç kimseye zarar gelmemesi için ısrar mı edeceksin yine?"

Kaspalov bir şeyler mırıldandı.

Namarti, "Bir şey yaparken bundan hiç kimsenin zarar görmeyeceğini garanti edemezsin. Sen sadece işini yap. Bunu, pek az kimsenin zarar göreceği biçimde başarmaya çalış. Yani eğer vicdanın ısrar ediyorsa. Ama *işini yap!"*

Kaspalov, "Dinle!" dedi. "Söylemem gereken bir şey daha var, şef."

Namarti yorgunu yorgun, "Söyle öyleyse," diye emretti.

"Yıllar boyunca içyapıya zarar vermeyi sürdürebiliriz. Herhalde iktidarı ele geçirmek için gitgide artan hoşnutsuzluktan yararlanman gerekecek bir an gelecek. Bu işi nasıl başarmayı düşünüyorsun?"

"Bu işi nasıl yapacağımızı kesin olarak öğrenmek mi istiyorsun?"

"Evet. Ne kadar çabuk saldırırsak, zarar da o kadar az olur. Böylece ameliyat daha büyük bir ustalıkla yapılmış sayılır."

Namarti ağır ağır, "Bunun ne tür bir ameliyat olacağına henüz karar vermiş değilim," dedi. "Ama hepsi olacak. O zamana kadar üzerine düşeni yapacak mısın?"

Kasparov bıkkınca başını salladı. "Evet, şef."

"O halde git." Namarti sert bir hareketle adamın çıkmasını işaret etti.

Kasparov ayağa kalktı. Döndü ve odadan çıktı. Namarti arkasından bakıyordu. Sonra sağındaki adama döndü. "Kaspalov'a güvenemeyiz. O bizi sattı. Şimdi de bize ihanet etmek için gelecekle ilgili planlarımı öğrenmek istiyor, icabına bak."

Komplocu başını salladı ve diğer iki adamla birlikte oradan ayrıldı. Namarti odada yalnız kalmıştı. Işıklı duvar panolarını söndürdü. Tümüyle karanlıkta kalmamak için sadece tavandaki kare biçimi lambayı yaktı.

Her zincirin zayıf bir halkası vardır, diye düşünüyordu. Zayıf halkaları. Ve onların ortadan kaldırılmaları gerekir. Bunu geçmişte de yapmak zorunda kaldık. Sonunda dokunulamayacak bir örgütümüz oldu. Loşlukta gülümserken yüzü vahşi bir ifadeyle çarpıldı. Sonuçta ağ sarayın içine kadar bile uzanıyordu. Tabii durum orada tam anlamıyla kesin ve sağlam değildi. Ama ilk adımlar atılmıştı. Daha da güçleneceklerdi.

6

İmparatorluk sarayı bahçelerinin kubbeyle korunmayan bölümlerinde hava hâlâ çok güzeldi. Sıcak ve güneşli. Bu her zaman olmuyordu. Hari, Dors'un bir keresinde ona, "Kışları çok soğuk ve fazla yağmurlu bu yeri özellikle seçtiler," dediğini hatırlıyordu. "Aslında buna seçmek denmez ya. Burası, Trantor Krallığının ilk yıllarında Morovian ailesinin malikânesiydi. Krallık bir imparatorluğa dönüştüğü zaman hükümdarın yerleşebileceği çok yer vardı artık. Sayfiye yerleri, kışlıklar, spor ve av köşkleri, deniz kenarında villalar. Gezegenin üzeri ağır ağır kubbelerle örtülürken burada yaşayan bir imparator koşullardan çok hoşlandı. O yüzden buranın üzerine kubbe yapılmadı. Ve kubbesiz *tek* yer olarak kaldığı için de özel bir bölge sayılmaya başlandı. Böyle eşsiz bir yer olması ondan sonraki imparatorun hoşuna gitti... Ondan sonrakinin de... Ondan sonrakinin de... İşte böylece bir gelenek oluştu."

Seldon böyle şeyler duyduğunda yaptığı gibi, psiko-tarih bu konuyu nasıl incelerdi, diye düşünmüştü. Bir bölgenin kubbesiz kalacağını bildirir ama bunun hangisi olduğunu açıklayamazdı belki. Bu dereceye kadar bir tahminde bulunabilir miydi? Yoksa her tarafın kubbelerle örtüleceğini mi bildirirdi? Ya da birkaç yerin kubbesiz kalacağını? Ve böylece yanılır mıydı? Bu bilim, önemli olan o sürede tahtta oturan imparatorun ve sadece bir kapris yüzünden bu kararı veren imparatorun kişisel zevklerini hesaba nasıl katabilirdi? Ah, bu karmaşaya neden olurdu. Çılgınlığa.

I. Cleon'un güzel havanın zevkini çıkardığı belliydi.

İmparator, "Artık yaşlanıyorum, Seldon," dedi. "Bunu sana söylememe gerek yok. Sen ve ben aynı yaştayız. İçimden tenis oynamak ya da balığa çıkmak gelmiyor. Bu da yaşlılık işareti değil mi? Oysa gölü daha yeni balıklarla doldurdular. Ben sadece bahçe yollarında ağır ağır dolaşmaktan hoşlanıyorum." Konuşurken bir yandan da kuruyemiş yiyordu. Bu, matematikçinin vatanı Helicon'da herhalde ‘Bal kabağı çekirdeği' diye tanımlanırdı. Ama biraz daha büyüktü ve onlar kadar lezzetli değildi. Cleon

çekirdekleri usulca dişlerinin arasında kırıyor, ince kabuklarını çıkararak içini ağzına atıyordu.

Seldon bu çekirdeklerin tadından pek hoşlanmazdı ama tabii imparator ikram ettiği için birkaç tane almak ve yemek zorunda kaldı.

İmparatorun avcunda kabuklar vardı. Onları atmak için dalgınca etrafına bakınarak bir kap ya da kutu arıyordu. Öyle bir şeyi göremedi. Ama bir bahçıvan biraz ötede duruyordu. İmparatorun huzurunda olduğu için hazır vaziyetini almış ve başını saygıyla eğmişti.

Cleon, "Bahçıvan!" dedi.

Adam çabucak yaklaştı. "Efendimiz!"

İmparator kabukları bahçıvanın avcuna döktü. "Bunları benim için atıver."

"Peki, efendimiz."

Seldon atıldı. "Bende de birkaç kabuk var, Gruber."

Gruber elini uzatarak adeta çekine çekine, "Peki, birinci bakan," dedi.

Gruber telaşla uzaklaşırken imparator merakla arkasından baktı. "Bu adamı tanıyor musun, Seldon?"

"Evet, efendimiz, tanıyorum. Eski bir dost."

"Bir *bahçıvan* senin eski dostun mu? Ne o? Durumu bozulmuş olan matematikçi bir arkadaşın mı bu adam?"

"Hayır, efendimiz. Belki hikâyeyi hatırlıyorsunuz. Cömertliğiniz sayesinde bu mevkiye ilk getirildiğim zaman..." Matematikçi öksürerek o olayı hatırlatmanın en uygun yolunu aradı. "... Çavuş benim hayatımı tehdit etmişti."

"Şu suikast girişimi." Cleon sanki bir sabır kaynağı arıyormuş gibi gökyüzüne baktı. "Neden herkes bu kelimeden korkuyor, anlayamıyorum!"

Seldon, "Belki de hepimiz imparatorumuzun başına istenmeyecek bir şey gelmesi ihtimalinden, sizden daha çok korkuyoruz." Kaypakça konuşmuştu. Ve Cleon'un duygularını okşamayı kolaylıkla öğrendiği için kendi kendini biraz aşağı görüyordu.

Cleon alayla gülümsedi. "Herhalde. Bunun Gruber'le ne ilgisi var? Adı böyle miydi?"

"Evet, efendimiz. Mandell Gruber. Eski günleri düşünecek olursanız sanırım hatırlayacaksınız. O gün bir bahçıvan elinde tırmıkla koşup gelmişti. Beni silahlı bir çavuşa karşı korumaya hazırlanıyordu."

"Ah, evet. Bu işi yapan o bahçıvan mıydı?"

"Evet, efendimiz, o bahçıvandı. O günden beri onu bir dost sayıyorum. Bahçeye hemen hemen her çıkışımda onunla karşılaşıyorum. Galiba bana göz kulak olması gerektiğini düşünüyor. Tabii ben de ona karşı dostça duygular besliyorum."

"Sana hak veriyorum... Ha, bu konu açılmışken, müthiş eşin Dr. Venabili nasıl? Onu pek sık göremiyorum."

"O bir tarihçi, efendimiz. Geçmişe dalıp kayboluyor sanki."

"Seni korkutmuyor mu? Açıkçası beni korkuturdu. Bana o çavuşa nasıl davrandığını anlattılar. İnsanın neredeyse adama acıyası geliyor."

"Dors benim adıma böyle davrandı, efendimiz. Ama son zamanlarda öyle davranmasına neden olacak bir olay çıkmadı. Her taraf çok sakin."

İmparator gözden kaybolmakta olan bahçıvanın arkasından baktı. "Bu adamı ödüllendirdik mi?"

"Evet, efendimiz. Karısı ve iki kızı var. İki kızın da çocuklarını eğitebilmeleri için yeteri kadar para ayrıldı."

"Çok güzel. Ama bahçıvanın da terfi ettirilmesi gerekiyor sanırım. İyi bir bahçıvan mı?"

"Çok iyi!"

"Başbahçıvan... Malcomber... Adının bu olduğundan pek emin değilim ya... iyice yaşlandı. Belki artık işin üstesinden gelecek durumda da değil. Yetmişini aşkın. Gruber onun görevlerini yüklenebilir mi dersin?"

"Bunu yapabileceğinden eminim, efendimiz. Ama şimdiki işini çok seviyor. Bu sayede her türlü havada dışarıda dolaşabiliyor."

"Bir işi övmenin garip bir yolu bu. Onun yönetmeye alışacağından eminim. Bahçelerin yenilenmesi için birine *gerçekten* ihtiyacım var. Hım... Bu konuyu düşünmeliyim. Belki de dostun Gruber tam bana gereken bir adamdır... Ha, aklıma gelmişken, Seldon. Etrafın çok sakin olduğunu söylerken neyi kastettin?"

"Sadece şunu söylemek istedim, efendimiz: Sarayda bir tatsızlık olduğunu gösteren hiçbir işaret yok. Önüne geçilemeyecek o entrika merakı da mümkün olduğu kadar düşük düzeyde."

"Eğer imparator olsaydın böyle söylemezdin. Özellikle bütün o memurları ve şikâyetlerini dinlemek zorunda kalsaydın. Bana iki haftada bir gelen raporlarda Trantor'un çeşitli yerlerinde aksaklıklar olduğu bildiriliyor. Sen her şeyin sakin olduğunu nasıl söyleyebiliyorsun?"

"Böyle şeyler olması normal."

"Daha önceki yıllarda aksaklıkların bu kadar sık olduğunu hatırlamıyorum."

"Belki de bunun nedeni o günlerde böylesi olayların sık sık olmaması, efendimiz. İç yapı zamanla eskiyor. Gerekli onarımın uygun biçimde yapılması için zaman, çaba ve çok da para lazım. Şu ara vergilerin arttırılması pek hoş karşılanmaz."

"Vergilerin arttırılması için uygun bir zaman hiç yok ki. Anladığım kadarıyla halk, bu arızalar yüzünden ciddi bir hoşnutsuzluk duyuyormuş. Bunlara bir son verilmeli. Bunu sen sağlamalısın, Seldon. Psiko-tarih bu konuda ne diyor?"

"Her şeyin eskidiğini."

"Ah, bütün bunlar bu güzel günü bana zehir ediyor. Her şeyi sana bırakıyorum, Seldon."

Matematikçi usulca, "Peki, efendimiz," dedi.

İmparator hızla uzaklaşırken Seldon, bütün bunlar bu güzel günü bana da zehir ediyor, diye düşündü. Merkezde her şeyin arızalanması, istediği o seçenek değildi. Ama aksaklıkları nasıl engelleyecek, krizi nasıl atlatacaktı?

Psiko-tarih bu soruyu cevaplamıyordu.

7

Raych Seldon kendini olağanüstü mutlu hissediyordu. Çünkü aylardan beri ilk kez annesi ve babası saydığı kişilerle baş başa yemek yiyordu. Bir aile yemeğiydi bu. Raych onların biyolojik bakımdan annesiyle babası olmadıklarını biliyordu ama önemli değildi. Genç adam Hari'yle Dors'a büyük bir sevgiyle gülümsedi.

Bulundukları yer, eski günlerde Streeling'de oturdukları apartman gibi sıcak atmosferli değildi. O günlerde yuvaları küçük ve samimi havalıydı. Geniş üniversitede ufak bir mücevher gibiydi orası. Ama ne yazık ki, şimdi hiçbir şey birinci bakanın saraydaki dairesinin görkemini gizleyemezdi.

Raych bazen aynada kendine bakıyor ve bütün bunların nasıl olduğunu düşünüyordu. Uzun boylu değildi. Boyu sadece 1.63'dü. Annesinden de, babasından da kısa boyluydu. Vücudu tıknaz ama kaslıydı. Şişman değildi. Saçları siyah, bıyığı da Dahi tarzıydı. Mümkün olduğu kadar siyah ve gür.

Raych aynada, kader yüzüne gülerek Hari ve Dors'la karşılaşmasını sağlamadan önceki o sokak çocuğunu hâlâ görebiliyordu. Seldon o zamanlar çok daha gençti tabii. Raych şimdi dış görünüşüne bakıyor ve hemen hemen matematikçinin o günkü çağında olduğunu anlıyordu. İşin şaşılacak yanı Dors'un haliydi. Dors, Raych'ın Billibotton'da Rittah Ananın evinin yolunu gösterdiği günkü kadar sağlıklı ve bakımlıydı. Fakirlik ve sefalet içine doğmuş olan Raych ise şimdi devlet hizmetinde çalışıyordu. Nüfus Bakanlığında küçük bir dişli çarktı.

Seldon, "Bakanlıkta işler ne durumda, Raych?" diye sordu. "Bir ilerleme var mı?"

"Biraz var, baba. Bazı yasalar geçirildi. Mahkemece kararlar verildi. Konferanslar verileceği açıklandı. Ama halkı etkilemek zor. İstediğin kadar kardeşlikten söz edip, nutuk at. Kimsenin kimseye kardeşçe duygular beslediği yok. Beni sinirlendiren de Dahl'lıların da diğerleri kadar kötü olmaları. Onlara eşit davranılmasını istediklerini söylüyorlar. Bu doğru. Ama fırsat bulurlarsa onlar da başkalarına eşit davranmayacaklar."

Dors, "İnsanların kafalarını ve kalplerini değiştirmek hemen hemen imkânsızdır, Raych," dedi. "Çabalamak ve haksızlıkların, hiç olmazsa en kötülerini ortadan kaldırmak yeterlidir."

Seldon başını salladı. "İşin kötüsü tarihin önemli bir bölümü boyunca hiç kimse bu sorunun üzerinde çalışmamış. İnsanların o eğlenceli ‘Ben senden üstünüm' oyununa dalıp yozlaşmalarına izin verilmiş. Şimdiyse bu pisliği temizlemek öyle kolay bir iş değil. Her şeyin istediği gibi gelişmesine ve bin yıl boyunca daha da kötüleşmesine izin verirsek, bu işi düzeltmek zaman istediği için şikâyet edemeyiz."

Raych, "Baba, bazen bana bu işi sırf beni cezalandırmak için vermişsin gibi geliyor," dedi.

Matematikçi kaşlarını kaldırdı. "Seni cezalandırmak için ne sebep olabilir?"

"Joranum'un sektörlerin eşitliği ve halkın hükümette daha fazla temsil edilmesiyle ilgili fikirlerini çok beğeniyordum ya."

Seldon karısına baktı. "Buna ne dersin, Dors? Bu çocuk alçakça ve sinsice davrandığımı düşünüyor. Ben bu karakterde biri değilim."

Dors'un dudaklarında hafif bir gülümseme uçuştu. "Raych, herhalde babanın böyle bir yanı olduğunu söylemek istemiyorsun."

"Aslında istemiyorum. Normal yaşam koşulları altında senden daha dürüst biri olamaz, baba. Ama gerekirse kart düzebilirsin. Bunu sen de biliyorsun. Psiko-tarih yardımıyla yapmayı umduğun da bu değil mi?"

Seldon kederle, "Şu ana kadar psiko-tarihten pek az yararlanabildim," dedi.

"Çok yazık. Ben de psiko-tarihin insanların bağnazlığı sorununu çözümleyeceğini umup duruyordum."

"Belki bunu başarabilir. Ama henüz yolunu keşfedemedim."

Yemek sona erdiğinde Seldon, "Raych, şimdi sen ve ben küçük bir konuşma yapacağız," dedi.

Dors, "Öyle mi?" diye mırıldandı. "Galiba ben davetli değilim..."

"Bakanlık işleriyle ilgili, Dors."

"Bakanlık saçmalıkları, Hari. Zavallı çocuktan benim hiç hoşuma gitmeyecek bir şeyi yapmasını isteyeceksin."

Seldon kesin bir tavırla, "Ben ondan *kendisinin* hoşuna gitmeyecek hiçbir şeyi yapmasını istemeyeceğim," diye açıkladı.

Raych, "Önemli değil, anne," dedi. "Bırak da babamla konuşalım. Söz veriyorum, sonradan sana her şeyi anlatacağım."

Dors gözlerini tavana dikti. "İkiniz de, ‘ama bu devlet sırrı,' diyeceksiniz. Söyleyeceklerinizi pekâlâ biliyorum."

Seldon kesin bir tavırla, "Aslında konuşmamız gereken bu," diye cevap verdi.

Dors ayağa kalkarken, dudakları gerilmişti. Kocasını, "Çocuğu kurtlara atma, Hari," diye son bir kez uyararak odadan çıktı.

O gittikten sonra Seldon yavaşça, "Korkarım yapmam gereken bu, Raych," dedi. "Seni kurtlara atmak."

8

Seldon'un ‘düşünme yerim,' diye tanımladığı özel bürosunda karşılıklı oturuyorlardı. Profesör burada sayısız saatler boyunca kalıyor, imparatorluk ve Trantor Hükümetinin karmaşıklıkları arasından kendine yol bulmaya çalışıyordu.

Seldon, "Gezegendeki servislerde son zamanlarda baş gösteren arızalan biliyor musun?" dedi. "Bu konuda bir şeyler okudun mu?"

Raych, "Evet, baba," diye cevap verdi. "Ama bildiğin gibi bizimki eski bir gezegen. Bütün gereken burada yaşayanların hepsini bu dünyadan göndermek, her şeyi kazıp çıkarmak ve yerlerine yenisini yerleştirmek, son bilgisayarları eklemek ve sonra herkesi geri getirmek. Ya da hiç olmazsa nüfusun yarısını. Trantor'un nüfusu yirmi milyara inerse daha iyi olur."

Matematikçi, "Hangi yirmi milyar?" diyerek gülümsedi.

Raych sıkıntıyla, "Keşke bilebilseydim," dedi. "İşin kötüsü gezegeni yeniden yaratamayız. Onun için yama vurup durmak zorundayız."

"Korkarım öyle, Raych. Ama bu olayların tuhaf bir yanı var. Şimdi söyleyeceklerimi kontrol etmeni istiyorum. Bu konuda bazı düşüncelerim var." Cebinden küçük bir küre çıkardı.

Raych, "O da nedir?" diye sordu.

"Trantor'un dikkatle programlanmış bir haritası. Raych, bana bir iyilik et ve şu masanın üzerini temizle."

Seldon küreyi masanın hemen hemen orta noktasına koydu. Elini yazı masasının gerisindeki koltuğunun kenarına yerleştirilmiş olan tuşların üzerine dayadı. Başparmağıyla bir düğmeye bastı. Odadaki ışıklar sönünce masanın üzeri sanki bir santim kalınlığındaymış gibi gözüken, yumuşak, fildişimsi bir ışıkla aydınlandı. Küre yassılarak masanın kenarlarına doğru uzandı.

Sonra ışık yer yer karardı ve biçim aldı. Raych otuz saniye kadar sonra şaşkınlıkla, "Bu Trantor'un bir haritası *gerçekten!"* diye bağırdı.

"Tabii. Sana söyledim ya. Ama böyle bir şeyi sektördeki bir alışveriş merkezinde bulamazsın. Bu, silahlı kuvvetlerin oynadıkları oyuncaklardan

biri. Trantor'u bir küre biçimde gösterebilir. Ama düzeysel bir görüntü daha iyi. Böylece istediklerimi sana daha rahat gösterebileceğim."

"Göstermek istediğin nedir baba?"

"Şey... Son bir iki yıl içerisinde sistemlerde arıza oluyor. Dediğin gibi bu eski bir gezegen ve biz de arızalar olmasını beklemeliyiz. Ancak arızalar çok sıklaştı ve görünüşte hemen hemen hepsinin nedeni de insan hatası."

"Bu mantıklı değil mi?"

"Evet, tabii. Mantık dahilinde. Üstelik depremler bakımından da doğru."

"Depremler mi? Trantor'da mı?"

"Trantor aslında sismik olmayan bir gezegen. Bunu bende itiraf ediyorum. Tabii böyle olması iyi bir şey. Yılda birkaç kez şiddetle sarsılan bir dünyayı kubbelerle örtmek mantıksızlık olur. Çünkü deprem sırasında kubbenin bir bölümü parçalanır. Annen başka bir dünyanın değil de Trantor'un imparatorluk merkezi oluşunun asıl nedeninin bu olduğunu söylüyor. ‘Trantor jeolojik bakımdan can çekişiyor,' diyor. Evet, belki gezegen can çekişiyor olabilir. Ama henüz ölmüş değil. Arada sırada hafif depremler oluyor. Son iki yılda üç kez görüldü."

"Ben bunun farkında değildim, baba."

"Çok kimse farkında olmadı zaten. Kubbe tek değil, yüzlerce parçadan oluşuyor. Deprem sırasında baskı ve gerilmeyi azaltmak için her biri kaldırılıp açılabiliyor. Bir deprem olduğu zaman bu on saniyeden bir dakikaya kadar sürer. O yüzden de kubbenin bir bölümü çok kısa bir süre için açılır. Bu o kadar çabuk olur ki altında dolaşan Trantor'lular durumu fark bile etmezler. Daha çok hafif bir sarsıntının ve tabak çanağın belli belirsiz şangırdadığının farkına varırlar. Yukarıdaki kubbenin açılıp kapandığını ve dış havanın içeri girdiğini akıllarına bile getirmezler. Hava koşulları nasıl olursa olsun."

"Bu iyi bir şey, öyle değil mi?"

"Öyle olması gerekir. Kubbe bilgisayara bağlıdır. Herhangi bir yerde deprem başladığı zaman o bölümün açılıp kapanmasını kontrol eden anahtar çalıştırılır. Böylece titreşim zarar verecek kadar güçlenmeden önce kubbe açılmış olur."

"Bu da iyi."

"Şimdi... Son iki yılda üç kere deprem oldu ve her seferinde de kubbe kontrol sistemleri çalışamadı. Kubbe hiç açılmadı ve her seferinde de onarım gerekti. Bunun için zaman ve para harcandı tabii. Önemli sayılacak bir süre

boyunca hava kontrolları iyi çalışamadı. Şimdi, Raych her üç olayda da sistemin arızalanması ihtimali ne kadar olabilir?"

"Yüksek olamaz değil mi?"

"Hiç olamaz hem de. Bu yüzde birden daha da az. Birinin depremden önce kontrolları bozduğu düşünülebilir. Şimdi... yüzyılda bir kez magma sızıntısı olur ve kontrol altına almak çok zordur. Çok geç kalmadan bununla ilgilenilmezse sonuçları düşünmek bile istemem. Neyseki bu konuda önemli bir şey olmadı ve olacağını da sanmıyorum. Ancak şimdi düşün... Bu haritada iki yıldır yakamızı bırakmayan arızaların olduğu yerleri bulacaksın. Yani insan hatasına bağlananları. Ancak bir kere olsun bu insanın *kim* olduğunu öğrenemedik."

"Bunun nedeni herkesin kendini korumaya çalışması."

"Korkarım haklısın. Herhangi bir bürokrasinin karakteristiğidir bu. Ve tarihin en kalabalık bürokrasi de Trantor'da. Peki, yerler konusunda ne düşünüyorsun?"

'Haritayı kırmızı ışıklı noktalar aydınlatıyordu şimdi. Bunlar Trantor'un kara yüzeyini kaplayan küçük sivilcelere benziyorlardı.

Raych dikkatle, "Şey..." diye mırıldandı. "Düzgün aralıklarla dağılmışa benziyorlar..."

"Evet, öyle! İşte ilginç olan da bu. Aslında Trantor'un daha eski bölümlerinde, önceden kubbeyle kapatılmış kısımların içyapısının diğer yerlere göre çok daha çürümüş olması gerekmez mi? Şimdi Trantor'un daha eski mahallelerini haritada maviyle göstereceğim, işte o zaman arızanın bu mavi bölümlerde o kadar sık olmadığını göreceksin."

"Ve?"

"Bütün bunların şu anlama geldiğini düşünüyorum, Raych. Arızalar aslında normal değil. Bunlara özellikle neden oluyorlar ve bir biçimde Trantor'a yayıyorlar. Mümkün olduğu kadar çok kimsenin etkilenmesi için. Böylece olabildiğince yaygın bir hoşnutsuzluk yaratıyorlar."

"Buna pek ihtimal veremiyorum."

"Öyle mi? Öyleyse şimdi arızaların yerine değil de zaman içinde dağılımlarına bakalım."

Kırmızı noktalarla mavi bölümler kayboldu. Trantor haritası bir süre öyle karanlık kaldı. Sonra çeşitli yerlerde birbiri ardına işaretler belirip kaybolmaya başladı.

Seldon, "Dikkat et," dedi. "Zaman içinde de kümeler halinde belirmiyorlar. Önce biri beliriyor, sonra bir diğeri. Sonra bir başkası. Ve böyle sürüp gidiyor. Bu tıpkı bir metronomun düzenle tıkırdamasına benziyor."

"Bunun da maksatlı olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Öyle olması gerekiyor. Bu iş kimin başının altından çıkıyorsa mümkün olduğu kadar az çabayla daha fazla hoşnutsuzluğa neden olmak istiyor. Onun için aynı anda iki arızaya neden olması bir işe yanmayacak. Çünkü haber bültenlerinde biri diğerinin etkisini silecek. Halkın kafasında da öyle. Her olayın halkı iyice rahatsız etmesi gerekiyor."

Harita ve üzerindeki ışıklar tek tek söndü. Seldon büzülerek eski halini alan küreyi cebine koydu.

Raych, "Bu kimin işi olabilir?" diye sordu.

Profesör düşünceli bir tavırla, "Birkaç gün önce Wye Sektöründen bir cinayetle ilgili rapor aldım, diye mırıldandı.

Raych, "Bu olağanüstü bir şey değil ki," dedi: "Wye aslında kanunsuz sektörlerden biri değil. Ama herhalde orada da bir günde sürüyle cinayet işleniyordur."

Seldon başını salladı. "Yüzlerce. Bazı kötü günlerimizde Trantor'da şiddetli ölüm vakalarının sayısı günde bir milyona yaklaşıyor. Genellikle her suçluyu, her katili bulmak imkânsız. Ölüler sadece istatistiklere geçiriliyor. Ancak bu cinayet olağanüstüydü.
Adam bıçaklanarak öldürülmüş. Ama ustalıkla değil. Onu buldukları sırada hâlâ yaşıyordu. Hemen hemen. Ölmeden önce bir tek kelimeyi fısıldayabilmiş. ‘Şef' sözcüğünü."

"Tabii bu merak uyandıran adamın kimliği tespit edildi. Anemoria'da çalışıyormuş. Wye'da ne yaptığını bilmiyoruz. Ama işini iyi bilen bir memur, adamın eski bir Joranumcu olduğunu ortaya çıkardı. Adı Kaspal Kaspalov ve Laskin Joranum'un yakın arkadaşlarından olduğu da biliniyordu. Şimdi o da öldürüldü."

Raych kaşlarını çattı. "Yeni bir Joranumcu komplosu hazırlandığından mı kuşkulanıyorsun, baba? Artık hiç Joranum yanlısı kalmadı ki."

"Annen kısa bir süre önce bana Joranum yanlıların hâlâ aktif olduklarını düşünüp düşünmediğimi sordu. Ona tuhaf bir inancın bile her zaman taraftarları olduğunu söyledim. Hatta bu bağlılığın yüzyıllarca sürdüğünü de. Bunlar genellikle pek önemli şeyler değillerdir. Üzerinde bile durulmayacak bölücülerdir. Ancak ya Joranumcular organizasyonlarını yaşattılarsa? Ya hâlâ

belli bir güçleri varsa? Ya amaçlarına ihanet ettiğini düşündükleri birini öldürecek niyettelerse? Ya kontrolü ele geçirmeye hazırlık olarak bütün bu arızalara neden oluyorlarsa?"

"Bu ‘ya'lar oldukça fazla, baba."

"Bunu ben de biliyorum. Tümüyle yanılıyor da olabilirim. Cinayet Wye'da işlendi. İşin garibi şimdiye kadar Wye'da, içyapıda hiçbir arıza olmadı."

"Bu neyi kanıtlar ki?"

"Komplonun merkezinin Wye'da olduğunu. Komplocuların kendilerinin rahatsız olmak istemediklerini de. Sadece Trantor'un diğer sektörlerinde yaşayanların rahatlarını kaçırmak niyetinde olduklarını da. Bu ayrıca komplocuların Joranumcu değil, imparatorluğu yeniden yönetme hayalleri kuran eski Wye ailesinin üyeleri olduklarını da gösterebilir."

"Vay vay vay. Bütün bu yapıyı ufacık bir ipucu üzerine kuruyorsun, baba."

"Biliyorum. Şimdi... Diyelim ki, bu yine bir Joranumcu komplosu. Joranum'un sağ kolu Gambol Deen Namarti adında biriydi. Kayıtlarda Namarti'nin öldüğünü gösteren hiçbir şey yok. Onun Trantor'dan ayrıldığını gösteren bir şey de. Adamın şu son on yılda neler yaptığını bilmiyoruz. Bu pek şaşırtıcı bir şey değil. Sonuçta insan kırk milyarın arasında bir tek kişinin izini kaybedebilir. Yaşamımın bir bölümünde ben de aynı şeyi yapmaya çalıştım. Tabii Namarti ölmüş olabilir ve en kolay açıklama yolu da bu olur. Ama onun ölmemiş olması ihtimali hâlâ var."

"Peki, biz bu konuda ne yapacağız?"

Seldon içini çekti. "En mantıklısı bu işi Güvenlik Örgütüne devretmek olur ki, bunu yapamam. Bende Demerzel'in o etkileyici tavrı yok. O insanları sindirebilirdi ama ben yapamam. Güçlü bir kişiliği vardı onun. Ben sadece bir matematikçiyim. Aslında birinci bakan olmamam gerekirdi. Eğer imparator, psiko-tarihi gerektiğinden fazla tutturmasaydı ve gerektiğinden daha fazla önem vermeseydi, ben de bu mevkiye getirilmezdim."

"Kendine işkence ediyorsun, baba, öyle değil mi?"

"Evet. Galiba öyle. Ama kendimi Güvenlik Örgütüne başvururken hayal ediyorum, örneğin. Onlara sana biraz önce haritada gösterdiğim şeyleri anlatıyorum." Artık boş olan masanın üzerini işaret etti. "Büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğumuzu anlatıyorum. Cinsi ve türü belli olmayan bir komplo kurulduğunu söyleyerek tartışıyorum. Beni ciddi ciddi dinliyorlar.

Ama ben yanlarından ayrıldıktan sonra aralarında kahkahalarla gülüyor ve "'Şu deli matematikçi,' diyorlar... Ve bu konuda hiçbir şey yapmıyorlar."

Raych önemli noktaya döndü. "Peki, biz bu konuda ne yapacağız?"

"Asıl önemli olan *senin* bu konuda ne yapacağın, Raych. Daha fazla kanıta ihtiyacım var ve senin sağlamanı istiyorum. Aslında anneni gönderebilirdim ama o ne olursa olsun yanımdan ayrılmak istemiyor. Bense şu ara saraydan ayrılamam. Dors'la kendimden sonra sana güveniyorum. Hatta Dors'la kendimden daha da fazla. Sen hâlâ gençsin. Güçlüsün. Benden daha usta bir Helicon Twister'ısın. Ayrıca zekisin.

"Hayatını tehlikeye atmanı asla istemiyorum. Kahramanlığa kalkışmaya da gerek yok. Pervasızca tehlikeye atılmaya da. Sana bir şey olursa bir daha annenin yüzüne bakamam. Sen sadece mümkün olduğu kadar bilgi edinmeye çalış. Belki Namarti'nin yaşadığını ve hâlâ komplolar kurduğunu öğreneceksin. Ya da onun ölmüş olduğunu. Belki Joranumcuların aktif bir grup olduğunu göreceksin ya da örgütün can çekiştiğini. Belki de Wye hükümdar ailesinin bir işler karıştırdığını fark edeceksin, belki de öyle bir şey olmadığını anlayacaksın. Bunlardan herhangi biri ilginç olabilir. Ama hayati önemi olduğu söylenemez. Senden içyapıda görülen arızalara düşündüğüm gibi bazı insanların neden olup olmadıklarını öğrenmeni istiyorum. Daha da önemlisi bu arızalara kasten yol açılıp açılmadığını. Komplocuların başka neler planladıklarını da anlamalısın. Bana önemli bir darbe hazırlığı yapıyorlarmış gibi geliyor. Eğer öyleyse nasıl bir şey olduğunu bilmeliyim."

Raych, "Bu işe girişebilmem için belirli bir planın var mı?" diye sordu.

"Evet. Gerçekten var, Raych. Wye'a, Kaspalov'un öldürüldüğü mahalleye gitmeni istiyorum. Mümkün olursa onun aktif bir Joranumcu olup olmadığını öğren. Ve bir Joranum hücresine katılmaya çalış."

"Belki bu mümkün olur. Her zaman eski bir Joranumcu olduğumu iddia edebilirim. Evet, Jo-Jo boş vaatlerde bulunduğu sırada çok gençtim ama adamın fikirleri beni etkilemişti. Evet, bu bir açıdan doğru sayılabilir."

"Şey, evet. Ama önemli bir engel var. Seni tanıyabilirler. Ne de olsa sen birinci bakanın oğlusun. Arada sırada holo-vizyonda gözüktün. Seninle sektörler arasındaki eşitlik konusunda da röportajlar yapıldı."

"Evet ama..."

"Aması maması yok, Raych. Boyuna üç santim daha ekleyecek yüksek tabanlı ayakkabılar giyeceksin. Biri sana kaşlarının biçimini nasıl

değiştireceğini ve yüzünü nasıl daha tombul göstereceğini öğretecek. Ses tonunu nasıl değiştireceğini de."

Raych omzunu silkti. "Boş yere uğraşılacak."

"Ve bıyığını da traş edeceksin." Seldon'un sesi iyice titriyordu.

Raych'ın gözleri irileşti. Genç adam bir an orada dehşetle dolu bir sessizlik içinde oturdu. Sonra da boğuk bir fısıltıyla, "Bıyığımı mı traş edeceğim?" dedi.

"Dudağının üstü tertemiz olacak. Bıyığın olmazsa seni kimse tanıyamaz."

"Hayır, olamaz! Bu tıpkı şeyini kesmeye, tıpkı hadım edilmeye benzer."

Seldon başını salladı. "O sadece geleneklerle ilgili tuhaf bir şey. Yugo Amaryl'de senin gibi Dahl'lı. Ama onun bıyığı yok."

"Yugo delinin teki! Onun yaşadığı bile söylenemez. Sadece matematikle ilgilenirken canlanıyor."

"O büyük bir matematikçi: Üstelik bıyığının olmaması bu gerçeği değiştirmiyor. Ayrıca hadım edilmiş de *değilsin*. Bıyığın iki hafta içerisinde tekrar uzar."

"İki hafta mı? Bu duruma gelmek için iki yıl ister! Bu... bu..." Raych sanki bıyığını örterek korumaya çalışıyormuş gibi elini kaldırdı.

Seldon amansızca, "Raych, bunu yapmak zorundasın," dedi. "Yapman gereken bir fedakârlık. Bu bıyıklı halinle bana casusluk etmeye kalkarsan sana bir zarar gelebilir. Böyle bir şeyi göze alamam."

Raych öfkeyle, "Ölmeyi tercih ederim!" diye bağırdı.

Matematikçi sert sert, "Melodrama kaçma!" dedi. "Ölmeyi tercih *etmezsin*. Bu yapman *gereken* bir şey. Ancak..." Durakladı. "... Annene sakın bundan söz edeyim deme. Ben o işi hallederim."

Raych babasına düş kırıklığıyla baktı. Sonra çaresizce ve alçak sesle, "Pekâlâ, baba," diye mırıldandı.

Profesör, "Kılık değiştirmenle ilgilenecek birini bulacağım," dedi. "Ondan sonra hava jetiyle Wye'a gideceksin... Üzülme, Raych, dünyanın sonu değil ya."

Raych bitkince gülümsedi. Genç adam odadan çıkarken Seldon onun arkasından bakıyordu. Yüzünde derin bir endişe vardı. Bir bıyık kolaylıkla uzatılabilirdi. Ama insan, oğlunu kaybederse onun yeri hiçbir zaman doldurulamazdı. Seldon, Raych'ı tehlikeli bir görevle gönderdiğini çok iyi biliyordu.

9

Hepimizin kendimizle ilgili küçük hayalleri vardır. Galaksi imparatoru, Trantor Kralı ve uzun bir listeye sığacak kadar unvanları olan Cleon da demokrat ruhlu bir insan olduğuna inanırdı.

Demerzel ve Seldon seçtiği yola itiraz ederek bunun ‘despotça' ya da ‘gaddarca' bir şey sayılacağını söyledikleri zaman çok kızardı.

Cleon karakter bakımından despot ya da gaddar olmadığından emindi. Sadece kararlı ve kesin bir biçimde hareket etmek istiyordu.

Sık sık imparatorların tebaalarının arasına rahatlıkla karışabildikleri eski günlerden özlemle karışık bir beğeniyle söz ederdi. Ama bugün artık birbirini izleyen darbeler ve suikastlar ya da bu tür girişimler artık yaşamın sıkıcı gerçeklerine dönüşmüşlerdi. O yüzden de imparatorun gerçek dünyayla ilişkisinin kesilmesi gerekiyordu.

Aslında yaşamı boyunca insanlarla çok kısıtlı koşullar altında karşılaşmış olan Cleon'un yabancılarla rastgele karşılaştığı zaman kendini rahat hissedeceği kuşku götürürdü. Ama imparator her zaman bunun zevkini çıkaracağını hayal etmişti. İşte o yüzden şimdi bahçede maiyetinden biriyle konuşmak için eline ender görülen bir fırsat geçtiği için heyecanlıydı. Gülümseyecek ve imparatorluğu yöneten hükümdar kisvesini birkaç dakika için bir yana bırakacaktı. Cleon bu yüzden kendini gerçek bir demokrat gibi hissediyordu.

Örneğin, Seldon'un söz ettiği o bahçıvan. Onu, sadakat ve kahramanlığı yüzünden geç de olsa ödüllendirmek uygun sayılırdı. Hatta zevkli bir davranış. Bunu bir görevliye bırakacağı yerde kendisinin yapması özellikle.

Cleon bu nedenle bahçıvanla büyük gül bahçesinde konuşmayı kararlaştırmıştı. Bütün güller açmışlardı. Cleon, gül bahçesi uygun, diye düşünüyordu. Tabii adamı önceden oraya götüreceklerdi. Yoksa imparatorun bekletilmesi aklın almayacağı bir şeydi. Demokrat olmak başka, sıkıntıya sokulmak başkaydı.

Bahçıvan, Cleon'u güllerin arasında beklemekteydi. Gözleri irileşmiş, dudakları titriyordu. Cleon kimsenin adama bu görüşmenin nedenini açıklamamış olabileceğini düşündü. Eh, bahçıvanın korkularını her zamanki merhametli tavırlarıyla giderecekti. Ama, adamın adını hatırlamıyordu. Neyse şimdi aklına gelmişti.

İmparator yanındaki görevlilerden birine dönerek, "Bahçıvanın adı nedir?" diye sordu.

"Mandell Gruber, efendimiz. Otuz yıldan beri burada bahçıvanlık yapıyor."

İmparator başını salladı. Sonra da, "Ah, Gruber," dedi. "Çok çalışkan, değerli bir bahçıvanla karşılaştığım için çok memnunum."

Dişleri birbirine vurarak çatırdayan Gruber mırıldandı. "Ben pek yetenekli biri değilim, efendimiz. Ancak majestelerini memnun etmek için elimden geleni yapmaya çalışıyorum."

İmparator, "Tabii, tabii," derken bahçıvanın onun kendisiyle alay ettiğinden şüphelenip şüphelenmediğini düşündü. Bu aşağı tabakadan adamlar, görgü ve terbiyenin sağladığı ince duygulardan yoksundular. Bu da her zaman demokratik gösteri girişimlerini zorlaştırıyordu. Cleon ekledi. "Birinci bakanımdan vaktiyle bağlılıkla onun yardımına koştuğunu ve bahçelerde büyük bir ustalıkla çalıştığını öğrendim. Birinci bakan bana seninle çok iyi dost olduğunuzu söyledi."

"Birinci bakan bana karşı oldukça hoşgörü gösteriyor, efendimiz. Ama ben haddimi biliyorum. O önce benimle konuşmadıkça hiç sesimi çıkarmıyorum."

"Aferin, Gruber. Bu da senin terbiyeli bir insan olduğunu gösterir. Ama birinci bakan da benim gibi demokrat yanları olan biri. Ayrıca onun insanlar hakkındaki yargılarına güvenirim."

Gruber yerlere kadar eğildi.

İmparator, "Bildiğin gibi Başbahçıvan Malcomber bir hayli yaşlandı ve emekli olmak istiyor, Gruber. Sorumlulukları artık taşıyamayacağı kadar arttı."

"Başbahçıvan emrinde çalışanların çok saygı duyduğu biri, efendimiz. Daha yıllarca çalışmasını dilerim. Böylece onun aklıselim ve kararlarından yararlanmak için hepimiz kendisine başvurabiliriz."

İmparator kayıtsızca, "Güzel söyledin, Gruber," diye mırıldandı. "Ama sen de bütün bunların boş laf olduğunu pekâlâ biliyorsun. O artık fazla

çalışamayacak. Çünkü görevin gerektirdiği güç ve zekâsı kalmadı. Malcomber bir yıl içerisinde emekliye ayrılmak istiyor. Ben de bu isteğini yerine getirebileceğini söyledim. Şimdi onun yerine birini bulmamız gerekiyor."

"Ah, efendimiz, bu harika yerde başbahçıvan olabilecek elli kadın ve erkek var."

İmparator, "Herhalde," dedi. "Ama ben seni seçtim." Zarif bir tavırla gülümsedi. İşte beklediği an gelmişti. Gruber'in şimdi minnetin neden olduğu bir huşu içerisinde dizüstü düşmesini bekliyordu.

Ama Gruber bunu yapmadı. Cleon'un kaşları çatıldı. Bahçıvan, "Efendimiz, bu benim için çok çok büyük bir onur," diye cevap verdi.

Cleon insanlarla ilgili yargısından bu biçimde kuşkulanılması yüzünden alındı. "Saçma! Meziyetlerinin takdir edilme zamanı geldi... Bütün yıl boyunca türlü hava koşuluyla karşılaşmayacaksın artık. Başbahçıvan bürosu senin olacak. Güzel bir yer orası. Orayı senin için yeniden döşeteceğim. Aileni de oraya taşıyacaksın. Ailen var değil mi, Gruber?"

"Evet, efendimiz. Karım ve iki kızım var. Bir de damadım."

"Çok güzel. Orada rahat edecek ve bu yeni yaşantının zevkini çıkaracaksın, Gruber. Artık içeride kalacak, dışarı çıkmayacaksın. Gerçek bir Trantor'lu gibi açık havada çalışmayacaksın."

"Efendimiz, ben Anacreon'da yetiştim. Bunu düşünecek olursanız..."

"Düşündüm Gruber. Bütün dünyalar imparator için aynıdır. Karar verildi. Sen bu yeni göreve layıksın." İmparator başıyla hafif bir selam vererek uzaklaştı. İyiliğinin bu son gösterisi yüzünden çok memnundu. Tabii adamın daha fazla minnet duyması ve durumu daha çok takdir etmesi iyi olurdu. Ama neyse, hiç olmazsa bu iş halledilmişti.

Bu işi yapmak, içyapıdaki arızalar sorununu çözümlemekten çok daha kolaydı. Cleon öfkeli bir anında, arızaya insan hatasının neden olduğu durumlarda buna yol açan kimsenin hemen idam edilmesi gerektiğini söylemişti.

"Sadece birkaç idam," demişti. "Ondan sonra herkes şaşılacak kadar dikkatli olur."

Seldon, "Efendimiz," diye cevap vermişti. "Bu tür despotça bir davranış istediğinizi sağlayamaz. Bu, işçilerin greve gitmelerine neden olur sanırım. Onlara zorla tekrar işbaşı yaptırmaya kalkarsak ayaklanma olur. İşçilerin

yerlerine askerleri geçirirsek bu kez de onlar makineleri nasıl kontrol edeceklerini bilmedikleri için arızalar çok daha sık görülür."

Cleon'un başbahçıvan atanması meselesiyle rahatlıkla ilgilenmesine şaşmamak gerekirdi.

Gruber'e gelince... Bahçıvan uzaklaşan imparatorun arkasından dehşetten donmuş gibi bakıyordu. Açık havanın sağladığı özgürlüğü ondan alacaklardı. Onu boğucu dört duvar arasına kapayacaklardı. Ancak imparatora nasıl red cevabı verebilirdi?

10

Raych, Wye'daki otel odasında aynaya sıkıntıyla baktı. Bu oldukça kötü bir otel odasıydı. Çünkü Raych'ın fazla kredisi yokmuş gibi davranması gerekiyordu. Genç adam aynada gördüğü şeyden hiç hoşlanmadı. Bıyığı kazınmış, favorileri kısaltılmıştı. Saçları yanlar ve arkada iyice kesilmişti.

Tıpkı yolunmuş bir tavuğa benziyordu.

Daha da kötüsü yüz hatlarını değiştirdikleri için şimdi bir bebeği andırıyordu. İğrenç bir şeydi bu.

Ayrıca araştırmalarında da bir ilerleme olmuyordu. Seldon, ona Kaspal Kaspalov'un ölümüyle ilgili güvenlik raporlarını vermiş, Raych da incelemişti. Ama raporlarda da fazla bir şey yoktu. Sadece Kaspalov'un bir cinayete kurban gittiği ve yerel görevlilerin olaya pek az önem verdikleri anlaşılıyordu. Hatta belki de hiç önem vermedikleri.

Bu şaşılacak bir şey değildi. Dünyaların çoğunda son yüzyılda suç oranı dikkati çekecek kadar artmıştı. Özellikle büyük ve karmaşık Trantor'da. Hiçbir yerde yerel güvenlik görevlilerinin bu konuda yararlı bir şeyler yapacak kadar yetenekleri yoktu. Hatta güvenlik organizasyonunun üyelerinin her yerde sayısı ve etkinliği azalmıştı. Bu örgütler içeriden de çürümüşlerdi ama kanıtlamak zordu. Böyle olması kaçınılmazdı. Çünkü ücretler her zaman harcamaların gerisinde kalıyordu. Memurların dürüst kalmaları için onlara uygun ücret verilmesi gerekirdi. Bu olmayınca onlar da mutlaka yetersiz ücretlerini başka yollardan telafi ederlerdi. Seldon yıllardan beri bu doktrini tekrarlıyor ama bir yararı olmuyordu. Vergileri arttırmadan ücretleri yükseltmek imkânsızdı. Tabii kamu vergi artırımına razı olmayacaktı. İnsanlar verginin on katını rüşvet olarak ödemeyi tercih ediyorlardı galiba.

Seldon, "Geçen iki yüzyıl boyunca imparatorluk toplumu genel olarak geriledi," diyordu. "Bu da onun bir parçası."

E, Raych şimdi ne yapacaktı? Burada, Kaspalov'un öldürülmeden hemen önceki günlerde oturduğu oteldeydi. Otelde bir yerde bu olayla ilişkisi olan biri vardı belki. Ya da böyle birini tanıyan bir kimse.

Raych'a dikkatleri üzerine çekmesi gerekiyormuş gibi geliyordu. Kaspalov'un ölümüyle ilgilenmeliydi. Belki o zaman biri de Raych'la ilgilenir, onunla dostluk kurardı. Bu tehlikeli bir düşünceydi. Ancak, zararsız biriymiş gibi gözükürse belki ona hemen saldırmazlardı.

Eh...

Raych zaman bandına baktı. Herhalde şu anda birileri barda yemekten önceki içkinin zevkini çıkarıyorlardı. Raych da onlara katılabilirdi. Bakalım neler olacak? Tabii olacaksa.

11

Wye bazı bakımlardan oldukça muhafazakâr bir yer sayılabilirdi. (Aynı şey bütün sektörler için söylenebilirdi. Ancak, tutuculuk başka başka alanlarda görülürdü.) Burada içkiler alkollü değil, insanı başka açılardan canlandıran sentetik şeylerdi. Raych içkinin tadından hiç hoşlanmadı. Böyle şeylere alışık değildi. Ama içkisini ağır ağır yudumlayarak etrafını inceleyebilecekti.

Bir ara birkaç masa ötede oturan genç bir kadınla göz göze geldi. Başka tarafa bakabilmek için neredeyse bütün irade gücünü kullanmak zorunda kalmıştı. Çekici bir kadındı. Wye'lıların her konuda tutucu davranmadıkları anlaşılıyordu. Genç kadın birkaç dakika sonra hafifçe gülümseyerek ayağa kalktı ve Raych'ın masasına doğru ağır ağır geldi. Genç adam düşünceli bir tavırla onu izliyor, üzüntüyle, şu ara bu tür bir maceraya atılamam ki, diye düşünüyordu.

Genç kadın Raych'ın masasına vardığında bir an durdu, sonra da düzgün bir hareketle yakındaki iskemleye kayarcasına oturdu.

"Merhaba," dedi. "Buranın müdavimlerine benzemiyorsun."

Raych gülümsedi. "Buranın müdavimi değilim zaten. Sen hepsini de tanıyor musun?"

Genç kadın hiç sıkılmamıştı. "Eh, hemen hemen. Benim adım Manella. Seninki nedir?"

Raych daha da büyük bir üzüntü duydu. Genç kadın bayağı uzun boyluydu. Raych'tan da uzundu. Tabii şimdi altı kalın, topuklu özel ayakkabıları giymişti. Ancak uzun boy Raych'ı her zaman çekerdi. Manella'nın cildi bembeyaz, uzun, hafif dalgalı saçlarında koyu kızılımsı ışıltılar vardı. Giysileri fazla süslü ve gösterişli değildi. Biraz çaba gösterse fazla çalışmak zorunda olmayan tabakanın saygıdeğer bir kadını sanılabilirdi.

Raych, "Adım önemli değil," dedi. "Fazla kredim yok."

"Ah, bu çok kötü." Manella yüzünü buruşturdu. "Biraz kredi bulamaz mısın?"

"Çok isterim. Ama bir işe ihtiyacım var. Hiç böyle bir iş biliyor musun?"

"Ne tür iş?"

Raych omzunu silkti. "Öyle zor işlerde bir deneyimim yok. Ama uygun iş de çalışabilirim."

Manella düşünceli bir tavırla ona baktı. "Sana bir şey söyleyeyim mi, Bay İsimsiz? Bazen bu iş için hiç kredi gerekmez."

Raych hemen dondu kaldı. Kadınlar konusunda başarılı olmuştu ama bıyığı sayesinde. O bıyığı sayesinde! Bu kadın onun bebeksi yüzünün neresini beğenmişti? Raych, "Beni dinle," dedi. "Birkaç hafta önce bir arkadaşım burada kaldı. Ama onu bulamıyorum. Madem bütün müdavimleri tanıyorsun, belki onu da bilirsin. Adı Kaspalov." Sesini hafifçe yükseltti. "Kaspal Kaspalov."

Manella boş gözlerle ona baktıktan sonra başını salladı. "Bu isimde birini tanımıyorum."

"Çok yazık. O bir Joranumcuydu. Ben de öyleyim." Kadın Raych'a yine boş gözlerle baktı. Genç adam ekledi. "Joranumcu ne demek biliyor musun?"

Manella yine başını salladı. "Hayır. Bu sözü duydum ama ne demek olduğunu bilmiyorum. Bir tür iş mi?"

Raych düş kırıklığına uğramıştı. "Şimdi anlatmak çok uzun sürer." Bu kadına artık gidebileceğini söylemek gibi bir şeydi. Manella bir an kararsızca ona baktı, sonra da ayağa kalkıp ağır ağır uzaklaştı. Gülümsemiyordu. Raych kadının masasında o kadar oturmuş olmasına bile şaşıyordu.

(Eh, Seldon her zaman Raych'ın insanlarda sevgi uyandırma yeteneği olduğunda ısrar ediyordu. Ama herhalde bu tür bir ‘iş' kadınını aynı biçimde etkileyemezdi. Öyleleri için ücretlerinin ödenmesi önemliydi.)

Raych dalgın dalgın Manella'yı izliyordu. Genç kadın başka bir masanın önünde durdu. Orada orta yaşlı bir adam yalnız başına oturmaktaydı. Yağ sarısı saçlarını iyice arkaya doğru tarayıp yapıştırmıştı. Sinekkaydı tıraş olmuşsa da Raych, Sakal bıraksaydı daha iyi ederdi, dedi kendi kendine. Çünkü çenesi fazla çıkık ve asimetrikti. Manella'nın sakalsız adam konusunda da başarılı olamadığı anlaşılıyordu. Onunla birkaç kelime konuştuktan sonra uzaklaştı. Raych, çok yazık, diye düşündü. Ama bu kadının sık sık başarısızlığa uğraması olanaksız. Onun çekici olduğu kesin, istememesine rağmen aklı bu konuya takılmıştı. Acaba yine de... Birdenbire yanına başka birinin gelmiş olduğunu farketti. Bu seferki bir erkekti. Manella'nın biraz önce konuştuğu adam. Raych dalgınlığı yüzünden adamın kendisine yaklaştığını

fark etmemesine ve gafil avlanmasına şaştı. Böyle şeylerin olmaması gerekiyordu.

Yabancı adam gözlerinde meraklı bir ifadeyle ona baktı. "Biraz önce bir arkadaşımla konuşuyordun."

Raych dayanamayarak neşeyle güldü. "O dost canlısı biri."

"Evet, öyle. Benim *yakın* bir dostumdur, istemeden ona söylediklerini duydum."

"Kötü bir şey söylemediğimi umarım."

"Hayır, hayır. Ama kendinden Joranumcu, diye söz etmişsin."

Raych'ın kalbi ‘hop' etti. Demek Manella'ya söyledikleriyle hedefi tam ortasından vurmuştu. Genç kadın bu sözden bir şey anlamamıştı ama bunun ‘arkadaşı' için bir anlam taşıdığı anlaşılıyordu. Bu şimdi Raych'ın doğru yolu bulmuş olduğu anlamına mı geliyordu? Yoksa başının dertte olduğu anlamına mı?

12

Raych yüzündeki safça ifadeyi bozmadan bu yeni ‘ahbabım' bakışlarıyla tartmaya çalıştı. Adamın keskin bakışlı, yeşilimsi gözleri vardı. Masaya dayadığı elini neredeyse tehditkâr bir tavırla yumruk yapmıştı. Raych sarışın adama zekice bir tavırla bakarak bekledi.

Yabancı yine, "Anladığıma gör? Kendini Joranumcu diye tanımlıyormuşsun," dedi.

Raych endişeli gözükmek için elinden geleni yapıyordu. Zaten bu zor bir şey de değildi. "Neden sordun, bayım?"

"Çünkü yaşının buna uygun olduğunu sanmıyorum."

"Yaşım yeteri kadar uygun. Ben Jo-Jo Joranum'un konuşmalarını holo-vizyon 'da izlerdim."

"Onlardan bazı bölümleri tekrarlayabilir misin?"

Raych omzunu silkti. "Hayır. Ama onun ne demek istediğini biliyorum."

"Açık açık Joranumcu olduğunu söyleyebildiğin için cesur bir delikanlısın. Bazı kimseler bundan hoşlanmazlar."

"Bana Wye'da sürüyle Joranumcu olduğunu söylediler."

"Olabilir. Buraya o yüzden mi geldin?"

"İş arıyorum. Belki bir Joranumcu da bana yardım eder."

"Dahl'da da Joranumcular var. Sen nerelisin?"

Adamın Raych'ın aksanını tanıdığı kesindi. Zaten Raych'ın bunu gizleyebilmesi imkânsızdı. "Ben Milimaru'da doğdum. Ama yetişme çağımın önemli bir bölümünü Dahl'da geçirdim."

"Ne yaptın orada?"

"Fazla bir şey yapmadım. Bir süre okula gittim."

"Neden Joranumcu oldun?"

Raych mahsus biraz heyecanlanmış gibi bir tavır takındı. Düşmanca davranılan, ezilen Dahl'da yaşadığına göre Joranumcu olması için çok belirgin nedenler vardı. "Çünkü" dedi, "imparatorluğun başına halkın daha fazla temsilcisi olan bir hükümet geçmeli, insanlar yönetime daha fazla katılmalılar.

Sektörler ve dünyalar arasında daha fazla eşitlik olmalı. Kafası ve kalbi olan herkes böyle düşünmez mi?"

"imparatorluğun ortadan kaldırılmasını mı istiyorsun?"

Raych durakladı, insan yıkıcı sayılabilecek türlü söz söyleyebilirdi. Ancak açık açık imparator aleyhinde konuşmak sınırı aşmak sayılırdı. "Ben böyle bir şey söylemedim, imparatora inanıyorum. Ama koskocaman bir imparatorluğu yönetmek bir tek insan için çok zor bir şey."

"O bir tek insan sayılmaz. Sürüyle imparatorluk görevlisi var. Birinci Bakan Hari Seldon hakkında ne düşünüyorsun?"

"Onun hakkında hiçbir şey düşünmüyorum. Kendisini tanımıyorum ki."

"Bütün bildiğin halkın hükümet işlerinde daha fazla söz sahibi olması gerektiği, öyle mi?"

Raych özellikle aklı karışmış gibi, "Jo-Jo Joranum da öyle söylerdi. Buna ne ad veriyorsunuz? Yalnız vaktiyle birinin bundan ‘demokrasi' diye söz ettiğini duydum. Ama ne anlama geldiğini bilmiyorum." dedi.

"Demokrasi bazı dünyalar tarafından denendi. Bazıları hâlâ deniyorlar. Ama o gezegenlerin diğerlerinden daha iyi yönetildiklerinden pek emin değilim. Demek sen bir demokratsın?"

"Adı bu mu?" Raych sanki derin derin düşünüyormuş gibi başını önüne eğdi. "Joranumcu adıyla kendimi daha rahat hissedeceğim."

"Tabii bir Dahl'lı olarak..."

"Ben sadece orada bir süre yaşadım."

"... İnsanların eşitliğini ve böyle şeyleri istiyorsun. Dahl'lılar baskı altında kaldıkları için normal olarak böyle düşünürler tabii."

"Ben, Wye'da Joranumcu düşüncelerin çok güçlü olduğunu duydum. *Onlar* hiç de baskı altında değiller."

"Nedenler başka. Eski Wye valileri her zaman imparator olmak istediler. Bunu biliyor muydun?"

Raych, "Hayır," der gibi başını salladı.

Adam, "On sekiz yıl önce," diye sözlerini sürdürdü. "Vali Rashelle bu uğurda başlattığı darbe konusunda az kalsın başarılı oluyordu. Wye'lılar onun için isyancı. Ama Joranumcudan çok Cleon düşmandırlar."

Raych, "Benim bu konuda hiçbir fikrim yok," dedi. "Ben imparatora düşman değilim."

"Ama halkın temsil edilmesini istiyorsun, değil mi? Sen seçilmiş bir meclisin, politika ve partizanca tartışmalar yüzünden boğulmadan Galaksi

İmparatorluğunu yönetebileceğini mi sanıyorsun?"

Raych, "Ha?" dedi. "Anlamadım."

"Sence kalabalık bir grup acil bir durumda çabucak karar verebilir mi? Yoksa oturup sadece tartışırlar mı?"

"Bilmiyorum. Ama bütün dünyaların kaderi konusunda sadece birkaç kişinin söz sahibi olması da bana hiç doğru gözükmüyor."

"İnançların uğrunda savaşmaya razı mısın? Yoksa sadece onlardan söz etmekten mi hoşlanıyorsun?"

Raych mırıldandı. "Kimse benden savaşmamı istemedi..."

"İstediklerini farz edelim. Sence demokrasi... ya da Joranum felsefesi konusundaki inançların ne kadar önemli?"

"Onların uğruna savaşabilirim. Tabii bunun bir işe yarayacağını düşünürsem."

"Aferin, sen cesur bir çocuksun. Demek Wye'a inançların uğruna savaşmak için geldin?"

Raych sıkıntıyla, "Hayır," diye cevap verdi. "Böyle yaptığımı söyleyemem. Ben buraya iş aramaya geldim, efendim. Son zamanlarda iş bulmak kolay değil. Bir insan olarak yaşayabilmek için krediye ihtiyacım var."

"Ben de seninle aynı fikirdeyim. Adın nedir?"

Yabancı bu soruyu birdenbire sormuştu. Ama Raych hazırdı. "Planchet, efendim."

"Bu senin soyadın mı? Yoksa küçük adın mı?"

"Bildiğim kadarıyla tek adım bu."

"Kredin yok. Anladığım kadarıyla fazla eğitim de görmemişsin."

"Korkarım öyle."

"Ustalık isteyen bir iş de de çalışmamışsın."

"Fazla çalışmadım ama istekliyim."

"Pekâlâ. Sana şimdi ne yapacağımızı söyleyeceğim." Adam cebinden küçük beyaz bir üçgen çıkararak, bunun bir yerine üzerine baskı bir mesaj belirecek biçimde bastı. Sonra yazıyı sabitleştirmek için başparmağını üzerine sürdü. "Sana nereye gideceğini söyleyeceğim. Bunu da götür. Böylelikle iş bulabilirsin."

Raych kartı alarak bir göz attı. İşaretler floresanlı gibi ışıldıyorlardı ama genç adam onları okuyamadı. Şüpheyle sarışın yabancıya baktı. "Ya onu çaldığımı sanırlarsa?"

"Bu çalınamaz. Üzerinde işaretim var. Şimdi senin adın da."

"Ya bana senin kim olduğunu sorarlarsa?"

"Sormazlar. İş istediğini söylüyorsun. İşte sana fırsat. Tabii garanti vermiyorum. Ama işte sana fırsat." Yabancı Raych'a bir kart daha uzattı. "Bu adrese gideceksin." Raych bu kez kartın üzerinde yazılı olanları okuyabildi.

Sonra, "Sağol..." diye mırıldandı.

Adam elini hafifçe sallayarak ona gidebileceğini işaret edince Raych yerinden kalkarak dışarı çıktı. Başına nasıl bir iş sardığını düşünüyordu.

13

Bir aşağı bir yukarı, bir aşağı bir yukarı, bir aşağı bir yukarı.

Gleb Andorin, Gambol Deen Namarti'nin bir aşağı bir yukarı dolaşmasını seyrediyordu. Namarti duygularının şiddeti yüzünden rahatça oturamıyordu.

Andorin, imparatorluğun en zeki adamı değil, diye düşündü. Hatta örgütün en zeki üyesi bile sayılmaz. En kurnazı da değil. Ve kesinlikle onun grubun en mantıklı düşünen insanı olduğu da iddia edilemez. Sık sık engellenmesi, durdurulması gerekiyor. Ama hiçbirimiz onun kadar zorlanmıyoruz. Biz ipin ucunu bırakır, her şeyden vazgeçebiliriz. Ama o bunu yapamaz. İt, kak, dürt, tekmele... Belki de onun gibi birine ihtiyacımız var. Evet, onun gibi birinin olması *gerekli,* yoksa hiçbir şey başaramayız.

Namarti, Andorin'in bakışları sırtını delip geçiyorlarmış gibi bir duyguya kapıldı ve durakladı. Dönerek, "Bana yine Kaspalov konusunda nutuk çekeceksen," dedi. "Hiç zahmet etme."

Andorin hafifçe omzunu silkti. "Neden sana nutuk çekmek zahmetine gireyim? Olan oldu. Zarar gördüysek de gördük."

"Hangi zarar, Andorin? Hangi zarar? Eğer o işi yapmasaydın asıl o zaman zarar görürdük. Adam, ihanetin sınırına yaklaşmıştı. Bir ay sonra koşa koşa gidecek..."

"Biliyorum. Ben de oradaydım. Söylediklerini duydum."

"O halde hiçbir seçenek olmadığını biliyorsun. Eski bir arkadaşı öldürtmenin hoşuma gittiğini mi sanıyorsun? Başka seçeneğim yoktu."

"Pekâlâ. Hiçbir seçeneğin yoktu."

Namarti tekrar dolaşmaya başladı. Sonra yine döndü. "Andorin, sen tanrılara inanır mısın?"

Andorin ona hayretle baktı. "Nelere?"

"Tanrılara."

"Ben bu kelimeyi hiç duymadım. Nedir?"

Namarti, "Galaksi Standart Dilinden bir sözcük değil," diye açıkladı. "Doğaüstü etkiler. Buna ne dersin?"

"Ah, doğaüstü etkiler! Bunu neden önce söylemedin? Hayır, öyle şeylere inanmam. Tanıma göre doğa kanunları dışında varolan bir şey doğaüstüdür. Ama doğa kanunlarının dışında hiçbir şey var olamaz. Yoksa sende mistik yanlar mı belirmeye başladı?" Andorin bu soruyu sanki şaka ediyormuş gibi sormuştu ama gözleri ani bir endişeyle kısıldı.

Namarti başını eğerek onu süzdü. O ateş saçan gözlerine kimse fazla bakamazdı. "Aptallık etme! Ben bu konuda bir yazı okudum. Trilyonlarca insan doğaüstü etkilere inanıyorlar."

Andorin, "Biliyorum," dedi. "Her zaman da inandılar."

"Tarihten önceki çağlardan beri inandılar hem de. ‘Tanrılar' sözcüğünün kökeni bilinmiyor. Bunun artık izi bile kalmamış bir dilden olduğu anlaşılıyor. O dilden geride sadece bu kelime kalmış. Pek çok türde Tanrıya bağlı sürüyle inanç var. Böyle farklı kaç inanç olduğunu biliyor musun?"

"Aşağı yukarı galakside yaşayan, farklı aptalların sayısı kadar olmalı."

Namarti bu sözlere aldırmadı. "Bazıları bu kelimenin bütün insanlığın bir tek dünyada yaşadığı çağlardan kalma olduğunu düşünüyor."

"Oysa aslında o da mitolojik bir kavram ve doğaüstü etkiler kadar delice bir fikir. İnsanların ilk ortaya çıktıkları bir tek dünya hiçbir zaman var olmadı."

Namarti sinirlendi. "Olması gerekir, Andorin! İnsanlar ayrı ayrı dünyalarda oluşup, sonunda bir tek tür halini alamazlardı."

"Öyle de olsa bütün insanların birlikte yaşadıkları bir tek *gerçek* dünya yok. Onun yeri belirlenemiyor, bu dünya tanımlanamıyor da. Ondan mantıklı bir biçimde söz edilemiyor. Öyleyse o dünya gerçekte var sayılamaz."

Namarti hâlâ kendi düşünceleriyle ilgileniyordu. "Bu tanrıların insanları korudukları, onların güvende olmalarını sağladıklarına inanılıyor. Hiç olmazsa insanlığın tanrılardan yararlanmasını bilen bölümlerini. İnsanların bir tek dünyada yaşadıkları sırada tanrıların nispeten az nüfuslu, küçücük bir gezegenle özellikle ilgilendiklerini düşünmek mantıklı. Tanrılar böyle bir dünyayla orada yaşayan insanların ağabeyleri ya da anne ve babalarıymışlar gibi ilgilenirler."

"Ah, ne kadar da iyiler! Onlar bütün imparatorlukla ilgilensinler de görelim."

"Ya ilgilenebilirlerse? Ya güçleri sonsuzsa?"

"Ya güneş donarsa? ‘Ya' deyip durmanın ne yararı var?"

"Ben sadece düşünüyor, konuyu inceliyorum. Sen hiç kafanın istediği gibi düşünmesine izin vermez misin? Kafan her zaman tasmalı mıdır?"

"Bence en güvenli yol budur. Kafanın tasması olmalı. Özgürce dolaşan kafan sana neler söylüyor, şef?"

Namarti sanki Andorin'in alay ettiğinden kuşkulanıyormuş gibi ona ateş saçan gözlerle baktı. Ama arkadaşının uysal yüzü ifadesizdi. Namarti, "Kafam bana şunu söylüyor," dedi. "Eğer tanrılar varsa bizden yana olmalılar."

"Harika... Tabii doğruysa. Kanıt nerede?"

"Kanıt mı? Tanrılar olmazsa bu sadece bir rastlantı sayılır sanırım. Ama işe yarayacak bir rastlantı." Namarti birdenbire esnedi ve iskemlesine çöktü. Bitkin gözüküyordu.

Andorin, iyi, diye düşündü. Dörtnala giden kafası sonunda durakladı. Belki artık mantıklı bir şeyler söyler.

Namarti dikkati çekecek kadar alçak bir sesle, "İçyapıdaki bu arızalar..." diye başladı.

Andorin onun sözünü kesti. "Biliyor musun, şef, Kaspalov bu konuda haksız değildi. Biz bu işi ne kadar sürdürürsek, imparatorluk güçlerinin nedenleri öğrenme olasılığı da o kadar artar. Ve bütün program er geç yüzümüze patlar."

"Henüz değil. Şu ana kadar her şey imparatorluğun yüzünde patladı. Trantor'daki huzursuzluğu hissediyorum." Namarti ellerini kaldırarak parmaklarını birbirlerine sürdü. "Bunu hissediyorum. Neredeyse işin sonuna geldik. Bundan sonraki adımı atmaya hazırız."

Andorin keyifsizce gülümsedi. "Ben ayrıntıları sormuyorum, şef. Kaspalov bunu yaptı ve olanlar oldu. Ben Kaspalov değilim "

"İşte Kaspalov olmadığın için sana açılabilirim. Ayrıca o sırada bilmediğim bir şeyi öğrendiğim için de."

Andorin, "Herhalde imparatorluk bahçelerinde saldırıya geçeceksin," dedi. Ama aslında söylediklerine kendi de pek inanmıyordu.

Namarti başını kaldırdı. "Tabii ya! Yapılacak başka ne var? Ancak sorun şu? Bahçelere etkili biçimde nasıl sızılacak? Orada haber kaynaklarım var. Ama onlar sadece birer casus. Ben orada saldırıya geçebilecek kimselerin bulunmalarını istiyorum."

Andorin tiksintisini belli etmemek için bütün gücünü kullanarak, "Bu tür insanları bütün galaksinin en sıkı korunan bir yerine sokmak kolay

olmayacak," dedi.

Namarti açıkladı. "Bana, her zaman sevilen, cömert İmparator Cleon'un yeni bir başbahçıvan atamaya karar verdiği bildirildi. Hemen hemen beş yıldan beri ilk kez biri bir yerlere atanıyor."

"E, ne olmuş?"

"Sen bunun ne anlama geldiğini anlıyor musun?"

Andorin bir an düşündü. "Ben senin tanrıların gözdesi değilim. Onun için de bu olayın anlamını kavrayamıyorum."

"Yeni bir başbahçıvan atanması başka memurların tayin edilmelerinden farksızdır. Yeni bir birinci bakan ya da yeni bir imparatorun seçilmesinden. Yeni başbahçıvanın adamlarını kendinin seçmek isteyeceği kesin, işe yaramadıklarını düşündüğü kimseleri emekliye ayrılmaları için zorlayacak. Yüzlerce genci daha bahçıvan tutacak."

"Bu mümkün."

"Mümkünden de öte. Kesin. Şimdiki başbahçıvan bu göreve atandığı zaman da aynı şey olmuştu. Ondan önceki atandığı zaman da öyle. Dış Dünyalardan yüzlerce yabancı..."

"Neden Dış Dünyalardan?"

"Kafanı kullan! Tabii kafan varsa, Andorin! Trantor'lular ömür boyu kubbelerin altında yaşıyorlar. Onlar bahçıvanlıktan ne anlarlar? Trantor'lular saksıdaki çiçeklerle, hayvanat bahçeleriyle ve dikkatle yetiştirilmiş tahıl ve meyve ağaçlarıyla ilgilenebiliyorlar. Onların açık havada, vahşi yerlerde sürdürülen yaşam konusunda ne fikirleri olabilir ki?"

"Ahhh! Şimdi anladım."

"İşte bu yüzden bahçelere sürüyle yabancı doluşacak. Herhalde onları dikkatle kontrolden geçirecekler. Ama Trantor'luların incelendiği kadar sıkı değil. Bu da muhakkak ki bizim de birkaç adamımıza sahte kimlikler sağlayarak, içeriye sokabileceğimiz anlamına geliyor. Bazıları kontrole takılıp reddedilseler bile birkaçı yine de başarılı olabilir. Başarılı olmaları *gerekir.* Birinci Bakan Seldon'un ilk günlerinde başarısızlıkla sonuçlanan o darbe yüzünden çok sıkı güvenlik önlemleri alınıyor artık." Namarti bu adı her zamanki gibi tükürürcesine söylemişti. "Ama buna rağmen bizimkiler içeriye süzülecekler. Ve sonunda beklediğimiz fırsat elimize geçecek."

Şimdi de Andorin'in başı dönüyordu. Sanki fırıl fırıl dönen bir girdaba yuvarlanmış gibiydi. "Belki böyle bir şey söylemem garip kaçacak, şef, ama galiba bu tanrılar' işi yabana atılacak bir şey değil. Çünkü ben de sana bir şey

söylemek için bekliyordum. Söyleyeceğim şey senin planına da çok iyi uyuyor."

Namarti arkadaşını şüpheyle süzdü. Sonra da odada etrafına bakındı. Sanki güvenlik konusunda birdenbire endişelenmişti. Ama bu korkusu yersizdi. Oda, eski tarz bir apartmanın derinliklerindeydi ve iyi korunuyordu. Kimse onların konuşmalarını duyamaz ve hiç kimse ayrıntılı tariflere rağmen bu odayı kolaylıkla bulamazdı. Organizasyonun sadık üyelerinin sağladığı kat kat güvenlik engeli ise aşılamazdı.

Namarti, "Sen neden söz ediyorsun?" diye sordu.

"Senin için bir adam buldum. Genç bir adam. Çok safdil. Sevimli bir genç. Görür görmez güvenebileceğini sezdiğin biri. Yüzünde öyle saf bir ifade var ki. Gözleri iri iri. Dahl'da yaşamış. Eşitlik için çıldırıyor. Joranum'un Dahi koko süsünden beri görülen en müthiş şey olduğuna inanıyor. Onu, ideal uğruna her şeyi yapmaya kolaylıkla ikna edebileceğimizden eminim."

Şüpheleri hiç yatışmamış olan Namarti, "ideal uğruna mı?" dedi. "O bizden biri mi?"

"Aslında o hiçbir gruptan değil. Kafasında Joranum'un sektörlerin eşit olmalarını istediğiyle ilgili belirlenmemiş bazı fikirler var."

"Joranum'un kullandığı yem buydu. Evet."

"Bizim yem de bu. Ama çocuk bu iddiaya *inanıyor.* Eşitlikten ve halkın hükümete katılmasından söz ediyor. Hatta demokrasiden bile söz etti."

Namarti alayla hafifçe güldü. "Demokrasi yirmi bin yıl boyunca uygulandı ve her seferinde de kısa bir süre sonra çöktü."

"Evet, ama işin o tarafı bizi ilgilendirmiyor. Şu genç adamı etkileyen bu. Bana inan, şef, delikanlıyı görür görmez istediğimiz gibi bir maşa bulduğumuzu anladım. Ama ondan nasıl yararlanacağımızı bilemedim. Ancak artık biliyorum. Delikanlıyı, bir bahçıvan rolünde imparatorluk sarayı bahçelerine sokabiliriz."

"Nasıl? Bahçıvanlık konusunda bir şeyler biliyor mu?"

"Hayır. Bilmediğinden eminim. Sadece ağır işçi olarak çalışmış. Başka bir iş yapmamış. Şu ara bir taşıma aracını sürüyor. Bu işin nasıl yapılacağını ona öğrettiler. Ona çim makasını nasıl kullanacağını öğretir ve bir bahçıvan yamağı olarak içeri sokabilirsek, her şey tamam olur."

"Tamam mı olur?"

"Böylece istediğimiz herhangi birine yaklaşabilecek adamımız olur. Bunu hiç şüphe uyandırmadan yapabilecek biri. Bana inan, çocuktan etrafa şerefli

bir budalalık yayılıyor sanki. İnsanda güven uyandıran bir tür aptalca dürüstlük."

"Kendisinden istediğimizi yapacak öyle mi?"

"Kesinlikle."

"Bu gençle nasıl karşılaştın?"

"İlk karşılaşan ben değilim. Aslında delikanlıyı Manella farketti."

"Kim?"

"Manella. Manella Dubanqua."

"Ah. Şu arkadaşın." Namarti'nin yüz hatları çarpıldı ve yüzünde hoşnutsuzluk belirdi.

Andorin hoşgörüyle, "O çok kimsenin arkadaşı," diye cevap verdi. "Manella'nın yararlı olmasını sağlayan nedenlerden biri de bu. Bir insanı çabucak tartabiliyor. Hem de fazla ipucu olmadan. Bu delikanlıdan ilk görüşte hoşlandığı için onunla konuştu. İnan bana Manella öyle kolay kolay herkesten hoşlanmaz. Onun için, anlayacağın bu genç aslında olağanüstü biri sayılır. Ha, aklıma gelmişken adı Planchet... Kız bana geldi ve, 'Sana şahane birini buldum, Gleb,' dedi. Açıkçası olağanüstü kişiler konusunda Manella'ya her zaman güvenirim."

Namarti sinsice, "Senin bu harika maşa bahçelerde rahatlıkla dolaşmaya başladığı zaman ne yapacak dersin, ha, Andorin?" diye sordu.

Andorin derin bir soluk aldı. "Ne mi yapacak? Biz her şeyi iyi ayarlarsak o da çok sevgili, İmparator Cleon'u ortadan kaldıracak."

Namarti'nin yüzünde müthiş, öfkeli bir ifade belirdi. "Ne? Sen çıldırdın mı? Cleon'u öldürmeyi neden isteyelim? Onun yoluyla iktidar bizim olacak. Cleon bir paravan oluşturacak, onun gerisinde galaksiyi biz yöneteceğiz. Bizim meşru sayılmamız için gereken bir pasaport o. Aklın nerede senin? Bir simge olarak Cleon'a ihtiyacımız var. İmparator bize karışmayacak. Ama o varolduğu için daha da güçleneceğiz."

Andorin'in yüzü pençe pençe kızardı ve sonunda keyfi iyice kaçtı. "O halde kafanda neler var? Neyi planlıyorsun? Her zaman tahminlerde bulunmaktan bıktım!"

Namarti elini kaldırdı. "Pekâlâ, pekâlâ! Sakin ol! Benim kötü bir niyetim yoktu. Ama biraz düşün, olur mu? Joranum'u kim mahvetti? On yıl önce bütün umudumuzu kim kırdı? Şu matematikçi! Şimdi psiko-tarih konusunda aptalca laflar ederek imparatorluğu yöneten de o. Cleon bir hiç. Ortadan kaldırmamız gereken kişi Hari Seldon. Ben o devamlı görülen arızalar

sayesinde Hari Seldon'u gülünç bir duruma düşürüyorum. Sıkıntıya düşenler bütün bunlardan Seldon'u sorumlu tutuyorlar. Bütün bu olayları matematikçinin beceriksizliği, yeteneksizliği diye yorumluyorlar." Namarti'nin ağzının iki yanında tükürükler birikmişti. "O öldürüldüğü zaman bütün imparatorlukta sevinç çığlıkları atılacak. Bu sesler saatlerce bütün holo-vizyon haberlerinin duyulmasını engelleyecek. Katilin kim olduğunu öğrenmeleri bile durumu değiştirmeyecek." Elini kaldırdı, sonra da sanki birini kalbinden bıçaklıyormuş gibi indirdi. "Bizi imparatorluğun kurtarıcısı sayacaklar-"-Birer kahraman... E, ne diyorsun? Senin delikanlı Hari Seldon'u gebertebilir mi?"

Andorin kendini toplamıştı. Hiç olmazsa görünüşte. Zoraki bir neşeyle, "Başarabileceğinden eminim," dedi. "Halkın Cleon'a karşı biraz saygısı olabilir. Senin de bildiğin gibi imparatorun ruhani bir havası var." Bu ‘senin de' kelimelerini hafifçe vurgulamıştı. Namarti kaşlarını çatarken Andorin ekledi. "Delikanlının Seldon'a karşı öyle duyguları olduğunu sanmıyorum."

Ancak için için öfkeden çıldırıyordu Andorin. İstediği bu değildi onun. Ona ihanet ediyorlardı.

14

Manella gözlerine düşen saçlarını iterek Raych'a gülümsedi. "Sana kredi vermen gerekmeyeceğini söylemiştim."

Raych gözlerini kırpıştırarak çıplak omzunu kaşıdı. "Ama şimdi benden para mı isteyeceksin?"

Genç kadın omzunu silktikten sonra muzipçe güldü. "Neden isteyeyim?"

"Neden istemeyesin?"

"Çünkü bazen kendimce zevk almama izin veriliyor."

"Benimle mi?"

"Burada başkası yok ki."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Manella, Raych'ı yatıştırmak ister gibi, "Zaten o kadar kredin de yok," dedi. "E, işin nasıl?"

Raych, "Öyle müthiş bir şey değil," diye cevap verdi. "Ama hiç yoktan iyidir. Çok daha iyi. Bana iş bulmasını o adama sen mi söyledin?"

Manella başını ağır ağır, "Hayır," der gibi salladı. "Gleb Andorin'i mi kastediyorsun? Ben ondan bir şey yapmasını istemedim. Sadece senin onu ilgilendirebileceğini söyledim."

"Şimdi kızar mı dersin? Yani... Seninle ben..."

"Neden kızsın? Bu *onun* üzerine vazife değil ki. Tabii *senin* üzerine de."

"Ne yapar? Yani işi nedir?"

"Andorin'in çalıştığını sanmıyorum. Zengin biri. Eski Wye valilerinin de yakını."

"Wye valilerinin mi?"

"Evet. Andorin, imparatorluk hükümetinden hoşlanmıyor. O eski Wye valilerinin ailesinden olan hiç kimse hoşlanmıyor zaten. İmparatorun..." Genç kadın ansızın durakladı. "Fazla gevezelik ediyorum. Sakın söylediklerimi hiç kimseye tekrarlama."

"Ben mi? Ben senin bir şey söylediğini duymadım ki. Zaten duyacak da değilim."

"Pekâlâ."

"Ama Andorin kim? O şu Joranumcu örgütün ileri gelenlerinden mi? Önemli biri mi?"

"Bunu bilemem."

"Sana bu konudan hiç söz etmiyor mu?"

"Hayır, etmiyor."

Raych kızdığını belli etmemeye çalışarak, "Ya?" dedi.

Manella ona kurnazca baktı. "Konu neden seni bu kadar ilgilendiriyor?"

"Ben de örgüte girmek istiyorum. Bu yoldan yükselebileceğimi düşünüyorum. O zaman daha iyi bir işe girerim. Daha fazla kredi kazanırım. Böyle şeyler işte."

"Belki Andorin sana yardım eder. Senden hoşlanmış... Bu kadarını biliyorum."

"Onun benden daha fazla hoşlanmasını sağlayabilir misin?"

"Deneyebilirim. Onun senden daha fazla hoşlanmaması için bir neden yok. *Ben* senden hoşlanıyorum. Hatta Andorin'den daha fazla hoşlandığımı söyleyebilirim."

"Sağol, Manella... Ben de senden hoşlanıyorum... Hem de çok Raych elini genç kadının vücuduna sürerek, heyecanla, keşke dikkatimi görevimden çok ona verebilsem... diye düşündü.

15

Hari Seldon yorgun yorgun, "Gleb Andorin," diyerek gözlerini ovuşturuyordu.

Dors Venabili, "O da kim?" diye sordu. Tavırları hâlâ buz gibiydi. Raych gittiği günden beri hep böyle davranmıştı.

Seldon mırıldandı. "Birkaç gün öncesine kadar onun adını bile duymamıştım. Kırk milyar insanın yaşadığı bir dünyayı yönetmenin kötü yanı da bu işte. Dikkatini çeken birkaç kişi dışında kimsenin adını bile duymuyorsun. Bilgi Kompüterindeki bütün bilgiye rağmen Trantor yine bilinmeyen tarafları daha fazla olan bir gezegen. Referans numaraları ve istatistikler sayesinde bazı kişileri bulabiliriz. Ama bulduklarımız nasıl insanlardır? Buna yirmi beş milyon Dış Dünyayı da kat. O yüzden Galaksi İmparatorluğunun binlerce yıl ayakta kalabilmesine şaşmak gerekir. Açıkçası ben imparatorluğun daha çok kendi kendini yaşatabildiği için yıkılmadığına inanıyorum. Artık gücü kesiliyor."

Dors, "Bu kadar felsefe yeter, Hari," dedi. "Bu Andorin denen adam kim?"

"Aslında bilmem *gereken* biri olduğunu itiraf etmeliyim. Güvenlik Örgütünü zorla ikna ederek adamla ilgili birkaç dosyayı çıkartırdım. Andorin, Wye valileri ailesinden. Hatta ailenin en ileri gelen üyesi. O yüzden güvenlik onunla ilgilenmiş. Bizimkiler Andorin'in bazı hırsları olduğunu açıkladılar. Ancak zevk ve sefaya düşkün olduğu için bu konuda fazla bir şey yapamayacağına inanıyorlar."

"Joranumcularla ilişkisi var, öyle mi?"

Seldon kararsızca, "Bana Güvenlik Örgütümüzün Joranumcular konusunda hiçbir bilgisi yokmuş gibi geliyor. Bu artık Joranumcuların varolmadığı anlamına gelir. Ya da varsalar bile artık önemli olmadıkları anlamına. Tabii Güvenlik Örgütünün Joranumcularla hiç ilgilenmediği anlamında da alınabilir bu. Bana biraz bilgi verdikleri için minnet duyuyorum. *Ben* birinci bakanım."

Dors alayla, "Belki de sen iyi bir birinci bakan değilsin," dedi. "Bu mümkün."

"Mümkünden de öte. Herhalde bilmem kaç kuşaktan beri bu göreve benden daha uygunsuz biri getirilmemişti. Ama bunun Güvenlik Örgütüyle bir ilgisi yok. Bu, hükümetin tamamiyle özerk olan bir kolu. Cleon'un bile bu konuda fazla bir fikri olduğunu sanmıyorum. Tabii teoriye göre güvenlik subaylarının yöneticilerinin yoluyla imparatora rapor vermeleri gerekiyor, o başka. Bana inan. Eğer Güvenlik Örgütü konusunda daha etraflıca bilgimiz olsaydı, onun faaliyetlerini de psiko-tarih denklemlerimize katmaya çalışırdık."

"Güvenlik subayları hiç olmazsa bizden yanalar mı?"

"Öyle olduğunu sanıyorum. Ama yemin edemem."

"Sen şimdi o adamla neden ilgileniyorsun? Adı neydi?"

"Gleb Andorin. Çünkü dolaylı bir yoldan Raych'tan bir mesaj aldım."

Dors'un gözlerinde bir pırıltı belirdi. "Bunu bana neden söylemedin? İyi mi?"

"Bildiğim kadarıyla iyi. Ama Raych'ın bundan sonra başka mesajlar göndermeye kalkmayacağını umarım. Buraya haber uçururken yakalanırsa durumu hiç iyi *olmaz*. Her neyse... Raych, Andorin'le tanışmış."

"Joranumcuların arasına da girmiş mi?"

"Sanmıyorum. Buna pek ihtimal veremiyorum. Çünkü Andorin'in Joranumcularla ilişkisi mantıksızlık olur. Bu örgüt daha çok aşağı tabakalarla ilgili. Yani bir tür proletarya harekâtı sayılır. Andorin ise aristokratların aristokratı. Onun Joranumcularla ne işi olabilir?"

"Madem adam Wye valileri ailesinden, herhalde imparatorluk tahtında da gözü var. Bu olamaz mı?"

"Tahtta kaç kuşaktan beri gözleri var. Rashelle'i hatırlarsın herhalde. O Andorin'in halasıydı."

"Öyleyse adam Joranumcuları bir basamak gibi kullanıyor. Bu sence olamaz mı?"

"Tabii artık öyle bir örgüt ve Joranumcular gerçekten varsa ve Andorin de örgütü bir basamak gibi kullanmaya çalışıyorsa o zaman tehlikeli bir oyun oynadığını çok geçmeden anlar. Joranumcular -eğer bir örgüt varsa herhâlde kendilerince bir plan yapıyorlar. O zaman Andorin gibi biri de bir ‘greti'nin sırtına binmiş olduğunu anlar..."

"Greti de nedir?"

"Artık ortadan kalkmış olan vahşi bir hayvan sanırım. Helicon'da böyle bir atasözü vardır. ‘Gretinin sırtına binersen artık inemezsin,' derler. ‘Çünkü o zaman greti seni yer."' Seldon bir an durdu. "Bir şey daha var. Raych, Andorin'i tanıyan bir kadınla ilişki kurmuş. Onun yoluyla önemli bilgiler elde edeceğini düşünüyor. Bütün bunları sana şimdi anlatıyorum. Daha sonra beni senden bazı şeyleri saklamakla suçlama."

Dors kaşlarını çattı. "Bir kadınla ilişki mi kurmuş?"

"Anladığım kadarıyla pek çok kimseyi tanıyan bir kadınmış. Bu adamlar, samimi durumlarda mantıklı davranmayıp kadına bazı şeyleri anlatıyorlarmış."

"Ah, *şu* kadınlardan," Dors'un kaşları büsbütün çatılmıştı.
"Açıkçası Raych'ın böyle bir ilişki kurduğunu düşünmek bile..."

"Haydi, haydi! Raych artık otuz yaşında, onun oldukça deneyimi olduğundan eminim. Kadın konusunda Raych'ın aklıselimine güvenebilirsin. Hatta başka her kadın konusunda da sanırım." Seldon, Dors'a döndü. Yüzünde öyle yorgun, öyle bitkin bir ifade vardı ki. "Bu durumun benim hoşuma gittiğini mi sanıyorsun? Bütün bunlardan herhangi *birinin* hoşuma gittiğini?"

Dors söyleyecek bir şey bulamadı.

16

Gambol Deen Namarti en iyi günlerinde bile terbiyeli ve nezaketiyle ün yapmış biri değildi. Şimdi on yıllık bir planlamanın doruk noktasına erişmek üzereydi ve bu yüzden iyice aksileşmişti.

Namarti biraz da öfkeyle iskemlesinden kalkarak, "Buraya gelmekte epeyce geciktin, Andorin," dedi.

Andorin omzunu silkti. "Ama geldim işte."

"Senin şu genç adam, övdüğün şu olağanüstü maşa, nerede o?"

"Daha sonra burada olacak."

"Neden şimdi gelmedi?"

Andorin'in biçimli kafası hafifçe önüne düşüverdi. Sanki bir şeyler düşünüyor ya da bir karara varmaya çalışıyordu. Sonra birdenbire, "Durumumun ne olduğunu anlamadıkça onu buraya getirmeyeceğim," dedi.

"Bu da ne demek?"

"Galaksi Standart Dilinde söylenmiş basit sözler bunlar. Hari Seldon'u ortadan kaldırmayı ne zamandan beri planlıyordun?"

"Bunu her zaman düşündüm! Her zaman! Bunu anlamak çok mu zor? Onun Jo-Jo'ya yaptıkları yüzünden intikam almak hakkımız. Bunu yapmasaydı bile birinci bakan olduğu için ortadan kaldırmamız gerekir!"

"Ama devrilmesi gereken Cleon! *Cleon!* Yalnız o değilse bile, hiç olmazsa Seldon'a ek olarak."

"O kukla seni neden bu kadar ilgilendiriyor?"

"Sen dünkü çocuk değilsin. Sana bu plandaki rolümü açıklamak zorunda hiç kalmadım. Çünkü bunu bilmeyecek kadar aptal ve cahil biri değilsin. Planın tahta Cleon'un yerine başka birinin geçirilmesini de kapsamıyorsa o zaman bu beni neden ilgilendirsin?"

Namarti güldü. "Ah, tabii ya. Ben uzun bir süreden beri senin bana üzerine basarak yükseleceğin bir tabure gözüyle baktığını biliyordum. İmparatorluk tahtına tırmanmak için kullanacağın bir şey gözüyle."

"Başka bir şey mi bekliyordun?"

"Kesinlikle hayır. Planı ben yapacak, tehlikelere göğüs gereceğim. Her şey sona erdiği zaman da ödülü sen alacaksın. Bu çok mantıklı bir şey, öyle değil mi?"

"Tabii mantıklı ya! Çünkü ödülü sen de almış olacaksın. Birinci bakan olmayacak mısın? Yeni imparatorun seni tam anlamıyla desteklediğini bilmeyecek misin? Kalbi minnet dolu imparatorun? Ve ben de..." Andorin'in yüz hatları alayla çarpılırken tükürürcesine ekledi. "... Yeni kukla olmayacak mıyım?"

"Bunu mu planlıyorsun? Bir kukla olmayı mı?"

"Ben imparator olmayı planlıyorum. Hiç paran yokken sana avans olarak kredi verdim. Hem de kaç kez. Hiç kimsen yokken yardımcıların olmasını sağladım. Burada Wye'da büyük bir örgüt kurabilmek için gereken prestiji ve saygınlığı kazandırdım. Sana verdiğim her şeyi geri alabilirim." .

"Hiç sanmıyorum."

"Bu tehlikeyi göze almak istiyor musun? Ayrıca bana da Kaspalov gibi davranabileceğini hiç sanma. Başıma bir şey gelirse sen ve adamların Wye'da dikiş tutturamazsınız. Ve başka sektörlerde de sana ihtiyacın olan şeyleri sağlamazlar."

Namarti içini çekti. "Demek imparatorun öldürülmesi için ısrar ediyorsun?"

"Ben ‘öldürülmesi' değil, ‘devrilmesi' sözcüğünü kullandım. Ayrıntıları sana bırakıyorum." Andorin bu son sözleri bileğini büküp elini hafifçe sallayarak söylemişti. Sanki imparatorluk tahtına çoktan çıkmış gibiydi. Ayrıntıların önemli olmadığını açıklıyordu.

"Sen de ondan sonra imparator olacaksın, öyle mi?"

"Evet."

"Ah, hayır! İmparator olamayacaksın! Öleceksin! Ama benim elimde değil! Andorin, izin ver de sana yaşamla ilgili bazı gerçekleri öğreteyim. Cleon ölürse o zaman ortaya varis sorunu çıkar, imparatorluk muhafızları, bir iç savaşın çıkmasını önlemek için hemen Wye valileri ailesinin bulabildikleri bütün üyelerini öldürürler. En başta da seni. Diğer yandan sadece birinci bakan öldürülürse sen güvende olursun."

"Neden?"

"Bir birinci bakan, sadece bir birinci bakandır. Onlar gelirler ve giderler. Bazı kimseler Cleon'un Seldon'dan bıktığını ve onun öldürülmesini sağladığını bile düşünebilirler. Tabii biz bu tür dedikoduların etrafa yayılması için

elimizden geleni yaparız. İmparatorluk muhafızları kararsızlıkla duraklar ve bize yeni hükümeti kurmamız için bir şans tanırlar. Hatta belki onlar da Seldon sonunda geberdiği için bize minnet duyarlar."

"Yeni hükümet kurulduktan sonra ben ne yaparım? Beklemeyi mi sürdürürüm? Sonsuza kadar?"

"Hayır. Ben birinci bakan olduktan sonra Cleon'la başa çıkmanın çeşitli yollarını bulurum. Hatta belki imparatorluk muhafızlarını ve Güvenlik Örgütünü etkiler, maşa gibi kullanırım. O zaman Cleon'u devirmenin ve seni onun yerine geçirmenin güvenli bir yolunu bulmuş olurum."

Andorin bağırdı. "Bunu neden yapasın?"

"Namarti, ne demek 'Bunu neden yapasın?'" diye homurdandı.

"Seldon'a karşı şahsi bir kinin var. O ortadan kalktıktan sonra neden kendini gereksiz yere tehlikeye atasın? Cleon'la anlaşırsın ve ben de yıkılmakta olan malikâneme döner yine gerçekleşmeyecek hayallerime dalarım. Kim bilir, belki de güvende olabilmek için beni de öldürtürsün."

Namarti, "Hayır!" dedi. "Cleon tahta çıkmak için doğdu.
İmparatorluk yapmış birkaç kuşaktan geliyor. Gururlu Entun Handanından. Onu idare etmek çok zor olur. İnsanın başına bela kesilir. Buna karşılık sen tahta yeni bir hanedanın üyesi olarak çıkarsın. Fazla güçlü geleneksel bağları olmayan biri gibi. Çünkü daha önceki Wye'lı imparatorlar öyle olağanüstü insanlar değillerdi. Bunu herhalde sen de itiraf edersin? Sağlam olmayan bir tahtta oturursun ve seni destekleyecek birine ihtiyaç duyarsın. *Bana* yani. Benim de bana ihtiyacı olan ve idare edebileceğim biri işime gelir. Yani *sana*. Haydi, Andorin, bizimki bir yıl içinde sönen bir aşk evliliği değil. Bizimki kafayla yapılacak bir evlilik. Bu ikimiz yaşadığı sürece devam edecek. Birbirimize güvenmeliyiz."

"İmparator olacağıma yemin eder misin?"

"Benim sözüme inanmayacak olduktan sonra yemin etmem ne işe yarar? Şimdi şöyle söyleyelim: Sen benim için olağanüstü yararlı bir imparator olursun, ben de senin Cleon'un yerini almanı isterim. Şimdi beni o adamla tanıştır. Amacına erişmen için kusursuz bir maşa gibi kullanabileceğini düşündüğün o genç adamla."

"Pekâlâ. Onun neden farklı olduğunu unutma. Ben delikanlıyı inceledim. Çocuk fazla zeki olmayan bir idealist. Kendine söylenileni yapıp tehlikeye aldırmayacak. Tereddüde de kapılmayacak. Ondan etrafa sanki herkese güven

veren bir hava yayılıyor. Kurbanı da bu yüzden ona güvenecek. Elinde bir patlatıcı olsa bile."

"Bence bu inanılacak gibi değil."

Andorin, "Onunla tanışıncaya kadar bekle," dedi.

17

Raych gözlerini yere dikmişti. Namarti'ye çabucak bakmış ve onun için yeterli olmuştu. Onunla on yıl önce tanışmıştı. Jo-Jo Joranum'u felakete sürüklemek için yollandığı zaman. İşte bir bakış Raych'a yetmiş de artmıştı bile.

Namarti on yıl içerisinde pek az değişmişti. En dikkati çeken özellikleri yine öfke ve nefretti. Ya da Raych bu kadarını görebiliyordu. Aslında tarafsız bir tanık sayılamayacağının farkındaydı. Ancak Namarti'nin bu özellikleri de herhalde sonsuza kadar değişmeyecekti. Adamın yüzü daha sıskalaşmış, saçlarında kırlar belirmişti. İnce dudaklı ağzında yine o sert ifade, gözlerinde de o tehlikeli pırıltı vardı.

Bu kadarı yeterliydi. Raych artık adama bakmamaya çalışıyordu. Ona, Namarti yüzüne dik dik bakan bir insana ısınacak biriymiş gibi gelmiyordu.

Namarti, Raych'ı gözleriyle yiyordu sanki. Ama yüzündeki o hafif, aşağılayıcı ifade hâlâ aynıydı. Sonra yanda endişeyle bekleyen Andorin'e döndü. Sanki hakkında konuştuğu insan orada değilmiş gibi, "Demek sözünü ettiğin genç bu," dedi.

Andorin başını sallayarak dudaklarını sessizce oynattı. "Evet, şef."

Namarti birdenbire Raych'a, "Adın nedir?" diye sordu.

"Planchet, efendim."

"Bizim ideallerimize inanıyor musun?"

"Evet, efendim." Raych, Andorin'in talimatına uyarak dikkatle konuşuyordu. "Ben bir demokratım ve halkın yönetim işlemlerine daha fazla katılmasını istiyorum."

Namarti, Andorin'e bir göz attı. "Nutuk çekmeye meraklı." Tekrar Raych'a döndü. "Amacımız uğruna kendini tehlikeye atmaya hazır mısın?"

"Her tehlikeye atmaya hazırım, efendim."

"Sana söylenenleri yapacak mısın? Soru sormadan? Kararsızca duraklamadan?"

"Emirleri yerine getireceğim."

"Bahçıvanlıktan anlar mısın?"

Raych biran durakladı. "Hayır, efendim."

"Öyleyse sen Trantor'lusun. Kubbenin altında doğdun?"

"Ben Millimaru'da doğdum, efendim. Dahl'da büyüdüm."

Namarti, "Pekâlâ," diyerek Andorin'e baktı. "Onu dışarı çıkar ve geçici olarak orada bekleyen adamlara teslim et. Onlar bu genç adamla yakından ilgilenirler. Sonra buraya dön, Andorin. Seninle konuşmak istiyorum."

Andorin geri döndüğü zaman Namarti'de müthiş bir değişiklik olduğunu farketti. Adamın gözleri tuhaflıkla parlıyordu, dudakları vahşice bir gülümsemeyle çarpılmıştı.

Namarti, "Andorin," dedi. "Geçen gün sözünü ettiğimiz tanrılar hayal edemediğim kadar bizden yanalar."

"Sana bu genç adamın amacımız için çok uygun olduğunu söyledim."

"O senin sandığından çok daha uygun. Tabii hikâyeyi biliyorsun. Saygıdeğer birinci bakanımızın oğlunu, daha doğrusu evlat edindiği genci Joranum'u görmesi için gönderdiğini. Joranum'un bütün uyarılarına rağmen düştüğü o tuzağı hazırladığını."

Andorin yorgun yorgun başını salladı. "Evet. Hikâyeyi biliyorum." Bu sözleri hikâyeyi en ince ayrıntılarına kadar öğrenmiş biri tavrıyla söylemişti.

"Ben o delikanlıyı bir tek kez gördüm. Ama hayali beynime kazındı. Aradan geçen on yıllık sürenin, topuklu, yüksek tabanlı ayakkabıların ve bıyığın kazınmasının beni aldatabileceğini mi sanıyorsun? Senin Planchet, Hari Seldon'un evlat edindiği Raych'ın ta kendisi."

Yüzü bembeyaz kesilen Andorin bir an soluğunu tuttu. "Bundan emin misin, şef?"

"Karşımda durduğundan ve aramıza bir düşmanı soktuğundan ne kadar eminsem, bundan da o kadar eminim."

"Hiç bilmiyordum..."

Namarti, "Endişelenme," dedi. "Ben bunu o boşa geçen aristokrat ömründe yaptığın en iyi şey sayıyorum. Tanrıların senin için seçtikleri rolü oynadın. Onun kim olduğunu anlamasaydım herhalde kendisine verildiği kesin olan görevi yerine getirecekti. Yani casusluk edecek ve en gizli planlarımızı Seldon'a bildirecekti. Ama ben onun kim olduğunu biliyorum. Artık hiçbir şey yapamayacak. Her şey elimizde artık, *her şey."* Namarti sevinçle ellerini ovuşturdu. Sanki karakterine hiç uymadığını biliyormuş gibi ağır ağır gülümsedi. Sonra da bir kahkaha attı.

Namarti on yıl içerisinde pek az değişmişti. En dikkati çeken özellikleri yine öfke ve nefretti. Ya da Raych bu kadarını görebiliyordu. Aslında tarafsız bir tanık sayılamayacağının farkındaydı. Ancak Namarti'nin bu özellikleri de herhalde sonsuza kadar değişmeyecekti. Adamın yüzü daha sıskalaşmış, saçlarında kırlar belirmişti. İnce dudaklı ağzında yine o sert ifade, gözlerinde de o tehlikeli pırıltı vardı.

Bu kadarı yeterliydi. Raych artık adama bakmamaya çalışıyordu. Ona, Namarti yüzüne dik dik bakan bir insana ısınacak biriymiş gibi gelmiyordu.

Namarti, Raych'ı gözleriyle yiyordu sanki. Ama yüzündeki o hafif, aşağılayıcı ifade hâlâ aynıydı. Sonra yanda endişeyle bekleyen Andorin'e döndü. Sanki hakkında konuştuğu insan orada değilmiş gibi, "Demek sözünü ettiğin genç bu," dedi.

Andorin başını sallayarak dudaklarını sessizce oynattı. "Evet, şef."

Namarti birdenbire Raych'a, "Adın nedir?" diye sordu.

"Planchet, efendim."

"Bizim ideallerimize inanıyor musun?"

"Evet, efendim." Raych, Andorin'in talimatına uyarak dikkatle konuşuyordu. "Ben bir demokratım ve halkın yönetim işlemlerine daha fazla katılmasını istiyorum."

Namarti, Andorin'e bir göz attı. "Nutuk çekmeye meraklı." Tekrar Raych'a döndü. "Amacımız uğruna kendini tehlikeye atmaya hazır mısın?"

"Her tehlikeye atmaya hazırım, efendim."

"Sana söylenenleri yapacak mısın? Soru sormadan? Kararsızca duraklamadan?"

"Emirleri yerine getireceğim."

"Bahçıvanlıktan anlar mısın?"

Raych bir an durakladı. "Hayır, efendim."

"Öyleyse sen Trantor'lusun. Kubbenin altında doğdun?"

"Ben Millimaru'da doğdum, efendim. Dahl'da büyüdüm."

Namarti, "Pekâlâ," diyerek Andorin'e baktı. "Onu dışarı çıkar ve geçici olarak orada bekleyen adamlara teslim et. Onlar bu genç adamla yakından ilgilenirler. Sonra buraya dön. Andorin. Seninle konuşmak istiyorum."

Andorin geri döndüğü zaman Namarti'de müthiş bir değişiklik olduğunu farketti. Adamın gözleri tuhaflıkla parlıyordu, dudakları vahşice bir gülümsemeyle çarpılmıştı.

Namarti, "Andorin," dedi. "Geçen gün sözünü ettiğimiz tanrılar hayal edemediğim kadar bizden yanalar."

"Sana bu genç adamın amacımız için çok uygun olduğunu söyledim."

"O senin sandığından çok daha uygun. Tabii hikâyeyi biliyorsun. Saygıdeğer birinci bakanımızın oğlunu, daha doğrusu evlat edindiği genci Joranum'u görmesi için gönderdiğini. Joranum'un bütün uyarılarına rağmen düştüğü o tuzağı hazırladığını."

Andorin yorgun yorgun başını salladı. "Evet. Hikâyeyi biliyorum." Bu sözleri hikâyeyi en ince ayrıntılarına kadar öğrenmiş biri tavrıyla söylemişti.

"Ben o delikanlıyı bir tek kez gördüm. Ama hayali beynime kazındı. Aradan geçen on yıllık sürenin, topuklu, yüksek tabanlı ayakkabıların ve bıyığın kazınmasının beni aldatabileceğini mi sanıyorsun? Senin Planchet, Hari Seldon'un evlat edindiği Raych'ın ta kendisi."

Yüzü bembeyaz kesilen Andorin bir an soluğunu tuttu. "Bundan emin misin, şef?"

"Karşımda durduğundan ve aramıza bir düşmanı soktuğundan ne kadar eminsem, bundan da o kadar eminim."

"Hiç bilmiyordum..."

Namarti, "Endişelenme," dedi. "Ben bunu o boşa geçen aristokrat ömründe yaptığın en iyi şey sayıyorum. Tanrıların senin için seçtikleri rolü oynadın. Onun kim olduğunu anlamasaydım herhalde kendisine verildiği kesin olan görevi yerine getirecekti. Yani casusluk edecek ve en gizli planlarımızı Seldon'a bildirecekti. Ama ben onun kim olduğunu biliyorum. Artık hiçbir şey yapamayacak. Her şey elimizde artık, *her şey."* Namarti sevinçle ellerini ovuşturdu. Sanki karakterine hiç uymadığını biliyormuş gibi ağır ağır gülümsedi. Sonra da bir kahkaha attı.

18

Manella düşünceli bir tavırla, "Galiba bundan sonra seni artık görmeyeceğim, Planchet," dedi.

Duştan çıkmış olan Raych kurulanıyordu. "Neden?"

"Gleb Andorin istemiyor."

"Ama neden?"

Manella biçimli omuzlarını silkti. "Önemli bir görevin olduğunu, eğlenceye zaman ayıramayacağını söylüyor. Belki de sana daha iyi bir iş vereceklerini kastediyor."

Raych kaskatı kesilmişti. "Ne tür bir iş? Önemli bir şey söyledi mi?"

"Hayır. Ama kendisinin İmparatorluk Sektörüne gideceğinden söz etti."

"Öyle mi? Sana sık sık böyle şeyler söylediği oluyor mu?"

"Nasıl olduğunu biliyorsun, Planchet. Bir adam seninle yatarken epeyce gevezelik eder."

Bu konunun üzerinde durmamaya çalışan Raych, "Biliyorum," diye mırıldandı. "Andorin başka ne söyledi?"

"Neden soruyorsun?" Genç kadın kaşlarını hafifçe çatmıştı. "O da durmadan seni soruyor. Erkeklerin bu huyları dikkatimi çekmişti zaten. Nedense birbirlerini çok merak ediyorlar. Sence sebebi nedir?"

"Andorin'e benim hakkımda neler söylüyorsun?"

"Fazla bir şey söylemiyorum. Sadece senin çok iyi bir genç olduğundan söz ediyorum. Tabii ona senden daha fazla hoşlandığımı incineceği için açıklamıyorum. Bunun zararı olabilir."

Raych giyinmeye başlamıştı. "Demek artık vedalaşıyoruz?"

"Herhalde bir süre birbirimizi görmeyeceğiz. Tabii Gleb fikrini değiştirebilir. Açıkçası ben de İmparatorluk Sektörüne gitmek isterim, Gleb götürürse tabii. Çünkü oraya hiç gitmedim."

Raych az kalsın söylememesi gereken bir şey söyleyecekti. Ama son anda öksürdü ve, "Ben de oraya hiç gitmedim," dedi.

"En büyük binalar, en güzel yerler ve en lüks lokantalar orada. Ve zenginler de o sektörde yaşıyorlar. Ben de zenginlerle tanışmak isterdim.

Gleb'den başkalarıyla yani."

Raych, "Herhalde benim gibi birinden alabileceğin fazla bir şey yok," diye mırıldandı.

"Sana bir itirazım yok. İnsan durmadan kredileri düşünemez. Ama bazen de düşünür. Özellikle artık Gleb'in benden bıkmaya başladığını sandığım şu sırada."

Raych, "Kimse senden bıkamaz," demek zorunda kaldı. Sonra bu sözlerinde samimi olduğunu fark ederek biraz şaşaladı.

Manella, "Erkekler hep böyle söylerler," diye cevap verdi. "Ama sonuçları bilseydin şaşardın. Her neyse... İlişkimiz çok hoştu, Planchet. Kendine iyi bak. Kim bilir, belki birbirimizi tekrar görürüz."

Raych başını sallarken söyleyecek bir söz bulamadı. Duygularını açıklamak için yapabileceği ya da söyleyebileceği hiçbir şey yoktu.

Genç adam diğer konuyu düşünmeye başladı. Namarti'nin adamlarının planlarını öğrenmesi gerekiyordu. Beni Manella'dan ayırıyorlar. Bundan da önemli anın yaklaştığı anlaşılıyor. Elimde bir tek ipucu var. Bahçıvanlıkla ilgili o garip soru.

Genç adamın artık Seldon'a başka bilgi göndermesi imkânsızdı. Namarti'yle yaptığı konuşmadan beri onu sıkı bir göz hapsine almışlardı. Bütün iletişim yolları kesilmişti. Herhalde bu da o önemli anın yaklaştığını gösteren ikinci bir işaretti.

Ama olayları ancak her şey sona erdikten sonra öğrenirsem başarısızlığa uğramış sayılırım. Haberleri bayatladıktan sonra yollarsam.

19

Hari Seldon'un iyi bir gün geçirdiği söylenemezdi. İlk mesajdan sonra Raych'dan hiç haber alamamıştı. Neler olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. Raych'ın güvenliği konusunda endişe ediyordu. (Ama kötü bir şey olsaydı duyardım. Öyle değil mi?) Bundan başka neler planlanabileceğini düşünerek kaygılanıyordu. Planın sinsice bir şey olması gerekirdi. Saraya doğrudan doğruya bir saldırı yapılması olanaksızdı. Güvenlik önlemleri çok sıkıydı. Öyleyse yeteri kadar etkili olacak ne yapabilirlerdi?

Bu soru Seldon'un geceleri uykusunu, gündüz de huzurunu kaçırıyordu.

İşaret lambası yandı. "Birinci bakan. İki randevunuz, efendim."

"Neymiş bu saat iki randevusu?"

"Bahçıvan Mandell Gruber'le. Yanında gerekli belgeler var."

Seldon hatırladı. "Evet. İçeri gönderin."

Aslında profesörün Gruber'i görecek zamanı yoktu. Ama zayıf bir anında buna razı olmuştu. Gruber adeta çıldırmış gibi görünüyordu. Bir birinci bakanın böyle zayıflıkları olmamalıydı. Ama Seldon birinci bakan olmadan çok önce Seldon olarak yaşamıştı.

Nezaketle, "Gel, Gruber," dedi.

Bahçıvan önünde durarak hemen başını eğdi. Bir o yana bakıyordu, bir bu yana. Seldon bahçıvanın o zamana kadar böyle güzel bir odaya girmediğinden emindi. İçinden acı acı, burayı beğendin mi, demek geldi. Lütfen onu al. *Ben* istemiyorum. Ama onun yerine, "Ne var, Gruber?" diye sordu. "Niçin bu kadar mutsuzsun?"

Gruber hemen cevap vermedi. Sadece boş gözlerle bakarak gülümsedi.

Matematikçi, "Otursana, be adam," dedi. "Şu koltuğa."

"Ah, olmaz, birinci bakan. Bu uygun değil. Koltuğu kirletirim de."

"Kirletirsen kolaylıkla temizlenir. Haydi, dediğimi yap... İyi! Şimdi bir, iki dakika oturup kafanı topla. Sonra hazır olduğun zaman bana sorunun ne olduğunu söyle."

Gruber bir dakika sessizce oturdu sonra da soluk soluğa kelimeler ağzından fışkırmaya başladı sanki. "Birinci bakan, ben başbahçıvan olacağım. İmparator bunu bana kendi söyledi."

"Evet, duydum. Ama seni endişelendiren herhalde bu konu değil. Yeni görevin yüzünden kutlanmalısın. Evet, seni kutluyorum. Hatta belki bu konuda benim yardımım da oldu, Gruber. Ölümle karşılaştığım sırada nasıl cesurca davrandığını hiç unutmadım. Majeste imparatora bundan söz ettiğimden emin olabilirsin. Senin için uygun bir ödül, Gruber. Zaten terfi ettirilmeye layıktın. Sicilinden bu görev için çok uygun olduğun anlaşılıyor. Eh, bu konuya da değindikten sonra şimdi bana derdinin ne olduğunu söyle."

"Benim derdim sözünü ettiğiniz bu görev ve terfi. Bu benim başarabileceğim bir şey değil. Uygun niteliklerim yok benim."

"Biz olduğundan eminiz."

Gruber telaşlandı. "Ben gidip bir büroda oturmak zorunda mı kalacağım? Ben bir odada oturamam! O zaman açık havaya çıkıp bitkiler ve hayvanlarla ilgilenemem! O oda benim için bir hapishane hücresi olur, birinci bakan!"

Seldon'un gözleri irileşti. "Öyle şey olmaz, Gruber. Büronda gerektiğinden daha fazla kalmak zorunda değilsin. Bahçelerde rahatça dolaşır, çalışmalara nezaret edersin. İstediğin kadar açık havaya çıkarsın. Sadece eskisi gibi ağır iş yapmazsın."

"Ben o ağır işi istiyorum, birinci bakan. Bürodan çıkmama izin vermeyeceklerini biliyorum. Şimdiki başbahçıvanı çok izledim. İstemesine rağmen bürosundan hiçbir zaman ayrılamadı. Yönetimle ilgili çok iş var. Sürüyle defter. Başbahçıvan neler olduğunu öğrenmek istediği zaman biz bürosuna gider, ona anlatırdık. O her şeyi holo-vizyonla seyrederdi..." Gruber bu son sözleri söylerken sesinde müthiş bir aşağılama vardı. "Sanki insan büyüyen, yaşayan bitkiler hakkında resimlere bakarak bir şey söyleyebilirmiş gibi. Bu iş bana göre değil, birinci bakan."

"Haydi, Gruber, tam bir erkek gibi davran. Durum o kadar kötü değil. Görevine alışırsın. Her şeyi yavaş yavaş kavrarsın."

Gruber başını salladı. "Hayır. En başta bütün yeni bahçıvanlarla uğraşmam gerekecek! Gömülüp kalacağım." Birdenbire canlandı. "Bu benim istemediğim bir görev. Bu bana verilmemeli, birinci bakan!"

"Belki şu ara o görevi istemiyorsun, Gruber. Ama bu konu da yalnız değilsin. Sana söyleyeyim, ben de şu anda birinci bakan olmamak isterdim. Bu görev benim için çok ağır. Hatta zaman zaman Cleon'un imparatorluk

giysilerinden bıktığını düşünüyorum. Hepimiz de görevlerimizi yapmak için bu galaksideyiz. Bu görev her zaman hoş olmayabilir."

"Anlıyorum, birinci bakan. Ama imparator, imparator olmak zorunda. Çünkü o bu görev için doğmuş. Siz de birinci bakan olmak zorundasınız. Çünkü bu işi yapabilecek başka kimse yok. Ama benim durumumu ele alacak olursak... Biz sadece başbahçıvanlık konusunu tartışıyoruz. Bu işi benim kadar iyi yapabilecek elli bahçıvan var. Onlar o büroya kapanmaktan sıkılmayacaklar. Size yardımım konusunda imparatora söz ettiğinizi söylediniz. Onunla tekrar görüşemez misiniz? İmparatora, yaptığım şey için beni ödüllendirmek istiyorsa, o zaman yerimde bırakmasını söyleyemez misiniz?"

Seldon koltuğunda arkasına yaslanarak, ciddi ciddi, "Gruber," dedi. "Mümkün olsaydı yapardım. Ama sana bir şeyi açıklamam gerekiyor. Bunu anlayacağını umuyorum. İmparator teorik olarak imparatorluğun mutlak hükümdarı. Ama aslında yapabileceği pek az şey var. Şu ara imparatorluğu ondan çok ben yönetiyorum. Ve benim de yapabileceğim şey pek az. Hükümetin çeşitli tabakalarında milyonlarca ve milyarlarca insan çalışıyor. Hepsi de karar veriyor ve hatalar yapıyorlar. Kimisi mantıklı ve kahramanca davranıyor, kimisi, aptalca ve hırsız gibi. Onların kontrol edilmeleriyse imkânsız. Beni anlıyor musun, Gruber."

"Anlıyorum. Ama bütün bunların benim durumumla ne ilgisi var?"

"Çünkü imparatorun gerçekten mutlak hükümdar olduğu bir tek yer bulunuyor; imparatorluk bahçeleri. Burada onun sözleri yasa sayılıyor. Maiyetindeki her sınıftan memur sayısı da imparatorun onları yönetebileceği kadar az. Ondan, imparatorluk sarayı bahçeleriyle ilgili olarak verdiği bir emri geri almasını istemek, Cleon'un ihlal edilemez saydığı tek şeye karışmak olur. Ona gidip, ‘Gruber konusunda verdiğiniz kararı geri alın, majeste imparator,' dersem bunu yapmaz. Belki de beni görevimden alır.Gerçi benim için iyi bir şey olabilir, ama sana bir yararı dokunmaz."

Gruber, "Bu durumun değiştirilmesinin olanaksız olduğu anlamına mı geliyor?" diye sordu.

"Evet, kesinlikle o anlama geliyor. Ama endişelenme, Gruber. Sana elimden geldiği kadar yardım edeceğim. Çok üzgünüm... Ama artık sana ayırabileceğim süre sona erdi."

Gruber ayağa kalktı. Elindeki yeşil bahçıvan kasketini büküp duruyordu. Gözleri iyice yaşarmıştı. "Sağolun, birinci bakan. Bana yardım etmek

istediğinizi biliyorum. Siz... siz iyi bir insansınız." Dönerek üzgün üzgün odadan çıktı.

Seldon onun arkasından düşünceli bir tavırla bakarak başını salladı. Gruber'in dertlerini katrilyonla çarp. O zaman imparatorluktaki yirmi beş milyon dünyanın dertlerini elde etmiş olursun. Ve ben, Seldon, hepsinin kurtulmalarını nasıl sağlarım? Benden yardım istemek için gelen bir tek insanın sorununu çözümleyemezken bu işi nasıl başarırım?

Psiko-tarih bir tek kişiyi kurtaramaz. Ama bir katrilyonu kurtarabilir mi? Profesör tekrar başını salladı ve ondan sonraki randevusunun saatine baktı. Sonra ansızın kaskatı kesiliverdi. İletişim sistemine her zamanki gibi kontrollü bir sesle değil, çıldırmış gibi haykırdı. "O bahçıvanı geri getirin! Onu hemen buraya getirin!"

20

Seldon, "Şu yeni bahçıvanlar konusu nedir?" diye bağırdı. Bu kez Gruber'e oturmasını söylememişti.

Bahçıvan gözlerini hızlı hızlı kırpıştırıp duruyordu. Beklenmedik bir biçimde geri çağrıldığı için paniğe kapılmıştı. "Ye... yeni ba... bahçıvanlar mı?" diyerek kekeledi.

"'Bütün yeni bahçıvanlar' dedin. Bu senin sözlerin. Hangi yeni bahçıvanlar?"

Gruber şaşırdı. "Yeni bir başbahçıvan tayin edildiği zaman yeni bahçıvanlar da bulunur. Âdet böyle dediler."

"Ben bunu hiç duymamıştım."

"Başbahçıvan son kez değiştirildiği sırada siz henüz birinci bakan değildiniz. Hatta belki Trantor'da bile bulunmuyordunuz."

"Ama bütün bunlar ne anlama geliyor?"

"Şey. Bahçıvanlar hiçbir zaman işten atılmazlar. Bazıları ölür. Bazıları çok yaşlanır ve emekliye ayrılır. Onların yerlerine yenileri alınır. Ama yine de... Yeni başbahçıvan görevlerine başlayacağı sırada maiyetindekilerin yarısı yaşlanmışlardır. En iyi yılları artık geride kalmıştır. Hepsi dolgun maaşlara bağlanarak emekliye ayrılırlar. Böylelikle yeni bahçıvanlar işe alınır."

"Genç oldukları için."

"Bir neden budur. Diğer nedense o sırada bahçeler için yeni planlar yapılmaya başlanmış olmasıdır. O yüzden yeni fikirler ve yeni tasarımlara gerek vardır. Bahçeler ve parklar hemen hemen beş yüz kilometrekaredir. Her şeyi yeniden organize etmek genellikle birkaç yıl sürer. Ben bunların hepsine nezaret etmek zorunda kalacağım. Lütfen, birinci başkan!" Gruber kesik kesik soluyordu. "Herhalde sizin gibi zeki biri, kutsanmış imparatorun fikrini değiştirmesinin bir yolunu bulur."

Seldon bu sözlere aldırmadı. Kaşlarını çatmış, derin derin düşünüyordu. "O yeni bahçıvanlar nereden geliyorlar?"

"Bütün dünyalarda sınavlar yapılıyor. Her zaman diğerlerinin yerini almak için bekleyen kimseler olur. Artık yüzlerce bahçıvan adayı on iki kişilik

gruplar halinde gelecekler. Ben en aşağı bir yıl uğraşıp..."

"Nereden geliyorlar? Nereden?"

"Milyonlarca dünyanın herhangi birinden. Bize bahçecilik konusunda değişik bilgiler gerekiyor. İmparatorluğun herhangi bir vatandaşı bu işe girebilir."

"Trantor'lular da girebilir mi?"

"Hayır, efendim. Trantor'lular giremez. Saray bahçelerinde Trantor'lu hiç kimse yok." Gruber'in sesinde aşağılama vardı şimdi. "Trantor'da bahçıvan bulamazsınız. Burada, kubbelerin altındaki parklar bahçe sayılmazlar. Oralarda saksıda bitkiler ve kafeste hayvanlar var. Bence zavallı Trantor'luların açık hava, akarsu ve doğanın gerçek dengesi konusunda hiçbir bilgileri yok."

"Pekâlâ, Gruber. Ben şimdi sana bir görev vereceğim. Önümüzdeki haftalarda buraya gelmesi beklenen her yeni bahçıvanın adlarını öğrenmek sana düşüyor. Onlarla ilgili her şeyi öğren. Adları. Geldikleri dünya. Referans numaraları. Eğitimleri. Deneyimleri. Her şey. Bütün bu bilginin mümkün olduğu kadar çabuk masamda olmasını istiyorum. Sana yardımcı yollayacağım. Makineleri olan kişiler. Sen ne tür bir bilgisayar kullanıyorsun?"

"Basit bir model benimki. Türler, dikme zamanı ve böyle şeylerle ilgili bilgiler için."

"Pekâlâ. Göndereceğim kimseler senin yapamadığın şeyleri başaracaklar. Sana bu konunun ne kadar önemli olduğunu kelimelerle anlatamam."

"Bu işi başarırsam..."

"Gruber, pazarlığın sırası değil! İstediğimi başaramazsan başbahçıvan da olamazsın. Onun yerine kovulur ve emekli maaşı alamazsın."

Seldon tekrar yalnız kaldığı zaman yine iletişim sistemine kükredi. "Bundan sonraki bütün randevularımı iptal edin."

Sonra koltuğunda gevşeyerek arkasına yaslandı. Elli yaşındaydı ve her yılın yaptığı etkiyi ayrı ayrı hissediyordu sanki. Uzun yıllar boyunca imparatorluk sarayı bahçelerindeki güvenlik önlemleri devamlı arttırılmıştı. Sistemlere her yeni yöntem ve yeni alet eklenişinde, daha sağlam, daha sıkı ve geçilemez bir hal almıştı.

... Ve zaman zaman içeriye sürüyle yabancı sokuluyordu. Onları bir tek soru dışında başka bir şey sorulmuyordu herhalde. "Bahçıvanlıktan anlar mısın?"

Bu müthiş aptallık insanın aklının alabileceği bir şey değildi. Seldon durumu son anda anlamıştı. Tam zamanında. Ama... yoksa yanılıyor muydu?

Artık çok mu geç kalmıştı?

21

Gleb Andorin yarı kapalı gözlerle Namarti'ye baktı. Bu adamdan hiçbir zaman hoşlanmamıştı. Ancak Namarti'ye bazen her zamankinden daha fazla hoşnutsuzluk duyuyordu. İşte şimdi böyle anlardan birini yaşıyordu. Wye Hükümdar Ailesinden olan Andorin neden bu sonradan görme adamla, bu yarı psikotik paranoyakla birlikte çalışıyordu?

Andorin nedeni biliyordu tabii ki. Namarti yine örgütü on yıl içinde nasıl geliştirip kusursuz bir hale soktuğunu anlatırken buna katlanıyordu. Acaba bu hikâyeyi herkese tekrar tekrar anlatıyor muydu? Yoksa sadece onu mu seçiyordu?

Namarti sanki bütün cümleleri ezberlemişçesine ve şarkı söyler gibi, "Yıllar, yıllar ve yıllar boyunca bu ana hatlar üzerinde çalıştım," derken yüzünde çirkin bir gülümseme vardı. "Çaresizlik ve umutsuzluğa göğüs gerdim. Hükümetin güvenini usul usul kemirdim. Hoşnutsuzluk yarattım ve yoğunlaştırdım. Banka krizi olduğu ve moratoryum ilan edildiği o hafta..." Ansızın durakladı. "Bunu sana pek çok kez anlattığım için artık bu hikâyeden bıktın, öyle değil mi?"

Andorin'in dudakları hafif, alaylı bir gülümsemeyle kıvrıldı. Namarti ne kadar iç sıkıcı bir yaratık olduğunu anlayamayacak kadar aptal değildi. Sadece başarısını tekrarlamadan edemiyordu. Andorin, "Sanırım pek çok kez anlattın," dedi. Sorunun geri kalan bölümü yarıda kalmıştı. Soylu adam bunu cevaplamadı bile. Sonuçta cevabın, "Evet," olacağı meydandaydı.

Namarti'nin soluk yüzü hafifçe kızardı. "Ancak örgütü geliştirme ve hükümeti sarsma işi sonsuza kadar sürebilirdi. Amacımıza da erişemezdik. Tabii uygun maşa elime geçmemiş olsaydı. Şimdi hiçbir çaba göstermeden o maşayı buldum."

Andorin tarafsızca, "Tanrılar sana Planchet'i getirdi," diye mırıldandı.

"Evet. Haklısın. Çok yakında bir grup bahçıvan imparatorluk sarayı bahçelerine girecek." Namarti durakladı. Sanki bu fikrin zevkini çıkarıyordu. "Erkekler ve kadınlar. Onlar, gruba katılacak bir avuç ajanımızı maskelemeye

yetecekler. Aralarında sen ve Planchet olacaksınız. İkinizin olağanüstü yanları ise patlatıcıları taşımanız olacak."

Andorin nazik ifadesinin maskelediği bir kinle, mahsus, "Herhalde bizi kapıda durduracak ve saray bahçelerine yasal olmayan yollarla silah sokmaya kalkıştığımız için..."

Namarti bu kini fark bile etmedi. "Sizi durdurmayacaklar. Üzerinizi de aramayacaklar. Her şey ayarlandı. Sizi her zaman yapıldığı gibi saraydan bir görevli karşılayacak. Bu işin genellikle kime verildiğini bilmiyorum. Belki de bu görev otlar ve yapraklardan sorumlu üçüncü mabeyinci yardımcısına düşüyor. Ama bu kez sizi Seldon'un karşılayacağını söyleyebilirim. Ulu matematikçi yeni bahçıvanları karşılamak için telaşla dışarı fırlayacak ve onları, ‘Hoş geldiniz,' diyerek içeriye sokacak."

"Bundan herhalde eminsin."

"Tabii eminim. Her şey ayarlandı. Seldon neredeyse son anda evlatlığının da yeni bahçıvanların arasında olduğunu öğrenecek. Sonra da onu görmek için kendini tutamayarak dışarı fırlayacak. Ortaya çıktığındaysa Planchet patlatıcısını kaldıracak. Bizimkiler de hemen, ‘İsyan!' diye bağırmaya başlayacaklar. O gürültü ve kargaşada Planchet, Seldon'u öldürecek. Sonra da sen, Planchet'i temizleyecek ve hemen patlatıcını atarak oradan uzaklaşacaksın. Birileri sana oradan kaçman için yardım edecekler."

"Planchet'in öldürülmesi çok gerekli mi?"

Namarti kaşlarını çattı. "Neden? Bir cinayete itiraz ediyor, diğerini aldırmazlıktan mı geliyorsun? Planchet kendine geldiği zaman güvenliktekilere bizim hakkımızda bütün bildiklerini anlatmasını mı istiyorsun? Zaten bizim hazırladığımız aile içi bir düşmanlık. Planchet'in aslında Raych Seldon olduğu gerçeğini unutma. Olay görenlerde baba oğul sanki aynı anda ateş etmişler gibi bir izlenim bırakacak. Ya da matematikçi oğlu düşmanca bir harekette bulunur bulunmaz onu vurmalarını emretmiş gibi bir izlenim. Meselesinin çevrede iyice yankılanmasını sağlayacağız.
Bu Kanlı İmparator Manowell'in o eski, kötü günlerini hatırlatacak. Trantor'lular bu ahlaksızca davranıştan tiksinecekler. Tanık oldukları ve katlandıkları bütün o beceriksizlikler ve arızalara bu olay eklenince halk yeni bir hükümet için bağrışmaya başlayacak. Kimse onları reddedemeyecek. Hele imparator hiç. Eh, biz de o zaman harekete geçeceğiz."

"Kolaylıkla, hemencecik, öyle mi?"

"Hayır, kolaylıkla, hemencecik değil. Ben hayaller dünyasında yaşamıyorum. Herhalde bir ara hükümeti kurulacak ama başarılı olamayacak. Onun başarılı olamamasını sağlayacağız. Sonra ortaya çıkacak ve Trantor'luların hiçbir zaman unutmadıkları eski Joranum iddialarını tekrarlayacağız. Zamanı gelince -yani kısa bir süre sonra ben birinci bakan olacağım."

"Ya ben?"

"Sen de ileride imparator olacaksın."

Andorin, "Bu planının başarılı olma ihtimali çok az," dedi. "Bu ayarlandı, şimdi ayarlandı. Onlar da ayarlandı. Bütün ayrıntıların bir araya gelip birbirine kusursuzca kenetlenmesi gerekir. Yoksa plan başarısızlığa uğrar. Biri bir yerde mutlaka hata yapar. Bu kabul edilemeyecek bir risk."

"Kabul edilemeyecek bir risk mi? Kim için? Senin için mi?"

"Tabii. Benden Planchet'in babasını öldürmesine yardım etmemi bekliyorsun. Ondan sonra da benim Planchet'i öldürmemi. Neden ben? Benden daha değersiz maşaların yok mu? Benden daha kolaylıkla feda edilebilecek birileri?"

"Evet var. Ama başkasını seçersem başarısızlığa kesin bir davetiye çıkarmış oluruz. Bu misyondan senden daha çok bir şeyler bekleyen başka biri var mı? Son anda kaprisi tutarak geri dönmeyecek biri?"

"Risk korkunç."

"Senin için buna değmez mi? Sen imparatorluk tahtı için kumar oynuyorsun."

"Ya sen ne tür tehlikeleri göze alıyorsun, şef? Sen burada rahat rahat oturup haberin gelmesini bekleyeceksin."

Namarti'nin dudakları büküldü. "Ne kadar aptalsın, Andorin! Ne harika bir imparator olacaksın! Burada kalacağım için bir tehlikeyle karşılaşmayacağımı mı sanıyorsun? Plan bozulur, saldırı başarısızlığa uğrar ve bizimkilerden birkaçı yakalanırsa bütün bildiklerini anlatmayacaklarına mı inanıyorsun? Seni yakalasalardı imparatorluk muhafızlarının şefkatli davranışları karşısında beni hiç ele vermez miydin?"

"Ve başarısızlıkla sonuçlanan bir suikast girişiminden sonra beni bulmak için bütün Trantor'u taramayacaklarını mı sanıyorsun? Sonunda beni bulmayı başaramayacaklarını mı düşünüyorsun? Beni bulduklarında onların ellerinde neler çekeceğimi biliyor musun? ... Riskler? Benim durumum hepinizinkinden daha da tehlikeli. Üstelik hiçbir şey yapmadan oturacak olmama rağmen.

Konunun özeti şu, Andorin: imparator olmak istiyor musun, yoksa istemiyor musun?"

Andorin alçak sesle, "İmparator olmak istiyorum," dedi.

Böylece her şey başlatıldı.

22

Raych kendisine ayrıcalıklı bir özen gösterildiğini kolaylıkla farketti. Bahçıvan adaylarından oluşan grup İmparatorluk Sektöründeki bir otele yerleştirilmişti. Tabii bu lüks otellerden biri değildi.

Elli ayrı dünyadan gelen bahçıvanlar karmaşık bir grup oluşturmaktaydılar. Ama Raych onlarla konuşma fırsatı pek bulamadı. Andorin fazla dikkati çekmeden Raych'ı diğerlerinden ayrı tutmayı başardı. Genç adam bunun nedenini merak ediyordu. Zaten Wye'dan ayrıldığından beri içi sıkılıyor, bu onun düşünme işlemini etkiliyordu. Raych bu duyguyla savaşsa da tamamiyle başarılı olamıyordu.

Andorin kaba saba elbiseler giyiyor ve bir işçiye benzemeye çalışıyordu. O ‘gösteriyi' yönetmek için bahçıvan rolü oynayacaktı. O ‘gösteri' neydi acaba? Raych bu sırrı çözemediği için utanıyordu. Etrafını iyice sarmışlardı ve dışarıyla bağlantı kurmasını engelliyorlardı. Genç adam bu yüzden babasını uyarma fırsatını bile bulamamıştı. Belki de bunu sıkı bir önlem olarak gruba katılan her Trantor'luya yapıyorlardı. Raych aralarında on iki Trantor'lunun olduğunu saptamıştı. Hepsi de Namarti'nin yardımcılarıydı tabii. Hem erkekler, hem de kadınlar.

Raych'ı şaşırtan Andorin'in ona adeta sevgiyle davranmasıydı. Genç adamı tekeline almıştı sanki. Bütün yemeklerini onunla yemek için ısrar ediyor, ona diğerlerinden farklı biçimde davranıyordu.

Raych, bunun nedeni Manella'yı paylaşmış olmamız mı, diye düşünüyordu. Ama Wye Sektöründeki Tahlak kuralları konusunda bir bilgisi yoktu. Bu yüzden de toplumlarında bir dereceye kadar poliandri olup olmadığını bilmiyordu. İki erkek bir kadını paylaştıklarında kardeş mi sayılıyorlar? Bu bir bağ mı oluşturuyor? Raych o zamana kadar böyle bir şey hiç duymamıştı. Ancak galakside yaşayan toplumları arasındaki o sonsuz ince farkların küçücük bir bölümünü bile kavradığını sanacak kadar bilgisiz değildi. Hatta Trantor'daki toplumların farklarını bile binmiyordu.

Raych şimdi Manella aklına geldiği için bir süre onu düşündü. Kadını çok özlüyordu. Kendi kendine, belki içimin sıkılma nedeni onu özlememdir, diye düşündü. Ama doğrusunu söylemek gerekirse şimdi Andorin'le yediği öğle yemeği sona ererken Raych'ın asıl hissettiği hemen hemen çaresizliğe yakın bir şeydi. Gelgelelim genç adam bunun nedenini bilemiyordu.

Manella!

Genç kadın İmparatorluk Sektörünü görmek istediğini söylemişti. Görünüşe göre de Andorin'i istediğini yapması için ikna edebiliyordu. Raych aptalca bir soru soracak kadar çaresizdi. "Bay Andorin, ben düşünüyordum... Belki Miss Dubanqua'yı da birlikte getirsen... Buraya, İmparatorluk Sektörüne."

Andorin çok şaşırdı. Sonra da hafifçe güldü. "Manella'yı mı? Sen onu bahçıvanlık yaparken düşünebiliyor musun? Hayır, hayır, Manella bizim sakin anlarımız için yaratılmış bir kadın. Yoksa onun başka hiçbir fonksiyonu olamaz." Sonra ekledi. "Neden sordun, Planchet?"

Raych omzunu silkti. "Bilmen ki... Burası biraz sıkıcı. O yüzden düşündüm ki..." Sesi hafifledi.

Andorin onu dikkatle süzüyordu. Sonunda, "Herhalde hangi kadınla ilişki kurduğun konusunun önemli olduğunu düşünenlerden değilsin," dedi. "Bana inan, Manella için hangi erkekle ilişki kurduğu hiç önemli değildir. Bu olay sona erdiğinde başka kadınlar olacak. Sürüyle kadın."

"Peki olay ne zaman sona erecek?"

"Yakında! Sen de bu olayda çok önemli bir rol oynayacaksın." Andorin, Raych'ı dikkatle inceliyordu.

Genç adam, "Ne kadar önemli?" diye sordu. "Ben sadece... bahçıvanlık yapmayacak mıyım?" Sesi sıkıntılıydı. Neşeli konuşmayı başaramamıştı.

"Sen bahçıvan rolünden daha da önemlisini oynayacaksın. İçeriye yanında bir patlatıcıyla gireceksin."

"Neyle? Neyle?"

"Bir patlatıcıyla."

"Ben elime bir kez bile patlatıcı almadım. Bütün yaşantım boyunca..."

"Zor bir iş değil. Patlatıcıyı kaldırır, nişan alırsın. Düğmeye basarsın ve biri ölür."

"Ben kimseyi öldüremem."

"Senin bizden biri olduğunu sanıyordum. İdeallerimiz uğruna her şeyi yapacağını..."

"Ben... öldürmeyi kastetmedim..." Raych kafasını toplayamıyordu sanki. Kendi kendine, neden öldürmem gerekiyor, diye soruyordu. Gerçekte benim için neler planlıyorlar? Cinayet işlenmeden önce imparatorluk muhafızlarını nasıl uyaracağım?

Andorin'in yüzünde sert bir ifade belirdi. Dostça ilginin yerini birdenbire sert bir azim almıştı. "Öldürmen *gerekiyor!"*

Raych bütün gücünü topladı. "Hayır. Ben kimseyi öldüremem. Bu son sözüm."

Andorin, "Planchet," dedi. "Sana söyleneni yapacaksın."

"Cinayet işlemeyeceğim."

"Cinayet bile işleyeceksin."

"Beni buna nasıl zorlayacaksın?"

"Sadece sana emredeceğim."

Raych'ın başı dönmeye başlamıştı. Andorin neden bu kadar güvenle konuşuyordu. Genç adam başını salladı. "Hayır."

Andorin, "Wye'dan ayrıldığımızdan beri seni besliyorduk, Planchet," diye açıkladı. "Onun için yemeklerini benimle yemeni sağladım ve yediklerini kontrol ettim. Özellikle biraz öncekilerle."

Raych gitgide artan bir endişe duydu. Durumu aniden kavramıştı. *"Desperance!"*

Andorin, "Evet, öyle," dedi. "Sen zeki bir iblissin, Planchet."

"Yasak bu."

"Evet, tabii. Cinayet de öyle."

Raych, Desperance'ın ne olduğunu biliyordu. Bu madde çok zararsız bir yatıştırıcı ilacın kimyasal biçimde değiştirilmesiyle elde ediliyordu. Ancak değiştirilmiş olan madde artık insanı yatıştırmıyor, onda çaresizlik uyandırıyordu. İlaç, kafa kontrolünde kullanıldığı için yasaklanmıştı. Ama imparatorluk muhafızlarının bu ilacı kullandıkları konusunda ısrarlı söylentiler de dolaşıyordu.

Andorin sanki Raych'ın kafasından geçenleri okumak çok kolaymış gibi, "Bu maddeye Desperance adı verilmiş," dedi. "Bu eski bir sözcük. ‘Umutsuzluk' anlamına geliyor. Bence sen de şimdi umutsuzluk duyuyorsun."

Raych, "Asla..." diye fısıldadı.

"Çok azimlisin ama kimyasal bir maddeyle savaşamazsın. Sen kendini ne kadar umutsuz hissedersen, ilaç o kadar etkili olur."

"İmkânsız."

"Bunu bir düşün, Planchet. Namarti seni görür görmez tanıdı. Bıyığın olmamasına rağmen hem de. Senin Raych Seldon olduğunu biliyor ve benim kontrolümde babanı öldüreceksin."

Raych, "Önce seni öldürürüm..." diye homurdanarak yerinden kalktı. Bu işi kolaylıkla başarması gerekirdi. Andorin belki ondan uzundu ama vücudu inceydi. Sporcu olmadığı da anlaşılıyordu. Raych onu bir koluyla ikiye bölüverecekti. Ama genç adam yalpalıyordu. Başını salladı fakat kendini toplayamadı.

Andorin ayağa kalkarak geri geri gitti. Biraz önce sol yeninin içine sokmuş olduğu sağ elini çekti. Şimdi bir silah vardı elinde. Nazik nazik, "Hazırlıklı geldim," diye açıkladı. "Bana usta bir Helicon Twister'ı olduğunu haber verdiler. Seninle göğüs göğüse boğuşacak değilim." Başını eğerek elindeki silaha baktı. "Bu bir patlatıcı değil. Seni görevini yerine getirmeden öldürmek işime gelmez. Elimdeki bir ‘sinir kamçısı'. Aslında bir patlatıcıdan daha da kötüdür. Sol omzuna nişan alacağım. Bana inan, öyle müthiş bir can acısı duyacaksın ki... Dünyanın en dayanıklı insanı bile buna dayanamaz."

Öfkeyle ağır ağır yaklaşan Raych hemen durdu. Bir sinir kamçısının tadını on iki yaşındayken tatmıştı. Hafifçe. Ama bu acıyı duyan onu bir daha unutmazdı. Ne kadar uzun yaşarsa yaşasın hem de.

Andorin, "Ayrıca," dedi. "Silahı son gücüne kadar kullanacağım. Önce kolunun yukarısındaki sinirler dayanılmaz bir acı duymana neden olacak. Sonra da mahvolacak ve bir daha işe yaramayacaklar. Bu yüzden sol kolunu artık kullanamayacaksın. Sağ kolunaysa zarar vermeyeceğim. Patlatıcıyı kullanabilmen için. Şimdi... Otur ve her şeyi kabul et, belki iki kolunu kurtarabilirsin. Tabii Desperance düzeyinin yükselmesi için tekrar yemek yemen gerekecek. Ve durumun da daha kötüleşecek o zaman."

Raych ilacın neden olduğu çaresizliğin kendini pençesine aldığını hissediyordu. Bu çaresizlik etkiyi daha da arttırdı. Artık her şeyi çift görüyor ve aklına söyleyecek bir şey gelmiyordu. Sadece Andorin'in yapmasını emrettiği şeyi yerine getireceğini biliyordu. Kumar oynamış ve kaybetmişti.

23

"Hayır!" Hari Seldon neredeyse avaz avaz bağıracaktı. "Senin orada olmanı istemiyorum, Dors!"

Dors Venabili kocasına onunki kadar kesin bir ifadeyle baktı. "Öyleyse senin gitmene de izin vermem, Hari."

"Orada olmam gerekiyor."

"Hayır, hiç gerekmiyor. O yeni gelenleri karşılaması gereken birinci sınıf bir bahçıvan."

"Orası öyle. Ama Gruber bu işi yapamaz. Mahvoldu o."

"Herhalde bir yardımcısı vardır. Ya da bırak bu işi eski başbahçıvan yapsın. Yılın sonuna kadar görevini sürdürecek zaten."

"Eski başbahçıvan çok hasta. Ayrıca..." Seldon bir an durakladı. "... Bahçıvanların arasında hainler var. Trantor'lular. Hepsinin adını öğrendim."

"O halde onları tutuklat. Hepsini, iş bu kadar basit. Neden olayı karmaşık bir hale sokuyorsun?"

"Çünkü onların buraya *neden* geldiklerini bilmiyoruz. Bir şeyler dönüyor. On iki bahçıvan ne yapabilir, anlayamıyorum. Ancak... Hayır, izin ver de bunu başka biçimde söyleyeyim. Onlar birçok şey yapabilirler. Ama ne yapmayı planladıklarını bilmiyorum. Tabii hepsini tutuklayacağız. Ne var ki, tutuklamadan önce her şeyi öğrenmeliyim. Bu komploya katılan herkesi ele geçirebilmek için ne yaptıklarını bilmemiz şart. Ancak o zaman hepsine uygun cezaları verir, ısrar edebiliriz. On iki erkek ve kadını kötü davranış sayılacak bir suç yüzünden yakalamak istemem. Çünkü o zaman çaresiz durumda olduklarını, iş bulmak istediklerini iddia ederler. Trantor'luları bu işe almamanın haksızlık olduğunu söyler, yakınırlar. O zaman epeyce sempati kazanırlar. Biz de gülünç duruma düşeriz. Onlara, daha ağır cezalara çarptırılmaları için bir fırsat vermeliyiz. Ayrıca..."

Uzun bir sessizlik oldu ve Dors öfkeyle, "E, ‘ayrıca'dan başka ne yenilikler var bakalım?" diye söylendi.

Seldon sesini alçalttı. "O on iki kişiden biri Raych. Planchet takma adını kullanıyor."

"Ne?"

"Neden şaşırdın? Onu Joranumcuların arasına sızması için Wye'a yolladım. O da bu işe karışmayı başarmış. Oğluma kesinlikle güveniyorum. Oradaysa ve nasıl bir işe karıştığını biliyorsa, herhalde her şeyi altüst etmek için bir plan yapmıştır. Ama ben de orada olmak istiyorum. Raych'ı görmeliyim. Mümkün olursa ona yardım edecek durumda olmalıyım."

"Raych'a yardım etmek istiyorsan o zaman saray muhafızlarından ellisine bahçıvanlarının iki yanında omuz omuza durmalarını söyle."

"Hayır. O zaman yine bir şey elde edemeyiz. İmparatorluk muhafızları yerlerini alacaklar ama gözükmeyecekler. Sözünü ı ettiğimiz bu yeni bahçıvanlar planladıkları şeyi rahatça yapabileceklerini sanmalılar. Niyetlerini iyice belli ettikten sonra, bunu başaramadan hepsini yakalayacağız."

"Bu tehlikeli bir şey. Raych için tehlikeli."

"Riskleri göze almak zorundayız. Bu olay, kişilerin hayatından daha önemli."

"Ne kalpsizce bir söz."

"Benim kalpsiz biri olduğumu mu düşünüyorsun? Kalbim parça parça olsa bile ben yine de psiko-tarihi..."

"Bunu söyleme!" Kadın acı çekiyormuş gibi döndü.

Seldon, "Anlıyorum," dedi. "Ama oraya gelmemelisin. Orada bulunman uygunsuz kaçar. O zaman komplocular bir şeyler bildiğimizi sanır ve planların uygulamaktan vazgeçerler. Onların her şeyden vazgeçmelerini istemiyorum." Bir an durdu, sonra da yavaşça ekledi. "Dors, görevinin *beni* korumak olduğunu söylüyorsun. Bu, Raych'ı korumaktan daha önce geliyor. Bunun için ısrar etmem ama beni korumak, psiko-tarihi ve bütün insanlığı korumak anlamına gelir. En önce düşünülmesi gereken de bu. Psiko-tarih bilimi, geliştirdiğim kadarıyla, bana merkezi her ne pahasına olursa olsun korumam gerektiğini söylüyor. Ben de bunu yapmaya çalışıyorum... Beni anlıyor musun?"

Dors, "Anlıyorum," diyerek adama arkasını döndü. Matematikçi, haklı olduğumu umarım, diye düşündü. Eğer yanılıyorsam Dors beni asla affetmez. Psiko-tarih önemli olsun olmasın...

24

Hepsi güzelce sıraya dizilmişlerdi. Ayaklarını açmış, ellerini arkalarında kavuşturmuşlardı. Hepsinde vücutlarına sıkıca oturmayan, biraz bol, iri cepli zarif, yeşil üniformalar vardı. Erkeklerle kadınlar birbirlerinden kolaylıkla ayırt edilemiyorlardı. Sadece daha kısa boyluların kadın oldukları tahmin edilebilirdi. Kapüşonlar saçlarını örtüyordu. Zaten bahçıvanlardan kadın ya da erkek olsun saçlarını iyice kısa kestirmeleri beklenirdi. Sakal ya da bıyık bırakmak da yasaktı. Neden böyle yapılırdı, bunu kimse bilmiyordu. "Gelenek" sözcüğü her şeyi kapsıyordu. Yararlı ya da saçma çok şeyi kapsadığı gibi.

Mandell Gruber yeni bahçıvanların karşısında duruyordu. İki yanında birer yardımcısı vardı. Gruber titriyordu, iyice irileşmiş olan gözleri cam gibiydi.

Hari Seldon'un dudakları gerildi. Gruber, "İmparatorun bahçıvanları hepinizi selamlıyor," demeyi başarırsa yeterli olacaktı. Ondan sonra gerisini Seldon tamamlayacaktı.

Matematikçi yeni bahçıvanları bakışlarıyla taradı ve Raych'ı buldu. Kalbi bir an hop etti sanki. Bıyıksız Raych ön sıradaydı. Vücudu diğerlerinden daha fazla kasılmıştı ve gözlerini ileride bir noktaya dikmişti. Gözlerini kaydırarak Seldon'a bakmadı. Babasını gördüğünü belirtmek için en ufak bir harekette bile bulunmadı.

Seldon, iyi, diye düşündü. Böyle yapması gerekiyor zaten.

Gruber bitkince birkaç kelime mırıldandı. Ardından Seldon hemen işe karıştı.

Rahatça ilerleyerek Gruber'in önünde durdu ve, "Teşekkür ederim, birinci sınıf bahçıvan," dedi. "Bayanlar ve baylar, imparatorun bahçıvanları, çok önemli bir görevi yüklenmek üzeresiniz. Bu Trantor adını verdiğimiz ve Galaksi İmparatorluğunun merkezi olan büyük dünyamızdaki tek açıklık yerin güzellik ve sağlığından sorumlu tutulacaksınız. Kubbesiz, açıklık dünyalardaki o sonsuz ovalar olmasa bile burada, imparatorluktaki her yeri gölgede bırakan küçük bir mücevher elde etmemizi sağlayacaksınız.

"Sizi Mandell Gruber yönetecek. Kendisi kısa bir süre sonra başbahçıvanlığa getirilecek. Gerektiği zaman bana rapor verecek. Ben de durumu imparatora bildireceğim. Hepinizin anlayacağı gibi siz imparatordan ancak üç kademe uzakta olacaksınız. O her zaman sizi şefkatle izleyecek. İmparatorun şu anda bile bizi kişisel evi olan küçük saraydan seyrettiğinden eminim. Sözünü ettiğim yer şu damı opallerle kaplanmış sağdaki bina. İmparatorun gördüklerinden memnun olduğundan eminim.

"Tabii çalışmaya başlamadan önce hepiniz bir eğitim kursundan geçirileceksiniz. Böylece bahçeleri ve gereksinimlerini iyice öğreneceksiniz. Ve..."

Seldon o sırada ağır ağır Raych'ın önüne kadar gitmişti. Oğlu hâlâ kımıldamadan duruyor, gözlerini bile kırpmıyordu. Seldon anormal denecek kadar şefkatli görünmeye çalışıyordu. Sonra kaşları hafifçe çatıldı. Raych'ın hemen arkasındaki adam ona tanıdık gelmişti. Profesör hologramları incelememiş olsaydı onu tanıyamayacaktı. Matematikçi, bu Wye'lı Gleb Andorin değil mi, diye düşündü. Hatta Raych'ın Wye'daki patronu? Burada ne işi var?

Andorin, Seldon'un ansızın kendine baktığını fark etmişti. Çünkü dudaklarını fazla aralamadan bir şeyler mırıldandı. Raych sağ kolunu arkasından öne doğru getirdi. Yeşil yeleğinin büyük cebinden bir patlatıcıyı çekti. Andorin de öyle.

Seldon şok geçirmek üzereydi. Bahçelere patlatıcılar sokulmasına nasıl izin verilmişti? Aklı karıştığı için bağrışmaları, "İsyan!" sözlerini hayal meyal farketti. Birilerinin haykırarak koştuklarını da.

Seldon bütün dikkatini Raych'ın kendisine doğru çevirdiği patlatıcıya vermişti. Bir de kendini hiç tanımıyormuş gibi bakan oğluna. Matematikçi oğlunun kendisini vurmak üzere olduğunu anlayınca kafası dehşetle doluverdi. Artık ölümüne birkaç saniye kaldığını biliyordu.

25

Patlatıcı. Silaha bu ad verilmesine rağmen aslında bilinen biçimde bir patlamaya neden olmuyordu. Kurbanın içini buharlaştırıyor ve aslında dışarıdan içeriye doğru bir çökmeye neden oluyordu. Yumuşak, iç çekişini andıran bir ses duyuluyor ve geride sanki patlamış gibi gözüken bir ceset kalıyordu.

Hari Seldon bu sesi duymayı beklemiyordu. Onun beklediği ölümdü. O yüzden o çok belirgin yumuşak, iç çekişe benzeyen sesi duyunca şaşırdı. Ağzı bir karış açılmıştı. Başını eğerek vücuduna bakarken gözlerini hızlı hızlı kırpıştırdı.

Yaşıyordu? (Bunu bir gerçek değil, bir soru gibi düşünmüştü.)

Raych hâlâ oradaydı. Gözleri cam gibiydi ve patlatıcıyı yine ileriye doğru tutmaktaydı. Hiç hareket etmiyordu. Sanki hareket için gereken güdülerini kaybetmişti.

Raych'ın arkasında yerde Andorin'in ölüsü yatıyordu. Adamın etrafında kandan bir gölcük oluşmuştu. Yanında, elinde bir patlatıcı olan bir bahçıvan duruyordu. Kukuletası kaymıştı. Saçları kısa kesilmiş olan bu bahçıvanın bir kadın olduğu kesindi.

Kadın bir an Seldon'a baktı ve, "Oğlunuz beni Manella Dubanqua adıyla tanıyor," dedi. "Ben güvenlik görevlisiyim. Referans numaramı ister misiniz, birinci bakan?"

Seldon güç duyulan bir sesle, "Hayır," diye cevap verdi. İmparatorluk muhafızları olay yerine koşmuşlardı. Matematikçi ekledi, "Oğlum! Nesi var oğlumun?"

Manella, "Ona Desperance verilmiş sanırım," dedi. "Zamanla vücudundan atılması sağlanır." Uzanarak patlatıcıyı Raych'ın elinden aldı. "Daha önce harekete geçmediğim için üzgünüm. Açıkçası saldırıya geçmelerini beklemek zorundaydım. Az kalsın gafil avlanıyordum."

"Ben de öyle. Raych'ı saray hastanesine götürmeliyiz."

Birdenbire küçük saraydan karmaşık bir gürültü geldi. Seldon imparatorun olayı gerçekten seyrettiğini ve çok da kızdığını düşünüyordu.

"Miss Dubanqua, oğlumla ilgilenin," dedi. "İmparatoru görmem gerekiyor."

Hiç de gösterişli olmayan bir koşu tutturarak büyük çim alandaki karmaşık kalabalığın arasından geçti ve protokole aldırmayıp küçük saraya daldı. Cleon'un bu yüzden herhalde daha fazla öfkelenmesi olanaksızdı.

Orada, yarım daire biçimindeki merdivende Majeste imparator 1. Cleon'un cesedi yatıyordu. Hemen hemen tanınmayacak haldeydi. Dehşete düşmüş bir grup sersem sersem ona bakmaktaydılar. Cleon'un süslü imparatorluk giysileri şimdi bir kefen görevi yapıyorlardı. Mandell Gruber duvarın önüne büzülmüş, etrafını sarmış olan görevlilerin dehşet dolu yüzlerine aptal aptal bakıyordu.

Seldon daha fazlasına dayanamayacağını düşündü. Gruber'in ayağının dibinde duran patlatıcıyı aldı. Bunun Andorin'in silahı olduğundan emindi. Profesör yavaşça, "Gruber, ne yaptın sen?" diye sordu.

Bahçıvan gözlerini ona dikerek yarı anlaşılır, yarı anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. "Herkes bağırıp haykırıyordu. Kim fark eder, diye düşündüm. İmparatoru başka birinin öldürdüğünü sanırlar. Ama sonra buradan kaçamadım."

"Neden, Gruber, neden?"

"Başbahçıvan olmamak için." Ardından Gruber yere yığıldı.

Şok geçiren Seldon baygın Gruber'e bakakalmıştı.

Her şey son anda uygun biçimde gelişti. Ben yaşıyorum. Raych da öyle. Andorin öldü. Joranumcuların komplosuna karışan herkes yakalanacak. En son üyeye kadar.

Merkez, psiko-tarihin bildirdiği gibi dayanacaktı.

Ama sonra bir tek adam analiz edilemeyecek kadar önemsiz bir neden yüzünden imparatoru öldürdü.

Seldon kendi kendine çaresizce, şimdi ne yapacağız, diye sordu. Bundan sonra ne olacak?

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DORS VENABİLİ

***VENABİLİ, DORS** Hari Seldon'un yaşamı kesin olmayan iddialar ve efsanelerle iyice doludur. O yüzden ileride tümüyle gerçeklere uyan bir biyografi sağlanması umudu çok zayıftır. Seldon'un yaşamının belki de en şaşırtıcı yanı eşi Dors Venabili'yle ilgilidir. Dors Venabili konusunda Cinna'da doğduğu ve daha sonra Streeling Üniversitesi Tarih Fakültesine girerek öğretmen olduğu dışında bir bilgi yoktur. Venabili bu olaydan kısa bir süre sonra Seldon'la tanışmış ve yirmi sekiz yıl onun eşi olarak kalmıştır. Dors Venabili'nin yaşamı Seldon'unkinden de fazla efsaneyle doludur. Onun gücü ve hızı konusunda inanılmayacak hikâyeler vardır. Çoğunlukla ondan ‘Kaplan Kadın' diye söz edilmiş ya da bu takma ad fısıldanmıştır. Dors Venabili'nin gidişi, ortaya çıkışından daha şaşırtıcıdır. Çünkü belli bir süre sonra kadından hiç söz edilmemiştir. Neler olduğunu gösteren hiçbir kanıt yoktur.*

Dors Venabili'nin bir tarihçi olarak oynadığı rolü verdiği eserlerde-

Galaksi Ansiklopedisi

1

Wanda, Galaksi Standart Zamanına göre artık hemen hemen sekiz yaşındaydı. Herkes bu zaman ölçüsünü kullanıyordu zaten. Wanda tam bir küçükhanımdı. Gözleri maviydi ama gitgide koyulaşıyordu. Belki sonunda gözleri babasınınkiler gibi kahverengi olacaktı.

Şimdi oturmuş, derin derin düşünüyordu. Altmış. İşte aklına takılmış olan sayı buydu. Büyükbabam doğum gününü kutlayacak. Altmışıncı doğum gününü. Altmış çok büyük bir sayı. Küçük kız endişeliydi. Çünkü bir gün önce bu konuda kötü bir rüya görmüştü.

Wanda kalkıp annesini bulmaya gitti. Bu konuyu ona sorması gerekiyordu. Annesini bulmakta zorluk çekmedi. O büyükbabasıyla herhalde doğum günü konusunu konuşuyordu. Wanda durakladı. Sorusunu büyükbabasının önünde sorması doğru olmayacaktı.

Ancak annesi Wanda'nın şaşkınlığını kolaylıkla sezinlemişti. O yüzden, "Bir dakika, Hari," dedi. "Bakalım Wanda'nın derdi neymiş? Ne var, hayatım?"

Wanda genç kadının elini çekiştirdi. "Burada olmaz, anne. Özel olarak konuşmalıyız."

Manella, Hari Seldon'a döndü. "Gördün mü, her şey ne kadar kolaylıkla başlıyor? Özel yaşamlar. Özel sorunlar. Tabii, Wanda... Senin odana gidelim mi?"

"Evet, anne." Wanda'nın rahatladığı belliydi.

El ele kızın odasına gittiler. Genç kadın, "Şimdi," dedi. "Sorun nedir, Wanda?"

"Büyükbabamla ilgili, anne."

"Büyükbabanla mı? Onun seni üzecek bir şey yapabileceğini hiç sanmıyorum."

"Ama beni üzüyor." Wanda'nın gözleri birdenbire doldu. "O ölecek mi?"

"Büyükbaban mı? Bu da nereden aklına geldi, Wanda?"

"Altmışına basacak. Bu çok yaşlı demek..."

"Hiç de değil. Bu yaşta biri genç sayılmaz ama yaşlı da değildir. İnsanlar seksen, doksan ve hatta yüz yaşına kadar yaşarlar. Büyükbaban da güçlü ve sağlıklı bir insan. O uzun bir süre daha yaşayacak."

"Bundan emin misin?" Küçük kız burnunu çekip duruyordu.

Manella kızının omuzlarını kavrayarak gözlerinin içine baktı. "İleride bir gün hepimiz öleceğiz, Wanda. Bunu sana daha önce de anlattım. Ancak o gün iyice yaklaşıncaya kadar bu konunun üzerinde durmayız. Endişelenmeyiz de." Wanda'nın gözyaşlarını şefkatle sildi. "Deden sen büyüyünceye ve kendi bebeklerin oluncaya kadar yaşayacak. Bak göreceksin. Haydi, şimdi benimle gel. Büyükbabanla konuşmanı istiyorum."

Wanda tekrar burnunu çekti.

Seldon küçük kız yanına döndüğü zaman ona anlayışla baktı. "Ne var, yavrum? Neden mutsuzsun?"

Wanda başını salladı.

Profesör kızın annesine baktı. "E, ne var, Manella?"

Genç kadın da başını salladı. "Bunu sana kendi anlatmalı."

Seldon oturarak elini dizine vurdu. "Haydi, gel, Wanda. Otur ve bana dertlerini açıkla."

Kız dedesinin emrine uydu. Biraz kıpırdandıktan sonra, "Korkuyorum," dedi.

Matematikçi ona sarıldı. "İhtiyar büyükbabanın seni korkutacak bir yanı yok ki."

Manella yüzünü buruşturdu. "Yanlış bir sözcük bu."

Seldon başını kaldırarak ona baktı. "Büyükbaba mı?"

"Hayır. Yaşlı sözcüğü."

Ardından Wanda'nın gözyaşlarını tutan bent yıkıldı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. "Sen yaşlısın, büyükbaba."

"Herhalde öyleyim. Altmışımdayım." Matematikçi başını eğerek yüzünü Wanda'nınkine yaklaştırdı. "Bundan ben de hoşlanmıyorum, Wanda," diye fısıldadı. "O yüzden yedi yaşında olduğun ve yakında sekizine basacağın için seviniyorum."

"Saçların bembeyaz, büyükbaba."

"Her zaman böyle değildi. Son zamanlarda aklaştı."

"Beyaz saçlar senin öleceğini gösteriyor, büyükbaba."

Seldon şok geçiriyormuş gibi ona baktı. Sonra da Manella'ya, "Ne anlama geliyor bu?" dedi.

"Bilmiyorum, Hari. Bu onun fikri."

Wanda, "Ben kötü bir rüya gördüm," diye açıkladı.

Seldon hafifçe öksürdü. "Hepimiz bazen kötü rüyalar görürüz, Wanda. Bu da iyi bir şeydir. Çünkü kötü rüyalar, kötü şeyleri alıp götürürler. O zaman biz de daha iyi oluruz."

"Ben rüyamda senin öldüğünü gördüm, büyükbaba."

"Biliyorum, biliyorum. Ama insan rüyasında ölüm de görebilir. Oysa bu o düşleri daha önemli bir hale sokmaz. Bana bak. Ne kadar hayat dolu olduğumu görmüyor musun? Ne kadar neşeli olduğumu? Güldüğümü? Benim ölüyormuş gibi bir halim var mı? Söyle."

"Hayır."

"Gördün mü? Haydi şimdi gidip oyna ve bu konuyu unut. Ben sadece doğum günümü kutlayacağım. Herkes eğlenecek. Haydi, git, yavrum."

Wanda oldukça neşeli bir tavırla çıktı. Ama Seldon, Manella'ya kalması için işaret etti.

2

Profesör, "Sence bu Wanda'nın aklına nereden geldi?" diye sordu.

"Haydi, Hari. Wanda'nın bir Salvani kertenkelesi vardı ve öldü. Anımsıyor musun? Arkadaşlarının birinin babası da bir kazada hayatını kaybetti. Wanda, holo-vizyonda da durmadan ölümle ilgili şeyler görüyor. Hiçbir çocuğu ölümü öğrenemeyecek kadar koruyamazsın. Aslında ben de Wanda'nın o dereceye kadar korunmasını istemem. Ölüm, yaşamın temel parçalarından biridir. Kızımın da bunu öğrenmesi gerekiyor."

"Ben genel anlamda ölümü kastetmedim, Manella. Özellikle kendi ölümümü söylemek istedim. Bu fikri çocuğun kafasına kim soktu?"

Manella kararsızca durakladı. Aslında Hari Seldon'u çok severdi. Genç kadın, onu kim sevmez ki, diye düşündü. Bu yüzden şimdi ona gerçeği nasıl söyleyeceğim? Ama söylemeyip de ne yapacağım? Sonra. "Hari," dedi. "Bu fikri onun kafasına sen soktun."

"Ben mi?"

"Tabii ya! Aylardan beri altmışına basacağından söz ediyor ve olanca sesinle ihtiyarlamaktan yakınıyorsun. Bu partiyi tertiplemelerinin tek nedeni de seni teselli etmek istemeleri."

Seldon öfkeyle, "Altmışına basmak hoş bir şey değil," dedi. "Bekle! Bekle! Bunu sen de öğreneceksin."

"Evet, şansım varsa öğreneceğim. Ama bazı kimseler altmışına kadar yaşayamazlar. Ancak yine de sadece altmışına basmaktan ve yaşlanmaktan söz edersen sonunda çabuk etki altında kalan küçük bir kızı korkutursun."

Seldon içini çekti. Yüzünde endişeli bir ifade belirmişti. "Çok üzgünüm. Ama zor bir şey bu. Ellerime bak. Lekelenmeye başladılar. Çok geçmeden eklem yerlerim de çarpılacak! Artık Twisting konusunda pek bir şey yapamıyorum. Herhalde bir çocuk bile beni dizüstü çökertebilir."

"Bu hangi bakımdan senin diğer altmışındaki insanlardan farklı olduğunu gösteriyor? Hiç olmazsa kafan eskisi kadar iyi çalışıyor. Sen kaç kez en önemlisinin de bu olduğunu söyledin?"

"Biliyorum. Ama vücudumun eski halini özlüyorum."

Manella hafif bir kinle, "Özellikle Dors sanki hiç yaşlanmıyormuş gibi durduğu için," diye mırıldandı.

Seldon rahatsızca, "Şey, evet, herhalde..." dedi. Sonra başını çevirdi. Bu konudan söz etmek istemediği belliydi.

Manella ciddi bir tavırla kayınpederine baktı. İşin en kötü yanı, diye düşündü. Hari çocuklar konusunda hiçbir şey bilmiyor. Genelde insanları da pek tanımıyor. Eski imparatorun emrinde on yıl birinci bakanlık yaptı. Bu sürede insanları hiç tanımamış olması şaşılacak bir şey.

Tabii o tüm insanlıkla ilgilenen psiko-tarihinden başka bir şeyi düşünemiyor. Bu da bu bilimin kişilerle ilgilenmediği anlamına geliyor. Hari'nin çocuklar konusunda nasıl bilgisi olabilir? O Raych'tan başka çocuk görmemiş ki! Raych da yaşamına on iki yaşındayken girmiş. Şimdi torunu Wanda var ve kızım onun için tümüyle esrarlı bir yaratık. Herhalde hep öyle kalacak.

Manella bütün bunları sevgiyle düşündü. Hari Seldon'u anlayamadığı bir dünyaya karşı korumak için inanılmaz bir istek duyuyordu. Kayınvalidesi Dors Venabili'yle aynı fikirde oldukları tek konu buydu. İkisi de Hari Seldon'u korumak istiyorlardı.

Manella on yıl önce matematikçinin hayatını kurtarmıştı. Tuhaf düşünceleri olan Dors bunu kendi hakkının elinden alınması olarak saymış ve Manella'yı pek affedememişti.

Seldon da sonra Manella'nın hayatını kurtarmıştı. Genç kadın bir an gözlerini yumdu ve sahneyi olanca canlılığıyla hatırladı. Sanki her şey şimdi, şu anda oluyordu.

3

Cleon suikaste kurban olalı bir hafta geçmişti. Korkunç bir hafta olmuştu bu. Bütün Trantor karmaşa içindeydi. Hari Seldon hâlâ birinci bakandı ama artık hiçbir gücü olmadığı kesinleşmişti. Profesör, Manella Dubanqua'yı çağırttı.

"Raych'ın ve benim hayatımı kurtardığınız için size teşekkür etmek istiyorum," dedi. "Şu ana kadar bunu yapmak fırsatını bulamadım." İçini çekti. "Zaten şu son hafta bir şeyler yapabilmek için elime pek fırsat geçmedi."

Manella, "O deli bahçıvan ne oldu?" diye sordu.

"idam edildi! Hemen! Yargılanmadan! Onun deli olduğunu söyleyerek kurtarmaya çalıştım. Ama kararları kesindi. Gruber başka bir şey yapsa başka bir suç işleseydi o zaman onun deli olduğunu kabul eder, idam etmeye kalkışmazlardı. Belki bir yere hapsederlerdi. Hastaneye kapatır, tedaviye çalışırlardı. Hem canını da bağışlarlardı. Fakat bir imparatoru öldürmek..." Matematikçi kederle başını salladı.

Manella, "Şimdi ne olacak, birinci bakan?" dedi.

"Size ne düşündüğümü söyleyeceğim. Entun Hanedanı sona erdi. Cleon'un oğlu tahta çıkmayacak. Bunu istediğini de sanmıyorum. O da bir suikaste kurban gitmekten korkuyor. Açıkçası onu hiç ayıplamıyorum. Veliahtın, ailenin Dış Dünyalardan birindeki malikânesine çekilerek sakin bir yaşam sürmesi çok daha iyi olur. İmparatorluk hanedanından olduğu için herhalde bunu yapmasına izin verirler. Ama siz ve ben bu kadar şanslı olmayabiliriz."

Manella kaşlarını çattı. "Ne bakımdan, efendim?"

Seldon hafifçe öksürdü. "Şöyle bir iddiada bulunabilirler: Siz Gleb Andorin'i öldürdüğünüz için elindeki patlatıcıyı düşürdü. O zaman Mandell Gruber onu kaptı ve imparatoru katletti. Onun için bu cinayetin sorumluluğunu paylaşıyorsunuz. Hem de önemli bir biçimde. Hatta her şeyin önceden kararlaştırıldığı bile söylenilebilir."

"Ama bu saçma! Ben Güvenlik Örgütünün bir üyesiyim. Görevlerimi yerine getiriyordum. Bana emredilmiş olan şeyi yapıyordum."

Profesör kederle gülümsedi. "Söyledikleriniz çok mantıklı. Ama korkarım bir süre mantığı kimse önemsemeyecek. Şimdi, imparatorluk tahtına çıkacak meşru bir varis olmadığı için muhakkak askeri bir hükümet kurulacaktır."

(Manella daha sonraki yıllarda psiko-tarihin etkilerini öğrendiği zaman kendi kendine, Seldon olacakları bu bilimden yararlanarak mı tahmin etti, diye soracaktı. Gerçekten de askeri bir yönetim kurulmuştu. Ama matematikçi o sırada henüz gelişmekte olan bu teorisinden söz etmemişti.)

Seldon konuşmasını sürdürdü. "Askeri bir yönetim kurulursa hemen kesin bir otorite oluşturmak zorunda kalırlar. Hoşnutsuzluk belirtisini ezer, şiddetle ve hatta zalimce davranırlar. Hatta bunu mantık ve adalete meydan okuyarak yaparlar. Onlar sizi imparatoru öldürme komplosuna katılmakla suçlarlarsa boğazlanırsınız, Miss Dubangua! Bu adaleti yerine getirmek değil, Trantor halkını sindirmek için yapılır.

"Tabii benim için de komploya katıldığımı söyleyebilirler. Sonuçta ben, görevim olmamasına rağmen yeni bahçıvanları karşılamaya gittim. Bunu yapmasaydım, beni öldürmeye kalkışmazlardı. O zaman siz karşı saldırıya geçmez ve imparator da ölmezdi. Bütün bunların birbirlerine ne kadar uyduğunu görüyor musunuz?"

"Böyle şeyler yapacaklarına inanamıyorum."

"Belki yapmazlar. Onlara belki de reddetmek istemeyecekleri bir teklifte bulunacağım."

"Ne yapacaksınız?"

"Birinci bakanlıktan istifa etmeyi önereceğim. Beni istemiyorlar. Benden yararlanmak niyetinde de değiller. Ancak imparatorluk sarayında beni destekleyen kimseler var. Daha da önemlisi Dış Dünyada yaşayanlar benden memnunlar, imparatorluk muhafızları beni görevimden zorla uzaklaştırırlarsa ve idam etmeseler bile yine de bazı sorunlarla karşılaşacaklar. Ama diğer yandan ben Trantor'un ve imparatorluğun askeri bir yönetime ihtiyacı olduğunu söyleyerek istifa edersem onlara yardımda bulunmuş sayılacağım. Anlıyor musunuz?" Matematikçi bir an düşündü. Sonra da ekledi. "Ayrıca psiko-tarih denen küçük bir sorun da var."

"O nedir?"

"Üzerinde çalıştığım bir şey. Cleon onun gücüne iyice inanıyordu. Hatta bazen benden daha fazla inanıyordu. Şimdi saray psiko-tarihin iktidarda kim olursa olsun onlar adına kullanılabilecek bir silah sayıldığına ya da ileride sayılabileceğine inanıyor.

"Bu bilimin ayrıntılarını bilmemeleri önemli değil. Zaten ben de bilmemelerini tercih ediyorum. Bilgi eksikliği durumun batıl inanç diye tanımlayabileceğimiz yanını da güçlendirir. Bu durumda sıradan bir vatandaş olarak araştırmalarımı sürdürmeme izin verirler. Hiç olmazsa ben öyle yapacaklarını umuyorum. Şimdi size geliyoruz."

"Bana mı?"

"Onlarla anlaşma yaparken buna sizi katmalarını da isteyeceğim. Güvenlik Örgütünden ayrılmanıza izin vermelerini ve suikastla ilgili olaylar yüzünden aleyhinizde dava açılmamasını söyleyeceğim. Bu isteğimi kabul edeceklerini sanıyorum."

"Siz meslek hayatımı sona erdirmekten söz ediyorsunuz."

"Meslek hayatınız zaten sona erdi, imparatorluk muhafızları idam edilmeniz için bir emir çıkarmayı başaramasalar bile sizin bir güvenlik görevlisi olarak çalışmayı sürdürmenize izin verirler mi? Bunu düşünebiliyor musunuz?"

"Ama ben ne yapacağım? Hayatımı nasıl kazanacağım?"

"Ben bu sorunu çözümlerim, Miss Dubanqua. Sanırım Streeling Üniversitesine döneceğim. Psiko-tarih araştırmalarım için bana bol para verecekler. Size de bir yer bulabileceğimden eminim."

Gözleri irileşmiş olan Manella, "Ama böyle bir şeyi neden yapasınız..." diyecek oldu.

Profesör, "Bu soruyu sorduğunuza inanamıyorum," diye onun sözünü kesti. "Hem Raych'ın, hem de benim hayatımı kurtardınız. Size hiç borcum olmadığı düşünülebilir mi?"

Her şey matematikçinin dediği gibi oldu. Seldon on yıldan beri doldurduğu yerinden ayrıldı. Askeri Hükümet ona yaptığı hizmetlerden dolayı aşırı iltifatlarla dolu bir takdirname verdi. Cuntanın başında saray muhafızlarından ve silahlı kuvvetlerden belirli kişiler vardı. Profesör, Streeling Üniversitesine döndü. Bir güvenlik subayı olarak görevinden uzaklaştırılan Manella Dubanqua da Seldon ve ailesiyle gitti.

4

Raych içeri girdi. Ellerine hohlayıp duruyordu. "Ben havanın mahsus sık sık değiştirilmesinden yanayım. İnsan bir kubbenin altında her şeyin daima aynı olmasını istemiyor. Ama bugün havayı çok soğutup rüzgâr da çıkardılar. Bence birilerinin Hava Kontrolüne şikâyet etmelerinin zamanı geldi."

Seldon, "Suçun Hava Kontrolünde olduğunu sanmıyorum," dedi. "Aslında sistemleri kontrol etmek gitgide daha zorlaşıyor."

"Biliyorum. Gerileme ve çökme." Raych elleriyle siyah pos bıyığını sıvazladı. Bunu sık sık yapıyordu. Sanki Wye da bıyıksız olarak geçirdiği o birkaç ayın etkisinden hâlâ kurtulamamıştı. Bel kısmı biraz kalınlaşmıştı Raych'ın. Genelde orta tabakadan rahat birine benziyordu. Hatta Dahi aksam bile oldukça hafiflemişti. Raych ince tulumunu çıkararak ekledi. "E, bizim doğum günü kralı nasıl?"

"Buna kızıyor. Bekle, oğlum, bekle. Sen de yakında bir gün kırkıncı doğum gününü kutlayacaksın. Bakalım o zaman bunu komik bulacak mısın?"

"Altmışına basmak kadar komik olamaz."

Raych'ın ellerini ovuşturarak ısınmasını sağlamaya çalışan Manella, "Şakayı bırak," dedi.

Seldon ellerini iki yanına açtı. "Biz yanlış davranıyoruz, Raych. Karın altmışıma basmamla ilgili bütün bu konuşmaların küçük Wanda'yı kötü etkilediğini düşünüyor. Kızın benim öleceğimi sanıyor."

Raych, "Sahi mi?" dedi. "Durum şimdi anlaşıldı. Biraz önce onu gördüm. Ben daha bir şey söyleyemeden bana kötü bir rüya gördüğünü açıkladı. Senin ölümünle mi ilgiliymiş?"

Seldon başını salladı. "Öyle olduğu anlaşılıyor."

"Eh, yakında unutur. Birinin kötü rüya görmesini kimse engelleyemez."

Manella atıldı. "Ben konuyu böyle çabucak geçiştirecek değilim. Wanda bu rüyayı kuruyor. Bu da sağlıklı bir şey değil. Ben işin içyüzünü öğreneceğim."

Raych yavaşça, "Öyle yap," dedi. "Sen benim sevgili karımsın. Ve senin Wanda konusunda söylediğin her şeyi kabul ederim." Yine bıyığını sıvazladı.

Sevgili karısı! Manella'yı ‘sevgili karısı' durumuna getirmesi hiç de kolay olmamıştı. Raych annesinin bu olasılık yüzünden takındığı tavrı hâlâ hatırlıyordu. Bir de kâbuslardan söz ediyorlardı! Aslında Raych sık sık kötü rüyalar görmüştü. Öfkeli Dors Venabili'nin tekrar karşısına çıkmasıyla ilgili kâbuslar.

5

Raych'ın, Desperance'ın neden olduğu korkunç durumdan kurtulduktan sonra ilk fark ettiği şey onu tıraş ettikleriydi. Genç adam tıraş makinasının yanağında kaydığını hissederek bitkince, "Onu dudağımın üstüne yaklaştırma, berber," dedi. "Bıyığımı geri istiyorum."

Zaten Seldon'dan talimat almış olan berber, Raych'ın endişelerini gidermek için ona bir aynayı uzattı.

Yatağın başucunda oturan Dors Venabili, "Bırak da adam işini yapsın, Raych," dedi. "Heyecanlanma!"

Raych bir an annesine baktı ve sustu. Berber çıktıktan sonra Dors, "Kendini nasıl hissediyorsun, Raych?" diye sordu.

Genç adam homurdanarak, "Berbat. Çok sıkılıyorum. Dayanılacak gibi değil bu." dedi.

"Sana bol bol verdikleri Desperance'ın hâlâ geçmemiş olan etkileri bunlar. Ama zamanla geçecek."

"Hâlâ inanamıyorum. Ne kadar oldu?"

"Boş ver, üzerinde durma. Bu iş zaman ister. Sana o ilaçtan çok fazla verilmiş."

Raych huzursuzca etrafına bakındı. "Manella beni görmeye geldi mi?"

"Şu kadın mı?" Genç adam Dors'un Manella'dan söz ederken bu sözleri kullanmasına alışmaya başlıyordu. Bu ses tonuna da. "Hayır. Henüz ziyaretçi kabul edecek durumda değilsin." Dors oğlunun yüzündeki ifadeyi yorumlayarak çabucak ekledi. _ "Ben istisnayım. Çünkü annenim, Raych. Zaten o kadının seni görmesini neden istiyorsun bilmem ki? Görülecek halde de değilsin."

Raych, "Onu görmem için önemli bir neden bu," diye mırıldandı. "Manella beni en kötü halimde de görmeli." Sonra sıkıntıyla yatakta yan döndü. "Uyumak istiyorum."

Dors Venabili başını salladı. O gün daha sonra Seldon'a, "Raych konusunda ne yapacağız bilmiyorum, Hari," dedi. "Çok mantıksızca

konuşuyor."

Profesör, "İyi değil, Dors," diye cevap verdi. "Genç adama bir şans tanı."

"O kadından söz edip duruyor. Adı neyse."

"Manella Dubanqua. Bu hatırlanması zor olan bir ad değil."

"Galiba Raych onunla birlikte yaşamak istiyor. Bir evi paylaşmak. *Evlenmek."*

Matematikçi omzunu silkti. "Raych otuz yaşında artık. Kendi kendine karar verecek yaşta."

"Biz onun annesiyle babasıyız. Herhalde bu konuda bir şeyler söylemeye hakkımız var."

Hari içini çekti. "Bunu söylediğinden de eminim, Dors. Sen fikrini açıkladığına göre Raych da artık kendi bildiğini okuyacaktır. Bundan eminim."

"Son sözün bu mu? Oğlun onun gibi bir kadınla evlenmeyi planlarken bu konuda hiçbir şey yapmayacak mısın?"

"Ne yapmamı bekliyorsun, Dors? Manella, Raych'ın hayatını kurtardı. Oğlunun bunu unutmasını mı bekliyorsun? Kız benim hayatımı da kurtardı."

Bu sözler Dors'un öfkesini arttırmış gibiydi. "Ve sen de onu kurtardın. Böylece ödeşmiş oldunuz."

"Ben tam anlamıyla..."

"Onu pekâlâ kurtardın! Kızı kurtarmak için işe karışmasaydın, imparatorluğu yöneten o ahlaksızlara istifa fikrini satmasaydın, kadını boğazlarlardı."

"Belki Manella'ya olan borcumu ödediğim söylenebilir. Ama aynı fikirde değilim ya, neyse. Ancak Raych onunla henüz ödeşmedi. Ve, Dors, hayatım, ben senin yerinde olsaydım hükümeti tanımlamak için olmayacak laflar kullanacağım zaman dikkatli davranırdım. Bu çağ, Cleon'un imparatorluğu yönettiği günlerdeki kadar rahat olmayacak. Tabii her zaman söylediklerini tekrarlayacak muhbirler çıkacak."

"Buna boş ver şimdi! Ben o kadından hoşlanmıyorum. Herhalde bu kadarına olsun izin var."

"Tabii izin var ama bir yararı da yok." Profesör derin derin düşünerek gözlerini yere dikti. Dors'un genellikle duygularını yansıtmayan siyah gözleri öfkeden ateş saçıyordu. Matematikçi başını kaldırdı. "Şimdi şunu bilmek

istiyorum, Dors: *Neden?* Manella'dan niçin bu kadar nefret ediyorsun? O bizim hayatımızı kurtardı. Çabucak harekete geçmeseydi, Raych da, ben de ölüp gidecektik."

Dors homurdanarak, "Evet, Hari," diye cevap verdi. "Ben bunu herkesten daha iyi biliyorum. Kadın orada olmasaydı, ben katledilmenizi önlemek için hiçbir şey yapamayacaktım. Herhalde ona minnet duymam gerektiğini düşünüyorsun. Ama o kadına her bakışımda *kendi başarısızlığımı* hatırlıyorum. Duygularımın mantıklı şeyler olmadıklarını biliyorum. Bu açıklayamayacağım bir şey. Onun için benden o kadını sevmemi isteme, Hari. Ben... Yapamam."

Ancak ertesi gün Doktor, "Oğlunuz Manella adında bir kadını görmek istiyor," dediği zaman Dors gerilemek zorunda kaldı.

Kadın önce, "O konuk kabul edecek durumda değil," diye söylendi.

"Tersine. Kabul edecek durumda. Gitgide iyileşiyor. Ayrıca bu noktada ısrar ediyor. Hem de şiddetle. Onu reddetmemizin akıllıca bir şey olacağını sanmıyorum."

Böylece Manella'yı hastaneye getirdiler. Raych genç kadını heyecanla karşıladı. Oraya geleli beri ilk kez mutluluk izleri görüldü. Raych, Dors'a hafif ama belirgin bir işaret yaptı. Annesinden çıkmasını istiyordu. Dudakları gerilen kadın odadan çıktı.

Sonunda bir gün Raych, Dors'a, "O benimle evlenmeyi kabul etti, anne," dedi.

Dors, "Buna şaşmamı mı bekliyorsun, aptal?" diye karşılık verdi. "Seninle tabii evlenecek. Sen onun için tek şanssın. Kadın rezil oldu. Güvenlik Örgütünden atıldı..."

Raych onun sözünü kesti. "Anne, eğer beni kaybetmek istiyorsan, gerçekten doğru yoldasın... Böyle şeyler söyleme!"

"Ama ben senin iyiliğini düşünüyorum."

"Teşekkür ederim, iyiliğimi ben kendim düşünürüm. Ben kimse için saygıdeğerliğe alınan bir bilet değilim. Biraz durup düşünecek olursan bunu sen de anlarsın. Aslında yakışıklı biri sayılmam. Kısa boyluyum. Babam artık birinci bakan değil. Kesinlikle aşağı tabakadan biri gibi konuşuyorum. Manella'nın benimle gururlanması için ne neden var? O benden daha iyileriyle de evlenebilir. Ama beni istiyor. Sana şunu da söyleyeyim, anne, ben de onu istiyorum."

"Ama sen onun ne olduğunu biliyorsun!"

"Onun ne olduğunu tabii biliyorum. O beni seven bir kadın. O benim âşık olduğum kadın. İşte Manella bu."

. "Sen âşık olmadan önce ne yapıyordu? Wye'da gizlice çalışırken bazı şeyleri yapmak zorunda kaldı. Bunların bir kısmını sen de biliyorsun. Sen de onun ‘görevleri'nden biriydin. Başka daha kaç kişi vardı? Kadının geçmişiyle yaşayabilecek misin? Görevi uğruna yaptıklarını kabul edebilecek misin? Şimdi kararlı davranacak durumdasın. Ama ileride bir gün onunla kavga edeceksin. Belki iki veya on kez. Sonunda kendini tutamayarak ona, ‘Seni o...'"

Raych öfkeyle bağırdı. "O sözü söyleme! Manella'yı kavga ettiğimiz zaman onun mantıksız, dırdırcı, mızmız, düşüncesiz bir kadın olduğunu söyleyeceğim. Daha böyle duruma uyacak milyonlarca sıfat bulacağım. Manella da bana uyacak sözler seçecek. Ama hepsi de kavga sona erdiğinde geri alınacak mantıklı laflar olacak."

"Şimdi böyle düşünüyorsun. Ama kavga edinceye kadar bekle."

Raych bembeyaz kesilmişti. "Anne, babamla hemen hemen yirmi yıldan beri evlisiniz. Babam kolaylıkla itiraz edilecek bir insan değildir. Ama bazen onunla tartıştığınız da oldu. Sizi kaç kez duydum. Ama babam bu yirmi yıllık sürede bir insan olarak oynadığın rolü tehlikeye atacak bir söz söyledi mi? Ve sen... Sen de böyle bir şey yaptın mı? Şimdi... Ne kadar kızarsam kızayım öyle konuşabileceğimi aklın alıyor mu?"

Dors çabaladı. Onun yüzü Raych ya da Seldon gibi duygularını pek yansıtmazdı. Ama kadının şimdi konuşamayacak durumda olduğu anlaşılıyordu.

Raych fırsattan yararlanmaya çalıştı. Ama bir yandan kendini çok kötü hissediyordu o da başka. "Aslında bütün sorun, Manella'yı babamın hayatını kurtardığı için kıskanmam. Bunu senden başkasının yapmasını istemiyorsun. Ne yapalım, onu kurtarma fırsatın olmadı. Manella'nın Andorin'i vurmamasını mı tercih ederdin? Babamın *ölmesini?* Sonra da benim "

Dors boğulurcasına, "Baban, bahçıvanları yalnız başına karşılamak için ısrar etti," dedi. "Benim onunla birlikte gitmeme izin vermedi"

"Ama bu Manella'nın suçu değildi ki!"

"Kadınla bu yüzden mi evlenmek istiyorsun? Minnet yüzünden mi?"

"Hayır. Aşk yüzünden."

Gerçekten de aşk yüzünden evlendiler. Ama Manella törenden sonra Raych'a, "Annen düğüne sen ısrar ettiğin için gelmiş olabilir," dedi. "Ama bazen kubbenin altına salıverdikleri fırtına bulutlarına benziyordu."

Raych güldü. "Onun yüzü fırtına bulutu olmaya uygun değil. Sana öyle gelmiştir."

"Hiç de değil. Onun bize bir şans tanımasını nasıl sağlayacağız?"

"Sabırlı olacağız. O da yola gelecek."

Ama Dors Venabili yola gelmedi.

Düğünden iki yıl sonra Wanda dünyaya gelmişti. Dors'un çocuğa karşı takındığı tavır tam Raych'la Manella'nın diledikleri gibiydi. Ama Raych'ın annesi için, Wanda'nın annesi her zaman ‘O kadın' olarak kaldı.

6

Hari Seldon hüzünle savaşıyordu. Ona sırayla Dors, Raych, Yugo ve Manella nutuk çektiler. Hepsi de aynı şeyi söylüyorlardı. Altmışındaki bir insan yaşlı sayılmazdı.

Profesör, durumu anlayamıyorlar, diye düşünüyordu. Psiko-tarih bilimini kafamda ilk kez hayal meyal canlandırdığım zaman otuzundaydım. Onuncu Yıl Kongresinde o ünlü konferansı verdiğim sırada ise otuz ikisinde. Ondan sonra sanki her şey aynı zamanda olup bitti. Cleon'la yaptığım kısa konuşmadan sonra Trantor'da oradan oraya kaçtım. Ve Demerzel, Dors, Yugo ve Raych'la karşılaştım. Tabii Mycogen, Dahi ve Wye Sektörü halkıyla da.

Birinci bakan olduğum sırada kırk yaşındaydım, istifa ettiğim zaman ise ellisindeydim.

Psiko-tarihe otuz yılımı verdim. Bu işi başarmak için daha kaç yıl gerekiyor? Daha kaç yıl yaşayabileceğim? Sonunda Psiko-Tarih Projesi tamamlanmadan ölüp gidecek miyim?

Beni endişelendiren ölmek değil. Psiko-Tarih Projesini yarıda bırakmak.

Profesör, Yugo Amaryl'i görmeye gitti. Son yıllarda, PsikoTarih Projesi genişlerken nedense birbirlerinden biraz uzaklaşmışlardı. Streeling'deki ilk yıllarda bu konu üzerinde sadece Seldon'la Amaryl çalışmışlardı. Başka hiç kimse yoktu. Ama şimdi...

Amaryl ellisine merdiven dayamıştı. Artık genç bir adam sayılmazdı. Nedense o eski heyecanını da biraz kaybetmişti. Bütün bu yıllar boyunca psiko-tarihten başka bir şeyle ilgilenmemiş, ne bir kadınla ilişki kurmuş, ne bir dost edinmişti. Bir hobisi de yoktu, ilgilendiği değişik bir konu da.

Amaryl gözlerini kırpıştırarak Seldon'a baktı. Profesör elinde olmadan yardımcısının görünüşündeki değişiklerle ilgileniyordu. Bu değişikliğin bir nedeni, belki de Yugo'nun gözlerini yeniden yaptırtmasıydı. Artık görüşü kusursuzdu ama nedense gözlerinde bir acayiplik vardı. Amaryl gözlerini ağır ağır kırpıyor, bu yüzden de sanki uykusu varmış gibi bir izlenim bırakıyordu.

Seldon, "Ne dersin, Yugo?" diye sordu. "Tünelin öbür ucunda ışık var mı?"

Amaryl, "Işık mı?" dedi. "Evet, var ya... Şu yeni gelen adam. Tamwile Elar. Onu tanıyorsun tabii."

"Ah, evet. Onu işe alan benim. Çok canlı ve saldırgan bir tip. Ne âlemde?"

"Onun yanında rahatça çalışabildiğimi söyleyemeyeceğim, Hari. Gürültülü kahkahası sinirime dokunuyor. Ama çok zeki. Yeni denklem sistemi Asal Radyant'a tıpatıp uyuyor. Onlar karmaşa problemini çözümlemeyi sağlayacaklar sanırım. Öyle gözüküyor."

"Gözüküyor mu? Yoksa sağlayacaklar mı?"

"Kesin bir şey söylemek için erken. Ama ben çok umutluyum. Birkaç yol denedim. Eğer denklemler işe yaramayacak şeyler olsalardı bu onları altüst ederdi. Ama denklemler hiç bozulmadı. Ben onları, ‘Anti-Kaos Denklemleri' diye düşünüyorum."

Seldon, "Herhalde bu denklemlerle ilgili deneyler yapılmadı," dedi.

"Hayır, yapılmadı. Ama işi altı kişiye verdim. Tabii aralarında Elar da var." Amaryl, Seldon'unki kadar geliştirilmiş olan Asal Radyant'ını açtı. Havada beliren ışıklı denklemlerin kavisli çizgilerini incelemeye başladı. Tabii çok küçük oldukları için ancak büyültülerek okunabiliyordu. "Yeni denklemleri de ekleyecek olursan belki artık tahminlerde bulunmaya başlayabiliriz."

Seldon düşünceli bir tavırla, "Artık Asal Radyant'ı her inceleyişimde Elektro -Açıklayıcıyı hayretle düşünüyorum. Onun geleceğin simgesi olan çizgiler ve kavislere sıkı sıkıya malzeme doldurmasını da. Bu da Elar'ın fikri değil miydi?"

"Evet. Cinda Monay yardım etti ona. Desinatör Cinda."

"Projenin üzerinde yeni, zeki kadın ve erkeklerin çalışmaları güzel bir şey. Bu geleceği kabul etmemi de sağlıyor."

Hâlâ Asal Radyant'ı incelemekte olan Amaryl, "İleride bir gün projenin başına Elar gibi birinin geçeceğini mi düşünüyorsun?" diye sordu.

"Belki. Sen ve ben emekliye ayrıldıktan sonra. Ya da öldükten..."

Amaryl rahatladı ve radyantı söndürdü. "Biz emekliye ayrılmadan ya da ölmeden önce bu işi bitirmek isterdim."

"Ben de öyle, Yugo, ben de öyle."

"Psiko tarih şu son on yılda bize olumlu bir biçimde yol gösterdi."

Evet doğruydu. Ama Seldon bunun bir zafer sayılamayacağını da biliyordu. Çünkü olaylar düzgün gelişmiş ve öyle önemli sürprizler de olmamıştı. Psiko-tarih bilimi merkezin, Cleon'un ölümünden sonra da ayakta

kalacağını bildirmişti. Ama belli belirsiz ve kesin olmayan bir biçimde. Ancak bu kehanet doğru çıkmıştı. Trantor nispeten sakindi. Suikaste ve bir hanedanın sona ermesine rağmen merkez ayakta kalabilmişti.

Bu, askeri yönetimin sertliğine rağmen olmuştu. Dors cuntadan o biçimde söz etmekte haklıydı. Hatta kadın suçlamalarında daha da ileri gider ancak yine de yanılmış olmazdı. Fakat imparatorluğu da ancak onlar bir arada tutabiliyorlardı. Bunu uzun bir zaman da sürdüreceklerdi. Belki de psiko-tarihin gelişecek olaylarda aktif bir rol oynamasını sağlayacak kadar uzun bir süre.

Yugo son zamanlarda vakıflar kurulmasından söz ediyordu. Bunlar imparatorluğa bağlı olmayacak tenha yerlerde kurulacaklardı. Özerk olacak ve yaklaşan karanlık çağda gelişmenin tohumlarını atacaklardı. Böylece yeni ve daha üstün bir imparatorluk kurulabilirdi. Seldon böyle bir önlemin sonuçları üzerinde çalışıyordu.

Ama zamanı yoktu. Profesör üzüntüyle yeteri kadar genç olmadığını düşünüyordu. Kafası berraktı ve iyi çalışıyordu ama otuz yaşındaki o esnekliği ve yaratıcılık gücü yoktu. Matematikçi her geçen yılla bu özelliklerinin daha da azalacağını biliyordu.

Profesör, belki de görevi genç ve zeki bir insan olan Elar'a vermem gerekir, diye düşündü. Diğer işleri ondan alırım. Seldon içinden, utançla bu olasılığın kendini hiç de heyecanlandırmadığını itiraf etti. O psiko-tarihi tüysüz bir delikanlının gelip ünün son meyvalarını toplaması için yaratmamıştı. Hatta bunu daha da utanılacak bir biçimde açıklamak gerekirse Seldon, Elan kıskanıyor ve bunu tümüyle sezdiği için de utanıyordu.

Ancak, profesör daha mantıksız olan duygularına rağmen yine de genç kimselere muhtaçtı. Bu onu ne kadar rahatsız ederse etsin. Psiko-tarih artık onun ve Amaryl'in özel malı değildi. Birinci bakanlık yaptığı o on yıllık sürede bu konu hükümetin himayesinde çok geniş, bütçesi olan bir projeye dönüşmüştü. Matematikçi birinci bakanlıktan istifa ettiği ve Streeling'e döndüğü zaman proje Seldon'u şaşırtan bir biçimde daha genişlemişti. Hari onun ukalaca ve biçimsiz adını düşünerek yüzünü buruşturdu. Streeling Üniversitesi Psiko-Tarih Projesi. Ama çok kimse ondan kısaca ‘proje' diye söz ediyordu.

Askeri cuntanın projeyi ileride kullanabileceği siyasi bir silah gibi gördüğü anlaşılıyordu. O yüzden de fon bulmak sorun değildi artık. Krediler akıyordu sanki. Ama buna karşılık yıllık raporlar hazırlamak gerekiyordu. Fakat epey

karmaşık oluyordu bunlar. Sadece ikinci derecedeki konulardan söz ediliyordu. Zaten bu durumda bile cunta üyelerinin temeldeki matematik denklemleri kavramalarına pek imkân yoktu.

Seldon, Amaryl'in yanından ayrılırken hiç olmazsa eski asistanının psiko-tarihin gösterdiği gelişmeden çok memnun olduğunu düşünüyordu. Ama yine o sıkıntı üzerine bir kâbus gibi çökmüştü.

Profesör kendini rahatsız eden şeyin yaklaşan doğum günü partisi olduğuna karar verdi. Bunun neşeli bir kutlama olması gerekirdi. Ama Hari için bir teselli aracı bile değildi. Toplantı sadece onun yaşını vurgulayacaktı. Ayrıca programını da altüst ediyordu. Aslında matematikçi alışkanlıklarına bağlı bir insandı. Bürosu ve ona bitişik birkaç oda boşaltılmıştı. Adam kaç gündür her zamanki gibi çalışamıyordu. Matematikçi bürolarının süslenip püsleneceğini, ancak günler sonra doğru dürüst çalışmaya başlayabileceğini düşünmekteydi. Sadece Amaryl yerinden kımıldamaya yanaşmamıştı. O yüzden de hâlâ bürosundaydı.

Seldon huysuzca, bütün bunlar kimin fikriydi, diye kendi kendine sormuştu. Dors'un değil tabii. O beni çok iyi tanır. Bu iş Amaryl ya da Raych'ın başının altından da çıkmadı. Çünkü kendi doğum günlerini bile hatırlamazlar. Manella'dan kuşkulanmış ve hatta kadını bu konuda sorguya çekmişti.

Manella partiyi çok istediğini itiraf etmişti. "Hazırlıklar için gerekli emirleri ben verdim. Ama bir doğum günü partisi vermemizi bana Tamwile Elar önerdi."

Seldon şimdi de kendi kendine, zeki çocuk, dedi. Her bakımdan zeki, içini çekti. Şu parti bir sona erse...

7

Dors kapıdan başını uzattı. "İçeri girmeme izin var mı? Sence bir sakıncası yok ya?"

"Hayır, neden olsun? Buna itiraz edeceğim de nereden aklına geldi?"

"Bu senin her zamanki yerin değil."

Seldon içini çekti. "Biliyorum. Beni o budalaca doğum günü partisi yüzünden yerimden attılar. Toplantı bir sona erse..."

"işte, gördün mü? O kadının aklına bir şey gelmesin! Büyüyor, büyüyor, bir patlamaya dönüşüyor."

Matematikçi hemen yan değiştirdi. "Yapma, Dors. O iyi niyetliydi."

Dors, "Tanrı beni iyi niyetli insanlardan korusun," dedi. "Her neyse... Buraya başka bir konuyu konuşmaya geldim. Önemli olabilir."

"Anlat bakalım. Ne var?"

"Wanda'nın rüyalarından söz ediyordum..." Kadın durakladı.

Seldon boğazının gerisinden gargara yaparmış gibi bir ses çıkardı. "Buna inanamıyorum. O konunun üzerinde hiç durmamalısın."

"Hayır. Sen çocuğa rüyasının ayrıntılarını sormak zahmetine katlandın mı?"

"Küçük kızı neden sıkayım?"

"Herhalde Raych da ilgilenmedi. Manella da. Bu iş bana kaldı."

"Ama neden Wanda'ya rüyası konusunda sorular sorarak işkence edesin?"

Dors sertçe, "Çünkü," dedi. "Bunu yapmam gerektiğini hissettim. Bir kere Wanda bu rüyayı kendi yerinde, yatağında görmemiş."

"Peki neredeymiş?"

"Senin büronda."

"Büromda ne işi varmış?"

"Partinin verileceği yeri görmek istemiş. Bürona girmiş ve tabii içerisi hazırlıklar için iyice boşaltıldığından ilgisini çekecek bir şey bulamamış. Ama koltuğun hâlâ oradaymış. Şu büyük olanı Hani yerine yenisini geçirmeme izin vermediğin koltuk."

Matematikçi sanki uzun zamandan beri süren anlaşmazlığı hatırlamış gibi içini çekti. "O eski *değil.* Yeni bir koltuk da *istemiyorum.* Neyse, devam et."

"Wanda, koltuğa kıvrılıp oturmuş ve belki de senin için parti verilemeyeceğini düşünmüş. Sonra çeşitli şeyler kurmaya başlamış ve canı sıkılmış. Ardından... Wanda'nın söylediğine göre uykuya dalmış. Aslında bu da o kadar kesin değil. Sadece rüyasında iki adam konuşuyorlarmış. Kadın değil, iki erkek. Wanda bundan emin."

"Neden söz ediyorlarmış?"

"Bunu kesinlikle bilmiyor. Böyle durumlarda ayrıntıları hatırlamanın ne kadar zor olduğunu bilirsin. Ama Wanda bu konuşmanın ölmekle ilgili olduğunu söylüyor. Ölecek kimsenin de sen olduğunu düşünmüş. Çok yaşlı olduğun için. Ve Wanda iki kelimeyi çok iyi hatırlıyor. ‘Limonata ölüm.'"

"Ne?"

"Limonata ölüm."

"Bu ne anlama geliyor?"

"Biliyorum. Her neyse... Konuşma sona ermiş ve adamlar odadan çıkmışlar. Wanda hâlâ koltukta oturuyormuş. Hem korkmuş, hem de üşüyormuş. O günden beri de olayı düşünüp üzülüyormuş."

Seldon, Dors'un anlattıklarını düşündükten sonra, "Buraya bak, hayatım," dedi. "Bir çocuğun rüyasını önemseyebilir miyiz?"

"Hari, önce kendi kendimize bir soru sorabiliriz. Bu gerçekten bir rüya mıydı?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Wanda açık açık bunun bir rüya olduğunu söylemiyor. Sadece, ‘Belki de uyuya kaldım,' diyor. Kullandığı sözcükler bunlar. Kesinlikle uykuya daldığını söylemiyor. Uyuya kalmış olması ihtimalinden söz ediyor."

"Peki bütün bunlardan ne sonuç çıkarıyorsun?"

"Belki Wanda uyuklamak üzereydi ve iki adamın konuştuklarını duydu. İki gerçek adamın. Rüyasında gördüğü kimselerin değil."

"Gerçek iki adam mı? Onlar beni limonata ölümle ortadan kaldırmayı planlıyor ve bundan söz ediyorlardı, öyle mi?"

"Evet, öyle bir şey."

Profesör şiddetle, "Dors," diye bağırdı. Her zaman tehlikede olmamdan kuşkulandığını biliyorum. Ama bu kadarı da fazla! Beni öldürmeyi neden istesinler?"

"Bunu iki kez denediler."

"Orası öyle. Ama koşulları bir düşün. İlk kez Cleon beni birinci bakanlığa getirdikten kısa bir süre sonra suikast girişiminde bulundular. Aslında yükseldiğim konum saray hiyerarşisine aykırıydı ve birkaç kişi buna sinirlendi. Beni ortadan kaldırırlarsa her şeyin düzeleceğini düşündüler. İkincisindeyse Joranumcular iktidarı ele geçirmeye çalışıyorlardı. Onlar için bir engel olduğuma inanmışlardı. Ayrıca sapık Namarti intikam almayı hayal ediyordu.

"Neyse ki, iki suikast girişimi de başarılı olamadı. Ama şimdi neden üçüncü bir girişim olsun? Artık birinci bakan değilim. On yıldan beri böyle şeylerle ilgim yok. Bir köşeye çekilmiş yaşlı bir matematikçiyim. Herhalde birilerinin benden korkmaları için bir neden yok. Joranumcular yenildiler ve ortadan kaldırıldılar. Namarti de uzun yıllar önce idam edildi. Herhangi birinin beni öldürmesi için hiçbir neden yok artık.

"Onun için lütfen rahatla biraz, Dors. Sen benim yüzümden endişeleniyorsun. O zaman sinirlerin geriliyor. Ben böyle olmasını istemiyorum."

Dors yerinden kalkarak Seldon'un masasının üzerinden eğildi. "Seni öldürmeleri için bir neden olmadığını söylemek kolay. Senin için yani. Ama seni öldürmeleri için bir nedene gerek yok ki. Şimdiki hükümetimiz son derecede sorumsuz. İsterlerse..."

Seldon yüksek sesle, "Sus!" diye emretti. Sonra da fısıltıyla ekledi. "Bir tek kelime daha söyleme, Dors. Hükümet aleyhinde bir tek kelime daha söyleme. Bu bizim başımıza senin tahmin ettiğin belaları sarmaları için yeter bile."

"Ben sadece seninle konuşuyorum, Hari."

"Şu anda öyle. Ama aptalca şeyler söylemeye alışırsan, bir başkasının yanında da ağzından birkaç kelime kaçırabilirsin. Seni memnunlukla gammazlayacak birinin yanında. Bunu ne zaman yapacağını da bilemezsin. Onun için politik yorumlarda bulunmaktan kaçın. Bu gerçekten gerekli."

Dors, "Denerim, Hari," dedi ama sesinde gizleyemediği bir öfke vardı. Topuklarının üzerinde dönerek odadan çıktı.

Seldon karısının arkasından baktı. Dors zarif bir biçimde yaşlanıyordu. Hem de öyle zarif bir biçimde ki bazen insana hiç yaşlanmamış gibi geliyordu. Seldon'dan iki yaş küçüktü ama görünüşü birlikte yaşadıkları yirmi sekiz yıllık sürede adamınki kadar değişmemişti. Tabii. Saçları kırağı düşmüş gibi aklaşmıştı. Ama bu kırlara rağmen bukleleri hâlâ gençlere yakışacak kadar

parlaktı. Cildi biraz solgunlaşmış, sesi biraz daha boğuklaşmıştı. Tabii artık orta yaşlı birine uygun kılıklar da giyiyordu. Ancak hareketleri eskisi kadar çevik ve hızlıydı. Sanki Hari'yi acil bir durumda koruma yeteneğinden hiçbir şey eksilmemişti.

Profesör içini çekti. Aslında istememesine rağmen böyle korunmak bazen ağır bir yük halini alıyordu.

8

Manella, Dors'tan hemen sonra profesörü görmeye geldi. "Affedersin, Hari... ama Dors sana ne söyledi?"

Matematikçi tekrar başını kaldırdı. Çalışmasını durmadan engelliyorlardı. "Önemli bir şey söylemedi. Wanda'nın gördüğü rüyadan söz etti."

Manella dudaklarını büzdü. "Bunu anlamıştım. Wanda, Dors'un ona gördüğü rüya konusunda sorular sorduğunu söyledi. Neden çocuğu rahat bırakmıyor? Duyan da kâbus görmenin bir tür suç olduğunu sanır."

Seldon gelinini yatıştırmaya çalıştı. "Aslında bu Wanda'nın rüyasında gördüğü bir şeyle ilgiliydi. Bilmiyorum, çocuk sana bundan söz etti mi? Ama anlaşılan rüyasında ‘limonata ölüm' diye bir şey duymuş."

"Hım..." Manella bir an bir şey söylemedi. Sonra, "Bu o kadar önemli değil," dedi. "Wanda limonataya bayılıyor. Partide de bol bol limonata içeceğini umuyor. Ona limonatanın içine Mycogen sıvısı damlatacağımı söyledim. O yüzden partiyi iple çekiyor."

"Öyleyse Wanda limonataya benzer bir söz duydu... Ve bunu kafasında limonata sözcüğüne dönüştürdü "

"Evet. Neden olmasın?"

"Ama bir şey var. Gerçekte adamlar ne söylediler? Wanda'nın yanlış anlaması için yine de bir şey duymuş olması gerekir."

"Bence şart değil. Peki neden küçük bir kızın rüyasını bu kadar önemsiyoruz? Lütfen... Artık kimsenin Wanda'yla bu konuyu konuşmasını istemiyorum. Çok üzülüyor!"

"Beti de seninle aynı fikirdeyim. Dors'un bu konuyu bir daha açmamasını sağlayacağım. Hiç olmazsa Wanda'ya."

"Pekâlâ. Onun Wanda'nın büyükannesi olmasının benim için hiç önemi yok, Hari. Sonuçta ben o çocuğun annesiyim. Ve benim isteklerim de Dors'unkilerden daha önemli."

Matematikçi kadını yatıştırmak istercesine, "Çok haklısın," diye mırıldandı. Manella dışarı çıkarken onun arkasından bakıyordu. İşte bir yük

daha... Bu iki kadın arasındaki sonu gelmeyen rekabet.

9

Tamwile Elar otuz sekiz yaşındaydı. Seldon'un Psiko-Tarih Projesine dört yıl önce baş matematikçi olarak katılmıştı. Uzun boylu bir adamdı. Kendisine çok güvendiği belliydi. Gözlerinde her zaman neşeli bir pırıltı vardı. Hafifçe dalgalı kahverengi saçları uzun olduğu için daha da dikkati çekiyordu. Ansızın kahkahalar atmak gibi bir huyu vardı. Ama matematik alanındaki yeteneğine kusur bulunamazdı.

Elar, Batı Mandanow Üniversitesinden getirilmişti. Seldon başlangıçta Amaryl'in ondan ne kadar kuşkulandığını hatırladığı zaman gülüyordu. Aslında Yugo herkesten şüphe ederdi. Profesör, Amaryl'in için için psiko-tarihin sadece ikisine ait bir şey olarak kalmasını istediğinden emindi. Ancak Yugo bile artık Elar'ın gruba katılmasıyla kendi durumunun çok rahatladığını itiraf ediyordu. "Karmaşayı atlama teknikleri eşsiz ve ilginç. Proje üzerinde çalışan hiç kimse bu yolu bulamazdı. Açıkçası böyle bir yöntem benim hiç aklıma gelmedi. Senin aklına da, Hari."

Seldon aksi aksi, "Eh," dedi. "Ben yaşlanıyorum."

Amaryl ekledi. "Bir de öyle gürültüyle gülmese."

"İnsanlar gülmelerini değiştiremezler." Ancak Seldon da Elar'ı tümüyle kabul etmek konusunda zorluk çekiyordu. Kendisinin artık Anti-Kaos Denklemleri diye tanımlanan şeyi akıl edememiş olması gurur kırıcı bir şeydi. Elektro-Açıklayıcının temelindeki prensibi düşünememiş olduğu için hiç üzülmüyordu. Çünkü bu onun alanına girmiyordu. Ancak Anti-Kaos Denklemleri için aynı şey söylenemezdi. Onun da bu konuyu düşünmüş, hiç olmazsa prensibe yaklaşmış olması gerekirdi.

Matematikçi kendi kendiyle tartışmaya, mantıklı davranmaya çalışıyordu. Psiko-tarih biliminin bütün temelini o kurmuştu. Ve tabii ki Anti-Kaos Denklemleri de o temelden doğmuştu. Elar otuz yıl önce benim yaptıklarımı başarabilir miydi? Hayır, hiç sanmıyorum. Elar'ın temel kurulduktan sonra Anti-Kaos Denklemini düşünmesinin olağanüstü ne yanı var?

Bütün bunlar çok doğru ve mantıklıydı. Ama Seldon yine de Elar'ın karşısında rahatsız oluyordu. Sinirleri geriliyordu biraz. Yorgun ihtiyarlık ve gösterişli gençlik karşı karşıya!

Ancak Elar da aralarındaki yaş farkını düşünmesine neden olacak belirgin bir şey yapmıyordu. Her zaman profesöre büyük bir saygı gösteriyordu. Hiçbir zaman yaşlı matematikçinin en verimli yıllarının geride kalmış olduğunu ima etmiyordu.

Tabii yaklaşan eğlenceler Elar'ı ilgilendirmişti. Seldon'un da öğrendiği gibi doğum gününün bir partiyle kutlanması fikri önündü. Bu, Seldon'un yaşını vurgulamak için başvurulan çirkin bir yol muydu? Profesör fikri kafasından attı. Buna inanırsa Dors'un şüphelerinin ona da bulaşmış olduğu anlaşılırdı.

Elar hızla profesöre doğru gelerek, "Maystro," dedi. Seldon her zaman olduğu gibi yüzünü buruşturdu. Proje üzerinde çalışan önemli uzmanların kendisini, "Hari," diye çağırmalarını tercih ediyordu. Ama bu konu, mesele yapılmayacak kadar önemsizdi.

Elar, "Maystro," diye tekrarladı. "Seni General Tennar'la görüşmen için çağırdıklarını söylüyorlar."

"Evet. O askeri cuntanın yeni başkanı. Herhalde beni görmek ve psiko-tarihin neyin nesi olduğunu sormak istiyor. Bu soruyu bana Demerzel ve Cleon'un zamanından beri soruyorlar." Yeni Başkan! Cunta bir kaleydoskopa benziyordu. Zaman zaman bazı üyeleri gözden düşüyor ve başkaları birdenbire ortaya çıkıp yükseliyorlardı.

"Ama anladığım kadarıyla general seninle hemen görüşmek istiyormuş. Tam doğum günü eğlenceleri sırasında."

"Önemli değil. Bensiz de eğlenebilirsiniz."

"Hayır, eğlenemeyiz, Maystro. Umarım sence bir sakıncası yoktur, ama bir kaçımız toplanıp sarayı aradık. Ve randevuyu bir hafta ileriye aldırdık."

"Ne?" Seldon sinirlendi. "Bu biraz küstahça bir davranış sayılmaz mı? Ayrıca tehlikeli bir şey."

"Her şey yoluna girdi. Randevuyu ertelediler. Senin de bu zamana ihtiyacın olacak."

"Neden bir haftaya ihtiyacım olsun?"

Elar durakladı. "Seninle açıkça konuşabilir miyim, Maystro?"

"Tabii konuşabilirsin. Ben şimdiye kadar kimden açıkça konuşmamasını istedim?"

Elar hafifçe kızarıp beyaz cildi pembeleşti. Ama sesi yine de sakindi. "Bunu söylemek kolay değil, Maystro. Sen bir matematik dâhisisin. Proje üzerinde çalışanların bu konuda hiçbir kuşkuları yok. İmparatorlukta da kimsenin kuşkusu olmazdı. Tabii seni tanısalardı ve matematikten de anlasalardı. Ancak hiç kimse evrensel bir dâhi olamaz."

"Bunu ben de senin kadar biliyorum, Elar."

"Bildiğinizin farkındayım. Ancak sıradan insanlara karşı nasıl davranacağınızı bilmiyorsunuz. Aptal insanlara karşı diyebilir miyiz? Siz dolambaçlı yollara sapmayı, yana kayıvermeyi bilmiyorsunuz. Ve hem hükümetin güçlü bir üyesi, hem de aptal olan biriyle konuşursanız projeyi kolaylıkla tehlikeye atabilirsiniz. Hatta kendi hayatınızı bile. Çünkü çok açık sözlüsünüz."

"Ne oluyor? Ben birdenbire çocuklaştım mı? Uzun bir süreden beri politikacılarla karşılaşıyorum. Tam on yıl birinci bakanlık yaptım. Belki bunu sen de hatırlıyorsun."

"Beni affet, Maystro. Ama sen olağanüstü etkili bir birinci bakan olamadın. Önce karşında gerçekten çok zeki bir insan olduğu anlaşılan Demerzel vardı. Sonra da sana karşı çok dostça duygular besleyen Cleon. Ama şimdi cunta üyeleriyle karşılaşacaksın. Onlar ne çok zeki, ne de sana karşı dostlar. Yani durum tamamiyle farklı."

"Ben askerlerle de karşılaştım ve sağ salim kurtulmayı başardım."

"Ama General Dugal Tennar'la hiç karşılaşmadın. O bambaşka bir tip. Ben onu tanıyorum."

"Tanıyor musun? Kendisiyle karşılaştın mı?"

"Onunla tanışmadım. Ama Tennar, Mandanov'lu. Bildiğin gibi ben o sektördenim. Tennar cuntaya katılarak yükselmeden önce Mandanov'da da güçlü bir durumdaydı."

"Onun hakkında ne biliyorsun?"

"Batıl inançları var, şiddet düşkünü ve cahil. Kolaylıkla başa çıkabileceğin biri değil. Ya da karşısında güvende olabileceğin biri. Bu bir haftadan yararlanarak onunla başa çıkmak için yöntemler geliştirebilirsin."

Seldon alt dudağını ısırdı. Elar'ın sözlerinde gerçek payı vardı. Profesör kendi planları olmasına rağmen çabuk öfkelenen, kendini önemli biri sayan, kafasız, emrinde ezici bir güç bulunan birini idare etmenin yine de zor olacağını biliyordu.

Seldon endişeyle, "Bir çaresini bulacağım," dedi. "Askeri cunta yönetimi bugün Trantor'da dengeli ve sağlam olmayan bir durum sayılır. Ve bu yönetim tahmin edildiğinden daha da uzun sürdü."

"Biz bu konuya test uyguladık mı? Cunta konusunda sağlamlıkla ilgili kararlar verdiğimizden haberim yoktu."

"Amaryl, Anti-Kaos Denklemlerinden yararlanarak birkaç hesap yaptı sadece." Profesör bir an durdu. "Ha, aklıma gelmişken... Bazı yerlerde onlardan ‘Elar Denklemleri' diye söz edildiğini duydum."

"Ben böyle bir şey yapmadım, maystro."

"Alınmayacağını umarım... Ama böyle bir şeyi istemiyorum. Psiko-tarih elementleri fonksiyonlarına göre tanımlanacak, kişilere göre değil. İşe kişilik karışır karışmaz, kötü duygular ortaya çıkar."

"Anlıyorum, maystro. Ben de seninle aynı fikirdeyim."

Seldon biraz da suçlu suçlu ekledi. "Hatta ben her zaman psiko-tarih biliminde Temel Seldon Denklemlerinden söz edilmesinin yanlış olduğunu düşündüm. Ama işin kötüsü yıllardan beri bu ad kullanılıyor. Artık değiştirmeye kalkışmak da pratik bir şey olmaz."

"Kusuruma bakma, maystro, ama seninki özel bir durum. Psiko-tarih bilimini sen keşfettin. Bunun şerefi de sana düşer ve buna kimse itiraz edemez... Ancak, iznin varsa, General Tennar'la yapacağın konuşmaya dönmek istiyorum."

"E, söylenecek başka ne var ki?"

"Belki de Tennar'ı görmemen, onunla konuşmaman, kendisiyle karşılaşmaman daha iyi olur. Böyle düşünmemek elimde değil."

"Adam beni bir görüşme için çağırırsa bundan nasıl kaçarım?"

"Belki hasta olduğunu ileri sürer ve yerine bir başkasını gönderebilirsin."

"Kimi?"

Elar bir süre sesini çıkarmadı. Bunun ne anlama geldiği çok belliydi.

Seldon, "Yani seni," diye mırıldandı. "Öyle mi?"

"Böylesi daha uygun olmaz mı? Ben generalin sektöründe- nim. Belki bunun biraz etkisi olur. Sen işi başından aşkın bir insansın ve yaşlanıyorsun. Sağlığının pek yerinde olmadığına kolaylıkla inanırlar. Ve Tennar'ı sen değil de ben görürsem -kusuruma bakma, maystro, ama- senden daha kolaylıkla manevra yapar ve sağa sola kaçabilirim."

"Yani yalan söyleyebilirim, demek istiyorsun."

"Gerekirse..."

"Kendini büyük bir tehlikeye atmış olursun..."

"O kadar da büyük değil. Tennar'ın idam edilmemi emredeceğini sanmıyorum. Tabii adam bana kızabilir. O zaman genç ve deneyimsiz biri olduğumu öne sürer kendimi savunurum. Ya da bunu sen benim adıma yaparsın. Her neyse... Başım derde girse bile bu senin karşılaşacağın tehlike kadar büyük olmaz. Ben projeyi düşünüyorum. Belki proje bensiz de gelişir ama sensiz olmaz."

Seldon kaşlarını çattı. "Senin arkana saklanacak değilim, Elar. O adam beni görmek istiyorsa görür. Korkakça davranmayı reddediyorum. Senden kendini benim adıma tehlikeye atmanı da istemeyeceğim. Sen benim ne olduğumu sanıyorsun?"

"Açık konuşan, çok dürüst bir insan olduğunu. Oysa bu iş için kurnaz biri gerekli."

"Gerekiyorsa, ben de kurnazca davranırım. Lütfen beni önemsemezlik etme, Elar."

Elar umutsuzca omzunu silkti. "Pekâlâ. Ben seninle ancak bir noktaya kadar tartışabilirim."

"Aslında bu görüşmeyi erteletmemiş olmanı isterdim, Elar. Doğum gününe katılmayıp generali görmeyi tercih ederdim, bunun tersini değil. Doğum günü partisi benim fikrim değil." Homurtuya dönüşen sesi hafifledi.

Elar, "Çok üzgünüm," dedi.

Seldon bıkkınca, "Eh..." diye mırıldandı. "Bakalım neler olacak." Dönerek uzaklaştı. Bazen her şeyi sıkıca kontrol altına almak istiyordu. Her şey onun istediği gibi gelişmeli ve yanında çalışanlar manevra yapmak için yeteri kadar geniş yer bulama- malıydılar. Ama bunu sağlamak için çok zaman ve bir hayli güç harcaması gerekecekti. O zaman da bu yüzden psiko-tarih üzerinde çalışamayacaktı. Zaten karakteri de bu tür bir kontrol için uygun değildi.

Seldon içini çekti. "Amaryl'le konuşmalıyım..."

10

Seldon geldiğini önceden bildirmeden hızla Amaryl'in bürosuna girdi. Çabucak, "Yugo," dedi. "General Tennar'la yapacağım görüşme ertelenmiş." Huysuzca bir tavırla bir koltuğa oturdu.

Amaryl'in kafasını işinden ayırıp onunla ilgilenmesi her zamanki gibi birkaç dakika aldı. Sonunda başını kaldırarak, "Generalin mazereti neymiş?" diye sordu.

"Görüşmenin ertelenmesini isteyen o değil ki. Bizim matematikçilerden bazıları bu görüşmenin, doğum günü partisini engellememesi için bir hafta ertelenmesini sağlamışlar. Açıkçası bütün bunlar beni çok sinirlendiriyor."

"Bunu yapmalarına neden izin verdin?"

"İzin verdim mi ki? Bildiklerini okumuş ve bu işi ayarlamışlar." Profesör omzunu silkti. "Bir bakıma suç bende. Çok uzun süre altmışıma basacağımı söyleyerek sızlandım. O yüzden herkes partiler tertipleyerek beni neşelendirmeye çalışıyor."

Amaryl, "Tabii bir haftalık bir süre işimize yarayabilir," dedi.

Seldon öne doğru eğildi. Bütün kasları hemen gerilmişti. "Kötü bir şey mi var?"

"Hayır. Görebildiğim kadarıyla öyle bir şey yok. Ama konuyu biraz daha incelemenin bir zararı olmaz. Dinle, Hari. Psiko-tarih bilimi hemen hemen otuz yıldan beri ilk kez bir kehanette bulunabilecek noktaya geldi. Tabii bu çok önemli bir şey sayılmaz. İnsanlık denen o gepgeniş okyanustan bir damla. Ama bu ana kadar elde ettiklerimizin en iyisi. Pekâlâ. Biz de bundan yararlanarak bilimin nasıl işlediğini anlamak ve kendi kendimize psiko-tarihin gerçekten düşündüğümüz gibi bir şey olduğunu kanıtlamak istiyoruz. Olayları önceden haber verebilen bir bilim olduğunu kanıtlamak. Onun için bazı şeylerin gözümüzden kaçıp kaçmadığını anlamaya çalışmamız da iyi olur. Bu ufacıcık kehanet bile çok karmaşık. Olayı incelemek için bir haftamızın daha olması beni sevindiriyor."

"Pekâlâ. Generali görmeye gitmeden önce son anda bazı değişiklikler yapılması gerekip gerekmediğini anlamak için seninle konuşurum. Yugo, o

arada bu konuyla ilgili hiçbir bilginin diğerlerine sızmamasına çalış. Hiç kimse öğrenmemeli bunu. Başarısızlığa uğrarsak proje üzerinde çalışanların umutsuzluğa kapılmalarını istemem. Bu başarısızlığa sen ve ben göğüs gerer ve çabalarımızı sürdürürüz."

Amaryl'in yüzünde ender görülen üzüntülü bir gülümseme uçuştu. "Sen ve ben. Sadece ikimizin bu konuda çalıştığı o günleri hatırlıyor musun?"

"Çok iyi hatırlıyorum hem de. O günleri özlemediğimi sanma. Elimizde üzerinde çalışabileceğimiz fazla bir bilgi yoktu..."

"Elektro-Açıklayıcı bir yana, Asal-Radyant'ımız bile yoktu."

"Ama mutlu günlerdi onlar."

Amaryl başını salladı. "Mutlu günler..."

11

Üniversite iyice değişmişti. Memnun olmamak Hari Seldon'un elinde değildi.

Proje bölümünde, ortadaki odalar birdenbire renk ve ışığa boğulmuştu. Holograflar havayı Seldon'un değişik zamanlarda, başka başka yerlerde alınmış, durmadan değişen üç boyutlu görüntüleriyle dolduruyorlardı. Dors Venabili gülümsüyor ve daha genç gözüküyordu. Yeni yetişmekte olan Raych henüz cilalanmamıştı. İnanılmayacak kadar genç olan Seldon ve Amaryl, bilgisayarların üzerine eğilmiş çalışıyorlardı. Hatta bir ara Demerzel'in bir görüntüsü de belirip kayboldu. Seldon'un kalbi eski arkadaşına karşı özlemle dolmuştu. Demerzel gitmeden önce kendini güvende hissettiği o günlere karşı da.

Bütün bu holografların arasında İmparator Cleon'unki yoktu. Hükümdarın holografları alınmamış olduğu için değil. Ancak cunta yönetiminde insanlara geçmişteki imparatorluğu hatırlatmak akıllıca bir şey sayılmazdı.

Işıklar, renkler dışarıya doğru taşıyor, arka arkaya odaları dolduruyorlardı. Sonra da binaları. Üniversiteyi, Seldon'un o zamana kadar görmediği hatta hayal bile etmediği bir görüntüye dönüştürmek için zaman bulmuşlardı. Yapay bir gece yaratmak için kubbenin ışıkları da söndürülmüştü. Şimdi üniversite bu gökyüzünün altında tam üç gün ışıldayacaktı.

Yarı etkilenen, yarı dehşete kapılan Seldon, "Üç gün!" dedi.

Dors Venabili, "Üç gün," diye başını salladı. "Üniversite daha azını düşünemezdi."

Profesörün kaşları çatıldı. "Masraf! Çalışma gücü!"

Dors, "Üniversite için yaptıklarının yanında masraflar çok önemsiz kalıyor," dedi. "Herkes bu iş de gönüllü olarak çalıştı. Öğrenciler geldiler ve her şeyi hallettiler."

Şimdi üniversitenin havadan alınmış bir görüntüsü belirmişti. Seldon ona bakarken dayanamayarak gülümsedi.

Dors, "Hoşuna gitti değil mi?" diye mırıldandı. "Şu son birkaç ay sadece homurdandın. Yaşlandığın için bunun kutlanmasını istemediğini söyledin! Yakındın! Ve şimdi şu haline bak!"

"Eh, bu gurur okşayıcı bir şey. Böyle bir şey yapacakları aklımın köşesinden bile geçmemişti."

"Neden? Sen bir ikonasın, Hari. Bütün dünya, bütün imparatorluk seni tanıyor."

Seldon hızla başını salladı. "Hayır, tanımıyor. Bir milyarda bir insan bile hakkımda hiçbir şey bilmiyor. Hele psiko-tarihten hiç haberi yok. Projede çalışanlar dışında kimsenin psiko-tarihin nasıl etki yaptığı konusunda bir fikri olmadığından eminim. Hoş projede çalışan bazı kimseler için de aynı şey söylenebilir."

"Bu önemli değil, Hari. Önemli olan sensin. Seni tanımayan ya da çalışmalarından haberi olmayan katrilyonlarca insan yine de Hari Seldon'un imparatorluğun en büyük matematikçisi olduğunu biliyor."

Seldon etrafına bakındı. "Eh... Şu anda kendimi öyle hissetmemi sağlıyorlar gerçekten. Ama üç gün, üç gece? Burası bir moloz yığınına dönüşecek."

"Hayır, dönüşmeyecek. Bütün kayıtlar kaldırıldı. Bilgisayarlar ve diğer aletler güven altına alındı. Öğrenciler bir Güvenlik Örgütü kurdular. Herhangi bir şeye zarar verilmesini önleyecekler."

Profesör karısına sevgiyle gülümsedi. "Sen bütün bunları sağladın, öyle değil mi, Dors?"

"Birkaç kişi bir arada sağladık. Her şeyi ben yapmış değilim. Meslektaşın Tamwile Elar inanılmayacak bir sadakatle çalıştı."

Seldon suratını astı.

Dors, "Elar'ın nesi var?" diye sordu.

Profesör, "Beni maystro diye çağırıp duruyor," dedi.

Dors başını salladı. "İşte bu korkunç bir suç."

Seldon bu sözlere aldırmadı. "Ve genç."

"Ah, daha da kötü! Çok daha kötü. Haydi, Hari, sen zarif bir biçimde yaşlanmayı öğreneceksin. Ve başlangıç olarak çok eğlendiğini belirteceksin. Bu diğerlerini sevindirecek ve aldıkları zevki arttıracak. Herhalde yapmak istersin. Haydi. Biraz etrafta dolaş. Benimle buraya saklanma. Herkesi selamla. Gülümse. Sağlık durumlarını sor. Lütfen ziyafetten sonra yapacağın konuşmayı da unutma."

"Ben ziyafetlerden nefret ederim. Konuşma yapmaktansa bunun iki katı nefret ettiğimi söylemeliyim."

"Ama yapmak zorundasın. Haydi, başla."

Seldon dramatik bir tavırla içini çektikten sonra kendisine söyleneni yaptı. Ana salona açılan kemerin altında dururken etkileyici görünüyordu. Eskiden giydiği o birinci bakanlara özgü bol kaftanı bir kenara atmıştı. Gençliğinde çok sevdiği Helicon tarzı giysileri de. Şimdi arkasında yüksek mevkiini belirten bir kılık vardı: beli ince pilili düz pantolon ve değişik biçimde bir tunik. Bunun sol göğsünün üzerine gümüş iplikle bir arma işlenmişti. "Streeling Üniversitesi, Seldon Psiko-Tarih Projesi." Bu, profesörün titanyum grisi ciddi giysisinin üzerinde bir işaret feneri gibi ışıldıyordu. Seldon'un yaşlandığı için kırışan yüzünde gözleri neşeyle parıldamaktaydı. Hem bu kırışıklar, hem de ak saçları onun altmışında olduğunu açıklıyorlardı.

Profesör çocukların yemek yedikleri odaya girdi. Buradaki bütün eşyalar çıkarılmış, sehpalar üzerine tahtalar konarak uzun masalar oluşturulmuştu. Masalarda yiyecekler vardı. Çocuklar, Seldon'u görür görmez ona doğru koştular. Hepsi de bu eğlencenin nedeninin o olduğunu biliyorlardı. Profesör uzattıkları ellerinden kurtulmaya çalıştı.

"Bir dakika, çocuklar," dedi. "Durun, durun! Şimdi geri çekilin!"

Seldon cebinden çıkardığı bilgisayarlı küçük bir robotu yere bıraktı. Hiç robot bulunmayan bir imparatorlukta bu makine yaratığın büyük bir merak uyandıracağını biliyordu. Robot küçük, tüylü bir hayvana benziyordu. Ama ansızın biçim değiştirmek gibi bir özelliği de vardı. Tabii bu her seferinde de çocukların çığlıklar atarak gülmelerine neden oluyordu. Robot başka biçime girerken hareketleri ve çıkardığı sesler de değişiyordu.

Seldon, "Onu seyredin," dedi. "Robotla oynayın. Yalnız kırmamaya çalışın. Daha sonra hepinize birer tane bundan verilecek."

Matematikçi büyük salona giden koridora yavaşça süzüldü ve aynı anda Wanda'nın peşinden gelmiş olduğunu farketti.

Kız, "Büyükbaba," dedi.

Eh, tabii Wanda farklıydı. Yaşlı adam eğilerek onu havaya kaldırdı. Döndürdü ve sonra tekrar yere bıraktı. "Eğleniyor musun, Wanda?"

Çocuk, "Evet," diye cevap verdi. "Ama o odaya girme."

"Neden Wanda? O benim odam. Çalıştığım büro."

"O kötü rüyayı orada gördüm."

"Biliyorum, Wanda. Ama konu artık kapandı, öyle değil mi?" Seldon bir an durakladı. Sonra Wanda'yı koridora boydan boya konmuş olan koltuklara doğru götürdü. Onlardan birine yerleşerek, torununu da dizine oturttu. "Wanda, onun bir rüya olduğundan emin misin?"

"Onun bir rüya olduğunu sanıyorum."

"Gerçekten uyuyor muydun?"

"Uyuduğumu sanıyorum."

Bu konuyu açmak çocuğu sıkmış gibiydi. Seldon fazla üstelememeye karar verdi. Torununu zorlamasının bir yararı olmayacaktı. "Eh, bu rüya olsun olmasın... Odada iki adam vardı değil mi? Ve onlar limonata ölümden söz ediyorlardı?"

Wanda istemeye istemeye, "Evet," dermiş gibi başım salladı.

Profesör, "Onların limonata dediklerinden eminsin değil mi?" diye sordu.

Wanda tekrar kafasını salladı.

"Başka bir şey söylemiş olamazlar mı? Senin limonata sandığın bir söz?"

"Hayır, ‘limonata' dediler."

Seldon bununla yetinmek zorundaydı. "Eh, haydi, koş git ve eğlenmene bak. O rüyayı da unut."

"Peki, büyükbaba." Rüya konusu kapatılır kapatılmaz küçük kızın keyfi yerine gelmişti. Eğlenceye katılmak için koştu.

Seldon da Manella'yı bulmaya gitti. Bu iş inanılmayacak kadar uzun sürmüştü. Çünkü her adımda profesörü durduruyor, onu kutluyor ve konuşuyorlardı. Adam sonunda gelinini uzaktan gördü. "Affedersiniz... Affedersiniz... Biriyle konuşmam gerekiyor da... affedersiniz..." diye mırıldanarak zorlukla genç kadının yanına gidebildi. Etraftakilere dalgın dalgın gülümseyerek gelinini bir kenara çekti. "Manella?"

Kadın, "Evet, Hari," dedi. "Bir şey mi oldu?"

"Wanda'nın gördüğü rüya..."

"Bana hâlâ o rüyadan söz ettiğini söyleme."

"Açıkçası bu onu hâlâ rahatsız ediyor. Dinle, partide limonata var değil mi?"

"Tabii. Çocuklar limonataya bayılıyorlar. Değişik biçimlerdeki çok küçük bardaklara Mycogen lezzet damlacıklarından koydum. Yirmi, otuz değişik tatta hem de. Çocuklar hangisinin daha lezzetli olduğunu anlamak için onları arka arkaya deniyorlar. Büyükler de limonata içiyorlar. Ben de öyle yaptım. Neden sen de limonatanın tadına bakmıyorsun, Hari? Şahane."

"Ben düşünüyordum da... Eğer çocuk rüya görmediyse ve iki adamın ‘limonata ölüm'den söz ettiklerini duyduysa..." Profesör sözlerini sürdürmekten utanıyormuş gibi sustu.

Manella, "Birinin limonatayı zehirlediğini mi düşünüyorsun?" dedi. "Saçma bu. Öyle olsaydı şu anda buradaki çocukların hepsi hastalanırdı. Ya da son nefeslerini veriyor olurlardı."

Seldon, "Biliyorum," diye mırıldandı. "Biliyorum..." Dönerek uzaklaştı. Dors'un yanından geçerken az kalsın onu bile fark etmeyecekti. Kadın kocasını dirseğinden yakaladı.

"Neden suratını astın, Hari? Endişeli görünüyorsun."

"Wanda'nın limonata ölümünü düşünüyordum."

"Ben de öyle. Ama şu ana kadar bundan bir anlam çıkaramadım."

"Açıkçası aklıma zehir geliyor. Elimde değil."

"Bunu düşünme. Partiye getirilen her yiyeceğin molekülleri incelendi. Bana inan. Biliyorum bunun yine bana özgü o paranoya olduğunu düşüneceksin. Ama benim görevim seni korumak. Ve bunu yapmak zorundayım."

"Her şey..."

"Burada zehirli hiçbir şey yok. Seni temin ederim."

Seldon gülümsedi. "Eh, işte bu iyi. Artık rahatladım. Aslında ben gerçekten..."

Dors alayla, "Öyle olduğunu umarım," dedi. "Beni bu zehir efsanesinden çok duyduğum bir şey endişelendiriyor. Birkaç gün sonra Tennar denen o canavarı görmeye gidecekmişsin."

"Ondan ‘canavar' diye söz etme, Dors! Dikkatli ol! Etrafımız kulaklar ve dillerle çevrili."

Dors hemen sesini alçalttı. "Sanırım haklısın. Etrafına bir bak. Bütün şu gülümseyen insanlara. Ama bu ‘dostlardan' hangilerinin daha gece sona ermeden patronuna ve onun uşaklarına rapor vereceklerini kim bilebilir? Ah, insanlar! Binlerce yüzyıl sonra bile bu aşağılık ihanetin hâlâ var olması! Bu bana o kadar gereksizmiş gibi geliyor ki. Ancak bunun nasıl bir zarar verebileceğini biliyorum. İşte onun için benim de seninle gelmem gerekiyor, Hari."

"Bu olanaksız, Dors. Bu sadece benim için olayı daha karmaşık bir hale sokar. Yalnız başıma gideceğim ve başım derde girmeyecek "

"Sen generale nasıl davranacağını bilemezsin."

Seldon'un yüzünde ciddi bir ifade belirdi. "Sen bilebilirsin, öyle mi? Şimdi tıpkı Elar gibi konuştun. O da benim aciz ve yaşlı bir budala olduğuma inanıyor. O da benimle birlikte gelmek istiyor. Daha doğrusu benim yerimi almak." Bir an durdu sonra da acı, belirgin bir alayla ekledi. "Acaba Trantor'da kaç kişi benim yerimi almaya hazır? Düzinelerle insan mı? Milyonlarca mı?"

12

On yıldan beri Galaksi imparatorluğunun başında bir imparator yoktu. Ancak imparatorluk sarayı bahçelerine girildiği zaman bu gerçek hiç anlaşılmıyordu. Bin yıllık bir gelenek imparatorun yokluğunu anlamsızlaştırmıştı.

Tabii resmi törenlere başkanlık edecek, imparatorluk kılığına bürünmüş biri yoktu. Bir imparator emirler vermiyor, sesi duyulmuyordu. Bir imparator isteklerini açıklamıyor, memnunluğunu ya da hoşnutsuzluğunu belirtmiyordu. Hiçbir zevk iki sarayı ısıtmıyor, hiçbir hastalık bu iki binanın kasvete bürünmesine neden olmuyordu. İmparatorun küçük saraydaki dairesi boştu. Artık bir imparator ailesi de bulunmuyordu.

Ancak bahçıvanlar ordusu bahçelerin kusursuz bir halde olmalarını sağlıyordu. Bir hizmetkârlar ordusu binaların en iyi hallerinde kalmaları için çalışıyordu. İmparatorun artık hiç kimsenin yatmadığı yatağı her gün yapılıyor ve temiz çarşaflar yayılıyordu. Odalar temizleniyordu. Her şey eskisi gibiydi. Bütün imparatorluk hizmetkârları eskisi gibi çalışıyorlardı. Yüksek mevkideki görevliler, sanki imparator sağmış gibi emirler veriyorlardı. Hükümdarın vereceğini bildikleri emirlerdi bunlar. Hizmetkârlar, Cleon'un yaşamının son gününde de sarayda bulunan kimselerdi. Özellikle yüksek tabakalardan kişilerin yanında çalışanlar. Yeni alınan personel hizmet etmeleri gereken geleneklere uygun bir biçimde kalıplanmış ve eğitilmişlerdi.

Sanki bir imparatorun yönetimine alışmış olan imparatorluk, bütün gezegenleri bir arada tutabilmek için bu ‘hayalet yönetim' konusunda ısrar ediyordu.

Cunta bunu biliyordu. Ya da bilmiyorsa bile belli belirsiz seziyordu. Bu on yıllık sürede imparatorluğu yöneten askerlerden hiçbiri de imparatorun küçük saraydaki özel dairesine yerleşmemişti. Bu insanlar ne olursa olsun bir imparatorluk ailesinden değildiler. Orada oturmaya hakları olmadığını da biliyorlardı. Özgürlüğünü kaybetmeye katlanan bir toplum, ölü ya da diri, bir imparatora saygısızlık edilmesine göz yumamazdı.

General Tennar bile çok uzun yıllar boyunca değişik on iki aileden imparatorun yaşadığı o zarif binaya yerleşmemişti. Kendine hem büro, hem de ev olarak bahçelerin sınırındaki binalardan birini seçmişti. Bunlar göze hoş gelmeyen yapılar olsa da birer kale gibi yapılmışlardı. Kuşatmaya bile dayanacak kadar sağlamdılar. Yakındaki binalardaysa sayıları çok fazla olan muhafızlar vardı.

Tennar tıknaz, bıyıklı bir adamdı. Ama bu Dahl'lılarınki gibi gür, pos bir bıyık değildi. Dikkatle biçime sokulmuştu. Bıyıklı üst dudağı arasında ince bir şerit halinde bir açıklık bırakılmıştı. Bıyık kızılımsıydı. Tennar'ın soğuk bakışlı mavi gözleri vardı. Belki gençliğinde yakışıklı bir adamdı ama yüzü şimdi tombuldu. Gözleriyse diğer duygulardan çok öfkesini açıklayan birer yarığa dönüşmüştü.

Tennar milyonlarca dünyanın mutlak efendisi olan ama kendisini imparator diye tanımlayamayan birinin öfkesiyle, Hender Linn'e, "Ben de kendi hanedanımı kurabilirim," dedi. Kaşlarını çatarak etrafına bakınıyordu. "Burası imparatorluğun efendisi için uygun bir yer değil."

Linn yavaşça, "Önemlisi efendisi olabilmek," diye cevap verdi. "Sarayda bir kukla olmaktansa bir hücrede efendi olmak daha iyidir."

"En iyisi bir sarayda efendi olmaktır. Neden olmasın?"

Linn albay rütbesini taşıyordu ama hiçbir askeri harekâta katılmamış olduğu kesindi. Görevi Tennar'a onun duymak istediği şeyleri söylemekti. Bir de onun emirlerini -hiç değiştirmeden- diğerlerine aktarmak. Adam arada sırada, bir tehlike olmazsa Tennar'ın daha dikkatli davranmasını sağlamaya çalışıyordu.

Linn'i çok kimse tanıyor ve ondan, "Tennar'ın Uşağı," diye söz ediyordu. Adam da biliyordu bunu. Ama aldırmıyordu. Bir uşak olarak güvendeydi. Ve o uşaklık edemeyecek kadar gururlu olanların bile yuvarlanıp gittiklerini görmüştü.

Tabii belki de bir gün gelecek ve Tennar da her zaman değişen cunta sahnesinde bir yere gömülecekti. Ama Linn biraz da bilgece bir davranışla bunu zamanında fark ederek yakasını kurtaracağını düşünüyordu. Gerçi başaramayabilirdi de. Sonuçta her şeyin bir bedeli vardı.

Linn, "Hanedan kurmamanız için bir neden yok, general," dedi. "O uzun imparatorluk tarihinde çok kişi bunu yapmış. Ama yine de zaman ister. İnsanlar bir şeye ağır ağır uyum sağlarlar. Bir ailenin ancak ikinci ya da

üçüncü kuşaktan olan hükümdarını tam anlamıyla bir imparator olarak kabul ederler."

"Ben buna inanmıyorum. Sadece yeni imparator olduğumu ilan etmem yeter. Kim buna itiraz etmek cesaretini gösterebilir? Ben her şeye hakimim."

"Orası öyle, general. Trantor'da ve İç Dünyaların çoğunda kimsenin gücünüzden şüphe ettiği yok. Ancak Dış Dünyaların çoğu henüz yeni bir imparator hanedanını kabule hazır olmayabilir."

"iç Dünyalar ya da Dış Dünyalar, askeri güç her şeyi yönetir. Bu eski bir imparatorluk düsturudur."

Linn, "Ve bu iyi bir düstur," dedi. "Ancak son zamanlarda vilayetlerin çoğunun kendi silahlı kuvvetleri var. Onları sizden yana kullanmak istemeyebilirler. Zor günler bunlar."

"Öyleyse bana dikkatli davranmamı öneriyorsun."

"Ben her zaman dikkatli olmanızı öneriyorum, general."

"Ama bir gün gelir, bu öneriyi azla tekrarlamış olursun."

Linn başını eğdi. "Ben ancak sizin için iyi ve yararlı olacağını düşündüğüm şeyleri önerebilirim, general."

"Şu Hari Seldon'un üzerinde devamlı durduğun gibi."

"Sizin için en tehlikeli olan da Seldon, general."

"Evet, bunu tekrarlayıp duruyorsun. Ama ben böyle düşünmüyorum. O sadece bir üniversite profesörü."

Linn, "Orası öyle," dedi. "Ama bir zamanlar birinci bakandı."

"Biliyorum. Ama bu Cleon'un zamanındaydı. Adam o zamandan beri hiçbir şey yaptı mı? Her şeyin çok zor olduğu, vilayetlerin yöneticilerinin aksileştiği şu günlerde neden bir profesör benim için herkesten daha tehlikeli olsun?"

Linn dikkatle konuşmaya başladı. (Çünkü insan Tennar'ı eğitirken çok dikkatli davranmak zorundaydı.) "Dikkati çekmeyen, sakin bir adamın tehlikesiz biri olduğunu düşünmek bazen bir hata sayılabilir. Seldon karşı geldiği insanlar konusunda hiç de zararsız biri gibi davranmadı. Yirmi yıl önce Joranum, Cleon'un güçlü Birinci Bakanı Demerzel'i az kalsın mahvediyordu."

Tennar başını salladı ama hafifçe kaşlarını çatmasından o olayı hatırlamaya çalıştığı anlaşılıyordu.

"Joranum'u Seldon mahvetti. Ardından da Demerzel'in yerine birinci bakan oldu. Ancak Joranumcu grup yaşamayı başardı ve Seldon onun da

ortadan kaldırılmasını sağladı. Ama örgüt o arada Cleon'un katledilmesine neden oldu."

"Seldon o olaydan sağ çıktı. Öyle değil mi?"

"Evet, çok haklısınız. Seldon sağ çıktı."

"Bu çok garip. Birinci bakanın, imparatorun bir suikaste kurban gitmesine izin verdiği için idam edilmesi gerekirdi."

"Evet, öyle olması gerekirdi. Cunta onun yaşamasına izin verdi. Bunun daha akıllıca bir şey olacağı düşünüldü."

"Neden?"

Linn gizlice içini çekti. "Psiko-tarih denen bir şey var, general."

Tennar açık açık, "Ben bu konuda hiçbir şey bilmiyorum," dedi. Aslında Linn'in zaman zaman bu garip ‘heceler grubu' hakkında kendisiyle konuşmaya çalıştığını belli belirsiz hatırlıyordu. Ama onu dinlemek istememiş, Linn de ısrar etmemesi gerektiğini anlamıştı. Tennar, belki de onu şimdi dinlemem iyi olur, diye düşündü.

Albay, "Zaten bu konuda hemen hemen kimse bir şey bilmiyor," dedi. "Ancak birkaç... şey... entelektüel konuyu ilginç buluyor."

"Neymiş bu?"

"Karmaşık bir matematik sistemi."

Tennar başını salladı. "Lütfen beni böyle işlere karıştırma. Ben askeri birliklerimi sayabilirim. Zaten gereken bütün matematik de bu."

Linn, "Hikâyeye göre," dedi. "Bu psiko-tarih denen şey belki de gelecekte olacakları açıklayabilecekmiş."

Generalin gözleri yerlerinden uğradı. "Yani bu Seldon bir falcı mı?"

"Bilinen falcılardan değil. Bilimsel bir konuyla ilgileniyor."

"Buna inanamam!"

"Evet, inanmak zor ama Seldon burada, Trantor'da bir tür kült kahramanı halini aldı. Dış Dünyaların belirli bazı yerlerinde de öyle. Şimdi... Psiko-tarih, geleceği öğrenmek için kullanılabilirse ya da halk sadece böyle bir şeyin mümkün olduğuna inanırsa... o zaman bu bilim rejimi desteklemek için bir araç sayılabilir. Bunu sizin çoktan fark ettiğinizden eminim, general. Sadece kehanete göre rejimimizin süreceğinin ve imparatorluğa refah ve barış getireceğinin söylenmesi yeterli olur. Halk buna inandığı için kehanetin yerine gelmesine de yardımcı olur. Diğer yandan, Seldon bunun aksini isterse, ileride iç savaş çıkacağını ve her şeyin mahvolacağını açıklayabilir. Halk da buna inanır. Ve o zaman rejim sarsılır."

"O halde psiko-tarihin istediğimiz türde kehanetlerde bulunmasını sağlamamız şart albay."

"Gelecekle ilgili tahminleri Seldon'un açıklaması gerekir. Ne var ki, o rejimin dostlarından değil. Şu nokta çok önemli, general: Streeling Üniversitesinde psiko-tarih bilimini kusursuz hale getirmek için proje üzerinde çalışan kimselerle, Hari Seldon'u birbirlerinden ayırt etmeliyiz. Psiko-tarih bizim için çok yararlı olur. Ama başında Seldon'dan başka birinin bulunması şartıyla."

"Onun yerini alabilecek kimseler var mı?"

"Ah, tabii var. Sadece Seldon'u ortadan kaldırmak gerekiyor."

"Bunun ne zorluğu var? Bir idam emri... ve her şey çözümlenir."

"Hükümetin böyle bir olaya doğrudan doğruya karıştığının anlaşılmaması daha iyi olur, general."

"Ne demek istediğini açıkla!"

"Seldon'un sizinle buluşmasını sağladım. Böylece onun kişiliğini anlamak için yeteneklerinizden yararlanabileceksiniz. Düşündüğüm bazı önerilerin yararlı olup olmayacaklarını da böylelikle anlayacaksınız."

"Onunla ne zaman buluşacağım?"

"Pek yakında olabilirdi. Ama proje üzerinde çalışan bir grup bizden birkaç gün için izin istedi. Çünkü Seldon'un doğum gününü kutluyorlarmış. Adamın aitmiş yaşına bastığı anlaşılıyor... Onların isteğini yerine getirmenin ve randevuyu bir hafta ertelemenin akıllıca bir şey olacağını düşündüm."

Tennar, "Neden?" diye sordu. "Ben zayıflık göstermekten her zaman nefret ederim."

"Bunda çok haklısınız, general. Çok haklısınız. Sezgileriniz her zamanki gibi size gerçekleri açıklıyor. Ancak devletin, bu doğum günü partisinde neler olduğunu ve nedenleri öğrenmesi gerektiğini düşündüm. Eğlence şu anda devam ediyor."

"Neden öyle düşündün?"

"Her bilgi yararlıdır. Eğlencelerin bazılarını görmek ister misiniz?"

Tennar hâlâ suratlıydı. "Şart mı?"

"İlginç bulacağınızı sanıyorum, general."

Yayın, ses ve görüntü bakımından kusursuzdu. Doğum günü partisindeki neşe bir süre için generalin oturduğu fazla ciddi havalı odayı doldurdu.

Linn alçak sesle bilgi veriyordu. "Bu eğlencelerin çoğu proje üzerinde çalışılan bölümde tertiplendi, general. Ancak üniversitenin geri kalan

bölümleri de buna katıldılar. Birkaç dakika sonra üniversiteyi havadan göreceğiz. O zaman eğlencenin geniş bir yerde sürdüğünü anlayacaksınız. Hatta gezegenin bazı köşelerinde, birkaç yerde ve daha çok sektörlerde bir tür ‘kutlama' eğlenceleri yapılıyor sanırım. Tabii şu anda elimde bunu destekleyecek bir kanıt yok. Bütün bu eğlenceler hâlâ sürüyor ve en aşağı bir gün daha devam edecek."

"Yani bana bu olayın bütün Trantor'da kutlandığını mı söylemeye çalışıyorsun?"

"Özel bir biçimde hem de. Bu daha çok entelektüel sınıfları ilgilendiriyor. Ama şaşılacak kadar da yaygın. Hatta Trantor dışında başka dünyalarda da Seldon'u alkışlayanlar olabilir."

"Bu görüntüyü nasıl ele geçirdin?"

Albay gülümsedi. "Proje bölümündeki araç ve gereçlerimiz bayağı iyi. Güvenilir haber kaynaklarımız da var. En küçük bir olaydan bile hemen haberimiz oluyor."

"Pekâlâ, Linn, bana şimdi vardığın sonucu açıkla."

"Seldon bana bir kişilik kültünün odak noktası gibi gözüküyor. Size de öyle gözüktüğünden eminim, general. Psiko-tarih bilimiyle arasında öyle sıkı bir bağlantı kurmuş ki, onu açık açık ortadan kaldırırsak bu bilimin inanılır olmaktan tümüyle çıkmasına yol açarız.

"Diğer yandan Seldon yaşlanıyor, general. Onun yerini bir başkasının alması da kabul edilemeyecek bir şey değil. Bizim seçeceğimiz, büyük ideallerimizi ve imparatorlukla ilgili umutlarımızı paylaşan birinin alması. Seldon'u çok normal gözükecek bir biçimde kaydırabilirsek gereken her şeyi yapmış oluruz."

General, "Bu yüzden onu görmem gerektiğini düşünüyorsun, öyle mi?" diye sordu.

"Evet. Onun niteliklerini tartmanız ve ne yapmamız gerektiğine karar vermeniz için. Ancak dikkatli davranmalıyız. Çünkü o sevilen biri."

Tennar tehlikeli bir tavırla, "Ben daha önce de sevilen insanların icabına baktım," dedi.

13

Hari Seldon yorgun yorgun, "Evet," dedi. "Büyük bir zaferdi. Çok eğlendim. Bu eğlencelerin tekrarlanması için yetmiş yaşına basmayı heyecanla bekliyorum. Ama aslında çok bitkinim."

Raych, "Onun için bu gece güzel güzel uyu, baba," diyerek gülümsedi. "Kolay bir tedavi bu."

"Birkaç gün sonra büyük liderimizi göreceğim. Onun için iyice gevşemeyi başarıp başaramayacağımı bilmiyorum."

Dors Venabili sertçe, "Onu yalnız başına göremeyeceksin." dedi. Profesörün kaşları çatılıverdi. "Bunu bir daha söyleme, Dors. Generali yalnız görmem şart."

"Yalnız gidersen güvende olamazsın. On yıl önce olanları hatırlıyor musun? Seninle birlikte bahçıvanları karşılamaya gelmeme izin vermediğin için olanları?"

"Unutmama imkân yok, Dors. Çünkü o olayı haftada iki kez hatırlatıyorsun. Gelgelelim, bu kez de yalnız gitmek niyetindeyim. Onun amacını öğrenmek için yalnız gider ve kimseye bir zararı olmayan yaşlı bir adam gibi davranırsam başıma ne gelir ki?"

Raych eklemlerinin üzerini dişledi. "Sence adam ne istiyor?"

"Herhalde Cleon'un her zaman istediği şeyi. Galiba general psiko-tarihin bir yöntemle gelecekte olanları açıkladığını öğrendi. Şimdi bu bilimi kendi amaçları için kullanmak niyetinde. Yaklaşık otuz yıl önce Cleon'a bilimin henüz bunu başaracak, durumda olmadığını söyledim. Birinci bakanlığım sırasında da aynı sözleri tekrarlayıp durdum. Şimdi de aynı şeyleri General Tennar'a söylemem gerekecek."

Raych, "Onun sana inanacağını nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Onu ikna etmenin bir yolunu bulacağım."

Dors, "Yalnız gitmeni istemiyorum," dedi.

"İsteklerin durumu değiştiremez, Dors."

O zaman Tamwile Elar da söze karıştı. "Burada aileden olmayan bir ben varım. Benim fikrimi açıklamam hoş karşılanır mı, bilmiyorum."

Seldon, "Haydi, konuş," dedi. "Herkes fikrini açıklayabilir."

"Ben bir uzlaşma önereceğim. Niçin biz bir grup halinde maestroyla birlikte gitmiyoruz? Şöyle kalabalık bir grup halinde. Onun zafer refakatçileri gibi davranırız. Bu doğum günü kutlamalarının bir ‘finali' olur. Bir dakika, bir dakika! Ben şimdi hep birlikte generalin bürosuna doluşmamızı önermiyorum. Hatta imparatorluk sarayı bahçelerine girmemizi bile istemiyorum. Sadece İmparatorluk Sektöründe, bahçelerin kenarındaki otellerden birinde odalar tutarız. Domes's Edge Oteli bu iş için uygun. Böylece bir gün eğlenmiş de oluruz."

Seldon burnundan soludu. "Hah, işte bana gereken de bu! Eğlenceli bir gün!"

Elar hemen, "Sen eğlenecek değilsin ki, maystro," diye atıldı. "Sen General Tennar'la buluşacaksın. Biz, geri kalanlar, İmparatorluk Sektöründe yaşayanların ne kadar sevilen bir insan olduğunu anlamalarını sağlayacağız. Belki general de bunu anlayacak. O hepimizin senin dönüşünü beklediğini bilirse belki de hoş olmayacak bir şeyler yapmaktan vazgeçer."

Bu sözlerden sonra uzun bir sessizlik oldu. Sonunda Raych, "Bence fazla gösterişli bir şey olur," dedi. "Bu, dünyanın babamla ilgili fikirlerine de hiç uymuyor."

Ama Dors, "Beni dünyanın Hari konusundaki fikirleri hiç İlgilendirmiyor," diye söylendi. "Beni ilgilendiren Hari'nin güvende olması. Madem generalin huzuruna çıkamıyor ya da imparatorluk bahçelerine giremiyoruz, o zaman Tennar'ın mümkün olduğu kadar yakınında bir yerde toplanırız. Bu işimize yarayabilir. Düşüncen için sana teşekkür ediyorum, Dr. Elar."

Seldon, "Ben istemiyorum," dedi.

Dors çıkıştı. "Ama ben istiyorum. Seni koruyabilmek için generale ancak bu kadar yaklaşabileceksem, o zaman bu noktada ısrar edeceğim."

Konuşmaları o zamana kadar sessizce dinlemiş olan Manella, "Dome's Edge Otelinde kalmak oldukça eğlenceli olabilir," diye mırıldandı.

Dors, "Ben eğlenceyi düşünmüyorum," dedi. "Ama bu fikri destekleyen oyunu da kabul ediyorum."

Sonunda Elar'ın dediğini yaptılar. Ertesi gün Psiko-Tarih Projesinde çalışan en üst tabakadan yirmi kişi Dome's Edge Oteline inerek, saray

bahçelerine bakan odalara yerleşti.

Ertesi akşam generalin silahlı muhafızları Hari Seldon'u alıp buluşma yerine götürdü.

Hemen hemen aynı anda Dors Venabili de ortadan kayboluverdi. Ama bunu uzun süre fark etmediler. Fark edildiği zamansa kadının başına neler geldiğini anlayamadılar. Ardından o keyif ve neşenin yerini çabucak endişe aldı.

14

Dors Venabili on yıl imparatorluk sarayında yaşamıştı. Birinci bakanın eşi olarak istediği yere girebilirdi. Belge sayılan parmak izleri sayesinde kubbenin altından açıklık yerlere çıkabiliyordu. Cleon'un öldürülmesini izleyen karmaşa sırasında kadının izni kayıtlardan silinmemişti. Ve Dors şimdi, o korkunç günden beri ilk kez kubbeden, açık havadaki bahçelere çıkabilecekti. Her zaman bunu ancak bir tek defa yapabileceğini düşünmüştü. Çünkü durum anlaşıldığı zaman izin de iptal edilecekti. Ama işte şimdi zamanı gelmişti.

Dors açıklığa çıkarken gökyüzü birdenbire karardı. Kadın ısının iyice düştüğünü hissediyordu. Kubbenin altındaki dünya gece süresinde biraz aydınlık tutulurdu. Yani normal geceden biraz daha aydınlık. Gündüz süresinde ise biraz daha loş. Ve tabii kubbenin altında ısı dışarıya göre biraz daha yüksekçeydi.

Trantor'luların çoğu bunun farkında bile değillerdi. Çünkü bütün yaşamlarını kubbenin altında geçiriyorlardı. Dors ise bunu biliyor ve önemsemiyordu.

Dors orta yolu seçti. Kubbe, Dome's Edge Otelinin yanından bu caddeye açılıyordu. Tabii oldukça iyi ışıklandırmıştı. O yüzden gökyüzünün karanlık olması önemli sayılmazdı. Dors bu yolda durdurulmadan yüz metre bile ilerleyemeyeceğini biliyordu. Hatta cunta yönetimindeki bu paranoyakça günlerde belki onu daha da önce durduracaklardı. Bir yabancı olduğu hemen fark edilecekti. Düş kırıklığına uğramadı. Küçük bir yer taşıtı hızla yaklaştı ve bir muhafız taşıtın penceresinden haykırdı. "Burada ne işin var? Nereye gidiyorsun?"

Dors bu sorulara aldırmayarak yürümeyi sürdürdü.

Muhafız bağırdı. "Dur!" Sonra fren yaparak taşıttan indi. Dors'un da bütün istediği buydu. Muhafız bir patlatıcıyı elinde gevşekçe tutuyordu. Silahını kullanacağını belirterek kadını tehdit etmiyor, sadece yanında bir patlatıcı olduğunu belirtiyordu. Adam, "Referans numaran?" dedi.

Dors, "Taşıtını istiyorum," diye karşılık verdi.

"Ne?" Muhafızın sesinde öfke vardı. "Referans numaran! Hemen açıkla!" Bu kez patlatıcıyı yukarıya kaldırdı.

Dors sakin sakin, "Benim referans numarama ihtiyacın yok," diyerek adama doğru yürüdü.

Muhafız bir adım geriledi. "Durmaz ve referans numaranı bildirmezsen seni öldürürüm!"

"Hayır. O silahı at."

Muhafızın dudakları gerildi. Parmağını yavaşça düğmeye doğru uzatmaya başladı. Ama bu hareketi tamamlayamadan olanlar oldu.

Adam sonradan olanları hiçbir zaman doğru dürüst anlatamadı. Sadece, "Karşımdakinin Kaplan Kadın olduğunu nereden bilirdim?" dedi durdu. (Tabii ileride bir gün bu karşılaşma yüzünden gurur duyacaktı.) "Kadın öyle hızlı hareket etti ki, onun ne yaptığını göremedim. Neler olduğunu da. Onu öldürmeye hazırlanıyordum, delinin biri olduğundan emindim. Sonra ansızın kendimi onun ellerinde buldum."

Dors muhafızı sıkıca tutuyordu. Adamın silahlı elini yukarıya kaldırmıştı. "Ya o patlatıcıyı hemen yere atarsın ya da kolunu kırarım," dedi.

Muhafız göğsünü ölümcül bir şeyin iyice sıkıştırdığını hissediyor ve soluk alamıyordu. Başka çaresi olmadığını anlayarak silahı yere attı.

Dors Venabili muhafızı daha yeni bırakmıştı ki, adam kendini topa dayamadan kadının karşısına dikildiğini gördü. Elinde de muhafızın kendi silahı vardı.

Dors, "Detektörlerini yerlerinde bıraktığını umarım," diye terslendi. "Olanları hemen bildirmeye kalkma. Biraz beklemen ve amirlerine neler söylemen gerektiğine karar vermen daha iyi olur. Silahsız bir kadının patlatıcını ve taşıtını alması yüzünden artık cuntanın pek işine yaramayacağını düşünebilirler."

Dors taşıtı çalıştırarak orta yoldan hızla indi. On yıl orada kaldığı için nereye gittiğini çok iyi biliyordu. Bulunduğu araba, yani resmi yer taşıtı bahçelere girmiş yabancı bir araç sayılmayacaktı. O yüzden de onu yakalamaya kalkışmayacaklardı. Ancak taşıtı fazla hızlı sürerek her şeyi riske atıyordu ama hedefine çabucak erişmek zorundaydı. Arabayı saatte iki yüz kilometre hızla sürmeye başladı.

Sonunda, hiç olmazsa bu hız, dikkati çekti. Dors telsizden yükselen bağırışmalara aldırmıyordu. Ona neden o kadar hızlı gittiğini soruyorlardı.

Çok geçmeden arabadaki detektörler kadına başka bir yer taşıtının peşine takılmış olduğunu haber verdi.

Dors ilerideki noktayı uyarmış olduklarından emindi. Orada başka bir yer taşıtı onun gelmesini bekliyordu herhalde. Ancak muhafızların onu patlatıcıyla ortadan kaldırmak dışında, yapabilecekleri pek bir şey yoktu. Ne var ki, kimse bunu yapmak istemiyordu anlaşılan. Önce durumu anlamaya çalışıyorlardı.

Dors istediği binaya eriştiği sırada iki yer taşıtı kendini bekliyordu. Dors sakin sakin arabadan inerek girişe doğru yürüdü.

İki muhafız hemen karşısına dikildiler. Hızla ilerleyen arabanın şoförünün bir muhafız değil de sivil giysili bir kadın olmasına çok şaştıkları belliydi.

"Burada ne işin var? Neden o kadar acele ettin?"

Dors sakin sakin, "Albay Hender Linn'e önemli bir mesaj getirdim," diye cevap verdi.

Muhafızlardan biri sert sert, "Öyle mi?" dedi. Şimdi o ve arkadaşına iki kişi daha katılmıştı. Kadınla giriş arasında artık dört kişi vardı. "Lütfen referans numaranı söyle."

Dors, "Beni geciktirmeyin," diye çıkıştı.

"Referans numaran, dedim."

"Zamanımı alıyorsunuz."

Muhafızlardan biri birdenbire bağırdı. "O kime benziyor biliyor musun? Eski birinci bakanın karısına! Dr. Venabili'ye. Şu Kaplan Kadın'a."

Dört adam da garip bir biçimde bir adım gerilediler. Ama içlerinden biri yine de, "Seni tutukluyoruz," dedi.

Dors, "Öyle mi?" diye cevap verdi. Eğer ben Kaplan Kadın' sam, o zaman hepinizden çok güçlü olduğumu bilmeniz gerekir. Reflekslerimin de sizinkinden çok daha hızlı olduğunu. Şimdi dördünüze benimle birlikte sessizce içeri girmenizi önereceğim. Gidip Albay Linn'le konuşalım. Bakalım o ne diyecek?"

Muhafızlardan biri, "Seni tutukluyoruz," diye tekrarladı. Ve dört adam patlatıcılarıyla Dors'a nişan aldılar.

Kadın, "Eh," dedi. "Madem ısrar ediyorsunuz." Hızla harekete geçti. İki muhafız birdenbire kendilerini yerde buldular. İnliyorlardı. Kadın ise iki elinde birer patlatıcıyla tepelerine dikilmişti. "Onlara zarar vermemeye çalıştım. Ama bileklerini kırmış olabilirim. Geriye siz ikiniz kaldınız. Ben sizden çok daha hızlı ateş edebilirim. İkinizden biri çok hafif de olsa bir hareket yaparsa yaşam

boyunca hiç yapmadığım bir şeye kalkışırım ve sizi öldürürüm. Bunu yapmak midemi bulandırır. Onun için beni zorlamamanızı rica ediyorum."

Hâlâ ayakta olan iki muhafız hiç seslerini çıkarmadılar. Kımıldamıyorlardı da.

Dors, "ikinizin beni albaya götürmenizi önereceğim," diye ekledi. "Sonra da arkadaşlarınız için bir doktor bulursunuz."

Ama bu öneriye gerek yoktu. Albay Linn odasından çıktı. "Ne oluyor burada? Ne..."

Dors ona döndü. "Ah! İzin verin de kendimi tanıtayım. Ben Dr. Dors Venabili'yim. Profesör Hari Seldon'un eşi. Sizi önemli bir konu için görmeye geldim. Bu dört muhafız beni durdurmaya çalıştılar. O yüzden içlerinden ikisi kötü bir biçimde yaralandı. Onları buradan gönderin ve sizinle konuşmama izin verin. Size zarar vermek niyetinde değilim."

Linn önce dört muhafıza, sonra da Dors'a baktı. Sakin sakin, "Bana zarar vermek niyetinde değil misiniz?" dedi. "Dört muhafız sizi durdurmayı başaramamışlar ama emrimde daha dört bin kişi var. istediğim an gelebilirler."

Dors adama meydan okudu. "Öyleyse onları çağırın. Ne kadar çabuk gelirlerse gelsinler buraya zamanında yetişip sizi kurtaramazlar. Yani sizi öldürmeye karar verirsem. Muhafızlarınızı gönderin ve sizinle nazik nazik konuşalım "

Linn muhafızları gönderdi. "Eh, içeri girin de konuşalım. Ama sizi uyarmama izin verin, Dr. Venabili. Benim hafızam çok güçlüdür. Hiçbir şeyi unutmam."

Dors, "Benim de öyle," dedi. Linn'in dairesine girdiler.

15

Linn pek büyük bir nezaketle, "Bana buraya neden geldiğinizi açıklayın, Dr. Venabili," dedi.

Dors gülümsedi. Bu gülüşünde tehlikeli bir ifade yoktu. Ama dostça olduğu da söylenemezdi. "Önce şunu söyleyeyim: Buraya, size bunu başarabileceğimi göstermek için geldim."

"Ya?"

"Evet. Kocamı generalle yapacağı görüşmeye resmi bir yer taşıtıyla götürdüler. Silahlı muhafızlar eşliğinde. Ben de kocamla hemen hemen aynı zamanda otelden ayrıldım. Yaya olarak. Ve silahsız. Şimdiyse buradayım. Buraya kocamdan önce geldiğimden de eminim. Size erişmek için beş muhafızı aşıp geçmem gerekti. Aralarında taşıtını elinden aldığım adam da vardı. Ama gerekirse elli kişiyi de aşardım."

Linn kayıtsızca başını salladı. "Sizden bazen Kaplan Kadın diye söz ettiklerini duydum."

"Evet, benden böyle söz ettikleri oldu... Artık size eriştim, görevim kocama bir zarar gelmesini önlemek. Açıkça konuşmak gerekirse... profesör, generalin inine girmek cesaretini gösterdi. Ben de onun zarar görmeden, tehditlerle karşılaşmadan oradan çıkmasını istiyorum."

"Bildiğim kadarıyla kocanıza bu görüşme yüzünden bir zarar gelmeyecek. Ama neden endişelendiğiniz için bana geldiniz? Niçin doğruca generale gitmediniz?"

"Çünkü akıllı olan o değil, sizsiniz."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Linn, "Bu çok tehlikeli bir söz sayılabilir," diye mırıldandı. "Tabii duyulursa."

"Benden çok sizin için tehlikeli olabilir. Onun için bu sözün duyulmamasına dikkat edin. Şimdi... belki beni yatıştırıp oyalamayı düşünüyorsunuz. Kocam hapsedilir ya da idam edilmesine karar verilirse bir şey yapamayacağımı sanıyorsunuz. Eğer öyleyse bundan vazgeçin." Dors önündeki masada duran iki patlatıcıyı işaret etti. "Bahçelere silahsız girdim.

Yakınınıza geldiğim sırada elimde iki patlatıcı vardı. Patlatıcı bulamasaydım, bıçak kullanırdım. Bu konuda da ustayım. Patlatıcım da, bıçağım da olmasaydı yine de önemli bir tehlike sayılırdım. Önümüzdeki bu masa, madeni ve çok da sağlam."

"Öyle."

Dors ellerini kaldırarak parmaklarını açtı. Sanki elinde hiç silah olmadığını göstermeye çalışıyordu. Sonra avuçlarını masaya koydu ve onun yüzeyini okşadı. Sonra birdenbire yumruğunu kaldırdığı gibi masaya gürültüyle indirdi. Sanki iki maden birbirine çarpıyormuş gibi bir ses çıkmıştı. Gülümseyerek elini kaldırdı. "Çürümedi. Canım da yanmadı. Ama masanın yüzeyinde, vurduğum yerde küçük bir çukur oluştuğunu göreceksiniz. Eğer yumruğumu aynı şiddetle bir insanın kafasına indirseydim, beyni patlardı. Şimdiye kadar böyle bir şey hiç yapmadım. Aslında kimseyi öldürmüş değilim. Ancak, birkaç kişiyi yaralamışımdır. Ama Profesör Hari Seldon'a bir zarar gelirse..."

"Beni hâlâ tehdit ediyorsunuz."

"Ben size sadece söz veriyorum. Profesör Seldon'a bir zarar gelmezse ben de bir şey yapmam. Ama zarar görürse sizi sakatlamak ya da öldürmek zorunda kalırım. Size yine söz veriyorum. General Tennar'a da aynı şeyi yaparım."

Linn, "Kaplan gibi bir kadın da olsanız, bir orduya karşı koyamazsınız," dedi. "O zaman ne olur?"

Dors, "Hikâyeler etrafa yayılır," diye cevap verdi. "Ve abartılır. Aslında pek şiddet kullanmadım. Buna rağmen hakkımda doğru olmayan pek çok hikâye anlatılır. Muhafızlarınız beni tanıdıkları zaman gerilediler. Onlar, yanınıza nasıl geldiğimi başkalarına anlatacak ve yayacaklar. Tabii çeşitli eklerle. Bir ordu bile bana saldırma konusunda tereddüde düşebilir, Albay Linn. Ama saldırdıklarını ve beni ortadan kaldırdıklarını düşünelim. O zaman halkın öfkesinden korkmanız gerekir. Cunta düzeni sağlıyor ama zorlukla. Siz her şeyi altüst edecek olaylar çıkmasını da istemezsiniz. O halde, diğer seçeneğin ne kadar kolay bir şey olduğunu düşünün. Yani Profesör Hari Seldon'a bir zarar vermemenin."

"Ona zarar vermek niyetinde değiliz."

"Öyleyse general kocamla görüşmeyi neden istedi?"

"Bunun ne gizli yanı olabilir ki? General psiko-tarihi merak ediyor. Hükümetin bütün kayıtları bize açık. Eski imparator Cleon bu konuyla

ilgileniyormuş. Demerzel de birinci bakanken bu bilimle ilgilenmiş. Bu konuyla neden biz de ilgilenmeyelim? Hatta bizim daha çok ilgi duymamız gerekir."

"Neden daha çok?"

"Çünkü aradan zaman geçti. Anladığım kadarıyla psiko-tarih başlangıçta profesörün kafasında beliren bir fikirdi sadece. Kocanız hemen hemen otuz yıldan beri bu konunun üzerinde çalışıyor. Gitgide artan bir heyecanla ve kalabalıklaşan gruplarla birlikte. Bu işi hemen hemen sadece hükümetin desteğiyle yapıyor. Onun için buluşları ve teknikleri bir bakıma hükümete ait. Biz ona psiko-tarih konusunu sormak niyetindeyiz. Bu bilimin artık Demerzel ve Cleon zamanındakinden çok daha fazla ilerlemiş olması gerekir. Kocanızın bize bilmek istediklerimizi açıklamasını bekliyoruz. Bize, havada kıvrılıp bükülen denklem görüntülerinden çok daha pratik şeyler gerekli. Beni anlıyor musunuz?"

Dors kaşlarını çattı. "Evet."

"Ve bir şey daha var. Kocanızın karşılaştığı tehlikenin kaynağının sadece hükümet olduğunu da düşünmeyin. O zarar görür görmez de hemen bize saldırmayın. Bence Profesör Seldon'un kişisel düşmanları da olabilir. Böyle bir şeyden haberim yok. Ama pekâlâ mümkün."

"Bunu göz önüne alacağım. Ama şimdi kocam generalle görüşürken onlara katılmamı sağlamanızı istiyorum. Kocamın güvende olduğunu kesinlikle bilmeliyim."

"Bunu sağlamak zor olur. Zaman ister. Konuşmayı yarıda kesmek olanaksız. Ama görüşme sona erinceye kadar beklerseniz..."

"Zaman bulun ve sağlayın. Bana kalleşlik ederseniz sağ kurtulacağınızı da sanmayın."

16

General Tennar, Hari Seldon'a biraz da gözleri sanki yerinden uğrayacakmış gibi bakıyor ve parmaklarını hafifçe gerisinde oturduğu masaya vuruyordu. "Otuz yıl! Otuz yıl ve siz bana hâlâ bir sonuç elde edemediğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Aslında yirmi sekiz yıl, general."

Tennar bu sözlere aldırmadı. "Ve bütün masrafları da hükümet ödedi. Projenize kaç milyar kredi yatırıldığını biliyor musunuz, profesör?"

"Hesapları incelemedim, general. Ama kayıtlarımız var. Bu sorunuzun cevabını birkaç saniye içerisinde öğrenebilirim."

"Bizim kayıtlarımız da var. Hükümet, sonsuz bir fon kaynağı değildir, profesör. Artık eski günlerde yaşamıyoruz. Cleon gibi mali işler konusunda kaygısızca ve rahatça davranamıyoruz. Vergileri yükseltmek zor. Ve pek çok şey için kredi gerekli. Sizi buraya, psiko-tarihinizden yararlanabileceğinizi umduğum için çağırdım. Bunu yapamayacaksanız o zaman size açıkça para musluğunu kapatmak zorunda olduğumuzu söyleyeceğim. Hükümet yardımı olmadan araştırmalarınızı sürdürebilecekseniz, sürdürün. Çünkü bana bu masrafa değecek bir şey göstermezseniz paranızı kesmek zorunda kalacağız."

"General benden yapamayacağım bir şeyi istiyorsunuz. Ama bu yüzden resmi yardımı keserseniz ‘geleceği' harcamış olacaksınız. Bana zaman verin, önünde sonunda..."

"Otuz yıla yakın bir süreden beri çeşitli hükümetler bu ‘önünde sonunda' sözlerini dinledi. Psiko-tarihin cuntanın sağlam olmadığını, yönetimimin dengeli sayılmayacağını ve kısa bir süre sonra devrileceğini bildirdiğini söylüyormuşsunuz, profesör, öyle değil mi?"

Seldon kaşlarını çattı. "Teknik henüz kesin değil. O nedenle psiko-tarihin belirli bir şeyi bildirdiğini iddia etmem olanaksız."

"Bence psiko-tarih bunu bildirdi ve proje üzerinde çalışan herkes her şeyi biliyor."

Profesör öfkeyle, "Hayır," dedi. "Böyle bir şey yok. Belki içimizden bazıları birtakım denklemleri bu biçimde yorumlamışlardır. Yani cuntanın sağlam sayılmayacak bir yönetim türü olduğunu düşünmüşlerdir. Ancak başka denklemler de var. Onların arasındaki ilişkiyle cuntanın sağlam olduğunu gösterdiği de iddia edilebilir. Böyle bir yorum her zaman yapılabilir. İşte o yüzden çalışmalarımızı sürdürmemiz gerekiyor. Şu anda istediğimiz herhangi bir sonuca varmak için yetersiz bilgi ve kusurlu mantık dizisinden yararlanmak çok kolay."

"Ama hükümetin sallantıda olduğunu, bunu psiko-tarihin belirttiğini açıklarsanız böyle olmaz mı? Yani rejim sallantıda olmasa bile bu söz dengesizliğe katkıda bulunmaz mı?"

"Bulunabilir, general. Biz rejimin sağlam olduğunu ilan edersek bu açıklama da onun güçlenmesine katkıda bulunabilir. İmparator Cleon'la da aynı konuyu birkaç kez tartıştık. Psiko-tarih insanların duygularıyla oynamak ve kısa vadeli başarılar elde etmek için bir araç gibi kullanılabilir. Ancak uzun vadede kehanetlerin eksik ya da tamamiyle yanlış olduğu ortaya çıkar. Psiko-tarih de bütün inandırıcılığını kaybeder. Böylelikle sanki hiç yaratılmamış gibi olur."

"Yeter! Bana şunu açıkça söyleyin. Sizce psiko-tarih hükümetim konusunda ne açıklıyor?"

"Biz onun bu hükümetin bazı zayıf yanları olduğunu açıkladığını sanıyoruz. Bu durumun hangi yoldan daha kötü ya da daha iyi bir hale getirilebileceğini ise bilmiyoruz. Bundan emin değiliz. Hiçbir zaman da olamayız."

"Yani psiko-tarih size bu bilim olmadan da bileceğiniz bazı şeyleri söylüyor. Üstelik hükümet buna sayısı bilinmeyen, yığınla kredi yatırdı."

"Bir gün gelecek ve psiko-tarih bize, bu bilim olmadan öğrenemeyeceğimiz bazı şeyleri açıklayacak. O zaman bu projeye yatırılan para kat kat çıkarılmış olacak."

"O gün ne kadar uzun bir süre sonra gelecek?"

"Bu sürenin fazla uzun olmayacağını umuyoruz. Son birkaç yıl içinde gerçekten memnunluk verici ilerlemeler kaydettik."

Tennar parmaklarını tekrar masaya vurmaya başlamıştı. "Bu yeterli değil. Şimdi bana işe yarayacak bir şey söyleyin. Bize yardımı dokunacak bir şey."

Seldon düşündü sonra da, "Sizin için ayrıntılı bir rapor hazırlayabilirim," dedi. "Ama zaman alır."

"Tabii zaman alır! Günler, aylar, yıllar... ve nedense bu rapor bir türlü yazılamaz. Benim aptal olduğumu mu sanıyorsunuz?"

"Hayır, ne münasebet, general! Ancak ben de aptal yerine konmak istemiyorum. Size bir şey söyleyeceğim ve bütün sorumluluğu da sadece bana ait. Bunu psiko-tarih araştırmalarım sırasında farketti. Ama gördüklerimi yanlış yorulmamış da olabilirim. Ancak madem ısrar ediyorsunuz..."

"Evet, ısrar ediyorum."

"Biraz önce vergilerden söz ettiniz. Vergileri yükseltmenin zor olduğunu söylediniz. Tabii. Bu her zaman zordur. Her hükümet işini görmek için şu ya da bu yoldan para toplamak zorundadır. Kredi toplamanın sadece iki yolu vardır. Bir: Komşunuzu soyarsınız. İki: Vatandaşlarınızı kredileri isteyerek paralarını sakin sakin vermeleri için ikna edersiniz.

"Biz bir Galaksi imparatorluğu kurduk ve binlerce yıldan beri işini mantıklı bir biçimde yürütüyor. O yüzden bir komşumuzu soymamız olanaksız. Tabii arada sırada çıkan bir isyanın bastırılması sırasında soygun yapılabilir. Ancak böylesi olaylar da bir hükümeti destekleyecek kadar sık olmaz. Sık olursa hükümet fazla dayanamayacak kadar zayıf sayılır." Profesör derin bir soluk alarak konuşmasını sürdürdü. "O nedenle kredi, vatandaşlardan hükümetin kullanması için paralarının bir bölümünü vermeleri istenerek sağlanır. O zaman hükümet etkili bir konuda çalışabileceği için, vatandaşların paralarını saklayacakları yerde bu biçimde harcamaları daha doğru olur. Vatandaşlar paralarını saklar, herkes başının çaresine bakarsa insanlar kendilerini tehlikeli ve karmaşık bir anarşinin içinde buluverirler.

"Bu talep gerçekten mantıklıdır. Vatandaşların da sağlam ve etkili bir hükümeti yaşatmak için karşılığında vergi vermeleri çok daha iyi olur. Ama vatandaşlar bunu pek istemezler. Hükümetler bu isteksizliği yenmek için fazla kredi almadıklarını ve vatandaşların yararlarını ve haklarını düşündüklerini belirtmek zorundadırlar. Yani az gelirlilerden alınan vergileri indirmeleri gerekir. Vergi hesaplanmadan önce çeşitli indirimlerin yapılmasına izin vermesi de. Zaman ilerlerken vergi durumu da gitgide daha karmaşık bir hal alır. Bu kaçınılamayacak bir şeydir. Çünkü değişik dünyalar, bu dünyalardaki çeşitli sektörler ve ekonomik bölümlerin hepsi de özel bir işlem isterler. Çünkü ihtiyaçları vardır. Bunun sonucu olarak hükümetin vergi toplayan bölümü iyice genişler, karmaşık bir hal alır. Sonunda da kontrol edilemeyecek bir duruma gelir. Sıradan vatandaş kendinden hangi nedenle ve ne kadar vergi alındığını anlayamaz. Neleri yapabileceğini ve neleri yapamayacağını da.

Çoğu zaman hem hükümet, hem de vergi dairesinin bilgisi yetersizdir. Bundan baka kullanılan paranın gitgide daha artan bir bölümü fazla kalabalık vergi dairesinin çalıştırılması için harcanır. Kayıtlar, vergi kaçakçılarını kovalamak gibi işler için de. Bu yüzden iyi ve yararlı işler için ayrılan para gitgide azalır. Ne yaparsak yapalım bunu engelleyemeyiz. Sonunda vergi durumu boğucu bir hal alır. Bu da hoşnutsuzluk ve isyana neden olur. Tarih kitapları bunlardan daha çok açgözlü işadamlarını, ahlaksız politikacıları, zalim cengâverleri, hırslı valileri sorumlu tutarlar. Ama onlar vergi karmaşasından yararlanan tek tek kişilerdir sadece."

General sert bir tavırla, "Yani bana vergi sistemimizin fazla karmaşık olduğunu mu söylüyorsunuz?" dedi.

Seldon, "Karmaşık olmasaydı," diye cevap verdi. "Tarihte bir tek örnek sayılabilirdi. Bildiğim kadarıyla öyle bir şey hiç yok. Psiko-tarihin bana kaçınılamayacak olduğunu açıkladığı bir tek şey varsa, o da vergi karmaşası."

"Peki, bu konuda ne yapacağız?"

"Size söyleyemem. İşte bu konuda bir rapor hazırlamak istiyorum. Dediğiniz gibi onu hazırlamak çok zaman sürebilir."

"Raporu bırakın şimdi. Vergi sistemi haddinden fazla karmaşık. Öyle değil mi? Bunu söylemiyor musunuz?"

Seldon dikkatle, "Öyle olması imkân dahilinde," dedi.

"Ve bunu düzeltmek için vergi sisteminin basitleştirilmesi gerekir. Hatta mümkün olduğunca basitleştirilmesi."

"Bunun için incelemeler..."

"Saçma! Büyük bir karmaşanın karşıtı müthiş bir basitliktir. Bunu öğrenmek için rapora ihtiyacım yok."

Seldon mırıldandı. "Dediğiniz gibi olsun, general."

Aynı anda Tennar birdenbire başını kaldırdı. Sanki biri kendisine seslenmiş gibiydi. Gerçekten de öyle olmuştu. Albay Linn'le Dors Venabili'nin holo-vizyon görüntüleri odada belirirken general de yumruklarını sıktı.

Fena halde şaşalayan Seldon, "Dors!" diye bağırdı. "Burada ne işin var?"

General sesini çıkarmadı ama kaşları iyice çatılmıştı.

17

General kötü bir gece geçirmişti. Endişelendiği için albay da öyle. Şimdi iki adam da ne düşüneceklerini bilemeden birbirlerine bakıyorlardı.

General, "Bu kadının neler yaptığını bana tekrar anlat," diye emretti.

Linn'in omuzlarına sanki çok ağır bir yük çökmüştü. "Kaplan Kadın. Onu öyle çağırıyorlar. Nedense bana tam bir insanmış gibi gelmiyor. O, inanılmayacak kadar iyi eğitilmiş atlet. Kendine çok güveniyor ve insanı korkutuyor."

"Seni de korkuttu mu? Bir tek kadın?"

"Size tam tamına ne yaptığını anlatmama izin verin. Onunla ilgili başka bazı şeyleri açıklamama da. Dors Venabili'yle ilgili hikâyelerin ne kadarının doğru olduğunu bilmiyorum. Ama dün akşam olanlar doğru." Linn olayı tekrar anlatırken general onu yanaklarını şişirerek dinledi.

Sonra, "Kötü," dedi. "Şimdi ne yapacağız?"

"Bence ne yapmamız gerektiği çok açık. Biz psiko-tarihi istiyoruz..."

General, "Evet, istiyoruz," diyerek Linn'in sözünü kesti. "Seldon bana vergi konusunda bir şey anlattı. Ve bu... Neyse. Şimdi sırası değil. Haydi, devam et."

Çok endişeli olan Linn yüzünde hafif bir sabırsızlık ifadesinin belirmesine izin vermişti. "Dediğim gibi," diye sözlerini sürdürdü. "Biz psiko-tarihi istiyoruz. Ama Seldon'suz. Zaten o artık tükenmiş bir adam. Profesörü inceledikçe onun geçmişte yaptıklarından yararlanan yaşlı bir bilim adamı olduğunu daha iyi anlıyorum. Ona psiko-tarihi başarılı bir bilim haline getirmesi için otuz yıl verildi. Ama yapamadı. O olmaz ve dümene de yeni biri geçirilirse psiko-tarih daha hızlı gelişebilir."

"Evet, ben de aynı fikirdeyim. Şimdi... ya o kadın?"

"Evet, o var. Biz onu hesaba katmadık. Çünkü her zaman arka planda kalmaya dikkat etti. Ama artık Seldon'un gizlice hükümetin bu işle ilişkisi olduğu anlaşılmadan ortadan kaldırılmasının zor ve hatta olanaksız olduğundan kuşkulanıyorum. Yani o kadın sağ oldukça."

General karşısındakini aşağılarcasına ağzını çarpıttı. "Yani biz kocasına zarar verirsek o kadının bizi, seni ve beni parça parça edeceğine gerçekten inanıyor musun?" ,

"Bunu yapacağına gerçekten inanıyorum. Bir ayaklanmaya neden olacağına da. Durum tamı tamına onun söylediği gibi olacak."

"Sen korkaklaşmaya başladın."

"General, lütfen. Ben mantıklı davranmaya çalışıyorum. Kaplan Kadın'ın icabına bakmalıyız." Linn düşünceli bir tavırla sustu. "Aslında kaynaklarım bana bunu bildirmişlerdi ama pek aldırmadığımı itiraf etmeliyim."

"Sence o kadını ortadan nasıl kaldırabiliriz?"

Linn, "Bilmiyorum," dedi. Sonra da ağır ağır ekledi. "Ama belki biri bunu biliyordur."

18

Seldon da kötü bir gece geçirmişti. Yaşayacağı yeni günü de daha iyi geçeceğe pek benzemiyordu. Profesör, Dors'a çok ender kızardı. Ama bu kez iyice öfkelenmişti.

"Ne aptalca bir şeydi bu!" dedi. "Hepimizin Dome's Edge Otelinde kalması yeterli değil miydi? Bu kadarı bile paranoyak bir yöneticinin bir tür komplo kurulduğunu düşünmesine neden olabilirdi."

"Nasıl? Bizim silahımız yoktu, Hari. Bu bir tür tatildi. Senin doğum günü eğlencelerinin sonu. Biz bir tehlike oluşturmuyorduk."

"Evet ama sen sonra saray bahçelerini istila planını uyguladın. Bu affedilemeyecek bir şeydi. Generalle yaptığım görüşmeyi yarıda kesmek için saraya koştun. Oysa ben sana oraya gelmeni istemediğimi özellikle söylemiştim. Hem de kaç kez. Benim de kendimce bazı planlarım vardı."

Dors, "İsteklerin, emirlerin ve planların güvenliğinin yanında önemsizleşiyorlar," dedi. "Beni en çok bu ilgilendiriyordu."

"Ben tehlikede değildim ki."

"Bu benim umursamadan kabul edebileceğim bir şey değil. Seni iki kez öldürmeye kalkıştılar. Üçüncü bir girişim olmayacağını nasıl bilebilirsin?"

"O iki suikast girişimi ben birinci bakanken yapıldı. Yaşlı bir matematikçiyi kim öldürmek ister?"

Dors, "İşte benim öğrenmek istediğim de bu," diye cevap verdi. "Engellemek istediğim de. İşe burada, projede çalışanları sorguya çekerek başlayacağım."

"Hayır. O zaman yardımcılarımın keyfini kaçırırsın. Onları rahatsız etme."

"İşte bunu yapamam! Hari, görevim seni korumak. Tam yirmi sekiz yıl bunun için çabaladım. Artık beni durduramazsın." Dors'un gözlerindeki pırıltı Seldon ne isterse istesin, ne emir verirse versin, bildiğini okuyacağını açıklıyordu.

Önemli olan Seldon'un güvenliğiydi.

19

"Çalışmanı yatıda kesebilir miyim, Yugo?"

Yugo Amaryl neşeyle güldü. "Tabii, Dors. Ama ben seni her şeyi yarıda bıraktıran biri gibi görmüyorum. Senin için ne yapabilirim?"

"Birkaç şeyi öğrenmeye çalışıyorum, Yugo. Acaba bu konuda biraz yardım edebilir misin?"

"Mümkünse, tabii."

"Bu projede Asal Radyant diye tanımladığınız bir şey var. Arada sırada bundan söz edildiğini duyuyorum. Hari de bazen anlatıyor. Bu nedenle Asal Radyant çalıştırıldığında nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Ama onu çalışırken hiç görmedim, işte şimdi istediğim bu."

Amaryl sıkılmıştı. "Aslında Asal Radyant projenin en gizli tutulan ve korunan yanı. Ve senin adın onu görebilecek kişilerin listesinde yok."

"Biliyorum. Ama birbirimizi yirmi sekiz yıldır tanıyoruz..."

"Ve sen Hari'nin karısısın. Herhalde kuralları biraz esnetebiliriz. Burada sadece iki tam Asal Radyant var. Biri Hari'nin bürosunda, biri de burada, işte bak, şu."

Dors orta masada duran basık siyah küpe baktı. Hiçbir ilginç yanı yoktu. "Bu o mu?"

"Evet, o. Geleceği tanımlayan denklemler onun içinde."

"Denklemleri nasıl okuyorsunuz?"

Amaryl bir düğmeye basınca oda hemen karanlıklaştı. Sonra renk renk ışıklarla doluştu. Dors'un çevresinde semboller, oklar, çizgiler, türlü matematik işaretleri vardı şimdi. Hepsi de sanki hareket ediyor, döne döne helezonlar çiziyorlardı. Ama kadın gözlerini belirli bir yere diktiği zaman sanki oradaki denklemler sabitleşiyorlardı.

Kadın, "Gelecek bu mu?" diye sordu.

Amaryl aleti kapattı. "Olabilir. Ben bütün sembolleri görebilmen için onu iyice açtım. Genişletme olmadığı zaman ışık ve karanlıktan başka bir şey gözükmüyor."

"Bu denklemleri inceleyerek geleceğin bize neler getireceğini anlayabiliyorsun öyle mi?"

"Teorik olarak öyle." Oda şimdi her zamanki halini almıştı. "Ama iki zorluk var."

"Ya? Peki nedir?"

"Bir kere bu denklemleri hiçbir insan kafası doğrudan doğruya yaratmadı. Biz sadece yıllar boyunca gitgide daha güçlenen bilgisayarları programladık. Onlar bu denklemleri oluşturarak depoladılar. Ne yazık ki, biz bunların geçerli olup olmadıklarını bilmiyoruz. Anlamları olup olmadığını da. Her şey programlamanın ne kadar anlamlı ve geçerli olduğuna bağlı."

"Öyleyse hepsi de yanlış olabilir. Öyle mi?"

"Evet, öyle." Amaryl gözlerini ovuşturdu. Dors dayanamayarak onun son birkaç yıl içerisinde iyice çöktüğünü ve bitkinleştiğini düşündü. Oysa Hari'den hemen hemen on iki yaş daha küçüktü Yugo. Ama profesörden daha yaşlıymış gibi duruyordu. Amaryl yorgun bir sesle konuşmasını sürdürdü. "Tabii biz denklemlerin yanlış olmadığını umuyoruz. Gelgelelim, işte o zaman ikinci güçlükle karşılaşıyoruz. Hari'yle uzun yıllardan beri o denklemleri deniyor ve değiştiriyoruz. Ancak ne anlama geldiğinden hiçbir zaman emin olamıyoruz. Onları bilgisayar oluşturdu. Onun için bir anlamları olması gerekir. Ama nedir? Bazı bölümleri çözümlediğimizi düşünüyoruz. Hatta ben şimdi A-23 Bölümü adını verdiğimiz bir kısmın üzerinde çalışıyorum. Bu özellikle bağlarla ilgili zor bir sistem. Şu ana kadar gerçek evrende ona uyan bir şey bulamadık. Ama yine de her yıl biraz daha ilerliyoruz. Ben psiko-tarihin gelecekle ilgili geçerli ve yararlı bir teknik olarak kabul edileceğine inanıyorum."

"Asal Radyant'lardan kimler yararlanabiliyor?"

"Proje üzerinde çalışan her matematikçi. Ama canının her istediği zaman yapamıyor. Önce başvurması ve onun için bir zaman ayrılması, ardından Asal Radyant'ın, matematikçinin denklemleri incelemek istediği bölümüne göre ayarlanması gerekiyor. Herkes Asal Radyant'ı aynı zamanda kullanmak istediği zaman işler karışıyor. Şu anda işler biraz yavaşladı. Herhalde bunun nedeni Hari'nin doğum günü eğlencelerinin etkisinden yeni yeni kurtulmaya başlamış olmamız."

"Yeni Asal Radyant'a oluşturmayı düşünüyor musunuz?"

Amaryl dudaklarını uzattı. "Hem evet, hem hayır. Üçüncü bir Radyant olması çok işimize yarar. Ama birinin onunla ilgilenmesi gerekir. Radyant

herkesin ortak malı olamaz. Ben Harbi'ye Tamwile- le Elar'dan söz ettim... onu tanıyorsun sanırım..."

"Evet, tanıyorum."

"Hari'ye üçüncü bir radyant oluşturup onu Elar'a teslim etmemizi önerdim. Elar'ın Anti-Kaos Denklemleri ve Elektro-Açıklayıcısı onu projenin üçüncü adamı durumuna getiriyor. Hari'yle benden sonra tabii. Dediğim gibi bu teklifi yaptım ama Hari kararsız."

"Neden? Sebebini biliyor musun?"

"Elar'a bir Asal Radyant verirse onun üçüncü adam olduğu açık açık kabul edilmiş sayılacak. Oysa projede çalışanlar arasında ondan daha yaşlı ve mevkice üstün olan kimseler var. Bu onları aşıp geçmek olacak. Yani politik birtakım zorluklar çıkabilir. Açıkçası ben iç politika için endişelenerek zaman kaybedilmesini istemiyorum ama Hari... Ah, sen Hari'yi bilirsin."

"Evet, Hari'yi bilirim. Sana Linn'in Asal Radyant'ı gördüğünü söylersem ne dersin?"

"Linn de kim?"

"Cuntadan Albay Hender Linn. Tennar'ın uşağı."

"Buna hiç ihtimal veremem, Dors."

"Adam helezon biçimi denklemlerden söz etti. Ben de biraz önce onları Asal Radyant'tan yayılırken gördüm. O nedenle de Linn'in buraya geldiğini ve onu gördüğünü düşünüyorum. Başka türlü olamaz."

Amaryl başını salladı. "Birinin cuntanın bir üyesini Hari'nin bürosuna sokacağını düşünemem bile! Ya da benim büroma sokacağını."

"Bana şunu söyle? Proje üzerinde çalışanlar arasında kim cuntayla bu biçimde işbirliği yapabilir?"

Amaryl kesin bir tavırla ve sonsuz bir güvenle, "Hiç kimse," dedi. "Bu aklın alamayacağı bir şey. Belki Linn, Asal Radyant'ı hiç görmedi ve sadece bundan söz edildiğini duydu."

"Adama Radyant'tan kim söz edebilir?"

Amaryl bir an düşündü. "Hiç kimse."

"Demin Elar'a, üçüncü bir Asal Radyant verilmesinden söz ederken iç politikaya da değindin. Bu projenin üzerinde yüzlerce insan çalışıyor. Herhalde o yüzden de durmadan anlaşmazlıklar çıkıyordur. Önemsiz anlaşmazlıklar, sürtüşmeler, kavgalar..."

"Ah, evet. Zavallı Hari bana arada sırada onlardan söz eder. Onun bu sorunları şu ya da bu biçimde çözümlemesi gerekiyor. Olayların onun başını

ne kadar ağrıttığını tahmin edebiliyorum."

"Peki, anlaşmazlıklar çok mu ciddi? Yani proje üzerinde yapılan çalışmaları engelliyor mu?"

"Ciddi bir biçimde engellemiyor."

"Diğerlerinden daha kavgacı olan kimseler var mı? Ya da diğerlerinden daha fazla rahatsızlık yaratan biri? Kısacası buradan atarak, personelin yüzde beş ya da altısı karşılığı sürtüşmelerin yüzde 90'nını önleyemez misiniz?"

Amaryl kaşlarını kaldırdı. "Bu iyi bir fikir ama kimi atacağımızı bilmiyorum. Açıkçası iç politikaya pek karışmam. Buna engel olmak imkânsız. O yüzden olayları görmezlikten geliyorum."

Dors, "Çok garip," dedi. "Böyle davranarak psiko-tarihin inanılır bir bilim olduğunu inkâr etmiyor musun?"

"Nasıl?"

"Bu kadar çok şey vaat eden proje üzerinde çalışanların arasındaki kişisel sürtüşmeler gibi basit bir şeyi tahlil edip düzeltemiyorsun. Öyleyse geleceği tahmin ederek yol gösterecek bir noktaya eriştiğini nasıl söyleyebilirsin?"

Amaryl hafifçe güldü. Bu olağanüstü bir şeydi. Çünkü o sık sık gülen, neşeli bir insan değildi. "Üzgünüm, Dors. Ama sen bir açıdan çözmüş sayabileceğimiz tek probleme değindin. Hari yıllar önce kişisel sürtüşmelerin yarattığı zorluklarla ilgili denklemleri buldu. Ben de geçen yıl buna son eklemeleri yaptım.

"Denklemlerin, sürtüşmenin azalmasını gösterecek bir biçimde değiştirmenin yolları olduğunu keşfettim. Ancak bu tür olayların hepsi sürtüşmenin burada azalması, şurada artması anlamına geliyordu. Hiçbir zaman tam bir azalma olmuyordu. Tabii kapalı bir grupta tam bir artma da görülmüyordu. Kapalı gruptan kastım şu: Bunun eski üyelerinden hiçbiri ayrılmıyor, gruba yeni üyeler de katılmıyor. Ben, Elar'ın Anti-Kaos Denklemlerinin yardımıyla herhangi bir kimsenin alabileceği bütün önlemlere rağmen bu durumun değişmeyeceğini kanıtladım. Hari bunu ‘Kişisel Sorunların Korunması Kanunu' diye tanımlıyor.

"Bu da sosyal dinamik bilimlerin de, fizik gibi kendine özgü koruma kanunları olduğu düşüncesine yol açıyor. Hatta bu kanunlar psiko-tarih biliminin dert kaynağı olan yanlarını çözmemiz için gerçekten en iyi birer araç da sayılıyor."

Dors, "Bütün bunlar çok etkileyici," dedi. "Ama ya sonunda hiçbir şeyin değiştirilemeyeceğini anlarsanız. Kötü olan her şeyin öyle kaldığını?

İmparatorluğun çökmesini engellemenin başka tür bir felakete yol açacağını?"

"Aslında biri bu iddiayı öne sürdü ama ben inanmıyorum."

"Pekâlâ. Şimdi gerçeklere dönelim. Projede çalışanlar arasında Hari için tehlike oluşturacak bir anlaşmazlık var mı? Yani ona fiziksel olarak zarar verebilecek bir şey?"

"Hari'ye zarar verecek bir şey mi? Bunu nasıl düşünebilirsin?"

"Hari'ye kızgın biri olamaz mı? Onun çok gösterişli, çok girişken, bütün şerefi kapmaya çok meraklı ya da sadece kendisiyle ilgilenen biri olduğunu düşünen biri? Bütün bunlar geçerli değilse, o zaman Hari'ye sadece projeyi bu kadar uzun süreden beri yönettiği için ona kızanlar olamaz mı?"

"Hiç kimsenin Hari hakkında böyle şeyler söylediğini duymadım."

Dors tatmin olmamış gibiydi. "Kimse senin yanında böyle şeyler söylemez tabii. Ama bana yardıma çalıştığın ve bu kadar zamanını verdiğin için sağol."

Kadın odadan çıkarken Amaryl onun arkasından baktı. Açıklanamaz bir endişe duyuyordu. Sonra işine döndü ve her şeyi unuttu.

20

Hari'nin işinden uzaklaşmak için başvurduğu pek fazla olmayan yollardan biri de Raych'ın hemen üniversitenin dışında olan apartmanına gitmekti. Ziyareti her zaman kalbinin evlat edindiği Dahl'lıya karşı sevgiyle dolmasına neden olurdu. Bunun pek çok nedeni vardı. Raych iyi, yetenekli ve sadıktı. Ayrıca onda başkalarında güven ve sevgi uyandırmak gibi tuhaf bir yetenek vardı.

Hari bunu Raych daha on iki yaşındaki bir sokak çocuğuyken fark etmişti. O nasılda profesörün ve Dors'un kalplerini etkilemeyi başarmıştı. Matematikçi onun bir zamanlar Wye Valisi olan Rashelle'i nasıl etkilediğini anımsıyordu. Joranum'un ona nasıl güvendiğini de. Bu adamın mahvına yol açmıştı. Raych güzel Manella'nın aşkını kazanmayı bile başarmıştı. Hari, Raych'ın somutlaştırdığı bu belirgin niteliği tam anlamıyla kavrayamıyordu. Ama evlatlığıyla beraber olduğu zaman bunun zevkini çıkarırdı.

Profesör apartmana her zamanki gibi, "Burada her şey- yolunda mı?" diye sorarak girdi.

Raych üzerinde çalıştığı holografları bir yana bırakarak babasını karşılamak için ayağa kalktı. "Her şey yolunda, baba."

"Wanda'nın sesini duymuyorum."

"Annesiyle alışverişe çıktı."

Seldon bir koltuğa yerleşerek oğlunun karmakarışık bilgi kaynaklarına neşeyle baktı. "Kitap ne âlemde?"

"İyi gidiyor. Ama ben ölebilirim." Raych içini çekti. "Hiç olmazsa bir kez olsun Dahi hakkında gerçekler açıklanacak. İnanır mısın, şimdiye kadar hiç kimse o sektör hakkında bir kitap yazmamış."

Seldon, Raych doğup büyüdüğü sektörden söz ederken Dahi aksanının da güçlendiğini fark etmişti.

Raych, "Ya sen nasılsın, baba?" diye sordu. "Eğlenceler sona erdiği için seviniyor musun?"

"Hem de nasıl! O günlerin her anından nefret ettim."

"Ama bu pek fark edilmiyordu."

"Ben... bir tür maske takmak zorunda kaldım. Herkesin keyfini kaçırmak istemedim."

"Annemin peşinden saraya girmesi herhalde hiç hoşuna gitmedi. Tanıdığım herkes bundan söz ediyor."

"Gerçekten de hiç hoşuma gitmedi. Annen dünyanın en harika kadını, Raych. Ama onu idare etmek çok zor. Bütün planlarımı altüst edebilirdi."

"Hangi planlarını, baba?"

Profesör arkasına yaslandı. Her zaman güvendiği ve psiko- tarih konusunda hiçbir fikri olmayan biriyle konuşmak hep hoşuna gidiyordu. Kaç kez düşüncelerini Raych'da denemiş ve böyle- ce daha mantıklı bir biçime sokmuştu. Oysa fikirlerini sadece kendi kendine incelemiş olsaydı aynı sonucu alamayacaktı. Matematikçi, "Korunuyor muyuz?" diye sordu.

"Her zaman."

"İyi. Ben General Tennar'ın tuhaf şeyler düşünmesini sağladım."

"Neler düşünmesini?"

"Şey... Biraz vergilerden söz ettim. Halktan adilce vergi alınmasına çalışılırken sistemin gitgide daha karmaşık, pahalı ve yönetilemeyecek bir hal aldığını söyledim. Tabii bundan çıkarılacak o çok belirgin sonuç şuydu: vergi sisteminin basitleştirilmesi."

"Bu mantıklı bir şeye benziyor."

"Bir dereceye kadar. Ancak Tennar bu küçük görüşmemizin sonucu olarak sistemi fazla basitleştirebilir. Anlayacağın, vergi iki aşırı uçta da etkinliğini kaybeder. Bunu fazla karmaşık bir hale sokarsa halk sistemden bir şey anlamaz. Fazla gelişmiş ve pahalı bir vergi örgütünü beslemeye çalışır. Sistemi fazla basitleştirdiğin zaman da halk bunun haksızlık olduğunu düşünür ve öfke duyar. En basiti eskiden ‘kelle başına' diye tanımlanan vergidir. Bu durumda her kişi aynı miktarda vergi öder. Ancak zenginler de fakirler de aynı parayı verirler. Ve bu göz ardı edilmeyecek kadar da belirgin bir şeydir."

"Bunları generale anlatmadın, öyle mi?"

"Nedense anlatma fırsatını bulamadım."

"Sence general kelle vergisini deneyecek mi?"

"Onun böyle bir vergiyi planlayacağını sanıyorum. Yaparsa haber mutlaka etrafa sızacak. Böylelikle ayaklanmalar başlayacak. Sonunda belki de hükümet devrilecek."

"Sen bu işi kasten yaptın, öyle mi, baba?"

"Tabii."

Raych başını salladı. "Açıkçası seni anlayamıyorum... Kişisel yaşamında imparatorlukta yaşayan herhangi biri kadar tatlı ve sevecensin. Ama yine baskı ve ölümlere neden olacak bir durum yaratıyorsun. Çok kimse zarar görecek. Bunu hiç düşündün mü, baba?"

Seldon arkasına yaslanarak kederle, "Başka bir şey düşünemiyorum ki, Raych," dedi. "Psiko-tarih üzerinde ilk çalışmaya başladığım zaman bunu salt bir akademik araştırma konusu sayıyordum. Belki de geliştirilemeyecekti bile. Geliştirilirse de pratik olmayacak ve uygulanamayacaktı. Ancak yıllar geçerken bizim de bilgimiz arttı. Sonra da bu bilimi uygulamak için müthiş bir istek duyduk."

"Böylece insanların ölmeleri için mi?"

"Hayır. Daha az sayıda insanın ölmesi için. Şimdi psiko-tarih analizlerimiz doğruysa o zaman cunta birkaç yıldan daha fazla dayanamayacak demektir. Bu rejim birkaç biçimde çökebilir. Hepsi de oldukça kanlı ve çaresizce şeyler. Bu yöntem, yani bu vergi oyunu işi daha düzgünce ve ılımlı bir biçimde sağlayabilir. Tabii -tekrarlıyorum- analizlerimiz doğruysa."

"Ya değilse ne olacak?"

"O zaman ne olacağını bilmiyoruz. Ama psiko-tarih yine de ondan yararlanabileceğimiz bir noktaya erişmeli. Yıllardan beri bir şeyi arıyoruz. Sonuçları oldukça kesin bir biçimde saptayacağımız bir yöntemi. Diğer seçeneklere kıyasla daha iyi sayılacak sonuçları. Bir açıdan bu vergi oyunu bizim ilk büyük psiko-tarih deneyimiz."

"Çok basit gibi gözüktüğünü itiraf etmeliyim."

"Ama basit değil. Psiko-tarihin ne kadar karmaşık olduğunu bilemezsin. Hiçbir şey basit değil. Kelle vergisi tarih boyunca zaman zaman denendi. Hiçbir zaman tutulmadı. Er geç vergiye şu ya da bu biçimde karşı gelindi. Ancak asla bir hükümetin şiddetli bir biçimde devrilmesine yol açmadı. Sonuçta hükümet baskısı çok güçlü olabilirdi ya da halkın barışçı yollardan karşı koymasının ve durumun düzeltilmesini sağlamanın yöntemleri vardı. Bir kelle vergisi kaçınılmayacak biçimde ya da bazen öldürücü olsaydı o zaman hiçbir hükümet bunu denemezdi. Zaten öldürücü bir şey olmadığı için tekrar tekrar denediler. Ancak Trantor'da- ki durum pek normal sayılmaz. Psiko-tarih analizleri sırasında iyice belirginleşen bazı zayıf noktalar var. Bu öfkenin özellikle güçlü, baskının da özellikle zayıf olacağı anlamına geliyor."

Raych kuşkulu gibiydi. "Gerçekten işe yarayacağını umarım, baba. Ama general sonradan psiko-tarih biliminin önerilerine uyduğunu söylemez mi? Kendisi devrilirken seni de birlikte götürmez mi?"

"Herhalde Tennar o küçük konuşmamızı kaydetti. Ama bunu halkın durumu anlaması için yayınlarsa herkes biraz beklemesi için ısrar ettiğimi açık açık görür. Durumu uygun biçimde tahlil edip bir rapor hazırlayıncaya kadar beklemesini istediğimi. Ve onun da beklemeyi reddettiğini."

"Annem bütün bu konularda ne düşünüyor?"

Seldon, "Bu konuyu onunla konuşmadım," dedi. "O tamamiyle başka telden çalıyor."

"Sahi mi?"

"Evet. Dors, proje üzerinde çalışanlar arasında birinin kurduğu bir komplonun kokusunu almaya çabalıyor. Aleyhimdeki bir komplonun. Galiba yanımda çalışanlardan çoğunun beni başlarından atmak istediklerini düşünüyor." Profesör içini çekti. "Onlardan biri de benim sanırım. Kendi kendimi proje yöneticiliğinden atmak ve psiko-tarihin gitgide artan sorumluluklarını başkalarına bırakmak isterdim."

Raych, "Annemi endişelendiren Wanda'nın gördüğü rüya," diye açıkladı. "Annemin senin korunman konusundaki düşüncelerini biliyorsun. Ölümünle ilgili bir rüyanın bile onun senin aleyhinde bir cinayet planlandığını düşünmesi için yeterli. Bundan eminim."

"Birilerinin öyle bir şey planlamadıklarını umarım."

Baba oğul bu düşünce yüzünden kahkahalarla güldüler.

Küçük Elektro-Açıklayıcı Laboratuvarının ısısı nedense normalden biraz düşüktü. Dors dalgın dalgın bunun sebebinin ne olabileceğini düşündü. Sessizce oturuyor, laboratuvardaki tek uzmanın işini bitirmesini bekliyordu. Bir yandan da kadını dikkatle inceliyordu. Zayıf. Yüzü uzun. Dudakları ince, çenesi de geriden. Pek çekici bir tip sayılmaz. Ama koyu kahverengi gözleri zekâyla parlıyor. Uzmanın masasındaki ışıklı levhada adı yazılıydı. "CİNDA MONAY."

Kadın sonunda Dors'a dönerek, "Özür dilerim, Dr. Venabili," dedi. "Bazı işlemleri yarıda kesemezsiniz. Direktörün karısı için bile."

"Benim yüzümden işlerinizi ihmal etseydiniz düş kırıklığına uğrardım. Bana hakkınızda harika şeyler söylediler."

"Böyle şeyleri duymak insanın her zaman hoşuna gider. Beni övenler kimler?"

Dors, "Birçok kimse," dedi. "Anladığım kadarıyla projede çalışıp, matematikçi olmayan en önemli eleman sizmiş siniz?"

Monay yüzünü buruşturdu. "Bizi, aristokrat matematikçilerden ayrı tutmaktan çok hoşlanıyorlar. Ama ben öyle düşünmüyorum. Ben iyi bir uzmansam o zaman projede çalışan timin de önemli bir üyesiyim demektir. Matematikçi olmamam da durumu değiştirmez."

"Bu sözleriniz bana çok mantıklı geldi. Proje üzerinde ne zamandan beri çalışıyorsunuz?"

"İki buçuk yıldan beri. Ondan önce Streeling'de radyasyon fiziği alanında mastar yapıyordum. O sırada da iki yıl bir asistan olarak yine projede çalıştım."

"Anladığıma göre projeyle ilgili çalışmalarda çok başarılı olmuşsunuz."

"İki kez terfi ettim, Dr. Venabili."

"Hiç burada zorluklarla karşılaştınız mı, Dr. Monay? Bana söyleyecekleriniz aramızda kalacak..."

"Tabii iş zor. Ama toplum açısından bir zorlukla karşılaşıp karşılaşmadığımı soruyorsanız o zaman cevabım hayır. Daha doğrusu büyük ve karmaşık bir projede çalışılırken karşılaşılanlardan daha fazla değil."

"Bununla neyi kastediyorsunuz?"

"Arada sırada çıkan tartışma ve kavgaları. Ne de olsa biz de

insanız."

"Ama ciddi bir sorun yok, öyle mi?"

Monay başını salladı. "Ciddi bir sorun yok."

Dors, "Dr. Monay, anladığım kadarıyla Asal Radyant'ın kullanılması konusunda çok önemli olan bir aracı geliştirmişsiniz," dedi. "Bu sayede Asal Radyant'a daha fazla bilgi sıkıştırılabiliyormuş."

Uzman sevinçle güldü. "Demek bunu siz de duydunuz? Evet. Elektro-Açıklayıcıyı ben yaptım. O geliştirildikten sonra Profesör Seldon bu küçük laboratuvarı kurdu. Ve bu alandaki araştırmaların başına da beni geçirdi."

"Böyle önemli bir ilerlemenin projede çalışanlar arasında daha fazla yükselmenizi sağlamamış olmasına şaşıyorum."

Monay biraz utandı. "Ah... Bütün şerefi kendime mal etmek istemem. Sonuçta ben bir teknisyen gibi çalıştım. Çok usta ve yaratıcı yanı olan bir teknisyen gibi düşünmek hoşuma gidiyor. Ancak durum dediğim gibi."

"Sizinle birlikte kim çalıştı?"

"Bunu bilmiyor musunuz? Tamwile Elar'la çalıştık. O aletin yapılmasını mümkün kılan teoriyi geliştirdi. Ben de aletin çizimlerini yaptım ve oluşturdum."

"Bu, şerefin Dr. Elar'a düştüğünü mü gösteriyor, Dr. Monay?"

"Hayır, hayır. Böyle düşünmemelisiniz. Dr. Elar öyle bir insan değil. İşin payıma düşen bölümünü başardığımı herkese açıkladı. Aslında alete ikimizin adını verecekti. Ama olamadı."

"Neden?"

"Bildiğiniz gibi bu Profesör Seldon'un kuralı. Bütün alet ve denklemlere fonksiyonlarıyla ilgili adlar veriliyor. Kişisel isimler değil. Bu üyeler arasında öfke uyandırmamak için yapılır. Onun için bizim aletin adı da Elektro-Açıklayıcı. Ancak Dr. Elar'la birlikte çalışırken o yine de aletten bizim adımızla söz ediyor. Ve açıkçası Dr. Venabili bu harika bir şey! Umarım belki ileride bir gün projede çalışan personel kendi adlarını kullanabilir."

Dors nazik nazik, "Ben de öyle," diye mırıldandı. "Sözlerinizden Elar'ın çok iyi bir insan olduğu anlaşılıyor."

"Gerçekten öyle. Gerçekten." Monay heyecanla konuşuyordu. "Onun emrinde çalışmak bir zevk. Şimdi de aletin değişik bir modeli üzerinde çalışıyorum... Bu daha güçlü. Aslında aleti tümüyle anlayamıyorum. Yani, nerede kullanılacağını. Ancak Dr. Elar bana yol gösteriyor."

"Bu konuda ilerleme var mı?"

"Gerçekten de var. Dr. Elar'a bir model verdim. O da, bunu denemeyi planlıyor. Çalışırsa çabalarımızı sürdüreceğiz."

Dors başını salladı. "İyi bir şeye benziyor. Profesör Seldon, projenin başından çekilseydi sizce ne olurdu? Yani o emekliye ayrılsaydı?"

Monay şaşırdı. "Profesör çekilmeyi mi düşünüyor?"

"Bildiğim kadarıyla böyle bir şeyi düşünmüyor. Ben sadece bir varsayımdan söz ediyorum. Diyelim ki profesör çekildi. Onun yerini kim alabilir? En uygun olan kim? Sözlerinize bakıyorum da... herhalde yeni yöneticinin Profesör Elar olmasını isterdiniz."

Monay kısa bir duraklamadan sonra, "Evet, öyle," dedi. "Yeni gelenlerin içinde en zeki ve yeteneklisi o. Proje çalışmalarını mümkün olan en iyi biçimde yönetirdi sanırım. Tabii burada sürüyle yaşlı fosil var. Ne demek istediğimi biliyorsunuz sanırım. Herhalde onlar sonradan gelen tüysüz bir gencin haksız yere kendilerini aştığını düşünerek kızarlardı "

"Düşündüğünüz belirli bir yaşlı fosil var mı? Unutmayın, bütün bunlar aramızda kalacak."

"Burada öyle birkaç kişi var. Ama Dr. Amaryl'i unutmayın. Veliaht o."

"Ne demek istediğinizi anlıyorum." Dors ayağa kalktı. "Yardımlarınız için çok teşekkür ederim. Artık işinize dönebilirsiniz."

Dors dışarı çıkarken Elektro-Açıklayıcıyı düşünüyordu. Bir de Yugo Amaryl'i.

22

Yugo Amaryl, "Demek yine geldin, Dors?" diye mırıldandı. "Üzgünüm, Yugo. Seni bu hafta ikinci kez rahatsız ediyorum. Aslında sen de kimseyle pek sık görüşmüyorsun. Öyle değil mi?"

Amaryl, "Öyle," dedi. "Bana gelmeleri konusunda onlara cesaret vermiyorum. İşimi yarıda kesiyor, düşünce dizimin karışmasına neden oluyorlar. Ama sen değil, Dors... Sen ve Hari çok özelsiniz. Gün geçmiyor ki, ikinizin benim için neler yaptığınızı hatırlamayayım."

Dors elini salladı. "Unut onları. Hari için çok çalıştın. Sana basit bir, iki iyilik yaptıysak bile hepsini uzun süre önce bol bol ödedin. Proje ne âlemde? Hari ondan hiç söz etmiyor. Hiç olmazsa bana."

Amaryl'in yüzünde sevinçli bir ifade belirdi. Sanki bütün vücudu canlanmıştı. "Çalışmalar çok iyi gidiyor, çok iyi! Matematik terimleri kullanmadan bunu anlatmak zor. Ama son iki yıl içerisinde şaşılacak kadar ilerledik. Ondan önceki o uzun süreden daha başarılı olduk. Sanki durmadan bir. duvara vuruyorduk ama sonunda yıkılmaya başladı."

"Dr. Elar'ın oluşturduğu yeni denklemlerin bu konuda yararlı olduğunu duydum."

"Anti-Kaos Denklemleri mi? Evet. Müthiş yararı oldu."

"Elektro-Açıklayıcının da yararı olmuş. Onu oluşturan kadınla konuştum az önce "

"Cinda Monay'le mi?"

"Evet. Onunla."

"Çok zeki bir kadın. Burada çalıştığı için şanslıyız."

"Söyle, Yugo... Neredeyse durmadan Asal Radyant'ın üzerinde çalışıyorsun, değil mi?"

"Evet. Durmadan inceliyorum."

"Onu Elektro-Açıklayıcının yardımıyla inceliyorsun sanırım."

"Tabii."

"Hiç tatil yapmayı düşünmüyor musun, Yugo?"

Amaryl kadına dikkatle bakarak gözlerini kırpıştırdı. "Tatil

mi?"

"Evet. Sanırım bu kelimeyi ve tatilin ne olduğunu biliyorsun- dur."

"Tatile neden çıkayım?"

"Çünkü bana çok yorgunmuş gibi gözüküyorsun "

"Bazen biraz yoruluyorum. Ama işi bırakmak istemiyorum."

"Kendini eskisinden daha mı yorgun hissediyorsun?"

"Biraz. Artık yaşlanıyorum, Dors."

"Sen daha kırk dokuz yaşındasın."

"Bu şimdiye kadar olduğum yaşlardan daha büyük."

"Neyse, boşver... Söyle, Yugo, şimdi konuyu değiştirmeye çalışıyorum. Hari'nin çalışmaları nasıl? Çok uzun yıllardan beri onunlasın. Kimse Hari'yi senden daha iyi tanıyamaz. Ben bile. Yani hiç olmazsa çalışmaları bakımından."

"O çok iyi çalışıyor, Dors. Hari'de bir değişiklik görmüyorum. Buradaki en zeki ve en hızlı çalışan beyin yine onunki. Yaş onu etkilemiyor. Hiç olmazsa şu güne kadar etkilemedi."

"Bunu duyduğuma sevindim. Korkarım Hari'nin kendi hak- kındaki düşünceleri seninki kadar parlak değil. Yaşlanmayı rahatlıkla kabullenemiyor. Son doğum günü kutlamasını zorlukla kabul ettirebildik. Ha, sahi eğlencelere katıldın mı? Ben seni görmedim."

"Bir ara katıldım eğlencelere. Ama bildiğin gibi o tür partilerde rahat edemem."

"Sence Hari yıpranmaya mı başladı? Zekâsının parlaklığından söz etmiyorum. Kastettiğim fiziki kapasitesi. Sence yoruluyor mu? Sorumluluklarını taşıyamayacak kadar yoruluyor mu?"

Amaryl çok şaşırdı. "Bu konuyu hiç düşünmedim. Onun yorulduğunu hayal bile edemem."

"Ama yine de yorulmuş olabilir. Bana, Hari bazen yerinden ayrılmak ve görevi daha genç birine devretmek istiyormuş gibi geliyor."

Amaryl koltuğunda arkasına yaslanarak Dors içeri girdiğinden beri oynadığı grafik kalemini elinden bıraktı. "Ne? Bu saçma! Olamaz!"

"Emin misin?"

"Kesinlikle! Hari, böyle bir şey yapmayı benimle konuşmadan aklından bile geçirmez. Bana bu konuyu açmadı bile."

"Mantıklı ol, Yugo. Hari yorgun. Belli etmemeye çalışıyor ama durumu açık. Emekliye ayrılmaya karar verirse ne olur? Projenin geleceğini nasıl

etkiler bu? Psiko-tarihin geleceği ne olur?"

Amaryl'in gözleri kasıldı. "Şaka mı ediyorsun?"

"Hayır. Ben sadece geleceği görmeye çalışıyorum."

"Hari emekli olursa tabii onun yerine ben geçerim. O ve ben, daha kimse bize katılmadan bu proje üzerinde çalıştık. O ve ben. Başka kimse yoktu. Hari dışında projeyi benim kadar iyi bilen kimse olamaz. Onun yerine geçeceğimi olağan karşılamamana şaşıyorum, Dors."

Kadın, "Senin Hari'nin yerini alacağından hiç kuşkum yok." dedi. "Başkalarının da öyle. Ama sen bunu istiyor musun? Psiko-tarih konusunda her şeyi biliyor olabilirsin. Ama büyük bir projenin siyaseti ve karmaşasına kendini atmak istiyor musun? Bunu yapabilmek için çalışmalarının çoğundan vazgeçmeye razı mısın? Zaten Hari'yi yıpratmaya başlayan da herkesin işini düzgünce yapmasını sağlamaya çalışmak. Görevin bu tarafını yüklenebilir misin?"

"Evet, yüklenebilirim. Bu tartışmak niyetinde olduğum bir şey değil. Bak, Dors! Buraya Hari'nin beni kaydırmaya hazırlandığını alıştıra alıştıra söylemeye mi geldin?"

Dors, "Ne münasebet!" diye bağırdı. "Hari hakkında böyle bir şeyi nasıl düşünebiliyorsun? Sen onun bir dostunu arkadan bıçakladığını hiç gördün mü?"

"Pekâlâ. Öyleyse konuyu kapatalım. Kusura bakma ama yapmam gereken şeyler var." Amaryl birdenbire döndü ve tekrar işinin üzerine eğildi.

Dors odadan çıktı. Kaşları çatılmıştı.

23

Raych, "Gel bakalım, anne," dedi. "Meydan bize kaldı. Manella'yla Wanda'yı bir yere yolladım."

Dors içeri girerek, her zamanki gibi sağa sola baktı. Sonra en yakındaki koltuğa yerleşti. "Sağol." Kadın bir süre hiç konuşmadan öylece oturdu. Sanki imparatorluğun bütün ağırlığı omuzlarına yüklenmişti.

Raych bekledi. Sonra da, "Saray bahçelerine yaptığın o delice yolculuğu sana hiçbir zaman sormadım," diye mırıldandı. "Herkesin annesi böyle bir şeyi kolay kolay başaramaz."

"Biz bundan söz etmeyeceğiz, Raych."

"Pekâlâ. Öyleyse söyle. Yüzünden duyguların anlaşılmaz. Ama sıkıntılı görünüyorsun. Neden?"

"Çünkü, dediğin gibi, sıkılıyorum. Hatta ruhsal durumum çok kötü. Kafama son derece önemli şeyler takıldı ama babana onlardan söz etmenin bir yararı yok. O dünyanın ân harika insanı. Ancak idare etmek çok zor. Hari'nin bu konularla ilgilenmeyeceği kesin. Ne söylersem söyleyin aldırmıyor bile. Tüm bunların hayatıyla ilgili mantıksız korkular olduğunu söyleyip onu korumaya çalışmama kızıyor."

"Haydi, anne. Babam söz konusu olduğunda gerçekten mantıksız korkulara kapılıyorsun. Seni huzursuz eden bir şey varsa herhalde tümüyle yanlıştır."

"Sağol. Tıpkı baban gibi konuşup beni sinirlendiriyorsun. Çaresiz durumda kalıyorum. Tamamiyle çaresiz."

"O halde bana açıl, anne. Kafandan neler geçtiğini ta başından başlayarak anlat."

"Her şey Wanda'nın rüyasıyla başlıyor."

"Wanda'nın rüyasıyla mı? Anne! Belki işi bu noktada bırakman daha iyi olur. Böyle konuşmaya başlarsan, babam seni dinlemek istemez tabii. Yani küçük bir çocuk rüya görüyor ve sen de bunu gülünç denecek biçimde abartıyorsun."

"Olayın bir rüya olduğunu sanmıyorum, Raych. Bence Wanda rüya görmedi. O iki erkeğin konuştuğunu duydu. Çocuğun büyükbabasının ölümüyle ilgili olduğunu düşündüğü bir şeyden söz ediyorlardı."

"Seninki çılgınca bir tahmin. Bütün bunların doğru olması ihtimali var mı ki?"

"Bir an doğru olduğunu düşünelim. Wanda'nın aklında iki sözcük kalmıştı. ‘Limonata ölüm.' Çocuk rüyasında neden böyle bir şey görsün? Bence o kelimeleri duydu ve sonra çarpıttı. Peki kelimelerin doğrusu neydi?"

Raych kulaklarına inanamıyormuş gibiydi. "6unu sana ben söyleyemem."

Dors durumu hemen kavramıştı. "Bunun hasta kafamın bir uydurması olduğunu sanıyorsun. Ama ya haklıysam? O zaman burada, projede çalışanlar arasında bazı kimselerin Hari aleyhinde kurdukları komployu da ortaya çıkarabilirim."

"Projedekiler komplo mu kuruyorlar? Bu rüyanın bir anlamı olması kadar olanaksız bence."

"Her büyük projede öfke, sürtüşme ve çeşitli kıskançlıklar görülür."

"Tabii ki. Ama biz kötü sözler ve asık yüzlerden, aşağılama ve laf taşımadan söz ediyoruz. Ne var ki, komplodan söz etmek aynı şey değil."

"Arada sadece derece farkı var. Az bir fark belki."

"Babamı hiçbir zaman buna inandıramazsın. Aslına bakarsan beni de inandıramazsın." Raych telaşla odada ilerledi sonra tekrar geri döndü. "Ve sen sözüm ona varolan bu komployu ortaya çıkarmaya çalışıyordun, öyle mi?"

Dors, "Evet," der gibi başını salladı.

"Ve başarılı olamadın."

Dors yine kafasını salladı.

"Komplo olmadığı için başarısızlığa uğradığın hiç aklına gelmiyor mu, anne?"

Dors bu kez, "Hayır," der gibi başını salladı. "Şu ana kadar başarılı olamadım. Ama bu, bir komplo kurulduğu konusundaki inancımı sarsamaz. Bana öyle geliyor..."

Raych güldü. "Sıradan bir kadın gibi konuştun, anne. Senden, ‘Bana öyle geliyor,' sözlerinden daha fazlasını beklerdim."

"Çarpıtılarak ‘limonata' haline sokulacak bir sözcük biliyorum. ‘Eleman'."

"Eleman mı? E, ne olmuş?"

"Eleman sözcüğü projede çalışanların arasında kullanılır. Daha çok matematikçi olmayan kimselerden böyle söz ediyorlar."

"E?"

Dors kesin bir tavırla, "Diyelim ki, biri bir elemanın Hari'yi öldürmesinden söz etti. Hari'yi öldürmek için bir ya da birkaç elemanın önemli rol oynayacağı bir yol bulunmuştu. Bu Wanda'ya limonata gibi gelmez miydi? Çünkü çocuk o zamana kadar eleman sözcüğünü hiç duymamıştı. Senin gibi yani. Wanda üstelik limonataya da bayılır."

"Yani sen şimdi bana binlerinin babamın özel çalışma odasına girdiklerini mi söylemeye çalışıyorsun? Sahi, kaç kişi girmiş oraya?"

"Wanda rüyasından söz ederken, ‘İki,' dedi. Bana o iki insandan biri cuntadan Albay Hender Linn'miş gibi geliyor. Ona Hari'nin bürosunda Asal Radyant gösterildi ve ortadan nasıl kaldırılabileceği konuşuldu."

"Sözlerin gitgide daha şaşkınlık verici hale geliyor, anne. Albay Linn'le başka biri babamın odasına girerek cinayetten söz etmişler. Bu sırada da koltuğa büzülmüş olan küçük kızın konuşmalarını duyduğunun farkında da değilmişler. Öyle mi?"

"Hemen hemen."

"O zaman... tabii bir elemandan söz edildiyse Linn'in yanındaki adam bir matematikçiydi."

"Öyle gözüküyor."

"Bence bu tamamen imkânsız! Ama bir an doğru olduğunu varsayalım. Sence bu işe karışmış olan matematikçi kim? Proje üzerinde en aşağı elli matematikçi çalışıyor."

"Aslında hepsini sorguya çekmedim. Birkaç kişiye soru sordum ama bir ipucu bulamadım. Her şeyi açıkça soramazdım tabii."

"Yani kısacası konuştuklarından hiçbiri sana o tehlikeli komployla ilgili bir ipucu vermedi."

"Öyle."

"Buna hiç şaşmadım. Sana ipucu vermediler çünkü..."

"Senin bu ‘çünkü'nün ne anlama geldiğini biliyorum, Raych. İnsanların önemsiz sorular yüzünden ansızın soğukkanlılıklarını yitirerek karıştıkları komploları açıklayacaklarını mı sanıyorsun? Ben hiç kimseyi sıkıştırıp bilgi edinecek durumda değilim. O değerli matematikçilerinden birinin canını sıksaydım, baban ne derdi, tahmin edebiliyor musun?" Dors bir an durdu sonra da değişik bir ses tonuyla ekledi. "Raych, son zamanlarda Yugo Amaryl'le hiç konuştun mu?"

"Hayır. Son zamanlarda konuşmadım. Bilirsin o pek dost canlısı biri değildir. İçinden psiko-tarihi çekip çıkarırsan geride kuru deriden oluşan küçük bir yığın kalır."

Dors bu sözlerinin yarattığı hayali sahne yüzünden yüzünü buruşturdu. "Son günlerde Yugo'yla iki kez konuştum. Sanki biraz içine kapanmış gibi görünüyor. Sadece yorgunluğunu kastetmiyorum. Sanki etrafındaki dünyanın farkında bile değilmiş gibiydi."

"Evet. Yugo öyledir."

"Şimdiler de daha da kötüleşti mi?"

Raych bir süre düşündü. "Olabilir. Biliyorsun, hepimiz gibi o da yaşlanıyor... Tabii sen bunun dışındasın, anne."

"Sence Yugo aradaki sınırı aşmış ve dengesini kaybetmiş olabilir mi, Raych?"

"Kim? Yugo mu? Buna neden olacak bir şey yok ki... Onu psiko-tarihiyle baş başa bırakırsan yaşamının sonuna kadar kendi kendine hafifçe bir şeyler mırıldanıp çalışır."

"Sanmıyorum. Onu ilgilendiren hem de etkili biçimde ilgilendiren bir şey var. Yani yöneticilik."

"Ne yöneticiliği?"

"Yugo'ya babanın günün birinde emekliye ayrılmak isteyeceğinden söz ettiğimde onun yerine geçmeye kararlı olduğunu anladım. Kesinlikle kararlı."

"Bunda şaşılacak bir şey yok ki. Herhalde herkes, Yugo'nun babamın varisi olduğunu düşünüyordur. Babamın da aynı şekilde düşündüğünden eminim."

"Ama Yugo bana bu konuda hiç de normal davranmıyor- muş gibi geldi. Hatta Hari'nin onu başka biri için bir kenara ittiğini söylemeye gittiğimi sandı. Birinin Hari hakkında böyle düşünebileceğini aklın alıyor mu?"

"Bu şaşılacak..." Raych cümlesini yarıda keserek annesini uzun uzun süzdü. "Anne, bana sözünü ettiğin komplonun elebaşısının Yugo olduğunu söylemeye mi hazırlanıyorsun? Babamı ortadan kaldırıp yönetimi ele almak istediğini söylemeye?"

"Bu imkânsız bir şey mi?"

"Evet, öyle, anne! Tümüyle imkânsız bir şey! Yugo'nun bir derdi varsa, nedeni haddinden fazla çalışması, hepsi o kadar. Bütün gün ve geceler boyu o denklemlere bakmak herkesi çıldırtır."

Dors etkilenmişti, ayağa kalktı. "Haklısın."

Raych şaşırdı. "Ne oldu?"

"Şimdi söylediklerin. Aklıma yepyeni bir şeyin gelmesine neden oldu. Hem de çok önemli." Başka bir şey söylemeden döndü ve daireden çıktı.

24

Dors Venabili, Hari Seldon'a, "Galaksi Kitaplığında dört gün geçirdin," derken hoşnutsuzluğu anlaşılıyordu. "Bütün bağlantıları kestin ve yine bensiz gitmeyi başardın."

Karı koca holo-ekranlarda birbirlerinin görüntülerine bakıyorlardı. Hari araştırma için İmparatorluk Sektöründeki Galaksi Kitaplığına yaptığı yolculuktan yeni dönmüştü. Dors'a, Streeling'e döndüğünü haber vermek için şimdi proje merkezindeki bürosundan onu arıyordu. Profesör, Dors öfkelendiği zaman bile güzel, diye düşündü. Keşke elimi uzatıp yanağına dokunabilseydim...

Karısını yatıştırmaya çalışarak, "Dors," dedi. "Oraya yalnız başıma gitmedim. Yanımda bir grup insan vardı. Galaksi Kitaplığı bu kargaşa dolu çağda bile bilim adamları için en güvenli yerdir. Bundan sonra kitaplığa daha sık gideceğim sanırım."

"Üstelik bana haber bile vermeyeceksin, öyle mi?"

"Dors, suikastla ilgili düşüncelerine göre yaşayamam. Ayrıca peşimden gelip, kütüphane memurlarını etkilemeni de istemiyorum. Onlar cunta değiller ve hepsine ihtiyacım var. Kızmaları hoşuma gitmez. Belki de kitaplığın yakınında bir daire tutmam... tutmamız iyi olur."

Yüzünde sert bir ifade belirmiş olan Dors, "Olmaz," der gibi başını salladı ve konuyu değiştirdi. "Son günlerde Yugo'yla iki kez konuştuğumdan haberin var mı?"

"İyi. Bunu yapmış olmana sevindim. Yugo'nun dış dünyayla bağlantı kurması gerekiyor."

"Evet, öyle. Çünkü onda bir gariplik var. Sanki bunca yıldır bizimle çalışan Yugo değil artık. Herkese uzak, ne konuştuğu anlaşılmayan biri. İşin garibi anladığım kadarıyla sadece bir konuda heyecanlanıyor. Sen emekli olduğun zaman yerine geçmek konusunda."

"Bu normal. Tabii Yugo benden daha uzun yaşarsa."

"Yugo'nun senden daha uzun yaşamasını beklemiyor musun?"

"Eh, benden on bir yaş küçük. Ama koşulların değişmesi..."

"Yani sen de Yugo'nun kötü durumda olduğunun farkında- sın, bunu kastediyorsun değil mi? Sanki artık daha yaşlı gözüküyor ve ihtiyar bir adam gibi davranıyor. Oysa senden genç. Bu durumun son zamanlarda ortaya çıktığı anlaşılıyor. Yugo hasta mı?"

"Fizikse! bakımından mı? Sanmıyorum. Düzenli aralıklarla muayeneden geçiriliyor. Ama onun bitip tükenmiş gibi gözüktüğünü ben de itiraf ediyorum. Yugo'yu birkaç ay tatile çıkması için iknaya çalıştım, isterse bir yıl dinlenebileceğini bile söyledim. Bir süre için projeden iyice uzaklaşmasını hatta Trantor'dan gitmesini önerdim. Getorin'de geçireceği tatilin masraflarını ödemek hiç zor olmayacaktı. Orası fazla uzak olmayan güzel bir tatil gezegeni."

Dors başını sabırsızca salladı. "Ve tabii Yugo buna razı olmadı. Ona tatile çıkmasını ben de söyledim ve Yugo sanki bu sözcüğün anlamını bilmiyormuş gibi- davrandı. Önerimi kesinlikle reddetti."

Seldon, "Peki ne yapabiliriz?" diye sordu.

Dors, "Biraz düşünebiliriz," dedi. "Yugo, proje üzerinde tam yirmi beş yıl çalıştı. Gücünden hiçbir zaman bir şey kaybetmemesine rağmen şimdi birdenbire bitkinleşti. Asıl nedeni yaş olamaz. Daha ellisine bile basmadı."

"Bir şeyi mi ima ediyorsun?"

"Evet. Sen ve Yugo Elektro-Açıklayıcı denen şeyi ne kadar süreden beri Asal Radyant için kullanıyorsunuz?"

"İki yıldan beri. Belki biraz daha fazla."

"Herhalde Asal Radyant'ı kullanan biri Elektro-Açıklayıcıdan da yararlanıyor."

"Evet, öyle."

"Evet bu daha çok sen ve Yugo anlamına geliyor. Öyle mi?"

"Evet."

"Yugo aleti senden daha fazla mı kullanıyor?"

"Evet. Yugo bütün dikkatini olanca heyecanıyla Asal Radyant ve onun denklemlerine verir. Ama ben, ne yazık ki zamanımın çoğunu yönetim işlerine vermek zorunda kalıyorum."

"Peki Elektro-Açıklayıcının bir insan vücudu üzerindeki etkileri nedir?"

Seldon şaşırdı. "Bildiğim kadarıyla öyle önemli bir etkisi yok."

"O halde bana bir şeyi daha açıkla, Hari. Elektro-Açıklayıcı iki yıldan biraz uzun bir süreden beri kullanılıyor. Gelgelelim, sen bu süre içinde fark

edilir derecede yorgunlaşıp aksileştin. Üstelik bazı şeylerle ilgilenmez oldun. Sence sebebi nedir?"

"Yaşlanıyorum, Dors."

"Saçma! Sana altmış yaşının kristalleşmiş bunaklık olduğunu kim söyledi? Aslında yaşını bir koltuk değneği ve savunma aracı gibi kullanıyorsun. Lütfen Hari, artık bundan vazgeçmeni istiyorum. Yugo senden genç ama o Elektro-Açıklayıcıyı daha fazla kullanıyor. Bunun sonucunda daha fazla yorulup, aksileşti. Bence çevresindekilerle ilişkisi bu yüzden sana oranla daha da fazla azaldı. Yugo senin yerine kimin geçeceği konusunda adeta çocukça bir heves duyuyor. Sence bütün bunlar anlamlı değil mi?"

"Yaş ve fazla çalışma. Anlamlı olan bu."

"Hayır. Bu Elektro-Açıklayıcının etkisi. Alet ikinize de uzun vadeli bir etki yapıyor."

Bir sessizlik oldu. Seldon sonra, "Bu iddianı çürütemem, Dors," dedi. "Ama nasıl mümkün olabileceğini de anlayamıyorum. Elektro-Açıklayıcı olağanüstü bir elektronik alan yaratıyor. Ancak bu insanların her zaman karşılaştıkları türde bir alan. Kimseye olağanüstü denecek bir zarar veremez. Her neyse... Aleti kullanmaktan vazgeçemeyiz. O olmazsa proje üzerinde çalışamaz ve ilerleyemeyiz."

"Hari, senden şimdi bir şey isteyeceğim. Bu konuda benimle iş birliği yapmalısın. Bana haber vermeden proje merkezi dışında hiçbir yere gitme. Bana açıklamadan sıra dışı hiçbir şey yapma. Anlıyor musun?"

"Dors, bunu nasıl kabul edebilirim? Sen elimi ayağımı bağlamaya, bana deli gömleği giydirmeye çalışıyorsun."

"Sadece bir süre için. Birkaç gün. Bir hafta..."

"Birkaç gün ya da bir hafta içerisinde ne olacak?"

Dors, "Bana güven," dedi. "Her şeyi açıklığa kavuşturacağım."

Hari Seldon kapıya eski moda bir şifreyle hafifçe vurdu. Yugo başını kaldırdı. "Hari! Bana uğraman çok hoş."

"Bunu daha sık yapmalıyım. Eski günlerde seninle her zaman beraberdik. Şimdiyse orada, burada, yani her yerde ilgilenmem ve endişelenmem gereken yüzlerce insan var. Aslında tüm bunlar aramıza giriyor... Haberi duydun mu?"

"Hangi haberi?"

"Cunta kelle vergisi koyacakmış. Şöyle güzel, hatırı sayılır bir şey. Yarın Trantor-Vizyon'da açıklanacakmış. Şimdilik bu vergi sadece Trantor'a uygulanıyor. Dış Dünyalar beklemek zorunda kalacaklar. Aslında biraz düş

kırıklığına uğradım. Cuntanın hemen bütün imparatorluğa vergi koyacağını umuyordum. Anlaşılan generalin dikkatli bir adam olmadığını düşünmekle hata etmişim."

Amaryl, "Trantor yeterli," dedi. "Dış Dünyalar sıranın çok geçmeden onlara geleceğini anlayacaklar!"

"Şimdi neler olacağını göreceğiz."

"Neler olacağını mı? Açıklama yapılır yapılmaz bağrışmalar başlayacak. Yeni vergi daha uygulanmadan ayaklanmalar olacak."

"Bundan emin misin?"

Amaryl hemen Asal Radyant'ını çalıştırıp uygun bölümü büyülttü. "Kendinde gör, Hari. Bilmiyorum, bu nasıl yanlış yorumlanabilir? Şimdi varolan koşullar altında bu tür olayların çıkacağı açıklanıyor. Böyle olmazsa o zaman psiko-tarih alanındaki bütün çalışmalarımız yanlış demektir. Hayır, buna inanamam."

Seldon, "Cesur davranmaya çalışacağım," dedi gülümseyerek. Bir an durup sordu. "Kendini son zamanlarda nasıl hissediyorsun, Yugo?"

"Oldukça iyi. Hemen hemen... Sahi, aklıma gelmişken ya sen nasılsın? Senin yöneticiliği bırakacağına ilişkin söylentiler duydum. Dors bile bu konuda bir şeyler söyledi."

"Sen Dors'a aldırma. O son zamanlarda bir sürü tuhaf şey söylüyor. Kafasına takmış bir kere. Projenin tehlikelerle dolu olduğuna inanıyor."

"Ne tür tehlikeler?"

"Bunu sormamak daha iyi. Yine aklına bir şeyler geldi. Her zamanki gibi böyle durumlarda kontrol edilemiyor."

Amaryl, "Bekâr olmanın iyi yanlarını görüyorsun ya?" dedi. Bir an durdu sonra da alçak sesle ekledi. "Görevini bırakırsan projenin geleceği konusunda neler yaparsın, Hari?"

Profesör, "Görevi sen devralırsın," diye cevap verdi. "Başka ne yapabilirim?"

Amaryl gülümsedi.

26

Ana binadaki küçük konferans salonunda Tamwile Elar, Dors Venabili'yi dinliyor, yüzündeki hayret ve öfke de gitgide artıyordu. Sonunda, "Olamaz!" diye patladı. Çenesini ovuşturduktan sonra konuşmasını dikkatle sürdürdü. "Size karşı saygısızlık etmek istemem, Dr. Venabili. Ama düşünceleriniz gülü... doğru olamaz. Hiç kimse Psiko-Tarih Projesi üstünde çalışanların arasında öldürücü duygular besleyen kişiler olduğunu düşünemez. Şüphelerinizi haklı çıkaracak öldürücü duygular... Böyle bir şey olsaydı mutlaka far kederdim. Emin olun öyle bir şey yok, düşünmeyin bile."

Dors inatla, "Ama düşünüyorum," dedi. "Üstelik kanıt da bulabilirim."

Elar, "Bunu sizi kırmadan nasıl söyleyebilirim, Dr. Venabili, bilemiyorum," diye mırıldandı. "İnsan bir şeyi kanıtlamayı çok istiyorsa ve çok da zekiyse, o zaman bol bol delil bulabilir. Ya da hiç olmazsa kanıt olduğunu sandığı bir şeyler bulur."

"Benim paranoyak olduğumu mu sanıyorsunuz?"

"Ben sadece maestroyla yakından ilgilendiğinizi düşünüyorum. Bu bakımdan bende sizinle beraberim. Ancak siz bu konuda abartıya kaçıyorsunuz diyelim mi?"

Dors, Elar'ın sözlerini düşündü. "Hiç olmazsa yeteri kadar zeki bir insanın her yerde kanıt bulabileceğini söylediğiniz zaman haklıydınız. Örneğin, ben de sizin aleyhinizde suçlamalarda bulunabilirim." .

Elar müthiş bir hayretle kadına baktı. "Benim aleyhimde mi? Açıkçası beni nelerle suçlayabileceğinizi öğrenmek isterdim."

"Pekâlâ. Size açıklayacağım. Doğum günü partisi sizin fikrinizdi. Öyle değil mi?"

Elar, "Evet, ben düşündüm," dedi. "Ama başkalarının da aynı şeyi akıl ettiklerinden eminim. Maystro yaşının ilerlediğini söyleyerek yakınırken bu bana onu eğlendirmenin normal bir yolu gibi gözüktü."

"Evet, başkalarının da bunu düşünmüş olabileceklerinden eminim. Ama ısrar eden siz oldunuz. Gelinimin heveslenmesini sağladınız. Manella

ayrıntılarla ilgilenme işini üzerine aldı. Siz de onu büyük bir eğlence düzenlenebileceğine ikna ettiniz. Doğru değil mi?"

"Gelininizi etkiledim mi bilemiyorum... Haydi öyle olduğunu farz edelim. Bunun ne kötü yanı var?"

"Tek başına hiçbir kötü yanı yok. Ama böyle geniş, yaygın ve uzun süreli bir eğlence tertiplerken cuntanın dengesiz, kuşkucu üyelerine Hari'nin çok sevilen bir insan olduğunu ve onlar için tehlike kaynağı sayılabileceğini ilan etmiyor muyduk?"

"Kimse kafamdan böyle bir şey geçirdiğime inanamaz."

Dors, "Ben sadece imkânı olan bir şeye işaret ediyorum," dedi. "Doğum günü eğlencelerini planlarken merkezdeki büroların boşaltılması için de ısrar ettiniz..."

"Geçici olarak. Nedenleri de belliydi."

"... ve odaların bir süre boş kalması için ısrar ettiğinizi eklemeliyim. Bu sürede hiç iş yapılamadı. Sadece Yugo Amaryl çalışabildi."

"Maestronun partiden önce biraz dinlenmesinin iyi olacağını düşündüm. Herhalde bundan şikâyet edemezsiniz."

"Ancak bu, boş bürolarda bazı kişilerle rahatlıkla, baş başa konuşabileceğiniz anlamına geliyordu. Tabii büroların etrafında koruma alanları da vardı."

"Gerçekten arada bazı kimselerle konuştum tabii. Gelininizle, yiyecek, içecek ve malzeme sağlayan kişilerle ve diğer satıcılarla. Bu çok gerekliydi. Öyle değil mi?"

"Ya baş başa konuştuklarınızdan biri de cuntanın üyesiyse?"

Elar'ın yüzünde sanki Dors onu tokatlamış gibi bir ifade belirdi. "Sözleriniz çok ağır, Dr. Venabili. Siz beni ne sanıyorsunuz?"

Dors bu soruyu doğrudan doğruya cevaplamadı. "Gidip Dr. Seldon'a generalle yapacağı görüşmeden söz ettiniz. Ardından onun yerini almak ve böylece doğacak tehlikelerle kendiniz karşılaşmak için ısrar ettiniz. Hem de çok fazla. Tabii bunun sonucunda Dr. Seldon öfkeyle generalle konuşmakta kararlı olduğunu söyledi! Böylelikle istediğinizin de aslında bu olduğu söylenebilir."

Elar kısaca sinirli sinirli güldü. "Doktor, özür dilerim ama bu sözler gerçekten paranoyakça."

Dors ısrarla sözlerini sürdürdü. "Partiden sonra da grup halinde Dome's Edge Oteline gitmemizi de yine siz önerdiniz. Öyle değil mi?"

"Evet. Bunun güzel bir fikir olduğunu söylediğinizi hatırlıyorum."

"Bu gezintiyi sırf cuntayı endişelendirmek için yapmış olamaz mısınız? Cunta üyelerine Hari'yi çok sevdiklerini yine göstermek için? Ve bu görüşme benim saray bahçelerine dalmam için kararlaştırılmış olamaz mı?"

Elar'ın şaşkınlığı yerini öfkeye bırakıyordu. "Ben sizi durdurabilir miydim? Bu konuda siz karar verdiniz."

Dors bu sözlere aldırmadı. "Tabii saray bahçelerine girerek cuntanın büsbütün Hari'nin aleyhine dönmesini sağlayacak kadar sorun yaratacağımı umuyordunuz."

"Ama neden, Dr. Venabili? Bunu neden yapayım?"

"Dr. Seldon'u aradan çıkarmak ve projenin başına geçmek için, denebilir..."

"Hakkımda böyle bir şeyi nasıl düşünebiliyorsunuz? Ciddi olduğunuza inanamıyorum. Bu konuşmanın başında söylediğiniz şeyi yapıyorsunuz... Bana uydurma kanıt bulmak isteyen zeki birinin neler yapabileceğini gösteriyorsunuz."

"Şimdi başka bir konuya geçelim. Size o boş odalardan gizli bir görüşme yapmak için yararlanabileceğinizi söyledim. Orada cuntanın bir üyesiyle konuşmuş olabileceğinizi de."

"Bu iddiayı reddetmeye bile değmez."

"Ama konuşmanız duyuldu. Küçük bir kız o odaya girdi. Koltuklardan birine kıvrılıp oturunca görülmesi olanaksızdı. Ve o sizin konuşmanızı duydu."

Elar kaşlarını çattı. "Ne duydu ki?"

"Çocuk bize iki erkeğin ölümden söz ettiklerini açıkladı. Tabii küçük bir kız olduğu için konuşmayı ayrıntılarıyla tekrarlayamaz. Ama iki sözcük onu etkilediğinden onlar aklında kaldı. Limonata ölüm."

"Şimdi de siz hayalden -özür dilerim- deliliğe kaydınız. Limonata ölüm ne anlama gelebilir? Bunun benimle ne ilgisi var?"

"Önce o kelimeleri oldukları gibi aldım. Sözünü ettiğim çocuk limonatayı çok seviyor. Partide de bol bol limonata vardı. Ama onu kimse zehirlememişti."

"Böylesi akılcı davranış için minnet duyuyorum."

"Sonra çocuğun başka bir şey duyduğunu anladım. Henüz dil bilgisi fazla güçlü olmadığı ve limonatayı da çok sevdiği için duyduğu kelimeyi çarpıtmıştı."

Elar burun kıvırdı. "E, limonatanın çarpılmış şeklini bulabildiniz mi bari?"

"Bir süre bunun eleman sözcüğü olduğunu düşündüm. Bir eleman birinin ölmesine yardım edecekti."

"Bu ne anlama geliyor?"

"Bir elemanın girişeceği suikast anlamına. Matematikçi olmayan birinin." Dors duraklayarak kaşlarını çattı. Elini göğsüne bastırdı.

Elar ani bir endişeyle, "Bir şey mi oldu, Dr. Venabili?" diye sordu.

Kadın birkaç dakika başka bir şey söylemedi. Elar hafifçe öksürdü. Sonra, "Sözleriniz gitgide daha gülünçleşiyor, Dr. Venabili," dedi. Artık yüzünde eğleniyormuş gibi bir ifade yoktu. "Sizi kırıp kırmayacağıma da artık aldırmayacağım... ama sözlerinizden sıkıldım. Bu konuşmaya bir son verelim mi?"

"Konuşmanın hemen hemen sonuna geldik, Dr. Elar. Belki bir elemanın suikast girişiminde bulunması gülünç bir şey. Zaten buna karar verdim... Siz, Elektro-Açıklayıcının geliştirilmesinde rol oynadınız, öyle değil mi?"

Elar sanki dikleşti ve gururla, "Bu tümüyle benim yarattığım bir şey," diye açıkladı.

"Herhalde tümüyle değil. Anladığım kadarıyla aleti Cinda Monay oluşturmuş."

"O bir çizimci. Tamamiyle benim talimatımı yerine getirdi."

"Bir eleman. Elektro-Açıklayıcı da bir elemanın yardımıyla yapıldı."

Elar şiddetli duygularını baskı altına almaya çalışarak, "Bu sözü bir daha duymak istediğimi sanmıyorum. Tekrar söylüyorum... artık bu konuşmaya bir son verelim mi?" dedi.

Dors hiçbir şey duymamış gibi konuşmasına devam etti. "Şimdi Cindi'nin bu aletin yaratılmasında bir rolü olmadığını söylüyorsunuz. Ama onun yüzüne böyle dememişsiniz. Herhalde bunu, Cindi'nin hevesle çalışması için yaptınız. Kadın bana bu işteki katkısını açıkladığınızı söyledi. Bu yüzden derin bir minnet duyuyordu. Hatta alete ikinizin adını birden verdiğinizi bile açıkladı. Ama tabii bu aletin resmi ismi değildi."

"Tabii değil. Onun adı Elektro-Açıklayıcı."

"Aslında Cindi Monay aleti geliştirmeye, gücünü arttırmaya, eklemeler yapmaya çalıştığını da açıkladı. Sizin için bu yeni geliştirilmiş aletin bir modelini yaptığını ve onu deneyeceğinizi söyledi."

"Bütün bunların konuyla ne ilgisi var?"

"Dr. Seldon'la Dr. Amaryl, Elektro-Açıklayıcıyla çalışmaya başlayalı beri bazı konularda kötüleştiler. Aletle fazla çalışan Yugo, daha kötü durumda."

"Elektro-Açıklayıcı hiçbir biçimde böyle zarar veremez."

Dors elini alnına götürerek bir an yüzünü buruşturdu. "Şimdi daha yoğun etkileri olan bir Elektro-Açıklayıcınız var. O daha da fazla zarar verip, ağır ağır değil de daha çabuk öldürür."

"Çok saçma."

"Şimdi aletin adını düşünelim. Onu hazırlayan kadının söylediğine göre bu ismi sadece siz kullanıyorsunuz. Herhalde aletten Elar-Monay açıklayıcısı, diye söz ediyorsunuz."

Elar endişeyle, "Bu adı bir kez olsun kullandığımı hatırlamıyorum," diye mırıldandı.

"Ah, tabii kullandınız! Ve yeni etkisi iyice yoğunlaştırılmış olan yeni Elar-Monay Açıklayıcısı birini kolaylıkla öldürmek için kullanılabilir. Bu olay yüzünden kimse de suçlanamaz. Sadece yeni, denenmemiş bir alet yüzünden bir kaza olduğu düşünülür. ‘Elar-Monay Ölümü' olur bu da. İşte küçük bir kız bu sözleri limonata ölüm diye anladı." Dors elini yavaşça yanına bastırdı.

Elar hafif bir sesle, "İyi değilsiniz sanırım, Dr. Venabili," dedi.

"Ben çok iyiyim! Şimdi... sözlerimde haklı değil miyim?"

"Açıkçası hangi sözleri çarpıtıp limonataya dönüştürebileceğiniz hiç önemli değil. Küçük kızın neler duyduğunu kim bilebilir? Hepsi de önünde sonunda gelip Elektro-Açıklayıcının öldürücü bir şey olduğu iddiasına dayanıyor. Beni mahkemeye ya da bilim adamlarından oluşan bir araştırmacı grubunun önüne çıkarın, istediğiniz kadar uzmana Elektro-Açıklayıcıyı inceletin. Aletin insanlar üzerindeki etkisini kontrol ettirin. Hatta yeni modeli bile. Bilim adamları aletin ölçülebilecek bir etki yapmadığını anlayacaklardır."

Dr. Venabili mırıldandı. "Buna inanmıyorum." Ellerini alnına bastırmış, gözlerini yummuştu şimdi. Hafifçe sendeledi.

Elar, "İyi olmadığınız ortada, Dr. Venabili," dedi. "Belki de bu artık konuşma sırasının bana gelmiş olduğunu gösteriyor. Konuşabilir miyim?"

Dors gözlerini açtı ve adama baktı sadece.

"Sessizliğinizi, evet, anlamında alıyorum, doktor. Yönetici olabilmek için Dr. Seldon'la Dr. Amaryl'i ortadan kaldırmamın bana ne yararı olur? Bütün suikast çabalarımı engellersiniz. Şu anda yaptığınızı düşündüğünüz gibi. Olmayacak bir şey ama... projenin başına geçer ve iki büyük adamı ortadan kaldırırsam sonradan beni parça parça edersiniz. Siz olağanüstü bir kadınsınız.

İnanılmayacak kadar hızlı ve güçlü. Yaşadığınız sürece maystro da her zaman güvende olacak."

Dors öfkeyle adama baktı. "Evet."

"Bunu cunta üyelerine de söyledim... Onların projeyle ilgili konularda fikrimi almamaları için bir neden var mı? Psiko-tarih hepsini çok ilgilendiriyor. Öyle olması da gerekir. Onlara sizin hakkınızda anlattıklarıma inanmakta zorluk çektiler. Ama siz saray bahçelerine girdiğiniz zaman durum değişti ve olay onları ikna etti. Bundan emin olabilirsiniz. Ve o zaman planımı da kabul ettiler."

Dors bitkince, "Hah..." dedi. "Artık gerçeklere geldik."

"Size Elektro-Açıklayıcının insanlara zarar veremeyeceğini söyledim. Gerçekten de veremez. Amaryl ve o pek değerli Hari'niz sadece yaşlanıyorlar. Ama siz bunu kabul etmeye' yanaşmıyorsunuz! E? Yani? İyiler ve sizindi kabul edeceğiniz gibi birer insan onlar. Elektromanyetik alan organik maddelere önemli bir etki yapamaz. Tabii hassas elektromanyetik bir makineyi kötü biçimde etkileyebilir. Biz de maden ve elektronikten oluşan bir insanı hayal edersek, o zaman Elektro-Açıklayıcı ona etki yapabilir. Efsaneler bize böyle yapay insanlar olduğunu açıklıyor. Mycogen'lilerin dinlerinin temelinde de yine onlar var. Mycogen'liler bu yapay insanlardan ‘robot' diye söz ediyorlar. Eğer robot diye bir şey varsa herhalde insanlardan çok daha güçlü ve hızlıdırlar. Hatta özellikleri sizinkilere benzer, Dr. Venabili. İşte böyle bir robot gerçekten de güçlü bir Elektro-Açıklayıcı sayesinde durdurulur, yaralanır ve hatta ortadan kaldırılır. Şimdi burada da böyle bir alet var. Ve, biz konuşmamıza başlayalı beri alçak enerjiyle çalışıyor, işte o yüzden hastalandınız, Dr. Venabili. Yaşamınız boyunca böyle bir şeyin ilk kez olduğundan da eminim."

Dors hiçbir şey söylemeyerek adama baktı. Sonra da ağır ağır bir iskemleye çöktü.

Elar gülerek sözlerini sürdürüyordu. "Tabii sizin icabınıza baktıktan sonra maystro ve Amaryl konusunda bir sorun olmayacak. Hatta belki maystro siz olmadığınız için acıyla istifa edecek ve ortadan kaybolacak. Amaryl ise kafa bakımından bir çocuktan farksız. Herhalde onların öldürülmelerine gerek kalmayacak. Bunca yıl sonra maskenizin düşürülmesi sizde ne gibi duygular uyandırıyor, Dr. Venabili? Aslında ne olduğunuzu büyük bir ustalıkla sakladınız, itiraf etmeliyim. Gerçeği şimdiye kadar kimsenin fark etmemesi şaşılacak bir şey. Ama ben dâhi bir matematikçiyim. Bir gözlemci, bir düşünür

ve mantıklı sonuçlar çıkarabilen biri. Eğer maestroya o fanatikçe düşkünlüğünüz ve istediğiniz an insanüstü bir güçle davranışlarınız olmasaydı ben bile durumu anlayamazdım. Maystro bir tehlikeyle karşılaştığında hemen korkunç bir güce sahip oluveriyordunuz.

"Onun için artık, ‘Elveda,' deyin, Dr. Venabili. Şimdi yapmam gereken sadece aleti sonuna kadar açmak. Siz de ondan sonra tarih olacaksınız."

Dors kendini toplamış gibi ağır ağır yerinden kalktı. "Belki de ben sandığınızdan daha iyi korunuyorum," diye mırıldandı. Sonra homurdanarak Elar'ın üzerine atıldı.

Gözleri irileşen Elar bir çığlık attı ve sendeleyerek geriledi.

Dors onu yakaladığında ellerini hızla hareket ettiriyordu. Elinin yanıyla Elar'ın boynuna vurarak omurgayı kırdı ve omuriliğini parçaladı. Adam yere yığıldı. Ölmüştü.

Dors kendini zorlayarak doğruldu ve sendeleyerek kapıya doğru gitti. Hari'yi bulmalıydı. Onun olanları öğrenmesi gerekiyordu.

27

Hari Seldon yerinden dehşetle kalktı. Dors'u bu halde hiç görmemişti. Kadının yüzü çarpılmış, vücudu eğilmişti. Sarhoşmuş gibi yalpalıyordu.

"Dors! Ne oldu? Ne var?" Profesör karısına koşarak kolunu beline doladı. Dors aynı anda kendini bırakarak matematikçinin kollarına yığılıp kaldı. Seldon, Dors'u kucaklayarak kanepeye yatırdı. (O, kendi boyundaki sıradan bir kadından daha ağırdı. Ama profesör o sırada bunu fark etmedi.) "Ne oldu?" dedi.

Dors soluk soluğa olanları anlattı. Zaman zaman sesi titreyip hafifliyordu. Seldon kadının başını göğsüne dayamış, ona sarılmıştı. Olanlara inanabilmek için kendini zorlamaya çalışıyordu.

Dors, "Elar öldü..." diye açıkladı. "Sonunda bir insanı öldürdüm... İlk kez... Bu durumu daha da kötüleştiriyor..."

"Ne kadar zarar gördün, Dors?"

"Çok... Elar üzerine atıldığım zaman makineyi sonuna kadar açtı."

"Seni düzeltebilirler."

"Nasıl? Trantor'da... bunun nasıl yapılacağını... bilen... hiç kimse yok. Bana Daneel gerekli."

Daneel! Demerzel! Hari için için gerçeği her zaman fark etmişti. Arkadaşı olan Daneel -yani bir robot- onun için bir koruyucu bulmuştu. Yine bir robot. Bunu, psiko-tarihin gelişmesi ve vakıf tohumlarının filizlenmesi için bir fırsat sağlanması amacıyla yapmıştı. Ama işin kötüsü Hari koruyucusuna âşık olmuştu. Bir robota! Profesör şimdi her şeyi daha iyi anlıyordu. Kafasını durmadan kemiren o kuşkular ve sorular artık cevaplanabilirdi. Ancak bütün bunların hiç önemi yoktu. Önemli olan Dors'tu. "Böyle bir şey olmasına izin veremeyiz."

"Vermek zorundayız." Dors kirpiklerini kırpıştırarak gözlerini açtı. "Bu şart. Seni korumaya çalıştım... ama o arada... o önemli noktayı... gözden kaçırdım. Şimdi seni kim koruyacak?"

Seldon kadını iyice göremiyordu. Gözlerine bir şey olmuştu. "Benim için endişelenme, Dors. Asıl sen... sen..."

"Hayır. Sen, Hari! Manella'ya söyle... Manella'ya... Artık onu... affediyorum. Benden daha başarılı oldu. Wanda'ya durumu anlat. Sen ve Raych... birbirinizi korumaya çalışın."

Seldon öne arkaya sallanıyordu. "Hayır, hayır! Bunu yapamazsın. Dayan, Dors. Lütfen. Lütfen, aşkım."

Dors başını bitkince salladı. Sonra daha da bitkince gülümsedi. "Hoşçakal, Hari, sevgilim. Her zaman... benim için yaptıklarını hatırla."

"Ben senin için hiçbir şey yapmadım."

"Beni sevdin. Ve aşkın beni... bir insana çevirdi." Dors'un gözleri açıktı ama makine durmuştu artık.

Yugo Amaryl hızla Seldon'un bürosuna daldı. "Hari, ayaklanmalar tahmin ettiğimizden daha şiddetli. Onlardan önce başladılar..." Sonra profesörle Dors'a bakarak fısıltıyla ekledi. "Ne oldu?"

Seldon başını acıyla kaldırarak baktı. "Ayaklanmalar mı? Ayaklanmalar beni hiç ilgilendirmiyor! Artık hiçbir şey ilgilendirmiyor beni!"

DÖRDÜNCÜ BOLÜM

WANDA SELDON

SELDON, WANDA- ...Hari Seldon yaşamının son yıllarında torunu Wanda'ya çok bağlandı. (Bazılarına göre torunu onun dayanağı oldu.) Yeni yetişme çağında öksüz kalan Wanda Seldon kendini büyükbabasının Psiko-Tarih Projesine adadı ve Yugo Amaryl'den geride kalan boşluğu böylece doldurdu...

Wanda Seldon'un çalışmalarının içeriği genellikle esrarını koruyor. Çünkü bu çalışmalar herkesten ayrı olarak yürütüldü. Wanda Seldon'un araştırmalarını sadece Hari ve bir de Stettin Palver adlı genç bir adam biliyordu. (Palver'in soyundan olan Preem dört yüz yıl sonra, Trantor, Büyük Yağmadan [300 V.D.] kurtularak küllerin arasından çıkarken gezegenin adeta yeniden doğmasına katkıda bulundu.)

Wanda Seldon'un vakıf konusundaki çalışmaları tümüyle bilinmemekle beraber çok önemli olduğu kesindir...

G alaksi Ansiklo pedisi

1

Hari Seldon, Galaksi Kitaplığına girdi. Son günlerde gitgide daha fazla topallıyordu. Profesör sıraya dizilmiş ‘Kayak'lara doğru gitti. Bu küçücük taşıtlar sürüyle bölümden oluşan kitaplığın adeta sonsuz olan koridorlarında kayarak ilerliyorlardı.

Ancak profesör ansızın durakladı. Dikkatini Galaktografi bölümündeki üç adam çekmişti. Galaktograf bütün galaksiyi üç boyutlu gösteriyordu. Tabii

gezegenler yıldızlarının çevresinde dönüyorlardı. Ayrıca merkezin etrafında da dik bir açı yaparak dolaşıyorlardı.

Seldon durduğu yerden sınır vilayeti Anacreon'un parlak bir kırmızıyla işaretlenmiş olduğunu görebiliyordu. Bu bölgede yıldız az olduğundan gezegene geniş bir yer verilmişti. Anacreon zenginlik ya da kültür bakımından dikkati çekmezdi, ilgi çeken tek yanı Trantor'a olan uzaklığıydı. Tam on bin parsek uzaktaydı.

Seldon içinden gelen sese uyarak üç adamın yakınındaki bilgisayarın önüne oturdu ve gelişigüzel bir araştırma başlattı. Araştırmanın belirsiz bir süre devam edeceğini biliyordu. Önsezileri profesöre Anacreon'a bu kadar ilgi duyulmasının siyasi bir yanı olduğunu fısıldamaktaydı. Vilayet, galaksideki konumu yüzünden son imparatorluk rejiminin zorlukla elinde tuttuğu bir bölge sayılıyordu. Seldon gözlerini ekrana dikti ama kulak kabartmış, yandaki konuşmayı dinliyordu. Kitaplıkta çoğu kez siyasi tartışmalar duyulmazdı. Hatta böyle şeylerin yapılmaması gerekirdi.

Profesör o üç adamı tanımıyordu. Kitaplığın epeyce müdavimi olduğundan bunda şaşılacak bir şey yoktu. Bu tip insanlarla sık sık karşılaşıyordu. Hatta bazılarıyla konuşuyordu da. Aslında kitaplık bütün vatandaşlara açıktı. Bunun için belirli nitelikler aranmazdı. İsteyen içeri girer, araç ve gereçlerden yararlanabilirdi.

Tabii belirli bir süre için. Sadece Seldon gibi birkaç seçkin insanın kitaplıkta bir büro kurmalarına izin verilmişti. Seldon kapısı kilitlenebilen özel bir odada çalışıyor ve kitaplığın bütün kaynaklarından yararlanabiliyordu.

Adamlardan biri alçak sesle ama telaşla konuşuyordu. (Seldon çok belirgin nedenlerle ona ‘Çengel Burun' adını takıverdi.) "Bırakalım gitsin. Bırakalım. Onu elde tutmaya çalışmak bize çok pahalıya mal oluyor. Bir süre elde tutsak bile önünde sonunda bu iş bitecek. Orada sonsuza kadar kalamazlar. Onlar ayrılır ayrılmaz durum eskisine dönecek."

Seldon adamların neden söz ettiklerini biliyordu. Daha üç gün önce Trantor-Vizyonda, İmparatorluk Hükümetinin Anacreon'un dik başlı valisini hizaya sokmak için güç kullanmaya karar verdiği açıklanmıştı. Seldon'un kendi psiko-tarih analizi bunun yararsız bir işlem olduğunu gösteriyordu. Ama hükümet genellikle sertleşmeye başladığında, kimseyi dinlemiyordu. Seldon, Çengel Burunun kendisinin daha önce söylediği sözleri adeta tekrarladığını duyduğu zaman gülmeye başladı. Üstelik bu genç adamın psiko-tarih biliminden haberi bile yoktu.

Çengel Burun konuşmasını sürdürdü. "Anacreon'u kendi başına bırakırsak ne kaybımız olur? Yine yerinde kalır. Her zamanki yerinde yani imparatorluğun sınırında. Yerinden kalkıp doğruca Andromeda'ya gidemez ya? Öyle değil mi?

Yine bizimle ticaret yapmak zorunda kalır ve hayat devam eder. Onlar imparatoru selamlıyorlarmış ya da selamlamıyorlarmış, çok mu önemli? Sen bu farkı göremezsin bile."

Seldon'un çok daha belirgin nedenlerle ‘Kabak' diye adlandırdığı ikinci adam, "Ama bütün bunlar bir boşlukta oluşmuyor," dedi. "Anacreon'u bırakırsak sınırdaki diğer vilayetler de ayrılır ve böylece imparatorluk parçalanır."

Çengel Burun heyecanla, "E, ne olur yani?" diye fısıldadı. "Zaten imparatorluk artık etkili bir biçimde yaşamını sürdüremiyor. Çünkü çok büyük. Sınırdakileri bırak gitsinler. Başarabiliyorlarsa başlarının çaresine baksınlar. O zaman İç Dünyalar daha iyi duruma gelir ve güçlenir. Sınırın siyasi bakımdan bizim olması şart değil ki. Sadece ekonomik bakımdan bizim olur." üçüncü Adam (Kırmızı Yanak), "Haklı olmanı dilerdim," diye cevap verdi. "Ama iş sonunda böyle olmayacak. Sınır vilayetleri bağımsızlıklarını ilan ettiklerinde her biri ilk iş olarak gücünü arttırmaya çalışacak. Hem de komşularının aleyhine olacak bir biçimde. Sürtüşme ve savaş çıkacak, sonunda da valilerin hepsi imparator olacaklarını hayal edecekler. Trantor Krallığının kurulmasından önceki günlere geri dönülecek. Böylece bu karanlık çağ binlerce yıl sürecek."

Kabak, "Durumun o kadar kötü olacağını sanmıyorum," dedi, "imparatorluk parçalanabilir. Ama halk, parçalanmanın savaş ve fakirlik demek olduğunu anlar anlamaz yaralar çabucak kapanır. Herkes geriye, tüm bir imparatorluğun altın günlerine bakar ve her şey yoluna girer. Biz barbar değiliz ne de olsa. Bir yolunu buluruz."

Çengel Burun, "Tabii ya," diye bağırdı. "İmparatorluğun tarih boyunca kriz üstüne krizle karşılaştığını ve her seferinde de atlattığını unutmamalıyız."

Ama Kırmızı Yanak, "Hayır," dermiş gibi başını salladı. "Bu öyle sıradan bir kriz değil, çok daha kötü bir şey. İmparatorluk kuşaklar boyunca geriledi. On yıl süren cunta rejimi ekonomiyi mahvetti. Cunta devrileli ve bu yeni imparator tahta çıkalı beri imparatorluk daha da zayıfladı. O yüzden sınır vilayetlerin bir şey yapmalarına bile gerek yok. İmparatorluk kendi ağırlığı yüzünden çökecek."

Çengel Burun, "Ve İmparatora olan bağlılık..." diye başladı.

Kırmızı Yanak, "Ne bağlılığı?" dedi. "Cleon öldürüldükten sonra yıllarca imparatorsuz yaşadık. Kimsenin buna aldırdığı bile yoktu. Bu yeni imparator da sadece bir simge. Yapabileceği hiçbir şey yok. Zaten kimse bir şey yapamayacak. Yaşadığımız şey bir kriz değil, bir son."

Diğer iki adam kaşlarını çatarak Kırmızı Yanak'a baktılar. Sonra Kabak, "Buna gerçekten inanıyorsun!" diye mırıldandı. "Sen imparatorluk Hükümetinin oturup bütün bunlara izin vereceğini mi sanıyorsun?"

"Evet! Siz ikiniz gibi onlar da böyle şeyler olduğuna inanamayacaklar. İnandıkları zamansa çok geç olacak."

Kabak sordu, "inandıklarını düşünelim... ne yapmalarını isterdin?"

Kırmızı Yanak sanki cevabı orada bulacakmış gibi Galaktografa baktı. "Bilmiyorum! Dinleyin, zamanı gelince öleceğim. Öldüğümde durum o kadar kötü olmayacak. Ama daha sonra her şey çok kötüleşirken başkaları bunu düşünüp endişelenecek. O zaman ben çoktan gitmiş olacağım. Belki bir daha dönmemek üzere eski günler de gitmiş olacak. Ha, aklıma gelmişken... böyle düşünen yalnız ben değilim... Hari Seldon adında birinden söz edildiğini duydunuz mu hiç?"

Çengel Burun hemen, "Tabii duyduk," dedi. "Cleon döneminde birinci bakan değil miydi?"

Kırmızı Yanak, "Evet," diye cevap verdi. "Bir bilim adamı. Birkaç ay önce onun bir konuşmasını dinledim. O zaman imparatorluğun parçalandığına inanan biri daha olduğunu anlamak beni rahatlattı. Seldon dedi ki..."

Kabak onun sözünü keserek, "Her şeyin mahvolduğunu ve daimi bir karanlık çağın başlayacağını mı söyledi?"

Kırmızı Yanak, "Pek değil," dedi. "Seldon gerçekten dikkatli bir tip. O böyle bir şeyin olabileceğinden söz etti. Ama yanılıyor. Aslında kesinlikle olacak/"

Seldon yeteri kadar dinlemişti. Topallayarak üç adamın oturduğu masaya gitti ve Kırmızı Yanak'ın omzuna dokundu. "Affedersiniz... sizinle bir dakika konuşabilir miyim?"

Kırmızı Yanak irkilerek başını kaldırdı. Sonra da, "Hey..." dedi. "Siz Profesör Seldon değil misiniz?"

Seldon, "Her zaman öyleydim," dedi gülümseyerek ve adama üzerinde resmi olan bir ‘referans fişi'ni uzattı. "Sizi burada, kitaplıktaki büromda görmek istiyorum. Öbür gün, öğleden sonra dört uygun mu? Gelebilir misiniz?"

"Çalışmam gerekiyor."

"Gerekiyorsa hasta olduğunuzu bildirin. Çok önemli."

"Şey... pek emin değilim, efendim."

Seldon, "Bunu yapın," dedi. "Başınız bu yüzden derde girerse ben sorunu çözümlerim. Ve, baylar, galaksi görüntüsünü bir dakika için incelememin sizce bir sakıncası var mı? Böyle bir görüntüye bakmayalı çok oldu."

Diğerleri sessizce, "Tabii," dermiş gibi başlarını salladılar. Eski birinci bakanın karşısında oldukları için utanmışlardı. Teker teker gerileyerek Seldon'un Galaktografın kontrollerine erişmesine izin verdiler.

Profesör düğmelere dokununca Anacreon Vilayetini belirten kırmızı ışık kayboldu. Artık galakside hiçbir işaret yoktu. Şimdi durmadan dönen ışıklı bir sis

gibiydi. Merkez küremsi bir ışığa dönüşüyordu. Gerisindeyse galaksi kara deliği vardı.

Tabii görüntü büyütülmedikçe gezegenleri tek tek seçmek olanaksızdı. Ama o zaman da galaksinin herhangi bir bölümü ekrana yansırdı. Seldon ise her şeyi tümüyle görmek istiyordu. Erimeye başlayan imparatorluğu.

Profesör bir düğmeye bastı ve galaksi görüntüsünde bir dizi sarı nokta beliriverdi. Bunlar yaşanabilir gezegenlerdi. Yirmi beş milyon dünya. Bu noktalar, galaksinin sınırını belirten ince sisin içinde tek tek seçilebiliyorlardı. Merkeze doğru gitgide daha sıklaşmaktaydılar. Merkezdeki ışıltının etrafında dümdüz bir sarı halka varmış gibi gözüküyordu. Ancak Galaktograf ayarlanarak bu bölüm büyütüldüğünde halkanın beneklerden oluştuğu görülebiliyordu. Sonra ortadaki ışıltı bembeyaz kalıyor, üzerinde hiçbir işaret olmuyordu. Merkezdeki enerji fırtınaları arasında insanların yaşayabilecekleri gibi bir gezegen olamazdı tabii.

Sarının yoğun olmasına rağmen Seldon binde bir yıldızın bile çevresinde insanların yaşayabilecekleri bir gezegenin dönmediğini biliyordu. İnsanlığın gezegenleri değiştirme ve yaşanır hale getirme yeteneklerine rağmen durum böyleydi. Galaksideki bu yaşanamaz gezegenlerde yapılan hiçbir değişiklik orada yaşayan insanların rahatlıkla, uzay elbisesi olmadan dolaşabilecekleri yerler haline sokulmaları için yeterli olamıyordu.

Seldon bir düğmeye daha basınca sarı noktalar kayboldu. Ardından küçücük bir bölge mavi bir ışıkla aydınlandı: Trantor ve ona doğrudan doğruya bağlı olan dünyalar. Trantor merkeze mümkün olduğu kadar yakın ama onun öldürücü etkilerinden de uzaktaydı. Genellikle Trantor'un galaksinin merkezinde olduğu söylenirdi ama aslında doğru değildi. Galaktografa bakıldığında Trantor gezegeninin küçüklüğü insanı etkiliyordu. Koskoca galakside küçücük bir yerdi orası. Ancak buraya insanlığın gördüğü en yoğun zenginlik, kültür ve devlet otoritesi sıkıştırılmıştı.

Ve bu bile mahvolmaya mahkûmdu.

Sanki o üç yabancı Seldon'un kafasından geçenleri okumuş ya da yüzündeki kederli ifadeyi yorumlamışlardı.

Kabak yavaşça, "imparatorluk gerçekten mahvolacak mı?" diye sordu.

Profesör daha da hafif bir sesle cevap verdi. "Olabilir. Her şey olabilir." Ayağa kalkarak adamlara gülümsedi. Ama için için çığlıklar atıyordu. Mahvolacak! Mahvolacak!

2

Seldon büyük bölmede yan yana dizilmiş olan kayaklardan birine binerken içini çekti. Sadece birkaç yıl önce kitaplığın sonsuz gibi gözüken koridorlarında zevkle, hızlı hızlı yürür, kendi kendine, altmışını geçtim ama bunu hâlâ başarıyorum, derdi. Ama artık yetmişindeydi ve bacaklarındaki güç çabucak kesiliyordu. O yüzden kayağa binmek zorundaydı. Daha genç adamlar bile her zaman bu taşıtları kullanıyor ve böylece zahmetten kurtuluyorlardı. Ama Seldon bunu zorunlu olduğu için yapıyordu. Ve ikisi arasında büyük fark vardı.

Seldon gideceği yeri belirtmek için düğmelere bastıktan sonra bir kolu çekti. Kayak yerden sadece bir santim kadar yükseldikten sonra oldukça yavaş ama düzgün ve sessizce ilerledi. Seldon arkasına yaslanarak koridor duvarlarını, diğer kayakları ve arada sırada gördüğü yayaları seyretti.

Profesör birkaç kütüphanecinin yanından geçerken onları görünce yine de gülümsedi. İmparatorluktaki en eski loncadandılar. En saygı gören gelenekleri olan bir loncadan. Hepsi de yüzyıllar öncesinin daha uygun yöntemlerine sıkıca bağlıydılar. Belki de bin yıl öncesine daha uygun olan törelere. Bir entariyi anımsatan bol giysileri beyazımsı ve ipek gibiydi. Kapalı yakadan aşağıya doğru gitgide bollaşıyordu.

Trantor erkekler konusunda bütün dünyalar gibi, sakal bırakmakla iyice tıraş olmak arasında kararsızdı. Trantor'da ya da hiç olmazsa sektörlerin çoğunda yaşayan erkekler sinekkaydı tıraş oluyorlardı. Seldon bildi bileli bu böyleydi. Sadece Dahl'ların bıyıkları gibi bazı değişiklikler görülürdü. Seldon'un evlat edindiği Raych'ın da bıyığı vardı.

Ancak kütüphaneciler uzun yüzyıllar önce moda olan sakala sıkıca sarılmışlardı. Her kütüphanecinin bir kulağından diğerine uzanan ama dudağın üstünü açıkta bırakan, kısa, dikkatle düzeltilmiş bir sakalı vardı. Bu bile onların kim olduklarının anlaşılması için yeterliydi. Kütüphaneciler etrafını sardıklarında sakalı ve bıyığı olmayan Seldon biraz sıkılıyordu. Aslında kütüphanecilerin en belirgin özellikleri kepleriydi. Çünkü her zaman

giyerlerdi. (Profesör, belki uyurken bile, diye düşünüyordu.) Dört köşe başlık kadifemsi bir kumaştan yapılmıştı. Dört parçanın birleştiği yerdeyse bir düğme vardı. Kepler çeşitli renklerdeydi. Ve her rengin bir anlamı olduğu anlaşılıyordu. Kitaplık konusunda etraflıca bilgisi olan biri böyle bir kepe bakarak o kütüphanecinin hizmet süresini, uzman olduğu dalı, başarı derecesini vb. söyleyebilirdi. Bu sayede kitaplıkta bir hiyerarşi de kurulmuş oluyordu. Her kütüphaneci bir diğerinin kepine bakarak ona saygılı davranması gerekip gerekmediğini anlıyordu. Tabii bu saygının derecesini de. Ya da karşısındakine gösteriş yapabileceğini kavrıyordu.

Galaksi Kitaplığı, Trantor'daki en büyük binaydı. Belki de bütün galaksideki en büyük bina. Burası imparatorluk sarayından bile daha genişti. Bir zamanlar büyüklüğü ve görkemiyle övünüyor gibi ışıldayıp parıldamıştı. Ama sonra imparatorluğun kendisi gibi sönükleşmiş, eskimişti. Kitaplık gençliğinden kalma mücevherleriyle sarkık gerdanını ve kırışık cildini süslemeye çalışan yaşlı soylu bir kadına benziyordu.

Kayak, başkütüphanecinin bürosunun süslü kapısının önünde durunca Seldon taşıttan indi.

Las Zenow gülümseyerek profesörü selamladı. Tiz sesiyle "Hoşgeldin, dostum," dedi. Seldon bazen onun gençliğinde tenorlar için bestelenmiş şarkıları söyleyip söylemediğini düşün- yor ama sormaya cesaret edemiyordu. Başkütüphaneci her zaman çok vakarlı olduğu için bu soruyu terbiyesizce bulabilirdi.

Seldon da, "Selam," diye karşılık verdi. Zenov'un sakalı kırdı. Bembeyaz bir kep giyerdi. Profesör bunun ne olduğunu anlıyordu. Bu konuda bir açıklamaya gerek yoktu. Bu gösterişin tam tersiydi. Kepte hiçbir renk olmaması bunu giyen insanın en yüksek mevkide olduğunu açıklıyordu.

Zenow sanki gizli bir neşeyle ellerini ovuşturdu. "Hari, bir müjdem olduğu için seni çağırdım. Onu bulduk!"

"Las, ‘ondan' kastın..."

"Uygun bir dünya. Epeyce uzaklarda bir gezegen istiyordun. İşte o ideal dünyayı bulduğumuzu sanıyorum." Zenov'un gülümsemesi yayıldı. "Sen o işi kitaplığa bırak, Hari. Biz her isteneni buluruz."

"Bundan hiç kuşkum yok, Las. Bana o dünyayı anlat."

"Şey... Önce sana yerini göstereyim." Duvardaki bir pano yana kaydı ve odadaki ışıklar sönükleşti. Sonra üç boyutlu bir galaksi görüntüsü belirdi. Bu ağır ağır dönüyordu. Yine kırmızı çizgiler Anacreon Vilayetini belirtiyorlardı.

Seldon neredeyse o üç adamla ilgili olayın bunun bir provası olduğuna inanacaktı.

Sonra vilayetin en ucunda parlak mavi bir benek belirdi. Zenow, "İşte o," dedi. "İdeal bir dünya. Ele geçirilebilir. Bol suyu, iyi bir oksijen atmosferi ve tabii bitki örtüsü var. Denizlerde de canlı çok. Elini uzatıp alman için hazır bekliyor. Gezegen değiştirme ve toprağı uygun hale getirme yöntemlerine hiç gerek yok. Ya da gerekli birkaç değişiklik insanlar oraya yerleştikten sonra bile yapılabilir."

Matematikçi, "Orada kimse yaşamıyor değil mi, Las?" diye sordu.

"Kesinlikle. Hiç kimse yaşamıyor. Gezegende bir tek insan bile yok."

"Ama neden? Madem gezegen bu kadar uygun? Dünyayla ilgili bütün ayrıntıları bildiğine göre araştırıldığı belli. Neden oraya göçmenler yollanmamış?"

"Gezegen araştırılmış ama içlerinde mürettebat olmayan uzay gemileri tarafından. İnsanlar oraya yerleşmemişler... herhalde çok uzak olduğu için. Gezegenin etrafında döndüğü güneş, merkezdeki kara delikten çok uzak. İnsanların yaşadıkları dünyalardan çok daha uzak. Sanırım oraya yerleşmeyi düşünen kimseler için fazla uzak. Ama senin için öyle olduğunu sanmıyorum. Sen, ‘Ne kadar uzakta olursa o kadar iyi, 'dedin."

Seldon başını salladı. "Evet, öyle. Hâlâ öyle diyorum. Gezegenin bir adı var mı? Yoksa harflerle sayıların karışımından oluşan bir şey mi?"

"İster inan, ister inanma o dünyanın bir adı var. Araştırma gemilerini gönderenler oraya Terminus adını vermişler. Bu yolun sonu anlamına gelen çok eski bir sözcük. Gerçekten de öyle gibi."

Profesör, "Bu dünya Anacreon Vilayetinin sınırları içinde mi?" diye sordu.

Zenow, "Aslında değil," dedi. "Kırmızı çizgi ve kızıl gölgeleri incelersen Terminus'u belirten mavi noktanın onların çok az dışında olduğunu fark edersin. Aslında bu elli ışık yılı dışarıda. Terminus kimseye ait değil. İmparatorluğun malı bile sayılmaz."

"Öyleyse haklısın, Las. Bu gerçekten de aradığım o ideal dünyaya benziyor."

Zenow düşünceli bir tavırla mırıldandı. "Tabii sen ve yanındakiler Terminus'a yerleştikten sonra Anacreon Valisi gezegenin kendi yönetim sınırları içinde olduğunu iddia edebilir."

Seldon, "Bu mümkün," dedi. "Ama bu sorunu zamanı gelince çözeriz."

Zenow tekrar ellerini ovuşturdu. "Ne harika bir düşünce. Yepyeni bir dünyada dev bir projeye başlamak. Her yerden uzakta, hiçbir gezegenle ilişkisi olmayan bir dünyada. Böylece yıldan yıla, on yıldan on yıla insanların bütün bilgisini içeren dev bir ansiklopedi hazırlanabilir. Bu kitaplıktaki bilgilerin bir özeti. Daha genç olsaydım, senin gruba katılmak çok hoşuma giderdi."

Profesör kederle, "Sen benden neredeyse yirmi yaş küçüksün..." diye mırıldandı. Sonra daha da büyük bir kederle kendi kendine, hemen herkes benden çok genç, dedi.

Zenow başını salladı. "Ah, evet, yetmişinci doğum gününü geride bıraktığını duydum. Bunun zevkini çıkardığını ve uygun bir parti verildiğini umarım."

Seldon, "Ben doğum günlerimi kutlamam." diye konuştu.

"Ah, ama bir zamanlar kutluyormuşsun. Altmışıncı yıldönümünle ilgili o ünlü hikâyeyi hatırlıyorum."

Seldon bütün dünyanın o en büyük kaybına daha dün uğramış gibi müthiş bir acı duydu. "Lütfen ondan söz etme.

Zenow utandı. "Affedersin... Başka şeylerden söz edelim... Terminus tam istediğin gibi bir dünyaysa o zaman Ansiklopedi Projesiyle ilgili ilk çalışmalar iyice hızlanacak demektir. Bildiğin gibi kitaplık sana her konuda memnunlukla yardım edecek."

"Biliyorum, Las. Bu yüzden sana karşı sonsuz bir minnet duyuyorum. Gerçekten çalışmalarımızı sürdüreceğiz." Ayağa kalktı. On yıl önceki doğum günü eğlencesinden söz edilmesinin verdiği o şiddetli üzüntüden sonra henüz gülümseyecek halde değildi. "Onun için gidip çalışmalarıma devam etmeliyim."

Seldon oradan ayrılırken yalan söylediği için vicdan azabı duydu. Las Zenow matematikçinin gerçek maksadını hiç bilmiyordu.

3

Hari Seldon, Galaksi Kitaplığındaki kişisel bürosunda çevresine bakındı. Burada da, kitaplığın diğer taraflarında olduğu gibi, açıklanamayan bir eskilik vardı. Bir tür aşınmışlık. Bir yerde çok fazla kalmış şeylere özgü o hava. Ama Seldon kitaplığın orada, aynı yerde daha yüzyıllarca kalacağını biliyordu. Düzgün hiçimde onarılırsa binlerce yıl daha orada kalabilirdi.

Profesör, buraya nasıl geldim, diye düşünerek geçmişi tekrar tekrar kafasından geçirdi. Yaşamındaki gelişmeleri teker teker inceledi. Herhalde bu da yaşlanmanın neden olduğu bir şeydi. Geçmişte çok şey vardı. Gelecekteyse pek az. O yüzden insanın kafası ileride heyula gibi dikilen gölgeye bakmak istemiyor, geçmişteki güvenli günleri düşünmeyi tercih ediyordu.

Ama Seldon yine de farklıydı. Psiko-tarih otuz yıldan daha da uzun bir sürede hemen hemen dümdüz sayılacak bir çizgi üzerinde ilerlemişti. İlerleme sürünürcesine, çok ağır olmuş, ama yine de ilerlemişti. Sonra, altı yıl önce birdenbire dik açılı bir sapma yapmıştı. Sapma hiç beklenmedik bir olaydı.

Seldon bunun nasıl olduğunu kesinlikle biliyordu. Olayların bir araya gelerek bunu nasıl mümkün kıldıklarını.

Tabii her şeye Seldon'un torunu Wanda neden olmuştu. Hari gözlerini yumarak altı yıl önce olanları hatırlamak için koltuğunda arkasına yaslandı.

On iki yaşındaki Wanda çok üzgündü. Annesi Manella, Bellis adını verdikleri küçük bir kız dünyaya getirmişti. Ve genç kadın bir süre bütün dikkatini bebeğe vermişti.

Wanda'nın babası Raych ise doğduğu sektör olan Dahl'la ilgili kitabını tamamlamıştı. Kitabın başarılı olması, Raych'a biraz ün kazandırmıştı. Onu zaman zaman bu konuda konuşmalar yapması için çağırıyorlar, o da bu davetleri heyecanla kabul ediyordu. Çünkü çalıştığı konu Raych'ı çok ilgilendiriyordu. Hari'ye gülerek söylediği gibi, "Dahl'dan söz ederken Dahl'lı aksanımı gizlemek zorunda kalmıyorum. Hatta herkes benden bunu bekliyor."

Ama bu yüzden evden uzun sürelerle ayrılıyor, evdeyken de bebekle ilgileniyordu.

Dors'a gelince... O yoktu artık. Hari Seldon'da açılan yara hiçbir zaman kapanmıyor, profesörün acısı asla geçmiyordu. Dors'u kaybetmesine neden olan olaylar Wanda'nın rüyasıyla başlamıştı. Küçük kızın o felaketle hiçbir ilgisi yoktu. Seldon çok iyi biliyordu bunu. Ama yine de Wanda'ya yaklaşmak istemiyordu. Bu yüzden yeni bir bebeğin dünyaya gelmesinin neden olduğu o üzüntü sırasında Wanda'ya yardım etmedi.

Wanda ise üzgün üzgün, her zaman onu görmekten memnun olan kişinin yanına gidiyordu. Her zaman güvenebileceği o tek insana. Yugo Amaryl'e. Psiko-tarihin geliştirilmesinde Hari Seldon'dan sonra en büyük başarıyı gösteren matematikçi. Bu bilime olan bağlılığı konusundaysa herkesten öndeydi. Hari'nin Dors ve Raych'ı vardı. Ama psiko-tarih, Yugo'nun bütün yaşamıydı. Karısı yoktu, çocuğu da. Ama Wanda'nın her yanına gelişinde kendini belli belirsiz kayba uğramış gibi hissediyordu. Bunun verdiği acıyı ancak çocuğa sevgi göstererek giderebiliyordu. Yugo aslında kıza ufak tefek ama olgun bir insanmış gibi davranıyordu. Zaten Wanda da bundan hoşlanıyordu.

Küçük kız altı yıl önce bir gün yine Yugo'nun bürosuna girdi. Amaryl başını kaldırarak yeniden oluşturulmuş gözleriyle dikkatli dikkatli kıza baktı. Sonra her zamanki gibi onun kim olduğunu ancak bir iki dakika sonra anlayabildi.

Sonra, "Ah, sevgili arkadaşım Wanda gelmiş," dedi. "Ama neden bu kadar üzgünsün? Senin gibi genç ve çekici bir kadın hiçbir zaman üzülmemelidir."

Alt dudağı titreyen Wanda, "Beni kimse sevmiyor..." diye açıkladı.

"Ah, yapma! Bu doğru değil."

"Onlar sadece yeni bebeği seviyorlar. Artık benimle ilgilenmiyorlar bile."

"Ben seni seviyorum, Wanda."

"O halde beni seven bir tek sen varsın, Yugo Amca." Wanda artık eskisi gibi Amaryl'in dizlerine oturamıyordu. Ama başını onun omzuna dayayarak ağlamaya başladı.

Bunun üzerine Yugo ani bir canlılıkla, "Güzel bir şey görmek ister misin, Wanda?" diye sordu.

Kız burnunu çekti. "Ne?"

Amaryl'in bildiği bir tek şey vardı. "Sen hiç Asal Radyant'ı gördün mü?"

"Hayır. Nedir?"

"Bu, büyükbabanla işimizi yapmak için kullandığımız bir şey." Amaryl masasındaki siyah küpü işaret etti. Wanda kederli kederli ona bakarak. "Hiç güzel değil." dedi.

Matematikçi başını salladı. "Şimdi öyle. Ama çalıştırdığım zaman seyret." Amaryl söylediğini yaptı. Karanlık odaya ışık benekcikleri ve değişik renkte kıvılcımlar doluşmuştu. "Gördün mü? Şimdi bunu büyütebiliriz. O zaman şekiller de bir matematik denklemine dönüşür."

Gerçekten de öyle oldu. Denklem sanki onlara doğru hızla geliyordu. Şimdi havada çeşitli işaretler vardı. Harfler, sayılar, oklar ve Wanda'nın o zamana kadar görmediği şekiller.

Amaryl, "Güzel değil mi?" diye sordu.

Wanda, "Evet, öyle," dedi. Dikkatle, olası gelecekleri gösteren, bilmediği denklemlere bakıyordu. "Ama şu kısmı beğenmedim. Bence yanlış." Solundaki renkli bir denklemi işaret ediyordu.

Amaryl kaşlarını çattı. "Yanlış mı? Neden yanlış olduğunu söyledin?"

"Çünkü... güzel değil. Ben olsam başka biçimde yapardım "

Amaryl hafifçe öksürdü. "Eh, düzeltmeye çalışırım." Kızın kastettiği denkleme daha da yaklaşarak her zamanki gibi dikkatle baktı.

Wanda, "Bana güzel ışıklarını gösterdiğin için çok teşekkür ederim, Yugo Amca," dedi. "Belki ileride bir gün onların ne anlama geldiklerini anlarım."

Matematikçi, "Bir şey değil," diye mırıldandı. "Kendini daha iyi hissettiğini umarım."

"Eh, biraz. Sağol." Wanda hafifçe güldü ve odadan çıktı.

Amaryl orada duruyordu, biraz kırılmıştı. Asal Radyant'ın oluşturduğu denklemlerin eleştirilmesi hoşuna gitmemişti. Bunu hiçbir şey bilmeyen on iki yaşında bir kız yapmış olsa bile.

Ve orada dururken psiko-tarih ihtilalinin başlamış olduğunun farkında bile değildi.

4

Amaryl o gün öğleden sonra Hari Seldon'un Streeling Üniversitesindeki bürosuna gitti. Bu olağanüstü bir şey sayılırdı. Çünkü Amaryl kendi odasından hemen hemen hiç çıkmazdı. Hatta koridorun biraz aşağısında odası olan bir meslektaşıyla konuşmak için bile.

Amaryl, "Hari," dedi. Kaşlarını çatmıştı ve yüzünde şaşkın bir ifade vardı. "Çok garip bir şey oldu. Çok garip bir şey."

Seldon, Amaryl'e çok derin bir hüzünle baktı. Yugo henüz elli üçündeydi ama daha yaşlı duruyordu. Omuzları çökmüş, yıpranmıştı. Sanki vücudu saydamlaşmış gibiydi. Sonunda zorunlu kaldığı için doktorlara muayene olmuş uzmanlar da ona bir süre için işini bırakarak dinlenmesini söylemişlerdi. Hatta bazıları çalışmayı tümüyle kesmesini önermişler ve, "Sadece bu yolla sağlığınız düzelebilir." demişlerdi. "Yoksa..."

Seldon başını sallamıştı. "Onu işinden ayırırsanız daha da çabuk ölür. Hem de daha mutsuz olarak. Bu konuda bir seçeneğimiz yok."

Profesör birdenbire bu düşüncelere dalmış olduğu için Amaryl'in sözlerini duymadığını anladı. "Affedersin, Yugo. Yine dalgınlığım üstümde. Başından başla."

Amaryl, "Sana bugün çok acayip bir şey olduğunu söylüyordum," dedi. "Çok garip bir şey bu."

"Nedir, Yugo?"

"Wanda'yla ilgili. Beni görmeye geldi. Çok üzgün ve dertliydi." '

"Neden?"

"Buna yeni bebeğin neden olduğu anlaşılıyor..."

"Ah, Evet." Hari'nin sesinde belirgin bir suçluluk vardı.

"Wanda böyle söyledikten sonra başını omzuma dayayarak ağladı. Aslında ben de biraz biraz ağladım, Hari. Sonra Wanda'yı neşelendirmek için ona Asal Radyant'ı göstermeyi düşündüm." Amaryl durakladı. Sanki ondan sonra söyleyeceği sözleri dikkatle seçmeye çalışıyordu.

"Devam et, Yugo? Ne oldu?"

"Şey... Wanda bütün ışıklara bakarken ben de bir bölümü büyülttüm. Aslında 42R254'ü. Onu biliyor musun?"

Profesör gülümsedi. "Hayır, Yugo. Ben senin gibi denklemleri tümüyle ezberlemedim."

Amaryl ciddi ciddi, "Eh," dedi. "Ezberlemen gerekir. Bunu yapmazsan nasıl iyi bir... Ama neyse. Sana şunu söylemeye çalışıyorum: Wanda denklemin bir bölümünü işaret ederek onun doğru olmadığını söyledi. ‘Bu güzel değil,' dedi."

"Ne olur söylerse? Hepimizin hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler vardır."

"Evet, tabii. Ama ben bu olayı düşünüp bir süre denklemin o bölümünü inceledim. Hari, denklemin doğru olmayan bir yanı vardı. Programlama kesin değildi. Wanda'nın işaret ettiği o bölüm, o belirgin bölüm iyi değildi. Ve gerçekten de güzel sayılmazdı."

Seldon biraz zorlukla doğruldu. Kaşlarını çatmıştı. "Şu işi iyice anlamaya çalışayım, Yugo. Wanda gelişigüzel bir şeyi işaret etti ve onun doğru olmadığını söyledi. Sonra da haklı çıktı, öyle mi?"

"Evet. Ama aklına estiği gibi davranmıyordu. O bölümü özellikle seçmişti."

"Ama, imkânsız!"

"Fakat oldu bu. Ben oradaydım."

"Ben olmadığını söylemiyorum. Sadece bunun tuhaf bir rastlantı olduğunu kastediyorum."

"Öyle mi dersin? Sen psiko-tarih konusunda çok bilgilisin. Şimdi... yeni bir dizi denkleme bakar ve bana hemen bunun bir bölümünün yanlış olduğunu söyleyebilir misin?"

Seldon, "Pekâlâ, Yugo," dedi. "Nasıl oldu da denklemin o belirli bölümünü büyülttün? Büyültmek için niçin o belirli yeri seçtin?"

Amaryl omzunu silkti. "Su bir rastlantıydı. İstersen şöyle diyebiliriz: sadece düğmeleri çevirdim."

Seldon, "Bu rastlantı olamaz," diye mırıldandı. Birkaç dakika derin derin düşündü. Sonra da Wanda'nın başlattığı psiko-tarih ihtilalini belirginleştiren o soruyu sordu. "Yugo, daha önce o denklemlerin yanlış olabileceklerini düşünmüş müydün? Bu konuda bazı kuşkuların var mıydı?"

Amaryl tulumunun belindeki kuşakla oynamaya başladı. Sıkılmış gibiydi. "Evet, vardı sanıyorum. Anlayacağın..."

"Sanıyor musun?"

"Olduğunu biliyorum. O yeni bir bölümün denklemlerini hazırlarken bir an parmaklarım sanki programlama mekanizmasına yapıştı. O sırada denklemler bana doğru gibi gözükmüştü ama için için endişelenip durdum sanırım. Denklemin bana yanlış gözüktüğünü düşündüğümü hatırlıyorum. Gelgelelim yapılacak başka işlerim vardı. O yüzden üzerinde durmadım. Fakat yanda tam tamına beni endişelendiren bölümü işaret edince, her şeyi kontrola karar verdim. Yoksa bunun çocukça bir laf olduğuna karar verecek ve üzerinde durmayacaktım."

"Ve sen Wanda'ya göstermek için denklemlerin tam o bölümünü seçtin. Sanki bu bilinçaltını zorlayıp duruyordu."

Amaryl omzunu silkti. "Kim bilir?"

"Ondan hemen önce birbirinize iyice sokulmuştunuz. Ağlıyordunuz."

Amaryl tekrar omzunu silkti. Daha da utanmış gibiydi.

Seldon, "Ben ne olduğunu bildiğimi sanıyorum, Wanda kafandan geçenleri okudu."

Amaryl sanki bir şey onu ısırmış gibi irkildi. "Bu olanaksız!"

Profesör ağır ağır, "Vaktiyle birini tanımıştım..." diye mırıldandı. "Onun da bu tür olağanüstü bir kafa gücü vardı." Sonra kederle Eto Demerzel'i düşündü. Ya da gizli adıyla Daneel'i. "Ancak o... insanüstü biriydi diyebiliriz. Kafaların içini okur, başkalarının düşüncelerini sezer ve insanları çeşitli şekillerde davranmaları için ikna ederdi. Bu bir kafa yeteneğiydi. Şimdi... Wanda'da bu tür bir yetenek olabilir."

Amaryl inatla, "Buna inanamam," dedi.

Seldon, "Ben inanabilirim," diye cevap verdi. "Ama böylesi bir konuda ne yapacağımı bilmiyorum." Psiko-tarih araştırmalarında başlayan ihtilalin gürültüsünü belirsizce duydu.

5

Raych biraz da endişeyle, "Baba," dedi. "Yorgun gibisin." Hari Seldon, "Herhalde," diye cevap verdi. "Çünkü kendimi yorgun hissediyorum. Peki sen nasılsın?"

Raych artık kırk dördündeydi. Saçlarında kırlar belirmişti ama bıyığı hâlâ koyu renk ve gürdü. Tam Dahi tarzıydı. Seldon oğlunun bıyığını boyayıp boyamadığını düşündü. Ama bunu sormak hiç de doğru olmazdı.

Seldon, "Konferanslara bir süre için ara verdin mi?" diye sordu.

"Bir süre için. Ama fazla uzun sürmeyecek. Eve döndüğüm için çok mutluyum. Bebeği, Manella'yı ve Wanda'yı gördüğüm için. Ve seni, baba."

"Sağol. Ama sana bir haberim var, Raych. Artık konferans vermek yok. Sana burada ihtiyacım var."

Raych'ın kaşları çatıldı. "Ne için?" Seldon onu iki kez zor görevlerle yollamıştı. Ama bu Joranum tehlikesi olduğu günlerdeydi. Raych'ın bildiği kadarıyla dünya çok sakindi artık. Özellikle cunta devrildiği ve tahta uçuk yüzlü bir imparator oturtulduğu için.

Seldon, "Bu Wanda'yla ilgili," diye açıkladı.

"Wanda'yla mı ilgili? Nesi var?"

"Hiçbir şeyi yok. Ama Wanda için tam bir ‘Genom' çıkarmalıyız. Sen ve Manella için de. Daha sonra yeni bebek içinde tabii."

""Bellis için de mi? Ne oluyor, baba?"

Profesör kararsızca durakladı. "Raych, annenle benim her zaman senin çok sevilen bir yanın olduğunu düşündüğümüzü biliyorsun. Sevgi ve güven uyandıran bir yanın olduğunu."

"Öyle düşündüğünüzü biliyorum. Benden zor bir iş yapmamı isteyeceğin zaman hep bundan söz ederdin. Ama seninle dürüst konuşacağım. Ben bunu hiçbir zaman fark etmedim."

"Hayır. Benim sevgimi kazandın... Dors'unkini de." Kadın ortadan kalkalı dört yıl olmuştu ama Seldon hâlâ bu adı zorlukla söyleyebiliyordu. "Wye

Valisi Rashelle'i de etkilemiştin. Jo-Jo Joranum'u da. Manella'yı elde ettin. Bütün bunları nasıl açıklarsın?"

Raych, "Çok zeki ve sevimliyim ben," diyerek güldü.

"Hiç onların... bizim... kafamızla bağlantı kurduğun aklına geldi mi?"

"Hayır, böyle bir şey hiç aklıma gelmedi. Şimdi düşünüyorum da... bence bu gülünç bir şey."

"Peki, sana Wanda'nın bir kriz anında Yugo'nun kafasından geçenleri okuduğunu söylersem, ne yaparsın?"

"Rastlantı, derim. Ya da hayal."

"Raych, vaktiyle birini tanıdım. İnsanların kafasını kolaylıkla etkilerdi. Sen ve ben ne kadar kolaylıkla konuşuyorsak, o da bu işi öyle rahatlıkla başarırdı."

"Kimdi?"

"Sana ondan söz edemeyeceğim. Ama bana inanmalısın."

Raych kuşkuyla, "Şey..." diye mırıldandı.

"Galaksi Kitaplığına gidip bu konuyu araştırınca tuhaf bir hikâyeyle karşılaştım. Yirmi bin yıllık bir hikâye bu. Yani hiper-uzay yolculuğunun o sisli kaynaklarına bağlı. Hikâye küçük bir kızla ilgili. Wanda yaşlarındaymış. Nemesis adlı bir güneşin etrafında dönen bir dünyanın her tarafıyla iletişim kurabiliyormuş."

"Bu bir peri masalı tabii."

"Tabii. Ama tam anlamıyla değil. Yine de Wanda'yla aradaki benzerlik şaşılacak gibi."

Raych, "Ne yapmayı düşünüyorsun, baba?" diye sordu.

"Pek emin değilim, Raych. Genom'u görmem ve Wanda'ya benzeyen başka kimseleri bulmam gerekiyor. Bana sık sık olmasa da kafa güçleri olan böyle çocuklar doğuyormuş gibi geliyor. Ancak genellikle bu yetenek çocukların başlarını derde sokuyor. Onlar da böylelikle bu güçlerini gizlemeyi öğreniyorlar. Büyüyüp olgunlaşırlarken yeteneklerini kafalarının derinliklerine gömüyorlar. Bu kendilerini korumak için yaptıkları bilinçsizce bir şey. imparatorlukta ve hatta Trantor'da yaşayan kırk milyon insanın arasında öyleleri olmalı. Wanda gibileri. İstediğim genom'u bulabilirsem böylesi yetenekleri olduğunu sandığım kimseleri deneyebilirim."

"Onları bulduğunu düşünelim, baba. Bu insanları ne yapacaksın?"

"Bana, psiko-tarihin bundan sonraki gelişmeleri için onlara ihtiyacım olacakmış gibi geliyor."

Raych, "Wanda gücünü ilk anladığın kişi," dedi. "Sen onu bir psiko-tarihçi olarak yetiştirmek mi niyetindesin?"

"Belki,"

"Yugo gibi mi? Hayır, baba, işte bu olmaz!"

"Neden ‘olmaz'?"

"Çünkü ben onun normal bir kız gibi büyümesini istiyorum. Normal bir kadın halini almasını. Wanda'yı Asal Radyant'ın önüne oturtman hiç hoşuma gitmez. Onu psiko-tarih matematiğinin canlı bir anıtı haline getirmen!"

Seldon, "Buna gerek kalmayabilir," dedi. "Ama onun genom'unu aldırmalıyız. Bildiğin gibi binlerce yıldan beri her insanın adeta dosyalanmış bir genom'u olduğuna inanılıyor. Bu çok pahalı bir işlem olduğu için standart hale getirilemedi. Ama kimsenin bunun yararlı bir şey olduğundan kuşkusu yok. Herhalde sen de bunun yararlı olabileceğini anlıyorsun. Hiç olmazsa Wanda'nın ne tür fizyolojik rahatsızlıklara karşı eğilimi olduğunu anlarız. Yugo'nun genom'u olsaydı o şimdi ölümün eşiğine kadar gelmezdi. Bundan eminim. Hiç olmazsa bu kadarını yapabiliriz değil mi?"

"Evet, belki, baba. Ama daha fazla ileri gitmemelisin. Manella'nın bu konuda benden daha da kesin bir tavır alacağına iddiaya girerim."

Seldon, "Pekâlâ," dedi. "Ama unutma, artık konferans turlarına çıkmak yok. Sana burada ihtiyacım var."

Raych, "Bakalım," diye mırıldanarak profesörün yanından ayrıldı.

Seldon hâlâ orada oturuyordu. Çok kararsızdı. Eto Demerzel ne yapılması gerektiğini bilirdi. Profesörün tanıdığı, insanların kafalarını etkileyebilen tek kişi oydu. İnsan konusu dışında çeşitli bilgileri olan Dors da ne yapılması gerektiğine karar verebilirdi.

Ama Seldon'a gelince... O yeni psiko-tarihi belli belirsiz görebiliyordu ama hepsi o kadar.

6

Wanda'nın tam bir genom'unu elde etmek kolay değildi. Bir kere genom konusunda uzman olan biyofizikçi sayısı azdı ve her zaman işleri başlarından aşkındı.

Seldon'un biyofizikçilerin ilgisini çekmek için isteklerini açık açık anlatmasıysa imkânsızdı. Seldon, Wanda'nın kafa gücüne karşı duyduğu ilginin gerçek nedeninin bütün galakside gizlenmesi gerektiğine inanıyordu.

Sanki bu kadar dert yetişmiyormuş gibi bir de bu işlem çok pahalıydı.

Seldon başını salladı ve o sırada konuştuğu biyofizikçi Mian Endelecki'ye, "Bu işlem neden bu kadar pahalı, Dr. Endelecki?" diye sordu. "Ben bu konuda uzman değilim. Ama anladığım kadarıyla bu işlem tamamiyle, bilgisayarlar yardımıyla yapılıyor. Genom deriden biraz kazıyarak hücre alındıktan sonra, birkaç gün içinde oluşturuluyor ve tahlil ediliyor."

"Bu doğru. Ancak deoksribonükleikasit molekülü milyarlarca nükleotide doğru uzanır. Her pirimindin ve asit ürik cevheri yerini almıştır. Ama bu işlemin en önemsiz yanıdır. En önemsiz yanı, Profesör Seldon. Ondan sonra her birini inceler ve bazı standartlarla kıyaslarsınız.

"Şimdi düşünün... Tam genomların bizde kayıtları var. Ama hepsi de çok sayıdaki genom'un ancak pek küçük bir bölümünü oluşturuyorlar. O yüzden de onların gerçekten standart sayılıp sayılamayacaklarını bilemiyoruz."

Seldon, "Neden o kadar az?" diye sordu.

"Bunun birkaç nedeni var. Bir kere masraf sorunu. Pek az kişi bu işlem için kredi sarf etmeye razı. Ancak tabii genomlarında bir bozukluk olduğunu düşünmeleri için güçlü nedenler ortaya çıktığı zaman tutumları değişiyor. Güçlü bir neden yoksa, kötü bir şeyler bulunacağından korktukları için analiz yapılmasını istemiyorlar. Şimdi... siz torununuza genom yapılmasını istediğinizden emin misiniz?"

"Evet, eminim. Bu son derecede önemli."

"Neden? Torununuzda metabolizmayla ilgili bir anomali mi görülüyor?"

"Hayır, öyle bir şey yok. Aslında tam tersi. Anomali sözcüğünün karşıtının ne olduğunu bilseydim onu kullanırdım. Ben onun olağanüstü biri olduğunu düşünüyorum. Ve böyle olağanüstü bir çocuk olmasının nedenlerini öğrenmek istiyorum."

"Hangi bakımlardan olağanüstü?"

"Kafa bakımından. Ama ayrıntılara girmek benim için imkânsız. Çünkü durumu iyice kavrayamıyorum. Belki genom'dan sonra anlayabilirim."

"Torununuz kaç yaşında?"

"On iki. Yakında on üçüne basacak."

"Bu durumda anne ve babasından izin almamız gerekir."

Seldon öksürdü. "Bu biraz zor olabilir. Ben onun büyükbabasıyım. Benim izin vermem yeterli olmaz mı?"

"Benim için tabii ki yeterli olur. Ama bildiğiniz gibi biz yasalardan söz ediyoruz. Çalışma lisansımı kaybetmek istemem."

Seldon tekrar Raych'a yanaşmak zorunda kaldı. Ama bu konuda da zorlukla karşılaştı yine. Raych tekrar karısı Manella'yla Wanda'nın normal bir çocuk gibi normal bir yaşam sürmesini istediklerini söyledi. Kızın genom'u onun anormal olduğunu gösterirse ne olacaktı? Onu alıp götürecek ve laboratuvar üzerinde deney yapılan bir hayvan gibi orasını burasını mı araştıracaklardı? Psiko-tarihe fanatikçe bağlanan Hari, Wanda'yı eğlenceli hiçbir yanı olmayan sadece çalışılarak geçirilen bir yaşama mı mahkûm edecekti? Onun kendisi gibi gençlerle bütün ilişkilerinin kesilmesine mi neden olacaktı? Ama Seldon ısrar etti.

"Bana güven, Raych. Wanda'ya zarar verecek hiçbir şey yapmam. Asla. Ama bu işin yapılması gerekiyor. Wanda'nın genom'unu öğrenmem şart. Kuşkulandığım gibiyse o zaman psiko-tarihin yolunu ve hatta bütün galaksinin geleceğini değiştirmek üzere olduğumuz da anlaşılır."

Böylece Profesör, Raych'ı ikna etti. Manella'nın iznini almayı da başardı. Ve üç büyük, hep birlikte Wanda'yı Dr. Endelecki'nin bürosuna götürdüler.

Mian Endelecki onları kapıda karşıladı. Parlak saçları bembeyaz olsa da yüzü gençti. İçeriye merakla giren kızı inceledi. Wanda endişelenmiş ya da korkmuş gibi görünmüyordu. Dr. Endelecki ondan sonra Wanda'yla birlikte gelen üç olgun insana döndü. "Anne, baba ve büyükbaba," diye gülümsedi. "Yanılmıyorum ya?"

Seldon cevap verdi. "Hayır, yanılmıyorsunuz."

Raych'ın ürkek bir hali vardı. Manella'nın yüzü biraz şişmiş, gözleri de kızarmıştı. Yorgun gibiydi.

Doktor, "Wanda," diye başladı. "Adın bu değil mi?"

Wanda o berrak sesiyle, "Evet, efendim," dedi.

"Sana ne yapacağımı açık açık anlatacağım. Herhalde her işini sağ elinle yapıyorsun."

"Evet, efendim."

"Pekâlâ. Sol kolunun yukarısında küçük bir yere bir anestetik sıkacağım. Sanki oraya serin bir rüzgâr çarpmış gibi hissedeceksin. Sonra hafifçe kazıyarak cildinden bir örnek alacağım. Küçücük bir örnek. Canın yanmayacak, kan da akmayacak. Sonradan izi bile kalmayacak. İşim sona erdiğinde o noktaya bu kez dezenfekte ilacı sıkacağım. Bütün bunlar birkaç dakika içerisinde olup bitecek. Sence uygun mu?"

Wanda, "Tabii," diyerek kolunu uzattı.

İşlem sona erdiği zaman Dr. Endelecki, "Kazıyarak aldığımı cilt parçacığını mikroskobun altına koyacağım," diye açıkladı. "Uygun bir hücre seçecek ve bilgisayarlı gen analizcimi çalıştıracağım. Her nükleotidi işaretleyeceğim. Ama onlardan milyarlarca var. Bu iş bir günün önemli bir bölümünü alacak. Tabii her şey otomatik olarak yapılacak. Onun için burada oturup her şeyi seyretmeyeceğim. Senin de aynı şeyi yapmana hiç gerek yok.

"Genom hazır olduktan sonra analiz etmek daha da uzun sürecek. Tam bir analiz istiyorsanız bu bir iki hafta alabilir. İşte işlem bu yüzden o kadar pahalı. Çalışma uzun ve zordur. Her şey hazır olduğunda sizi ararım." Sanki, artık aileyle ilgilenmiyor- muş gibi döndü ve önündeki masaya dizilmiş olan ışıltılı araç ve gereçlerin üzerine eğildi.

Seldon, "Olağanüstü bir şey bulursanız hemen benimle bağlantı kurar mısınız?" dedi. "Daha ilk saatte bir şey bulursanız analizin tamamlanmasını beklemeyin demek istiyorum."

"İlk saatte bir şey bulma olasılığı çok zayıf. Ama size söz veriyorum, Profesör Seldon. Gerekirse sizi hemen arayacağım."

Manella kızının kolunu kaparcasına tutarak zaferle dışarı çıkardı. Raych ayaklarını sürüyerek onu izlemişti.

Seldon bir an orada durarak, "Bu olay sandığınızdan daha önemli, Dr. Endelecki," dedi.

Kadın başını sallarken, "Sebep ne olursa olsun, ben elimden geleni yapacağım, profesör." dedi.

Seldon odadan çıkarken dudaklarını sıkıca birbirine bastırmıştı. Acaba neden genom'un beş dakikada hazırlanacağını ve yine beş dakikalık bir analizin bana istediğim cevabı sağlayacağını düşündüm? Şimdi haftalarca beklemek zorunda kalacağım. Ne bulunacağınıysa bilmiyorum. Dişlerini sıktı. Beyninin yeni ürünü olan İkinci Vakfı acaba kurulabilecek miydi? Yoksa bu hiçbir zaman erişemeyeceği bir hayal olarak mı kalacaktı?

7

Hari Seldon sinirli sinirli gülümseyerek, Dr. Endelecki'nin odasına girdi. "Birkaç hafta demiştiniz, doktor. Artık bir ayı geçti."

Dr. Endelecki başını salladı. "Çok üzgünüm, profesör ama her şeyin tam olmasını istediniz. Ben de öyle yapmaya çalıştım."

"E?" Seldon'un yüzündeki endişeli ifade kaybolmamıştı. "Ne buldunuz?"

"Yüz kadar kusurlu gen."

"Ne, kusurlu gen mi? Ciddi misiniz, doktor?"

"Çok ciddiyim. Neden olmasın? En aşağı yüz kusurlu gen olmayan hiçbir genom yoktur. Genellikle bu sayı daha da yüksek olur. Bildiğiniz gibi bu sanıldığı kadar kötü bir şey de değildir."

"Hayır, bilmiyordum. Uzman sizsiniz, doktor, ben değil."

Dr. Endelecki koltuğunda kımıldanarak içini çekti. "Sizin genetik konusunda hiç bilginiz yok sanırım, profesör, öyle değil mi?"

"Evet, yok. Bir insan her şeyi bilemez."

"Çok haklısınız. Ben de sizin şu... adı neydi? Psiko-tarih konusunda hiçbir şey bilmiyorum." Dr. Endelecki omzunu silkti ve konuşmasını sürdürdü. "Bu konuyu anlatmak isteseydiniz işe ta başından başlardınız. Ve herhalde ben de konuyu yine de kavrayamazdım. Şimdi... genetiğe gelince..."

"Evet?"

"Kusurlu bir genin genellikle hiçbir önemi yoktur. Tabii bazı kusurlu ama çok çok önemli genler korkunç aksaklıklara da yol açarlar. Ama onlara pek ender rastlanır. Kusurlu genlerin çoğu sadece tam bir dakiklikle çalışmazlar. Tıpkı dengesi biraz bozulmuş tekerleklere benzerler. Bir tekerlek yuvarlanır, biraz sarsılır ama yine de görevini yapar"

"Wanda da öyleleri mi var?"

"Evet. Hemen hemen. Sonuçta bütün genler kusursuz olsaydı hepimiz neredeyse birbirimize benzerdik. Aynı biçimde davranırdık. İnsanları farklı kılan genler arasındaki ayrılıklardır."

"Ama biz yaşlanırken durum daha kötüleşmez mi?"

"Evet. Biz yaşlanırken hepimizin durumu kötüleşir. İçeriye girdiğiniz zaman topalladığınızı fark ettim. Neden?"

Seldon, "Hafif bir siyatik," diye mırıldandı.

"Bu bütün yaşamınız boyunca var mıydı?"

"Ne münasebet!"

"Eh, bazı genleriniz zamanla kötüleştiği için topallıyorsunuz."

"Peki zamanla Wanda'ya ne olacak?"

"Bilmiyorum. Ben gelecek konusunda kehanette bulunamam, profesör. Bunun sizin uzmanlık alanınıza girdiğini sanıyorum. Ancak bir tahminde bulunmamı isterseniz, Wanda'ya öyle olağanüstü bir şey olmayacak. Hiç olmazsa genetik bakımından. Tabii o da bizler gibi yaşlanacak."

Seldon, "Bundan emin misiniz?" diye sordu.

"Sözüme inanmanız gerekiyor. Wanda'nın genom'unu öğrenmek istediniz. Belki de bilinmemesi daha doğru olacak şeyleri öğrenme tehlikesiniyse göze aldınız. Ama size şunu söyleyeceğim: Bence torununuzun başına öyle korkunç bir şey gelmeyecek."

"Şu kusurlu genler... onları düzeltmemiz gerekir mi? Bu yapılabilir mi?"

"Hayır. Bir kere bu çok pahalı olur. İkincisi o genlerin düzelmiş biçimde kalmaları sağlanamaz. Ne de olsa insanlar bu işlemin aleyhindeler."

"Ama neden?"

"Çünkü onlar genel olarak bilimin aleyhindeler. Bunu sizin de bilmeniz gerekir, profesör. Korkarım mistisizm iyice güçlenmeye başladı. Özellikle Cleon'un ölümünden beri. İnsanlar genlerin bilimsel yöntemlerle düzeltilebileceklerine inanmıyorlar. Hastalıkları birilerinin ellerini vücutlarının üzerine koyarak geçirmesini bekliyorlar. Ya da buna benzer saçmalıklarla. Açıkçası işimi sürdürmek benim için son derecede zor artık. Bir fon da oluşturmuyorlar."

Seldon başını salladı. "Aslında durumu çok iyi anlıyorum. Psiko-tarih bunu açıklıyor ama doğrusu durumun bu kadar çabuk kötüleşeceğini sanmıyordum. Etrafımdaki sorunları göremeyecek kadar kendi işime dalmıştım." İçini çekti. "Otuz yıldan uzun bir süre boyunca Galaksi İmparatorluğunun ağır ağır parçalanmasını seyrettim. Şimdi imparatorluk daha da büyük bir hızla çöküyor. Bunu zamanında nasıl durduracağımızı da bilmiyorum"

"Deniyor musunuz?" Profesörün sözleri Dr. Endelecki'yi eğlendirmişe benziyordu.

"Evet, deniyorum."

"Şansınız açık olsun... Şu siyatiğinize gelince... Biliyor musunuz, bu elli yıl önce geçirilebilirdi. Ama artık olanaksız."

"Neden?"

"Bu hastalığı iyileştirmek için kullanılan aletler ortadan kalktı. O aletleri çalıştırabilecek kimseler ise artık başka konular üzerinde çalışıyorlar. Tıp geriliyor."

Seldon düşünceli bir tavırla mırıldandı. "Her şey gibi... Evet. Şimdi tekrar Wanda'ya dönelim. Torunum bana olağanüstü bir kızmış gibi geliyor. Kafası pek çok kimseninkinden farklı. Genleri size onun beyni hakkında neler söylüyorlar?"

Dr. Endelecki koltuğunda arkasına yaslandı. "Profesör Seldon, beyin fonksiyonuyla ne kadar genin ilgili olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Size şunu hatırlatacağım. İnsan vücudunun bütün çalışmaları arasında en karmaşık olanı beynin fonksiyonudur. Hatta, bildiğimiz kadarıyla, kâinatta insan beyni kadar karmaşık başka hiçbir şey yoktur. Bu nedenle size binlerce genden her birinin beyin fonksiyonunda bir rolü olduğunu söylediğim zaman herhalde buna şaşmayacaksınız."

"Binlerce mi?"

"Kesinlikle. Ve o genleri inceleyerek özellikle olağanüstü bir şey bulmak da imkânsızdır. Wanda konusundaki sözlerinizi kabul edeceğim. O olağanüstü bir beyni olan olağanüstü bir kız. Ama genlerinde bana beyni konusunda bilgi verebilecek hiçbir şey göremedim. Tabii beyninin normal olduğu dışında."

"Beynin fonksiyonlarında rolü olan genleri Wanda'nınkilere benzeyen kimseler bulabilir misiniz? Aynı beyin haritası olan insanlar?"

"Hiç sanmıyorum. Başka bir beyin Wanda'nınkine çok benzeseydi bile genler arasında yine de müthiş farklar olurdu. Benzerlikler bulmaya çalışmanın hiçbir yararı olmaz... Şimdi bana söyleyin, Profesör, Wanda'nın beyninin olağanüstü olduğunu düşünmenize yol açan şey nedir?"

Seldon başını salladı. "Çok üzgünüm. Bu konuşabileceğim bir şey değil."

"O halde sizin için bir şey bulamayacağımdan eminim. Wanda'nın beyninin olağanüstü bir yanı olduğunu nasıl keşfettiniz? Şu bana açıklayamayacağınız şeyi yani?"

Profesör, "Bir rastlantı sonucu..." diye mırıldandı. "Bir rastlantı sonucu."

"O zaman torununuzunkine benzeyen beyinleri de yine aynı yoldan bulmak zorundasınız. Yani rastlantılarla. Yapılacak başka hiçbir şey yok."

Derin bir sessizlik oldu. Sonra Seldon, "Bana söyleyebileceğiniz başka bir şey var mı?" diye sordu.

"Korkarım yok. Sadece size hesabı yollayacağımı söyleyebilirim."

Seldon kendini zorlayarak ayağa kalktı. Siyatik yüzünden canı çok yanıyordu. "O halde... çok teşekkür ederim, doktor. Hesabı yollarsanız öderim."

Hari Seldon doktorun yanından çıkarken, şimdi ne yapacağım, diye düşünüyordu.

8

Hari Seldon da herhangi bir entelektüel gibi Galaksi Kitaplığından bol bol yararlanıyordu. Çoğu zaman bunu bilgisayarların yardımıyla uzaktan yapardı. Ama arada sırada kitaplığa gittiği de olurdu. Daha çok Psiko-Tarih Projesinin yarattığı baskılardan kurtulmak için. Ve iki yıldan yani Wanda gibileri bulmayı planladığından beri kitaplığın o geniş kaynaklarından çabucak yararlanabilmek için özel bir büroya yerleşmişti. Hatta kitaplığın yakınındaki sektörde, kubbenin altında bir apartman tutmuştu. Böylece gitgide yoğunlaşan araştırmaları yüzünden Streeling'e dönemediği zaman orada kalıyor ve kitaplığa yürüyerek gidiyordu.

Ama artık planı yeni boyutlar kazanmıştı ve Las Zenow'la görüşmek istiyordu. Adamla karşı karşıya ilk kez konuşacaktı.

Galaksi Kitaplığının başkütüphanecisinden randevu almak kolay değildi. Adam mevkisinin niteliği ve değeri konusunda çok önemli biri olduğunu düşünüyordu. İmparatorun, başkütüphaneciyle görüşmek istediği zaman kalkıp kitaplığa gittiği ve sırasını beklediği söyleniyordu.

Ama Seldon fazla sıkıntı çekmedi. Zenow, Hari Seldon'u hiç görmemişti ama onun kim olduğunu çok iyi biliyordu. Profesörü karşılarken, "Bu bir şeref, birinci bakan," dedi.

Seldon, "O mevkiden on altı yıl önce ayrıldığımı bildiğinizi umarım," diyerek gülümsedi.

"Ama o mevkiinin şerefi hâlâ size ait. Ayrıca cuntanın o zalimce yönetiminden de bizi siz kurtardınız. Cunta birkaç kez kitaplığın tarafsızlığıyla ilgili kutsal kuralı çiğnemişti."

Seldon, ah, diye düşündü. Beni görmeyi hemen kabul etmesinin nedeni anlaşılıyor. Sonra, "O kurtarma iddiası sadece bir söylenti," dedi.

Zenow dayanamayarak kolundaki zaman bandına baktı. "Şimdi bana sizin için ne yapabileceğimi söyleyin."

Seldon, "Sayın başkütüphaneci," diye söze başladı. "Sizden kolay yapılacak bir şey istemeye gelmedim. Ben kitaplıkta bana daha geniş bir yer verilmesini istiyorum. Yardımcılarımdan bazılarını buraya getirebilmem için

ayrıca izin de. Son derece önemli, uzun ve ayrıntılı bir programı başlatmak için sizden izin almam gerekiyor."

Las Zenov'un yüzünde üzüntülü bir ifade belirmişti. "Çok şey istiyorsunuz. Bütün bunların neden önemli olduğunu bana açıklayabilir misiniz?"

"Evet. İmparatorluk parçalanıyor."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Zenow, "Sizin psiko-tarih alanındaki araştırmalarınızı duydum," dedi. "Bana yeni biliminizin geleceğin bilinmesini sağlayabileceğini söylediler. Şimdi sözünüzü ettiğiniz de psiko-tarih biliminin bir kehaneti mi?"

"Hayır. Henüz psiko-tarih çalışmalarımda geleceği kesinlikle açıklayabileceğim bir noktaya erişmedim. Ama imparatorluğun parçalandığını bilmek için psiko-tarihe gerek yok. Kanıtları kendiniz de görebilirsiniz."

Zenow içini çekti. "Buradaki görevim başka şeylerle ilgilenmemi engelliyor, profesör. İş siyasal ve toplumsal konulara geldi mi, bir çocuktan farksızım."

"İsterseniz kitaplıktaki bilgilerden yararlanabilirsiniz. Ah, şu büroya bir bakın. Burada bütün Galaksi İmparatorluğundan gelen, düşünebileceğiniz her türlü bilgi var."

"Orası öyle. Ama son yıllarda kitaplığın bütçesi birkaç kez iyice budandı. Artık eskisi kadar paramız yok. Araç ve gereçlerimizi çalışır halde tutmak iyice zorlaşıyor."

Seldon çenesini ovuşturdu. "Madem size verilen para azaldı, öyleyse bazı kimseleri işten çıkarmak zorunda kalıyor, ücretleri de indiriyorsunuz sanırım. Ya da işe yeni personel almıyorsunuz."

"Evet, iyi bildiniz."

"O halde sayısı gitgide azalan personelle nasıl çalışacaksınız? Halkın istediği bilgilerin bulunması için onlara yeni işler nasıl yükleyeceksiniz?"

"Kurul halkın her istediği bilgiyi bulmak zorunda olmadığımızı söylüyor. Sadece bizim önemli saydığımız bilgiyi sağlayacakmışız."

"Yani kitaplık artık herkese açık olmayacağı gibi, bütün bilgi kaynakları da kullanılmayacak."

"Korkarım öyle."

"Bir kütüphanecinin böyle bir şeyi isteyebileceğine inanamam."

"Siz Gennaro Mummery'i tanımıyorsunuz, Profesör Seldon." Zenow matematikçi kendisine boş gözlerle baktığı için açıklama gereği duydu. "Onun

kim olduğunu mu düşünüyorsunuz? Mummery kitaplığın kapatılmasını isteyen grubun lideri. Ve Kurul üyelerinin çoğu da gitgide onu desteklemeye başlıyor. Sizin ve yardımcılarınızın, bağımsız bir grup halinde kitaplığa girmesine izin verirsem Mummery'den yana olmayan bazı üyeler onunla birlikte oy vermeye kalkabilirler. Oysa sözünü ettiğim kişiler kitaplığın, kütüphaneciler dışında başkaları tarafından kontrol edilmesine karşılar. Mummery fazla oy alırsa ben de başkütüphanecilikten istifa etmek zorunda kalırım."

Seldon ani bir heyecanla, "Bakın!" diye bağırdı. "Bütün bunlar imparatorluğun dağıldığını gösteren işaretler! Kitaplığın kapatılması, herkesin içeri alınmaması, istenen bilginin verilmemesi! Siz de aynı fikirde değil misiniz?"

"Böyle söylediğiniz zaman... haklı olabileceğinizi düşünüyorum."

"Öyleyse izin verin de Yönetim Kurulundakilerle konuşayım. Onlara gelecekte neler olabileceğini, ne yapmak istediğimi açıklayayım. Belki onları ikna edebilirim. Sizi ikna ettiğimi umuyorum."

Zenow bir an düşündü. "Bu yolu deneyebilirsiniz. Ama planınız başarılı olmayabilir."

"Bu olasılığı hesaba katmak zorundayım. Lütfen gereken her şeyi yapın ve bana kurul üyeleriyle ne zaman ve nerede görüşeceğimi bildirin."

Seldon, Zenov'un yanından ayrılırken endişeliydi. Başkütüphaneciye söylediği her şey doğru ve önemsizdi. Ancak kitaplıktan yararlanmak istemesinin gerçek nedenini açıklamamıştı. Zaten kitaplığın nasıl yararlı olacağını kendisi de kesinlikle bilmiyordu.

9

Hari Seldon, Hugo Amaryl'in başucunda oturuyordu. Kederle, sabırla. Yugo tükenmişti artık. Tıbbın ona yardım etmesi olanaksızdı. Zaten Yugo da böyle bir şeye yanaşmıyordu.

Henüz elli beş yaşındaydı. Seldon ise altmış altısında. Zaman zaman bacağının sancımasına ve topallamasına neden olan siyatik dışında sağlığı yerindeydi.

Amaryl gözlerini açtı. "Hâlâ burada mısın, Hari?"

Seldon başını salladı. "Yanından ayrılmayacağım."

"Ben ölünceye kadar mı?"

"Evet." Seldon bir an durduktan sonra müthiş bir ıstırapla ekledi. "Bunu neden yaptın, Yugo? Uygun bir yaşam sürseydin, daha yirmi, otuz yıl yaşardın."

Amaryl hafifçe gülümsedi. "Uygun bir yaşam mı? Yani işi bırakıp tatil mi yapsaydım? Sayfiye yerlerine mi gitseydim? Önemsiz şeylerle mi eğlenseydim?"

"Evet. Evet."

"O zaman ya işimin başına dönmek için sabırsızlanır ya da böyle zaman kaybetmekten hoşlanmayı öğrenirdim. Ve sözünü ettiğin o ek yirmi, otuz yıllık sürede de hiçbir şey başaramazdım. Sen kendine bak!"

"Ne varmış bende?"

"Cleon zamanında on yıl birinci bakanlık yaptın. O sırada bilimle ne kadar ilgilendin?"

Seldon yavaşça, "Zamanımın dörtte biri kadarını psiko-tarihe verdim," dedi.

"Abartıyorsun. Ben durup dinlenmeden çabalamasaydım psiko-tarihin ilerlemesi fren gıcırtıları arasında dururdu."

Profesör başını salladı. "Haklısın, Yugo. Bu yüzden sana minnet duyuyorum."

"Ve o devirden önce ve sonra sen zamanının yarısını yönetimle ilgili sorunlara verirken gerçek işi kim yapardı? Ha?"

"Sen, Yugo."

"Tabii ya." Amaryl'in gözleri tekrar kapandı.

Seldon, "Ama benden sonra yaşasaydın yönetimle ilgili görevleri üzerine almaya da hazırdın," dedi.

"Hayır! Ben sadece çalışmaların gereken yönde gelişmelerini sağlamak için projenin yöneticisi olmak istedim. Ama yönetimle ilgili bütün işleri başkalarına dağıtırdım." Amaryl artık hırıltılı hırıltılı soluk alıyordu. Sonra kımıldanarak gözlerini açtı ve Seldon'a bakarak, "Ben gittikten sonra psiko-tarihin hali ne olacak?" diye sordu. "Bunu hiç düşündün mü?"

"Evet, düşündüm. Şimdi seninle bunu konuşmak istiyorum. Belki hoşuna gider. Yugo, bana psiko-tarihte bir ihtilal oluyormuş gibi geliyor."

Amaryl'in kaşları hafifçe çatıldı. "Ne açıdan? Bu laf hiç hoşuma gitmedi."

"Dinle! Senin fikrindi bu. Yıllar önce bana iki vakıf kurulması gerektiğini söyledin. Birbirlerinden ayrı, uzak ve güvenli bir yerde kurulacak ve gerektiği zaman İkinci Galaksi İmparatorluğunun çekirdeğini oluşturacak vakıflar. Bunu anımsıyor musun? Senin fikrindi."

"Psiko-tarih denklemleri..."

"Biliyorum. Onlardan bu sonuç çıkıyordu. Ben şimdi bu konunun üzerinde çalışıyorum, Yugo. Galaksi Kitaplığında bana bir büro vermelerini sağladım..."

"Galaksi Kitaplığı mı?" Amaryl'in kaşları büsbütün çatıldı. "Onlardan hoşlanmıyorum. Kendilerini beğenmiş bir grup salak."

"Başkütüphaneci Las Zenow o kadar da kötü biri değil, Yugo."

"Sen hiç Mummery adlı bir kütüphaneciyle karşılaştın mı? Gennaro Mummery adlı biriyle?"

"Hayır ama adını duydum."

"Aşağılık bir insandır. Vaktiyle onunla tartışmıştık. Aldığım bir şeyi yerine koymadığımı iddia etmişti ve ben de çok kızmıştım, Hari. Birdenbire Dahl'a döndüm sanki... Dahi kültürünün önemli bir özelliği varsa o da küfürlerle dolu bir lağım çukuru olmasıdır. O küfürlerden bazılarını adamın yüzüne haykırdım. Kendisine psiko-tarihi engellediğini söyledim. Tarihe kötü bir insan olarak geçeceğini haykırdım. Bu ‘kötü bir insan' sözcüklerini kullandığımı da sanma." Amaryl hafifçe güldü. "Mummery'nin dili tutuldu sanki."

Seldon hemen Mummery'nin dışarıdan gelenlere hangi nedenler yüzünden düşmanlık duyduğunu anladı. Daha doğrusu nedenlerden biri buydu. Herhalde adam psiko-tarihe de aynı nedenler yüzünden düşmandı. Ama profesör bir şey söylemedi. "Önemli olan şu, Yugo. Sen iki vakıf kurulmasını istedin. Biri başarısızlığa uğrarsa diğeri aynı yolda devam edecek. Ama biz bundan öteye de gittik."

"Hangi bakımdan?"

"Hatırlıyor musun? Wanda iki yıl önce kafandan geçenleri okumuştu. Asal Radyant'taki denklemlerden birinin bir bölümünün yanlış olduğunu anlamıştı."

"Evet, tabii."

"Eh, biz Wanda gibi olan başka kimseler bulacağız. Bu vakıf daha çok fizik konularıyla ilgilenen bilim adamlarından oluşacak. İnsanlıkla ilgili bilgileri koruyacak ve İkinci İmparatorluğun çekirdeği görevini yapacaklar. İkinci vakfıysa psiko-tarihçiler kuracaklar. Sadece kafacılar, insanların beyinlerine erişebilen psiko-tarihçiler. Böylece birçok kafa bir araya gelerek psiko-tarih üzerinde çalışacak. Ve onlar, tek başlarına çalışan düşünürlerden çok daha hızlı ilerleyecekler. Anlayacağın bu grup zaman ilerlerken gerekli küçük ayarlamaları yapacak. Her zaman arka planda kalacak ve olayları izleyecekler. İmparatorluğun koruyucuları olacaklar."

Amaryl bitkince, "Harika," dedi. "Harika! Görüyor musun? Ölmek için uygun zaman seçmemiş miyim? Artık yapabileceğim hiçbir şey kalmadı."

"Böyle söyleme, Yugo."

"Üzülme, Hari. Ben artık bir şey yapamayacak kadar yorgunum. Bana açıkladığın için... sağol... sağol..." Amaryl'in sesi hafifliyordu. "... ihtilali söylediğin için. Bu seni çok mutlu... mutlu... mutlu..." Bunlar Yugo Amaryl'in son sözleri oldu.

Seldon yatağın üzerine eğildiğinde yaşlar gözlerini yakıyor, yanaklarından akıyordu.

Eski bir dostunu daha kaybetmişti. Demerzel, Cleon, Dors ve şimdi de Yugo... Seldon yaşlanırken artık daha da yalnız kalmış, sanki içi boşalmıştı.

Amaryl'in mutluluk içinde ölmesine neden olan ihtilal gerçekleşmeyebilirdi de. Seldon, Galaksi Kitaplığından yararlanmayı başarabilecek miydi? Wanda gibi birilerini bulabilecek miydi? En önemlisi bu iş ne kadar zaman alacaktı?

Seldon altmış altı yaşındaydı. Keşke şu ihtilali otuz iki yaşındayken başlatsaydım. Trantor'a ilk geldiğim zaman... Şimdi artık çok geç olabilir.

Gennaro Mummery, Hari Seldon'u bekletiyordu. Özellikle yapılan terbiyesizce hatta küstahça bir davranıştı. Ama profesör sükûnetini bozmadı. Sonuçta Mummery'e çok ihtiyacı vardı. Kütüphaneciye kızmak sadece kendine zarar verecekti. Hatta Mummery, Seldon öfkelendiği için sevinecekti de. Profesör o yüzden öfkesini baskı altında tutarak bekledi. Sonunda Mummery içeri girdi. Profesör onu daha önce de görmüştü ama sadece uzaktan. İki adam ilk kez yalnız kalacaklardı.

Mummery kısa boylu, tombul bir adamdı. Yüzü yuvarlak, kısa sakalıysa siyahtı. Gülümsüyordu ama Seldon bunun adamın sanki yüzüne yapışmış anlamsız bir şey sayılması gerektiğini sezdi. Mummery'nin sarımsı dişleri ortaya çıkmıştı ve başında da aynı tonda sarı bir kep vardı. Kahverengi bir biye bunun etrafını bir yılan gibi sarmıştı.

Seldon'un midesi bulandı. Profesör herhangi bir neden olmasa bile Mummery'den yine de nefret edeceğini hissediyordu.

Mummery hiçbir giriş yapmaya gerek görmeden, "E, profesör, sizin için ne yapabilirim?" diye sordu. Duvardaki zaman bandına baktı ama geciktiği için özür dilemedi.

Seldon, "Sizden, kitaplıkta kalmama karşı çıkmamanızı isteyecektim, efendim," dedi.

Mummery ellerini açtı. "İki yıldan beri buradasınız. Siz hangi itirazdan söz ediyorsunuz?"

"Şu ana kadar siz ve kurulun sizden yana olan üyeleri oylama sırasında başkütüphaneciyi yenemediniz. Ama gelecek ay bir toplantı daha yapılacak. Ve Las Zenow bana sonuçtan kuşkulu olduğunu söyledi."

Mummery omzunu silkti. "Ben de kuşkuluyum. Kontratınız... tabii bunu böyle tanımlayabilirsek... yenilenebilir."

"Ama benim bundan daha fazlasına ihtiyacım var, Kütüphaneci Mummery. Üzerinde çalıştığım proje tek başıma başarabileceğim bir şey değil. Çok özel bir ansiklopedi hazırlanması için gerekli olan şeyleri belirlemeye çalışıyorum."

"Herhalde iş arkadaşlarınız istedikleri yerde çalışabilirler. Trantor büyük bir dünya."

"Kitaplıkta çalışmamız şart. Ben yaşlı bir adamım, efendim. Ve acelem de var."

"Zamanın ilerlemesini kim durdurabilir? Kurulun iş arkadaşlarınızı buraya getirmenize izin vereceğini sanmıyorum. Bu bir takozun sivri ucu olamaz mı, profesör?"

Seldon, aslında gerçekten öyle, diye düşündü ama bir şey de söylemedi.

Mummery ekledi. "Kitaplıkta çalışmanıza engel olamadım, profesör. Şu ana kadar. Ama iş arkadaşlarınızın içeri girmelerini engellemeyi sürdürebileceğimi sanıyorum "

Seldon bir başarı elde edemediğini düşünüyordu. Biraz daha samimi bir tavır takınmaya karar verdi. "Kütüphaneci Mummery, herhalde bana olan düşmanlığınızın kişisel bir yanı yok. Üzerinde çalıştığım konunun da çok önemli olduğunu bildiğinizden eminim."

"Şu psiko-tarih biliminizi mi kastediyorsunuz? Yapmayın canım, bu konu üzerinde otuz yıldan beri çalışıyorsunuz. Peki ne sonuç aldınız?"

"Sorun da bu ya. Artık bir sonuç alabiliriz."

"Öyleyse sonucu Streeling Üniversitesinde alın. Neden bu işi Galaksi Kitaplığında yapmak istiyorsunuz?"

"Kütüphaneci Mummery, beni dinleyin. Siz kitaplığı halka kapatmak istiyorsunuz. Yüzlerce yıllık bir geleneği ortadan kaldırmak niyetindesiniz. Böyle yapmak hoşunuza gidecek mi? Vicdanınız bunu kabul eder mi?"

"Bize gereken vicdan değil para. Herhalde başkütüphaneci size dertlerimizi anlatıp, başını omzunuza dayayarak ağlamıştır. Ödeme yok, ücretler indirildi. Bakım yapılması imkânsız. E, biz ne yapacağız? O yüzden hizmeti azaltmamız gerekiyor. Bu yüzden sizi ve iş arkadaşlarınızı destekleyemeyeceğimiz gibi büro ve araç gereç veremeyiz."

"Bu durum imparatora bildirildi mi?"

"Haydi, profesör, siz rüya görüyorsunuz. Psiko-tarih biliminizin size imparatorluğun gerilediğini söylediği doğru değil mi? Sizden Baykuş Seldon diye söz edildiğini duydum. Galiba bu eski masallarda sözü edilen uğursuzluk habercisi bir kuşmuş."

"Kötü bir devreye girmekte olduğumuz doğru."

"Ve siz kitaplığın bu kötü devreden etkilenmeyeceğini mi düşünüyorsunuz? Profesör, kitaplık benim hayatım ve ben onun yaşamasını istiyorum. Ama iyice azalan ödemelerimizle bir şeyler yapmayı başaramazsak kitaplık yaşayamayacak... Bir de buraya geliyor ve kitaplığın herkese açık olmasını istiyorsunuz. Bundan en çok da siz yararlanacaksınız. Olmaz, profesör, olmaz."

Seldon çaresizce, "Ya sizin için kredi bulursam?" dedi.

"Ya, öyle mi? Nasıl?"

"İmparatorla konuşabilirim. Bir zamanlar birinci bakandım. İmparator beni görür ve sözlerimi dinler."

"Ve ondan ödeme koparırsınız, öyle mi?" Mummery güldü.

"Bunu başarır ve ödemenizi arttırırsam yardımcılarımı buraya getirebilir miyim?"

Mummery, "Önce kredileri getirin de," dedi. "O zaman bakarız. Ama başarılı olacağınızı sanmıyorum." Kendinden pek eminmiş gibiydi.

Seldon, acaba Galaksi Kitaplığı imparatora kaç kez, başvurdu diye düşündü. Acaba ben başarılı olabilecek miyim?

11

İmparator XIV. Agis'in bu adı almaya hakkı yoktu aslında. Tahta çıktığı zaman bu ismi özellikle seçmişti. Böylece iki bin yıl önce imparatorluğu yöneten Agis'lerle arasında bir bağ oluşturmuştu. Agis'lerden çoğu başarılı olmuşlardı. Özellikle VI. Agis Kırk iki yıl tahtta kalmış ve zengin imparatorluğu güçlü ama yumuşak bir biçimde yönetmişti.

Şimdiki imparator eski Agis'lere hiç benzemiyordu. Yani hologlaflar gerçeği yansıtıyorlarsa. Ama açıkçası halka dağıtılan resmi holograflar XIV. Agis'i pek andırmıyordu.

Hari Seldon hafif, acı bir özlemle, Cleon bütün kusurlarına ve zayıflıklarına rağmen, diye düşündü. Tam bir imparator gibiydi.

XIV. Agis öyle değildi. Seldon onu yakından hiç görmemişti. Gördüğü birkaç holograf ise ona hiç benzemiyordu. Profesör kendi kendine, alayla, imparatorluk holografçısı işini iyi biliyor, dedi. Başarılı olmuş.

XIV. Agis kısa boyluydu. Yüzü sevimsiz, gözleri hafifçe patlaktı. Bir zekâ pırıltısı da yoktu bu gözlerde. Tahta çıkarılmasının tek nedeni Cleon'un uzak akrabası olmasıydı.

Ancak haksızlık etmemek gerekirdi. Agis ulu bir imparator rolü oynamıyordu. Onun kendinden, ‘Vatandaş İmparator' diye söz edilmesinden hoşlandığı söyleniyordu. Adam yalnızca imparatorluk protokolü ve imparatorluk muhafızlarının öfkeli itirazları yüzünden kubbeden çıkarak Trantor yollarında dolaşmıyordu. Hikâyeye göre Agis tebaasının ellerini sıkmak ve onların dertlerini dinlemek istiyordu.

Seldon, her şeye rağmen yine de aferin ona, diye düşündü. Sonra saygıyla eğilerek, "Beni görmeyi kabul ettiğiniz için minnet duyuyorum, efendimiz," diye mırıldandı.

XIV. Agis'in görünüşüne uymayan hoş ve berrak bir sesi vardı. "Herhalde eski birinci bakanın da bazı ayrıcalıkları vardır. Ancak sizi görmeye razı olarak şaşılacak bir cesaret gösterdiğim için kendi kendimi kutlamalıyım."

Sözleri neşeliydi. Profesör aniden adamın aptal gibi gözükmesine rağmen aslında zeki olabileceğini anladı. "Cesaret mi, efendimiz?"

"Ah, tabii ya. Sizden 'Baykuş Seldon' diye söz etmiyorlar mı?"

"Evet duydum, efendimiz. Ama daha geçen gün ilk kez duydum."

"Bu sözlerle sizin psiko-tarih biliminizi kastettikleri anlaşılıyor. Bu bilimin imparatorluğun çökeceğini açıkladığı söyleniyor."

"Bilim sadece böyle bir ihtimal olduğunu açıklıyor, efendimiz..."

"Ve o yüzden size uğursuzluk simgesi olan mitolojik bir kuşun adını vermişler. Ama açıkçası ben de sizin uğursuzluk getiren bir kuş olduğunuzu düşünüyorum."

"Öyle olmadığımı umarım, efendimiz."

"Haydi, haydi. Kayıt|ar ortada. Cleon'un eski Birinci Bakanı Eto Demerzel çalışmalarınızdan etkilendi ve sonra başına neler geldi. Yerinden edilip sürgüne gönderildi. İmparator Cleon da çalışmalarınızı takdir etti ve bakın onun da başına neler geldi. Askeri Cunta çalışmalarınızla ilgilendi ve bakın neler oldu. Cunta devrildi. Hatta söylediklerine göre Joranumcular bile çalışmalarınızın etkisinde kalıp ortadan kaldırıldılar. Şimdi, Baykuş Seldon, kalkıp beni görmeye geldiniz. Şimdi ne bekleyebilirim ki?"

"Kötü bir şey beklememelisiniz, efendimiz."

"Evet, beklememeliyim. Çünkü sözünü ettiğim bu kimselerin tersine çalışmalarınız beni etkilemiyor. Şimdi bana buraya neden geldiğinizi açıklayın."

Seldon konuşurken imparator hiç sözünü kesmeden onu dinledi. Profesör kötü şeyler olabileceğini, bu ihtimal gözönüne alınarak insanlığın bütün bilgisinin korunabileceği, bir ansiklopedi hazırlanması gerektiği ve bunun için çalışmalar yapılmasının önemli olduğunu anlattı.

XIV. Agis sonunda, "Evet, evet," dedi. "Bu sözlerinizden imparatorluğun çökeceğine gerçekten inanmış olduğunuz anlaşılıyor."

"Bu çok güçlü bir olasılık, efendimiz. Bu olasılığı hesaba katmamak ihtiyatsızlık olur. Bir bakıma... mümkün olursa bunu engellemek istiyorum. Başaramazsam da etkilerini hafifletmeyi."

"Baykuş Seldon, burnunuzu bu işlere sokmayı sürdürürseniz imparatorluğun gerçekten *çökeceğinden* eminim. Buna hiçbir şey engel olamayacak."

"Bu doğru değil, efendimiz. Ben sadece çalışmak için izin istiyorum."

"Ah, size izin veriyorum tabii. Ancak benden ne istediğinizi anlayamıyorum. Bana ansiklopedi konusunu neden açtığınızı anlayamıyorum."

"Çünkü ben Galaksi Kitaplığında çalışmak istiyorum, efendimiz. Daha doğrusu başkalarının da orada benimle birlikte çalışmalarını arzu ediyorum."

"Emin olun, sizi engelleyecek değilim."

"Bu yeterli değil, efendimiz. Yardıma ihtiyacım var."

"Size nasıl yardım edebilirim."

"Ödeme ayırarak. Kitaplığa para gerekiyor. Yoksa kapılarını halka kapayacak ve beni de dışarı atacaklar."

"Krediler!" İmparatorun sesinde şaşkınlık vardı. "Benden para istemeye mi geldiniz?"

"Evet, efendimiz."

XIV. Agis biraz da telaşla ayağa kalktı. Bunun üzerine Seldon da hemen yerinden fırladı. Ama impartor ona eliyle oturmasını işaret etti. "Oturun, oturun. Bana bir imparatormuşum gibi davranmayın. Ben imparator değilim ve bunu da ben istemedim. Ama beni zorladılar, imparatorluk ailesine en yakın olan kişi bendim. Böylece beni tahta çıkardılar ve onların çok da işine yaradım.

"Krediler! Bende kredi olduğunu sanıyorsunuz. İmparatorluğun parçalanacağından söz etmiştiniz. Sizce nasıl parçalanacak? Bir ihtilali mi düşünüyorsunuz? Bir içsavaşı? Yoksa herhangi bir yerde çıkacak kargaşaları mı?"

"Hayır. Siz *kredileri* düşünün! İmparatorluktaki vilayetlerin yarısından hiçbir vergi alamadığımın farkında mısınız? Onlar hâlâ imparatorluğun bir parçası. ‘Yaşasın imparatorluk!' ‘İmparatoru saygıyla selamlıyoruz!..' Ama hiç para vermiyorlar ve benim de vergi toplamak için gerekli gücüm yok. Ben onlardan kredi alamıyorsam o zaman imparatorluğun bir parçası da sayılmazlar, öyle değil mi?

"Kredi! İmparatorluğun bütçe açığı korkunç boyutlara erişiyor. Kronik bir durum sözkonusu. Para vermem imkânsız. İmparatorluk sarayının bakımı için yeteri kadar para olduğunu mu sanıyorsunuz? Oysa zar zor yetiyor. Bazı konularda ekonomi yapmam, sarayın eskimesine göz yummam gerekiyor. Hizmetkârların yıpranarak ölmelerine aldırmamam da.

"Profesör Seldon, siz para istiyorsunuz. Oysa benim hiçbir şeyim yok. Kitaplık için gerekli ödemeyi nereden bulacağım? Her yıl onlar için oradan

buradan biraz para bulduğum için minnet duymalılar." İmparator sözlerini sona erdirirken ellerini havaya kaldırarak avuçlarını açtı. İmpartorluk hâzinesinin bomboş olduğunu açıklamak istiyormuş gibiydi.

Hari Seldon iyice sersemlemişti. "Ama, efendimiz," dedi. "Krediniz olmasa da siz imparatorsunuz ve prestijiniz var. Kitap- lıktakilere büromu benden almamalarını ve iş arkadaşlarımla birlikte çalışmama razı olmalarını emredemez misiniz?"

XIV. Agis tekrar yerine oturdu. Sanki kredi konusu kapandığı için o telaşı geçmişti. "Herhalde Galaksi Kitaplığının imparatora bağlı olmadığını biliyorsunuzdur. Kütüphane özerktir. Bu yüzyıllar boyunca yaşatılmış olan bir gelenektir. Kitaplık kendi kurallarını koyar. Adaşım VI. Agis..." İmparator gülümsedi. "... kitaplığın haber fonksiyonunu kontrol altına almaya çalıştığından beri bu böyle. Tabii başarılı olamadı. Ulu VI. Agis başarılı olamadığına göre ben ne yapabilirim? Siz benim başarılı olabileceğimi mi sanıyorsunuz?"

"Ben sizden güç kullanmanızı istemiyorum, efendimiz. Sadece bir isteğinizi nazikçe açıklamanızı bekliyorum. Bu, kitaplığın hayati fonksiyonlarıyla ilgili bir şey değil. O yüzden herhalde imparatora saygı göstermek ve onun isteğini yerine getirmek onları memnun eder."

"Profesör Seldon, kitaplık konusunda bilginiz ne kadar az! Ben bir isteğimi açıklamayayım, bunu ne kadar yumuşak, kesin bir tavır takınmadan yaparsam yapayım kütüphaneciler hemen alınırlar. 0 zaman isteğimin hemen tersini yaparlar! İmparatorluğun kontrolü ele aldığı anlamına gelecek en hafif bir işarete karşı bile çok hassaslar."

Seldon, "Peki ben şimdi ne yapacağım?" dedi.

"Ah, size ne yapacağınızı söyleyeceğim. Aklıma bir şey geldi. Ben halktan biriyim ve istersem kitaplığa gidebilirim. Ne de olsa orası saray bahçeleri içinde. Bu nedenle kitaplığı ziyaret edersem protokola aykırı davranmış sayılmam. Şimdi siz de benimle gelin ve sizinle yakın dostmuşuz gibi davranalım. Kütüphanecilerden bir şey istemeyeceğim ama bizi kolkola dolaşırken görürlerse belki o zaman o çok önemli kurulları size karşı daha nazik olur. Ama elimden bundan başkası gelmiyor."

Büyük bir düşkırıklığına uğrayan Seldon, acaba yeterli olur mu, diye düşündü.

12

Las Zenow sesinde huşuyla, "İmparatorla bu kadar dost olduğunuzdan haberim yoktu, Profesör Seldon," dedi.

"Neden? O imparator olsa da çok demokrat bir insan. Cleon zamanındaki birinci bakanlık sırasında karşılaştığım olaylar onu ilgilendiriyor."

"Bu olay hepimizi çok etkiledi. Yıllardan beri kitaplığın koridorlarında bir imparator hiç dolaşmamıştı. Genellikle imparator kitaplıktan bir şey istediğinde..."

"Anlıyorum. O bir şey ister ve kitaplık da nezaket göstererek bu bilgiyi ona gönderir."

ZeıoW'un gevezeliği tutmuştu. "Bir ara imparatorun dairesine gerekli bütün bilgisayarların konması ve kitaplık sistemine bağlanması önerilmişti. Böylece hükümdar kendisine hizmet edilmesini beklemek zorunda kalmayacaktı. Bu öneri, kredinin bol olduğu günlerde yapılmıştı. Ama sonra bu teklifin aleyhinde oy verildi."

"Öyle mi?"

"Ah, evet. Hemen hemen bütün üyeler imparatorun kitaplığın bir parçası halini alacağına karar verdiler. Bu da özerkliğimizi tehlikeye düşürecekti."

"Ve imparatora saygı göstermek için bile eğilmeyen bu kurul üyeleri şimdi kitaplıkta kalmama izin veriyorlar öyle mi?"

"Şu anda, evet. İmparatorun kişisel bir dostuna nazik davranmazsak ödemenin arttırılması ihtimalinin de azalacağı düşünülüyor. Ben de bu düşünceyi güçlendirmek için elimden geleni yaptım..."

"Demek kredi... bol kredi geleceğiyle ilgili zayıf bir umut bile etkili oldu."

"Korkarım öyle."

"Yardımcılarımı da getirebileceğim değil mi?"

Zenow sıkıldı. "Korkarım bu olanaksız. İmparatoru sadece sizinle dolaşırken gördüler. Yardımcılarınızla değil. Çok üzgünüm, profesör"

Seldon omzunu silkti ve birdenbire müthiş bir sıkıntı duymaya başladı. Zaten kitaplığa getirecek bir yardımcısı da yoktu. Bir süre Wanda gibi kimseler bulacağını ummuş ama çabalarında başarılı olamamıştı. Uygun bir araştırma için paraya ihtiyacı vardı. Ve onun da hiçbir şeyi yoktu.

13

Galaksi İmparatorluğunun merkezi olan Trantor gezegeni, Hari Seldon otuz sekiz yıl önce vatanı olan Helicon'dan geldiği günden beri çok değişmişti. Profesör, eski Trantor'un kafamda ışıldamasının nedeni yaşlı bir insanın hafızasındaki o incimsi sis mi, diye düşünüyordu. Ya da gençliğe özgü o heyecan. Helicon gibi tümüyle taşra sayılacak bir Dış Dünyadan gelen genç bir adam o ışıltılı kuleler, pırıldayan kubbeler, gece gündüz Tran- tor'da akan o kalabalıklar karşısında nasıl etkilenmezdi?

Seldon kederle şimdi yürüyüş yolları neredeyse boş. Hatta gündüz ışığında bile. Serserilerden oluşan çeteler ortalıkta dolaşıyorlar. Kentin çeşitli mahalleleri kontroliarı altında. Yer için aralarında savaşıyorlar. Güvenlik görevlilerinin sayısı iyice azaldı. Geri kalanlarsa merkezde şikâyetleri incelemekten başka bir şey yapmaya zaman bulamıyorlar. Tabii acil yardım istendiğinde görevliler gönderiliyor ama suç yerine her şey olup bittikten *sonra* erişiyorlar. Artık Trantor'luları koruyormuş gibi rol yapmaktan bile vazgeçtiler. İnsanlar tehlikeyi göze alarak dışarı çıkıyor. Üstelik tehlike büyük, diye düşünüyordu. Ancak profesör yine de her gün yürüyüşe çıkarak bu tehlikeyi göze alıyordu. Sanki sevgili imparatorluğunu mahveden güçlerin kendini de yok etmeleri için onlara meydan okuyordu.

Ve böylece Seldon topallayarak yürüyor, düşünüyordu.

Hiçbir şey başarılı olamadı. Hiçbir şey. Wanda'nın olağanüstü bir insan olmasını sağlayan o genetik planı bulamadım. O olmayınca torunum gibilerini bulmam olanaksız.

Wanda'nın insanların kafalarının içini okuma yeteneği Yugo Amaryl'in Asal Radyant denklemindeki hatayı bulduğu günden sonra aradan geçen altı yılda iyice gelişmişti. Wanda başka açılardan da farklıydı. Sanki kız kafa gücü yüzünden başkalarından farklı olduğunu anlar anlamaz bu yeteneğini kavramaya, enerjisini kontrol altına almaya ve yönlendirmeye karar vermişti. Gelişme çağlarında büyükbabasının onu çok sevmesine neden olan tavırlarıyla kıkır kıkır gülmekten vazgeçmiş, olgunlaşmıştı. Ama Wanda,

kendi yeteneğiyle büyükbabasına çalışmalarında yardım etmek istiyordu. Bu yüzden Seldon torununa daha da fazla bağlanmıştı. Çünkü Wanda'ya ikinci Vakıfla ilgili planlarını açmış ve kız da büyükbabası gibi kendini bu amaca adamıştı.

Ama Seldon'un bugün bütün kötümserliği üstündeydi. Matematikçi, Wanda'nın kafa yeteneğinin yardımıyla hiçbir şey başaramayacağını düşünmeye başlıyordu. İşini sürdürmek için kredisi yoktu. Wanda gibilerini bulmak için kredi. Streeling'de psiko-ta- rih üzerinde çalışanların ücretlerini ödemek için kredi. Galaksi Kitaplığında o çok önemli Ansiklopedi Projesini başlatmak için kredi.

Şimdi ne yapacaktı?

Profesör kitaplığa doğru yürümeyi sürdürdü. Tabii aslında bir yerçekimi arabasına binmesi daha doğru olacaktı. Ama topallasın topallamasın yürümek istiyordu. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı.

Seldon birinin, "İşte, orada!" diyerek bağırdığını duydu ama aldırmadı.

Aynı kişi tekrar bağırdı. "İşte orada! Psiko-tarihçi!"

Bu sözler profesörün başını kaldırmasına neden olmuştu. Bir grup genç etrafını sarmaya başlayınca Seldon farkına varmadan hemen sırtını duvara dayayıp elindeki bastonu kaldırdı.

"Ne istiyorsunuz?"

Gençler güldüler. "Kredi, ihtiyar. Sen de kredi var mı?"

"Belki. Ama parayı neden benden istiyorsunuz? Psiko-tarih- den söz ettiniz. Benim kim olduğumu biliyor musunuz?"

En öndeki genç, "Tabii," dedi. "Sen Baykuş Seldon'sun. Hem hayatından pek memnunmuş gibi görünüyordun, hem de tavırların çok rahattı."

Başka bir genç, "Sen bir sürüngensin!" diye bağırdı.

"Size kredi vermezsem ne yapacaksınız?"

Çetenin lideri, "Seni döveceğiz," diye cevap verdi. "Ve kredilerini alacağız."

"Ya kredilerimi hemen verirsem?"

"Seni yine de döveceğiz!" Gençler gülmekten katılıyorlardı.

Seldon bastonunu daha da yukarı kaldırdı. "Bana yaklaşmayın. Hiçbiriniz!" O arada serserileri saymayı da başarmıştı. Sekiz kişiydiler. Matematikçi kendini biraz boğuluyormuş gibi hissediyordu. Bir keresinde Dors, Raych ve kendine on kişi saldırmıştı. Onlarla başa çıkmışlardı o zaman.

Tabii o sıralar otuz iki yaşındaydı. Ve Dors da... Dors'du. Ama şimdi durum farklıydı, Seldon . bastonunu salladı.

Serserilerin elebaşısı, "Bakın, bakın," dedi, "ihtiyar bize saldıracak. Şimdi ne yapacağız?"

Seldon çabucak etrafına bakındı. Görünürde bir tek güvenlik görevlisi bile yoktu. Bu da yine toplumun gerilediğini gösteren işaretlerden biriydi. Arada sırada yakınlarından bir iki kişi geçiyorsa da onlardan yardım istemek de bir işe yaramayacaktı. Çevredekiler olayı farkeder etmez hemen hızlanıyor ve tâ ileriden dolaşıyorlardı. Kimse bir kavgaya karışmak tehlikesini göze alacak değildi.

Seldon, "Yanıma ilk yaklaşanın kafası kırılır," dedi.

"Öyle mi?" Elebaşı hızla ileri atılarak bastonu yakaladı. Kısa ama çetin bir boğuşma oldu ve serseri bastonu profesörün elinden aldı sonra da bir yana attı. "E, şimdi ne yapacaksın, ihtiyar?"

Seldon duvarın önünde iyice büzülmüştü. Artık darbeleri beklemekten başka yapabileceği hiçbir şey yoktu, Serseriler etrafını sardılar. Hepsi de ona bir, iki kez vurmak için sabırsızlanıyorlardı. Seldon vuruşları engellemek için kollarını kaldırdı. Hâlâ biraz Twist yapabiliyordu. Karşısında sadece bir ya da iki kişi olsaydı vücudunu bükerek, vuruşlardan kurtulacak ve kendisi de onlara vurabilecekti. Ama sekiz kişiye karşı bir şey yapamazdı. Sekiz serseriye karşı. Ancak profesör yine de elinden geleni yapmaya çalıştı. Darbelerden kurtulmak için çabucak yana kaçtı ve siyatikli bacağı bükülüverdi. Seldon yere yuvarlandı. Artık çok savunmasız bir durumdaydı.

Sonra gür sesli birinin kükrediğini duydu. "Ne oluyor burada? Geri çekilin, itler! Gerileyin yoksa hepinizi öldürürüm!"

Elebaşı, "İşte bir ihtiyar daha," diye homurdandı.

Yeni gelen, "O kadar da ihtiyar değilim," dedi. Elinin tersiyle elebaşının yüzüne vurdu. Kötü bir kırmızıya dönüştü bu yüz.

Seldon hayretle, "Raych," diye mırıldandı. "Sen misin?"

Raych elini geriye doğru kaldırdı. "Sen bu işe karışma, baba. Yerden kalk ve uzaklaş."

Elebaşı yanağını ovuşturuyordu. "Bunu yaptığın için seni geberteceğiz."

Raych, "Hayır, başaramayacaksınız," diyerek Dahi'da yapılmış olan bıçağını çekti. Uzundu ve ışıldıyordu. Bir bıçak daha çıkardı Raych. Şimdi iki elinde de birer bıçak vardı.

Seldon bitkince, "Hâlâ bıçakların mı var, Raych?" dedi.

Oğlu başını salladı. "Her zaman. Hiçbir şey beni bundan vazgeçirmeyecek."

Elebaşı bir patlatıcıyı çekti. "Seni ben durduracağım."

Raych'ın bıçağı bakışların izleyemeyeceği kadar büyük bir hızla havada uçtu ve elebaşının gırtlağına girdi. Serseri inledikten sonra gargarayı andıran bir ses çıkardı. Yere yığıldığında diğer yedi serseri hayretle bakakalmışlardı.

Raych yaklaşarak, "Bıçağımı geri istiyorum," dedi. Bıçağı serserinin boynundan çıkararak onun gömleğinin önüyle sildi. Bunu yaparken elebaşının eline basıyordu. Sonra eğilerek patlatıcıyı aldı. Onu büyük ceplerinden birine atarak, "Sizi adi itler!" diye kükredi. "Ben patlatıcı kullanmaktan hoşlanmam çünkü hedefe vuramam. Ama bıçakla düşmanımı hiç kaçırmam. Hiçbir zaman! Bu serseri öldü. Siz yediniz ayakta dikelecek misiniz, yoksa defolacak mısınız!"

Serserilerden biri, "Onu gebertin!" diye bağırdı. Yedi it birden Raych'a saldırdılar.

Raych bir adım gerilemişti. Önce bir bıçak ışıldadı, sonra da İkincisi. Ve kabadayılardan ikisi bıçaklar karınlarına gömüldüğü için durakladılar. Raych, "Bıçaklarımı verin," dedi. İkisini de önce hafifçe aşağıya çekti, sonra da yaradan çıkardı. Bıçakları silerken, "Bu ikisi hâlâ yaşıyorlar ama fazla dayanamayacaklar. Geride beşiniz kaldınız. Yine saldıracak mısınız, yoksa defolup gidecek misiniz?" diye konuştu.

Serseriler döndüler. Raych bağırdı. "Ölülerinizi alın! Ölmek üzere olan arkadaşlarınızı da! Onları istemiyorum."

Serseriler üç genç adamı telaşla omuzlarına vurdular. Sonra dönerek koşa koşa uzaklaştılar.

Raych eğilerek Seldon'un bastonunu yerden aldı. "Yürüyebilecek misin, baba?"

"Kolaylıkla yürüyebileceğimi sanmıyorum. Bacağım büküldü."

"Öyleyse benim arabama bin. Peki neden yürüyordun?"

"Neden yürümeyeyim? Şimdiye kadar başıma bir şey gelmedi ki."

"Demek başına bir şey gelinceye kadar bekledin? Arabama bin de seni Streeling'e geri götüreyim." Raych yer taşıtını sessizce programladı, sonra da babasına döndü. "Ne yazık ki, Dors yanımızda yoktu. Annem, onlara elinde silah olmadan saldırır ve beş dakika içerisinde sekizini de öldürürdü."

Seldon yaşların gözlerini yaktığını hissediyordu. "Biliyorum, Raych, biliyorum. Onu hâlâ özlemediğimi mi sanıyorsun?"

Raych alçak sesle, "Affedersin..." diye mırıldandı.

Profesör sordu. "Başımın dertte olduğunu nasıl anladın?"

"Bunu bana Wanda haber verdi. Kötü insanların pusuda seni beklediklerini söyledi ve nerede olduklarını açıkladı. Ben de hemen arabaya atladım."

"Onun ne söylediğini bilmediğini düşünerek kuşkuya kapılmadın mı?"

"Hayır. Kesinlikle! Artık Wanda konusunda yeteri kadar bilgimiz var. Kafasının seninkiyle ve çevresindeki şeylerle bağlantısı olduğunu biliyoruz."

"Wanda bana kaç kişinin saldırdığını da söyledi mi?"

"Hayır. Sadece, ‘Kalabalık sayılacak bir grup,' dedi "

"Ve sen de kalkıp yalnız başına geldin, öyle mi, Raych?"

"Bir grup oluşturacak kadar zamanım yoktu, baba. Zaten ben yeterliydim."

"Evet, öyle. Sağol, Raych."

14

Artık Streeling'e gelmişlerdi. Seldon ayağını uzatarak bir pufa dayamış, öylece oturuyordu.

Raych ciddi bir tavırla onu süzmekteydi. Sonra, "Baba," dedi. "Artık bundan sonra Trantor'da yalnız başına dolaşmayacaksın."

Profesörün kaşları çatıldı. "Neden? Bir tek olay yüzünden mi?"

"Bu bir olay yeterliydi. Sen artık başının çaresine bakacak durumda değilsin. Yetmiş yaşındasın ve sağ bacağın acil bir durumda gövdeni taşıyamıyor. Üstelik düşmanların da var..."

"Düşmanlarım mı?"

"Evet, düşmanların ya! Bunu sen de biliyorsun. O lağım fareleri herhangi bir kurbanın peşinde değillerdi. Dövüp parasını almak için sıradan birini de aramıyorlardı. ‘Psiko-tarihçi' diyerek bağırırken *seni* tanımlıyorlardı. Sana ‘sürüngen' dediler. Sence bunun nedeni nedir?"

"Nedeni bilmiyorum."

"Bunun nedeni sadece kendine özgü bir dünyada yaşaman, baba. Trantor'da neler olduğunun farkında bile değilsin. Trantor' luların dünyalarının büyük bir hızla yokuş aşağı gittiğinin farkında olmadıklarını mı sanıyorsun? Senin psiko-tarih biliminin bunu yıllardan beri açıkladığını bilmediklerini mi düşünüyorsun? Onlara getirilen mesaj yüzünden haberciyi suçlayabilecekleri hiç aklına gelmiyor mu? Her şey kötüleşiyorsa -ki kötüleşiyor- çok kimse bu durumdan senin sorumlu olduğuna inanıyor."

"Buna inanamam."

"Galaksi Kitaplığındaki bir grubun senin oradan ayrılmanı neden istediğini sanıyorsun? Güruh üzerine saldırdığı zaman yakınında olmak istemiyorlar. Onun için... kendini korumalısın. Dışarıya yalnız başına çıkamazsın. Ya ben seninle geleceğim ya da seni koruyacak birilerini bulmamız gerekecek. Bundan sonra böyle olacak, baba."

Seldon'un yüzünde mutsuz bir ifade belirmişti.

Raych yumuşadı. "Ama ben seni uzun süre koruyamayacağım, baba. Yeni bir iş buldum."

Matematikçi başını kaldırdı. "Yeni bir iş mi buldun? Nasıl bir iş?"

"Öğretmenlik yapacağım. Bir üniversitede."

"Hangi üniversitede?"

"Santanni'de."

Seldon'un dudakları titremeye başladı. "Santanni! Orası Trantor'dan dokuz bin parsek uzakta. Galaksinin öbür tarafında, taşralıların yaşadığı bir gezegen."

"Evet, öyle. İşte ben de o yüzden oraya gitmek istiyorum. Bütün yaşamımı Trantor'da geçirdim, baba. Artık buradan bıktım. Bütün imparatorlukta Trantor kadar bozulan başka hiçbir dünya yok. Burası bir suçlular inine döndü. Bizi koruyacak kimse çıkmıyor. Ekonomi topallıyor, teknoloji geriliyor. Diğer yandan Santanni düzenli bir dünya. Hâlâ ilerleyebiliyor. Oraya giderek Manella, Wanda ve Bellis'le yeni bir yaşam kurmak istiyorum. İki ay sonra Santanni'ye gideceğiz."

"Hepiniz mi?"

"Ve sen de, baba. Sen de! Seni geride, Trantor'da bırakamayız. Sen de bizimle birlikte Santanni'ye geleceksin."

Seldon başını salladı. "İmkânsız! Bunu sen de biliyorsun, Raych."

"Neden imkânsız?"

"Nedeni biliyorsun! Proje. Psiko-tarihim. Bütün yaşamımı verdiğim projeyi terketmemi mi istiyorsun?

"Neden olmasın? O seni terketti ya!"

"Sen çıldırmışsın!"

"Hayır, çıldırmadım. O projeyi ne yapacaksın? Kredin yok. Bulman da olanaksız. Trantor'da seni desteklemeye razı olacak bir tek insan bile kalmadı."

"Hemen hemen kırk yıl..."

"Evet, bunu itiraf ediyorum. Ama bunca zaman sonra başarılı *olamadın,* baba. Başarısızlığa uğramak bir suç değil. Çok çabaladın ve oldukça ilerledin. Ama gerileyen bir ekonomi ve çöken bir imparatorlukla karşılaştın. Sonunda uzun yıllar boyunca olacağını söylediğin şey seni durdurdu. Onun için..."

"Hayır. Durmayacağım. Bir yolunu bulacak ve çalışmalarımı sürdüreceğim."

"Sana bir şey söyleyeceğim, baba. Madem böyle inat ediyorsun o zaman psiko-tarihini de yanına alırsın, öyle gideriz. San- tanni'de yeniden başlarsın. Orada projenin desteklenmesi için yeteri kadar kredi ve hevesli insanlar bulabiliriz belki de."

"Peki bunca yıl yanımda sadakatle çalışan o erkek ve kadınlar?"

"Aman, baba, saçmalama! Onlar seni *terketmeye* çoktan başladılar. Ücretlerini ödeyemiyorsun. Yaşamının sonuna kadar burada çalışmakta ısrar edersen, yapayalnız kalırsın. Ah, haydi, baba! Seninle böyle konuşmanın hoşuma gittiğini mi sanıyorsun? Kimse bunu yapmak istemediği, bu cesareti bulamadığı için şimdi sıkıntılı durumdasın. Artık birbirimize karşı dürüst olalım. Trantor sokaklarında dolaşırken sadece Hari Seldon olduğun için saldırıya uğradın. Bu olay artık biraz da gerçeklerden söz etmenin zamanının geldiğini belirtmiyor mu?"

"Gerçekleri bırak şimdi. Ben Trantor'dan ayrılmak niyetinde değilim."

Raych başını salladı. "İnat edeceğinden emindim, baba. Fikrini değiştirmek için iki ayın var. Lütfen bu konuyu düşün, olur mu?"

15

Hari Seldon gülümsemeyeli çok olmuştu. Proje üzerinde her zamanki gibi çalışmış, psiko-tarihi geliştirmek için çabalamış, vakıfla ilgili planlar yapmış ve Asal Radyant'ı incelemişti. Ama gülümsememişti. Sadece başarının yaklaştığını düşünmeden kendini zorlamıştı. Aslında her tarafa başarısızlık yaklaşıyormuş gibi bir hava sinmişti.

Seldon şimdi Streeling Üniversitesindeki bürosunda otururken Wanda içeriye girdi. Profesör torununa bakarken kalbi mutlulukla doluverdi. Wanda onun için her zaman özel biri olmuştu. Seldon, Wanda'nın açıklamalarını ne zaman sıradan bir heyecanla değil de daha yoğun hislerle dinlemeye başladıklarını kesinlikle hatırlayamıyordu. Hem kendinin, hem de diğerlerinin. Ona sanki her zaman böyle olmuş gibi geliyordu. Wanda küçükken o Limonata Ölüm' olayında Seldon'un hayatını kurtarmıştı. Ve bütün çocukluk yılları boyunca nasılsa bazı şeyleri *bilmişti.*

Dr. Endelecki, Wanda'nın genom'unun her bakımdan normal olduğunu kesinlikle söylemişti. Ama Seldon hâlâ torununun, sıradan insanlarınkinden çok üstün bir kafa gücü olduğuna inanıyordu. Profesör, galakside Wanda gibi başka kimseler olduğuna da inanmaktaydı. Hatta Trantor'da bile. Bu ‘kafacılar'ı bulabilseydi vakıfa ne büyük bir katkıda bulunurlardı! Bu ululuğun güç merkezi, güzel torunuydu. Seldon büronun kapısında duran Wan- da'ya bakarken kalbinin parça parça olduğunu hissetti. Torunu birkaç gün sonra gidecekti. Nasıl dayanacaktı buna? Wanda o kadar da güzeldi ki. On sekizindeydi artık. Uzun saçları sarıydı. Yüzü biraz genişti ama Wanda çabucak gülümseyen insanlardandı. Şimdi de gülümsüyordu. Seldon, neden gülümsemesin, diye düşündü. Santanni'ye gidecek. Yeni bir yaşama.

Sonra, "Eh, Wanda," dedi. "Artık sadece birkaç gün kaldı."

"Hayır. Sanmıyorum, büyükbaba."

Yaşlı adam torununa hayretle baktı. "Ne?"

Wanda yaklaşarak matematikçiye sarıldı. "Ben Santanni'ye gitmiyorum."

"Annenle baban bundan vaz mı geçtiler?"

"Hayır. Onlar gidecekler."

"Sen gitmiyorsun, öyle mi? Neden? Nereye gideceksin?" "Ben burada kalacağım, büyükbaba. Seninle." Seldo.n'a daha da sıkı sarıldı. "Zavallı, büyükbabacığım."

"Ama anlayamıyorum... Neden? Onlar buna razılar mı?"

"Annemle babamı mı kastediyorsun aslında razı değiller. Haftalardan beri tartışıp duruyoruz. Sonunda ben kazandım. Neden olmasın, büyükbaba? Onlar Santanni'ye gidecekler. Birbirlerine bağlılar. Küçük Bellis de yanlarında olacak. Ama ben onlarla gider ve seni burada bırakırsam, senin hiç kimsen kalmayacak. Buna dayanabileceğimi hiç sanmıyorum."

"Ama onları nasıl razı ettin?"

"Şey... biliyorsun. Baskı yaptım."

"Bu ne anlama geliyor."

"Kafamla. Ben senin kafandakileri görebiliyorum. Onların kafalarındakileri de. Zaman ilerlerken bu daha da berraklaşıyor. İstediğimi yaptırabilmek için kafalara baskı uygulayabiliyorum."

"Bunu nasıl başanyorsun?"

"Bilmiyorum. Ama bir süre sonra bu baskıdan sıkılıyor ve istediğimi yapmama razı oluyorlar. Onun için seninle kalıyorum."

Seldon başını kaldırarak torununa sevgiyle baktı. "Harika bu, Wanda. Ama Bellis..."

"Sen Bellis için endişelenme. Onun kafası benimki gibi değil."

"Bundan emin misin?" Matematikçi alt dudağını dişleyip duruyordu.

"Eminim. Ayrıca annemle babamın da yanında biri olmalı."

Seldon sevinçten haykırmak istiyordu ama yapamazdı. Raych'la Manella'yı da düşünmeliydi. Ne olacaklardı onlar? Torununa, "Wanda," dedi. "Ya annenle baban? Onlar konusunda bu kadar duygusuzca davranabilecek misin?"

"Ben duygusuz biri değilim. Beni anlıyor, seninle kalmam gerektiğini biliyorlar."

"Bunu nasıl sağladın?"

Wanda kısaca, "Baskı yaptım," diye açıkladı. "Sonunda bana hak verdiler."

"Bunu başarabiliyorsun demek?"

"Evet ama pek kolay olmuyor."

"Ve sen bunu..." Seldon durakladı.

Wanda, "Seni sevdiğim için yaptım," diye açıkladı. "Tabii. Ve..."

"Evet?"

"Psiko-tarih bilimini öğrenmem gerektiği için. Zaten o konuda artık biraz bilgim var."

"Nasıl?"

"Bunu senin kafandan aldım. Proje üzerinde çalışanların kafalarından da. Özellikle ölmeden önce Yugo Amcadan. Ama yine de biraz bölük pörçük. Aslında bu işi doğru dürüst öğrenmek istiyorum, büyükbaba. Benim kendi Asal Radyant'ım da olmalı," Wanda'nın gözleri ışıl ışıldı şimdi. Heyecanla, çabuk çabuk konuşuyordu. "Psiko-tarihi bütün ayrıntılarıyla incelemek istiyorum. Büyükbaba, sen yaşlı ve çok da yorgunsun. Bense genç ve hevesliyim. Mümkün olan her şeyi öğrenmek istiyorum. Böylece senden sonra çalışmaları sürdürebilirim..."

Seldon, "Şey," dedi. "Bu harika olur. Tabii başarabilirsen. Ama artık hiç paramız yok. Ben sana her şeyi öğretmeye çalışırım. Ne var ki, artık hiçbir şey *yapamayız."*

"Bakalım, görürüz, büyükbaba. Görürüz."

16

Raych, Manella ve küçük Bellis uzay limanında bekliyorlardı. Hiper-gemi kalkmaya hazırlanıyordu. Bu üç yolcunun bagajları yerleştirilmişti bile.

Raych, "Haydi, baba," dedi. "Sen de bizimle gel."

Seldon başını salladı. "Gelemem."

"Fikrini değiştirirsen evimizde senin için her zaman bir yer olduğunu unutma."

"Biliyorum, Raych. Seninle neredeyse kırk yılı birlikte geçirdik. Hepsi de güzel yıllardı. Dors'la ben seni bulduğumuz için gerçekten çok şanslıydık."

"Asıl şanslı olan bendim." Raych'ın gözleri doldu. "Annemi her gün anıyorum, baba."

"Evet." Profesör acıyla bakışlarını oğlundan kaçırdı. Wanda, Bellis'le oynuyordu. Sonra yolcuların gemiye binmeleri için çağrı yapıldı.

Wanda annesiyle babasına sarılırken ağlıyordu. Sonra aile hiper-gemiye bindi. Raych son anda Seldon'a el sallamak için geriye baktı. Ağzını çarpıtmış gülümsemeye çalışıyordu.

Profesör de elini salladı. Ve diğer kolunu körleşmiş gibi Wanda'nın omzuna attı. Sadece o kalmıştı. Uzun yaşamı boyunca dostlarını ve sevdiği insanları kaybetmişti. Demerzel gitmiş ve bir daha da dönmemişti. İmparator Cleon ölmüştü. Sevgili Dors'u yoktu artık. Sadık dostu Yugo Amaryl de öyle. Şimdi, tek oğlu Raych da ondan ayrılmıştı.

Sadece Vanda vardı artık.

17

Hari Seldon, "Dışarısı çok güzel," dedi. "Harika bir akşam. Bir kubbenin altında yaşarken insan havanın her akşam böyle güzel olmasını bekliyor."

Wanda kayıtsızca, "Hava her zaman güzel olsaydı bıkardık, büyükbaba," diye cevap verdi. "Her gece biraz değişiklik bizim için daha iyi."

"Senin için iyi, Wanda. Çünkü sen gençsin. Önünde pek çok gece var. Ama benim yok. Onun için ben daha çok güzel geceler olmasını istiyorum."

"Ah, sen yaşlı değilsin ki, büyükbaba. Bacağın bayağı iyi. Kafan da eskisi kadar berrak. Ben bunu *biliyorum."*

"Ah, tabii ya. Haydi, devam et. Kendimi iyi hissetmemi sağla." Profesör bir an durdu sonra da sıkıntıyla ekledi. "Yürümek istiyorum. Apartmandan çıkmalı ve kitaplığa kadar yürümeliyim. Bu güzel akşamın zevkini çıkarmalıyım."

"Kitaplıkta ne bulmak istiyorsun?"

"Şu anda bir şey istemiyorum. Sadece yürümek hoşuma gidecek ama..."

"Evet, ama?"

"Raych'a yanımda bir koruma görevlisi olmadan Trantor'da dolaşmaya kalkışmayacağıma söz verdim."

"Raych artık burada değil."

Seldon, "Biliyorum," diye mırıldandı. "Ama söz sözdür."

"O sana koruma görevlisinin kim olması gerektiğini söylemedi, öyle değil mi? Haydi, seninle yürüyüşe çıkalım. Ben seni korurum "

"Sen mi?" Profesör güldü.

"Evet, ben. Bu iş için gönüllü olduğumu açıklıyorum. Haydi hazırlan da seninle dolaşmaya çıkalım."

Bu durum Seldon'u eğlendirmişti. Son zamanlarda bacağı pek sancımadığı için bastonunu almamayı düşündü. Ama diğer yandan içi kurşun dolu bir bastonu vardı artık. Eski bastonundan çok daha sağlam ve ağırdı. Ama madem yanında koruma olarak Wanda'dan başka kimse bulunmayacaktı, o zaman yeni bastonunu alması gerekirdi.

Yürüyüş çok hoş geçti. Seldon da içinden gelen bu isteğe uyduğu için seviniyordu. Ancak bir yere erişinceye kadar sürdü bu.

Profesör bastonunu hem öfke, hem de bıkkınlıkla kaldırarak, "Şuraya bak," dedi.

Wanda başını kaldırdı. Kubbe, akşamları her zaman olduğu gibi ışıldıyordu. Böylece görenler alacakaranlık basmış gibi bir duyguya kapılacaklardı. Tabii gece ilerlerken kubbe de karanlıklaşıyordu.

Ancak profesör kubbedeki karanlık bir şeridi işaret ediyordu. Işıkların bazıları sönmüştü. "Trantor'a ilk geldiğim günlerde insan böyle bir şeyi düşünemezdi bile. Görevliler devamlı ışıklarla ilgilenirlerdi. Kentte her şey bir saat gibi çalışırdı. Ama şimdi kent yavaş yavaş mahvoluyor ve beni en çok endişelendiren de buna kimsenin aldırmaması. Neden imparatorluk sarayına başvurmuyorlar? Neden öfkeli halk toplantılar tertiplemiyor? Sanki Trantor'lular kentin mahvolmasını beklemekteler. Sonra da bu durumu belirttiğim için kalkıp bana kızıyorlar."

Wanda usulca, "Peşimizde iki adam var, büyükbaba," diye haber verdi.

Kubbedeki kırık lambaların hemen aşağısındaki gölgelerin arasına girmişlerdi. Seldon, "Dolaşmaya mı çıkmışlar?" dedi.

"Hayır." Wanda adamlara bakmıyordu. Bunu yapmasına gerek de yoktu. "Senin peşindeler."

"Onları durdurabilir misin? Kafalarına baskı yapabilir misin?"

"Deniyorum ama iki kişiler. Ve çok kararlılar. Bu tıpkı... tıpkı bir duvarı itmeye benziyor."

"Adamlar ne kadar gerimizdeler?"

"Üç metre kadar."

"Sokuluyorlar mı?"

"Evet, büyükbaba."

"Aramızda bir metre kaldığı zaman bana haber ver." Profesör elini bastonunun üzerinde kaydırarak ince ucunu kavradı. Bastonun kurşun dolu kafasını sallamaya başladı.

Wanda, "Büyükbaba," diye fısıldadı. *"Haydi."*

Seldon bastonunu sallayarak döndü ve bunu arkasındaki adamlardan birinin omzuna olanca gücüyle indirdi. Adam bağırarak yere yığıldı. Kaldırımın üstünde kıvranmaya başlamıştı.

Profesör torununa, "Öbür adam nerede?" diye sordu.

"Kaçtı."

Seldon yerdeki adama baktı ve ayağını onun göğsüne koydu. "Ceplerini ara, Wanda. Herhalde biri ona bu iş için para vermiştir. Onun kredi dosyasını bulmak istiyorum. Belki o paraların nereden geldiğini öğrenebilirim." Bir an durdu sonra da düşünceli bir tavırla ekledi. "Aslında onun kafasına vuracaktım."

"O zaman adamı öldürürdün, büyükbaba."

Sert bir ses duyuldu. "Ne oluyor?" Üniformalı bir kadın ter içinde koşarak geldi. "Sen! O bastonu bana ver!"

Seldon uysalca, "Sayın memur," dedi.

"Hikâyeni daha sonra anlatırsın. Şimdi bu zavallı için bir ambulans çağırmamız gerekiyor."

Profesör öfkelendi. *"Zavallı* adam mı? O bana saldıracaktı! Kendimi savunmaya çalıştım!"

Güvenlik görevlisi, "Her şeyi gördüm," diye homurdandı. "Bu adam sana elini bile sürmedi. Sen dönüp ortada hiçbir neden yokken adama vurdun. Buna kendini savunmak denmez. Bu bir saldırma ve yaralama vakası."

"Sayın memur, size söylüyorum..."

"Bana hiçbir şey söyleme. Derdini mahkeme de anlatırsın "

Wanda hafif ve tatlı bir sesle, "Sayın memur," dedi. "Bizi bir dakika dinlerseniz..."

Kadın onun sözünü kesti. "Siz evinize gidin, küçükhanım."

Wanda dikleşti. "Eve gidecek değilim, sayın memur. Büyükbabam nereye gidiyorsa, ben de oraya giderim." Gözleri öfkeyle parlıyordu.

Güvenlik görevlisi, "İyi ya, gelin öyleyse," diyerek söylendi.

18

Seldon müthiş öfkeliydi. "Yaşantım boyunca hiçbir zaman tutuklanmadım! Birkaç ay önce sekiz serseri bana saldırdı. Oğlumun yardımıyla onlarla başa çıkabildim. Ama bu olay sırasında etrafta bir tek güvenlik görevlisi bile yoktu. Gelip geçenler durup bana yardım ettiler mi? Hayır! Bu kez daha hazırlıklıydım. Bana saldırmak üzere olan adamı bir vuruşta yere serdim. Etrafta güvenlik görevlisi var mıydı? Ah, tabii! Kadın beni yakaladı. Etrafta seyirciler de vardı. Yaşlı bir adamın saldırma ve yaralama suçuyla tutuklanması onları çok eğlendirdi. Nasıl bir dünyada yaşıyoruz biz?"

Seldon'un avukatı Civ Novker içini çekerek sakin sakin, "Çürümüş ve kokuşmuş bir dünyada," dedi. "Ama endişelenme. Sana bir şey olmayacak. Kefaletle serbest bırakılmanı sağlayacağım. Daha sonra seninle eşit hakları olan vatandaşlardan oluşan bir jürinin önünde yargılanacaksın. Ve en fazla... en fazla yargıç seni biraz azarlayacak. Yaşın ve ünün..."

Profesörün öfkesi hâlâ geçmemişti. "Unut benim ünümü! Ben bir psiko-tarihçiyim ve şu ara *bu* pis bir sözcük sayılıyor. Hapse atılmam onları sevindirir."

Novker, "Hayır, sevindirmez," diye cevap verdi. "Sana düşman olan birkaç kaçık var belki. Ama onların jüriye alınmamalarına dikkat edeceğim."

Wanda, "Büyükbabam bütün bu kötü şeylerle karşılaşmak zorunda mı?" dedi. "Artık genç değil. Jüri önünde yargılanmayı bir yana bırakarak yargıcın karşısına çıkamaz mıyız?"

Avukat genç kıza döndü. "Bu yapılabilir. Yani eğer deli olursanız. Yargıçlar sabırsız, güç delisi insanlar artık. Birini dinlemek- tense onu bir yıl hapse mahkûm etmeyi yeğliyorlar. Hiç kimse bir yargıcın karşısına çıkmıyor."

Wanda, "Bence çıkmalıyız..." diye mırıldandı.

Seldon, "Buraya bak, Wanda," dedi. "Bence Civ'i dinlememiz..." Ama daha bu sözler ağzından çıkarken midesinin sanki altüst olduğunu hissetti.

Wanda'nın ‘baskısı'ydı bu. Profesör mırıldandı. "Şey... Madem ısrar ediyorsun..."

Avukat, "O ısrar edemez," dedi. "Ben buna izin veremem."

Wanda, "Büyükbabam sizin müvekkiliniz," diye başını salladı. "Bir şeyin kendisinin uygun gördüğü biçimde yapılmasını istiyorsa, ona uymak zorundasınız."

"Onu savunmaktan vazgeçebilirim."

Wanda sert bir sesle, "iyi ya, çıkıp gidin öyleyse," diyerek söylendi. "Biz de yargıcın karşısına yalnız çıkarız."

Novker bir an düşündü. Sonra da, "Pekâlâ..." dedi. "Madem inadınız tuttu. Ben yıllardan beri Hari'nin avukatlığını yapıyorum. Herhalde onu şimdi terkedemem. Ama sizi uyarıyorum. Hari'yi hapse mahkûm etmeleri olasılığı güçlü. Ve ben de bu cezayı kaldırtmak için çok çabalamak zorunda kalacağım. Tabii başarabilirsem."

Wanda, "Ben korkmuyorum," dedi.

Seldon dudağını ısırdı. Avukat ona döndü. "Ya sen? Her şeye torununun karar vermesine razı mı olacaksın?"

Profesör bir an düşündü sonra da avukatı çok şaşırtan bir şey söyledi. "Evet. Evet, öyle."

19

Seldon hikâyesini anlatırken yargıç ona dik dik bakıyordu. Sonra, "Vurduğunuz o adamın size saldıracağını düşünmenizin nedeni?" diye sordu. "O size vurdu mu? Sizi tehdit etti mi? Korkmanıza neden olacak bir şey yaptı mı?"

"Torunum onun yaklaştığının farkındaydı ve bana saldırmaya kararlı olduğuna da kesinlikle inanıyordu."

"Herhalde bu yeterli olamaz, efendim. Karar vermeden önce bana söyleyebileceğiniz başka bir şey yok mu?"

Seldon öfkeyle, "Bir dakika, bir dakika," dedi. "Bu kadar çabuk karar vermeyin. Birkaç hafta önce bana sekiz kişi saldırdığında onlara oğlumun yardımıyla karşı koyabildim. İşte o yüzden tekrar saldırıya uğrayacağımı düşünmem için güçlü nedenler vardı."

Yargıç kâğıtlarını karıştırdı. "Sekiz adamın saldırısına uğradınız demek? Peki bildirdiniz mi?"

"Etrafta güvenlik görevlisi yoktu ki... Bir tek görevli bile."

"Bu konumuzun dışında. Olayı bildirdiniz mi?"

"Hayır, efendim."

"Neden?"

"Bir kere hukuki işlemlerin çok uzun sürmesinden korktum. Oğlum sekiz serseriden beni kurtarmıştı ve artık güvendeydik. O yüzden başımızı daha fazla derde sokmak istemedim."

"Sekiz serseriden nasıl kurtuldunuz? Sadece siz ve oğlunuz?"

Seldon durakladı. "Oğlum şimdi Santanni'de. Trantor'un kontrol alanının dışında. Onun için şimdi size oğlumun yanında Dahi bıçakları taşıdığını ve onları kullanmakta usta olduğunu açıklayabilirim. Haydutlardan birini öldürdü, ikisini de ağır yaraladı. Geri kalanlarsa, cesetle yaralıları alarak kaçtılar."

"Ama siz bir adamın öldüğünü ve ikisinin de yaralandığını bildirmediniz mi?"

"Hayır, efendim. Yine demin açıkladığım nedenle. Ve biz kendimizi savunmak için dövüştük. Ancak ölen ve yaralanan o üç serserinin izlerini bulursanız, o zaman saldırıya uğramış olduğumuz da kanıtlanır."

Yargıç, "Neye benzedikleri, adları sanları bilinmeyen biri ölü, ikisi de yaralı üç Trantor'lunun izini mi bulacağız?" dedi. "Trantor'da her gün iki bin ölünün bulunduğundan haberiniz var mı? *Sadece* bıçaklanarak öldürülen kimseler bunlar. Olaylar bize hemen bildirilmezse hiçbir şey yapamayız. Daha önce saldırıya uğramış olmanız hikâyesi de geçerli değil. Biz bugünkü olaylarla ilgilenmek zorundayız. Bu olay *bildirildi* ve bir tanık var. Bir güvenlik görevlisi.

"Onun için şimdi olayı inceleyelim. Neden o adamın size saldıracağını düşündünüz? Sadece oradan geçtiğiniz için mi? Yanında bolca kredi taşıyan bir kimseye benzediğinizden mi? Yaşlı ve savunmasız biri gibi gözüktüğünüz için mi? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?"

"Kim olduğumu bildikleri için saldırmaya hazırlandıklarını düşünüyorum, sayın yargıç."

Yargıç önündeki kâğıtlara baktı. "Siz Hari Seldon'sunuz. Bir profesör ve bir bilim adamı. Neden size özellikle bu yüzden saldırsınlar?"

"Düşüncelerim yüzünden."

"Düşünceleriniz yüzünden mi? Eh..." Yargıç bazı kâğıtları çabucak karıştırdı. Sonra da ansızın duraklayarak başını kaldırdı. Dikkatle Seldon'a bakıyordu. "Bir dakika... Hari Seldon." Yüzünde profesörü tanıdığını belli eden bir ifade vardı şimdi. "Siz şu psiko-tarih meraklısısınız, öyle değil mi?"

"Evet, sayın yargıç."

"Çok üzgünüm. Bu konu hakkında adından başka bir şey bilmiyorum. Bir de etrafta dolaşarak imparatorluğun sona ermek üzere olduğunu söylediğinizi duydum. Ya da buna benzer bir iddiada bulunduğunuzu."

"Pek de değil, sayın yargıç. Ama görüşlerim, tahminlerim doğru çıktığı için hoşnutsuzluk uyandırmaya başladı. Ben, bazı kişilerin bana bu nedenle saldırmak istediklerine inanıyorum. Hatta onlara bana saldırmaları için para verildiğine."

Yargıç, Seldon'u dikkatle süzdü sonra da onu tutuklayan güvenlik görevlisini yanına çağırdı. "Yaralanan adam hakkında bilgi topladınız mı? Sabıkası var mıymış?"

Memur kadın hafifçe öksürdü. "Evet, efendim. Birkaç defa tutuklanmış. Saldırı ve yaralama suçlarından."

"Ah, demek aynı suçları tekrar tekrar işleyen bir sabıkalı, öyle mi? Profesörün sabıkası var mı?"

"Hayır, efendim."

"Demek ki, yaşlı ve masum bir insan saldırganlığıyla tanınmış bir sabıkalıyı yanına yaklaştırmamak için çabalıyor. Ve siz o yaşlı ve masum adamı tutukluyorsunuz, öyle mi?"

Güvenlik görevlisi sesini çıkarmadı.

Yargıç, "Gidebilirsiniz, profesör," dedi.

"Teşekkür ederim, efendim. Bastonumu da alabilir miyim?"

Yargıç güvenlik görevlisine parmaklarını şıklatınca bastonu profesöre geri verildi.

Yargıç, "Yalnız bir tek şey var, profesör," dedi. "O bastonu bir daha kullandığınız zaman saldırıya uğradığınızı kesinlikle kanıtlayabileceğinizden emin olmalısınız. Yoksa..."

"Evet, efendim." Hari Seldon, yargıcın odasından çıktı. Bastonuna dayanarak topallıyor ama başını dimdik tutuyordu.

20

Wanda üzüntüyle ağlıyordu. Yüzü gözyaşlarından ıslanmıştı, gözleri kızarmış ve yanakları da şişmişti.

Hari Seldon onun etrafında dolaşıyor, sırtını sıvazlıyordu. Ne yapacağını, torununu nasıl teselli edeceğini bilmiyordu.

"Ben hiçbir işe yaramam, büyükbaba. Başarısızın biriyim. İnsanlara baskı yapabileceğimi sanıyor, başarıyordum da. Özellikle annemle babam gibi fazla baskı altında kalmaya aldırmayan insanlar konusunda. Onlarla da uzun bir süre uğraşmam gerekti.[1] Hatta kendi kendime bir tür cetvel bile hazırlamıştım. On puanlık bir ölçü cetveli. Bu kafamın baskı gücünü ölçüyordu. Ama açıkçası kendime fazla önem verdim. Kafa gücümün on derece olduğunu sanıyordum. Ya da hiç olmazsa dokuz. Ama artık en fazla yedi derece olduğumu anladım." Wanda artık ağlamıyor, Seldon elini okşarken zaman zaman burnunu çekiyordu. "Genellikle. genellikle bir zorlukla karşılaşmıyorum. Dikkatimi verdiğimde insanların düşüncelerini işitiyorum sanki. İstediğim zaman da onlara baskı yapabiliyorum. Ama o saldırganlar! Onların düşüncelerini işitsem de uzaklaştırma çabalarım hiçbir işe yaramadı."

"Bence çok başarılı oldun, Wanda."

"Hayır, *olamadım!* Bir hayalim vardı. O adamların arkadan sana yaklaşacaklarını ve ani, müthiş bir baskıyla onları kaçıracağımı sandım. Seni böyle koruyacaktım. O yüzden seni korumayı teklif ettim. Ama bir işe yaramadım. Adamlar yaklaşırken ben bir şey yapamadım."

"Yaptın! İlk serseri durakladı. Ben de o yüzden dönerek ona vurma fırsatını buldum."

"Hayır, hayır. Benim bu olayla hiçbir ilgim yoktu. Ben sadece adamın geldiğini söyleyerek seni uyardım. Gerisini sen yaptın."

"Ama ikinci serseri kaçtı."

"Sen arkadaşına vurduğun için. Bu işle benim bir ilişkim yoktu." Wanda'nın gözleri yine düş kırıklığı yüzünden doluverdi. "Sonra o yargıç.

Senin yargıcın karşısına çıkman için ısrar ettim. Ona baskı yapabileceğimi ve böylece adamın seni hemen serbest bırakmasını sağlayacağımı sanıyordum."

"Yargıç beni serbest bıraktı. Üstelik çok da çabuk oldu."

"Hayır. Seni sıkıştırdı durdu. Ancak kim olduğunu anladığı zaman tavırları değişti. Benim bu olayla da bir ilişkim yoktu. Her yerde başarısızlığa uğradım. Başını korkunç bir derde sokabilirdim."

"Hayır. Bu sözlerini kabul etmek niyetinde değilim, Wanda. Belki baskı yöntemin umduğun kadar etkili olmadı. Ama asıl nedeni de acil bir durumda çabalamandı. Başka bir şey yapamazdın. Bak, Wanda, dinle... Aklıma bir şey geldi."

Seldon'un sesindeki heyecanı fareden genç kız başını kaldırdı. "Aklına ne geldi, büyükbaba?"

"Şimdi. durum şöyle, Wanda. Herhalde kredi bulmam gerektiğinin farkındasın. Para olmazsa psiko-tarihle ilgili çalışmaları sürdüremeyiz. Bu kadar yıl bütün gücümüzle çalıştıktan sonra başarısızlığa uğramaya dayanamam."

"Buna ben de dayanamam. Ama kredi nasıl bulacağız?"

"Şey... İmparatorun beni tekrar kabul etmesini isteyeceğim. Onu bir kere gördüm. Hoşlandığım, iyi biri o. Ancak zengin olduğu söylenemez. Fakat seni yanıma alacağım. Sen ona biraz baskı yaparsan belki imparator bir kredi kaynağı bulmayı başarır. Bir yerde bir kredi kaynağı bulmayı. Böylece ben de bir süre daha çalışabilirim. O arada da başka bir yol bulmaya çalışırım."

"Sence başarabilir miyiz, büyükbaba?"

"Bunu sensiz başaramam. Ama seninle birlikte... belki. E, denemeye değmez mi?"

Wanda gülümsedi. "İstediğin her şeyi yapacağımı biliyorsun, büyükbaba. Zaten bundan başka umudumuz da yok."

21

İmparatoru görmeleri zor olmadı. Agis, Hari Seldon'u karşılarken gözleri pırıl pırıldı. "Merhaba, eski dost," dedi. "Bana uğursuzluk getirmek için mi geldin?"

Seldon, "Öyle bir şey olmayacağını umarım," diye karşılık verdi.

Agis arkasındaki süslü pelerinin tokasını açarken yorgun yorgun mırıldanarak onu odanın bir köşesine attı. "Ve *sen* orada kal." Profesöre bakarak başını salladı. "Ondan nefret ediyorum. Bir günah kadar ağır ve cehennem kadar da sıcak. Ama resmi görüşmelerde giymem gerekiyor. Taştan oyulmuş bir tasvir gibi orada duruyor ve anlamsız sözcüklerden oluşan bir selde boğuluyorum. Feci bir şey bu. Cleon bu yaşamın içinde doğduğu için görüntüsü buna uygundu. Ben onun gibi değilim. Görünüşüm de uygun sayılmaz. Ben anne tarafından Cleon'un uzaktan kuzeni oluyorum. İşte bu şanssızlığım yüzünden imparator oldum. Bunu ufak bir ücret karşılığı satabilirim. İmparator olmak ister misiniz, Hari?"

Seldon, "Hayır, hayır," diyerek güldü. "Bunu aklımdan bile geçirmem. Onun için boşuna umutlanmayın."

"Peki, şimdi bana söyleyin, bugün birlikte getirdiğiniz bu olağanüstü güzel küçükhanım da kim?" Wanda hemen kızarıverdi.

İmparator nezaketle ekledi. "Sözlerim sizi utandırmamalı, yavrum. Bir imparatorun pek az olan haklarından biri de aklına eseni söylemektir. Kimse buna itiraz edemez, tartışmaya da kalkamaz. Sadece, ‘efendimiz,' diyebilir. Ancak sizin, efendimiz,' deyip durmanızı istemiyorum. Nefret ediyorum bu sözden. Beni, Agis diye çağırın. Zaten asıl adım da bu değil. İmparatorluk ismim bu ve alışmam gerekiyor... Eh.. Ne var ne yok, Hari? Sizi son görüşümden beri neler olduğunu bana anlatın."

Seldon kısaca, "İki kez saldırıya uğradım," dedi.

İmparator durakladı. Bunun şaka olup olmadığını anlayamadığı belliydi. "İki kez mi? Sahi mi?"

Seldon uğradığı saldırıları anlatırken imparatorun suratı asılmıştı. Sonra da, "O sekiz serseri sizi tehdit ettiği sırada herhalde etrafta hiçbir güvenlik görevlisi yoktu?" dedi.

"Bir tek memur bile."

Agis yerinden kalktı ama Seldon'la Wanda'ya oturmalarını da işaret etti. Sanki öfkesini biraz olsun geçirmek istiyormuş gibi salonda bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Sonra da profesöre döndü. "İnsanlar binlerce yıl boyunca, böyle bir şey olduğunda, hep aynı şeyi söylediler. ‘Neden imparatora başvurmuyoruz?' ya da ‘Neden imparator bir şeyler yapmıyor?' Sonunda imparator da gerçekten bir şeyler yapabilirdi. Yapardı. Üstelik bu her zaman mantıklı bir şey olmasa bile. Ama ben... Hari, benim gücüm yok. Hiç gücüm yok.

"Ah, evet, şu Halkın Güvenliği Komisyonu denen kuruluş var. Ama onlar halktan çok *benim* güvenliğimle ilgileniyorlar. Şu anda böyle konuşabilmemiz bile şaşılacak bir şey. Çünkü komisyon bile sizden hiç hoşlanmıyor.

"Ben hiçbir konuda bir şeyler yapamam. Cuntanın devrilmesi ve hükümdarlığın geri getirilmesinden beri imparatorun ne durumda olduğunu biliyor musunuz?"

"Bildiğimi sanıyorum."

"Tam anlamıyla bildiğinizi sanmıyorum. Artık demokrasi var. Siz demokrasinin ne olduğunu biliyor musunuz?"

"Tabii."

Agis kaşlarını çattı. "Bunun iyi bir şey olduğunu düşündüğünüzden eminim."

"Ben sadece iyi bir şey *olabileceğini* düşünüyorum."

"İşte, gördünüz mü? Ama değil, imparatorluğu tümüyle altüst etti.

"Şimdi... Trantor sokaklarında daha fazla güvenlik görevlisinin dolaşmasını emretmek istediğimi düşünelim. Eski günlerde olsaydı imparatorluk sekreterinin benim için hazırladığı bir kâğıdı önüme çeker ve süslü bir imza atardım. Ardından sokaklarda hemen daha çok sayıda güvenlik görevlisi belirirdi.

"Ama şimdi böyle bir şey yapmam imkânsız. Önce bu öneriyi yedi bin beş yüz kadın ve erkekten oluşan bir meclise yollamam gerekiyor. Bir öneride bulunulduğu zaman hemen erkek ve dişi kazlara dönüşürler. Bir kere... para nereden bulunacak? Diyelim ki on bin görevli daha istiyorsun. O zaman on

bin memura daha aylık ödemen gerekir. Sonra... diyelim ki, buna razı oldun. Yeni güvenlik görevlilerini kim seçecek?

"Meclis üyeleri birbirlerine bağırır, tartışır, gürleyip, şimşekler gibi çakarlar. Sonunda da hiçbir işi başaramazlar. Hari, ben sizin fark ettiğiniz kubbedeki o kırık lambaların yenilenmesi gibi basit bir işi bile yapamam. Bu kaça mal olacak? İşin başında kim bulunacak? Ah, evet, lambaların yerine yenisi takılır ama bu iş birkaç ayı da alır. İşte demokrasi *bu."*

Seldon, "İmparator Cleon'un her zaman istediklerini yapamadığından yakındığını hatırlıyorum," dedi.

Agis sabırsızca, "İmparator Cleon'un iki üstün birinci bakanı vardı," diye anımsattı. "Demerzel ve siz. İkiniz de her zaman Cleon'un aptalca bir şey yapmasına engel oldunuz. Benim yedi bin beş yüz birinci bakanım var. Hepsi de baştan sona kadar ahmak. Ama Hari, herhalde bana o saldırıları şikâyet etmek için gelmediniz."

"Hayır, onun için gelmedim. Konu daha da kötü. Efendimiz... yani... Agis, benim krediye ihtiyacım var."

İmparator hayretle matematikçiye baktı. "Bunu size anlattıklarımdan sonra hâlâ söylüyor musunuz? Hari, benim hiç kredim yok. Ah, evet, tabii sarayın yönetimi için para gerekiyor. Ama onu elde edebilmek için bile yedi bin beş yüz üyeyle konuşmam gerekiyor. Onlara gidip, ‘Dostum Hari Seldon için kredi istiyorum,' dememi mi bekliyorsunuz? Bana istediğim miktarın ancak dörtte birini verirler. Hem de en aşağı iki yıl sonra. Siz çıldırmışsınız! Asla kredi verilmesine razı olmazlar." Omzunu silkti, sonra da yumuşak bir sesle ekledi. "Beni yanlış anlamayın, Hari. Mümkün olsaydı size seve seve yardım ederdim. Size özellikle torununuz için yardıma çalışırdım. Ona bakarken sanki size istediğiniz kadar para vermem gerekiyormuş gibi bir duyguya kapılıyorum. Ama bunu yapmam imkânsız."

Seldon, "Agis," dedi. "Para bulamazsam psiko-tarih mahvolur. Hem de yaklaşık kırk yıllık bir çalışmadan sonra."

"Bu kırk yıllık sürede bir sonuca varamamışsınız. Onun için üzülmenize gerek yok."

Profesör içini çekti. "Artık yapabileceğim daha fazla bir şey yok. Bana bir psiko-tarihçi olduğum için saldırdılar, insanlar benim bir felaket habercisi olduğumu düşünüyorlar."

İmparator başını salladı. "Siz uğursuzluk getiriyorsunuz, Baykuş Seldon. Size daha önce de söyledim."

Profesör üzüntüyle ayağa kalktı. "Öyleyse her şey bitti."

Wanda da ayağa fırlayarak büyükbabasının yanında durdu. Başı, matematikçinin omzunun hizasındaydı. Gözlerini imparatora dikmişti.

Hari gitmek için dönerken Agis, "Durun, durun," dedi. "Vaktiyle ezberlediğim küçük bir şiiri hatırladım:

"Ülkenin durumu kötü.

Hızlanan hastalıkların kurbanı o.

Burada zenginlik artıyor

Ve insanlar çürüyor."

Seldon umutsuzca, "Bu ne anlama geliyor?" diye sordu.

"Bu imparatorluğun devamlı olarak çöktüğü ve parçalandığı anlamına geliyor. Ama yine de kimilerinin zenginleşmelerini engellemiyor. Neden o zengin işadamlarımızdan bazılarına başvurmuyorsunuz? Onların meclis üyeleri yok ve isterlerse bir kredi makbuzu imzalayabilirler."

Profesör hayretle bakıyordu. "Evet, deneyeceğim."

22

Hari Seldon karşısındaki adamın elini sıkmak için uzandı. "Bay Bindris sizi gördüğüme çok sevindim. Büyük nezaket göstererek benimle konuşmayı kabul ettiniz..."

Terep Bindris neşeyle, "Neden etmeyeyim?" dedi. "Sizi iyi tanıyorum. Daha doğrusu hakkınızda bilgim var "

"Bu çok hoş. Demek psiko-tarihten söz edildiğini işittiniz?"

"Ah, evet. Aklı olan herkes duydu. Tabii bu konuyu *anladığımı* iddia edemem. Yanınızdaki küçükhanım kim?"

"Torunum, Wanda."

"Çok güzel bir küçükhanım." Bindris neşeyle gülümseyiverdi. "Bana her istediğini yaptırabilirmiş gibi geliyor."

Wanda, "Bence abartıyorsunuz, efendim," dedi.

"Hayır, hayır, çok ciddiyim. Lütfen oturun ve bana sizin için ne yapabileceğimi söyleyin." Bindris abartılı bir hareketle başında oturduğu yazı masasının önündeki süslü brokar kaplı, geniş ve rahat koltukları işaret etti. Koltuklar da, Bindris'in bu pek geniş bürosundaki diğer eşyalar gibi en iyi cinstendi. Süslü masa, geldikleri işaret edildiğinde sessizce kayarak açılan görkemli, oymalı kapılar, pırıltılı koyu renk taş döşeli zemin. Bindris'in çevresi etkileyici ve görkemliydi ama adam için aynı şey söylenemezdi. Bu ufak tefek nazik adam ilk bakışta Trantor'un en önde gelen maliyeci ve tefecilerinden biri gibi gözükmüyordu.

"Buraya imparator önerdiği için geldik, efendim."

"İmparator önerdiği için mi?"

"O bize yardım edemedi. Ama sizin gibi birinin bunu başarabileceğini düşünüyor. Tabii sorun krediyle ilgili."

Bindris'in yüzündeki neşeli ifade kayboldu. "Krediyle mi? Anlayamadım..."

Seldon, "Şey..." dedi. "Hükümet kırk yıla yakın bir süreden beri psiko-tarihi destekliyordu. Ama artık zaman değişiyor ve imparatorluk da eskisi gibi değil."

"Evet, biliyorum."

"İmparatorun bizi desteklemek için gereken kredisi yok. Hoş, olsa bile bu destekleme talebini meclisten geçirmesi olanaksız. Bu nedenle bana işadamlarını görmemi önerdi. Bir kere sizlerin hâlâ paranız var. İkincisi bir kredi makbuzu yazarak bu sorunu çözümleyebilirsiniz."

Uzunca bir sessizlikten sonra Bindris, "Korkarım imparatorun iş konularında hiç bilgisi yok..." diye mırıldandı. "Ne kadar kredi istiyorsunuz?"

"Bay Bindris, biz çok büyük bir projeden söz ediyoruz. Birkaç milyona ihtiyacım olacak."

"Evet, efendim."

Bindris kaşlarını çattı. "Biz şimdi borçtan mı söz ediyoruz? Bu parayı ne zaman ödemeyi düşünüyorsunuz?"

"Bay Bindris, bu parayı ödeyebileceğimi söyleyemem. Ben hibe peşindeyim."

‘"Size kredi vermek isteseydim yine de yapamazdım. Size şunu söyleyeyim: tuhaf bir neden yüzünden bu parayı size vermek istiyorum. Ama mümkün değil, imparatorun meclisi olabilir. Ama benim de Yönetim Kurulu üyelerim var. Kurulun izni olmadan böyle bir hibede bulunmayı düşünemem bile. Zaten üyeler buna hiçbir zaman razı olmazlar."

"Neden? Şirketiniz çok zengin. Birkaç milyonun sizin için hiçbir önemi olamaz."

Bindris, "Söyledikleriniz çok güzel," dedi. "Ama şirket ağır ağır yokuş aşağı gidiyor. Gerçi başımızı ciddi biçimde derde sokacak kadar hızlı değil ama yine de bizi mutsuz edecek derecede . İmparatorluk çökerken parçaları da ayrı ayrı batıyor. Biz birkaç milyon verecek durumda değiliz... Gerçekten çok üzgünüm."

Profesör sessizce otururken Bindris mutsuz görünüyordu. Sonunda başını salladı. "Dinleyin, Profesör, Seldon. Size yardım etmeyi gerçekten isterdim. Özellikle yanınızdaki küçükhanım yüzünden. Ama bu imkânsız. Diğerlerini deneyin, profesör. Belki başka yerde şansınız size güler."

Seldon kendini zorlayarak ayağa kalktı. "Eh... Deneriz."

23

Wanda'nın gözleri dolmuştu. Ama asıl nedeni üzüntü değil, öfkeydi. "Anlayamıyorum, büyükbaba. Dört değişik şirkete gittik. Her biri de bize karşı bir öncekinden daha kötü ve kaba davrandı. Dördüncüsü biraz önce bizi kapı dışarı etti, ondan sonra da kimse bizi içeri almadı."

Seldon, "Bu anlaşılmayacak bir şey değil, Wanda," diye cevap verdi. "Bindris'i gördüğümüz sırada ona neden gittiğimizi bilmiyordu. Ben birkaç milyon isteyinceye kadar da dostça davrandı. Sonra o tavırları tümüyle değişti. Yanılmıyorsam neyin peşinde olduğumuz hemen etrafa yayıldı. Her geçen dakikayla dostça görünen tavırlar iyice değişti. Şimdiyse bizi görmek bile istemiyorlar. Neden görsünler? Bize ihtiyacımız olan kredileri verecek değiller ki. Öyleyse bizimle konuşup neden zaman kaybetsinler?"

Wanda'nın öfkesi bu kez kendi üzerinde yoğunlaştı. "Peki, ben ne yaptım? Sadece orada oturdum. Hiçbir işe yaramadım."

Profesör, "Ben aynı fikirde değilim," dedi. "Bindris senden etkilenmişti. Aslında bize para vermeyi çok istedi. Daha çok senin yüzünden. Ona baskı yapıyor ve başarılı da oluyordun."

"Ama yeteri kadar değil. Ayrıca adam sadece hoş olmamla ilgilendi."

Seldon, "Hoş değil, güzelsin," diye mırıldandı. "Hem de çok güzelsin."

Wanda sordu. "Şimdi ne yapacağız, büyükbaba? Psiko-tarih bunca yıl sonra yarıda kalacak."

Seldon, "Galiba bu engel olunamayacak bir şey," dedi. "Hemen hemen kırk yıldan beri imparatorluğun çökeceğini söylüyorum. İşte o gün geldi. Psiko-tarih de imparatorlukla birlikte çökecek anlaşılan."

"Ama psiko-tarih, imparatorluğu kurtaracak. Hiç olmazsa kısmen."

"Bunu başarabileceğini biliyorum. Ama artık zorlayamam."

"Yani her şeyin sona ermesine izin mi vereceksin?"

Profesör başını salladı. "Buna engel olmaya çalışacağım. Gelgelelim nasıl başaracağımı bilmediğimi itiraf etmeliyim."

Wanda, "Ben de pratik yapacağım," diye açıkladı. "Baskı yeteneğimi güçlendirebileceğini bir yol olmalı, insanlara istediğimi yaptırabilmemin kolay bir yolu."

"Keşke başarabilsen."

"Sen ne yapacaksın, büyükbaba?"

"Ah, fazla bir şey yapamam. İki gün önce kitaplıkta başkütüphaneciyi görmeye giderken üç kişiyle karşılaştım. Psiko-tarihi tartışıyorlardı. Nedense içlerinden biri beni etkiledi. Ona gelip beni görmesi için ısrar edince razı oldu. Bugün öğleden sonra büromda onunla konuşacağız."

"Onu yanında mı çalıştıracaksın?"

"İsterdim... Tabii o genç adama verecek yeterli kredim olsaydı. Yine de onunla konuşmamın bir zararı olmaz. Sonuçta ne kaybım olacak ki?"

24

Genç adam tam 4 T.S.S.'de geldi. (Trantor Standart Saatiyle) Seldon gülümsedi. Randevularına zamanında gelen insanlardan hoşlanırdı. Profesör ellerini masasına dayayarak ayağa kalkmaya hazırlanınca genç adam, "Profesör, lütfen," dedi. "Bacağınızın rahatsız olduğunu biliyorum. Ayağa kalkmanıza hiç gerek yok."

Seldon, "Teşekkür ederim, delikanlı," diye cevap verdi. "Ama bu senin oturamayacağın anlamına gelmez. Lütfen otur."

Genç adam ceketini çıkararak bir iskemleye yerleşti.

Matematikçi, "Affedersin..." dedi. "Seninle karşılaştığımız ve bu randevuyu kararlaştırdığımız zaman adını öğrenmeyi unuttum. İsmin?.."

Genç adam, "Stettin Palver," diye açıkladı.

"Ah! Palver! Palver! Bu ad bana hiç yabancı gelmedi."

"Öyle olması gerekir, profesör. Büyükbabam sık sık sizi tanımakla övünürdü."

"Büyükbaban mı? Ah, tabii. Joramis Palver. Hatırladığım kadarıyla benden iki yaş küçüktü. Psiko-tarih çalışmaları için bana katılmasını istedim ama razı olmadı. Bunu başarmak için yeteri kadar matematik öğrenmesinin imkânsız olduğunu söylüyordu. Çok yazık! Sahi, Joramis nasıl?"

Palver ciddi bir tavırla, "Korkarım Joramis de diğer yaşlı insanları izledi ve öldü."

Seldon yüzünü buruşturdu. Joramis ondan iki yaş küçüktü ve ölmüştü. İki eski dost. Birbirleriyle ilişkileri öylesine kesilmişti ki, biri öldüğünde diğeri bunu duymamıştı bile. Profesör bir süre öylece oturdu. Sonra da, "Çok üzüldüm..." diye mırıldandı.

Genç adam omzunu silkti. "Güzel bir yaşam sürdü."

"Ya sen, delikanlı, sen nerede eğitim gördün?"

"Langano Üniversitesinde."

Seldon kaşlarını çattı. "Langano mu? Yanılıyorsam beni uyar ama o üniversite Trantor'da değil sanırım. Öyle değil mi?"

"Öyle. Ben başka bir dünyayı denemek istedim. Herhalde Trantor'da üniversitelerin kalabalık olduğunu çok iyi biliyorsunuz. Aslında rahatça

çalışabileceğim bir yer aradım."

"Hangi konularda çalıştın?"

"Öyle önemli bir çalışma yapmadım. Konum tarihti. Bu, insanın iyi işler bulmasına yarayan bir konu değil."

Profesör bu kez yüzünü büsbütün buruşturdu. Bu onu ilk sözlerden daha fazla etkilemişti. Dors Venabili de tarihçiydi. Seldon sonra, "Ama artık Trantor'a dönmüşsün," dedi. "Neden?"

"Kredi. İş."

"Bir tarihçi olarak mı?"

Palver güldü. "Nerede o bolluk! Ben yük taşıyan bir taşıtı kullanıyorum. İyi bir meslek değil tabii."

Seldon, Palver'e hafif bir kıskançlıkla baktı. Gömleğinin ince kumaşı genç adamın kollarını ve göğsünü belirginleştiriyordu. Vücudu iyi gelişmişti, kaslıydı. Profesör hiçbir zaman böylesine kaslı bir yapıya sahip olamamıştı.

Matematikçi sonra, "Herhalde üniversitedeyken boks yapıyordun?" diye bir tahminde bulundu.

"Kim? Ben mi? Asla. Ben bir Twister'ı."

"Bir Twister mı?" Seldon'un keyfi birdenbire yerine gelmişti. "Yoksa sen Helicon'lu musun?"

Palver o gezegeni aşağılar gibi, "İyi bir Twister olmak için Helicon'dan gelmek şart değil," dedi.

Profesör, orası öyle, diye düşündü. Ama en iyi Twister'lar orada yetişir. Ancak bir şey söylemedi. Onun yerine, "Büyükbaban bana katılmak istememişti," dedi. "Ya sen?"

"Psiko-tarihi mi kastediyorsunuz?"

"Seninle ilk karşılaştığımız zaman diğerlerine söylediklerini duydum. Bana psiko-tarihten çok mantıklı bir biçimde söz ediyor- muşsun gibi geldi. Bana katılmak ister misin?"

"Size demin de söylediğim gibi bir işim var, profesör."

"Yük taşımak. Haydi, haydi."

"Ücret iyi."

"Kredi her şey değildir."

"Ama epeyce işe yarar. Buna karşılık siz bana fazla bir şey veremezsiniz. Kredinizin az olduğundan eminim."

"Neden böyle söylüyorsun?.."

"Galiba... tahmin ediyorum... Peki, yanılıyor muyum?"

Seldon dudaklarını sıkıca birbirine bastırmıştı. Sonra, "Hayır, yanılmıyorsun," dedi. "Sana fazla para veremem. Çok üzgünüm. Galiba kısa konuşmamız böylece sona eriyor."

"Bir dakika, bir dakika!" Palver ellerini havaya kaldırdı. "Lütfen bu kadar acele etmeyin. Sizinle hâlâ psiko-tarihten söz ediyoruz. Sizinle çalışırsam, bana psiko-tarihi de öğretirsiniz. Öyle değil mi?"

"Tabii."

"O halde kredinin her şey olmadığını gerçekten söyleyebiliriz. Sizinle bir anlaşma yapalım. Siz bana psiko-tarihi mümkün olduğu kadar öğretin ve ne kadar para verebilirseniz o kadar verin. Ben geçinmenin bir yolunu bulurum. Ne dersiniz?"

Seldon çok sevinmişti. "Harika! Bu şahane olacak. Şimdi... bir şey daha var."

"Ya?"

"Evet. Son haftalarda iki kez saldırıya uğradım. Birinci defa oğlum yardımıma geldi. Ama o daha sonra Santanni'ye gitti. İkinci sefer de içi kurşun dolu bastonumu kullandım. Yararı oldu ama beni yargıcın karşısına sürüklediler. Saldırmak ve yaralamakla suçladılar..."

Palver atıldı. "Ama size neden saldırıyorlar?"

"Benden hoşlanmıyorlar. Çok uzun bir süredir imparatorluğun çökeceğini söylüyorum. Şimdi bu felaket yaklaştığı için durumdan beni sorumlu tutuyorlar."

"Anlıyorum. Peki, bunun açıklamak istediğiniz noktayla ne ilgisi var?"

"Senin korumam olarak çalışmanı istiyorum. Sen genç ve güçlüsün. Tabii en önemlisi bir Twister'sın. Yani tam ihtiyacım olan birisin."

Palver, "Bunu yapabilirim sanırım," diyerek gülümsedi.

Seldon'la Palver, Streeling yakınında, Trantor'un sadece evlerinin bulunduğu mahallelerinden birinde dolaşıyorlardı. Akşam olmak üzereydi. Profesör, "Şuraya bak," dedi. Yürüme yolunun kenarına saçılmış olan çöpleri işaret ediyordu. "Bunlar ya gelip geçen yer taşıtlarından ya da dikkatsiz yayalar tarafından atılmışlardır." Seldon konuşmasını sürdürdü. "Eski günlerde böyle çöp yığınları hiç görmezdin. Güvenlik görevlileri her zaman tetikteydiler. Belediye timleri de yirmi dört saat halka açık yerlerin bakımıyla ilgilenirlerdi. Ama en önemlisi hiç kimse çöpleri böyle sokağa dökmeyi aklından bile geçirmezdi. Trantor bizim yuvamızdı ve biz onunla gururlanırdık. Şimdi..." Matematikçi kederle, bıkkın bıkkın başını salladı. Sonra içini çekerek ekledi.

"Şimdi bu..." Birdenbire sustu. Sonra da birkaç dakika önce yanlarından geçerek ters yöne doğru giden bakımsız bir çocuğa bağırdı. "Hey, sen, delikanlı!" Çocuk ağzına attığı bir şeyi çiğniyordu. Bunun üzerindeki kâğıdı eğilip bakmak gereği bile görmeden yere fırlatıvermişti. Delikanlı profesöre somurtarak bakarken yaşlı adam, "O kâğıdı yerden al ve uygun bir yere at," diye önerdi.

Çocuk dişlerini göstererek, "Çok istiyorsan sen al," diye homurdandı. Sonra dönerek uzaklaştı.

Palver, "Psiko-tarihinizin önceden tahmin ettiği, toplumun çökmekte olduğunu gösteren bir başka işaret bu, Profesör Seldon," dedi.

"Evet, Stettin. İmparatorluk etrafımızda parça parça oluyor.
Ufalanıyor. Hatta aslında parçalandı bile. Artık geriye dönüş de yok. Uyuşukluk, çürüme ve açgözlülük... bunların hepsi de bir zamanların muhteşem imparatorluğunun mahvolmasında rol oynadılar. Onun yerini ne alacak? Bu..."

Seldon, Palver'in yüzündeki ifadeyi fark ederek duraklamıştı. Genç adam bir şeyi dikkatle dinliyormuş gibiydi. Ama profesörü değil. Başını yana eğmiş ve yüzünde dalgın bir ifade belirmişti. Sanki Palver kendisinden başka hiç kimsenin duyamayacağı bir sesi işitmeye çabalıyordu.

Sonra genç adam ansızın şimdiye ve oraya döndü. Telaşla etrafa bir göz atarak profesörün kolunu tuttu. "Hari, çabuk, kaç- malıyız. Geliyorlar..." Sonra akşamın sessizliğini hızla yaklaşan birilerinin gürültülü adımları yardı. Seldon'la Palver döndüler ama çok geç kalmışlardı. Bir grup saldırgan üzerlerine atıldılar. Ancak Hari Seldon bu kez hazırdı. Hemen bastonuyla Palver'le kendinin etrafında geniş bir kavis çizdi. Bunu gören üç saldırgan güldüler. Yeniyetme bu genç ve gaddar serserilerden ikisi erkek biri de kızdı.

Grubun elebaşısı olduğu anlaşılan delikanlı burun kıvırdı. "Demek işimizi kolaylaştırmayacaksın, ihtiyar? Ah, ben ve arkadaşlarım seni iki saniyede yere sereriz. Biz..." Elebaşı birdenbire kendini yerde buldu. Midesine indirilen kusursuz bir Twist tekmesine yenilmişti. Hâlâ ayakta olan diğer iki serseri saldırıya geçmek için hemen yarı çömeldiler. Ama Palver onlardan hızlıydı. O iki saldırgan da daha ne olduğunu anlayamadan yere devrilmişti.

Böylece saldırı sona erdi. Neredeyse başlar başlamaz. Seldon bir kenarda dururken bastonuna dayanmıştı. Zor kurtulduğunu düşünerek titriyordu. Güç harcadığı için biraz soluk soluğa kalmış olan Palver ise sahneyi inceliyordu.

Üç saldırgan da karanlıklaşan kubbenin altında, ıssız yürüme yolunda baygın yatıyorlardı.

Palver yine, "Haydi," diye ısrar etti. "Buradan hemen gidelim." Ama bu kez saldırganlardan kaçmayacaklardı.

Seldon itiraz etti. "Buradan gidemeyiz, Stettin." Üç baygın soyguncu adayını işaret etti. "Onlar henüz çocuk sayılırlar. Belki de şu anda ölüyorlar. Nasıl bırakıp gideriz onları? İnsana yakışmayan bir şey bu. Evet, öyle. Ben bunca yıldır insanlığı korumak için çabaladım." Profesör sözlerini vurgulamak için bastonunu yere vurdu. Gözleri inançla parlıyordu.

Palver, "Saçma," diye söylendi. "İnsana yakışmayan şey bu serserilerin senin gibi masum vatandaşlara saldırmaları. Yere yığılsaydın, bir an *senin* için endişelenirler miydi sanıyorsun? Son kredini çalmak için bıçağı karnına rahatça saplarlar onlar. Kaçarken bir tekme atmayı da unutmazlar. Bu üç it biraz sonra kendilerine gelirler. Yara ve bereleriyle ilgilenmek için sinsice sürünerek uzaklaşırlar. Ya da biri onları bulur ve merkezi arar.

"Ama sen *düşünmelisin*, Hari. Geçen sefer olanları unutma. Yine bir dövme olayıyla ilgin olduğu iddia edilirse her şeyini kaybedebilirsin. Hari, lütfen, kaçmalıyız!" Palver, Seldon'u kolundan yakaladı. Profesör son kez arkaya baktıktan sonra genç adamın kendisini oradan götürmesine izin verdi.

Hızla uzaklaşan Seldon'la Palver'in ayak sesleri hafifleyerek duyulmaz olurken bir gölge ağaçların arkasından çıktı. Somurtkan bir delikanlıydı bu. Kendi kendine gülerek, "Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bana söyleyecek sen mi kaldın, profesör?" diyerek homurdandı. Topuklarının üzerinde dönüp güvenlik görevlilerini çağırmaya gitti.

26

Yargıç Tejan Popjens Lih, "Susunuz!" diyerek kükredi. "Salon da düzen istiyorum!" Profesör ‘Baykuş' Seldon ve genç iş arkadaşı Stettin Palver'in ön duruşması Trantor halkının heyecanlanmasına neden olmuştu. Bu adam kehanette bulunarak imparatorluğun yıkılacağını iddia ediyordu. Uygarlığın mahvolacağını da. Herkese nezaket ve düzenin hakim olduğu o altın çağa dönmelerini önerirken görgü tanıklarının açıkladığına göre durup dururken üç genç Trantor'lunun zalimce dövülmelerini emretmişti. Ah, evet, bu heyecanlı bir ön duruşma olacaktı. Herhalde daha sonra da heyecan verici bir davaya yol açacaktı.

Yargıç, kürsüsündeki bir girintinin içine uzanarak oradaki düğmeye bastı. Kalabalık mahkeme salonunda bir gong sesi yankılandı. Kadın yargıç artık iyice susmuş olan kalabalığa, "Salonda düzen istiyorum," diye tekrarladı. "Gerekirse salonu boşalttırırım. Bu bir uyarıdır ve bir daha da tekrarlanmayacak."

Yargıç kırmızı cüppesiyle çok etkileyiciydi. Lih aslında Dış Dünyalardan olan Lystena'dandı. Cildi hafif mavimsiydi. Sinirlendiği zaman rengi koyulaşır gerçekten öfkelendiğinde de hemen hemen mora dönüşürdü. Yıllardan beri yargıçlık yapıyordu. Hukukçuların en üstünlerinden biriydi. İmparatorluk yasalarını yorumlayan en saygın kimselerden sayılıyordu. Buna rağmen Leh'in renkli görünümüyle *biraz* övündüğü söyleniyordu. Parlak kırmızı cüppesinin yumuşak turkuaz rengi cildini belirginleştirmesinden hoşlandığı da.

Ama Lih, imparatorluk yasalarını çiğneyenlere çok sert davranmasıyla da ün yapmıştı. Kararsızlığa kapılmadan medeni hukuku ayakta tutan birkaç yargıçtan biriydi.

"Sizden söz edildiğini duydum, Profesör Seldon. Yakında mahvolacağımızla ilgili teorilerinizi de. Geçenlerde karıştığınız diğer bir davaya bakan yargıçla da konuştum. O olayda kurşun doldurulmuş bastonunuzla birine vurmuşsunuz. O zaman da yine size saldırdıklarını iddia etmişsiniz. Yanılmıyorsam bu mantığı daha önce olduğu iddia edilen bir olaya bağlayıp size ve oğlunuza *sekiz* haydudun saldırdığını iddia etmişsiniz. Ama olayı güvenliğe bildirmemişsiniz. Saygıdeğer meslektaşımı kendinizi

savunduğunuza ikna etmişsiniz, Profesör Seldon. Hem de görgü tanıklarının bunun tersini söylemelerine rağmen. Ama bu kez çok daha inandırıcı olmanız gerekecek."

Seldon'la Palver aleyhine dava açmış olan üç serseri alayla sırıttılar. Davacı masasında oturuyorlardı. Görünüşleri de saldırı gecesindekinden çok daha farklıydı. Delikanlılar temiz ve bol tulumlar giymişlerdi. Kız ise ince plili bir tunik. Üçü de Trantor gençliğinin herkesin içini rahat ettiren birer temsilcisi gibiydiler. Tabii onlara dikkatle bakılmaz ya da konuşmaları iyice dinlenmezse.

Seldon'un avukatı Civ Novker kürsüye yaklaştı. Adam Palver'in de vekiliydi. "Sayın yargıç, müvekkilim Trantor toplumunun dürüst bir üyesidir. Çok parlak bir ünü olan eski bir birinci bakandır. İmparatorumuz da yakın dostudur. Profesör Seldon masum üç gence saldırırsa eline ne geçer? Profesör her zaman Trantor gençliğinin entelektüel yaratıcılığının canlandırılmasını söylemiş, bu konuda sık sık konuşmalar yapmıştır. Psiko-Tarih Projesinde sayısız gönüllü öğrenci çalışmaktadır. Streeling Üniversitesinin en sevilen öğretmenlerinde de biridir."

"Bundan başka..." Novker susarak kalabalık salonu bakışlarıyla taradı. Sanki "Bu sözlerimi dinleyinceye kadar bekleyin," diyordu. "O zaman müvekkilimin iddialarının doğruluğundan bir saniye bile şüphe ettiğiniz için utanacaksınız." Avukat konuşmasını sürdürdü. "Profesör Seldon, ünlü ve önemli Galaksi Kitaplığıyla resmen ilgisi olan birkaç özel kişiden de biridir. Galaksi Ansiklopedisi adını verdiği eser üzerinde çalışması için kitaplıktaki her kaynaktan yararlanmasına izin verilmiştir. Hem de hiçbir kısıtlama olmadan. Sözünü ettiğim eser imparatorluk uygarlığının bir şükran şarkısı olacaktır.

"Size soruyorum, böyle biri bu olayda nasıl sorguya çekilir?" Novker elini sallayarak Stettin Palver'le davalı masasında oturan Seldon'u işaret etti. Profesör sıkıntılı görünüyordu. Alışık olmadığı bu tür övgüler yüzünden yanakları kızarmıştı. Ne de olsa son zamanlarda onu süslü cümlelerle övmüyor, tersine adı geçtiği zaman alayla gülüyorlardı. Matematikçi güvendiği bastonunun başını kavramıştı ve eli hafifçe titriyordu.

Yargıç Lih başını eğerek Seldon'a baktı. Bu sözlerden etkilenmemiş olduğu belliydi. "Gerçekten de bu saldırıdan profesörün eline ne geçecekti, sayın avukat? Ben de kendi kendime bu soruyu soruyordum. Kaç gece uyuyamadım ve kendi kendime akla yakın bir neden aradım. Profesör Seldon

gibi bir insan neden durup dururken saldırı ve yaralamaya sebep olsun? Oysa kendisi uygarlığın ve düzenin bozulduğundan söz edip durumu açık açık eleştiriyordu?

"Sonra birdenbire durumu kavradım. Belki de Profesör Seldon kendisine *inanmadıkları* için sinirleniyordu. Ve dünyalara karanlık ve felaket kehanetlerinin doğru çıkacağını *kanıtlamak* istedi. Sonuçta karşımızdaki bütün meslek yaşamını imparatorluğun çökeceğini söyleyerek geçiren bir insan. O aslında sadece kubbedeki yanmış birkaç ampulü, kamu taşıtlarında arada sırada görülen aksaklıkları, şu ya da bu bütçedeki kesintileri işaret edebiliyor. Bunlardan hiçbiri de büyütülecek şeyler değil. Ama bir saldırı ya da iki veya üç boğuşma, ah, işte bu ilgi çekebilir!" Lih arkasına yaslanarak ellerini kavuşturdu. Yüzünde memnun bir ifade vardı. Seldon ayağa kalkmış masaya iyice dayanıyordu. Kendini müthiş zorlayarak kürsüye yaklaştı. Avukatına eliyle gelmemesini işaret ederek, kendisini buz gibi bakışlarla süzen yargıca baktı.

"Sayın yargıç, lütfen kendimi savunmak için birkaç kelime söylememe izin verin."

"Tabii, Profesör Seldon. Ne de olsa bu bir dava değil. Burada vakayla ilgili bütün iddiaları, gerçekleri ve teorileri dinleyeceğiz. Dava açılıp açılmamasına ondan sonra karar verilecek. Ben sadece bir teoriyi açıkladım. Sözlerinizi ilgiyle dinleyeceğim "

Seldon konuşmaya başlamadan önce hafifçe öksürdü. "Ben hayatımı imparatorluğa adadım. İmparatorlara sadakatle hizmet ettim. Psiko-tarih bilimim bir felaket habercisi değil. Psiko-tarihi yeniden gençleştirmek için bir araç olarak kullanılmasını istiyorum. Onun yardımıyla uygarlığın seçeceği yol hangisiyse hazırlıklı olabiliriz. Düşündüğüm gibi imparatorluk parçalanmaya devam ederse psiko-tarih daha iyi ve yeni bir uygarlığı kurmamız için temel taşlarını yerlerine koymamıza yardım eder. Bu uygarlığın temelinde eskisinin bütün iyi yanları bulunur. Ben dünyalarımızı seviyorum, insanlarımızı, *imparatorluğumuzu*. Her gün onun gücünü ziyan eden, yasalara aykırı davranışlara katkıda bulunmakla elime ne geçer?

"Başka bir şey söyleyemeyeceğim. Bana inanmalısınız. Ben bir entelektüel, bir bilim adamı, denklemlerden anlayan biriyim. Ve bütün bu sözler de kalbimden kopup geldi." Seldon döndü ve ağır ağır Palver'in yanındaki sandalyesine doğru gitti. Oturmadan önce dinleyiciler bölümünde

oturan Wanda'yı aradı bakışlarıyla. Sonra torununu gördü. Kız ona üzgün üzgün baktıktan sonra göz kırptı.

"Bu sözler kalbinizden gelmiş olsunlar ya da olmasınlar benim bu konuyu düşünmem gerekiyor. Sizi suçlayan kimseleri dinledik. Sizi ve Bay Palver'i de. Geriye dinlemem gereken bir tanık kaldı. Rial Nevas'ı dinlemeliyim. O bize başvurarak olayın görgü tanığı olduğunu bildirdi."

Nevas kürsüye yaklaşırken Seldon'la Palver endişeyle birbirlerine baktılar. Bu, saldırıdan önce profesörün azarladığı o çocuktu.

Lih çocuğa sormaya başladı. "Olay gecesi nelere tanık olduğunuzu her yönüyle anlatır mısınız, Bay Nevas?"

Nevas somurtarak gözlerini profesöre dikti. "Yolda kendi kendime yürüyordum. Sonra şu ikisini gördüm..." Seldon'la Palver'i işaret etti. "Yürüme yolunun diğer tarafındalardı, bana doğru geliyorlardı. Ondan sonra o üç çocuğu fark ettim." Bu kez de parmağıyla davacılar masasında oturan üç genci gösterdi. "Bu iki büyük adam o üç çocuğun peşinden geliyorlardı. Yolun karşı tarafında olduğum için beni fark etmediler. Zaten bütün dikkatlerini kurbanlarına vermişlerdi. Sonra *güüm!* Birdenbire o ihtiyar bastonunu sallayarak gençlere saldırdı. Genç olanıysa atılarak onları tekmeledi. Daha ben ne olduğunu anlamadan üçü yere yığılmıştı. Sonra bu ihtiyarla arkadaşı hemen tabanları yağlayıp kaçtılar. Gözlerime inanamadım."

Seldon patladı. "Yalan bu! Buraya bak, delikanlı, sen şimdi bizim hayatımızla oynuyorsun!" Nevas sadece ifadesiz bir suratla ona bakıyordu. Profesör, "Sayın yargıç," diye rica etti. "Onun yalan söylediğinin farkında değil misiniz? Ben bu çocuğu hatırlıyorum. Onu, yere kâğıt attığı için azarlamıştım. Hem de saldırıya uğramadan birkaç dakika önce! Sonra da Stettin'e bunun da toplumumuzun çöküşünün bir belirtisi olduğunu söyledim. Uyuşukluğumuzun bir sonucu..."

Yargıç emretti. "Susun, Profesör Seldon, bu kadar yeter! Bir daha böyle bağırırsanız sizi salondan attırırım. Şimdi, Bay Nevas..." Tekrar tanığa döndü. "Anlattığınız bu olaylar sırasında siz ne yaptınız?"

"Ben, şey... saklandım. Ağaçların arkasına. Saklandım. Beni görürlerse bana da saldıracaklarından korktum. Onun için de saklandım. Onlar gittikten sonra da şey... koşup güvenlik görevlilerini çağırdım." Nevas terlemeye başlamıştı. Tulumunun boynunu sıkan yakasının içine parmağını soktu. Kıpırdandı. Ağırlığını bir ayağından diğerine veriyordu. Tanıklara özgü o yüksek yerde dururken herkesin gözlerini ona dikmiş olduğunu biliyor ve

sıkılıyordu. Kalabalığa bakmamaya çalışsa da istememesine rağmen bakışları ön sırada oturan güzel sarışın bir kıza kayıyordu. Kız da gözlerini ona dikmişti. Sanki Nevas'a bir soru soruyor, onu cevap vermesi için sıkıştırıyordu. Çocuğu konuşmaya zorluyordu.

"Bay Nevas, Profesör Seldon kendisinin ve Bay Palver'in sizi olaydan birkaç dakika önce gördüğünü iddia etti. Buna ne diyeceksiniz? Profesör sizinle konuştuğunu da söyledi."

"Şey... ıh, hayır. Anlayacağınız, her şey benim dediğim gibi oldu... Ben yolda yürüyordum ve..." Ve Nevas şimdi Seldon'un masasına bakıyordu. Profesör onu kederle süzmekteydi. Sanki her şeyin mahvolduğunu anlamış gibi görünüyordu. Ama Seldon'un yardımcısı Stettin Palver birdenbire gözlerini ısrarla çocuğa dikti. Nevas irkildi. Birtakım sözler duymuş ve şaşırmıştı. *"Doğruyu söyle!"* Sanki Palver konuşmuştu. Ama aslında dudakları bile oynamamıştı. İyice sersemleyen Nevas çabucak sarışın kıza doğru döndü. Sanki onun da konuştuğunu duyuyordu. *"Doğruyu söyle!"* Ama onun dudakları da oynamıyordu.

Kafası karmakarışık olan çocuk yargıcın sesini duydu. "Bay Nevas, Bay Nevas. Profesör Seldon'la Bay Palver'in size *doğru* geldiklerini söylediniz. Üç davacının *gerisinde* olduklarını da. Öyleyse nasıl oldu da *önce* Seldon'la Palver'i fark ettiniz? İfadenizde böyle söylediniz. Öyle değil mi?"

Nevas salonda deli gibi etrafına bakındı. O gözlerden kaçamıyordu. Kendisine, *"Doğruyu söyle!"* diye haykıran o gözlerden. Rial Nevas, Seldon'a baktı ve bu on dört yaşındaki çocuk kısaca, "Çok üzgünüm," dedi. Sonra salon dolusu halkın hayretle açılan gözleri önünde hüngür hüngür ağlamaya başladı.

27

Çok güzel bir gündü. Ne fazla sıcak, ne fazla soğuk. Ne fazla aydınlık, ne de fazla kapalı. Bahçenin bakımıyla ilgili bütçe yıllar önce ortadan kalkmıştı ama yine de Galaksi Kitaplığının kapısına doğru çıkan basamakları süsleyen sıska birkaç mevsim çiçeği sabaha neşeli bir hava vermeyi başarıyordu. Kitaplık, eski çağlara özgü klasik tarzda yapılmıştı. Önünde bütün imparatorlukta eşi olmayan büyük bir merdiven vardı. Ancak imparatorluk sarayının merdiveni onu gölgede bırakabilirdi. Ama kitaplığa gelenlerin çoğu kayar-rayı kullanmayı tercih ediyorlardı. Hari Seldon bugünün getireceği şeylerden çok umutluydu.

Stettin Palver'le son saldırma ve yaralama vakasında temize çıktıklarından beri kendini yepyeni bir insanmış gibi hissediyordu Seldon. Olay profesöre acı vermişse de herkesin onunla ilgilenmesi matematikçinin lehine olmuştu. Trantor'daki yargıçların en nüfuzlularından biri -ve hatta en nüfuzlusu- sayılan Tejan Popjens Lih, fikirlerini açıklamıştı. Bunu Rial Nevas'ın o heyecanlı tanıklığından bir gün sonra yapmıştı.

Yargıç kürsüden, "Uygar toplumumuzda böyle bir kavşağa geldiğimiz zaman," demişti. "Bunun imparatorluk için gerçekten kara bir gün olduğu anlaşılır. Profesör Seldon gibi toplum içinde yeri olan, değerli bir insan gurur kırıcı bir duruma, kötü sözlere ve yalanlara katlanmak zorunda kaldığı zaman. Bütün bunların nedeni profesörün kimliği ve temsil ettiği şey. Ben de kandırıldığımı itiraf ediyorum. Yani başlangıçta. Kendi kendime bir mantık dizisi kurdum. Profesör Seldon kehanetlerini kanıtlamak için neden böyle bir oyuna başvurmasın, dedim. Ama sonradan çok yanılmış olduğumu anladım." Yargıç kaşlarını çatmış ve koyu mavi bir renk boynundan yanaklarına doğru yayılmıştı. O böyle kızarıyordu. "Çünkü ben Profesör Seldon'a yeni toplumumuzun doğurduğu bazı nedenleri atfediyordum. Bu yeni toplumda dürüstlük, doğruluk ve iyi niyet insanın öldürülmesine yol açabilir. Bu toplumda insanın yaşayabilmesi için hilelere ve dürüst olmayan yollara sapması gerekir."

"Temel prensiplerimizden ne kadar çok uzaklaştık! Trantor'lu vatandaşlarım, bu sefer şansımız yardım etti. Profesör Hari Seldon'a, bize gerçek yüzlerimizi gösterdiği için teşekkür borçluyuz. Onun oluşturduğu örneğe sıkıca sarılalım ve insanca tabiatımızın aşağılık güçlerine karşı tetikte olalım."

İmparator, duruşmadan sonra Seldon'u kutlamak için ona bir holo-disk yollamıştı. Bunda Seldon'un artık projesi için fon bulabileceğini umduğu yazılıydı.

Seldon girişteki kayma-rayından yararlanarak yukarıya çıktı. Bir yandan da Psiko-Tarih Projesinin son durumunu düşünüyordu. Yakın dostu, eski başkütüphaneci Las Zenow emekli olmuştu. Görev başında olduğu yıllarda Seldon'u ve çalışmalarını olanca gücüyle desteklemişti. Ama çoğu zaman Kitaplık Yönetim Kurulu, Zenow'un ellerini bağlamıştı sanki. Fakat adam Seldon'a yeni, nazik başkütüphanecinin de kendisi gibi ilerici olduğunu ve kuruldaki çeşitli gruplarca sevildiğini söylemişti.

Zenow, Trantor'dan ayrılarak vatanı olan Wencory gezegenine gitmeden önce, "Hari, dostum," demişti. "Acernio iyi bir insan. Çok zeki ve açık fikirlidir. Sana ve projeye yardım etmek için elinden geleni yapacağından eminim. Ona sen ve ansiklopediyle ilgili bir dosyayı bıraktım. Eserin insanlığa ne büyük bir katkıda bulunacağını anlayacak ve benim kadar da heyecanlanacak. Kendine iyi bak, dostum. Seni her zaman sevgiyle hatırlayacağım."

İşte Hari Seldon da bugün yeni başkütüphaneciyle ilk resmi konuşmasını yapacaktı. Las Zenow 'un kuşkularını gideren sözleri yüzünden neşeliydi. Proje ve ansiklopedinin geleceğiyle ilgili planları paylaşacağı anı iple çekiyordu.

Profesör, başkütüphanecinin bürosuna girdiğinde Tryma Acarnio da ayağa kalktı. Odada hemen kendi izlerini bırakmaya başlamıştı. Zenow eskiden odadaki her girinti ve bölmeyi Trantor'un değişik sektörlerinden gelen tridi-gazeteler ve holo-diskler- le doldururdu. İmparatorluğunun çeşitli dünyalarının baş döndüren vizi-küreleri havada dolaşırlardı. Acarnio, Zenow'un hemen yakınında bulundurmaktan hoşlandığı yığınla bilgi kaynağı ve görüntüyü ortadan kaldırmıştı. Şimdi duvarda çok geniş bir holo-ekran vardı. Seldon, Acarnio'nun istediği her yayın ve baskı malzemesini buradan izlediğini düşündü.

Acarnio kısa boylu ve tıknazdı. Biraz dalgın görünüyordu. Aslında bunun nedeni çocukluğunda yapılan ve başarılı olamayan bir kornea ameliyatıydı. Adam bu görünüşünün tersine korkulacak kadar zekiydi ve etrafında olan hiçbir şeyi kaçırmıyordu.

"Ah, Profesör Seldon. Buyurun, buyurun. Oturun," Acarnio başında oturduğu masanın önündeki dik arkalıklı bir iskemleyi işaret etti. "Benimle görüşmek istemeniz çok iyi oldu. Anlayacağınız ben de buraya yerleşir yerleşmez sizi aramak istiyordum."

Seldon başını salladı. Yeni başkütüphanecinin göreve başladığı günlerin karmaşası arasında kendini aramayı düşünmesine sevinmişti. Demek ki, Acarnio onu oldukça önemsiyordu.

"Ama önce beni görmeyi neden istediğinizi lütfen açıklayın, profesör. Ondan sonra benim daha sıkıcı işlerime geçeriz."

Matematikçi hafifçe öksürdü ve öne doğru eğildi. "Sayın başkütüphaneci, Las Zenow herhalde size burada yaptığım çalışmalardan ve bir Galaksi Ansiklopedisi hazırlanmasıyla ilgili düşüncelerimden söz etti. Las çok heyecanlıydı ve bana çok da yardım etti. Bana burada özel bir oda verdi. Kitaplığın geniş kaynaklarından istediğim kadar yararlanmama razı oldu. Ansiklopedinin hazırlanacağı uzaklardaki Terminus adlı dünyayı da o buldu.

"Ancak Las'ın benim için sağlayamadığı bir şey vardı. Projeyi programa göre geliştirebilmem için daha geniş bir bürom olması gerekiyordu. Yardımcılarımın kitaplığın geniş kaynaklarından istedikleri kadar yararlanabilmeleri için izin de. Bu çok büyük bir proje. Ansiklopediyi hazırlamaya başlamadan bilgilerin toplanması, kopya edilmesi ve Terminus'a gönderilmesi gerekiyor.

"Yönetim Kurulu Las'tan pek hoşlanmazdı. Herhalde bunu siz de biliyorsunuz. Ama üyelerin sizden hoşlandıklarını biliyorum. Onun için sayın başkütüphaneci sizden iş arkadaşlarımın kitaplıkta çalışabilmeleri için özel bir izin almanızı istiyorum. Böylece biz de bu çok önemli proje üzerinde çalışabiliriz." Seldon sustu. Neredeyse soluğu kesilmişti. Bir gece önce kafasından tekrar tekrar geçirdiği bu konuşmanın istediği etkiyi yapacağından emindi. Bekledi. Acarnio'nun ne gibi bir cevap vereceğini bildiğini sanıyordu.

Acarnio, "Profesör Seldon," diye başladığında profesörün yüzündeki o beklenti dolu gülümseme siliniverdi. Başkütüphanecinin sesinde beklemediği bir soğukluk vardı. "Saygıdeğer selefim bana burada, kitaplıkta yaptığınız çalışmalar konusunda bilgi verdi. Hem de yorucu bütün ayrıntılarıyla.

Araştırmalarınız konusunda çok büyük bir heyecan duyuyor ve iş arkadaşlarınızın da size katılmaları fikrini destekliyordu. Ben de başlangıçta öyleydim, Profesör Seldon..." Acarnio duraklarken matematikçi de başını çabucak kaldırarak ona baktı. Başkütüphaneci tekrarladı. "Başlangıçta, kurulun özel bir toplantı yapmasını isteyecektim. Siz ve ansiklopedi uzmanlarınızın çalışmaları için daha büyük bir büro sağlanmasını söyleyecektim. Ama artık bütün bunlar değişti, Profesör Seldon."

"Değişti mi? Ama neden?"

"Profesör Seldon, çok heyecan uyandıran bir saldırma ve yaralama vakasına karıştınız. Daha geçenlerde duruşmaya birinci davalı olarak katıldınız."

Seldon atıldı. "Ama beraat ettim. Aleyhimde dava açmak bile istemediler."

"Ama ne olursa olsun, kamunun dikkatini üzerinize çektiniz ve bu yüzden de... nasıl söylesem bilmem ki? Biraz kötü bir ün kazandınız, profesör. Ah, evet, hakkınızdaki bütün iddialardan vazgeçildiğini biliyorum. Ancak beraat edebilmeniz için adınız, geçmişiniz, inançlarınız ve çalışmalarınız bütün dünyanın gözleri önüne serildi.

"Mantıklı, ilerici bir yargıç hiçbir kusurunuz olmadığını ilan etti. Ama ya o milyonlarca ve hatta belki de milyarlarca sıradan vatandaş? Onlar uygarlıklarının şanını korumaya çalışan bir psiko-tarih öncüsünü değil, bir deliyi gördüklerini düşündüler. Büyük ve ulu imparatorluğun mahvolacağını haykıran bir kaçığı.

"Siz, çalışmalarınızın niteliği yüzünden imparatorluğun temel dokusunu tehdit ediyorsunuz. Ben dev gibi yekpare bir taşa benzeyen o adsız, yüzü olmayan dev imparatorluğu kastetmiyorum. Kastettiğim imparatorluğun kalbi ve ruhu. Yani halk. Onlara imparatorluğun çökmekte olduğunu söylüyorsunuz. Ama bu aslında *onların* çökmekte olduğu anlamına geliyor. Ve azizim profesör, işte sıradan bir vatandaş böyle bir şeye gelemez.

"İster hoşunuza gitsin ister gitmesin, bir alay konusuna dönüştünüz. Alay edilen biri haline girdiniz. Komik biri haline."

"Özür dilerim, sayın başkütüphaneci bazı çevreler bana yıllardan beri gülüyorlar."

"Evet, ama bazı çevreler. Fakat bu son olay ve bu oyunun kamunun gözleri önünde oynanması yüzünden artık sizinle sadece Trantor'da değil, bütün dünyalarda da alay ediyorlar. Size burada bir büro verirsek biz yani

Galaksi Kitaplığı da çalışmalarınızı sessizce destekliyor sayılırız. Tabii buna bağlı olarak biz de bütün dünyalarda alay konusu oluruz. Ben, teorinize ve ansiklopedi projenize ne kadar inanırsam inanayım, Trantor Galaksi Kitaplığının Başkütüphaneciyi olarak önce burayı düşünmek zorundayım."

"İşte bu yüzden iş arkadaşlarınızı buraya getirme talebiniz reddedildi."

Profesör sanki tokatlanmış gibi iskemlesinde kalakalmıştı.

Acarnio konuşmasını sürdürdü. "Bundan başka geçici olarak kitaplıktan yararlanma hakkınız iki hafta için elinizden alındı. Bu şu andan itibaren geçerli sayılacak. Kurul özel bir toplantı yapacak, Profesör Seldon. İki hafta sonra size aramızdaki iş birliğine son verip vermediğimizi bildireceğiz." Acarnio susarak avuçlarını masasının tertemiz, pırıl pırıl yüzeyine dayadı ve ayağa kalktı. "Hepsi bu kadar, Profesör Seldon... Şimdilik."

Hari Seldon da kalkmıştı. Ama Tryma Acarnio kadar hızlı ve düzgün bir biçimde değil. "Kurulda konuşmama izin verilebilir mi? Belki onlara psiko-tarih bilimi ve ansiklopedinin hayati önemini açıklarsam..."

Acarnio usulca, "Korkarım bu imkânsız, profesör," dedi. Seldon bir an Las Zenow'un anlattığı adamı görür gibi olmuştu. Ama sonra Acarnio yine o buz gibi tavırla bürokrata dönüşerek matematikçiyi kapıya götürdü.

Kapılar kayarak açılırken Acarnio, "iki hafta, profesör," diyerek hatırlattı. "Görüşürüz." Hari kapıdan çıkarak bekleyen kayma-rayına bindi. Kapılar arkasından yine kayarak kapanmıştı. Profesör üzüntüyle, şimdi ne yapacağım, diye düşündü. Bu benim çalışmalarımın sonu mu olacak?

28

Hari Seldon, Streeling Üniversitesinde torununun çalışma odasına girerken, "Wanda, hayatım, niye daldın?" diye sordu. Büro aslında eskiden dâhi matematikçi Yugo Amaryl'indi. Onun ölümü Psiko-Tarih Projesini fakirleştirmişti. Neyseki Wanda son yıllarda Amryl'in rolünü yavaş yavaş üstlenmeye başlamış, Asal Radyant'ı daha da geliştirip ayarlamıştı.

"Ah, 33A2D17 Bölümündeki denklem üzerinde çalışıyorum. Bak, bu bölümü yeniden ayarladım..." Genç kız yüzünün hemen önünde havada duran mor ışıklı bir lekeyi işaret etti. "Tabii standart bölümü de dikkate aldım. Ve... İşte! Tam tahmin ettiğim gibi... sanırım." Wanda gerileyerek gözlerini ovuşturdu.

"Ne var, Wanda?" Seldon denklemi incelemek için biraz daha yaklaştı. "A, bu Terminus denklemine benziyor ama... Wanda, bu Terminus denkleminin *ters sonucu* değil mi?"

"Evet, büyükbaba. Aslında, Terminus denklemindeki rakamlar yerlerine oturmamışlardı. Bak." Wanda duvardaki çukur panele uzanıp bir düğmeye basınca odanın diğer tarafında parlak kırmızı bir leke belirdi. Seldon'la kız lekeyi incelemek için o yana doğru gittiler. "Görüyor musun, şimdi hepsi nasıl da birbirine uyuyor? Bunu sağlayabilmek için haftalarca uğraşmak zorunda kaldım."

Seldon denklemin çizgilerine, mantığına ve zarifliğine hayran olmuştu. "Bunu nasıl başardın?"

"Önce bütün dikkatimi sadece bu noktadan verdim. Diğerlerinin sildim. Terminus denkleminin geçerli olması ve çalışması gerekiyordu. Böylelikle üzerinde çalışabiliriz. Bu daha mantıklı değil mi? Ama sonra denklemi Asal Radyant'a sokup, diğerlerine doğru biçimde bağlanmasını bekleyemeyeceğimi anladım. Sanki önemli bir şey olmamış gibi davranamazdım. Bir yere bir şey yerleştirdiğinde, başka bir tarafta başka bir ayrıntı dışarıda kalırdı.Bir ağırlığın onu dengede tutacak başka bir ağırlığa ihtiyacı vardır!"

"Sözünü ettiğin bu kavram galiba eskilerin *'Yin* ve *Yang,'* dedikleri şey."

"Evet, hemen hemen. *Yin* ve *Yang*. Anlayacağın Terminus'un *Yin*'ini düzeltmek için *Yang*'ını bulmam gerekiyordu. Ben de öyle yaptım, işte şurada." Wanda, Asal Radyant küresinin diğer kenarındaki o mor lekeye doğru gitti. "Buradaki rakamları düzeltir düzeltmez, Terminus denklemi yerini buldu. Ahenk!" Wanda bütün imparatorluğun sorunlarını çözülmemiş gibi, hayatından pek memnundu.

"Çok ilginç, Wanda. Daha sonra bunun proje için ne anlama geldiğini bana anlatmalısın... Ama şimdi benimle holo-ekrana gelmeni istiyorum. Birkaç dakika önce Santanni'den acil bir mesaj aldım. Baban onu hemen aramamızı istiyor."

Wanda'nın yüzündeki gülümseme silinmişti. Son zamanlar da Santanni'de çarpışmalar olduğunu duyduğu için telaşlanıyordu. imparatorluk bütçelerinde kesintiler yapılmış ve bundan en çok Dış Dünya sakinleri zarar görmüşlerdi. Daha zengin ve kalabalık olan İç Dünyalara kolay kolay erişemiyorlardı. Bu yüzden ürettikleri malları vererek çok gerekli şeyleri ithal etmeleriyse gitgide daha zorlaşıyordu. Santanni'ye pek az imparatorluk hiper- gemisi uğramaktaydı. Bu yüzden Santanni'nin imparatorluğun geri kalan bölümüyle sanki bütün bağlantısı kesilmiş gibiydi. Bütün gezegende yer yer ayaklanmalar başlamıştı.

Wanda, "Umarım her şey yolundadır, büyükbaba," dedi. Sesinden çok korktuğu anlaşılıyordu.

"Endişelenme, hayatım. Raych bize bir mesaj gönderebildiğine göre güvende olmaları gerekir."

Profesörle Wanda, büronun aydınlanan holo-vizyon ekranının önünde durdular. Matematikçi ekranın yanındaki levhaya uzanarak kod numarasına bastı. Galaksi içi bağlantının kurulabilmesi için birkaç saniye beklemesi gerekiyordu. Ekran ağır ağır sanki arkadaki duvarın içine doğru uzandı. Adeta bir tünelin ağzına dönüşüyordu. Sonunda tünelde önce silik bir siluet belirdi. Tanıdık biriydi. Güçlü vücudu olan tıknaz bir erkek. Bağlantı güçlenirken adamın hatları da keskinleşti. Seldon'la Wanda, adamın Dahi tarzı pos bıyığını fark ettikleri sırada görüntü canlanıyordu sanki.

Raych'ın üç boyutlu hologramı, "Baba!" dedi. "Wanda!" Bu görüntü Santanni'den Trantor'a yansıtılıyordu. "Dinleyin, fazla zamanım yok." Raych sanki bir gürültü duymuş gibi irkildi. "Burada durum iyice kötüleşti. Hükümet düştü ve bir parti geçici olarak iktidara geldi. Tahmin edeceğiniz gibi her şey karmakarışık. Demin Manella'yla Bellis'i, Anacreon'a giden bir hiper-gemiye

bindirdim. Onlara oradan sizinle bağlantı kurmalarını söyledim. Geminin adı Arcadia VII.

"Manella'yı görmeliydin, baba. Gitmek zorunda kaldığı için çok öfkelendi. Onu ancak, bu işi Bellis'i düşünerek yapması gerektiğini söyleyerek ikna edebildim.

"Ne düşündüğünüzü biliyorum. Tabii ben de mümkün olsaydı onlarla giderdim. Ama gemide yer yoktu. Manella'yla Bellis'i gemiye sokabilmek için yaptıklarımı bir görseydiniz." Raych ağzını çarpıtarak Seldon ve Wanda'nın o çok sevdikleri tavırla güldü. "Burada olduğum için üniversitenin korunmasına yardım etmem gerekiyor. Belki biz *İmparatorluk* Üniversite Sisteminin bir parçasıyız ama bir öğretme ve yaratma yeriyiz. Yok, etme yeri değil. Size söylüyorum, eğer o çılgın Santanni asilerinden biri üniversitenin yakınına gelecek olursa..."

Seldon onun sözünü kesti. "Raych? Durum çok mu kötü? Çarpışmalar yakınınızda mı oluyor?"

Wanda, "Baba, tehlikede misin?" diye sordu.

Sözlerinin galakside dokuz bin parsek ilerleyerek Raych'a erişmesi için birkaç saniye beklediler.

Hologram, "Ne... ne dediğinizi pek anlayamadım," diye mırıldandı. "Evet, bazı çarpışmalar oluyor. Aslında epeyce heyecan verici." Raych yine ağzını yayarak gülümsedi. "Artık konuşmamıza son veriyorum. Unutmayın, Anacreon'a doğru yola çıkan Arcadia VII. gemisine ne olduğunu öğrenin? Mümkün olduğunda sizinle tekrar bağlantı kuracağım. Ben..." İletişim kesileli ve hologram kayboldu. Holo-ekran tüneli kapanıyordu. Şimdi Seldon'la Wanda boş bir duvara bakmaktaydılar.

Wanda, "Büyükbaba," dedi. "Babam sence ne söyleyecekti?"

"Hiçbir fikrim yok, yavrum. Ama bildiğim bir şey varsa, o da babanın başının çaresine bakabileceğidir. Raych'a bir Twist tekmesi yiyecek kadar yaklaşabilene acırım! Haydi, gel biz denklemimize dönelim. Birkaç saat sonra Arcadia VII. gemisinin nerede olduğunu öğreniriz."

"Komutan, o gemiye ne olduğu hakkında bir fikriniz yok mu?" Hari Seldon yine galaksi içi bir konuşma yapıyordu. Ama bu kez konuştuğu Anacreon'daki imparatorluk filosunun komutanıydı. Profesör görüşme için vizi-ekranı kullanıyordu. Görüntü bir holo-ekrandaki kadar gerçeğe benzemiyordu ve daha basitti.

"Size söylüyorum, profesör, o hiper-geminin Anacreon atmosferine girmek için izin istediğini gösteren hiçbir kayıt yok. Santanni'yle olan iletişim birkaç saat önce kesildi. Son haftadaysa arada sırada görüşme yapabildik. Belki gemi bize Santanni' deki bir kanaldan erişmeye çalıştı ama başaramadı. Ancak yine de böyle bir şey olduğunu sanmıyorum.

"Hayır, bence Arcadia VII. başka bir yere gitmeye karar verdi, profesör. Belki Voreg'e ya da Sarip'e. O dünyalarla görüşmeyi denediniz mi?"

Matematikçi yorgun yorgun, "Hayır," diye cevap verdi. "Çünkü gemi Anacreon'a gitmek üzere yola çıkmıştı. Bu yüzden rota değiştirmiş olduğunu sanmıyorum. Bakın, o gemiye erişmem şart."

Komutan fikrini açıkladı. "Belki Arcadia VII. havalanmayı başaramamıştır. Yani kazasız belasız. Orada pek çok çarpışma oluyor. Asiler akıllarına gelen her şeyi havaya uçurup ne olduğuna bile aldırmıyorlar. Lazerleriyle nişan alıyor ve yok ettiklerinin İmparator Agis olduğunu düşünüyorlar. Bana inanın, profesör. Burada, sınırda çok değişik bir oyun oynanıyor."

Seldon sinirli sinirli, "Gelinimle torunum o gemide, komutan," diye açıkladı.

Komutan utanmıştı. "Ah, affedersiniz, profesör. Bir haber alır almaz hemen sizinle bağlantı kurarım."

Matematikçi üzüntüyle vizi-ekranın düğmesine bastı. Ne kadar da yorgunum, diye düşünüyordu. Artık buna şaşırmıyorum bile... Durumun böyle olacağını kırk yıldan beri biliyordum. Kendi kendine güldü. Belki komutan beni etkilediğini, özellikle sınırdaki yaşamı ayrıntılarıyla anlatarak etkilediğini düşündü. Ama ben sınırı zaten biliyorum. Dış Dünya bir ilmeği boşa çıkmış örgü gibi sökülürken sıra sonunda merkeze de gelecek. Trantor'a.

Seldon hafif bir vızıltıyı farketti. Kapıydı bu. "Evet?"

Wanda büroya girdi. "Büyükbaba, korkuyorum..."

Seldon endişeyle, "Neden, yavrum?" diye sordu. Torununa henüz Anacreon'daki komutandan öğrendiklerini açıklamak istemiyordu. Ya da öğrenemediklerini.

"Onlar çok uzakta olsalar da genellikle hepsini burada hissediyorum..." Wanda kafasını işaret etti. "Babamı, annemi ve Bellis'i. Hepsini burada da duyuyorum." Elini kalbine koydu. "Ama şimdi, bugün onları hissedemiyorum... Bu duygum azaldı. Sanki onlar... yoğunluklarını kaybediyorlar... sanki kubbedeki ampullerden biri gibi sönükleşiyorlar. Buna

engel olmak istiyorum. Onları geri çağırmaya çalışıyorum ama başaramıyorum."

"Wanda, bence bu, isyan yüzünden ailen için duyduğun endişenin neden olduğu bir durum. Ben gerçekten böyle düşünüyorum. İmparatorlukta sık sık ayaklanmalar olduğunu sen de biliyorsun. Bunlar baskıyı azaltan küçük patlamalara benziyor. Haydi, haydi, Raych, Manella ya da Bellis'in başına bir şey gelmesi ihtimalinin yok denecek kadar az olduğunu biliyorsun. Baban, bir iki güne kadar bizi arayarak her şeyin yolunda olduğunu
haber verecek. Annenle Bellis de her an Anacreon'a inebilirler. Sonra kısa bir tatilin zevkini çıkaracaklar. Asıl acınacak durumda olan biziz. Buraya tıkılıp kaldık ve gırtlağımıza kadar işe gömüldük. Haydi, yavrum, artık gidip yat ve güzel şeyler düşün. Yarın güneşli kubbenin altında her şey daha iyi gözükecek. Sana söz veriyorum."

Wanda pek inanmamıştı ama "Peki, büyükbaba," dedi. "Ama yarın... yarın haber alamazsak... o zaman... o zaman..."

Seldon şefkatle, "Beklemekten başka ne yapabiliriz, Wanda?" diye sordu.

Genç kız dönüp odadan çıktı. Omuzlarının düşmüş olmasından çok endişeli olduğu anlaşılıyordu. Seldon torununun arkasından bakarken kendi endişelerini baskı altında tutmaktan vazgeçti.

Raych'ın hologramı oraya iletileli üç gün olmuştu. Ondan sonra hiç! Ve bugün Anacreon'daki donanma komutanı Arcadia VII. adlı bir geminin adını duyduğunu bile inkâr etmişti.

Seldon daha önce Santanni'ye, Raych'a erişmeye çalışmış ama bütün iletişim ışınları kesilmişti. Sanki Santanni ve Arcadia VII. imparatorluktan kopuvermişlerdi. Tıpkı bir çiçeğin yaprağı gibi.

Seldon artık ne yapması gerektiğini biliyordu. İmparatorluk çöküyordu ama henüz ortadan kalkmamıştı. Gücü, uygun biçimde kullanıldığında, hâlâ hayranlık uyandırabiliyordu. Seldon, İmparator XIV. Agis'le acil bir konuşma yapmak istediğini bildirdi.

29

"Bu ne güzel sürpriz, dostum Hari!" Agis holo-ekrandan profesöre gülümsedi. "Seninle görüşeceğim için seviniyorum. Ama sen genellikle daha resmi bir görüşme yapmak, huzura çıkmak için başvuruda bulunurdun. Haydi, konuş. Merakımı uyandırdın. Bu telaş neden?"

Seldon, "Efendimiz," diye başladı. "Oğlum Raych, karısı ve kızı Santanni'de yaşıyorlar."

İmparatorun yüzündeki gülümseme siliniverdi. "Ah, Santanni... Şimdiye kadar gördüğüm yanlış yola saptırılmış en sefil..."

Profesör, "Efendimiz, lütfen," diyerek Agis'in sözünü kesti. Böylece imparatorluk protokolüne uymayarak hem Agis'i, hem de kendini şaşırttı. "Oğlum, Manella'yla Bellis'i, Anacreon'a giden Arcadia VII. gemisine bindirmeyi başarmış. Ancak kendinin Santanni'de kalması gerekmiş. Bütün bunlar üç gün önce olmuş. Gemi Anacreon'a erişmediği gibi oğlum da ortadan kayboldu. Santanni'yi aradım ama bana cevap vermediler. Artık iletişim ışınları bile kesildi.

"Efendimiz, lütfen... bana yardım edebilir misiniz?"

"Hari, bildiğin gibi Santanni'yle Trantor arasındaki bütün bağlar resmi olarak kesildi. Ancak Santanni'nin bazı yerlerinde hâlâ nüfuzum var. Yani bana sadık olan bazı kimseler. Onların bu durumunu henüz fark etmediler. O dünyadaki ajanlarımla doğrudan doğruya iletişim kuramam ama oradan gönderilen raporları seninle paylaşabilirim. Tabii bunlar son derecede gizli raporlar. Ancak durumunu ve dostluğumuzu düşündüğüm için seni ilgilendiren bölümleri açıklayacağım.

"Bir saat içerisinde bir rapor daha gelmesi gerekiyor. İstersen elime geçtiğinde seni ararım. O arada yaverlerimden birine son üç gün içerisinde Santanni'den gönderilen bütün haberleri incelemesini emredeceğim. Raych, Manella ya da Bellis'le ilgili bölümleri ayırtacağım."

"Teşekkür ederim, efendimiz. Bu aciz kulunuz size teşekkür ediyor." imparatorun görüntüsü holo-ekrandan kaybolurken matematikçi de eğilerek

selam verdi.

Altmış dakika sonra Hari Seldon hâlâ yazı masasının başında oturuyor ve imparatordan haber bekliyordu. Bu geçirdiği saatlerin en zoruydu. Gerçi Dors olayından sonraki saatler de böyle acılı olmuştu. Profesörü üzen hiçbir şeyi bilmemekti. O *bilmeyi* bir meslek haline getirmişti. Hem geleceği, hem de şimdiyi bilmek. Oysa şimdi kendi için çok değerli üç insana ne olduğu konusunda en ufak bir fikri bile yoktu.

Halo-ekran hafifçe vızıldayınca Hari Seldon hemen bir düğmeye bastı. Ekranda Agis gözüküyordu.

imparator, "Hari..." diye başladı. Sesindeki o yumuşaklık ve keder Agis'in profesöre kötü bir haber vereceğini anlamasına neden oldu.

Seldon, "Oğlum..." dedi.

İmparator, "Evet," diye cevap verdi. "Raych bugün erken saatlerde ölmüş. Santanni Üniversitesi bombalandığı zaman. Kaynaklarımdan öğrendiğim kadarıyla Raych saldırının başlayacağını biliyormuş ama nöbet yerinden ayrılmaya razı olmamış. Anlayacağın asilerin birçoğu öğrenciymiş ve Raych onların kendisinin orada olduğunu bilirlerse hiçbir zaman... Ama nefret mantığı yenmiş. Çünkü orası imparatorluğa bağlı bir üniversite. Asiler, yeni şeyler yapmadan önce imparatorlukla ilgili her şeyi yıkmaları gerektiğini düşünüyorlar. Budalalar! Onlar..." Agis susmuştu. Sanki ansızın Seldon'un Santanni Üniversitesiyle de, asilerle de ilgilenmediğini anlamıştı. Hiç olmazsa şu anda. "Hari, unutma oğlun bilgiyi savunurken öldü. Belki bu biraz teselli eder seni. Raych imparatorluk değil, insanlık için savaştı ve öldü."

Profesör başını kaldırıp baktığında gözleri dolmuştu. Bitkince, "Ya Manella'yla küçük Bellis?" diye sordu. "Onlara ne olmuş? Arcadia Vll.'nin nerede olduğunu öğrendiniz mi?"

"Bu araştırmaların bir yararı olmadı, Hari. Arcadia VII. sana söyledikleri gibi, Santanni'den ayrılmış. Ama sonra ortadan kaybolmuş. Belki gemiyi asiler kaçırdı. Ya da acil bir durum yüzünden rota değiştirdi. Şu anda hiçbir şey bilmiyoruz."

Seldon başını salladı. "Teşekkür ederim, Agis. Acı bir haber vermiş olsanız da yine de bir şeyler öğrenmiş oldum. Bilememek çok daha kötüydü. Siz gerçek bir dostsunuz."

İmparator, "Şimdi seni yalnız bırakacağım, dostum," dedi. "Anılarınla baş başa bırakacağım." İmparatorun görüntüsü ekrandan kaybolurken Seldon kollarını önündeki masaya dayadı ve başını eğerek ağlamaya başladı.

30

Wanda Seldon tulumunun kemerini düzelterek daha da sıktı. Bir el çapasını alarak, Streeling'deki psiko-tarih binasının küçük çiçek bahçesinde çıkmış yaban otlarına adeta saldırdı. Wanda genellikle zamanının çoğunu bürosunda geçiriyor, Asal Radyant'ıyla çalışıyordu. Onun kesin istatistiklere özgü zarifliği kızı teselli ediyordu. Hiç değişmeyen denklemler bu çılgın imparatorlukta insana güven veriyordu. Ancak Wanda çok sevgili babası, annesi ve kız kardeşini düşünüp üzüldüğünde kendini bu bahçede buluyordu. Duyduğu derin acı dayanılamayacak bir hal aldığında araştırmaları bile ona yeni uğradığı o korkunç kayıpları unutturamıyordu. Genç kız o zaman, geliştirilmiş olan toprağı eşeliyordu. Sanki birkaç bitkinin yaşamasını sağlamak acısını birazcık dindirebilecekti.

Bir ay önce babasının ölmesi ve Manella'yla Bellis'in kaybolması yüzünden zaten zayıf olan Wanda büsbütün incelmişti. Hari Seldon birkaç ay önce çok sevgili torununun iştahsızlığı yüzünden herhalde çok endişelenirdi. Ama kendi üzüntüsüne dalmış olduğu için durumun farkında değilmiş gibiydi.

Hari, Wanda Seldon ve Psiko-Tarih Projesinde hâlâ çalışan birkaç kişide büyük bir değişiklik olmuştu. Profesör her şeyden vazgeçmiş gibiydi. Artık neredeyse bütün gününü Streeling Solaryumunda, bir koltukta oturarak geçiriyordu. Yukarıdaki parlak ampuller onu ısıtırken üniversite bahçelerine bakmaktaydı. Projede çalışanlar Wanda'ya profesörün koruması olan Stettin Palver adında bir gencin onu zorlayarak kubbenin altında dolaşmaya çıkardığını ya da Seldon'u projenin geleceği konusunda konuşturmaya çabaladığını söylüyorlardı.

Genç kız ise kendini gitgide daha fazla Asal Radyant'ın büyüleyici denklemlerini incelemeye veriyordu. Büyükbabasının erişmek için çok çabaladığı o geleceğin artık biçimlendiğini sezinlemişti. Profesör haklıydı. Ansiklopedi üzerinde çalışacak kişilerin Terminus'a yerleşmeleri gerekiyordu. Vakfı onlar oluşturacaklardı.

Ve 33A2D17 Bölümü... Wanda bu bölümde Seldon'un ‘ikinci' ya da ‘gizli' diye tanımladığı vakfı görebiliyordu. Peki, nasıl olacaktı bu? Seldon artık konuyla ilgilenmediği için kız da ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Ailesini kaybetmenin verdiği acı kalbinde öyle derin bir yara açmıştı ki, ona bu sorunun cevabını bulmak için gerekli gücü yokmuş gibi geliyordu.

Projenin üzerinde çalışan uzmanlar geride kalan o azimli elli kadar insan ellerinden geldiğince çabalıyordu. Çoğu ansiklopediciydi. Terminus'a gitmeden önce kopya etmeleri ve dosyalamaları gereken bilgi kaynaklarını araştırıyorlardı. Tabii bu işi ancak kitaplığa istedikleri gibi girmelerine izin verilirse başarabileceklerdi. Şu ara sadece inançları vardı. Profesör Seldon'un kitaplıktaki bürosunu geri almışlardı. O yüzden projede çalışanlardan herhangi birinin kitaplıktan istediği gibi yararlanması olasılığı çok azdı.

Geride kalan uzmanlar arasında, ansiklopedicilerden başka tarih-analizcileri ve matematikçiler vardı. Tarihçiler geçmişteki ve şimdideki insan faaliyetlerini ve olayları yorumlamaktaydılar. Bulgularını matematikçilere veriyorlar, onlar da bu parçaları o büyük Psiko-Tarih Denklemine katıyorlardı. Bu çok dikkat isteyen uzun bir işti.

Projede çalışanlardan çoğu ellerine pek bir şey geçmediği için ayrılmışlardı. Trantor'lular psiko-tarihçilerle alay ediyorlardı. Para kısıtlı olduğu için de Seldon herkesin ücretinden büyük kesintiler yapmak zorunda kalmıştı. Ancak Hari Seldon'u görmek, proje üzerindeki çalışmaların ne kadar zor olduğunu uzmanlara unutturuyordu. Yani şimdiye kadar. Gerçekten de orada çalışanların hepsi Profesör Seldon'a olan saygı ve bağlılıkları yüzünden Streeling'den ayrılmamışlardı.

Wanda Seldon üzüntüyle, "Artık burada kalmaları için bir neden var mı?" dedi. Hafif bir rüzgâr sarı saçlarını gözlerine doğru savuruyordu. O da saçlarını dalgın dalgın geriye iterek otları ayıklamayı sürdürdü.

"Miss Seldon, bir dakikanızı alabilir miyim?" Wanda dönerek başını kaldırdı. Yakınındaki çakıl dökülü yolda genç bir adam duruyordu. Wanda onun yirmi üç, yirmi dört yaşlarında olduğunu tahmin etmişti. Ardından genç adamın güçlü ve korkulacak kadar zeki olduğunu sezdi. Büyükbabası akıllıca bir seçim yapmıştı. Wanda adamla konuşmak için ayağa kalktı.

"Sizi tanıdım. Siz babamın korumasısınız, öyle değil mi? Adınız Stettin Palver sanırım?"

Palver, "Evet, öyle, Miss Seldon," dedi. Sanki güzel bir kız kendisiyle ilgilendiği için sevinmiş gibi yanakları hafifçe kızardı. "Miss Seldon,

mümkünse sizinle büyükbabanız hakkında konuşmak istiyorum. Çok endişeliyim. Bir şeyler yapmamız gerekiyor."

"Ne yapacağız, Bay Palver? Ben de ne yapacağımı bilemiyorum ki. Babam..." Wanda sanki konuşmakta zorluk çekiyormuş gibi yutkundu. "... öleli, annemle kardeşim de kaybolalı beri sadece büyükbabamın sabahları yataktan kalkmasını sağlayabiliyorum. Aslında doğrusunu söylemek gerekirse bu olaylar beni de çok derinden sarstı. Anlıyorsunuz değil mi?" Kız, Palver'in gözlerinin içine bakarken onun her şeyi kavradığını anladı.

Palver yavaşça, "Miss Seldon," dedi. "Kayıplarınız yüzünden üzgünüm. Ama siz ve Profesör Seldon *yaşıyorsunuz.* Ve psiko-tarih üzerindeki çalışma sürdürülmeli. Profesör her şeyden vazgeçmişe benzese de ben sizin... bizim... ona yeniden umut verecek bir şeyler bulabileceğimizi düşünüyorum. Yani... yaşaması için bir neden bulabileceğimizi."

Wanda, *ah, Bay Palver,* diye düşündü. *Belki de büyükbabam haklı. Acaba yaşamayı sürdürmek için gerçekten bir neden var mı?* Yine de bütün bunların yerine, "Çok üzgünüm, Bay Palver," dedi. "Aklıma hiçbir şey gelmiyor." Çapasıyla etrafı işaret etti. "Şimdi gördüğünüz gibi yaban otlarıyla ilgilenmem gerekiyor."

"Bence büyükbabanız yanılıyor. Yaşamak için gerçekten sürüyle neden var. Bizim sadece bulmamız gerekiyor."

Bu sözler kızın yüzüne şiddetli birer tokat gibi çarpıverdi. Wanda kendi kendine, neler düşündüğümü nasıl anladı? Yoksa... Sonra, "Siz kafaların içini görüyor musunuz?" diye sorarak nefesini tuttu. Sanki Palver'in vereceği cevaptan korkuyordu.

Genç adam, "Evet," diye cevap verdi. "Galiba bunu her zaman başardım. Yani yapmadığım günü bile hatırlamıyorum. Çoğu kez bunun bilincinde bile olmadan sürdürüyordum. Sadece insanların o anda ne düşündüklerini biliyorum. Ya da daha önce ne düşündüklerini..." Wanda'nın onu anlayışla dinlediğini sezmişti. O yüzden cesaretlenerek konuşmasını sürdürdü. "Bazen başka birinden bir haber alıyorum sanki. Bir an. Ama bu genellikle kalabalıkta oluyor. O kişiyi bulamıyorum. Ancak benim... bizim gibi başka kimseler olduğunu da biliyorum."

Wanda heyecanla Palver'in elini tuttu. Bahçe çapası elinden düşmüştü. "Siz bunun ne anlama gelebileceğini biliyor musunuz? Büyükbabam için? Psiko-tarih için. Bir tekimiz yalnız başına sadece belirli düzeylere kadar bir şeyler yapabilir. Ama ikimiz bir arada..." Wanda psiko-tarih binasına doğru

yürümeye başladı. Palver hâlâ çakıllı yolda duruyordu. Kız tam kapıya erişeceği sırada duraklayarak döndü. Dudaklarını hiç oynatmadan, *"Haydi, gelin, Bay Palver,"* dedi. *"Bunu büyükbabama haber vermeliyiz."*

Palver ona doğru giderken sessizce cevap verdi. *"Evet, galiba bu gerekli."*

31

"Yani ben Trantor'da durmadan senin gibi güçleri olan birini arıyordum ve o aslında birkaç aydır yanımızdaydı? Üstelik ben de farkında değildim. Öyle mi, Wanda?" Hari Seldon'un kulaklarına inanamadığı belliydi. Profesör solaryumda uyuklarken, Wanda'yla Palver onu sarsarak uyandırmış ve müthiş haberi vermişlerdi.

"Evet, büyükbaba. Düşün bir. Ben Stettin'le hiç karşılaşmadım. Zaten imkân da olmadı. Sen onunla birlikte üniversiteden ayrılırken ben bütün zamanımı büroma kapanarak geçiriyordum. Onunla ne zaman karşılaşacaktık? Aslında bir defa bir araya geldik ve sonuçlar da çok anlamlı oldu."

Seldon hafızasını araştırdı. "Ne zaman oldu bu?"

Wanda hemen, "Son duruşmanda," diye cevap verdi. "Yargıç Lih'in karşısına çıktığın zaman. Sen ve Stettin'in o üç serseriye saldırdığına yemin eden tanığı hatırlıyor musun? Sonunda dayanamayarak gerçeği nasıl açıkladığını? Aslında bunu neden yaptığını kendi de bilmiyormuş gibi davranmıştı. Ama Stettin'le ben olayın içyüzünü anladık. İkimiz de Rial Nevas'a doğruyu söylemesi için baskı yapıyorduk. Başlangıçtaki iddiasından hiç vazgeçmiyordu. Herhalde ikimiz de tek başımıza olsaydık ona başarıyla baskı yapamazdık. Oysa bir arada..." Wanda çekine çekine yanda duran Palver'e bir göz attı. "... gücümüz müthiş!"

Seldon bütün bunları dinledikten sonra konuşmak için ağzını açacaktı ki, Wanda sözlerini sürdürdü. "Bugün öğleden sonra Stettin'le kafa yeteneklerimizi deneyeceğiz. Ayrı ayrı ve beraber.
Şu ana kadar anladığımıza göre Stettin'in gücü benimkinden biraz daha az. Yani benim derece tabloma göre beş. Ama onun beşi benim yediyle birleştiği zaman on iki ediyoruz! Bir düşün, büyükbaba! Ne müthiş değil mi?"

Palver de söze karıştı. "Anlamıyor musunuz, profesör? Aradığınız silah Wanda'yla benim. Sizin bütün dünyayı psiko-tarih biliminin geçerli olduğuna inandırmanıza yardım edebiliriz. Bizim gibi başka kimseleri bulmanıza da. Bizim yardımımızla psiko-tarihi tekrar rayına oturtabilirsiniz."

Hari Seldon başını kaldırarak karşısında duran iki gence baktı. Gözleri gençlik, güç ve heyecanla parlıyordu. Profesör bunun yaşlı kalbine iyi bir etki yaptığını anlıyordu. Belki de her şey kaybedilmiş sayılmazdı. Matematikçi bu son felaketten sağ çıkacağını sanmamıştı. Oğlu ölmüş, oğlunun karısıyla çocuğu kaybolmuştu. Ama şimdi Raych'ın Wanda'da yaşamını sürdürdüğünü anlıyordu. Ve Wanda'yla Stettin'in vakfın geleceğini yaşadıklarını da görüyordu.

Profesör şiddetle başını salladı. "Evet, evet. Haydi, gelin. İkiniz de kalkmama yardım edin. Büroma dönmeli ve bundan sonra ne yapmamız gerektiğini planlamalıyım."

32

Başkütüphaneci Tryma Acarnio buz gibi bir sesle, "İçeri girin, Profesör Seldon," dedi. Matematikçi yanında Wanda ve Palver'le başkütüphanecinin görkemli bürosuna girdi.

Seldon bir iskemleye oturarak geniş yazı masasının üzerinden Acarnio'ya bakıyordu. "Teşekkür ederim, sayın başkütüphaneci. Torunum Wanda'yla dostum Stettin Palver'i tanıtmama izin verir misiniz? Wanda, Psiko-Tarih Projesinin en değerli üyelerinden birisidir. Uzmanlık alanı matematik. Ve Stettin... şey... Stettin ise birinci sınıf bir genel psiko-tarih uzmanı olmak üzere." Seldon dostça bir tavırla güldü. "Tabii beni koruma görevinden zaman bulabildiği vakit çalışıyor."

Seldon'un keyifli görünüşü Acarnio'yu şaşırtmıştı. "Evet, şey, bu çok iyi, Profesör." Matematikçinin adice yaltaklanacağını ve kendine kitaplıkta tekrar özel haklar verilmesi için yalvaracağını sanmıştı. "Ancak beni görmeyi neden istediğinizi anlayamıyorum. Herhalde kararımızın kesin olduğunu biliyorsunuz. Halkın hiç hoşlanmadığı biriyle kitaplık arasında bir bağ olmasına izin veremeyiz. Ne de olsa burası kitaplık. Kamu hizmeti yapıyoruz. O nedenle kamunun duygularını hesaba katmak zorundayız." Acarnio arkasına yaslandı. Eh, matematikçi işte şimdi yalvarmaya başlayacaktı.

"Sizi etkileyemediğimi biliyorum. Ancak proje üzerinde çalışan gençlerle konuşursanız projenin özellikle ansiklopedinin ne hayati bir önemi olduğunu kavrayabilirsiniz. Onlar yarının psiko- tarihçileri. Lütfen Wanda'yla Stettin'i sonuna kadar dinleyin "

Acarnio, Seldon'un iki yanında bekleyen gençlere soğuk soğuk baktı. "Pekâlâ," diyerek mahsus duvardaki zaman-bandına bir göz attı. "Beş dakika! Daha fazla zaman veremem. Yönetmem gereken bir kitaplık var."

Wanda, "Sayın başkütüphaneci," diye başladı. "Herhalde büyükbabam size psiko-tarihin, kültürümüzün korunması için değerli bir araç olduğunu anlattı." Acarnio'nun kullandığı sözcüğü duyduğu zaman gözlerinin irileştiğini fark ettiği için tekrarladı. "Evet, *korunması* için. İmparatorluğun çökmesi konusu gereksiz yere fazla vurgulandı. Bu yüzden de psiko-tarihin gerçek değeri

gözden kaçtı. Çünkü biz psiko-tarihin yardımıyla uygarlığımızın kaçınılmayacak bir biçimde gerileyeceğini anlayabiliyoruz. İşte o zaman da bu uygarlığı *korumak* için önlemler alabiliyoruz, işte Galaksi Ansiklopedisinin amacı bu. Ve bu yüzden sizin 'e büyük kitaplığınızın yardımına ihtiyacımız var."

Acarnio dayanamayarak gülümsedi. Bu küçükhanım gerçekten sevimliydi. O kadar içtenlikle ve güzel konuşuyordu ki... Başkütüphaneci karşısında oturan genç kıza baktı. Wanda saçlarını bilimle uğraşan birine yakışacak biçimde iyice arkaya doğru taramıştı. Ama bu ciddi biçim bile kızın yüzünün çekici hatlarını gizleyemiyor, tersine daha da belirginleştiriyordu. Kızın sözleri de adama gitgide daha mantıklı gelmeye başlamıştı. Acarnio, belki de Wanda Seldon haklı, diye düşündü. Belki de ben bu soruna yanlış bir açıdan bakıyordum. Bu bir *yok etme* değil de bir *koruma* meselesiyse...

Stettin Palver konuşmaya başladı. "Sayın başkütüphaneci, bu büyük kitaplık bin yıl dayandı. Belki de burası imparatorluğun yaygın gücünü, imparator sarayından daha iyi temsil ediyor. Çünkü sarayda sadece imparatorluğun lideri yaşıyor. Kitaplıksa imparatorluğun bilgi, kültür ve tarihinin yuvası. Buranın değeri hesaplanamaz bile. Bu büyük bilgi deposunu övecek bir eser hazırlamak mantıklı olmaz mı? Gerçekten de Galaksi Ansiklopedisi böyle bir şey olacak. Bu duvarların arasında yaşayan bütün bilginin dev bir özeti! Bir düşünün!"

Her şey birdenbire Acarnio'ya çok berrak gelmeye başladı. Kendi kendine, kurulun, Seldon'un haklarını elinden almam için beni ikna etmesine nasıl izin verdim, dedi. Özellikle o aksi yüzlü Gennaro Mummery'nin? Las Zenow‘un fikirlerine büyük saygım vardı. Ve o Seldon'un ansiklopedisini bütün kalbiyle destekliyordu. Tekrar karşısında oturan üç kişiye baktı. Onun kararını bekliyorlardı. Başkütüphaneci, Seldon'la çalışanlar, şimdi karşımda oturan şu gençlere benziyorlarsa, diye düşündü. O zaman kurul üyeleri ansiklopedicilerin şikâyet edilecek bir yanını bulamazlar.

Acarnio ayağa kalkarak bürosunda ilerledi. Sanki düşüncelerini düzene sokmaya çalışıyormuş gibi kaşlarını çatmıştı. Masadan buzlu bir kristal küre alarak avucunda tarttı. Düşünceli bir tavırla, "Trantor..." diye mırıldandı. "İmparatorluğun merkez dünyası. Galaksinin merkezi, insan bunu düşündüğü zaman çok şaşırıyor... Belki Profesör Seldon hakkında çabuk karar verdik. Artık bana projenizi yani Galaksi Ansiklopedisini..." Başıyla Wanda ve Palver'i işaret etti. "... bambaşka bir açıdan açıkladınız. O yüzden

çalışmalarınızı burada sürdürmenizin gerçekten gerekli olduğunu anlıyorum. Tabii diğer arkadaşlarınızdan bazılarının da buraya girmelerine izin verilmesinin de."

Seldon minnetle gülümseyerek Wanda'nın parmaklarını sıktı.

Acarnio konuşmasını sürdürdü. Tüm bunları sadece imparatorluğun daha büyük bir şan ve şeref kazanması için önermiyorum." Adamın fikre ısındığı ve kendi ses tonunu da beğendiği anlaşılıyordu. "Siz çok ünlüsünüz, Profesör Seldon. Belki bazıları sizin bir deli, bazıları da bir dâhi olduğunuzu düşünüyor. Ama *herkesin* sizinle ilgili bir fikri var. Eğer sizin gibi büyük bir akademisyen Galaksi Kitaplığıyla birlikte çalışırsa, o zaman en yüksek derecede entelektüel çabaların bir kalesi olarak prestijimiz artar. Hatta varlığınızın sağlayacağı ışık çok ihtiyacımız olan parayı elde etmemiz için de kullanılabilir. Böylece koleksiyonlarımızı zamana uydurur, personel sayısını arttırır ve kapılarımızı kamuya daha uzun süre açık tutabiliriz...

"Bir Galaksi Ansiklopedisinin hazırlanması! Ne dev bir proje bu! Halk, Galaksi Kitaplığının uygarlığımızın üstünlüğünü vurgulamak, şahane tarihimizi, harika başarılarımızı, muhteşem kültürümüzü belirginleştirmek için böyle bir projeye katıldığını öğrendiğinde nasıl bir tepki gösterir, bir hayal edin! Ve bu büyük projenin başlatılmasından ben, Başkütüphaneci Tryma Acarnio'nun sorumlu olacağını düşündükçe..." Dikkatle kristal küreye baktı. Düşüncelere dalmıştı. Sonra kendini toplayarak şimdiye döndü. "Evet, Profesör Seldon. Size ve iş arkadaşlarınıza kitaplıktan yararlanmanız için tam bir ayrıcalık tanınacak. Çalışmanız için bir daire de verilecek." Acarnio küreyi masaya bıraktı ve giysisini hışırdatarak masasına döndü. "Kurulu ikna etmek için biraz çabalamak gerekebilir tabii. Ama ben onları etkileyebileceğimden eminim. Siz her şeyi bana bırakın."

Seldon, Wanda ve Palver zaferle birbirlerine baktılar. Dudaklarında hafif gülümsemeler uçuşuyordu. Tryma Acarnio gidebileceklerini işaret etti. Onlar da çıktılar. Başkütüphaneci koltuğunda oturuyor ve kitaplığın, kendi yönetiminde kazanacağı şan ve şerefi hayal ediyordu.

Küçük grup yer taşıtına sağ salim bindikten sonra Profesör, "Bu şaşılacak bir şey," dedi. "Onu son konuşmamızda görseydiniz! Bana, ‘İmparatorluğun temel dokusunu tehdit ettiğimi,' söyledi. Ya da buna benzer bir şey. Oysa bugün, ikinizi birkaç dakika gördükten sonra..."

"Pek zor olmadı, büyükbaba." Wanda bir düğmeye basarak yer taşıtının trafiğe karışmasını sağladı. Otomatik kontrol çalışmaya başlarken arkasına

yaslandı. Kontrol panelindeki düğmelere basarak gidecekleri yeri de belirtmişti zaten. "Acarnio, kendini çok önemsiyor. Biz sadece ansiklopedinin olumlu yanlarının üzerinde durduk. Gerisini onun egosu halletti."

Palver arka kanepeden, "Wanda'yla biz içeri girer girmez savaşı kaybetti," dedi. "İkimiz de ona baskı yaptık. Bu iş çok kolay oldu." Palver uzanarak Wanda'nın omzunu sevgiyle sıktı. Kız gülümseyerek genç adamın eline vurdu.

Seldon, "Ansiklopedicileri mümkün olduğunca çabuk uyarmalıyım," diye mırıldandı. "Artık geride otuz iki kişi kaldı ama onlar görevlerine sadık ve çalışkan insanlar. O grubu kitaplığa yerleştireceğim ve ondan sonra da ikinci engeli aşmaya çalışacağım. Yani... para sorununu. Belki de kitaplıkla iş birliği yaptığım için bazılarını bize para vermeleri için ikna edebilirim. Dur bakayım... tekrar Terep Bindris'e gideceğim. Ama bu kez siz de benimle geleceksiniz. Görüşmemizin başında bana iyi davranmıştı. Ama şimdi bize nasıl karşı koyabilir?"

Yer taşıtı sonunda Streeling'deki psiko-tarih binasının önünde durdu. Yan paneller kayarak açıldı ama Hari Seldon taşıttan hemen inmedi. Torununa dönerek, "Wanda," dedi. "Stettin'le Acarnio konusunda neler başardığınızı biliyorsun. İkinizin birkaç zenginden kredi koparmayı başaracağınızdan da eminim. Senin o sevgili Asal Radyant'ından ayrılmaktan ne kadar nefret ettiğini biliyorum. Ama bu ziyaretler ikinize de pratik yapma, yeteneklerinizi bileme ve gücünüzle neler yapabileceğinizi iyice anlama fırsatını sağlayacak."

"Pekâlâ, büyükbaba. Aslında artık kitaplık seni desteklediği için taleplerine eskisi kadar karşı koymayacaklarından eminim."

"İkinizin birlikte dolaşması gerektiğini düşünmemin bir nedeni daha var. Stettin, yanılmıyorsam bazen seninkine benzeyen bir kafayı ‘hissettiğini' ama onu bulamadığını söyledin."

Palver, "Evet, doğru," diye cevap verdi. "Böyle bir şeyi algılamıştım. Her seferinde de kalabalık yerlerdeydim. Şimdi yirmi dört yaşındayım ve böyle bir duyguya sadece dört, beş kez kapıldığımı hatırlıyorum."

Seldon, "Ama Stettin," dedi. Sesi heyecanından hafiflemişti. "Aslında seninkine ve Wanda'nınkine benzeyen bir kafanın ‘haberini' alıyordun. Yani bir ‘kafacı'nın haberini. Wanda hiçbir zaman böyle bir şey hissetmedi. Çünkü bütün yaşamı boyunca onu çok sıkı koruduk. Birkaç kez kalabalığa karıştı tabii ama herhalde o sırada yakında bir kafacı yoktu. İşte birlikte dışarı çıkmanızı istememin bir nedeni de bu. Belki de nedenlerin en önemlisi. Benimle birlikte de dolaşabilirsiniz, yalnız da. Ama başka kafacılar bulmamız şart. İkiniz, bir

tek kişiye baskı yapacak kadar güçlüsünüz. Sizin gibi insanlardan oluşan ve aynı anda baskı yapan kalabalık bir grup imparatorluğu bile yerinden oynatacak güce sahip olur." Seldon bacaklarını yana doğru uzatarak, yer taşıtından indi. Wanda'yla Palver onun topallayarak, yoldan psiko-tarih binasına doğru çıkmasını seyrettiler. Profesörün biraz önce genç omuzlarına nasıl müthiş bir sorumluluk yüklediğinin hayal meyal farkındaydılar sadece.

33

Akşamüstüydü ve Trantor güneşi büyük gezegeni kaplayan maden kabuğu ışıldatıyordu. Hari Seldon, Streeling Üniversitesi gözlem balkonunun kenarında durmuş, eliyle gözlerini güneşin sert ışıklarından korumaya çalışıyordu. Kubbenin altından çıkmayalı yıllar olmuştu. Sadece birkaç kez saraya gitmişti. Ama bu da pek dışarı çıkmak sayılmazdı. Çünkü insan saray bahçelerinde de sanki her taraf kapalıymış gibi bir duyguya kapılıyordu.

Seldon artık dolaşmaya çıkarken yanına birini almıyordu. Bir kere Palver zamanının çoğunu Wanda'yla geçiriyordu. Asal Radyant üzerinde çalışıyor, kafa gücünü inceliyor ya da kendileri gibi birilerini arıyorlardı. Tabii profesör isterse kendini koruyacak birini bulabilirdi. Ya bir üniversite öğrencisi seçerdi ya da proje üzerinde çalışan gençlerden birini.

Ancak Seldon artık korunmaya ihtiyacı olmadığını biliyordu. Herkesin duyduğu o duruşmadan ve Galaksi Kitaplığıyla yeniden anlaşmasından sonra Kamu Güvenliği Komisyonu, profesörle yakından ilgilenmeye başlamıştı. Seldon kendini izlediklerini biliyordu. Geçen birkaç ay içerisinde bazı günler peşindeki ‘gölgeyi' fark etmişti. Matematikçi evine ve bürosuna sürüyle dinleme cihazı yerleştirilmiş olduğundan da emindi. Ama Seldon önemli bir konuşma yapacağı zaman statik bir kalkanı çalıştırıyordu.

Komisyonun kendisi hakkında ne düşündüğünden pek emin değildi. Belki komisyon üyeleri de henüz ne düşündüklerini kesinlikle bilemiyorlardı. Belki onun bir peygamber olduğuna inanıyorlardı, belki de bir deli. Ama ne olursa olsun Seldon'un her an nerede olduğunu bilmek istiyorlardı. Bu da komisyon fikrini değiştirinceye kadar, Seldon'un güvende olduğu anlamına geliyordu.

Hafif bir rüzgâr matematikçinin tulumunun üzerine aldığı koyu mavi pelerini şişiriyor, kafasında kalmış olan birkaç ince ak saç telini uçuruyordu. Seldon parmaklığın üzerinden eğilerek aşağıdaki hiç ek yeri olmayan çelik örtüye baktı. Bu örtünün altında çok karmaşık bir dünyanın makinelerinin gürültüyle çalıştıklarını biliyordu. Kubbe saydam olsaydı insan yer taşıtlarının hızla ilerlediğini, yerçekimi arabalarının birbirine bağlı karmaşık tünellerden

geçtiğini, imparatorluk sınırları içindeki hemen her dünyaya gidip gelen uzay hiper-gemilerine buğday, kimyasal madde ve mücevherlerin yüklendiğini ya da bu malların boşaltıldığını görebilecekti.

Pırıltılı maden örtünün altında kırk milyar insan günlük yaşamını sürüyor, buna bağlı olan acı ya da sevinci duyuyordu. Orada insan hayatı denen dram oynanıyordu, insan başarısının simgesi olan bu manzara Seldon'un çok sevdiği bir sahneydi. Ve sadece birkaç yüzyıl sonra her şeyin mahvolacağını düşünmek kalbinin sızlamasına neden oluyordu. Dev kubbe yarılacak ve yırtılacaktı. Parça parça kopacak, o ıssız ve harap yerler ortaya çıkacaktı. Yani bir zamanlar büyük bir uygarlığın yaşadığı yerler... Seldon kederle başını salladı. Çünkü ne yaparsa yapsın felakete engel olamayacağını biliyordu. Ancak hayalinde parçalanmış kubbeyi gördüğü gibi, imparatorluğun son savaşları yüzünden çoraklaşmış bu yerlerden canlı filizlerin fışkıracağını da biliyordu. Böylece Trantor yeni imparatorluğun önemli bir üyesi olarak tekrar ortaya çıkacaktı. Plan sağlayacaktı bunu.

Profesör balkonun etrafına dizilmiş olan banklardan birine ağır ağır oturdu. Bacağı fena halde zonkluyor, acı veriyordu. Oraya kadar gelmek yaşlı adamı yormuştu. Ama Trantor'a tekrar bakmak, etrafındaki açıklığı, havayı hissetmek ve yukarıdaki o gepgeniş gökyüzünü görmek buna değerdi.

Hüzünle Wanda'yı düşündü. Artık torununu pek ender görebiliyordu. Çoğu kez Stettin Palver yanlarındaydı. Wanda'yla Palver karşılaşalı üç ay olmuştu ama artık birbirlerinden pek ayrılmıyorlardı. Wanda, Seldon'a proje için devamlı birlikte çalışmaları gerektiğini söylüyordu. Ama yaşlı matematikçi bu işin göreve bağlılıktan daha derin bir şeylerle ilgili olduğundan şüphelenmekteydi.

Dors'la ilk karşılaştıkları günlerden o belirgin işaretleri hatırlıyordu. İki gencin birbirlerine bakışlarından anlaşılıyordu durum. Duydukları heyecanın nedeni sadece kafalarıyla değil, hisleriyle de ilgiliydi. Bundan başka Wanda'yla Palver, özellikleri yüzünden de başkalarıyla değil, baş başayken rahat ediyorlardı. Hatta Seldon torunuyla genç adamın yalnızken birbirleriyle hiç *konuşmadıklarını* da fark etmişti. Kafa yetenekleri yeteri kadar gelişmiş olduğundan iletişim kurmak için *sözcüklere* ihtiyaçları yoktu.

Projede çalışan diğer uzmanlar Wanda'yla Palver'in o eşsiz yeteneklerinden habersizdiler. Seldon kafacıların çalışmalarından söz edilmemesinin daha uygun olacağını düşünmüştü. Hiç olmazsa onların plandaki yerleri kesinlikle anlaşılıncaya kadar. Aslında sadece Seldon'un

kafasında plan kesin ve belirgindi. Birkaç parça daha yerine otururken her şeyi Wanda'yla Palver'e açıklayacaktı. Ve ileride bir gün bundan bir iki kişiye daha söz etmek zorunda kalacaktı.

Seldon ağır ağır, zorlukla ayağa kalktı. Bir saat sonra Streeling'de Wanda ve Palver'le buluşması gerekiyordu. İki genç profesöre haber bırakmış, müthiş bir sürprizleri olduğundan söz etmişlerdi. Seldon bunun da yine plana uyacak yeni bir parça olduğunu umuyordu. Son bir kez Trantor'a baktı. Yerçekimi-itme asansörüne binmeden önce gülümseyerek yavaşça, "Vakıf..." dedi.

34

Hari Seldon bürosuna girdiği zaman Wanda'yla Palver'in gelmiş olduklarını gördü. Odanın dibindeki toplantı masasının başına geçmişlerdi. Her zaman ikisi yalnızken olduğu gibi oda çok sessizdi.

Sonra Seldon birdenbire durakladı, iki gencin yanında birinin daha olduğunu fark etmişti.

Durum çok garipti. Wanda'yla Palver yanlarında başkaları varken nezaket gösterir ve herkes gibi konuşurlardı. Ama şimdi üçünün de sesi çıkmıyordu.

Seldon yabancıyı inceledi. Otuz beş yaşlarında, garip görünüşlü biriydi. Çalışmalarına fazla dalmış kimseler gibi o da miyoba benziyordu. Profesör, yabancının kararlı olduğunu gösteren yüzü olmasaydı, diye düşündü. Onun işe yaramaz biri olduğuna karar verir ve üzerinde de durmazdım. Ama bunun bir hata olacağı kesin. Adamın yüzünde hem güç, hem de şefkat var. Kararını verdi. Güvenilir bir yüz.

Wanda zarif bir hareketle iskemlesinden kalktı. "Büyükbaba." Seldon torununa bakarken kalbi sızladı. Genç kız, şu son birkaç ay içerisinde yani yakınlarını kaybettiğinden beri çok değişmişti. Eskiden matematikçiye daha samimi davranarak, "Dede," dediği de oluyordu. Ama şimdi daha resmileşmiş gibiydi. Eskiden gülümsememek ya da kıkır kıkır gülmemek için kendini güç tutardı. Şimdiyse sakin bakışları tatlı bir gülümsemeyle aydınlanıyordu, ama... binde bir. Ancak her zamanki kadar güzeldi. Ve bu güzellikten daha üstün olan tek şey de müthiş kafasıydı.

"Wanda!" Seldon torununu yanağından öptükten sonra genç adamın omzuna vurdu. "Palver..." Sonra da ayağa kalkmış olan yabancıya dönerek, "Merhaba. Ben Hari Seldon'um." dedi.

Adam, "Sizinle tanışmak benim için büyük bir şeref. Benim adım da Bor Alurin," diyerek elini uzattı. Bu çok eski ve o yüzden de pek resmi bir selamlama tarzıydı.

Palver açıkladı. "Bor bir psikolog, Hari. Ve senin çalışmalarına da hayran."

Wanda atıldı. "Daha da önemlisi, Bor bizden biri, büyükbaba."

"Sizden biri mi?" Profesör soru sorar gibi onlara baktı. "Yani?.." Şimdi gözleri pırıl pırıldı.

"Evet, büyükbaba. Dün Stettin'le Ery Sektöründe yürüyorduk. Yani senin önerdiğin gibi ortalıkta dolaşıyor ve bizden olanları bulmaya çalışıyorduk. Sonra birdenbire *Güüm!* Olan oldu!"

Hikâyeye Palver devam etti. "Düşünce şekillerini hemen tanıdık. Etrafımıza bakınarak bağlantı kurmaya çalıştık. Uzay limanının yakınındaki çarşıda olduğumuz için yürüme yolları tıklım tıklım turistler, alışverişe çıkmış insanlar ve Dış Dünyalardan gelen tüccarlarla doluydu. Durum umutsuz gözüküyordu. Ama sonra Wanda durdu ve kafasıyla, *'Buraya gel,'* diye seslendi. Ve Bor kalabalığın arasından çıktı. Hemen bize doğru gelerek, kafasıyla, *'Evet?'* dedi."

Seldon sevinçle torununa bakıyordu. "Şaşılacak bir şey bu! Doktor... doktorsunuz değil mi?.. Evet. Dr. Alurin bütün bunlara ne anlam veriyorsunuz?"

Psikolog düşünceli bir tavırla, "Ah," diye başladı. "Bir kere çok seviniyorum. Kendimi her zaman başkalarından farklı hissederdim. Artık nedenini biliyorum. Eğer size yardımım dokunabilecekse..." Psikolog birdenbire sanki küstahlık ettiğini anlamış gibi başını eğdi ve gözlerini ayaklarına dikti. "Yani, şunu demek istiyorum, Wanda'yla Stettin sizin Psiko-Tarih Projenize katkıda bulunabileceğimi söylediler. Profesör, hiçbir şey beni bu kadar sevin- diremezdi."

"Evet, evet. Söyledikleri çok doğru, Dr. Alurin. Hatta ben projeye büyük bir katkıda bulunabileceğinizi de düşünüyorum. Tabii bana katılırsanız... Ama şimdiki işinizi bırakmanız gerekecek. Öğretmenlik mi yapıyorsunuz, yoksa özel muayenehaneniz mi var? Dediğimi yapabilir misiniz?"

"Ah, tabii, profesör. Yalnız karımı ikna etmek için biraz yardıma ihtiyacım olabilir." Bor Alurin utangaç bir tavırla hafifçe gülerek odadakilere teker teker baktı. "Ama *bunu* başarabileceğimi sanıyorum."

Seldon çabucak, "Tamam öyleyse," dedi. "Her şey kararlaştırıldı. Siz de Psiko-Tarih Projesine katılacaksınız. Size söz veriyorum. Dr. Alurin, bu kararınızdan pişman olmayacaksınız."

Profesör, Alurin gittikten sonra diğerlerine, "Wanda, Stettin," dedi. "Çok sevindirici bir gelişme bu. Çabucak başka kafacılar daha bulabilir misiniz?"

"Bor'u ancak bir ayda bulabildik, büyükbaba. Diğerlerini ne kadar sürelerle bulabileceğimizi önceden tahmin edemeyiz. Açıkçası bu dışarı çıkıp

dolaşma yüzünden Asal Radyant üzerindeki çalışmalarımız yarım kalıyor. Ayrıca bu yüzden aklımız da karışıyor. Artık sessizce *konuşabileceğim* biri var. Yani Stettin. O yüzden de sesli konuşma bana çok gürültülü ve çok kaba gibi geliyor."

Seldon'un yüzündeki gülümseme siliniverdi. O da bundan korkmuştu. Wanda'yla Palver kafa güçlerini bilerlerken ‘sıradan' yaşama karşı olan hoşgörüleri azalmıştı. Bu da mantıklıydı bir bakıma. Kafa baskıları onları diğer insanlardan farklı kılıyordu.

"Wanda, Stettin, size Yugo Amaryl'in yıllar önce düşündüğü bir şeyden ve bunun üzerine hazırladığım plandan söz etmemin zamanı geldi sanırım. Bugüne kadar onu bütün ayrıntılarıyla anlatmaya hazır değildim. Çünkü şimdiye kadar bütün parçalar yerlerine oturmamışlardı.

"Bildiğiniz gibi Yugo iki vakıf kurmamız gerektiğine inanıyordu. İkisi de diğeri için bir güvenlik önlemi sayılacaktı. Dâhice bir fikirdi bu. Keşke Yugo yaşasaydı da bu fikrinin uygulandığını görseydi." Seldon duraklayarak üzüntüyle içini çekti. "Neyse... galiba konunun dışına çıkıyorum... Altı yıl önce Wanda'nın kafa gücü olduğunu iyice anladım. Ya da başkalarının beyinlerine dokunma yeteneği olduğunu. O zaman şöyle düşündüm: iki vakıf kurulmalı. Ama onlar nitelikleri bakımından birbirlerinden çok da farklı olmalılar. Birinci Vakfı fizik bilimleri uzmanları oluşturmalı. Ansiklopediciler Terminus'ta onların öncülüğünü yapmalı. İkinci Vakıf gerçek psiko-tarihçilerden oluşturulmalı. Kafacılardan. Yani *sizden.* İşte o yüzden sizin gibileri bulmak istiyordum. Bir de son olarak şu var: İkinci Vakıf gizli kalmalı. Gücünüyse her yerden ayrı olması ve telepatiyle her yere erişebilmesi sağlayacak.

"Anlayacağınız birkaç yıl önce yanımda bir korumayla dolaşmam gerektiğini anladığımda başka bir gerçeği daha fark ettim. İkinci Vakıf, birincisinin güçlü, sessiz ve gizli koruması olmalıydı. Psiko-tarih biliminin hiçbir zaman yanılmayacağı iddia edilemez. Ancak tahminlerinin gerçek olması ihtimali yüksek. Vakfın özellikle ilk yıllarında, çok düşmanı olacak. Bugün benim de bir hayli düşmanım olduğu gibi.

"Wanda, sen ve Palver İkinci Vakfın öncüleri ve Terminus Vakfının da koruyucularısınız."

Wanda, "Ama nasıl, büyükbaba?" diye sordu. "Biz sadece iki kişiyiz. Şey... Bor'u sayarsan üç kişi. Koskocaman bir vakfı korumak için..."

"Yüzlerce insan mı ister? Binlerce mi? Ne kadar gerekiyorsa onları bul, torunum. Sen bunu yapabilirsin. Yolunu da biliyorsun. Daha önce Palver, Dr.

Alurin'i nasıl bulduğunuzu anlatırken durup, hissettiğin kafacıya bir haber yolladığını ve onun da sana geldiğini söyledi. Anlamıyor musun? Ben ta başından beri dışarı çıkıp senin gibi olan kimseleri bulman için ısrar ettim. Ama bu senin için zor, hatta acı verici bir şey. Şimdi İkinci Vakfın çekirdeğini oluşturmak için Stettin'le herkesten uzaklaşmanız gerektiğini anlıyorum. Siz oradan ağlarınızı insanlık okyanusuna atarsınız."

Wanda fısıltıyla, "Büyükbaba, sen ne söylüyorsun?" diye sordu. Yerinden kalkmış ve Seldon'un koltuğunun yanında diz çökmüştü. "Benim gitmemi mi istiyorsun?"

Seldon cevap verdi. "Hayır, Wanda." Sesi duygularının etkisiyle iyice boğuklaşmıştı. "Gitmeni istemiyorum. Ama tek yol bu. Sen ve Stettin, Trantor'dan uzaklaşmalısınız. Kafa gücünüz artarken başkalarını da kendinize çekersiniz. Sessiz ve gizli vakıf da böylece gelişir.

"Birbirimizle arada sırada bağlantı kurarız. Zaten hepimizin birer Asal Radyant'ı var. Sözlerimin doğruluğunu anlıyorsun değil mi? Gitmenizin şart olduğunu?"

Wanda, "Evet, anlıyorum, büyükbaba," dedi. "Daha da önemlisi planının ne kadar dâhice bir şey olduğunu da *hissediyorum.* Sakın endişelenme. Seni hiçbir zaman düş kırıklığına uğratmayacağız."

Seldon yorgun yorgun, "Biliyorum, yavrum..." diye mırıldandı. Sonra da kendi kendine sordu. Bunu nasıl yapabiliyorum? Sevgili torunumu uzaklara nasıl gönderiyorum? O benim mutlu günlerimle olan son bağım. Dors, Yugo ve Raych'la aramdaki tek bağ. Ve galakside benim dışımdaki tek Seldon. Profesörün kırışık yanağından bir damla gözyaşı aşağıya doğru kaydı. "Seni çok özleyeceğim, Wanda."

Wanda dışarı çıkmak için Palver'le ayağa kalktığı zaman, "Ama büyükbaba," dedi. "Biz nereye gideceğiz? İkinci Vakıf *nerede?"*

Seldon başını kaldırdı. "Asal Radyant sana bunu açıkladı bile, Wanda."

Genç kız boş gözlerle profesöre bakarak hafızasını araştırmaya başladı. Yaşlı matematikçi uzanıp torununun elini yakaladı. "Kafama dokun, Wanda. O bilgi kafamda."

Wanda, Seldon'un kafasının içine uzanırken gözleri irileşti. Büyükbabasına, "Görüyorum," diye fısıldadı. *33A2D17: Yıldızın Sonu.*

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ

Ben Hari Seldon'um. İmparator I. Cleon'un eski birinci bakanı. Trantor'daki Streeling Üniversitesi emekli Psiko-Tarih Profesörü. Psiko-Tarih Araştırma Projesinin yöneticisi. Galaksi Ansiklopedisinin Sorumlu Editörü. Vakfın yaratıcısı.

Biliyorum, bütün bunlar çok etkileyici. Seksen bir yaşındayım ve bu süre içinde çok şey yaptım. Artık yorgunum. Geriye dönüp yaşantıma baktığım zaman kendi kendime, bazı şeyleri başka türlü yapabilir miydim, diye soruyordum. Yapmalı mıydım? Örneğin, psiko-tarih denen o geniş alana çok daldığım için yaşamıma giren insanlar ve karşılaştığım olaylar bazen bu bilime kıyasla bana önemsiz mi gözüktüler?

Belki küçük bir ayarlama yapmayı düşünemedim, insanlığın geleceğini tehlikeye düşürmeyecek ama benim için değerli olan birinin yaşamını düzeltecek bir ayarlama... Yugo, Raych... Bu konuyu düşünmemek elimde değil... Sevgili Dors'umu kurtarmak için yapabileceğim bir şey var mıydı?

Geçen ay ‘Kriz Hologramlarının' kaydını bitirdim. Yardımcım Gaal Dornick onları Terminus'a götürdü. Kayıtların Seldon Mahzenine yerleştirilmelerini ve kapatılmasını sağlayacak. Ayrıca krizli günlerde açılması için gerekli talimatı da bırakacak.

Tabii ben o sırada ölmüş olacağım.

Gelecekteki vakıf halkı bundan hemen hemen elli yıl sonra Birinci Kriz sırasında beni... daha doğrusu hologramımı... gördüğü zaman ne düşünecek? Ne kadar yaşlı durduğumdan mı söz edecekler? Ya da sesimin çok kısık çıktığından? Veya bu tekerlekli sandalyede otururken çok ufak tefek durduğumdan? Onlar için bıraktığım mesajı anlayacak ve takdir edecekler mi? Ah, neyse, artık tahminler yürütmenin bir yararı yok. Eskilerin dediği gibi olan oldu.

Dün Gaal'dan haber aldım. Terminus'ta her şey yolundaymış. Bor Alurin ve proje üzerinde çalışanlar ‘sürgünde' çok rahatlarmış. Aslında sevinmeliyim ama o ukala ahmak Linge Chen, proje üzerinde çalışanları iki yıl önce Terminus'a sürdüğü zaman yüzünde beliren o memnunluk dolu ifadeyi hâlâ hatırlıyorum, işte o zaman dayanamayarak gülüyorum. Tabii bu sürgünü aslında bir İmparatorluk Beratı gibi göstermeye çalıştılar. ("Devletin desteklediği ve Aziz Majeste imparatorun kişisel malı olan bir bilim kurumu". Komisyon başkanı bizim Trantor'dan gitmemizi ve artık onu rahatsız etmememizi istiyordu. Ama kontrolünden tamamiyle çıkmamıza da dayanamayacaktı.) Tabii vakfın yeri olarak Terminus'u Las Zenow'la birlikte seçtiğimizi bilmek benim için hâlâ gizli bir neşe kaynağı.

Linge Chen konusundaki tek üzüntüm Agis'i kurtarmayı başaramamış olmamız, imparator iyi bir insan ve soylu bir liderdi. Sadece ismen imparator olsa bile... Onun hatası unvanına inanmak oldu. Ve Kamu Güvenliği Komisyonu, imparatorun bağımsızca davranmasını hoşgörüyle karşılayamazdı.

Sık sık Agis'e ne yaptıklarını düşünüyorum. Onu uzaklardaki bir Dış Dünyaya mı sürdüler? Yoksa zavallı Cleon gibi bir suikaste mi kurban gitti?

Bugün tahtta oturan küçük erkek çocuk tam anlamıyla bir kukla-imparator. Linge Chen'in kulağına fısıldadığı her lafa inanıyor ve büyük bir devlet adamı olacağını da hayal ediyor. Saray ve bir imparatora özgü yaşamın ayrıntıları onun için pek büyük, harika bir oyunun parçaları.

Ben şimdi ne yapacağım? Sonunda Gaal'de, Terminus'taki gruba katılmaya gittiği için artık tamamiyle yalnızım. Arada sırada Wanda'dan haber alıyorum. Yıldızın sonundaki çalışmalar gerektiği gibi ilerliyor. O ve Stettin son on yılda sürüyle kafacı bulmuşlar. Güçleri gitgide artıyor. Linge Chen'i ansiklopedicileri Terminus'a göndermeye zorlayan da Yıldızın Sonu grubu oldu. Benim gizli vakfım.

Wanda'yı özlüyorum. Görmeyeli uzun yıllar oldu. Onun elini tutarak sessizce otururdum. Wanda'nın gitmesini ben istedim ama yine de torunum buradan ayrıldığında kalbim paramparça oldu. Öleceğimi sandım. Belki de yaşamım boyunca vermem gereken en zor karardı bu. Ona hiçbir zaman açıklamadım ama az kalsın vazgeçecektim. Ancak vakfın başarılı olması için Wanda'yla Stettin'in Yıldızın Sonuna gitmeleri gerekiyordu. Çünkü bunu psiko-tarih emrediyordu. Yani belki de kararı veren ben değildim.

Her gün buraya geliyorum. Psiko-tarih binasındaki büroma. Burasının gece gündüz insanlarla dolu olduğu zamanları hatırlıyorum. Bana bazen çoktan kaybettiğim ailemin, öğrencilerin, iş arkadaşlarımın seslerini duyuyormuşum gibi geliyor. Ama bürolar boş ve sessiz. Tekerlekli sandalyemin motorunun gürültüsü koridorlarda yankılanıyor.

Belki de bu binayı boşaltarak üniversiteye geri vermem gerekir. Onlar da başka bir fakülteye tahsis ederler. Ama nedense burayı bırakmak bana zor geliyor. Pek çok anı gizli burada...

Asal Radyant artık sahip olduğum tek şey. Psiko-tarih biliminin hesapları bununla yapılabiliyor. Planımdaki her denklem analiz ediliyor. Hepsi burada. Bu şaşılacak, küçük siyah küpün içinde. Burada, avcumda oldukça basit gözüken araçla otururken, onu R. Daneel Olivav'a göstermek isterdim, diye düşünüyorum.

Ama yalnızım. Büronun ışıklarının sönmesi için bir düğmeye dokunmam yeterli. Ben tekerlekli sandalyemde arkama yaslanırken Asal Radyant çalışmaya başlıyor. Denklemleri üç boyutlu, nefis bir görüntüye dönüşüyor. Bilgisiz biri bu çok renkli kavislerin, anlamsız, karmakarışık bir şey olduğunu düşünür. Sadece şekiller ve rakamlardan yaratılmış olduğunu. Oysa bu ben, Yugo, Gaal ve Wanda için psiko-tarihin canlanması demek.

Önümde, etrafımda gördüğüm insanlığın geleceği. Bir tek bin yıla sıkıştırılan otuz bin yıllık bir karmaşa...

Gün geçtikçe daha parlaklaşan şu leke de Terminus denklemi. Şuradakiler de Trantor'la ilgili rakamlar. Artık onarılmayacak kadar çarpılıp bükülmüşler. Ama ben bir şeyi daha görüyorum... Evet, umudun yumuşak, devamlı ışığı bu... Yıldızın Sonu!

Bu... *bu* benim yaşantım boyunca üzerinde çalıştığım eserim. Geçmişim, insanlığın geleceği. Vakıf. Çok güzel, çok canlı. Ve hiçbir şey onu...

Dors!

SELDON, HARİ- ...12,069'da (1 V.Z.) Streeling Üniversitesinde ölü bulundu. Masasının üzerine yığılıp kalmıştı. Seldon'un son anlarında psiko-tarih denklemleri üzerinde çalıştığı anlaşılıyordu. Çünkü çalıştırdığı Asal Radyant'ı elinde sıkıca tutmaktaydı.

Seldon'un talimatına uyularak bu araç kısa bir süre önce Terminus'a göç etmiş olan iş arkadaşı Gaal Dornick'e gönderildi...

Seldon'un cesedi de yine bıraktığı talimata göre uzaya fırlatıldı. Trantor'da yapılan resmi anma törenine pek çok kişi katıldı ama kısa sürdü. Seldon'un eski dostu Eto Demerzel'in de törende bulunduğu görüldü. Demerzel eski birinci bakanlardandı. imparator I. Cleon'un saltanatı sırasında ortaya çıkarılan Joranumcu Komplosundan sonra esrarlı bir biçimde kaybolmuştu. Ve o günden sonra da bir daha görülmedi. Kamu Güvenlik Komisyonunun Seldon'la ilgili törenden sonraki günlerde Demerzel'i bulma çabaları başarılı olamadı..

Hari Seldon'un torunu Wanda Seldon törene katılmadı. Üzüntüden kimseye gözükmek istemediği açıklandı. Onun nerede olduğu bugüne kadar öğrenilemedi...

Hari Seldon'un yaşamı gibi ölümünden de söz edildi. Yani öldüğü sırada yarattığı gelecek, etrafında ışıldıyordu.

Galaksi Ansiklopedisi